

การประชุมวิชาการระดับชาติ

เรื่อง

ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา

วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556

ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**2013 SPUC
NATIONAL
CONFERENCE**

การประชุมวิชาการระดับชาติเรื่อง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา

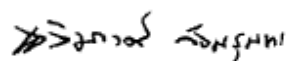
RESEARCH AND CREATIVE SOLUTIONS FOR DEVELOPMENT

2013 SPUC NATIONAL CONFERENCE

สารจากรองอธิการบดีวิทยาเขต

ในช่วงเวลาอีกไม่ถึง 2 ปี ประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเราจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทุกฝ่ายเร่งเตรียมความพร้อมที่จะก้าวไปพร้อมกับการพัฒนาอาเซียนให้เป็นหนึ่ง มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขต ชลบุรี ได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องคือ เปิดเวทีสำหรับการพัฒนาบุคลากรของสังคม โดยจัดให้มีการประชุมวิชาการระดับชาติ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์เชิงวิชาการ สำหรับ นักวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ซึ่งมุ่งเป้าหมายในการพัฒนาการศึกษาครั้งว่า การวิจัย และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษาของสถาบันต่าง ๆ ได้เผยแพร่ ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ กิจกรรมทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นนี้เป็นเครื่องยืนยันการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถาบันการศึกษาอีกทางหนึ่งด้วย

ในนามของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งนักวิชาการ ผู้เข้าร่วมโครงการ ผู้เสนอผลงานและบุคลากรทุกคนที่ตั้งใจทำงานอย่างทุ่มเท เพื่อให้ภารกิจสำคัญของ มหาวิทยาลัยลุล่วงด้วยดี ขออำนาจพรให้การประชุมบรรลุเป้าหมาย และขอให้ผู้เกี่ยวข้องทุกคนประสบความสำเร็จด้วยกัน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจติวงศ์ วัฒนสุนทร)
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

29 มีนาคม 2556

สารจากประธานคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการจัดการประชุม

การประชุมวิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference) เรื่อง **ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนา (Research and creative solutions for development)** มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนความรู้และส่งเสริมสนับสนุนการเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา นักประดิษฐ์ ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การวิจัยและพัฒนา กำหนดจัดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ในวันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 โดยมีประธานในพิธีคือนายกสภามหาวิทยาลัยศรีปทุม รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต หลังจากนั้นท่านกรุณาบรรยายพิเศษเรื่อง **ความเสี่ยงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งระบบไอที** ซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องทราบ ต่อจากนั้นจะเป็นการบรรยายพิเศษในประเด็นร้อนเรื่อง **ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** โดย ดร.วรพล โสคติยานุรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำหรับในภาคบ่ายเป็นการนำเสนอผลงานทั้งแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์

ในนามของคณะกรรมการฝ่ายจัดงาน ขอขอบคุณกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน คณะกรรมการทุกฝ่าย และคณะทำงานทุกท่านที่มีส่วนช่วยขับเคลื่อนการจัดงานประชุมวิชาการในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณะทำงานชุดที่รับช่วงในขั้นท้าย ๆ เช่น ตรวจสอบบทคัดย่อภาษาอังกฤษ เอกสารการจัดพิมพ์ และฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ ที่ช่วยเป็นภาระจัดพิมพ์/จัดทำซีดีบทคัดย่อและรายงานฉบับสมบูรณ์ ตลอดจนองค์กรภาครัฐและเอกชนที่ให้การสนับสนุนการจัดการประชุมวิชาการระดับชาติในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณวิทยากรทั้งสองท่านและผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่มีส่วนสำคัญทำให้การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ)

ผู้ช่วยอธิการบดี

29 มีนาคม 2556

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เรื่อง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา
(2013 SPUC National Conference)
วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556
ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	พิธีเปิด - กล่าวต้อนรับ โดย รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร ดร.บุษบา ชัยจินดา - กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ - ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต นายกสภามหาวิทยาลัยศรีปทุม
09.15– 10.15 น.	ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ความเสี่ยงในชีวิตประจำวัน รวมทั้งระบบไอที โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต นายกสภามหาวิทยาลัยศรีปทุม
10.15– 10.30 น.	พักผ่อนตามอัชฌาศัย
10.30 – 12.00 น.	การบรรยายพิเศษ ในหัวข้อ “ยุทธศาสตร์พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการสร้าง ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ” โดย ดร.วรพล โสคติยานุรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาด หลักทรัพย์
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	การนำเสนอผลงานวิจัย - สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ - สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ - สาขาวิชาการบริหาร การจัดการ - สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ - งานสร้างสรรค์

.....

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิจัยการประชุมวิชาการระดับชาติ
“งานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา”
(2013 SPUC National Conference)**

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต	มาลัยวงศ์	ราชบัณฑิต	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์	ดีสมโชค		กรรมการ
3. ศาสตราจารย์ พล.ต.ต.หญิง ดร.นัยนา	เกิดวิชัย		กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์	วรรณัจฉริยา		กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ	คนฉลาด		กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สุขศรีงาม		กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สัลยุทธ์	สว่างวรรณ		กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์	ประณีตพลกรัง		กรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้อน	ปิ่นเงิน		กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต	ไข่มุกด์		กรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	บุญพิเศษ		กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์	เกิดประสพ		กรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา	เกิดประสพ		กรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์	วิภาวิน		กรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ	ยอดนิล		กรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์	สุวจิตตานนท์		กรรมการ
17. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์	อินทรประเสริฐ		กรรมการ
18. รองศาสตราจารย์ ดร.ภูริชญา	วัฒนรุ่ง		กรรมการ
19. รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ		กรรมการ
20. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย	อิสรัมย์		กรรมการ
21. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ	อิสริปริดา		กรรมการ
22. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง	ทับศรี		กรรมการ
23. รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ	นัยพัฒน์		กรรมการ
24. รองศาสตราจารย์ ดร.คุณฉวี	โยเหลา		กรรมการ
25. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา	ตันศิริ		กรรมการ
26. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์	สุขสกุลชัย		กรรมการ
27. รองศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร.ศศิรา	คุปพิทยานันท์		กรรมการ
28. รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ชาญ	ณ ลำปาง		กรรมการ
29. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	บุญพิเศษ		กรรมการ

30. รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ	รัตนสังขธรรม	กรรมการ
31. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต	สุขเจริญพงษ์	กรรมการ
32. รองศาสตราจารย์ ดร.นภดล	ร่วมโพธิ์	กรรมการ
33. รองศาสตราจารย์วีรัช	สงวนวงศัณาวา	กรรมการ
34. รองศาสตราจารย์ยูทชญา	ธรรมเจริญ	กรรมการ
35. รองศาสตราจารย์ยุพาวรรณ	วรรณวานิชย์	กรรมการ
36. รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	กรรมการ
37. รองศาสตราจารย์ยืน	ภู่วรรณ	กรรมการ
38. รองศาสตราจารย์สุพล	อิงประสาร	กรรมการ
39. รองศาสตราจารย์ภารดี	มหาพันธ์	กรรมการ
40. รองศาสตราจารย์คณพร	บุญพารอด	กรรมการ
41. รองศาสตราจารย์สุนา	สิทธิเลิศประสิทธิ์	กรรมการ
42. รองศาสตราจารย์เนตร์พัฒนา	ยาวิราช	กรรมการ
43. รองศาสตราจารย์สุวิทย์	น้มน้อย	กรรมการ
44. รองศาสตราจารย์บำรุง	สุขพรรณ	กรรมการ
45. รองศาสตราจารย์ธนชัย	ยมจินดา	กรรมการ
46. รองศาสตราจารย์สุมน	อยู่สิน	กรรมการ
47. รองศาสตราจารย์นิพันธ์	เห็นโชคชัยชนะ	กรรมการ
48. รองศาสตราจารย์วาณี	ฐาปนวงศ์สานติ	กรรมการ
49. รองศาสตราจารย์ศิริโสภาคย์	บุรพาเดชะ	กรรมการ
50. รองศาสตราจารย์นิภา	ศรีไพโรจน์	กรรมการ
51. รองศาสตราจารย์ชนินทร์	ชุนหพันธ์รักษ์	กรรมการ
52. รองศาสตราจารย์รัตนา	จักกะพาก	กรรมการ
53. รองศาสตราจารย์สุเมธ	จานประดับ	กรรมการ
54. รองศาสตราจารย์จาร์วรรณ	ธรรมวัตร	กรรมการ
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิต	อู่อัน	กรรมการ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิณี	เพชรสว่าง	กรรมการ
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาวี	หัตถกรรม	กรรมการ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา	รัศมีขวัญ	กรรมการ
59. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาติ	มณีโชติ	กรรมการ
60. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพร	ศรีจำปา	กรรมการ
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ว่าที่เรือตรี) ดร.เอกวิทย์ มณีธร		กรรมการ
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์	ชัยกิจอุราใจ	กรรมการ

63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครวรรณ์	แสงวิภาค	กรรมการ
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี	วงศ์หล้า	กรรมการ
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรเจิด	จงอภิรัตน์กุล	กรรมการ
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐม	หงษ์สุวรรณ	กรรมการ
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ	กรวยสวัสดิ์	กรรมการ
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชรนนท์	สายัณห์เกษะ	กรรมการ
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ	ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมการ
70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา	สงวนสตัย	กรรมการ
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนลิม่วงศ์	วัจนสุนทร	กรรมการ
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิษฐ์	นากกระแสร	กรรมการ
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรางคณา	ธรรมลิขิต	กรรมการ
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา	จันทวงศ์	กรรมการ
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ	อุสาหะ	กรรมการ
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย	มีคำ	กรรมการ
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์	อุสาหะ	กรรมการ
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศิลป์	สีบัววัฒนะ	กรรมการ
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชดาวรรณ	นัมน้อย	กรรมการ
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร	อุดม้าย	กรรมการ
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎาวรรณ	นัมนวล	กรรมการ
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล	ลัมถาวรานันต์	กรรมการ
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร	ระโหลฐาน	กรรมการ
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	ศรีญาณลักษณ์	กรรมการ
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์	จันทร์ดี	กรรมการ
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ	ชินสาร	กรรมการ
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกศจักร ดร.เกรียงศักดิ์ เอี่ยมเก็บ		กรรมการ
88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคนิจ	คุปพิทยานันท์	กรรมการ
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา	กรเพชรปราณี	กรรมการ
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรีณี	มณีศรี	กรรมการ
91. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนทรัพย์	วัจนสุนทร	กรรมการ
92. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพรรณ	สุจารินพงศ์	กรรมการ
93. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จีรพงษ์	จันทร์งาม	กรรมการ
94. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นวลศรี	เด่นวัฒนา	กรรมการ
95. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุพห์	ศรีบริรักษ์	กรรมการ

96. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัศสร	คำสวัสดิ์	กรรมการ
97. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เขาวนารณ	พันธุ์เพ็ง	กรรมการ
98. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรวรรณ	จิตเป็นชม กิม	กรรมการ
99. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป	จินจี่	กรรมการ
100. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวิทย์	นัมน้อย	กรรมการ
101. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประทีป	ทับอัตรานนท์	กรรมการ
102. ดร.วรรณดี	สุทธินรากร	กรรมการ
103. ดร.มนตรี	อนันต์รักษ์	กรรมการ
104. ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม	กรรมการ
105. ดร.จุมพฏ	บริราช	กรรมการ
106. ดร.จักรพงษ์	ลิมปนุสสรณ์	กรรมการ
107. ดร.ฐิติมา	ไชยะกุล	กรรมการ
108. ดร.บวรวิทย์	เป็รื่องวงศ์	กรรมการ
109. ดร.สารทศ	สกุลกู	กรรมการ
110. ดร.อัคร์เดช	วานิชชินชัย	กรรมการ
111. ดร.กมล	ชัยวัฒน์	กรรมการ
112. ดร.กมล	จิราพงษ์	กรรมการ
113. ดร.พูนผล	เดวิทย์	กรรมการ
114. ดร.อัญฐมา	นิลนพคุณ	กรรมการ
115. ดร.นิเวศน์	จิระวิชิตชัย	กรรมการ
116. ดร.คณิงนิจ	กุโปลา	กรรมการ
117. ดร.จำเนียร	จวงตระกูล	กรรมการ
118. ดร.ธ.ธง	พวงสุวรรณ	กรรมการ
119. ดร.สุธี	อยู่สถาพร	กรรมการ
120. ดร.สอาด	หอมมณี	กรรมการ
121. ดร.นิพัทธ์	จงสวัสดิ์	กรรมการ
122. ดร.อัครา	โสภารักษ์	กรรมการ
123. ดร.สาวิตรี	รตโนภาส สุวรรณดี	กรรมการ
124. ดร.มณีรัตน์	ภาคฐูป	กรรมการ
125. ดร.ธนวัต	ลิมปี่พานิชย์กุล	กรรมการ
126. ดร.สฤษดี	ศรีขาว	กรรมการ
127. ดร.ศรัญญา	กันตะบุตร	กรรมการ
128. ดร.พุลิยา	ธีระธัญศิริกุล	กรรมการ

129. ดร.กุ่มรินทร์	ภิรมย์เลิศอมร	กรรมการ
130. ดร.ภัทราวดี	มากมี	กรรมการ
131. ดร.วิเชียร	อินทะสี	กรรมการ
132. ดร.โชติสา	ขาวสนิท	กรรมการ
133. ดร.วชิราพรรณ	แก้วประพันธ์	กรรมการ
134. ดร.ผกามาศ	ชูสิทธิ์	กรรมการ
135. ดร.พันธุ์ศักดิ์	ไทยสิทธิ์	กรรมการ
136. ดร.ทองศักดิ์	โสวจัสตากล	กรรมการ
137. ดร.สุเทพ	ทองประดิษฐ์	กรรมการ
138. ดร.นำชัย	ศุภฤกษ์ชัยสกุล	กรรมการ
139. ดร.อัญชลี	สุขในสิทธิ์	กรรมการ
140. ดร.ชลธิศ	ดาราวงษ์	กรรมการ
141. ดร.พรลภัส	ณ ลำพูน	กรรมการ
142. ดร.รัชดาวรรณ	อิทธิไพลัฐพันธุ์	กรรมการ
143. ดร.ปรีชา	รินรัตน์นากร	กรรมการ
144. ดร.กীরติ	ตระการศิริวานิช	กรรมการ
145. ดร.สุทิตี	ชัตติยะ	กรรมการ
146. ดร.ธารทัศน์	โมกขมรรคกุล	กรรมการ
147. ดร.ไพรัช	พิบูลย์รุ่งโรจน์	กรรมการ
148. ดร.ชนม์ณัฐชา	กิ่งวานศุภพันธ์	กรรมการ
149. ดร.ธวิษ	สุดสาคร	กรรมการ
150. ดร.ฉันทลักษณ์	สีสวัสดิ์	กรรมการ
151. ดร.พัชรา	โพธิ์ไพฑูรย์	กรรมการ
152. Dr.Pharm Vu	Phi Ho	กรรมการ
153. ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิท	กรรมการและเลขานุการ

กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัย

ผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย

ห้อง 1003 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ
กรรมการ	ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิท
เลขานุการ	อาจารย์นงเยาว์	สอนจะโปะ

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	ระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	ประจักษ์ ตั้งธรรม (ม.นอร์ทกรุงเทพ)
13.20–13.40 น.	การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ด้วยกรอบงานโฟนแก๊ป	วัชรินทร์ วัชรพันธุ์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
13.40–14.00 น.	ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	วรเทพ จักรฤทธิพงศ์ (ม.เชียงใหม่)
14.00–14.20 น.	ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย	ธิดิมานันท์ พูนจันทร์ (ม.เชียงใหม่)
14.20–14.40 น.	การออกแบบและพัฒนาระบบสมุดอัตรापัดคู่ประจำเรือ	สมจิน แสงดาว (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
14.40–15.00 น.	การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข	ประวีณัฐ กาญจนขจรศักดิ์ (ม.เกษตรศาสตร์)
15.00–15.20 น.	ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	อุทัยรัตน์ เฟ่งผล (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
15.20–15.40 น.	การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์: ถ่ายตลาดแสนสนุก	นรภัทร เพิ่มพูล (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
15.40 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1004 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	อาจารย์จิราภรณ์	ชมยิ้ม
กรรมการ	อาจารย์ลัดดาวรรณ	มีอนันต์
เลขานุการ	อาจารย์ธนาพร	ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	การใช้เทคนิคการสอนแบบอุปนัยกับนิรนัยในการพัฒนากระบวนการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่อง ปริพันธ์ของฟังก์ชัน	รัชฎ์ลักษณ์ พงษ์ด้วง (ม.บูรพา)
13.20–13.40 น.	การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และ เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ	พระมหาขรรยง ลั่นลอค (ม.ราชภัฏเทพสตรี)
13.40–14.00 น.	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่อง ความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	สุพรรณิ อภิชัยเอนก (ม.นเรศวร)
14.00–14.20 น.	การศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบ็งที่ยั่งยืน ภายหลังจากตั้งถิ่นฐานใหม่ ณ จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย	พรวิภา วิภาตะจิตร (ม.มหิดล)
14.20–14.40 น.	ผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่อง ฟิสิกส์นิวเคลียร์ เพื่อพัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	คมกฤษ จินกุล (ม.นเรศวร)
14.40–15.00 น.	ข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือก: กรณีศึกษาชุมชนตำบลบึงศาล อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	ยามี่ละ คอแม (วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา)
15.00–15.20 น.	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	ณัฐกานต์ ธรรมาอภิรมย์ (ม.เกษตรศาสตร์)
15.20 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1005 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	ดร.สอาด	หอมมณี
กรรมการ	อาจารย์จรงค์	พลสงคราม
เลขานุการ	อาจารย์ชัชพงษ์	เชื้อดี

เวลา	ข้อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	ดาบตำรวจ ธีรวัฒน์ นามศิริ (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
13.20–13.40 น.	มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	ทวิวัฒน์ โคตรสมบัติ (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
13.40–14.00 น.	ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	จิรัชยา ธรรมคุณ (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.00 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1006 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	รศ.สุวิทย์	นันทน้อย
กรรมการ	อาจารย์ศิริพงศ์	อัครชัยภูมิสกุล
เลขานุการ	อาจารย์อนันต์	ช่วยนีก

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะ ในทะเล: ศึกษาเปรียบเทียบกรณีแท่นขุดเจาะปิโตรเลียม นอกชายฝั่ง	วชสัน ฌ ระนอง (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
13.20–13.40 น.	การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2500–2519	อังศุมาลี ลำอิน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
13.40–14.00 น.	การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522	พันตำรวจโท ชิงชัย โปษยาอนุวัตร (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.00–14.20 น.	ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ ในการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา	สิบตำรวจเอก พงศ์พันธ์ วิรัชอารีกุล (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.20–14.40 น.	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสาร มหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961	วุฒิไกร ผิวขาว (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.40 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1009 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มานี พุคยาภรณ์

ประธาน	ผศ.พูนทรัพย์	ว้จันสุนทร
กรรมการ	อาจารย์สุทธิดา	นาคเจริญ
เลขานุการ	อาจารย์พงศ์สิน	พรหมพิทักษ์

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	การพัฒนาสถานีวิทย์ของรัฐเพื่อสร้างคลื่นต้นแบบของวิทยุ สาธารณะของเด็ก เยาวชนและครอบครัว	ดร.สุทิตี ชัดติยะ (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
13.20–13.40 น.	การเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ในการ สร้างการรับรู้ของประชาชนเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	พุดิพงษ์ รั้งจันทร์ (ม.เกษตรศาสตร์)
13.40 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1010 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	ผศ.ดร.ศิริลักษณ์ อูสาหะ
กรรมการ	อาจารย์ณัฐพร อธิสุวรรณ กิ่ง
เลขานุการ	อาจารย์ภาณุวัฒน์ พันธโคตร

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	ทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประจำภาคการศึกษาที่ 1/2555	วรรณมน กุลจิรันทร (ม.สยาม)
13.20–13.40 น.	การศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรม ทักษะคิด และระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน	สนิทธเดช จินตนา (ม.บูรพา)
13.40–14.00 น.	การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ ของชุมชน	สายใจ เบ็ญโญ๊ะ (ม.สงขลานครินทร์)
14.00–14.20 น.	จริยธรรมในอุตสาหกรรมบริการตามมุมมองของนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยดุสิตธานี	सानิตย์ หนูนิล (วิทยาลัยดุสิตธานี)
14.20–14.40 น.	การรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	ณิฉา เอสเคน (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.40 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1011 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มานี พุคยาภรณ์

ประธาน	ดร.ชลธิศ	ดาราวงษ์
กรรมการ	ผศ.ประภัสสร	คำสวัสดิ์
เลขานุการ	อาจารย์ชัยณรงค์	ชัยจินดา

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	ผลกระทบของข้อจำกัดการยืมหุ้นขายชอร์ตต่อความผันผวน, ความเบ้, และความโค้งของผลตอบแทนในระหว่างวัน	วิวัฒน์ สุริยวารกุล (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
13.20–13.40 น.	ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นและเอเชียที่มีต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศในอาเซียน 4 และ 3 ประเทศอุตสาหกรรมใหม่	พีรเดช ชูเกียรติขจร (ม.เชียงใหม่)
13.40–14.00 น.	ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร: กรณีศึกษาดำเนินข้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง	พิมพ์ฉัตรภักดิ์ บุญช่วย (ม.ศิลปากร)
14.00–14.20 น.	ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี	จันทร์ธร เลิศมงคล (ม.เกษตรศาสตร์)
14.20 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ห้อง 1012 ชั้น 10 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม
กรรมการ	ผศ.จิรพงษ์	จันทร์งาม
เลขานุการ	อาจารย์อชิระ	ใจสุบรรณ

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–13.20 น.	การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศในอาเซียน ด้วยแบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นตรง	ศุภศิวิ สุวรรณเกษร (ม.ราชภัฏพิบูลสงคราม)
13.20–13.40 น.	แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย: กรณีศึกษา บริษัทเดอบีล จำกัด	ศราวุธ แสงประกาย (ม.เกษตรศาสตร์)
13.40–14.00 น.	ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา	กัญญารัตน์ บุญประกอบ (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)
14.00–14.20 น.	ทักษะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นในอุตสาหกรรมยานยนต์: กรณีศึกษา บริษัทอโต้ อัลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด	มงคล เนื่องจำนงค์ (ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ)
14.20–14.40 น.	ปัจจัยที่มีต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	ธีติมา รัตนวิชญ (ม.เกษตรศาสตร์)
14.40 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

ผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบโปสเตอร์

ลานอเนกประสงค์ ชั้น 1 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

ประธาน	ผศ.ดร.จิราพร	ระโหฐาน
กรรมการ	ดร.ปรียา	รินรัตนากร
กรรมการ	อาจารย์อาคม	เฟือกจันทิก
กรรมการ	อาจารย์พนารัตน์	อุปพงศ์
กรรมการ	อาจารย์ธนัญกรณ์	รักษาคำ
กรรมการ	อาจารย์ณพัชรวีดี	แสงบุญนำ หงษ์ทอง
กรรมการ	อาจารย์อภิชัย	ตระหง่านศรี
กรรมการ	นางสาวรัศมีพร	พยุ่งพงษ์
เลขานุการ	ดร.รัชดาวรรณ	อิทธิไพลฐิพันธุ์

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–15.00 น.	การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง	ชนนศ รัตนอุบล (ม.เทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์)
13.00–15.00 น.	การใช้สื่อการสอนออนไลน์เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอน	วีรยุทธ สวัสดิ์กิจ ไพโรจน์ (ม.เทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์)
13.00–15.00 น.	แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในสถานศึกษาในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก	นพดล จันท์เทพ (ม.ราชภัฏกำแพงเพชร)
13.00–15.00 น.	ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของ ประชากรสามวัยกับความสัมพันธ์ในครอบครัว	สุรัชญา เมฆขลา (ม.เทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์)
13.00–15.00 น.	การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อนวัตกรรม การสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย	ณพัชรวีดี แสงบุญนำ หงษ์ทอง (ม.ศรีปทุม ชลบุรี)

ลานอเนกประสงค์ ชั้น 1 อาคาร ดร.สุข – มาลินี พุคยาภรณ์

เวลา	ชื่อบทความ	ผู้เสนอ
13.00–15.00 น.	การประกันคุณภาพสำหรับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ ในมหาวิทยาลัยทางด้านเทคโนโลยีของไทย	ดร.วชิราพรรณ แก้วประพันธ์ (ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี)
13.00–15.00 น.	พฤติกรรมการใช้ Social Media กับการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว เชิงเกษตร ชุมชนคลองมหาสวัสดิ์	จินตนา อัสวรัตน์ (ม.เทคโนโลยีราชมงคล รัตนโกสินทร์)
13.00–15.00 น.	ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหา โดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	สุขทรัพย์ สิงห์พรหม (ม.บูรพา)
13.00–15.00 น.	การพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่อง คำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1	วรรณมา สุ่มทอง (ม.ราชภัฏเทพสตรี)
13.00–15.00 น.	คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพัน ต่อองค์กรของพนักงาน ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ	อาฉัตรกุล เจริญกุล (ม.ศิลปากร)
13.00–15.00 น.	ช่องทางที่เหมาะสมในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้	दनัย เหลืองคชนารถ (ม.กรุงเทพธนบุรี)
13.00–15.00 น.	ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดี ของผู้รับบริการ ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ	เพ็ญภิญญา สติธรรมานนท์ (ม.ศิลปากร)
13.00–15.00 น.	การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัข เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ด	สุทธยาณ์ มณีพันธุ์ (ม.เกษตรศาสตร์)
13.00–15.00 น.	เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชน ในจังหวัดแพร่	ธวัชวิทย์ โพธิ์ศรี (ม.เกษตรศาสตร์)
15.00 น.	มอบเกียรติบัตรรับรองการนำเสนอผลงานวิชาการ	

สารบัญ

สารจากรองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี

สารจากประธานคณะกรรมการฝ่ายอำนวยการจัดการประชุม

กำหนดการประชุมวิชาการ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาผลงานวิจัย

กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัย

นามนักวิจัย (นำเสนอแบบบรรยาย)

หน้า

กัญญารัตน์ บุญประกอบ

ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ

ศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา..... 1

คมกฤษ จินกุล

ผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่อง ฟิสิกส์นิวเคลียร์ เพื่อพัฒนา

ความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย..... 11

จันทร์ธร เลิศมงคล

ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงานของ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดชลบุรี..... 19

จิรัชยา ธรรมคุณ

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการ

สิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550..... 26

ชิงชัย โปษยานุวัตร

การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญา

ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522..... 31

ณัฐกานต์ ธรรมอภิมย์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน:

กรณีศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์..... 37

ณิฉา เอสเคน

การรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ..... 45

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย	หน้า
ทวีวัฒน์ โศตรสมบัติ มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	52
ธัญลักษณ์ พงษ์ด้วง การใช้เทคนิคการสอนแบบอุปนัยกับนิรนัยในการพัฒนา กระบวนการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน.....	58
ธิติমানันท์ พูนจันทร์ ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย.....	65
ธิติมา รณวิชญ ปัจจัยที่มีต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.....	74
ธีรวัฒน์ นามศิริ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.).....	82
นรภัทร เพิ่มพูล, วิภา คงพิษ, เศรษฐชัย ชัยสนิท, เบญจวรรณ อนันต์รัตติกาล การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์: ถ่ายตลาดแสนสนุก.....	91
ประจักษ์ สังฆธรรม ระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต.....	100
ประวีณ์นุช กาญจนขจรศักดิ์ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข.....	108
พงศ์พันธ์ วิรัชอารีกุล ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ ในการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา.....	115

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย	หน้า
พรวินา วิภาตะจิตร การศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบ็ง ที่ยั่งยืน ภายหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ ณ จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย.....	122
พิมพ์ฉวีภัฏก์ บุญช่วย ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร: กรณีศึกษาตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง.....	129
พีรเดช ชูเกียรติขจร ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นและเอเชียที่มีต่อการเคลื่อนย้าย การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศในอาเซียน 4 และ 3 ประเทศ อุตสาหกรรมใหม่.....	136
พุดิพงษ์ รับจันทร์ การเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ในการสร้างการรับรู้ของประชาชน เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.....	144
มงคล เนื่องจำนงค์ ทักษะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นในอุตสาหกรรม ยานยนต์ กรณีศึกษาบริษัทอโต้อัลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด.....	150
ยรรยง ล้นรอด การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียน ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ.....	158
ยามี่ละ ดอแม, ธนวรรณ อิมสมบูรณ์ ข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือก: กรณีศึกษาชุมชนตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก.....	166

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย	หน้า
วขสัน ฌ ระนอง มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะในทะเล: ศึกษาเปรียบเทียบกรณีแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง.....	172
วรเทพ จักรฤทธิพงศ์ ผลของอินเทอร์เน็ตต่อความเร็วสูงที่มีต่อประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม.....	181
วรรมณ กุลจิรันทร, วราภรณ์ พิษิตกุล ทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประจำภาคการศึกษาที่ 1/2555.....	189
วัชรินทร์ วัชรพันธุ์ การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ด้วยกรอบงาน โฟนแก็ป	195
วิวัฒน์ สุริยวารกุล ผลกระทบของข้อจำกัดการยืมหุ้นขายชอร์ตต่อความผันผวน, ความเบ้ และความโด่ง ของผลตอบแทนในระหว่างวัน.....	204
วุฒิไกร ผิวขาว ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชน เพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961.....	212
ศราวุธ แสงประกาย แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย: กรณีศึกษา บริษัท เดอเบล จำกัด.....	219
ศุภศิวิ สุวรรณเกษร การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศของประเทศ ในอาเซียน ด้วยแบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นตรง.....	228

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย	หน้า
สนิทเดช จินตนา การศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรม ทักษะคิด และระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสน และชายหาดจอมเทียน.....	237
สมจิน แสงดาว การออกแบบและพัฒนาระบบสมดุอัตราพัสดุประจำเรือ.....	245
ธานีศย์ หนูนิล จริยธรรมในอุตสาหกรรมบริการตามมุมมองของนักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยดุสิตธานี.....	254
สายใจ เบ็ญโญ๊ะ การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ของชุมชน.....	262
สุทธิติ ชัดติยะ การพัฒนาสถานีวิทย์ของรัฐเพื่อสร้างคลื่นต้นแบบของวิทยุสาธารณะของเด็ก เยาวชน และครอบครัว.....	268
สุพรรณณี อภิชัยเอนก การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ความเป็นไปได้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	276
อังศุมาลี ลำอิน การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2500–2519.....	285
อุทัยรัตน์ เฟ่งผล, วิณา คงพิษ, ธวิน วรโชติธีรกุล ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	291

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย (นำเสนอด้วยโปสเตอร์)	หน้า
จินตนา อัครวัฒน์	
พฤติกรรมการใช้ SOCIAL MEDIA กับการพัฒนาตลาดท่องเที่ยว เชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์.....	301
ชเนศ รัตนอุบล	
การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง.....	307
ณพัชรวิดี แสงบุญนำ หงษ์ทอง, เศรษฐชัย ชัยสนิท, อภิชัย ตระหง่านศรี, ลัดดาวรรณ มีอนันต์	
การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อนวัตกรรมการสอนและ เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย.....	316
दनัย เหลืองคชนารถ	
ช่องทางที่เหมาะสมในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้.....	324
ธวัชวิทย์ โพธิ์ศรี	
เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดแพร่.....	333
นพดล จันทร์เทพ	
แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก.....	339
เพ็ญภิษา สถิติธีรานนท์	
ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักน่านาเหนือ.....	346
วชิราพรรณ แก้วประพันธ์, เศรษฐชัย ชัยสนิท	
การประกันคุณภาพสำหรับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย ทางด้านเทคโนโลยีของไทย.....	357

สารบัญ (ต่อ)

นามนักวิจัย	หน้า
วรรณฯ สุ่มทอง	
การพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทาย เรื่อง คำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	364
วิรุทธ สวัสดิ์กิจไพโรจน์	
การใช้สื่อการสอนออนไลน์เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอน.....	374
สุขทรัพย์ สิงห์พรม	
ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยง คณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงเรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน.....	380
สุทธยาณ์ มณีพันธุ์	
การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัขเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ อาหารสุนัขชนิดเม็ด.....	387
สุรัชฎา เมฆขลา	
ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย กับความสัมพันธ์ในครอบครัว.....	393
อาฐิติกุล เจริญกุล	
คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ.....	400
ภาคผนวก	
โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง ประสานงาน และติดตามผลงานวิจัย คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนำเสนอกลุ่มย่อยและแบบ पोสเตอร์ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ	

ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ

ศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา

MARKETING COMMUNICATION FACTORS INFLUENCING

THE DECISION TO USE SERVICES AT CHECK-UP CENTER OF

PHYATHAI SRIRACHA HOSPITAL

กัญญารัตน์ บุญประกอบ*

Kanyarat Boonprakob

ดร.ปรียา รินรัตนากอร์**

Dr.Pariya Rinrattanakorn

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ (service marketing mix) ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยการสื่อสารการตลาดทั้ง 7P's ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด พนักงาน กระบวนการบริการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มาใช้บริการหรือเคยใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ทั้งชาย-หญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 25-60 ปี จำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 25-35 ปี และมีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานและบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาท ด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า เลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล โดยรวมแล้วมีการเปิดรับข่าวสารน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ โดยสื่อมวลชนนั้นรับจากหนังสือพิมพ์ ท้องถิ่นมากที่สุด สื่อเฉพาะกิจรับจากนิทรรศการมากที่สุด และสื่อบุคคลรับจากพนักงานของโรงพยาบาลมากที่สุด ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาด (7P's) มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ โดยรวม พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ระดับความสำคัญในเรื่องของโปรแกรมตรวจสุขภาพ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย สามารถตรวจวินิจฉัยโรคได้ถูกต้องแม่นยำอยู่ในระดับมาก และมีจำนวนมากที่สุด ด้านราคาให้ระดับความ

---

* นักศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณาและสื่อสารการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

** ผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

สำคัญในเรื่องของการกำหนดราคาที่มีความเหมาะสมยุคธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายให้ระดับความสำคัญในเรื่องของโรงพยาบาลตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน การเดินทางไปมาสะดวกและเข้าถึงได้ง่ายอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมการตลาดให้ระดับความสำคัญในเรื่องของการจัดโปรโมชั่นพิเศษสำหรับโปรแกรมตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ด้านพนักงานให้ระดับความสำคัญในเรื่องของแพทย์ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจรักษาโรคได้อย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการให้บริการให้ระดับความสำคัญในเรื่องของช่วงเวลาทำการที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้ระดับความสำคัญในเรื่องของภาพรวมทั้งหมดที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาดสำหรับธุรกิจบริการ, ปัจจัยการสื่อสารการตลาด

ABSTRACT

This research was aimed at studying the service marketing mix, consisted of marketing communications (7P's) covering product, price, place, promotion, people, process, and physical evidence, and the decision to use services of the Health Center at Phyathai Sriracha Hospital. This study was a quantitative research with the use of questionnaires as a tool to collect data from the sample of 600 people, both male and female aged between 25 and 60 who have used services of the Health Center at Phyathai Sriracha Hospital. The results of the study revealed that the majority of the sample was male. Most people in the sample were between 25 and 35 years old, married, completed bachelor degrees, worked as employees of private companies and earned more than 40,000 per month respectively. According to the results of the exposure to health-related information of Phyathai Sriracha Hospital, it was discovered that people who came to use services there were exposed to news and information from mass media, specialized media and personal media less than twice a week. In terms of the exposure to health-related information of Phyathai Sriracha Hospital, it was found out from the research that, overall, most of the people who came to use services had an opportunity to be exposed to news and information from mass media, specialized media and personal media less than twice a week. Mass media was mostly exposed from local newspaper, whereas specialized media was mostly exposed from exhibitions and personal media was mostly exposed from hospital's officers. For the factors in marketing communications (7P's) of Phyathai Sriracha Hospital that had an influence on the decision to use services from the Health Center at Phyathai Sriracha Hospital, people who came to use services placed importance on the product in terms of health check up program, modern medical equipment, and accurate diagnose at a high level. They placed importance on the prices of health check up programs which were appropriate and fair at a medium level. They placed importance on the place of the hospital where had been established in a community with

convenient transportation and easy access at a high level. Similarly, they placed importance on the promotion when the hospital had continuously provided special promotions for health check up programs at a high level. For the factor of people, they placed importance on this issue at a high level because physicians were able to provide information about illness treatment clearly. At the same time, they placed importance on the process in terms of suitable service duration matching with their needs at a high level. Lastly, they placed importance on the physical evidence in terms of creating satisfactions for people who came to use service at a high level.

Keywords: service marketing mix, marketing communications factors.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในระบบทุนนิยมของสังคมไทย ทำให้คุณภาพชีวิตของคนไทยดำเนินไปในมุมมองและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง แต่ปัญหาของสุขภาพไม่ได้หมดไป เพียงปรับตามความเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ คือการพัฒนาความสะดวกสบาย พร้อมทั้งมีการแข่งขันในตลาดโลกเพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ มนุษย์ทุกคนสามารถก้าวทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ แต่สิ่งที่ยังคงมีความจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์คือ ปัจจัย 4 ซึ่งประกอบไปด้วย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค จัดได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นทางด้านสรีรวิทยาที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อสุขภาพทางกายทั้งสิ้น สุขภาพจะดีหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือปัจจัยเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่ง แต่เป็นผลรวมจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกัน การดูแลสุขภาพที่ดีไม่ใช่แค่การรักษาแต่เป็นการป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดโรคในอนาคต เพราะเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นร่างกายจะเกิดภาวะเสื่อมมากขึ้น

ดังนั้น การดูแลสุขภาพจึงมีความจำเป็นมาก สำหรับทุกคนในปัจจุบัน เพราะเมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป มีการพัฒนาที่ก้าวกระโดด ทำลายสมดุลธรรมชาติดั้งเดิม เกิดพิษภัยต่อสุขภาพ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มความมั่นใจว่าร่างกายยังแข็งแรง และไม่เสื่อมไปก่อนเวลาอันควร เพราะการดูแลสุขภาพเป็นการค้นหาโรคและความผิดปกติซึ่งซ่อนเร้นอยู่ในร่างกาย ถือเป็นมาตรการในการป้องกันโรคในระยะเริ่มแรกมิให้ลุกลามมากขึ้น จะได้ป้องกันหรือรักษาได้ทันเวลา ดังนั้น ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพ โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา จึงกำหนดประเด็นในการวิจัยคือ ศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่ครอบคลุมทั้งหมด 7 P's ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด พนักงาน กระบวนการบริการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการตรวจสุขภาพ พฤติกรรมการใช้บริการและพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพที่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการใช้บริการทั้ง 7 ด้าน รวมถึงกระบวนการตัดสินใจในการใช้บริการด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างในด้านปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดกับการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างในด้านพฤติกรรมกับความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) แบบวัดผลเป็นการศึกษาระยะสั้นที่จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (cross-sectional study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามเอง (self-administered questionnaire) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากที่สุด มีลำดับขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งชาย-หญิงที่มีอายุตั้งแต่ 25-60 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นผู้ที่มาใช้หรือเคยใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ขั้นตอนที่ 2 สุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) เลือกกลุ่มตัวอย่างที่มาใช้บริการตรวจสุขภาพให้ครบตามจำนวนที่กำหนดคือ 600 คน และกำหนดช่วงเวลาเก็บข้อมูล 2 ช่วง คือ 09.01-12.01 น. และ 14.01-17.01 น. ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ Chi-square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance: ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ความพึงพอใจในการใช้บริการ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพ การตัดสินใจใช้บริการ และปัจจัยการสื่อสารทางการตลาด ซึ่งครอบคลุม ทั้งหมด 7P's ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด พนักงาน กระบวนการให้บริการ และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ผลการวิจัย

1. ผู้ที่มาใช้หรือเคยใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.5 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.7 ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 42.8 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.2 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 49.0 และมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 56.3

2. การเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพ พบว่ามีพฤติกรรม的开รับข่าวสารด้านสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ตามที่ผู้วิจัยได้แบ่งสื่อโฆษณาออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ สื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ดังนี้

สื่อมวลชน พบว่าเปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากที่สุด โดยเปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 49.2 รองลงมาก็คือวิทยุ เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 44.0 และลำดับสามคือเคเบิลทีวี เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 40.3

สื่อเฉพาะกิจ พบว่าเปิดรับข่าวสารจากนิทรรศการมากที่สุด โดยเปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 61.0 รองลงมาก็คือใบปลิว เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 48.3 ลำดับสามคือแผ่นพับความรู้ เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 46.3

สื่อบุคคล พบว่าเปิดรับข่าวสารจากพนักงานของโรงพยาบาลมากที่สุด โดยเปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 74.7 รองลงมาก็คือพยาบาล เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 80.0 ลำดับสามคือแพทย์ เปิดรับน้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 75.7

3. ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาด (7 P's) ของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า

ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญในเรื่อง โปรแกรมตรวจสุขภาพ การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย สามารถตรวจวินิจฉัยโรคได้ถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 60.5 รองลงมาก็คือ โปรแกรมตรวจสุขภาพมีหลากหลายรูปแบบครอบคลุมการตรวจทุกระบบของร่างกาย อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 51.8 ลำดับสามคือ โปรแกรมตรวจสุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละช่วงอายุได้เป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 48.8

ด้านราคา ให้ความสำคัญในเรื่อง การกำหนดราคาโปรแกรมตรวจสุขภาพมีความเหมาะสม ยุติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาก็คือ ราคาโปรแกรมตรวจสุขภาพมีให้เลือกหลากหลายระดับราคาตามความต้องการของผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 53.2

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ให้ความสำคัญในเรื่อง โรงพยาบาลตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน การเดินทางไปมาสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 47.2

ด้านการส่งเสริมการตลาด ให้ความสำคัญในเรื่อง การจัดโปรโมชั่นพิเศษสำหรับโปรแกรมตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58.0 รองลงมาก็คือ การจัดโปรโมชั่นพิเศษสำหรับโปรแกรมตรวจสุขภาพมีความน่าสนใจ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 50.3

ด้านพนักงาน ให้ความสำคัญในเรื่อง แพทย์ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจรักษา โรคได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 29.8 รองลงมาคือ พนักงานแต่ละแผนกเต็มใจให้ความช่วยเหลือและให้บริการเป็นอย่างดี อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.2 ลำดับสามคือ พยาบาลแต่ละแผนกมีความเชี่ยวชาญในการดูแลผู้ป่วย อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 42.7

ด้านกระบวนการให้บริการ ให้ความสำคัญในเรื่อง ช่วงเวลาทำการของศูนย์ตรวจสุขภาพมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ การให้บริการโดยรวมเป็นแบบ One stop service ที่รวดเร็ว เป็นระบบ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.5 ลำดับสามคือ ระยะเวลาการให้บริการแต่ละขั้นตอนมีความเหมาะสม รวดเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.6

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ให้ความสำคัญในเรื่อง ภาพรวมทั้งหมดของศูนย์ตรวจสุขภาพสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 61.3 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมภายในบริเวณศูนย์ตรวจสุขภาพสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 57.5 ลำดับสามคือ การจัดแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์ตรวจสุขภาพออกเป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสม ชัดเจน อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 56.0

4. พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพปีละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 74.8 รองลงมาคือ ใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง /ปี คิดเป็นร้อยละ 9.8 ลำดับสาม ใช้บริการ 2 ปี/1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.2

5. การตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า ส่วนใหญ่กลับมาใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาคือ ไม่กลับมาใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 1.8 และยินดีแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 98.2 รองลงมาคือ ไม่แนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 1.8

6. ความพึงพอใจต่อการใช้บริการตรวจศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พึงพอใจในภาพรวมทั้งหมดของศูนย์ตรวจสุขภาพและสถานที่ตั้งของโรงพยาบาล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 รองลงมาคือ พึงพอใจในการจัดแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์ตรวจสุขภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 ลำดับสามคือ พึงพอใจในเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้ตรวจวินิจฉัยโรค การให้ความช่วยเหลือและให้บริการของพนักงานแต่ละแผนก อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.90

7. การทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดกับการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ใช้บริการที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดแตกต่างกัน มีการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

8. การทดสอบความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการใช้บริการกับความพึงพอใจในการใช้บริการ ศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา โดยภาพรวมพบว่า ผู้ใช้บริการที่มีพฤติกรรมการใช้บริการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า เลือกเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล น้อยกว่า 2 ครั้ง/สัปดาห์ โดยสื่อมวลชน เปิดรับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากที่สุด สื่อเฉพาะกิจ เปิดรับข่าวสารจากนิตรสารมากที่สุด และสื่อบุคคล เปิดรับจากพนักงานของโรงพยาบาลมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสำคัญต่อกลุ่มผู้ใช้บริการมาก และเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการเลือกมาตรวจสุขภาพ เพราะเมื่อมีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแล้ว จะเกิดความคิดวิเคราะห์ถึงประโยชน์ของสุขภาพที่ดี และให้ความสำคัญกับการได้รับคำแนะนำ คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญเรื่องสุขภาพ เช่น แพทย์ พยาบาล หรือพนักงานของโรงพยาบาล จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในเรื่องของข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพและช่องทางการสื่อสาร เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้บริการให้มากที่สุด สอดคล้องกับฐิตารีย์ อินทเวา (2550) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการสื่อสารการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์บีเอ็มดับเบิลยู พบว่า ในภาพรวมมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับรถยนต์บีเอ็มดับเบิลยูน้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ โดยเปิดรับผ่านสื่อมวลชนประเภทสื่อภายนอก เช่น โปสเตอร์ แผ่นพับ ป้ายโฆษณา ใบปลิว มากที่สุด และการส่งเสริมการขายโดยการจัด โปร โมชันราคาพิเศษ การจัดคอกเบียร์พิเศษ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์บีเอ็มดับเบิลยูมากที่สุด เนื่องจากการส่งเสริมการขายสามารถตอบสนองความต้องการและกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้มากกว่าปัจจัยทางการสื่อสารการตลาดอื่น ๆ

ปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพ โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญในเรื่อง โปรแกรมตรวจสุขภาพ ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ทันสมัย สามารถตรวจวินิจฉัยโรคได้ถูกต้องแม่นยำ อยู่ในระดับมาก ด้านราคา ให้ความสำคัญในเรื่อง การกำหนดราคาโปรแกรมตรวจสุขภาพมีความเหมาะสม ยุติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ให้ความสำคัญในเรื่อง โรงพยาบาลตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน การเดินทางไปมาสะดวกและเข้าถึงได้ง่าย อยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมการตลาด ให้ความสำคัญในเรื่อง การจัด โปร โมชันพิเศษสำหรับโปรแกรมตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ด้านพนักงาน ให้ความสำคัญในเรื่อง แพทย์ให้ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการตรวจรักษาโรคได้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการให้บริการ ให้ความสำคัญในเรื่อง ช่วงเวลาทำการของศูนย์ตรวจสุขภาพมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก และด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ให้ความสำคัญในเรื่อง ภาพรวมทั้งหมดของศูนย์ตรวจสุขภาพสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี พรหมมา (2540) ที่ศึกษาเรื่อง การสื่อสารการตลาดของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าโรงพยาบาลเอกชนใน

ปัจจุบันนำการสื่อสารการตลาดเข้ามาประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาล โดยให้ความสำคัญที่สุดในด้านผลิตภัณฑ์ เช่น การจัดให้มีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญประจำโรงพยาบาล การมีเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย การให้ความสำคัญของการบริการเพื่อเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการ เป็นต้น ด้านผู้บริโภค พบว่าการตัดสินใจเข้าใช้บริการโรงพยาบาลเอกชนนั้น เพราะความสะดวกในเรื่องของการเดินทางเป็นสำคัญ โดยส่วนใหญ่ระบุว่ามาใช้บริการเพราะใกล้กับที่พักอาศัยหรือที่ทำงาน และสื่อที่ใช้ในการประกอบการตัดสินใจ พบว่าสื่อบุคคลยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการมากที่สุด

ความพึงพอใจต่อการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่าพึงพอใจภาพรวมทั้งหมดของศูนย์ตรวจสุขภาพและสถานที่ตั้งของโรงพยาบาล รองลงมาพึงพอใจการจัดแบ่งพื้นที่ภายในศูนย์ตรวจสุขภาพ เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้ตรวจวินิจฉัยโรค การให้ความช่วยเหลือและให้บริการของพนักงานแต่ละแผนก ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า การให้บริการโดยภาพรวมของการตรวจสุขภาพสามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บริการได้ ดังนั้นการบริการให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ประทับใจ ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับงานด้านบริการ เพราะสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ความพึงพอใจของผู้บริโภคเป็นกระบวนการในการประเมินเมื่อซื้อสินค้าหรือรับบริการต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว โดยการประเมินนั้นจะมาจากประสบการณ์ของผู้บริโภคโดยตรง เป็นการประเมินทางอารมณ์นั่นเอง การสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค เป็นการทดสอบผลลัพธ์ที่แท้จริงของผลการปฏิบัติงานในองค์กรใดองค์กรหนึ่ง จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคที่ดำเนินการโดยรัฐบาลสหรัฐอเมริกา พบว่า ธุรกิจจำนวนมากล้มเหลวในการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค ข้อมูลจากการศึกษาแสดงว่าประมาณ 1 ใน 3 ของข้อมูลทั้งหมดเป็นครอบครัวที่ไม่พึงพอใจกับการซื้อสินค้าหรือใช้บริการ แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้ร้องเรียนสาเหตุที่ก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ แต่มีการปรับเปลี่ยนไปซื้อสินค้าหรือใช้บริการของกลุ่มแข่งขันมากกว่า (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2533, หน้า 623) แท้จริงแล้วผู้บริโภคไม่ได้ซื้อสินค้าและบริการ แต่ผู้บริโภคกำลังซื้อการแก้ปัญหาและผลสำเร็จตามความต้องการ หากผลิตภัณฑ์ไม่สามารถแก้ปัญหาหรือประสบความสำเร็จตามที่ต้องการได้ ผลิตภัณฑ์นั้นก็ไม่มีค่าสำหรับผู้บริโภค เพราะไม่สามารถสร้างให้เกิดความพึงพอใจได้ จึงเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่สามารถนำไปปรับใช้กับศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา เพื่อให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจมากที่สุด และเกิดเป็นความจงรักภักดีคืออยากที่จะใช้บริการตลอดไป

พฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้มีสุขภาพที่ดีอย่างครบถ้วน ดังนั้นวิธีการที่ดีที่สุดคือการป้องกันก่อนเกิดภาวะความเจ็บป่วยและภาวะก่อนการเกิดโรค เป็นการตรวจรักษาให้สุขภาพร่างกายอยู่ในสภาพที่ดี สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ โดยโฮเจอร์และโฮเจอร์ (Hoeger & Hoeger, 2005, pp. 42) ได้เสนอองค์ประกอบของการรับรู้และพฤติกรรมดูแลสุขภาพทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การรับประทานอาหารถูกหลักโภชนาการ หลีกเลี่ยงการพึ่งพาสารเสพติด การมีสุขอนามัยส่วนบุคคล การป้องกันโรค ความปลอดภัยในชีวิต การมีอนามัยสิ่งแวดล้อม การจัดการความเครียด การจัดการกับอารมณ์ และความรู้สึกลึก

การตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกกลับมาใช้บริการ และยินดีที่จะแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการตรวจสุขภาพในครั้งนี้ สามารถนำข้อมูลส่วนนี้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดโปรแกรมตรวจสุขภาพที่สอดคล้องกับช่วงอายุของการตรวจสุขภาพได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งราคาของโปรแกรมที่ลูกค้าสามารถจ่ายได้ ตลอดจนการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมในการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายอันจะนำไปสู่การรับรู้ การเลือกใช้บริการ ความจงรักภักดี ตลอดจนการแนะนำให้ผู้อื่นมาใช้บริการ

ด้านพฤติกรรม的开รับข่าวสารด้านสุขภาพของโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ทางศูนย์ตรวจสุขภาพ ควรเพิ่มโอกาสในการรับรู้ในกิจกรรมต่างๆ สาระความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ทั้งภายในและภายนอก โดยมีประกาศเสียงตามสายเพื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสุขภาพมากยิ่งขึ้น เป็นการสร้างความตระหนักและความใส่ใจเรื่องของสุขภาพให้ทุกคนได้รับรู้ โดยผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเพิ่มการติดตามข่าวสารของผู้ใช้บริการ โดยมุ่งเน้นเป็นเกมเพื่อสุขภาพ หรือมีการอัปเดตตาม Social Network เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้ได้มากที่สุด

ด้านปัจจัยการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา อาจมีการประชาสัมพันธ์เรื่องประสิทธิภาพและความพร้อมในการให้บริการด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อการตรวจสุขภาพที่ได้มาตรฐาน เพื่อการบริการที่ดียิ่งขึ้น

ด้านความพึงพอใจต่อการใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา เพื่อให้ผู้ที่มาใช้บริการเกิดความพึงพอใจสูงสุด ควรมีโปรแกรมเพื่อรองรับการจ่ายแบบหลายระดับ มีการจัดโปรแกรมใหม่ ๆ การตรวจพิเศษเฉพาะบางรายการ โดยแบ่งตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า รวมทั้งมีการจัดการส่งเสริมการตรวจสุขภาพด้วยการเก็บแต้มสะสม โดยแบ่งตามความเหมาะสมว่าแต่ละโปรแกรมควรมีแต้มเท่าใด สะสมแล้วจะได้รับบริการเสริมหรือของขวัญสมนาคุณ เป็นต้น

ด้านพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ที่ใช้บริการศูนย์ตรวจสุขภาพโรงพยาบาลพญาไท ศรีราชา ควรมีการปรับปรุงวิธีการนำเสนอโปรแกรมการตรวจสุขภาพ อาจมีสื่อช่วย เช่น SMS Marketing หรือการจัดการแฟนเพจ (fanpage) ของโรงพยาบาล เพื่อพูดคุยปัญหาสุขภาพและอัปเดตข่าวสารต่าง ๆ เพื่อสร้างความใกล้ชิดให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบคู่แข่ง ที่มีตำแหน่งในตลาดธุรกิจการให้บริการแบบเดียวกัน โดยเฉพาะโรงพยาบาลเอกชนต่าง ๆ เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนของผลิตภัณฑ์

2. การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ จึงมีขีดจำกัดคือขาดข้อมูลเชิงลึก ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2545). *การตลาดธุรกิจบริการ*. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ชัยสมพล ชาวประเสริฐ. (2546). *การตลาดบริการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชื่นจิตต์ แจ่มเจนกิจ. (2548). *กลยุทธ์สื่อสารการตลาด* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แบรินด์เอจบู๊ค.
- จิตตารีย์ อินทเวา. (2550). *ปัจจัยทางด้านการสื่อสารการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์บีเอ็มดับเบิลยู*. รายงานโครงการเฉพาะบุคคลวารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คารา ทีปะปาล. (2553). *การสื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาด* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรทิพย์ พิมลสินธุ์. (2540). ผู้รับสาร. ใน *เอกสารการสอนวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร เล่ม 1* (หน้า 20). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2546). *การบริหารการโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2533). *กลยุทธ์การตลาด การบริหารการตลาดและกรณีศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สุภาวดี พรหมมา. (2540). *การสื่อสารการตลาดของธุรกิจโรงพยาบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุวัฒนา วงษ์กะพันธ์. (2530). *การสื่อสารการตลาดในธุรกิจการโฆษณา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2540). *ครบเครื่องการสื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- _____. (2542). *การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: ชีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- Becker, Samuel L. (1978). *Discovering mass communication*, Glenview, IL: Scott Foresman and Company.
- Hoeger, W., & Hoeger, S. (2005). *Lifetime physical fitness and wellness: A personalized program*. Australia: Thomson Learning, Inc.
- Kotler, Phillip. (2000). *Marketing management* (10th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

ผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ เพื่อพัฒนา
ความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
THE EFFECT OF CONSTRUCTIVIST LEARNING IN NUCLEAR PHYSICS
TOPIC TO DEVELOP UNDERSTANDING AND CRITICAL THINKING OF
HIGH SCHOOL STUDENTS

คมกฤษ จินกุล*

Khomkrit Jenkul

ดร.ธิติยา บงกชเพชร**

Dr.Thitiya Bongotphet

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิรินุช จินดารักษ์***

Asst.Prof. Dr.Sirinuch Chindaruksa

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม 2) เพื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และ 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนขณะได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 37 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ แบบวัดความเข้าใจเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ และแบบบันทึกภาคสนาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที (t -test) ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) ความเข้าใจเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้

* นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ หลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนขณะได้รับการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่อง ฟิสิกส์นิวเคลียร์ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ฟิสิกส์นิวเคลียร์

ABSTRACT

The objectives of research were to 1) compare the students' understanding of constructivist learning in nuclear physics topic passed criterion 70% of the full marks, 2) compare the students' critical thinking of constructivist learning in nuclear physics topic passed criterion 70% of the full marks, and 3) study the learning behavior of the students have been of constructivist learning in nuclear physics topic.

The sample of this study consisted of 37 Mattayomsuksa 5 studying in second semester of the academic year, 2012 at Prachasongkrowittaya school, Phitsanulok Province. The research instruments used in this study consisted constructivist learning in nuclear physics topic, an understanding test of nuclear physics, a critical thinking test of nuclear physics and field notes. The statistics used for data analysis were the one sample *t*-test. The results were: 1) the students' understanding of constructivist learning in nuclear physics topic passed the prescribed criterion 70% of the full marks at the statistical significance level of .05, 2) the students' critical thinking of constructivist learning in nuclear physics topic passed the prescribed criterion 70% of the full marks at the statistical significance level of .05, and 3) the learning behavior of the students have been of constructivist learning in nuclear physics topic were that students develop understanding and critical thinking behave process constructivist learning do well.

Keywords: constructivist theory, critical thinking, nuclear physics.

บทนำ

จากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2554 ส่งผลให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ฟูกูชิมะ-ไดอิจิ (Fukushima-Daiichi) ซึ่งอยู่ใกล้กับบริเวณเกิดแผ่นดินไหวได้รับความเสียหาย มีการรั่วไหลของสารกัมมันตรังสีโดยรอบบริเวณ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงยกระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ดังกล่าว ตามสเกลความรุนแรงทางนิวเคลียร์และรังสีระหว่างประเทศเป็นระดับ 7 ซึ่งหมายถึงเป็นอุบัติเหตุที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของสารกัมมันตรังสีออกสู่ภายนอกโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในปริมาณมหาศาล มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง (สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย, 2554) ทั้งยังมีข่าวว่าแรงลมจากประเทศญี่ปุ่นได้พัดพาสารกัมมันตรังสีมายังประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ทำให้ผู้คน

จำนวนไม่น้อยต่างต้องการซื้อไอโอดีนเม็ดมารับประทาน และใช้ยาทาแผลที่มีส่วนผสมของไอโอดีนทาบริเวณผิวหนังที่สัมผัสกับฝน โดยเชื่อว่าเป็นการป้องกันการได้รับสารกัมมันตรังสีเข้าสู่ร่างกาย ความเป็นจริงแล้ว สารกัมมันตรังสีที่ตกค้างหลังการระเบิดของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อาจลอยอยู่ในอากาศและตกลงมาพร้อมกับฝนได้ แต่จะเกิดเฉพาะรอบ ๆ บริเวณที่เกิดการระเบิด การกินไอโอดีนเม็ดจึงจำเป็นสำหรับคนที่อยู่ใกล้บริเวณที่เกิดเหตุเท่านั้น (ชุติมา จันทรัตน์, 2554) ซึ่งความเข้าใจผิดนี้เกิดจากขาดการคิดอย่างมีเหตุผล และการศึกษาหาความรู้เพื่อทำให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องกัมมันตรังสีและพลังงานนิวเคลียร์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระบุถึงสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้เป็นส่วนหนึ่งของความสามารถในการคิดของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่เกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6) ซึ่งการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั้นเป็นการตัดสินใจที่มีเป้าหมาย ตัดสินและกำกับได้ด้วยตนเอง เป็นผลมาจากการตีความ การวิเคราะห์ การประเมินข้อโต้แย้ง และการสรุปอ้างอิงจากข้อมูลหลักฐานที่น่าเชื่อถือ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีเหตุผล รวมไปถึงการอธิบายหลักฐาน มโนทัศน์ วิธีการ เกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนการพิจารณาบริบท ซึ่งใช้ในการตัดสินใจอย่างไตร่ตรอง รอบคอบ สุขุม โดยมุ่งเน้นว่าจะไรควรเชื่อ อะไรควรปฏิบัติ (วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, 2544, หน้า 15) เมื่อบุคคลสามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ก็จะได้ความคิดที่ผ่านการกลั่นกรอง สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น นำไปใช้ในการแก้ปัญหา การตัดสินใจ การริเริ่ม การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ หรือการปฏิบัติ การสร้างและการผลิตสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาวิจัยต่อไป (ทศนา เขมมณี และคณะ, 2544, หน้า 92)

การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยมีผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบเห็นกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีมาก่อน โดยพยายามนำความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์และปรากฏการณ์ที่ตนพบเห็นมาสร้างเป็น โครงสร้างทางปัญญาของแต่ละบุคคล (สุมาลี ชัยเจริญ, 2551, หน้า 19) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดอย่างชัดเจนในแต่ละขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดจนเป็นแนวคิดใหม่ที่ได้มาจากความคิด ประสบการณ์ และข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าของตนเองมาอภิปรายแลกเปลี่ยนร่วมกับผู้อื่น โดยผู้เรียนประเมินความคิดใหม่ที่เกิดขึ้นด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งหรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง (ชนิดา ชีรานันท์, 2546, หน้า 55)

จากสภาพปัญหาที่ประชาชนหรือผู้เรียนขาดความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ ประกอบกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเชื่อว่าการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์นี้ จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อนำผลจากการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังผ่านการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
2. เพื่อเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังผ่านการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกกลุ่มเป้าหมายโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 1 ของโรงเรียนประชาสงเคราะห์วิทยา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 37 คน
2. ดำเนินการสอนกลุ่มเป้าหมายโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์
3. บันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายลงในแบบสังเกต และเก็บรวบรวมเอกสารต่าง ๆ เช่น ใบกิจกรรม แผนผังความคิด และใบงาน เพื่อใช้ประกอบการเขียนบรรยายกับแบบสังเกต
4. เมื่อสิ้นสุดการสอน ให้กลุ่มเป้าหมายทำการทดสอบโดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ เป็นแบบเขียนตอบ โดยแบบทดสอบจะแบ่งออกเป็น 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 เรื่องการสลายตัวของธาตุกัมมันตรังสี ชุดที่ 2 เรื่องกัมมันตภาพรังสีในชีวิตประจำวัน และชุดที่ 3 เรื่องสถานการณ์พลังงานนิวเคลียร์ในปัจจุบัน ชุดละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 15 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน และแบบวัดความเข้าใจเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ เป็นแบบเลือกคำตอบจำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบฉบับละ 45 นาที
5. นำคะแนนจากแบบวัดความเข้าใจและแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ไปวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าทางสถิติโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบที (one sample t -test) และนำแบบสังเกตไปวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำมาเขียนบรรยายสรุป

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังผ่านการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 1 ค่าสถิติของคะแนนแบบวัดความเข้าใจเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ทดสอบ	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนนจากคะแนนเต็ม 30)	37	22.35	3.05	2.69*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนจากแบบวัดความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนโดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลการศึกษาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังผ่านการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 2 ค่าสถิติของคะแนนแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ โดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ทดสอบ	<i>n</i>	$\bar{x}$	<i>SD</i>	<i>t</i>
หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนนจากคะแนนเต็ม 30)	37	25.51	2.84	9.78*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนจากแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนโดยเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 มีค่าทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3. ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนมัธยมระดับศึกษาตอนปลาย ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนสอดคล้องกับพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นแนะนำ 2) ขั้นทบทวนความรู้เดิม 3) ขั้นปรับเปลี่ยนความคิด 4) ขั้นนำความคิดไปใช้ และ 5) ขั้นทบทวน นักเรียนมีการพัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ได้เป็นอย่างดี เมื่อนำข้อมูลจากแบบสังเกตที่ได้มาเปรียบเทียบกับข้อมูลของแบบวัดความเข้าใจและแบบวัด

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ของนักเรียน พบว่าผลการทำกิจกรรมของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ และการทำใบงานตามแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น มีผลสอดคล้องกับผลของคะแนนที่ได้จากแบบวัดความเข้าใจและแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์

อภิปรายผล

1. ผลความเข้าใจและพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวลักษณ์ ปีกกลาง (2553) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์รายวิชาฟิสิกส์เรื่องแสง ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ Anderson และ Krathwohl (2001 อ้างถึงใน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 116 - 120) ที่กล่าวว่า ความเข้าใจเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการรู้ความหมาย โดยการตีความเพื่อทำให้เกิดความกระจ่างชัด การยกตัวอย่างประกอบ การจำแนกประเภท การสรุปจับใจความสำคัญจากสิ่งที่อ่านหรือฟัง การลงข้อสรุปจากสิ่งที่อ่าน การค้นหาความหมายจากบริบทในสิ่งที่อ่าน การเปรียบเทียบ การอธิบายรายละเอียด ระบุผลลัพธ์ และนำเสนอข้อคิดเห็นหรือข้อพิสูจน์ด้วยเหตุผลได้

2. ผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณและพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิไลลักษณ์ หิงชาติ (2551) ที่พบว่าการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เรื่องระบบนิเวศ ทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นและทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ร้อยละ 98 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องระบบนิเวศสูงขึ้นผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และสอดคล้องกับพงษ์เทพ บุญศรีโรจน์ (2545, หน้า 36) ที่กล่าวถึงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า 1) ทำความเข้าใจประเด็นปัญหาให้ชัดเจน 2) เสาะหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาให้มากที่สุดและต้องเป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ ถ้าเป็นประเด็นทางวิทยาศาสตร์ ข้อมูลนั้นจะต้องผ่านการพิสูจน์จึงจะยอมรับและเชื่อถือได้ 3) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเหล่านั้น แยกแยะให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวแปรทุกตัวที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น ๆ โดยอาศัยหลักการคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดเชิงตรรกะ 4) ประเมินค่าของแต่ละองค์ประกอบในแต่ละสถานการณ์ เพื่อนำไปสู่การสรุปและตัดสินใจที่สมเหตุสมผลต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เพื่อพัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สมควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาฟิสิกส์ในเรื่องที่มีเนื้อหาเชิงบรรยายและต้องมีความรู้พื้นฐานมาก่อน เช่น ฟิสิกส์อะตอม เป็นต้น

2. การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ สมควรนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาฟิสิกส์ในเรื่องฟิสิกส์นิวเคลียร์ เพราะสามารถใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ร่วมกันได้ เช่น แผนผังความคิด บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เป็นต้น นำมาใช้ในชั้นปรับเปลี่ยนความคิดหรือข้้นนำความคิดไปใช้เพื่อให้เกิดความหลากหลายในกิจกรรมการเรียนรู้ได้

ข้อเสนอแนะในการจัดครั้งต่อไป

1. ควรทดลองวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ โดยมีการเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อให้ทราบว่าจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์สามารถเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาพัฒนาความเข้าใจและการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้ดีกว่าหรือไม่

2. ควรทดลองวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 551 เช่น ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชนิดา ธีรานันท์. (2546). *ผลการสอนตามแนวคอนสตรัคติวิซึ่มที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิจารณ์ เรื่อง สารสนเทศเศรษฐกิจไทยในแง่มุมศาสตร์ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี*.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, สำนักบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชุติมา จันทรัตน์. (2554). *สารกัมมันตรังสีรั่วไหลกับการกินไอโอดีนเม็ดเพื่อป้องกัน* (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <http://sichon.wu.ac.th/file/pharmacy-20110513-164606-hczwR.pdf>

[2554, 20 พฤษภาคม].

ทศนา เขมมณี และคณะ. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

พงษ์เทพ บุญศรีโรจน์. (2545). การคิดอย่างมีวิจารณญาณ. *วารสารการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี*, 30, หน้า 35-38.

วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล. (2544). *การพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณในกระบวนการพยาบาล*. ปรินญานันท์การศึกษาคุญณ์บัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิไลลักษณ์ หิงชาติ. (2551). **การคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระบบนิเวศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย. (2554). **การปรับเพิ่มระดับความรุนแรงของโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ฟูกูชิมะ ไดอิจิเป็นระดับ 7**. เข้าถึงได้จาก: <http://www.th.emb-japan.go.jp/th/jis/2011/1140.htm> [2554, 20 พฤษภาคม].
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2551). **เทคโนโลยีการศึกษา: หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. ขอนแก่น: คลังนานาวิทยา.
- เสาวลักษณ์ ปีกกลาง. (2553). **การศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ รายวิชาฟิสิกส์เรื่องแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อรุณี เรืองวิเศษ. (2549). **รายงานการวิจัยเรื่อง การค้นหาแนวคิดเกี่ยวกับสารกัมมันตรังสีของ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

**ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์และผลการดำเนินงานของ
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดชลบุรี**

**THE RELATIONSHIP BETWEEN PRODUCT DEVELOPMENT AND
PERFORMANCE OF SMEs IN CHONBURI**

จันทรินทร์ เลิศมงคล*

Juntron Lertmongkon

ดร.กิติยา ทัศนะบรรจง**

Dr.Kitiya Thassanabanjong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ ขนาดผลิตภัณฑ์ สายผลิตภัณฑ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์ กับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ ด้านการเรียนรู้และการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 365 ชุด ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน 2 ด้านคือ 1) ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ 2) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต ส่วนการพัฒนาด้านขนาดผลิตภัณฑ์และสายผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานในทุกด้านภายใต้มุมมองการวัดผลการดำเนินงานของ Balanced Scorecard และการพัฒนาด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทั้งหมด 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเงิน 2) ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ 3) ด้านการเรียนรู้และการเติบโต

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

---

*นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการธุรกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the relationship between product development, product quality, product size, product lines, and product design and the outcomes of financial performance, customers, internal process, and learning and growth of small and medium enterprises in Chonburi. Three hundred sixty five questionnaires were used as a tool in the study, and the following results were found. The development of product quality was related to performance in two areas: the internal processes, and learning and growth. The development of product size and product lines was associated with the operating performance. In all areas under the perspective of performance measurement by the Balanced Scorecard and the development of product design, there was a relationship between the operations of all three areas: finance, the internal processes, and learning and growth.

Keywords: product development, SMEs.

บทนำ

หลังจากที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างมาก บริษัทหลายแห่งต้องปิดกิจการลง พนักงานจำนวนมากถูกเลิกจ้าง ภาครัฐและเอกชนเล็งเห็นความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมว่ามีบทบาทในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และควรช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ แต่จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่า ปัญหาด้านผลิตภัณฑ์เป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากมาตรฐานไม่เป็นที่ยอมรับของตลาด ขาดการพัฒนา รูปแบบสินค้าใหม่ ๆ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2550, หน้า 26-31) เนื่องจากยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งความก้าวหน้าในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ กระจายออกไปทั่วโลกอย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้บริโภคมีความรอบรู้มากขึ้น รู้จักวิธีการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดและเริ่มเรียกร้องมากขึ้นกว่าเดิม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ที่ส่งผลถึงการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพราะการพัฒนาผลิตภัณฑ์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ธุรกิจอยู่รอดและเจริญเติบโต

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

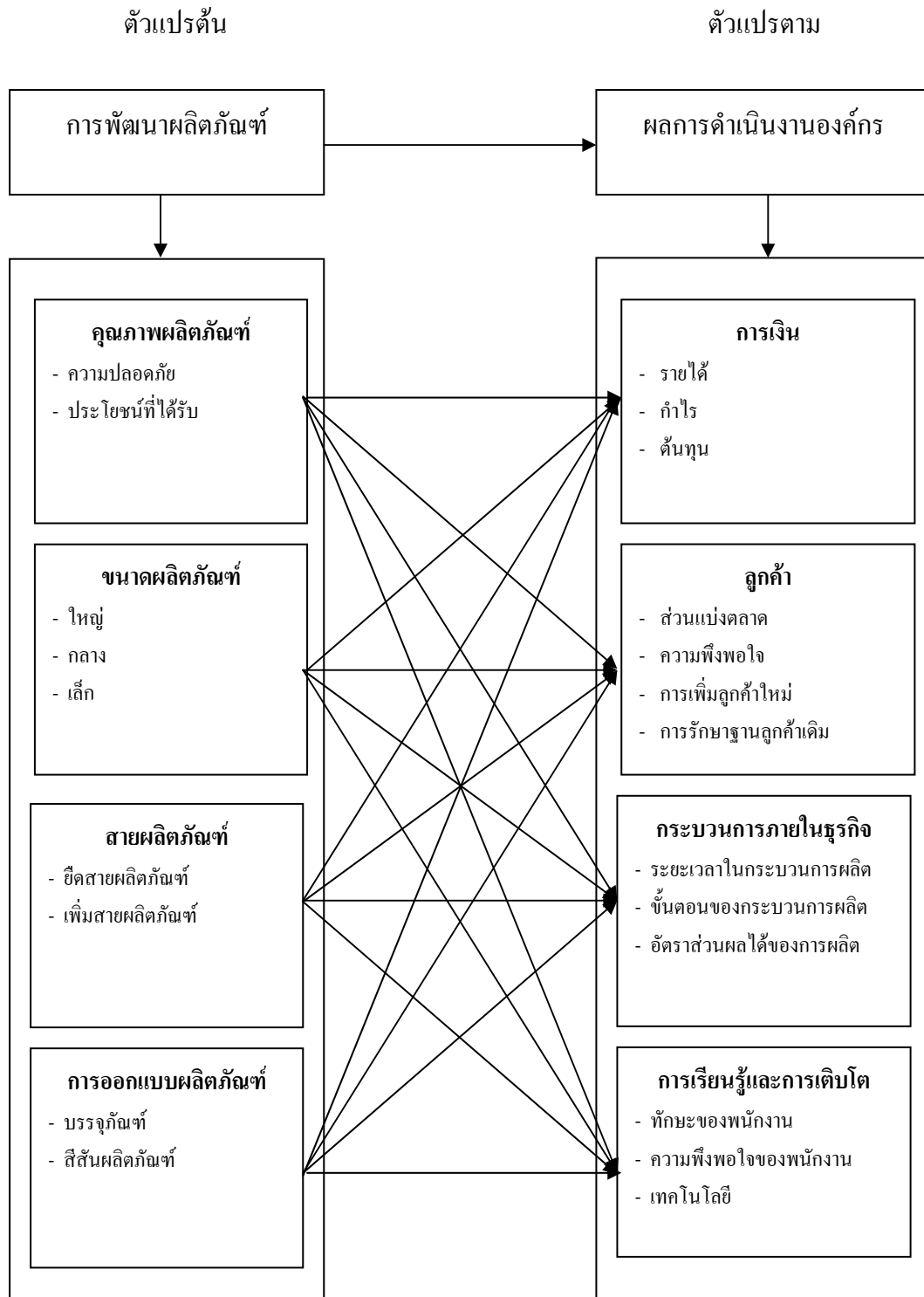
ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยออกเป็น ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ มีตัวแปรที่สำคัญทั้งหมด 4 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) คุณภาพผลิตภัณฑ์ หมายถึง คุณลักษณะและคุณสมบัติทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างความพึงพอใจและตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ 2) ขนาด

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง ลักษณะของรูปร่างที่สามารถสังเกตได้ว่ามีขนาดความใหญ่ เล็ก กว้าง ยาว ซึ่งวัดได้ตามมาตราที่มนุษย์กำหนดหน่วยวัดขึ้นมา 3) สายผลิตภัณฑ์ หมายถึง กลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ทั้งลักษณะที่คล้ายกัน ใช้งานร่วมกัน ขายให้กลุ่มผู้บริโภคเดียวกัน ตลาดเดียวกันหรือขายในราคาใกล้เคียงกัน และ 4) การออกแบบผลิตภัณฑ์ หมายถึง การสร้างแนวคิดเพื่อการสร้างสรรค์สิ่งใหม่และการปรับปรุงสิ่งเดิมให้ดีขึ้นตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้บริโภค ในส่วนของตัวแปรตามที่นำมาหาความสัมพันธ์คือ ปัจจัยด้านผลการดำเนินงานขององค์กรภายใต้มุมมองการวัดผลการดำเนินงานของ Balanced Scorecard ประกอบด้วย 4 ตัวแปร คือ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการเติบโต เพื่อแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนในการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อีกทั้งยังก่อให้เกิดผลการวิจัยที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ขนาดผลิตภัณฑ์ สายผลิตภัณฑ์ และการออกแบบผลิตภัณฑ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ด้าน กับผลการดำเนินงานด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ ด้านการเรียนรู้และการเติบโต ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ เจ้าของกิจการหรือผู้ที่มีความรู้และเกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลได้ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี ใช้การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Taro Yamane (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548, หน้า 38) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 365 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีข้อคำถาม 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดชลบุรี 2) ข้อมูลการให้ระดับความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3) ข้อมูลการให้ระดับความสำเร็จเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ทดสอบสมมติฐานด้วย F -test และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณทั้งสองตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 365 ราย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 56.99 ส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการทั่วไป จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 43.29 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 58.63 การดำเนินกิจการส่วนใหญ่เป็นแบบเจ้าของคนเดียว จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.10 มีระยะเวลาของการดำเนินกิจการระหว่าง 3-5 ปี มากที่สุด โดยส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมคือมีจำนวนพนักงานไม่เกิน 50 คน มีจำนวน 316 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.58 และผลการทดสอบสมมติฐานมีดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่าการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรด้านกระบวนการภายในธุรกิจ การเรียนรู้และการเติบโต ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 2 การพัฒนาขนาดผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่าการพัฒนาขนาดผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ ด้านการเรียนรู้และการเติบโต ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 3 การพัฒนาสายผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่าการพัฒนาสายผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรทั้งด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ รวมทั้งด้านการเรียนรู้และการเติบโต ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานที่ 4 การพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่าการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ รวมทั้งด้านการเรียนรู้และการเติบโต ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อภิปรายผล

1. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรทางด้านกระบวนการภายในธุรกิจ ด้านการเรียนรู้และการเติบโต สอดคล้องกับผลการศึกษาของพันธ์ศักดิ์ ศรีบุหงา (2550, หน้า 61) ที่ศึกษาเรื่อง การประเมิน โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต พบว่า โครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์นั้นประชาชนได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ โดยได้รับความรู้ของขั้นตอนการผลิต การแปรรูปและบรรจุภัณฑ์สินค้า สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอบรมและการดูงานไปปฏิบัติเองได้

2. การพัฒนาขนาดผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรทางการเงิน ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ รวมทั้งด้านการเรียนรู้และการเติบโต โดยเมื่อมีการปรับเปลี่ยนขนาดของผลิตภัณฑ์จากเดิม จะทำให้ผลการดำเนินงานด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ ด้านการเรียนรู้และการเติบโตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านลูกค้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Nwokah, Ugoji & Ofoegbu (2009) พบว่า การพัฒนาขนาดของผลิตภัณฑ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดีของลูกค้า

3. การพัฒนาสายผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ รวมทั้งด้านการเรียนรู้และการเติบโต สอดคล้องกับการศึกษาของ Nwokah, Ugoji & Ofoegbu (2009) พบว่า การพัฒนาสายผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับปริมาณยอดขายและความจงรักภักดีของลูกค้า และสอดคล้องกับผลการศึกษาของรัชฎาภรณ์ พรหมมีรัตนะ (2553, หน้า 62) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์ของผู้ที่พักอาศัยในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์มากที่สุดคือสินค้ามีความหลากหลาย ทำให้ทราบว่าเมื่อผู้ผลิตแต่ละรายมีจำนวนผลิตภัณฑ์ในสายผลิตภัณฑ์หลากหลายขึ้นก็จะมีโอกาสทางการตลาดเพิ่มขึ้น เพราะลูกค้าจะมีตัวเลือกในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของตราผลิตภัณฑ์นั้นมากขึ้น

4. การพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานขององค์กรด้านการเงิน ด้านกระบวนการภายในธุรกิจ รวมทั้งด้านการเรียนรู้และการเติบโต โดยสอดคล้องกับผลการศึกษาของภัทรกร อมรเลิศวิทย์ (2548, หน้า 62) ที่ศึกษาเรื่อง การปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์โดยการนำเครื่องมือทางการออกแบบผลิตภัณฑ์เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อการลดต้นทุนสินค้าของผู้ผลิตเม็ดพลาสติก บริษัท เอบีซี จำกัด พบว่า การออกแบบเพื่อการปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนสินค้าลงได้ 33% ในด้านบรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นตัวเลขที่ค่อนข้างดีสำหรับผู้ประกอบการที่สามารถลดต้นทุนสินค้าด้านบรรจุภัณฑ์ลงได้ และยังสามารลดค่าใช้จ่ายโดยรวมต่อการขนส่งหนึ่งตู้สินค้าลงจากเดิมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ควรให้ความสำคัญสัมพันธ์กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างความสามารถทางการแข่งขัน โดยมีการวางแผนก่อนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยการสำรวจความต้องการของผู้บริโภค แล้วนำผลมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2. ควรศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่กว้างและครอบคลุมมากขึ้น

3. กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำรวจในครั้งนี้ มีความหลากหลายทางด้านขนาดองค์กร รูปแบบการดำเนินงาน ลักษณะผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลให้การตอบแบบสอบถามอาจมีความแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ควรพิจารณากลุ่มที่มีขนาดโครงสร้างและลักษณะผลิตภัณฑ์กลุ่มเดียวกันหรือมีความใกล้เคียงกัน เพื่อเปรียบเทียบกันได้ชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์พริ้นท์.

พันธ์ศักดิ์ ศรีบุญงา. (2550). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์สินค้าขององค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ภัทรกร อมรเลิศวิทย์. (2548). *การปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์โดยการนำเอาเครื่องมือทางการออกแบบผลิตภัณฑ์เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อการลดต้นทุนสินค้าของผู้ผลิตเม็ดพลาสติก บริษัท เอบีซี จำกัด*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

รัชฎาภรณ์ พรหมมิตตะ. (2553). *ความต้องการปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์ของผู้ที่พักอาศัยในเขตอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2550). *แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.sme.go.th/Pages/art_14.aspx [2554, 20 เมษายน].

Nwokah, N. G., Ugoji, E. I., & Ofoegbu, J. N. (2009). Product development and organizational performance. *African Journal of Marketing Management*, 1(3), pp. 089-101.

ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการ
สิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

**LEGAL PROBLEM AND OBSTACLE ON THE FORMATION OF
INDEPENDENT ORGANIZATION ON ENVIRONMENTAL
MANAGEMENT IN ACCORDANCE WITH THE CONSTITUTION
OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2550**

จิรัชยา ธรรมคุณ*

Jirutchaya Thammakhun

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการดำเนินโครงการของรัฐ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจในการทำความเข้าใจประกอบก่อนมีการดำเนินการจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยมีได้มีผลผูกพันให้รัฐจะต้องปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อม จากการวิจัยพบว่า เมื่อคณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติรองรับอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวว่าให้ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จึงไม่มีสภาพบังคับตามกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาหน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ไม่มีผลทางกฎหมาย ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จึงเสนอแนะว่า ควรให้อำนาจแก่คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อม มีอำนาจทำความเข้าใจประกอบในการพิจารณาอนุมัติจัดทำโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าว และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถส่งตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมนอกจากประชาชนที่ได้รับการสรรหาในตำแหน่งคณะกรรมการในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำรายงานของคณะกรรมการ และควรมีสิทธิในการเสนอ

*นักศึกษาลัทธิศึกษานิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

โครงการหรือกิจกรรมให้คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกาศเป็นประเภทโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรงได้

คำสำคัญ: คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อม

ABSTRACT

This study tends to focus the study on legal problem and obstacle on the Formation of Independent Organization on Environmental Management in accordance with paragraph two of section 67 of the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2550 (2007) which provides that an Independent Organization on Environmental Management be formed up in order that the general public can participate in the environmental managements and the state project operations. Such law provides the committee with the powers to hold public hearings for supporting first before initiating actions on the making of Environmental and People Health Impact Report without any binding effect that the state shall comply with the opinion of the Independent Organization on Environmental Management. As a result of the study, it is found that even the Independent Organization on Environmental Management has been formed up by virtue of the constitution, however, it is apparent that there has not been any law of the Act level to back up the power of such committee that actions shall be carried out as specified by the constitution; therefore, there is no sanction in accordance with the law, consequently causing problems whether the state organizations would comply with the committee's opinions or not, shall have no legal effect which is obviously not in accordance with the intent set forth under the constitution and the measure on the protections of rights and liberties of the people in carrying out the state's project operations which adversely affecting the environments and health of the people. Deriving from the study, it is recommended that powers should be given to Independent Organization on Environmental Management in making the opinions to support the considerations in granting an approval on the implementation of the State project which adversely affecting the environments and health of the people and that related state organizations shall comply with such opinions and that the opportunity should be opened to the general public to be able to send their representatives to take part in the project operations. In addition, people selected to hold the posts in the committee, other than being entitled to express their opinions for use in making the committee's report, should have a right to propose the project or activity to the Independent Committee for Environmental Management to announce that such proposed project or activity is the project or activity which may seriously affect the environment and health.

Keyword: The Independent Committee for Environmental Management.

บทนำ

ปัญหาสิ่งแวดล้อมกำลังทวีความรุนแรงมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความขัดแย้งระหว่างการดำเนินโครงการกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการนั้น ซึ่งได้แก่ชาวบ้านในพื้นที่ที่เป็นผู้อยู่อาศัยและชุมชนดั้งเดิมได้เกิดคดีตัวอย่างให้เห็นมาแล้วในคดีที่ศาลปกครองกลางมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ระงับ 76 โครงการในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดตามที่สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อนและชาวบ้านยื่นฟ้อง ด้วยเหตุนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 วรรคสอง จึงกำหนดให้องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ซึ่งองค์กรฯนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องมีการดำเนินการออกกฎหมายลูก แต่รัฐธรรมนูญบังคับใช้มาเป็นเวลานานพอสมควรแล้วองค์กรอิสระฯ นี้ก็ยังไม่มีการจัดตั้งขึ้นแต่อย่างใด เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญมาตรา 67 วรรคสอง ต้องการให้องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมีความอิสระและเป็นกลางอย่างแท้จริง คือสามารถให้ข้อคิดเห็นได้อย่างอิสระ ไม่มีการครอบงำหรือตกอยู่ภายใต้อำนาจของหน่วยงานใด ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ นักการเมือง หรือข้าราชการระดับสูง ซึ่งการให้ข้อคิดเห็นก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่อนุมัติหรืออนุญาตจะใช้ประกอบการตัดสินใจว่าโครงการนั้น ๆ ควรอนุมัติหรืออนุญาตให้ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้ประกอบการขออนุมัติมาหรือไม่ ปัญหาด้านการจัดตั้งองค์กรอิสระตามที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ข้างต้นมีปัญหาว่ากฎหมายที่นำมาใช้บังคับเพื่อให้เป็นองค์กรอิสระตามที่กฎหมายกำหนดไว้นั้นจะอยู่ในรูปแบบใด เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรอิสระอื่น ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ล้วนแต่มีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บทในการจัดตั้งทั้งสิ้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นกฎหมายที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ แต่ก็ยังไม่ปรากฏกฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูกดังกล่าวเพื่อให้มีสภาพบังคับในการที่จะนำไปดำเนินการได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
2. เพื่อศึกษาความหมายและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

5. เพื่อค้นหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

สมมติฐานของการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์การอิสระ เพื่อให้ดำเนินการเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จึงต้องมีการจัดตั้งองค์การอิสระขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพราะปัจจุบันแม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้มีกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการดำเนินการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่กฎหมายลำดับรองหรือกฎหมายลูกที่อยู่ในระดับพระราชบัญญัติยังไม่มี การตราขึ้นแต่อย่างใด จึงจำเป็นต้องค้นหามาตรการที่เหมาะสมมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยผู้วิจัยศึกษาโครงสร้างของกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งหาจุดที่เหมาะสมในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์การอิสระดังกล่าว โดยนำกฎหมายสิ่งแวดล้อมของประเทศฝรั่งเศสที่มีส่วนช่วยผลักดันให้การรักษาและการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปด้วยดีมาเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากกฎหมายฉบับนี้ให้ได้มากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

ค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาการจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและอำนาจหน้าที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางกฎหมายต่อไป

ผลการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 วรรคสอง กำหนดให้มีการจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการดำเนินโครงการของรัฐ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวกำหนดให้คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมมีอำนาจในการทำความเข้าใจประกอบก่อนจัดทำรายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน โดยมีได้มีผลผูกพันให้รัฐจะต้องปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าว จากการวิจัยพบว่า เมื่อคณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ แต่ไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายระดับพระราชบัญญัติรองรับอำนาจของคณะกรรมการดังกล่าวให้ดำเนินการตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จึงไม่มี

สภาพบังคับตามกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาว่าหน่วยงานของรัฐจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ไม่มีผลทางกฎหมาย ย่อมไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในการดำเนินโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

ควรให้อำนาจแก่คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมมีอำนาจทำความเข้าใจ ประกอบในการพิจารณาอนุมัติจัดทำโครงการของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชน และให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าว และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนส่ง ตัวแทนเข้าไปมีส่วนร่วมนอกจากประชาชนที่ได้รับการสรรหาในตำแหน่งคณะกรรมการในการแสดงความ คิดเห็นเพื่อจัดทำรายงานของคณะกรรมการ และควรมีสิทธิในการเสนอโครงการหรือกิจกรรมให้ คณะกรรมการองค์การอิสระในการจัดการสิ่งแวดล้อมประกาศเป็นประเภท โครงการหรือกิจกรรมที่อาจ ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอย่างรุนแรงได้

บรรณานุกรม

- จุมพต สายสุนทร. (2546). *กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราและวารสาร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เชาว์ลิต แจ็งอักษร. (2550). *มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ธำรงลักษณ์ ลาพินี. (2553). การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนอย่าง รุนแรง. *วารสารกฎหมายปกครอง*, 28(2), หน้า 69-121.
- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). *รวมบทวิเคราะห์คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ประพจน์ คล้ายสุบรรณ. (2550). แนวคิดทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีสิ่งแวดล้อม. *วารสาร วิชการศาลปกครอง*, 7(2), หน้า 20.
- พูนศักดิ์ วรรณพงษ์. (2541, 23 มิถุนายน). ทนายความ. สัมภาษณ์.

การบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญา
ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
ENFORCEMENT OF ADMINISTRATIVE DISCIPLINARY
ACTION IN PLACE OF CRIMINAL PUNISHMENT IN
ACCORDANCE WITH LAND TRAFFIC ACT B.E. 2522

พันตำรวจโทชิงชัย โปษยานุวัตร*

Pol.Lt.Col.Chingchai Posayaanuwat

ศาสตราจารย์ พลตำรวจตรีหญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย**

Prof. Pol.Maj.Gen. Dr.Naiyana Girdwichai

รองศาสตราจารย์สุวิทย์ นิ่มน้อย***

Assoc.Prof.Suwit Nimnoi

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เนื่องจากกฎหมายฉบับดังกล่าวได้กำหนดมาตรการบังคับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามไว้ด้วยบทลงโทษทางอาญา ไม่ว่าจะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในกรณีใดก็ตาม ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในบางกรณีนั้น มิใช่เป็นการกระทำที่มีเจตนาชั่วร้ายหรือก่อให้เกิดภัยอันตรายร้ายแรงแต่อย่างใด จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้การลงโทษทางอาญาซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด หรือเป็นการข่มขู่ หรือป้องกันอาชญากรรม หรือเป็นการตัดโอกาสในการกระทำความผิด หรือการแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้กระทำความผิดกลับคืนเป็นพลเมืองดีแต่อย่างใด เมื่อได้ศึกษาถึงทฤษฎีและแนวคิด ตลอดจนหลักกฎหมายต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว พบว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงมาตรการบังคับทางกฎหมายสำหรับความผิดตามกฎหมายฉบับดังกล่าวเฉพาะในส่วนที่เป็น การฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบให้เป็นมาตรการลงโทษทางปกครอง และมีกระบวนการพิจารณาดีให้เป็นไปตามหลักกฎหมายปกครองของประเทศไทย โดยนำข้อดีบางประการของกฎหมายประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหราชอาณาจักรมาปรับใช้ด้วย เพื่อให้การบังคับใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและสอดคล้องกับ

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

**ศาสตราจารย์ประจำคณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

***รองศาสตราจารย์ประจำหลักสูตรนิสิตศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

คำสำคัญ: การลงโทษทางปกครอง

ABSTRACT

The objective of this research is to study problems relating to enforcement of administrative disciplinary action in place of criminal punishment in accordance with Land Traffic Act B.E. 2522. It is because the Act stipulates that such measures shall be imposed in place of criminal punishment on the person who violates the laws or prohibitions prescribed by the state as criminal offences. This is to create public order in the society as well as maintain the state's public traffic service operation. Regarding this, the researcher has given suggestions that violations or omissions to comply with the Act are not done out of evil intent or intention to cause serious danger that should be abhorred by the society. Hence, it is not necessary to enforce criminal punishments which aim to pay retribution, intimidate or prevent crimes, reduce opportunities for the offender to commit wrongdoings to the society, and rehabilitate the offenders to become a good citizen. In addition, the research also recommends that administrative disciplinary action shall be imposed in place of criminal punishments. The purposes are to impose an appropriate level of punishment to the offenders and maintain public order and good morals. These offences should not be treated with the same level as real criminal acts. Moreover, the researcher also compares judicial authoritative bodies and process over administrative disciplinary cases in the law of the Federal Republic of Germany and the United Kingdom with the Thai laws in order to determine pros and cons of the current Thai laws as well as suggests a suitable judicial administrative disciplinary process for Thailand.

Keyword: administrative disciplinary action.

บทนำ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้อัตราการใช้รถใช้ถนนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาการไม่เคารพกฎจราจรซึ่งทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น ดังนั้น รัฐจึงตรากฎหมายขึ้นมาใช้บังคับแก่ผู้ใช้ทางให้ต้องถือปฏิบัติเพื่อให้การจราจรเป็นระเบียบเรียบร้อยและปลอดภัย โดยกฎหมายจราจรของประเทศไทยฉบับปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีมาตรการบังคับด้วยบทลงโทษทางอาญาต่อผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ซึ่งเป็นกฎหมายที่ขาดการให้ความยุติธรรมของมนุษย์มาตัดสินว่าถูกหรือผิดในทางศีลธรรมมากนักน้อยเพียงใด และมักไม่มีการกำหนดองค์ประกอบในเรื่องเจตนาร้ายของผู้ฝ่าฝืน ต่างจากความผิดทางอาญาที่เป็นความชั่วในตัวของมันเอง มีเหตุผลในเชิงความยุติธรรมที่มนุษย์เข้าถึงได้โดยชัดเจน เช่น การฆ่าผู้อื่น การทำร้ายร่างกาย หรือการชิงทรัพย์ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดที่มีลักษณะเป็นการ

ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบโดยแท้นั้น ก็ได้ถูกพิจารณาว่าเป็นความผิดที่มีความชั่วร้ายหรือก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงขึ้นแต่อย่างใด จึงยังไม่จำเป็นต้องนำการลงโทษทางอาญามาบังคับใช้ แต่ควรลงโทษอย่างอื่นซึ่งมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับโทษทางอาญาในเชิงป้องปราม ในขณะที่เดียวกันมีความทุกขเวทนาในการบังคับใช้น้อยกว่ามาก ตลอดจนมีกระบวนการดำเนินคดีที่เรียบง่าย รวดเร็ว ไม่สิ้นเปลืองงบประมาณและลดภาระแก่ศาลยุติธรรมที่ต้องเสียเวลาไปกับการพิจารณาคดีความผิดเล็กน้อย อีกทั้งผู้ถูกลงโทษไม่ต้องเสียประวัติและเกิดความรู้สึกว่ามีมลทินแต่อย่างใด เพราะการลงโทษทางอาญาไม่ได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ในเชิงป้องปรามไปมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษในลักษณะอื่น อีกทั้งยังสร้างความกระตือรือร้น ขาดความเคารพกฎจรรยา และฝ่ายปกครองมากยิ่งขึ้นด้วย

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ศึกษาปัญหาการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 โดยพิจารณาถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาและทางปกครอง มาตรการลงโทษทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวที่มีลักษณะเป็นความผิดต่อกฎระเบียบซึ่งไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ กระบวนการพิจารณาและบทลงโทษ รวมทั้งองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและสหราชอาณาจักร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
2. เพื่อศึกษาทฤษฎี แนวคิด และประวัติเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
3. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
5. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีวิจัยทางเอกสาร (documentary research) และความเห็นของนักกฎหมายและนักวิชาการ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า มีปัญหาบางประการในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากกฎหมายฉบับนี้กำหนดเรื่องของการมาตรการบังคับไว้ในลักษณะของโทษทางอาญาทั้งหมด ทั้ง ๆ ที่ลักษณะของความผิดบางประเภทเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบเท่านั้น โดยผู้กระทำผิดไม่ได้มีเจตนาชั่วร้ายดังเช่นการทำความผิดทางอาญาโดยแท้ และมีได้ก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงแต่อย่างใด หากแต่ที่เป็นความผิดก็เพราะมีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้เท่านั้น จึงไม่สมควรที่จะถูกดำเนินทางสังคมด้วยการลงโทษทางอาญา เพราะการลงโทษทางอาญาส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นอย่างมาก และยังทำให้บุคคลต้องเสียประวัติจากการต้องโทษอาญาจนเกิดความรู้สึกว่ามีมลทินอีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้ศึกษาถึงวัตถุประสงค์ของการลงโทษแล้ว พบว่าการลงโทษทางอาญาสำหรับการกระทำที่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบดังกล่าวไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการลงโทษทางอาญาได้แต่อย่างใด

ตามแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับการลงโทษทางอาญา ทั้งในประเทศที่ใช้กฎหมายระบบจารีตประเพณี (Common Law) และระบบลายลักษณ์อักษร (Civil law) พบว่ามีการพยายามแยกการทำความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้เอาไว้ต่างหาก (เกษมมาดี สุกฤษฎิ์, 2549, หน้า 26) และยังมีมาตรการบังคับด้วยโทษอย่างอื่นที่มีลักษณะเบาบางกว่าโทษทางอาญา โดยประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้ออกกฎหมายว่าด้วยการละเมิดต่อกฎระเบียบ ค.ศ. 1978 (OWiG) ซึ่งแยกเอาความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ออกจากกฎหมายอาญาและเปลี่ยนเป็นความผิดในทางปกครอง (administrative infraction) แทน อีกทั้งเมื่อได้ศึกษาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการนำมาตราการอื่นมาใช้แทนกฎหมายอาญาอันเป็นแนวคิดในเชิงปฏิบัติที่เรียกว่า วิธีประเมินผลดีผลเสีย (cost-benefit approach) (ณัฐพล จิรกอบสกุล, 2549, หน้า 17) ทำให้ทราบว่า การบังคับใช้โทษทางอาญาสำหรับการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบจะเป็นประโยชน์น้อยกว่าผลที่จะได้รับจากการลงโทษดังกล่าว จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะนำมาตราการลงโทษทางปกครองมาบังคับใช้แทนโทษทางอาญาแก่การทำความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้

สำหรับการแยกการทำความผิดที่ไม่ใช่ความผิดอาญาโดยแท้ นั้น เมื่อได้ศึกษากฎหมายของประเทศ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ได้แก่ รัฐบัญญัติว่าด้วยการละเมิดต่อกฎระเบียบ ค.ศ. 1978 (OWiG) รัฐบัญญัติว่าด้วยการจราจร (Straßenverkehrsgesetz: StVG) และกฎว่าด้วยการจราจร (Straßenverkehrs-Ordnung: StVO) รวมถึงกฎหมายจราจรของประเทศสหราชอาณาจักร เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ของประเทศไทย อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้โทษทางปกครองแทนโทษทางอาญานั้น พบว่าการทำความผิดต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มีความใกล้เคียงกับของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำมาตราการลงโทษทางปกครองของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมาใช้กับความผิดบางประเภทตามกฎหมายจราจรของประเทศไทยด้วย โดยคำนึงถึงเจตนาชั่วร้ายของผู้กระทำผิดและอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นเป็นสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม สำหรับบางฐานความผิดก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การลงโทษทางอาญาอยู่เช่นเดิม

หากมีการนำมาตรการลงโทษทางปกครองมาใช้บังคับแทนการลงโทษทางอาญาแล้ว ก็อาจเกิดปัญหาบางประการเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีและมาตรการบังคับโทษทางปกครองขึ้นได้ อย่างไรก็ตามพบว่ามีมติของคณะรัฐมนตรีของประเทศไทยทั้งสามฉบับข้างต้นได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้แล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้บังคับได้รวดเร็วกว่าของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนั้น กระบวนการพิจารณาคดีและมาตรการบังคับโทษทางปกครองจึงควรเป็นไปตามหลักกฎหมายปกครองของประเทศไทย โดยนำข้อดีบางประการของกฎหมายประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศสหราชอาณาจักรมาปรับใช้ด้วย

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับเปลี่ยนการกระทำความผิดบางประเภทให้เป็นความผิดที่ฝ่าฝืนต่อกฎระเบียบ โดยแยกออกจากความผิดอาญาโดยแท้ และนำมาตรการลงโทษทางปกครองและมาตรการเสริมการลงโทษอื่นมาใช้บังคับแทนโทษทางอาญา ได้แก่ การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 7 มาตรา 12 มาตรา 14 มาตรา 54 วรรคสอง มาตรา 57(14) มาตรา 79 มาตรา 80(1) มาตรา 84 ประกอบมาตรา 54 มาตรา 84 ประกอบมาตรา 57 มาตรา 84 ประกอบมาตรา 133 มาตรา 87 มาตรา 88 มาตรา 89 มาตรา 90(1)(2)(3) มาตรา 93 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา 94 มาตรา 99(4)(5) มาตรา 101 วรรคหนึ่ง มาตรา 103 มาตรา 109 มาตรา 122 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาตรา 123 มาตรา 132 และมาตรา 133

2. ไม่ควรนิยามคำว่า “โทษทางปกครอง” เหมือนเช่นกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพราะจะทำให้มีความหมายจำกัดแต่เฉพาะการกระทำความผิดกฎหมายที่ต้องระวางโทษทางอาญาหรือโทษปรับเท่านั้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการตีความกฎหมาย ตลอดจนส่งผลเสียโดยตรงต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

3. ควรมอบหมายอำนาจให้องค์กรตำรวจเป็นผู้บังคับใช้มาตรการลงโทษทางปกครองและมาตรการเสริมการลงโทษอื่นกับคดีความผิดตามข้อ 1 ตลอดจนเพิ่มอำนาจในการเพิกถอนใบอนุญาตฉบับนี้ได้ โดยไม่เป็นการตัดอำนาจเดิมของศาลในการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตฉบับดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้

4. ในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีต่าง ๆ และมาตรการบังคับโทษทางปกครองนั้น ควรนำหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ตามกฎหมายปกครองของประเทศไทยมาบังคับใช้เป็นหลัก โดยนำข้อดีบางประการจากกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศสหราชอาณาจักรมาปรับใช้ด้วย ซึ่งได้แก่ กรณีที่หน่วยงานทางปกครองได้เปรียบเทียบโทษปรับทางปกครองไปก่อนที่ศาลจะมีคำพิพากษาสำหรับคดีนั้นในภายหลัง หรือกรณีวิธีการชำระค่าปรับทางปกครอง ซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถเลือกที่จะชำระค่าปรับได้หลายวิธี หรือกรณีการไม่ชำระค่าปรับในกรณีความผิดเล็กน้อยภายในระยะเวลาที่กำหนด จะต้องเสียค่าปรับในอัตราที่เพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 50

5. ควรนำมาตรการเสริมการลงโทษอย่างอื่นซึ่งมีผลบังคับใช้อยู่แล้วมาบังคับอย่างจริงจัง ได้แก่ การยึดใบอนุญาตฉบับที่ การบันทึกการยึดและคะแนนไว้ในใบขับขี่ที่ถูกลบ การอบรม ทดสอบผู้ขับขี่ หรือ

การสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่เสียคะแนนมากของผู้ขับขี่นั้น การสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ตลอดจนการทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ตามมาตรา 157 ทวิ มาตรา 160 ทวิ มาตรา 161 และมาตรา 162 แล้วแต่กรณี เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บรรณานุกรม

- กมลชัย รัตนสกวาวงศ์. (2544). *หลักกฎหมายปกครองเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกษมาวดี ศุภกิจโย่งพงศ์. (2549). *การปรับเปลี่ยนความผิดโทษที่ไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญาโดยแท้ เป็นความผิดต่อกฎระเบียบของสังคม: ศึกษาเฉพาะความผิดโทษในประมวลกฎหมายอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณัฐพล จิรกอบสกุล. (2549). *การใช้มาตรการเสริมอื่นมาใช้แทนการลงโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดโทษ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและบริหารงานยุติธรรมทางอาญา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นัยนา เกิดวิชัย, พลตำรวจตรี. (2554). *คำอธิบายเรียงมาตราพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522* (พิมพ์ครั้งที่ 11). นครปฐม: นิตินัย.
- ประสาท พงษ์สุวรรณ. (2547). *ความหมายของโทษทางปกครอง* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.pub-law.net/publaw/view.aspx?ID=593> [2555, 30 กันยายน].
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). *วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในระบบกฎหมายเยอรมัน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อรรถชัย วงศ์อุดมมงคล. (2548). *การใช้มาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา: ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดบางประเภท*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและบริหารงานยุติธรรมทางอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรถสิทธิ์ กันมล. (2549). *ปัญหาการนำโทษทางปกครองมาใช้ควบคู่กับโทษทางอาญา*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอาญาและบริหารงานยุติธรรมทางอาญา, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- David Lowe. (2008). *The professional LGV driver's handbook: A complete guide to the driver CPC* (2nd ed.). London, England: Kogan Page Ltd.
- Government of United Kingdom. (2012). *Guide penalties* (Online). Available: <https://www.gov.uk/highway-code-penalties/penalty-table> [2012, December 11].

**การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน:
กรณีศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**

**THE FACTORS AFFECTING THE LEVEL OF EDUCATIONAL
ATTAINMENT: A CASE OF MACROECONOMICS I
OF KASETSART UNIVERSITY**

ณัฐกานต์ ชรรมาภิรมย์*

Nattakarn Thamma-apiroam

สัณหะ เหมวนิช**

Sanha Hemvanit

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใช้ข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ในภาคฤดูร้อนและภาคปลายปี พ.ศ. 2553 ในภาคฤดูร้อน จำนวน 288 ตัวอย่าง และภาคปลาย จำนวน 327 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เชิงปริมาณ ประมาณการสมการ Panel Regression โดยใช้วิธีการ Robust Fixed Effects กับ Robust Random Effects และทดสอบ Robust Hausman Test เพื่อเปรียบเทียบผลการประมาณการทั้งสองวิธีการที่เหมาะสม ผลการประมาณการในภาคฤดูร้อนและภาคปลายพบว่า วิธีการ Robust Fixed Effects เหมาะสมกว่า Robust Random Effects โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: กรณีศึกษา วิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในภาคฤดูร้อน คือการขาดเรียน ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน การลงเรียนเพิ่มเติมจากผู้รับจ้างสอนพิเศษ และการทบทวนตำราเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ส่วนในภาคปลายคือความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน การลงเรียนเพิ่มเติมจากผู้รับจ้างสอนพิเศษ และการทบทวนตำราเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ส่วนการขาดเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I แสดงว่าผลการวิจัยสนับสนุนทฤษฎีฟังก์ชันการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นั่นคือนักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้มากกว่าจะเลือกขาดเรียนน้อยกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ต่ำกว่า

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, เศรษฐศาสตร์มหภาค I, การถดถอย

* นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

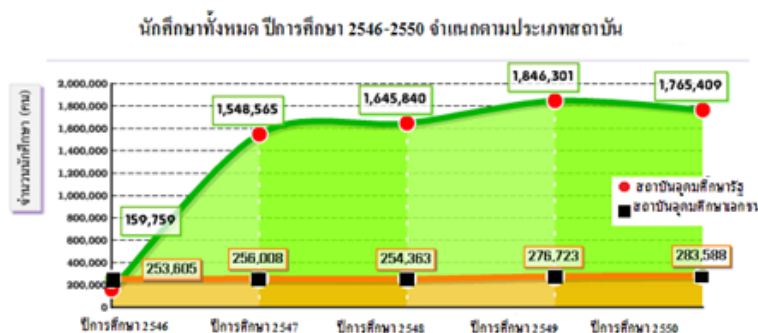
ABSTRACT

This paper aims to study the factors affecting the level of educational attainment: A case study of Macroeconomics I at Kasetsart University. The data set was collected from the Macroeconomics I instructor's observation, including 288 samples in the summer semester and 327 in the second semester of Academic Year 2010 using statistic program to analyze descriptive statistic and quantitative. Regression equation was obtained by using Robust Fixed Effects and Robust Random Effects method, and then compared by applying Robust Hausman Test. In the summer and second semesters, the result showed that using Robust Fixed Effects as the method was more suitable than using Robust Random Effects. The significant factors impacted the summer semester were absence from classes, the students' satisfaction toward the teacher, tutorial class attendance and revision of Macroeconomics I. In the second semester the students' satisfaction toward the teacher, tutorial class attendance and revision of Macroeconomics I had positive effects on the Macroeconomics score. On the other hand, the missing lecture affected the Macroeconomics score negatively. Moreover, the supported theory revealed that the difference in capability of students was more or less yielded to different class attendance. In other words, the more capabilities the students had, the greater they tended to attend the classes.

Keywords: educational attainment, Macroeconomics I, regression.

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยได้รับความสนใจและเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาภาพที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาทั้งหมด ในปีการศึกษา 2546-2550 จำแนกตามประเภทสถาบันในระดับอุดมศึกษา พบว่าจำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาของรัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงและมีอัตราที่เพิ่มสูงกว่าสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนโดยเปรียบเทียบ

ภาพที่ 1 จำนวนนักศึกษาทั้งหมด ปีการศึกษา 2546-2550 จำแนกตามประเภทสถาบันในระดับอุดมศึกษา

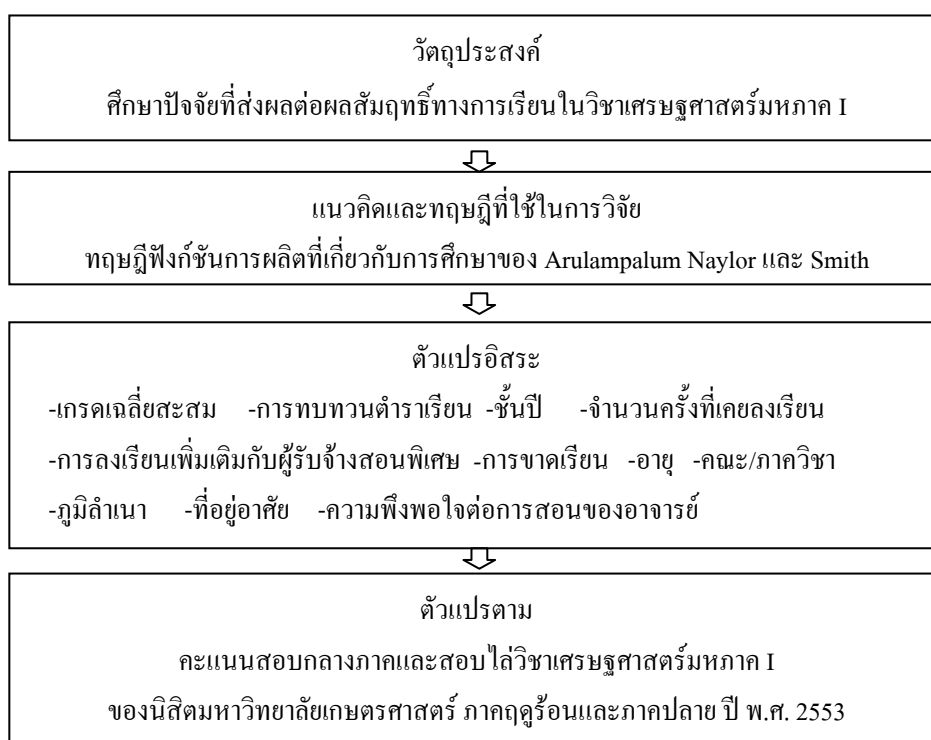
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่นักศึกษาเข้าศึกษาเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษาพบปัญหาในการเรียนมากมาย ปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นกับการเรียนการสอนคือ การของดเรียน (drop) ในวิชาเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ โดยพิจารณาวิชาเรียนที่ของดเรียนมากที่สุด 10 ลำดับ ในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย พ.ศ. 2553 โดยใช้ข้อมูลของสำนักทะเบียน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน พบว่าวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I (Macroeconomics I) มีนิสิตของดเรียนติด 10 ลำดับ ทั้งภาคฤดูร้อนและภาคปลาย โดยในภาคฤดูร้อนมีการของดเรียนเป็นลำดับที่ 4 และในภาคปลายมีการของดเรียนเป็นลำดับที่ 6 โดยสาเหตุที่นิสิตของดเรียนเป็นผลมาจากนิสิตมีคะแนนสอบกลางภาคไม่ค่อยดีไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง หรือคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์การคิดคะแนน โดยเกณฑ์การคิดคะแนนนั้น ตัด F ที่ 40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ทำให้แบ่งคะแนนสอบกลางภาคเท่ากับ 50 คะแนน และคะแนนสอบปลายภาคเท่ากับ 50 คะแนน หากนิสิตมีคะแนนสอบกลางภาคอยู่ในช่วง 20 คะแนน ถือว่ามีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์การคิดคะแนน ซึ่งต่อการเรียนไม่ผ่าน โดยพิจารณาจากตารางที่ 1 พบว่านิสิตที่มีคะแนนสอบกลางภาคอยู่ในช่วงต่ำกว่าเกณฑ์การคิดคะแนนในภาคฤดูร้อน มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 41.32 จากนิสิตที่เข้าสอบกลางภาค 334 คน และภาคปลายมีจำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 42.07 จากนิสิตที่เข้าสอบกลางภาค 687 คน

ตารางที่ 1 ช่วงคะแนนสอบกลางภาคและสอบไล่วิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ปี พ.ศ. 2553

หน่วย : คน		
ช่วงของคะแนน	ภาคฤดูร้อน	ภาคปลาย
1-5	0	0
6-10	9	9
11-15	30	69
16-20	99	211
21-25	89	221
26-30	67	123
31-35	21	46
36-40	17	7
41-45	2	1
46-50	0	0
รวม	334	687

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาว่า ปัจจัยใดส่งผลต่อคะแนนสอบหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชา เศรษฐศาสตร์มหภาค I เพื่อลดปัญหาการของดเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ของนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดและทฤษฎีการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ปี พ.ศ. 2553 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกเฉพาะนิสิตที่เข้าสอบกลางภาคและสอบปลายภาคในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I และตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์เท่านั้น ซึ่งในภาคฤดูร้อนมีจำนวน 288 คน และภาคปลายมีจำนวน 327 คน รวมทั้งสิ้น 615 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม การทบทวนตำราเรียน ชั้นปี จำนวนครั้งที่เคยลงเรียน ภูมิฐานะ การลงเรียนเพิ่มเติมกับผู้รับจ้างสอนพิเศษ การขาดเรียน อายุ คณะ/ภาควิชา ที่อยู่อาศัย และความพึงพอใจต่อการสอนของอาจารย์

การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนแรกใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับคะแนนสอบกลางภาคและสอบปลายภาค ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่า F -test และ Chi-square ส่วนที่สองใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลายตัวแปรกับตัวแปรตามด้วยวิธีทางเศรษฐมิติ โดยการประมาณค่าอิทธิพลต่าง ๆ จากโมเดลสมการถดถอยเชิงเส้นด้วยวิธี Panel Regression ทั้งวิธี Fixed Effects Model และ Random Effects Model จากนั้นเลือกผลแบบจำลองที่เหมาะสมโดยอาศัยการทดสอบ Hausman's Specification Test

ผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่าง ๆ กับคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย ปี พ.ศ. 2553 พบว่าในภาคฤดูร้อนกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีช่วงคะแนนสอบระหว่าง 21-30 คะแนน มีอายุ 19-20 ปี ไม่เคยขาดเรียน ไม่ลงเรียนเพิ่มเติมกับผู้รับจ้างสอนพิเศษ อาศัยอยู่ที่บ้านมากกว่าไม่อาศัยอยู่บ้าน และเคยลงเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มากกว่า 1 ครั้ง ส่วนในภาคปลายกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีช่วงคะแนนสอบระหว่าง 21-30 คะแนน มีอายุ 18-19 ปี ขาดเรียน 1-10 ชั่วโมง ไม่ลงเรียนเพิ่มเติมกับผู้รับจ้างสอนพิเศษ อาศัยอยู่ที่บ้านมากกว่าไม่อาศัยอยู่บ้าน และไม่เคยลงเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มาก่อน

2. ผลการประมาณการในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย พบว่าวิธีการ Robust Fixed Effects เหมาะสมกว่า Robust Random Effects โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กรณีศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในภาคฤดูร้อนคือ การขาดเรียน ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน การลงเรียนเพิ่มเติมจากผู้รับจ้างสอนพิเศษ และการทบทวนตำราเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ส่วนในภาคปลายคือ ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน

3. การทดสอบ Robust Hausman Test เปรียบเทียบผลการประมาณการแบบจำลองที่เหมาะสมระหว่าง Robust Random Effects Model กับ Robust Fixed Effects Model ภาคฤดูร้อน ปี พ.ศ. 2553 โดยเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของสองแบบจำลองภายใต้เงื่อนไขและผลการคำนวณ พบว่าค่า p -value = 0.0002 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก หมายความว่า ควรเลือกใช้การคาดประมาณวิธี Robust Fixed Effects และการทดสอบ Robust Hausman Test ส่วนในภาคปลาย ปี พ.ศ. 2553 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์ของสองแบบจำลองภายใต้เงื่อนไขและผลการคำนวณ พบว่าค่า p -value = 0.5302 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก หมายความว่า การคาดประมาณด้วยแบบจำลอง Robust Fixed Effects และ Robust Random Effects จะมีความน่าเชื่อถือไม่แตกต่างกัน สามารถเลือกใช้การคาดประมาณ

วิธีใดก็ได้ สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยให้ความเชื่อถือวิธี Robust Fixed Effects Model มากกว่า Robust Random Effects Model

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย สรุปได้ว่า ผลการประมาณการวิธี Robust Fixed Effects เหมาะสมกว่า Robust Random Effects ทั้งภาคฤดูร้อนและภาคปลาย โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีค่านัยสำคัญทางสถิติ ในภาคฤดูร้อนคือ การขาดเรียน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 การลงเรียนเพิ่มเติมจากผู้รับจ้างสอนพิเศษ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และการทบทวนตำราเรียนวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนในภาคปลายคือ ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประมาณการสมการถดถอย Robust Fixed Effects Model และ Robust Random Effects Model ในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย ปี พ.ศ. 2553

ภาคฤดูร้อน				ภาคปลาย			
Fixed Effects Model (2)				Fixed Effects Model (2)			
Observations = 576 groups = 288				Observations = 654 groups = 327			
Coef.	Std.Err.	z	P> z	Coef.	Std.Err.	z	P> z
-0.0317333	.0201947	-1.57	0.117	0.006189	0.021599	0.29	0.775
	(.015090)	(-2.10)	(0.036**)		(0.020553)	(0.30)	(0.764)
.8826097	.5478364	1.61	0.108	2.363125	0.697788	3.39	0.001***
	(.481169)	(1.83)	(0.068*)		(0.658921)	(3.59)	(0.000***)
4.784508	1.327847	3.60	0.000***	1.439715	1.059309	1.36	0.175
	(1.28972)	(3.71)	(0.000***)		(1.161630)	(1.24)	(0.216)
.0504349	.0299031	1.69	0.093*	0.035052	0.060673	0.58	0.564
	(.017756)	(2.84)	(0.005***)		(0.054254)	(0.65)	(0.519)

หมายเหตุ: *** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

( ) การประมาณวิธี Robust Random Effects model

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยกับทฤษฎีสรุปได้ว่าในภาคฤดูร้อนตัวแปรการขาดเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ดังนั้น ผลการวิจัยในภาคฤดูร้อนสนับสนุนทฤษฎีฟังก์ชันการผลิตที่เกี่ยวกับการศึกษาของ Arulampalam Naylor และ Smith ในกรณี $\frac{\partial^2 p}{\partial c \partial r} > 0$ นั่นคือ นักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่ากัน โดยนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้มากกว่าจะขาดเรียนน้อยกว่า หรือเลือกใช้เวลาเข้าห้องเรียนมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้น้อยกว่า ส่วนในภาคปลายการขาดเรียนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ทำให้ผลการวิจัยไม่สนับสนุนทฤษฎีฟังก์ชันการผลิตที่เกี่ยวกับการศึกษาของ Arulampalam Naylor และ Smith ซึ่งในภาคปลายมีตัวแปรอิสระอื่น ๆ นั่นคือ ความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน ที่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีกว่าการขาดเรียน โดยความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I และผลการวิจัยทั้งภาคฤดูร้อนและภาคปลายชี้ให้เห็นว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ซึ่งเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I โดยนิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จึงสนับสนุนทฤษฎีฟังก์ชันการผลิตที่เกี่ยวกับการศึกษาของ Arulampalam Naylor และ Smith ในกรณี $\frac{\partial^2 p}{\partial c \partial r} > 0$

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการประมาณการวิธี Robust Fixed effects Model ในภาคฤดูร้อน พบว่าการขาดเรียนเป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I โดยการขาดเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากนิสิตขาดเรียนเพิ่มขึ้นจะส่งผลให้คะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ลดลง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้นิสิตใช้เวลาเข้าห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น อาทิ การเช็คชื่อนิสิตที่เข้าเรียน การเพิ่มคะแนนเมื่อนิสิตเข้าเรียนครบทุกครั้ง เป็นต้น เพื่อประโยชน์สูงสุดแก่นิสิตที่เข้าเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I

2. จากผลการประมาณการวิธี Robust Fixed effects Model ทั้งในภาคฤดูร้อนและภาคปลาย พบว่าความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอน เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากความพึงพอใจของนิสิตต่ออาจารย์ผู้สอนเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้คะแนนสอบวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I เพิ่มขึ้น ดังนั้น ทางโครงการผู้ดูแลการเรียนการสอนในวิชาเศรษฐศาสตร์มหภาค I ควรเปิดโอกาสให้นิสิตเป็นผู้เลือกลงทะเบียนเรียนกับอาจารย์ผู้สอนแต่ละท่านด้วยตนเอง โดยโครงการฯ เป็นเพียงผู้จัดกลุ่มอาจารย์ผู้สอนแต่ละกลุ่มเพื่อดูแลนิสิตเท่านั้น

บรรณานุกรม

- Arulampalam, Wiji, Naylor, Robin A., & Smith, Jeremy. (2009). *The effects of absence from class on student performance*. Germany: Department of Economics, University of Warwick.
- Devadoss, Stephen, & Foltz, John. (1996). Evaluation of factors influencing student class attendance and performance. *American Journal of Agricultural Economics (AJAE)* 78(3), pp. 499-507.
- Martins, P., & Walker, I. (2006). *Student achievement and education production: A case study of the effect of class attendance*. Germany: Department of Economics, University of Warwick.

การรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

INTERNATIONAL TOURISTS' PERCEPTION

OF PATTAYA CITY IMAGE

ณิชา เอสเคน*

Nicha Esken

ดร.ปริยา รินรัตนากร**

Dr.Pariya Rinrattanakorn

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพลักษณ์ของเมืองพัทยาศาตามการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรคือ เพศ สัญชาติ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 5 ประเทศ ได้แก่ ประเทศรัสเซีย จีน เยอรมนี ไต้หวัน และอินเดีย จำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.8 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 36.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001-4,000 US\$ คิดเป็นร้อยละ 30.0 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 64.3 โดยเดินทางมาเที่ยวเมืองพัทยาคือครั้งที่ 2 และมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ด้านพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาคือจากสื่อต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน ในขณะที่เพศ สัญชาติ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การมาเที่ยวเมืองพัทยาคือแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเมืองพัทยาโดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก ด้านการรับรู้ภาพลักษณ์โดยรวมของเมืองพัทยานั้นอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.83 โดยรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

---

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณาและสื่อสารการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม
วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

**ผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ดีที่สุด รองลงมาคือภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยและภาพลักษณ์ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ในขณะที่ภาพลักษณ์ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการอยู่ในระดับปานกลาง น้อยกว่าภาพลักษณ์ด้านอื่น ๆ โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของเมืองพัทยาแตกต่างกัน ในขณะที่เพศ สัญชาติ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การมาเที่ยวพัทยาและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวแตกต่างกันมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของเมืองพัทยาไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาพลักษณ์, เมืองพัทยา, การท่องเที่ยว

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the image of Pattaya city according to the perception of international tourists in several aspects, including tourism resources, security, facilities and services and destination management. In addition, this academic work aimed to study the relation between related factors of international tourists, which were demographic factors, i.e. sex, nationality, age, occupation, income, educational level, tourism experience, exposure to tourism information and tourism objectives, which influenced their perception of the image of Pattaya city in many aspects as mentioned earlier. Questionnaires were used to collect data from the samples of 400 international tourists from 5 countries: Russia, China, Germany, Taiwan and India. The results of the research were, as follows: There were more male than female International tourists in the samples. Most of them were between 36 and 45 years old, which is considered 31.8% of the samples in this study. The majority of the samples were self-employed (36.3%) with the average income from 3,001-4,000 US\$ (30%) per month. 64.3% of the samples completed bachelor's degrees. Also, most of the international tourists in the samples visited Pattaya city for the second time for recreation. Regarding the exposure to tourism information, it was discovered that, overall, the samples' exposure to news and information about tourism in Pattaya city from different media was in the medium level. The media they were exposed to the most were personal media. The samples with different occupations and average income had different behavioral information about tourism in Pattaya city. However, the samples with different sex, nationality, age, education level, and tourism experience in Pattaya city had the same behaviors of exposure information about tourism in Pattaya city. Media exposure was positively correlated with the perception of Pattaya city image. In terms of overall image perception towards Pattaya city, it was found at a good level. The good image perception regarding visiting tourism management was found at the highest level, followed by the image about safety and tourism resource management, whereas the image about facilities and services ranked at a medium level. The samples with different ages had different image perceptions toward the image of Pattaya city.

At the same time, the samples with different sex, nationality, occupation, income, education level, tourism experience in Pattaya city, and tourism objectives had the same image of Pattaya city.

Keywords: Pattaya city, tourism.

บทนำ

“เมืองพัทยา” เป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย หลากหลาย โดยเฉพาะภาพลักษณ์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเล ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวพัทยาเป็นจำนวนหลายล้านคน นำมาซึ่งเงินตราจำนวนมหาศาล ก่อให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยในปี พ.ศ. 2550 มีผู้เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยาถึง 6,680,658 คน สร้างรายได้เป็นจำนวนกว่า 59,347.61 ล้านบาท และในปี พ.ศ. 2551 แม้จำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลงจากปี พ.ศ. 2550 แต่กลับสร้างรายได้เป็นจำนวนถึง 62,967.81 ล้านบาท สถิติกลุ่มของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนในพื้นที่เมืองพัทยาในปี พ.ศ. 2553 อันดับหนึ่งคือ รัสเซีย รองลงมาคือ จีน เยอรมัน ใต้หวัน และอินเดีย โดยนักท่องเที่ยวจาก 5 ประเทศนี้ มีจำนวนถึง 1,949,409 คน ถือได้ว่าทั้ง 5 ประเทศนี้ เป็นตลาดหลักของการท่องเที่ยวเมืองพัทยา

ในช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 (เดือนมกราคม-กันยายน) จำนวนของผู้ที่เดินทางเข้ามาเมืองพัทยาลดลง เนื่องจากปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองภายในประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาที่ลดลงสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญด้านการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาที่มีต่อระบบเศรษฐกิจ ทั้งของเมืองพัทยาเองและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ดังนั้นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญคือภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว (destination image) เนื่องจากภาพลักษณ์มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความรู้สึก เป็นจุดขายหลักที่มักถูกนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

เพื่อให้เกิดความพร้อมและมีศักยภาพเพียงพอที่จะแข่งขันกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นทั้งในและนอกประเทศ จึงต้องให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในเชิงบวก เพื่อสร้างทัศนคติและมุมมองของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ไปในทิศทางที่เหมาะสม เป็นข้อได้เปรียบและเป็นตัวเลือกที่ดีในการตัดสินใจเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว การศึกษาเรื่อง “การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ” จึงถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่ได้มีการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาพักผ่อนในพื้นที่เมืองพัทยาอันดับต้น ๆ คือ รัสเซีย จีน เยอรมัน ใต้หวัน และอินเดีย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงภาพลักษณ์ของเมืองพัทยาดำเนินการรับรู้ของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นตลาดหลักทั้ง 5 ประเทศ ข้างต้น พร้อมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ลักษณะทางประชากร เช่น เพศ สัญชาติ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว พฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ผลจากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปใช้ในการพิจารณาวางแผนการบริหารภาพลักษณ์ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของเมืองพัทยาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว นำไปสู่ความพึงพอใจและการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยา
2. เพื่อศึกษาการรับรู้ภาพลักษณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ได้แก่ ลักษณะทางประชากร เช่น เพศ สัญชาติ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการท่องเที่ยว ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว และวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ที่ส่งผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์เมืองพัทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นเชิงปริมาณ (quantitative research) เก็บข้อมูลโดยการสำรวจ (survey research) จากประชากรตัวอย่างเพียงครั้งเดียว โดยใช้แบบสอบถามภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมืองพัทยามากที่สุด 5 อันดับแรก โดยใช้ข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2553 เป็นเกณฑ์ ได้แก่ รัสเซีย จีน เยอรมัน ใต้หวัน และอินเดีย จำนวน 1,949,409 คน เจาะจงเฉพาะนักท่องเที่ยวที่มีทักษะภาษาอังกฤษ สุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (non-probability sampling) แบบหลายขั้นตอน แบบเจาะจง แบบโควตา และแบบบังเอิญ ใช้สูตรกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ได้ตัวอย่างประเทศละ 80 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบความแตกต่างของประชากรตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไปโดยใช้ F -test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ที่ระดับนัยสำคัญ .05

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากร พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-45 ปี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3,001 - 4,000 US\$ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/เทียบเท่าและเดินทางมาเที่ยวเมืองพัทยาเป็นครั้งที่ 2

2. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่าเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาจากสื่อต่าง ๆ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลมากที่สุด รองลงมาคือสื่อมวลชนและสื่อเฉพาะกิจ ดังนี้

2.1 อาชีพที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาแตกต่างกัน โดยกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทยาน้อยกว่ากลุ่มพนักงานบริษัท/รับจ้าง/ลูกจ้าง และกลุ่มพนักงานบริษัท/รับจ้าง/ลูกจ้าง มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชามากกว่ากลุ่มเกษียณอายุ

2.2 กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 1,000 US\$ /เดือน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชายน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 2,001-3,000 US\$ /เดือน กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 1,001 – 2,000 US\$ /เดือน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชายน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 2,001-3,000 US\$ /เดือน และกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 2,001-3,000 US\$ /เดือน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชามากกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ย 3,001–4,000 US\$ /เดือน

2.3 กลุ่มที่มีเพศ สัญชาติ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การมาเที่ยวเมืองพัชแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชไม่แตกต่างกัน

3. การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของเมืองพัช โดยรวมอยู่ในระดับมาก จัดเป็นภาพลักษณ์เชิงบวก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการรับรู้ภาพลักษณ์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวและด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการตามลำดับ ดังนี้

3.1 กลุ่มที่มีอายุแตกต่างกันมีการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของเมืองพัชแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีการรับรู้ภาพลักษณ์โดยรวมน้อยกว่ากลุ่มอายุ 26-35 ปี และกลุ่มอายุ 55 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มที่มีอายุ 26-35 ปี มีการรับรู้ภาพลักษณ์โดยรวมมากกว่ากลุ่มอายุ 36-45 ปี และกลุ่มอายุ 36-45 ปี มีการรับรู้ภาพลักษณ์โดยรวมน้อยกว่ากลุ่มที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไป

3.2 กลุ่มที่มีเพศ สัญชาติ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การมาท่องเที่ยว เมืองพัชแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของเมืองพัชไม่แตกต่างกัน

4. ส่วนวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวเมืองพัชานั้น ส่วนใหญ่เดินทางมาเพื่อการพักผ่อน และการมีวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวเมืองพัชแตกต่างกัน มีการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของเมืองพัชไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัชของนักท่องเที่ยวต่างชาตินั้น อภิปรายได้ว่า เพศ สัญชาติ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การมาเที่ยวพัชที่แตกต่างกันย่อมมีการประเมินการรับรู้ภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน แต่วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

ที่แตกต่างกันมีการรับรู้ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวเมืองพัทยาไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติมีความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเล มีความคาดหวังที่จะได้มาสัมผัสกับทัศนียภาพทางทะเล มีความชอบที่คล้ายคลึงกัน และมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อมาพักผ่อน จึงทำให้มองเห็นภาพที่ไม่แตกต่างกันนัก ส่งผลให้การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเมืองพัทยาไม่แตกต่างกัน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัทวิทยกับการรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเมืองพัททยาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก แต่เป็นความสัมพันธ์ระดับต่ำ สอดคล้องกับ Baloglu & McCleary (1999) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวว่า ปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลข่าวสารเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดภาพลักษณ์ต่อแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในโลกนี้ ซึ่งปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลข่าวสารนี้ประกอบด้วย ประเภทของสื่อและจำนวนของสื่อที่ได้รับ ดังนั้นจำนวนของสื่อที่ได้รับจากแหล่งข่าวสารต่าง ๆ ย่อมมีผลต่อการรับรู้และการประเมินภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีการวางแผนการจัดการที่ดีและต้องทำอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดรูปแบบของเนื้อหา วิธีการสื่อสาร ตลอดจนการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

2. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเมืองพัททยานั้น พบว่าสื่อบุคคลเป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการแบ่งปันข้อมูลผ่านบุคคลใกล้ชิด ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความประทับใจและถ่ายทอดไปยังบุคคลใกล้ชิด รวมถึงผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการมาท่องเที่ยวให้เกิดการรับรู้ภาพลักษณ์ที่ดี และต้องการเดินทางมาท่องเที่ยว

3. การรับรู้ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเมืองพัททยา พบว่ามีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ รับรู้ภาพลักษณ์ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ดูแลสภาพแวดล้อมให้มีความสะอาด เป็นระเบียบ เพื่อให้นักท่องเที่ยวประทับใจ กระตุ้นและจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัททยาอีกในครั้งต่อไป

บรรณานุกรม

กรณัฏกวิทย์ จิระไชยกาญจน์. (2553). *ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปตะวันตกต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). **สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยวระหว่างเดือนมกราคม-เดือนธันวาคม 2554** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://123.242.133.66/tourism/th/home/tourism.php> [2555, 10 กรกฎาคม].
- กัญญนันท์ เกียรติศิริกุล. (2551). **ภาพลักษณ์ท่องเที่ยวไทยในทัศนะของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศหลังวิกฤตการณ์ทางการเมืองปี 2551**. การศึกษาค้นคว้าอิสระนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์, สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชยุต แสงจันทร์กุล. (2554). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกิจการการท่องเที่ยวเมืองพัทยาในทัศนะของผู้ประกอบกิจการการท่องเที่ยว**. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- คารามาสม มณฑลวิทย์. (2549). **การใช้เทศกาลดนตรีพัทยาในฐานะกิจกรรมเชิงกลยุทธ์ เพื่อการสร้างภาพลักษณ์เมืองพัทยาท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมืองพัทยา. (2555). **ประวัติเมืองพัทยา** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.pattaya.go.th?page_id=19 [2555, 8 มิถุนายน].
- อักรพงษ์ อ้นทองและมิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2553). ภาพลักษณ์และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภายใต้สถานการณ์วิกฤตการณ์เมืองไทย. **วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์**, 28(3), หน้า 58-62.
- Aaker, D. A. (1991). *Managing brand equity: Capitalizing on the value of a brand name*. New York, NY: Free Press.
- Baloglu, S., & McCleary, K. W. (1999). A model of destination image formation. *Annals of Tourism Research*, 26(4), pp. 868-897.

**มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**

**LEGAL MEASURES ON PERSONAL INFORMATION PROTECTION
ACCORDING TO THE CONSTITUTION OF THE ROYAL KINGDOM
OF THAILAND B.E. 2550**

ทวีวัฒน์ โคอตรสมบัติ*

Taweewat Kotsombut

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และการประกันข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญที่ประชาชนควรจะได้รับ ต้องมีกฎหมายเฉพาะเพื่อประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลและสิทธิที่จะไม่ถูกเปิดเผยข้อมูล ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้เพื่อมิให้มีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ให้เกิดผลร้ายแก่บุคคล หรือนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยมิชอบ จากการวิจัยพบว่า การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยนำมาบัญญัติรวมกับข้อมูลที่ทางราชการครอบครองเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลนั้นได้ ซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลที่ทางราชการครอบครองนั้น มีแนวคิดและทฤษฎีที่แตกต่างกัน เนื่องจากข้อมูลของทางราชการโดยหลักแล้วต้องเปิดเผย ส่วนการปกปิดเป็นเพียงข้อยกเว้นเท่านั้น แต่ข้อมูลส่วนบุคคลจะเปิดเผยแบบข้อมูลของทางราชการย่อมไม่ได้ เพราะถือว่าเป็นข้อมูลที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล การเปิดเผยจะต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน นอกจากนี้ยังไม่มีหน่วยงานใดมีหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลอีกด้วย ดังนั้นเพื่อให้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีเอกภาพในการบังคับใช้ จึงควรร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาใช้ในการเฉพาะ และเพื่อประกันความเป็นธรรมให้แก่เจ้าของข้อมูลที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย ควรมีหน่วยงานเฉพาะหรือหน่วยงานเจ้าภาพ มีหน้าที่รักษาการตามกฎหมาย

คำสำคัญ: การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

ABSTRACT

The purpose of this research is mainly aimed at studying legal measures in relation to the protection of personal data in accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2550 (2007) and the guarantee of personal data in relation to basic rights in accordance with the constitution which the people should have perceived that there must be a specific law in order to provide guarantee on the justice to the owner of the data and his/her rights that his/her personal data will not be disclosed by either a private or state organization which will create an adverse effect on the person or take personal data for use unlawfully. It is found that the protection of personal data is provided in Official Information Act, B.E. 2540 (1997) by being legislated in consolidation with the data possessed by the official sector in order to enable the general public to gain access into such data. However, the personal data and the data possessed by the official sector are different in the concept and theory because the official data, in principle, must be disclosed where the coverage in confidence is only the exception, but the personal data, in principle, cannot be disclosed in accordance with the concept of the official data because the personal data is deemed to be the data affecting the rights and liberties of the people, if disclosed. A disclosure of personal data, in principle, must be given consent by the data owner first. In addition, there has not been any organization at all to be responsible for the protections of the personal data in compliance with the Constitution of the Kingdom of Thailand, which will cause the creation of the maximum benefit. In order to cause the Law on the Protection of Personal Data to have a solidarity in the enforcements, it is, therefore, expedient to draft the Bill on the Protection of Personal Data for specific applications in order to guarantee the justice for the data owners who should be protected by the law by having a specific organization or host organization to have charge and control over the executions in accordance with the law.

Keyword: personal information protection.

บทนำ

ในปัจจุบันข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ในประเทศไทยมีกฎหมายที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แต่พระราชบัญญัตินี้กล่าวครอบคลุมเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลส่วนบุคคลของเอกชน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีกฎหมายบางฉบับที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเอกชน แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทั้งระบบ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของสถาบันการเงินภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ ข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 ความตื่นตัวด้านข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทยนับว่ายังไม่ค่อยมาก สังเกตได้จาก

การค้นหาข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลใดบุคคลหนึ่งไม่ยากจนเกินไป สามารถค้นหาได้จาก www.google.com ซึ่งจะค้นหาจากระบบอินเทอร์เน็ตทุกเว็บที่มีการกล่าวถึงบุคคลนั้น บางข้อมูลจัดว่าเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่ท่านอาจไม่ประสงค์จะเปิดเผยก็เป็นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหากกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
5. เพื่อศึกษาหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองไว้และมีปัญหาว่าหน่วยงานใดจะมีอำนาจหน้าที่ในกรณีเมื่อมีข้อขัดแย้งเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้นจึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎหมายขึ้นใหม่ เพื่อใช้คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในเรื่องข้อมูลส่วนบุคคลให้ครอบคลุม และให้กฎหมายดังกล่าวมีฐานะเป็นกฎหมายกลาง กฎหมายพื้นฐานหรือกฎหมายทั่วไปที่จะใช้ในการคุ้มครองและกำหนดพื้นฐานขั้นต่ำในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีวิจัยทางเอกสาร (documentary research) โดยค้นคว้าจากตัวบทกฎหมาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องของไทยและออสเตรเลีย มาตรฐานระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานสากลในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและตำรากฎหมาย งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปและข้อเสนอแนะรวมทั้งแนวทางในการพัฒนาและวิธีแก้ไขต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่นและประเทศออสเตรเลีย เนื่องจากเห็นว่าเป็นระบบกฎหมายที่สามารถนำมาศึกษาเพื่อเป็นกฎหมายแม่บทที่นำมาใช้ในกฎหมายของประเทศไทย ศึกษาเฉพาะกฎหมายที่สำคัญและเป็นประโยชน์และควรที่จะหยิบยกขึ้นมาวิเคราะห์ นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ปัญหาเฉพาะประเด็นว่าหน่วยงานใดจะมีอำนาจหน้าที่ในกรณีเมื่อมีข้อขัดแย้งเรื่องข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิจัย

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะแต่มีพระราชบัญญัติต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาแต่ยังไม่ครอบคลุมจึงทำให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเรื่องข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคลและสิ่งที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ โดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 ได้กำหนดหน้าที่และแนวทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความควบคุมดูแล แต่ก็ไม่ปลอดภัยสำหรับเจ้าของข้อมูล

2. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” กับ “สถานภาพของข้อมูลข่าวสาร” คำว่า “ข้อมูลข่าวสารของราชการ” ให้ความสำคัญต่อลักษณะหรือสิทธิในการยึดถือข้อมูลข่าวสารนั้นว่าอยู่ในขอบเขตอำนาจครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐหรือไม่ โดยไม่ต้องคำนึงถึงเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสาร อาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการของรัฐ หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือเอกชนใด ๆ ก็ได้ ดังนั้น ข้อมูลข่าวสารของราชการต้องอยู่ในการควบคุมดูแลโดยหน่วยงานของรัฐมิใช่อู่ในความดูแลขององค์กรด้านเอกชน ส่วนคำว่า “สถานภาพของข้อมูลข่าวสาร” หมายความว่า สถานภาพของสิ่งที่สื่อความหมายให้ทราบเรื่องราวข้อเท็จจริงของข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้นจะสื่อโดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกเครื่องคอมพิวเตอร์หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้ (มาตรา 4 พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร) เป็นรูปแบบลักษณะของสิ่งที่เป็นจริง ดังนั้น สถานภาพของข้อมูลข่าวสารต้องเป็นสิ่งที่เห็น ได้จริงและเป็นรูปแบบลักษณะของสิ่งที่เป็นจริง

3. ปัญหาเรื่องกำหนดลักษณะของข้อมูลข่าวสารของราชการบางประเภท

- เพื่อเป็นการประกันสิทธิของการรับรู้ข้อมูลของประชาชน
- เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนสามารถใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้อง
- เพื่อความจำเป็นในการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารบางประเภทซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐ
- เพื่อส่งเสริมการปฏิรูประบบราชการ
- เพื่อการพัฒนาาระบบข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ

ที่กล่าวมานั้นคือเจตนารมณ์ของรัฐซึ่งเป็นการกำหนดลักษณะที่ไม่ครอบคลุมในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

4. ปัญหาเรื่องสถานะความเป็นที่สุคของคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งยังไม่มีความหมายคุ้มครองมีแต่เพียงพระราชบัญญัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 จึงมีใช้กฎหมายที่จะมาคุ้มครองมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเท่านั้น

5. ปัญหาเรื่องหน่วยงานใดจะมีอำนาจหน้าที่ในกรณีเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ศาลปกครองย่อมเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เนื่องจากจะมีศาลและตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายปกครองและคดีปกครอง มีวิธีพิจารณาที่เหมาะสมและเป็นธรรม สามารถคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมได้ ทั้งยังเป็นองค์กรที่จะวางหลักหรือแนวปฏิบัติราชการที่เหมาะสม เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพ อันจะมีผลเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและประโยชน์สาธารณะในระยะยาวด้วย ดังนั้นรัฐจึงเห็นควรมีการยกร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมาบังคับใช้ให้ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะ

1. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลมีเจตนารมณ์เพื่อให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยการกำหนดหลักเกณฑ์การเก็บรวบรวมและเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานเอกชนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ รวมทั้งกำหนดกลไกในการกำกับดูแล และร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่กำหนดไว้ในมาตรา 3 ว่า บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่กรณีที่มีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ใดที่มีสภาพบังคับในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักประกันความเป็นธรรมและมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนขอบเขตของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลข้างต้น ทำให้ครอบคลุมทั้งข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานรัฐและเอกชน ทั้ง ๆ ที่ในกรณีข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมีความหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะแล้วคือ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งต้องพิจารณาขอบเขตของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลว่า เหมาะสมหรือไม่ที่จะให้ขอบเขตดังกล่าวไว้ หรือจะจำกัดขอบเขตให้ครอบคลุมเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองของเอกชนเท่านั้น

2. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้คำนิยามคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” ที่จะได้รับความคุ้มครองไว้ว่า “ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม” ปกติความเป็นส่วนตัวอันเป็นข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะมีได้เฉพาะแต่บุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่มีอยู่ในนิติบุคคล แต่ในร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลไม่ได้บัญญัติชี้ชัดว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นหมายถึงแต่เฉพาะบุคคลธรรมดาเท่านั้น ทำให้อาจเกิดการตีความในภายหลังได้ว่า “บุคคล” หมายถึงทั้ง

บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล และการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลยังครอบคลุมทุกปัญหาได้ดีกว่าพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกด้วย

บรรณานุกรม

- ขวัญลักษณ์ มิตรโสภณศิริ. (2552). *ความรู้ทั่วไปของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://guru.thaibizcenter.com> [2555, 10 เมษายน].
- จันทจิรา เอี่ยมมยุรา. (2547). การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย. *วารสารนิติศาสตร์*, 34(4), หน้า 627-652.
- ถิรวรรณ กลางณรงค์. (2550). *การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนและการคุ้มครองสิทธิของบุคคล*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประสิทธิ์ ปิวาวัฒนพานิช. (2547). กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศออสเตรเลีย. *วารสารนิติศาสตร์*, 34(4), หน้า 535-556.
- เพชรรัตน์ จงปัญญาประพันธ์. (2546). ความสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล. *วารสารนิติศาสตร์*, 33(4), หน้า 821-830.
- วรพจน์ แพทย์คุณ. (2553). *ปัญหาทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของลูกค้าในเชิงพาณิชย์*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- วรพจน์ วิศรุตน์พิชญ์. (2543). *สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วัชรวิไล ไซยสาร. (2544). *สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

การใช้เทคนิคการสอนแบบอุปนัยกับนิรนัยในการพัฒนา
กระบวนการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่อง ปริพันธ์ของฟังก์ชัน

USING INDUCTIVE AND DEDUCTIVE TECHNIQUES TO DEVELOP THE
COGNITIVE CONCEPT OF INTEGRATION FUNCTIONS

ชัญลักษณ์ พงษ์ด้วง*

Thunyaluk Pongduang

ดร.สินีนาง ศรีมงคล**

Dr.Sineenart Srimongkol

บทคัดย่อ

ผลการเรียนคณิตศาสตร์เมื่อเทียบกับต่างประเทศ พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับท้าย สิ่งสำคัญที่จะทำให้ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้นคือ ต้องเข้าใจความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ เทคนิคการสอนแบบอุปนัยและนิรนัยและทำให้เกิดความคิดรวบยอด ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โครงการส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 96 คน จัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิดโดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัย แบบนิรนัย และการสอนแบบปกติ คัดเลือกกลุ่มด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง เป็นการวิจัยเชิงทดลองรูปแบบ Posttest only control group design วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ independent samples t -test และทดสอบ ANOVA ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยและเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบนิรนัยมีความแตกต่างจากการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ ($\bar{X}_{\text{อุปนัย}} = 19.78, \bar{X}_{\text{นิรนัย}} = 20.13, \bar{X}_{\text{ปกติ}} = 15.47$) และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ($\bar{X}_{\text{อุปนัย}} = 9.53, \bar{X}_{\text{นิรนัย}} = 9.38, \bar{X}_{\text{ปกติ}} = 8.56$) ของการสอนเชิงมโนทัศน์สูงกว่าการสอนแบบปกติ

คำสำคัญ: กระบวนการคิดเชิงมโนทัศน์, เทคนิคการสอนแบบอุปนัย, เทคนิคการสอนแบบนิรนัย

*นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

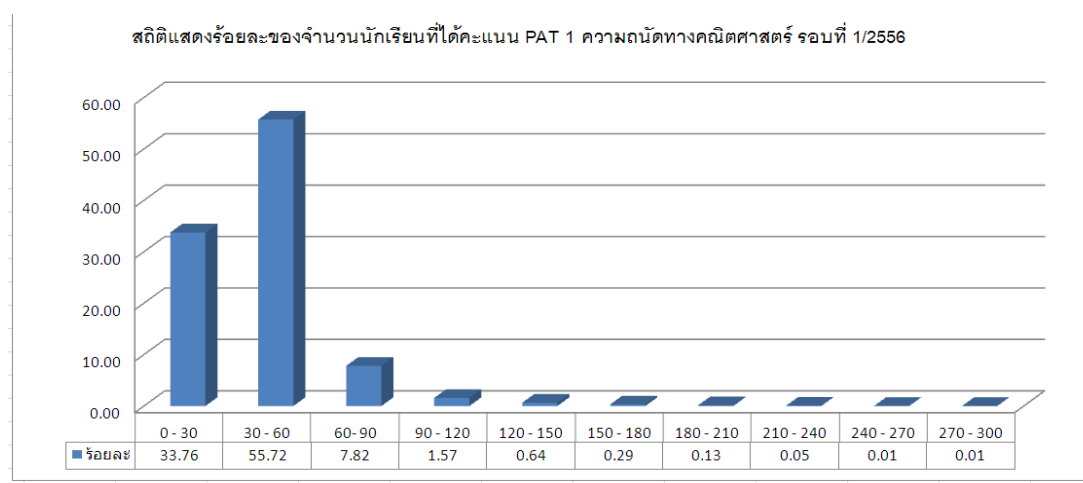
ABSTRACT

From the results of mathematical learning achievements compared with other countries it was found that the rank of Thailand was the last. To improve mathematical learning methods, the cognitive concept was better understood. Inductive and deductive techniques were used to teach a concept. Thus, the purposes of this study were to compare the ability of cognitive concepts and learning achievement of integration of functions for Mathayom 6 students using inductive, deductive and traditional teaching techniques. The subjects were 96 twelve grade students in science and mathematical excellent project, obtained through purposive sampling. The experimental research was post test only to control group design. The collected data was analyzed by arithmetic means, standard deviation, Independent Samples t – Test and ANOVA. It was found that students who were thought by the cognitive concept, inductive and deductive teaching techniques, were capable of critical thinking concepts ($\bar{X}_{in} = 19.78, \bar{X}_{dc} = 20.13, \bar{X}_{us} = 15.47$) and learning achievements ($\bar{X}_{in} = 9.53, \bar{X}_{dc} = 9.38, \bar{X}_{us} = 8.56$) were better than usual teaching at .05 level of significance.

Keywords: cognitive concept, inductive teaching technique, deductive teaching technique.

บทนำ

คณิตศาสตร์เป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 56) แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างต่ำ จากภาพที่ 1 จากผลการสอบ PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์ จะเห็นได้ว่าจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนน PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์ รอบที่ 1/2556

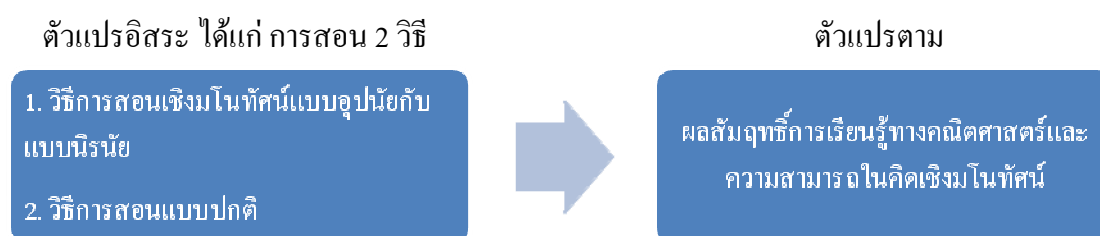
ภาพที่ 1 ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ได้คะแนน PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์ รอบที่ 1/2556

สาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ คือ ครูส่วนใหญ่ยังใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งไม่สามารถทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในความคิดรวบยอดได้อย่างถ่องแท้ ดังที่โดซซี (Dossey, 1992 อ้างถึงใน ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์, 2554) กล่าวว่า ความเข้าใจที่มีต่อความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่หลากหลายมีความสำคัญต่อพัฒนาการและความสำเร็จในการสอนคณิตศาสตร์

เทคนิคการสอนที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์คือ เทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัย (inductive) เป็นกระบวนการที่ผู้สอนนำตัวอย่างที่มีหลักการแฝงอยู่มาให้ผู้เรียนศึกษาจนสามารถสรุปหลักการได้ด้วยตนเอง (สุวิทย์ มูลคำ, 2547, หน้า 133) และเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบนิรนัย (deductive) คือ กระบวนการที่ผู้สอนให้ตัวอย่างการใช้หลักการหลาย ๆ ตัวอย่าง (ทิสนา เขมมณี, 2553, หน้า 337) การวางแผนการสอนเทคนิคเชิงมโนทัศน์มี 3 ขั้นตอน คือ ระบุมโนทัศน์ วิเคราะห์คุณสมบัติมโนทัศน์ของตน และออกแบบตัวอย่างจากมโนทัศน์ (Pritchard, 1994) จากการนำเทคนิคทั้งสองไปใช้ในการสอน อาที Kalani (2009) นำไปใช้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนของความรู้จากการใช้รูปแบบการสอนเชิงมโนทัศน์สูงกว่าการสอนปกติ Jadhav (2011) นำไปใช้สอนในวิชาภูมิศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนเชิงมโนทัศน์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำให้ผู้วิจัยสนใจการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยกับนิรนัย ในการนำไปใช้แก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางคณิตศาสตร์เรื่อง ปริพันธ์ของฟังก์ชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยกับนิรนัย ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของวิธีการสอนเชิงมโนทัศน์ ข้อบกพร่องในการเรียนคณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของการสอนแบบปกติ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความคิดเชิงมโนทัศน์ มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบอุปนัยและแบบนิรนัยเทียบกับแบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบอุปนัยและแบบนิรนัยเทียบกับแบบปกติ

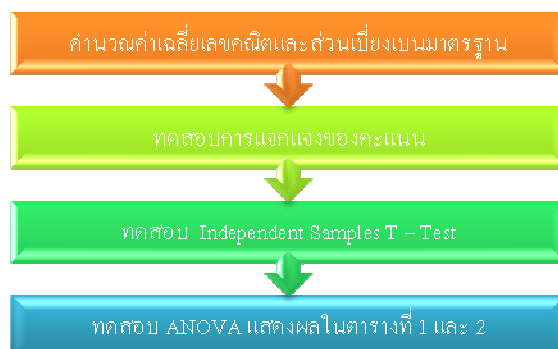
วิธีดำเนินการวิจัย

1. ออกแบบการวิจัยโดยใช้รูปแบบ Posttest only control group design ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง
2. เลือกสถานศึกษาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จากนั้นนำกลุ่มตัวอย่างไปทดสอบก่อนเรียน แล้วนำคะแนนไปวิเคราะห์โดย Independent Samples t – test พบว่ากลุ่มตัวอย่่างมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน จึงใช้วิธีการจับสลากเพื่อกำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 96 คน
3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยศึกษาจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์มโนทัศน์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) หาค่าความเที่ยง (reliability) ค่าอำนาจจำแนก (power of discrimination) และค่าความยาก (degree of difficulty) แล้วคัดเลือกเครื่องมือตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. นำคะแนนความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์และผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่อง ปริพันธ์ของฟังก์ชัน ไปวิเคราะห์ข้อมูลดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบ ANOVA ของคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	17.313	2	8.656	3.203	.045*
นอกกลุ่ม	251.344	93	2.703		
รวม	268.656	95			

* $p < .05$

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบ ANOVA ของคะแนนความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	430.896	2	215.448	11.522	.000*
นอกกลุ่ม	1738.938	93	18.698		
รวม	2169.833	95			

* $p < .05$

ผลการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยและแบบนิรนัย มีความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน แตกต่างจากการสอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตการสอนเชิงมโนทัศน์สูงกว่าการสอนแบบปกติ ($\bar{X}_{\text{อุปนัย}} = 19.78, \bar{X}_{\text{นิรนัย}} = 20.13, \bar{X}_{\text{ปกติ}} = 15.47$)

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยและแบบนิรนัย มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน แตกต่างจากการ

สอนแบบปกติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยเลขคณิตการสอนเชิงมโนทัศน์สูงกว่าการสอนแบบปกติ ($\bar{X}_{\text{อุปนัย}} = 9.53, \bar{X}_{\text{นिरนัย}} = 9.38, \bar{X}_{\text{ปกติ}} = 8.56$)

อภิปรายผล

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยและแบบนिरนัย มีความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน สูงกว่าการสอนแบบปกติ และแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับสุพิน บุญชูวงศ์ (2554) ที่กล่าวว่า วิธีการสอนดังกล่าวช่วยให้นักเรียน ได้ค้นพบกฎเกณฑ์หรือความจริงที่สำคัญ ทำให้เข้าใจความหมายและความสัมพันธ์ของความคิดชัดเจน ตลอดจนกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักค้นหาความรู้ด้วยตนเอง และ Bilash (2011) กล่าวว่า การสอนดังกล่าวเป็นการเรียนรู้มโนทัศน์ใหม่ ด้วยการอธิบายมโนทัศน์และให้นักเรียนฝึกใช้มโนทัศน์ในวิธีที่หลากหลาย

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการคิด โดยเทคนิคการสอนเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัยและแบบนिरนัย มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริพันธ์ของฟังก์ชัน สูงกว่าการสอนแบบปกติ และแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การเรียนรู้ความคิดเชิงมโนทัศน์ทำให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างและสรุปความคิดรวบยอดได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนเชิงมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์ของนักเรียนในเนื้อหาและในระดับชั้นอื่น
2. ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนเชิงมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการคิดหลายรูปแบบ เช่น การคิดตรรกะ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสังเคราะห์ การคิดเชิงปริมาณ การคิดเชิงระบบ และการคิดสร้างสรรค์
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสอนเชิงมโนทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดเชิงมโนทัศน์กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่มากกว่ารูปแบบบรรยาย

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทิตินา แคมมณี. (2553). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์. (2554). ชั้นเรียนที่เน้นกระบวนการแก้ปัญหา (problem solving classroom) ในบริบทการใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (lesson study) และวิธีการแบบเปิด (open approach). *Proceedings of the 16th annual meeting in mathematics (AMM2011)*, pp. 20 – 28.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2554). *เทคนิคการสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องความคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- Bilash, Olenka. (2011). *Inductive and deductive instruction* (Online). Available: <http://www2.education.ualberta.ca/staff/olenka.bilash/best%20of%20bilash/inductivedeductive.html> [2011, September 16].
- Jadhav, M. L. (2011). A study of the effectiveness of concept attainment model in teaching of Geography at secondary level. *International Referred Research Journal*, 28(3), pp. 10 – 11.
- Kalani, Aarti. (2009). A study of the effectiveness of concept attainment model over conventional teaching method for teaching Science in relation to achievement and retention. *Shodh, Samiksha aur Mulyankan (International Research Journal)*, 5(2), pp. 436 – 437.
- Klausmeier, Herbert J., & Feldman, Katherine V. (1975). Effects of a definition and a varying number of examples and nonexamples on concept attainment. *Journal of Educational Psychology*, 67(2), pp. 174 – 178.
- Pritchard, Florence Fay. (1994). *Teaching thinking across the curriculum with the concept attainment model* (Online). Available: http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=ED379303&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=ED379303 [2011, September 16].

**ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย**

**EFFECTS OF BROADBAND INTERNET IN DRIVING THE CREATIVE
ECONOMY OF SMALL AND MEDIUM SIZED
ENTERPRISES IN THAILAND**

ธิติมานันท์ พูนจันทร์*

Thitimanan Poonchan

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน สุริยะ**

Asst.Prof. Dr.Komsan Suriya

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มุ่งพิจารณาความสัมพันธ์ของการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามแต่ละตัวกับการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การวิเคราะห์ข้อมูล การทำธุรกรรม การทดสอบตลาด และการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อการผลิตผลงานสร้างสรรค์ โครงสร้างองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรคและการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสายงานสร้างสรรค์ของไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ความเข้มข้นในการดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประกอบกับใช้แบบจำลอง Seemingly Unrelated Regression Equations (SURE) เพื่อวิเคราะห์ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ผลการศึกษาหลังการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยการแตกตัวแปรย่อยพบว่า การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการสื่อสารระหว่างบุคลากรภายในกิจการและการสื่อสารระหว่างกิจการกับหน่วยงานภาครัฐ จะส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งด้านกระบวนการผลิตผลงาน

---

*นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2555

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สร้างสรรค์ และการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ อีกทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์จะส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งด้านการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสายงานสร้างสรรค์ของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง, เศรษฐกิจสร้างสรรค์, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the relationship of the broadband internet usage in driving the creative economy of small and medium sized enterprises in Thailand by analyzing the relationship between each dependent variable and the use of the broadband internet in various activities including communication, data searching, public relations, data analysis, transaction, market testing, and electronics database. The objective of this research is to research the effects of broadband internet to three elements of creative economy: the creative production process, the creative organization system, and the intellectual property registration of small and medium sized enterprises in Thailand. The samples of this study are 400 small and medium sized creative enterprises in Thailand. For this study, the data were collected to analyze the intensity of the operation under the concept of creative economy by using questionnaires and a descriptive statistics and also applying Seemingly Unrelated Regression Equations (SURE) model to analyze the effects of broadband internet usage in driving the creative economy. The study also finds the effects of sub-variables of broadband internet usage in various aspects in driving the three elements of creative economy. The findings show that broadband internet usage on staff communication, and business-government communication tends to encourage the creative economy through the creative production process and creative organization of creative enterprises. While, broadband internet usage is in search for marketing channels the product analysis and improvement tend to encourage the creative economy through the creative organization and registered intellectual property of creative enterprises in Thailand even further.

Keywords: broadband internet, creative economy, small and medium sized enterprises: SMEs.

บทนำ

ยุคโลกาภิวัตน์ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดช่องว่างทางการค้าอย่างมากมาย ตลอดจนกระแสการพัฒนาประเทศที่มุ่งสู่การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้หลายประเทศต่างหันมาส่งเสริมการดำเนินนโยบาย “เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (creative

economy)” ผลสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานประกอบการ พ.ศ. 2554 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่าในธุรกิจการค้าและการบริการ จำนวน 1,604,908 กิจการ เข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพียง 299,558 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 18.7 ในขณะที่ธุรกิจการผลิต จำนวน 451,124 กิจการ เข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพียง 37,525 กิจการ หรือคิดเป็นร้อยละ 8.3 เท่านั้น ดังนั้นการเชื่อมโยงการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้ากับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในภาคธุรกิจ จึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่มีส่วนปรับประสิทธิภาพเทคโนโลยีการผลิตและคุณภาพสินค้าในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศ ไทยให้แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ จึงเกิดคำถามว่า ในจำนวนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตดังกล่าวของวิสาหกิจ จะมีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์มากน้อยเพียงใด และวิสาหกิจควรส่งเสริมการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในด้านใด จึงจะผลักดันให้เกิดอุตสาหกรรมสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นบทบาทสำคัญของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อการผลิตผลงานสร้างสรรค์ ระบบโครงสร้างองค์กร ที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเทศไทย

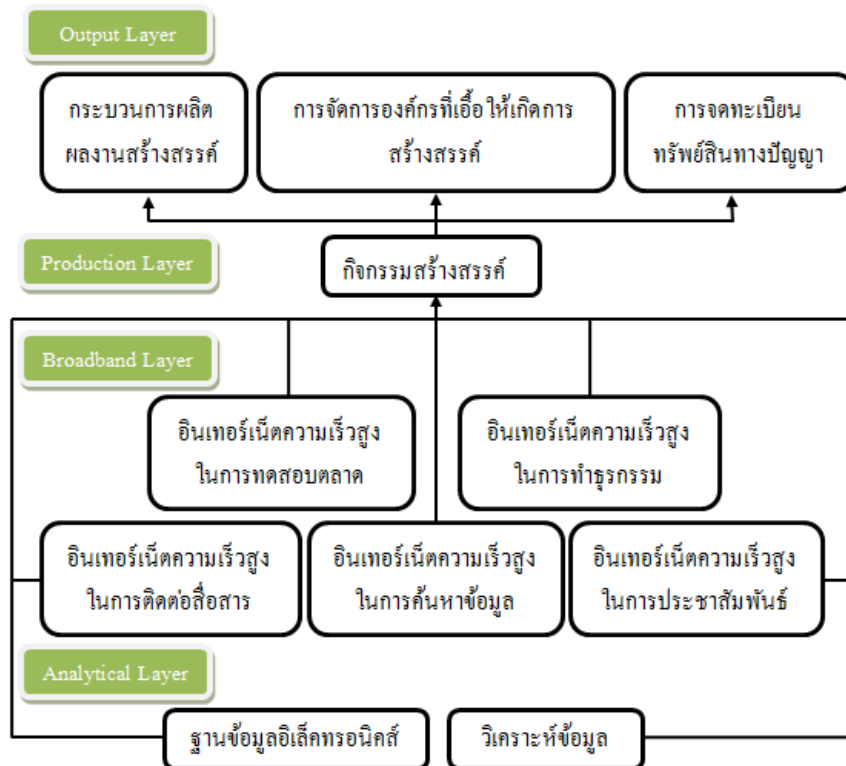
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรจากการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของจอห์น ฮอว์กินส์ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Howkins, 2001; Spurge & Roberts, 2004) กำหนดให้กิจกรรมใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในขั้นตอนการผลิตและการบริการ ในส่วนของ Broadband Layer และ Analytical Layer ซึ่งในส่วนของ Broadband Layer ประกอบด้วยใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการติดต่อสื่อสาร (X_{1i}) การค้นหาข้อมูล (X_{2i}) การประชาสัมพันธ์ (X_{3i}) การทำธุรกรรม (X_{5i}) การทดสอบตลาด (X_{6i}) และในส่วนของ Analytical Layer ประกอบด้วย ใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการวิเคราะห์ข้อมูล (X_{4i}) และการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (X_{7i}) ในการสืบค้นข้อมูลภายในองค์กร โดยทั้งสองส่วนทำให้เกิดเป็น Production Layer หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ อธิบายได้ด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (กมลรัฐ อินทรทัศน์, 2553)

ในขณะที่การนำอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเข้ามาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานใน Broadband Layer และ Analytical Layer ยังทำให้เกิดเป็น Output Layer หรือผลลัพธ์เป็นกระบวนการผลิตผลงานสร้างสรรค์ (Y_{1i}) ซึ่งต้องอาศัยการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค (Y_{2i}) และนำไปสู่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

(Y_{3i}) และกิจการสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากความเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้นได้ต่อไป อธิบายได้ด้วยทฤษฎีที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Howkins, 2001) และทฤษฎีเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (ปริญญญา ศรีเกตุ, 2552)

ดังนั้นการวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาถึงความสามารถของการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อการขยายขนาดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของประเทศไทย โดยเริ่มจากการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในกิจกรรมการผลิตด้านต่าง ๆ ใน Broadband Layer และ Analytical Layer จนเกิดผลลัพธ์เป็น Output Layer ในที่สุด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเป็นกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ในประเทศไทย (ระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2554) ยึดตามนิยามของ Howkins (2001) ประกอบด้วย 15 ประเภทกิจการ ได้แก่ การโฆษณา สถาปัตยกรรม ศิลปะ หัตถกรรม งานออกแบบ แฟชั่น ภาพยนตร์ ศิลปะการแสดง ดนตรี การพิมพ์ การวิจัยและพัฒนา ซอฟต์แวร์ ของเล่นและเกม โทรทัศน์และวิทยุ วิดีโอเกม การเก็บข้อมูล ดำเนินการโดยส่งแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด เพื่อให้ผู้ประกอบการให้คะแนนแก่ตัวแปรย่อยแต่ละตัว

(0-10 คะแนน โดย 0 มีค่าน้อยที่สุด และ 10 มีค่ามากที่สุด) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงผลของตัวแปรแต่ละตัวหรือการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงใน Broadband Layer และ Analytical Layer ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรย่อย $X_{1i} - X_{7i}$ ที่มีผลต่อตัวแปรตามหรือค่าเฉลี่ยของตัวแปรย่อยในแต่ละด้าน ทั้งด้านกระบวนการผลิตผลงานสร้างสรรค์ (Y_1) การจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Y_2) และด้านการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (Y_3) ของวิสาหกิจใน Output Layer วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลอง Seemingly Unrelated Regression Equations (SURE) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์กลุ่มตัวแปรที่เป็นตัวแปรที่ต่อเนื่องกัน ด้วยอาจมีค่าความคลาดเคลื่อนของสมการที่มีความสัมพันธ์กันของตัวแปรนั้น ๆ ทั้งนี้ ตัวแปรควบคุม Z_j คือปัจจัยที่อาจมีผลกระทบกับตัวแปรตาม ซึ่งสามารถแสดงได้ดังนี้

$$Y_1 = \alpha_1 + \sum_{k=1}^K \beta_{1k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{1m} Z_j + \varepsilon_1$$

$$Y_2 = \alpha_2 + \sum_{k=1}^K \beta_{2k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{2m} Z_j + \varepsilon_2$$

$$Y_3 = \alpha_3 + \sum_{k=1}^K \beta_{3k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{3m} Z_j + \varepsilon_3$$

ผลการวิจัย

การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการสื่อสารระหว่างบุคลากรภายในกิจการ (X_{11}) และการสื่อสารระหว่างกิจการกับหน่วยงานภาครัฐ (X_{12}) จะส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งด้านกระบวนการผลิตผลงานสร้างสรรค์ (Y_1) และการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Y_2) อีกทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ และการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ จะส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งด้านการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Y_2) และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (Y_3) ในขณะที่การควบคุมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการนำเสนอกิจกรรมส่งเสริมการขายผ่านเว็บไซต์ (X_{32}) การสื่อสารเพื่อรับชำระสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต (X_{57}) การปล่อยสินค้าให้ดาวน์โหลดฟรีหรือทดลองใช้ฟรี (X_{61}) และต้นทุนค่าจ้างแรงงาน (Z_7) ที่เหมาะสม จะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านกระบวนการผลิตผลงานสร้างสรรค์ (Y_1) ได้ดียิ่งขึ้น ส่วนการควบคุมให้มีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างผ่านอินเทอร์เน็ต (X_{16}) และต้นทุนค่าจ้างแรงงาน (Z_7) ที่เหมาะสม จะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Y_2) ได้ดียิ่งขึ้น และสุดท้ายการควบคุมให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหาข้อมูลด้านกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับทางธุรกิจ (X_{25}) และการเติบโตขึ้นของยอดขายจากปี พ.ศ. 2553 (Z_5) จะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ด้านการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (Y_3) ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ต

ความเร็วสูงกับการขับเคลื่อนแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แสดงได้
ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	กระบวนการ ผลิตผลงาน สร้างสรรค์ (Y ₁)	การจัดการ องค์กรที่เอื้อ ให้เกิดการ สร้างสรรค์ (Y ₂)	การจดทะเบียน ทรัพย์สินทาง ปัญญา (Y ₃)
X ₁₁ : การสื่อสารระหว่างบุคลากรภายใน กิจการ (staff communication)	(+)*	(+)**	
X ₁₂ : การสื่อสารระหว่างกิจการกับ หน่วยงานภาครัฐ (business - government communication)	(+)**	(+)**	
X ₁₆ : การประกาศจัดซื้อจัดจ้างผ่าน อินเทอร์เน็ต (procurement announcements)		(-)**	
X ₂₁ : การค้นหาข้อมูลจากฐานข้อมูล ภายในกิจการ (internal database searching)		(+)**	
X ₂₅ : การค้นหาข้อมูลด้านกฎหมายหรือ ระเบียบข้อบังคับทางธุรกิจ (search for regulations)			(-)**
X ₂₆ : การค้นหาผลสำรวจข้อมูลพฤติกรรม และความต้องการของผู้บริโภค (search for behavior surveys)			(+)*
X ₂₇ : การค้นหาช่องทางการตลาดใหม่ ๆ (search for marketing channels)		(+)*	(+)*

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	กระบวนการ ผลิตผลงาน สร้างสรรค์ (Y ₁)	การจัดการ องค์กรที่เอื้อให้ เกิดการ สร้างสรรค์ (Y ₂)	การจดทะเบียน ทรัพย์สินทาง ปัญญา (Y ₃)
X ₄₁ : การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนา ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ (product analysis and improvement)		(+)**	(+)**
X ₄₃ : การวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน (analysis of financial data)			(+)**
X ₄₅ : การวิเคราะห์แนวโน้มการขยายตัว ของตลาด (growth and market trends analysis)			(+)*
X ₄₆ : การวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าหรือผู้ขาย วัตถุดิบรายใหม่ (analysis of new partners or suppliers)		(+)*	
X ₅₇ : การสื่อสารเพื่อรับชำระสินค้า ผ่านอินเทอร์เน็ต (online payment communication)	(-)*		
X ₆₁ : การปล่อยสินค้าให้ดาวน์โหลดฟรี หรือทดลองใช้ฟรี (free download or free trial)	(-)*		
Z ₅ : การเติบโตขึ้นของยอดขายจากปี 2553 (growth)			(-)*
Z ₇ : ต้นทุนค่าจ้างแรงงาน (labor costs)	(-)**	(-)*	
Z ₈ : กำไรสุทธิ (net profit)			(+)*

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	กระบวนการ ผลิตผลงาน สร้างสรรค์ (Y_1)	การจัดการ องค์กรที่เอื้อให้ เกิดการ สร้างสรรค์ (Y_2)	การจดทะเบียน ทรัพย์สินทาง ปัญญา (Y_3)
Z_9 : บริษัท (company)			(+)**
Z_{10} : ห้างหุ้นส่วนจำกัด (partnership limited)			(+)*
Z_{11} : เจ้าของคนเดียว (single proprietorship)			(+)**

หมายเหตุ: ***, ** และ * ขอมรับในระดับนัยสำคัญ .01, .05 และ .1

ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาและสมมติฐานที่คาดว่า การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในกิจกรรมต่าง ๆ จะมีผลต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าส่วนใหญ่มีสมมติฐานมาสนับสนุน โดยที่การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการติดต่อสื่อสาร (X_{11}) การประชาสัมพันธ์ (X_{31}) การทำธุรกรรม (X_{51}) และการทดสอบตลาด (X_{61}) มีผลให้เกิดกระบวนการผลิตผลงานสร้างสรรค์ (Y_1) อีกทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการติดต่อสื่อสาร (X_{11}) การค้นหาข้อมูล (X_{21}) การวิเคราะห์ข้อมูล (X_{41}) มีผลให้เกิดการจัดการองค์กรที่เอื้อให้เกิดการสร้างสรรค์ (Y_2) และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (Y_3) ในขณะที่การใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (X_{71}) ที่มีสมมติฐานมาสนับสนุนในตอนต้นกลับไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง อาจเพราะยังมีการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับต่ำก็เป็นได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรส่งเสริมการบำรุงรักษา และเฝ้าระวังการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนควรปรับปรุงระบบและขั้นตอนต่าง ๆ ของบริษัท สนับสนุนให้เกิดทักษะการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และส่งเสริมด้านการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนด้านการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์สินค้าและบริการรูปแบบใหม่ ๆ ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจและบุคลากรด้านสร้างสรรค์ และควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่กระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนผลิตสินค้าเชิงสร้างสรรค์ให้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ปริญญา ศรีเกตุ. (2552). *แนวคิดและวิวัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา*. ปทุมธานี: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

Howkins, John. (2001). *The creative economy: How people make money from ideas*. London, England: Penguin Book .

Spurge, Vivienne & Roberts, Claire. (2004). *Broadband technology: An appraisal of the availability and use by small and medium sized enterprises*. Oxford, England: Oxford Brookes University.

Zellner, Arnold. (1962). An efficient method of estimating seemingly unrelated regression and tests for aggregation Bias. *Journal of the American Statistical Association*, 57(298), pp. 348-368.

ปัจจัยที่มีต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
**FACTORS AFFECTING COMMUNICATIONS MARKET AND
 TRANSPORTATIONS MARKET OF THAILAND POST CO., LTD.**

ธีติมา รณวิชญ*

Teetima Ronnavit

วุฒิยา สาทรัมย์ทอง**

Wuthiya Saraithong

บทคัดย่อ

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลให้เกิดบริการใหม่ๆ ที่สามารถเข้ามาทดแทนบริการไปรษณีย์ได้ ดังนั้นการวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์ของตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ประเภทอนุกรมเวลารายปีระหว่างปี พ.ศ. 2534-2552 ตัวแปรที่ใช้เป็นตัวแปรการเปลี่ยนแปลงในรูปของลอการิทึม (logarithm change form) ผลการทดสอบด้วย ADF Test พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีคุณสมบัตินิ่ง (stationary) การทดสอบค่าสถิติที่เกี่ยวข้องพบว่า แบบจำลอง OLS เหมาะสำหรับการประมาณค่าทั้งตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง ซึ่งค่า Q-stat ได้บ่งชี้ว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation และพบว่าตัวแปรการเปลี่ยนแปลงไม่มีคู่ใดมีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีผลในทิศทางบวก อาทิ จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต จำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้งาน เป็นต้น ผลการศึกษาเชิงประจักษ์แสดงถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญทางสถิติแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการใช้บริการไปรษณีย์เปลี่ยนแปลงไปจากการสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นการสื่อสารทางธุรกิจ โดยที่เครือข่ายไปรษณีย์ยังคงเป็นช่องทางที่สำคัญในการเข้าถึงผู้บริโภคได้มากที่สุด

คำสำคัญ: ไปรษณีย์ไทย, ตลาดสื่อสาร, ตลาดขนส่ง

ABSTRACT

Due to the ICT technological progress, there are many new services which replace the postal service. Therefore, this study aims to investigate the circumstances of the communication and transportation markets through factors affecting the communication and transportation markets of Thailand Post Co.,Ltd.

* นิสิตหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The study employed a secondary data in time series during 1991 to 2009. The variables were turned into logarithm change form. The ADF test results showed that all variables were stationary. The statistical tests suggested that the OLS model was an appropriate model to estimate coefficient estimator of the communication and transportation markets. The Q-stat demonstrated that there was no serial correlation problem. In addition, the first different form was no multicollinearity. The new technological progress such as the number of internet users or enabled mobile phone and so on, has positive effect. Empirical results showed a statistically significant effect and indicated that the behavior of the postal service changed from interpersonal communication to business communication. The postal network is still an important channel to reach consumers the most.

Keywords: Thailandpost, communications market, transportations market.

บทนำ

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่แปลงสภาพมาจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการดำเนินกิจการไปรษณีย์ แต่แนวโน้มของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารก่อให้เกิดบริการใหม่ ๆ ที่สามารถเข้ามาทดแทนบริการต่าง ๆ ของไปรษณีย์ได้ ดังนั้น การวิจัยนี้จึงศึกษาถึงสถานการณ์ของตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยสัดส่วนรายได้ในปี พ.ศ. 2553 ธุรกิจบริการสื่อสารเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76 ของรายได้ทั้งหมด และธุรกิจบริการขนส่งสร้างรายได้เป็นอันดับสอง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของรายได้ทั้งหมด

แนวโน้มของตลาดสื่อสารนั้น สื่ออิเล็กทรอนิกส์จะสามารถทดแทนบริการไปรษณีย์มากขึ้น ในขณะที่รัฐบาลมีแนวโน้มที่จะเปิดเสรีบริการไปรษณีย์ในประเทศในอนาคต ซึ่งจะส่งผลให้จำนวนผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น โดยคาดว่าผู้ประกอบการรายใหม่จะเลือกให้บริการเฉพาะพื้นที่ที่คุ้มค่าต่อการลงทุนเท่านั้น ในขณะที่ไปรษณีย์ไทยต้องรับภาระการให้บริการในลักษณะเชิงสังคมต่อไป ส่วนแนวโน้มของตลาดขนส่งที่รัฐบาลพยายามจะส่งเสริมการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ส่งผลให้ตลาดขนส่งและโลจิสติกส์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการให้บริการมากขึ้น ทั้งในส่วนของการบรรจุหีบห่อ การบริหารคลังสินค้า และบริการหลังการขาย เช่น ระบบ Track & Trace, GPS, RFID เป็นต้น (บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด, 2554)

โดยภาพรวมคนไทยมีการใช้และพึ่งพาเทคโนโลยีเพื่อความจำเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันมากขึ้นตามลำดับ ดังตารางที่ 1 แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะส่งผลให้พฤติกรรมการใช้บริการไปรษณีย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เนื่องจากมีทางเลือกในการใช้บริการที่มากขึ้น บริการทดแทนไปรษณีย์อาจส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งธุรกิจไปรษณีย์ไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ที่ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ปี พ.ศ. 2547-2551

ปี	ประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป (พันคน)	ประชากรที่ใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ (พันคน)		
		มีโทรศัพท์มือถือ	ใช้คอมพิวเตอร์	ใช้อินเทอร์เน็ต
2547	58,624.5	16,546.5	12,542.8	6,971.5
2548	59,081.2	21,682.8	14,450.1	7,084.2
2549	59,508.6	24,742.1	15,392.5	8,465.8
2550	59,973.7	28,293.4	16,043.3	9,320.1
2551	60,345.3	31,861.2	16,999.3	10,964.2

ที่มา: การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานการณ์ของตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยนี้ใช้ทฤษฎีอุปสงค์ (demand) เป็นแนวคิดในการสร้างแบบจำลองอธิบายความสัมพันธ์ที่มีผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง โดยปัจจัยกำหนดอุปสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับราคาของสินค้าหรือบริการเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีก ได้แก่ ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดสินค้าทดแทนกันได้ (substitutes) หรือสินค้าประกอบกัน (complementary goods) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน รสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น นอกจากนี้ยังใช้ทฤษฎีอุปทาน (supply) และทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (theory of consumer behavior) เพื่ออธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภค

วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่เป็นอนุกรมเวลา เก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 - 2552 จำนวน 19 ปี เนื่องจากความจำกัดของข้อมูลตัวแปรอิสระคือ จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่เริ่มมีการใช้บริการในปี พ.ศ. 2534 เป็นปีแรก แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนที่สองวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติ การตรวจสอบปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (multicollinearity) โดยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficients) ของตัวแปรอิสระแต่ละคู่ และทดสอบปัญหาตัวแปรสัมพันธ์กันเอง (autocorrelation) ด้วยวิธี Q-statistic จากนั้นทดสอบคุณสมบัติ Stationary ของทุกตัวแปร โดยการทดสอบ Unit Root เมื่อพบว่าข้อมูลมีลักษณะนิ่งแล้ว จึงประมาณค่าสมการเชิงเส้นตรงด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง เลือกใช้ปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตร สำหรับตลาดสื่อสาร และปริมาณพัสดุไปรษณีย์สำหรับตลาดขนส่ง เนื่องจากไม่สามารถแยกรายได้ของแต่ละตลาดในช่วงก่อนการแปลงสภาพจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยมาเป็น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ และไม่มีปัจจัยทางด้านราคาเนื่องจากไม่มีการเปลี่ยนแปลงราคาของผลิตภัณฑ์ในช่วงที่ทำกรวิจัย ตัวแปรที่ใช้ อยู่ในรูปของลอการิทึม (logarithm form) และตัวแปรการเปลี่ยนแปลงของลอการิทึม (logarithm change form) โดยตัวแปรตาม ได้แก่ ปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตร (LETTER) และปริมาณพัสดุไปรษณีย์ (PARCEL) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รายได้สุทธิส่วนบุคคล (DI), จำนวนที่ทำการไปรษณีย์ (PO), จำนวนผู้ใช้ อินเทอร์เน็ต (NET), จำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้งาน (MOB), จำนวนหมายเลขโทรศัพท์ ประจำที่ที่เปิดใช้งาน (TEL), สินค้าหีบห่อที่ขนส่งทางรถไฟ (PACK) และตัวแปรหุ่น (DUMFB) แทนตัวแปร การส่งไปรษณียบัตรทายผลการแข่งขันฟุตบอลโลกและฟุตบอลยูโร

ผลการวิจัย

การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อธุรกิจไปรษณีย์ใน ส่วนของสินค้าและบริการทดแทนต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-Mail) พฤติกรรม การใช้บริการไปรษณีย์เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเปลี่ยนเป็นการติดต่อสื่อสาร ทางธุรกิจมากขึ้น พบว่าลูกค้าหลักในปัจจุบันเป็นกลุ่มผู้ใช้บริการในปริมาณมาก (volume mailers) ได้แก่ องค์กรต่าง ๆ ที่ประกอบธุรกิจประเภทประกันภัย โทรคมนาคม สาธารณูปโภค และธนาคาร ถึงแม้ว่าจะมี อินเทอร์เน็ตเข้ามาเป็นทางเลือกอีกช่องทางหนึ่ง เนื่องจากกลุ่มธุรกิจยังคงต้องการความปลอดภัยและความ มีประสิทธิภาพในการส่งข้อมูลไปยังลูกค้า ซึ่งอินเทอร์เน็ตยังไม่สามารถทดแทนได้ อีกทั้ง บริษัท ไปรษณีย์ ไทย จำกัด มีศักยภาพสูงในการเข้าถึงประชาชน (บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด, 2554) ผลการดำเนินงาน ของตลาดสื่อสารในปี พ.ศ. 2552 พบว่ามีปริมาณงานในกลุ่มตลาดสื่อสาร 1,952.13 ล้านชิ้น เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ 0.67 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเลเบียน และไปรษณีย์ภัณฑ์รับรอง แสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้บริการมีพฤติกรรมการใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ ความสำคัญกับความปลอดภัยมากกว่าความเร็วในการจัดส่ง อีกทั้งยังสามารถกำหนดเวลาการส่งของถึง ปลายทางได้ค่อนข้างแน่นอน ในกลุ่มตลาดขนส่ง พบว่าปริมาณการใช้บริการพัสดุไปรษณีย์ 11.21 ล้านชิ้น ลดลงจากปี พ.ศ. 2551 คิดเป็นอัตราการเติบโตประมาณร้อยละ -3.5 แต่ผลที่เกิดขึ้นกลับกระทบกับการ ดำเนินงานไม่มากนัก เพราะแม้ปริมาณงานจะลดลงแต่มูลค่ารายได้กลับเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้ใช้บริการมีรูปแบบ การใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป เลือกใช้บริการส่งสิ่งของที่มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะบริการ Logispost ซึ่งเป็นบริการที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการที่ต้องการส่งสิ่งของขนาดใหญ่ พร้อมประกันความเสียหาย และสูญหาย และเพิ่มพิคัดน้ำหนักได้เกิน 200 กิโลกรัม

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่ง ด้วยการตรวจสอบตัวแปรอิสระว่ามีความสัมพันธ์กันเองหรือไม่ พบว่าตัวแปรการเปลี่ยนแปลงไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันเอง สำหรับการ

ทดสอบปัญหาสหสัมพันธ์ข้ามเวลาของตัวคลาดเคลื่อน พบว่าตัวแปรการเปลี่ยนแปลงไม่เกิดปัญหา Serial Correlation การทดสอบ Unit Root ด้วยวิธี ADF Test เปรียบเทียบระหว่างตัวแปรระดับและตัวแปรการเปลี่ยนแปลง พบว่าทั้ง 2 แบบจำลอง ตัวแปรการเปลี่ยนแปลงมีคุณสมบัตินิ่ง (stationary) ทุกตัว ดังนั้น ข้อมูลในรูปแบบของ First Difference จึงเหมาะสมกว่าระดับในการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (OLS)

ตารางที่ 2 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตร

ตัวแปร	Coefficient
C	-0.07***
DDI	0.62**
DPO	4.21***
DNET	0.04***
DMOB	0.06***
DTEL	-0.16**
DUMFB	0.05**
R-squared	0.868544
Adjusted R-squared	0.796840
Log likelihood	40.87678
F-statistic	12.11***
White Heteroskedasticity	1.769388

หมายเหตุ: *, ** และ *** แสดงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90, 95 และ 99

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า R^2 เท่ากับ 0.86 แสดงว่า แบบจำลองนี้สามารถอธิบายความแปรปรวนของปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตรได้ดี เมื่อพิจารณาค่า F-statistic พบว่า มีค่าเท่ากับ 12.11 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองมีอิทธิพลต่อปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตรอย่างมีนัยสำคัญ จึงได้แบบจำลองการประมาณค่าสัมประสิทธิ์จากแบบจำลองโดยวิธี OLS เขียนเป็นรูปแบบสมการได้ดังนี้

$$DLETTER_t = -0.07 + 0.62 DDI_t + 4.21 DPO_t + 0.04 DNET_t + 0.06 DMOB_t - 0.16 DTEL_t + 0.05 DUMFB_t + \varepsilon_t$$

จะสังเกตได้ว่า จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและจำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้งาน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับปริมาณจดหมายและไปรษณียบัตร แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการใช้บริการจดหมาย

และไปรษณียบัตรที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน การที่มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและจำนวนหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เปิดใช้งานเพิ่มมากขึ้น ย่อมส่งผลให้หน่วยงานผู้ให้บริการมีการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้ใช้งานโดยการส่งใบแจ้งหนี้ และการจัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้มีปริมาณการใช้งานจดหมายและไปรษณียบัตรที่เพิ่มขึ้นด้วย

ตารางที่ 3 การประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณพัสดุไปรษณีย์

ตัวแปร	Coefficient	
	สมการที่ 1	สมการที่ 2
C	-0.04*	-0.03*
DDI	0.12	-
DPO	2.63**	2.69**
DNET	0.03***	0.04***
DPACK	0.43***	0.45***
R-squared	0.688266	0.679366
Adjusted R-squared	0.592348	0.610659
Log likelihood	39.13151	38.87817
F-statistic	7.18***	9.89***
White Heteroskedasticity	1.172733	1.545909

หมายเหตุ: *, ** และ *** แสดงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90, 95 และ 99

จากตารางที่ 3 พบว่าในสมการที่ 1 รายได้สุทธิส่วนบุคคล (DDI) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงได้ตัดตัวแปรที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออกให้เหลือเฉพาะตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่าในสมการที่ 2 มีค่า Adjusted R^2 เท่ากับ 0.61 ซึ่งมีค่าสูงกว่าสมการที่ 1 โดยเปรียบเทียบ ในขณะที่เดียวกันค่า Log Likelihood ที่ต่ำลงจาก 39.13 เป็น 38.87 เมื่อพิจารณาค่า F-statistic พบว่า มีค่าเท่ากับ 9.89 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 แสดงว่าตัวแปรอิสระในแบบจำลองมีอิทธิพลต่อปริมาณพัสดุไปรษณีย์อย่างมีนัยสำคัญ เขียนเป็นรูปแบบสมการได้ดังนี้

$$DPA_{i,t} = -0.03 + 2.69 DPO_{i,t} + 0.04 DNET_{i,t} + 0.45 DPACK_{i,t} + \varepsilon_i$$

สำหรับอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้สุทธิส่วนบุคคล (DDI) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการซื้อขายและช่องทางการจัดจำหน่ายใหม่ ๆ อาจมีผลกระทบต่อปริมาณพัสดุไปรษณีย์มากกว่าในเชิงเปรียบเทียบกับรายได้สุทธิส่วนบุคคล แต่ไม่ได้หมายความว่ารายได้สุทธิส่วนบุคคลจะไม่มีผลต่อปริมาณพัสดุ ทั้งนี้จะสังเกตได้ว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของรายได้สุทธิส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราการเปลี่ยนแปลงของปริมาณพัสดุไปรษณีย์ กล่าวคือ การที่บุคคลมี

รายได้เพิ่มขึ้นจะสนับสนุนให้มีการใช้บริการพัสดุไปรษณีย์เพิ่มมากขึ้นด้วย แต่สิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นนัยสำคัญคือ พฤติกรรมการใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไป และการปรับช่องทางการจัดจำหน่ายให้สอดคล้องกับวิธีการบริโภคซึ่งเป็นการซื้อขายทางอินเทอร์เน็ต

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อตลาดสื่อสารและตลาดขนส่งของ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โดยรวมแล้วการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางบวก พฤติกรรมการใช้บริการไปรษณีย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่การสื่อสารทางไปรษณีย์ยังคงเป็นช่องทางที่สำคัญในปัจจุบัน อันเนื่องมาจากความสามารถในการเข้าถึงประชาชนได้ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาจจะส่งผลให้แนวโน้มการใช้บริการไปรษณีย์ลดลงได้หากบริการทดแทนต่าง ๆ สามารถพัฒนาขึ้นในระดับที่สามารถทดแทนบริการไปรษณีย์ได้เป็นอย่างดี กลุ่มธุรกิจมีอำนาจต่อรองในการใช้บริการสูงขึ้นเนื่องจากมีทางเลือกในการใช้บริการที่มากขึ้น ในขณะที่บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ยังคงมีภาระผูกพันเชิงสังคมในการให้บริการอย่างทั่วถึงทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ผลกระทบต่อตลาดสื่อสารทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นไปในทิศทางบวก เนื่องจากกลุ่มธุรกิจต้องมีการจัดส่งเอกสารให้แก่ผู้ให้บริการ ดังนั้น ควรคำนึงถึงคุณภาพการให้บริการ รักษามาตรฐานในการจัดส่งและความปลอดภัยในการจัดส่ง อีกทั้งพยายามรักษามาตรฐานลูกค้าเดิม โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าทางธุรกิจ เนื่องจากแนวโน้มในอนาคตกลุ่มธุรกิจมีความพยายามในการเปลี่ยนรูปแบบการส่งข่าวสารเป็นรูปแบบของ e-Mail มากขึ้น อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนการจัดส่ง การลดการใช้กระดาษ เป็นต้น ซึ่งอาจส่งผลให้มีการใช้บริการที่ลดลงได้ในอนาคต

ผลกระทบต่อตลาดขนส่งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นไปในทิศทางบวก โดยช่องทางการจำหน่ายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในชีวิตประจำวัน ดังนั้น ควรคำนึงถึงคุณภาพการส่งสินค้าให้ถึงมือผู้รับให้อยู่ในสภาพที่ดีและตรงต่อเวลา อีกทั้งการมองหาช่องทางในการสนับสนุนร้านค้าหรือผู้ขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตในการใช้บริการส่งสินค้าทางไปรษณีย์ และมุ่งเน้นการพัฒนาธุรกิจด้านโลจิสติกส์เพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

การสื่อสารแห่งประเทศไทย. (2545). *รายงานประจำปี 2534-2445*. กรุงเทพฯ: การสื่อสารแห่งประเทศไทย.
บริษัท ทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด. (2554). *รายงานการให้คำปรึกษาระบบประเมินผลการดำเนินงานปีบัญชี 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ.

- บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด. (2553). *รายงานประจำปี 2546-2553*. กรุงเทพฯ: บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). *สมุดสถิติรายปีประเทศไทย พ.ศ. 2534-2553*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- สำนักสถิติเศรษฐกิจสังคมและประชาชาติ 3 สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). *รายงานผลที่สำคัญ สํารวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: บางกอกบลิ๊อค.
- Thaweesak Koanantakool. (2550). *Important internet statistics of Thailand* (Online). Available: <http://internet.nectec.or.th/webstats/home.iir> [2012, September 10].

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

LEGAL PROBLEMS REGARDING POWER EXERCISING OF
THE NATIONAL ANTI-CORRUPTION COMMISSION (NACC)

ดาบตำรวจธีรวัฒน์ นามคีรี*

Pol.Sen.Sgt.Maj.Theerawat Namkhiri

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในการปราบปรามการทุจริต ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า มีอำนาจมากเกินไปจนทำให้กระทบต่อการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานของรัฐอื่นและระบบการบริหารราชการของฝ่ายปกครองในการใช้อำนาจฟ้องคดีได้เอง หากพนักงานอัยการมีความเห็นไม่สั่งฟ้องและอำนาจในการลงโทษทางวินัยข้าราชการ และคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยเรื่องราวร้องทุกข์ นอกจากนี้การใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยังแทรกแซงการบริหารจัดการภาครัฐกิจในการจัดซื้อจัดจ้างกับรัฐ การออกประกาศห้ามมิให้เจ้าหน้าที่และคู่สมรสดำเนินธุรกิจการค้าที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของบุคคล การให้บุคคลรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของผู้อื่น และการผลักดันการพิสูจน์ทางอาญา ผู้วิจัยจึงเสนอแนะว่าการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในการใช้สิทธิฟ้องร้องต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีอำนาจในการฟ้องร้องได้เองโดยไม่มีเงื่อนไข และปัญหาการใช้อำนาจลงโทษทางวินัยข้าราชการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ควรสิ้นสุดเพียงการดำเนินการของข้าราชการซึ่งเป็นหัวหน้าของข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ส่วนอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คงไม่มีอำนาจไปถึงคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัย ส่วนปัญหาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) แทรกแซงการบริหารจัดการภาครัฐกิจในการจัดซื้อจัดจ้างกับรัฐ ไม่ควรก้าวท้าวภาครัฐกิจจนอาจทำให้ไม่มี

* นักศึกษาลัทธิศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา

ผู้ประกอบการจริงเข้ามาประมวลทำสัญญากับรัฐ จะมีเพียงตัวแทนในการประมวลงานกับรัฐเท่านั้น ส่วนปัญหา มาตรา 100, 101 และมาตรา 122 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ควรมีการตรากฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับกฎหมาย รัฐธรรมนูญและหลักแห่งนิติธรรมมากยิ่งขึ้น กรณีกลุ่มสมรสเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เห็นว่าตนถูกจำกัดเสรีภาพใน การประกอบอาชีพตามประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มาก เกินไป อาจใช้สิทธิฟ้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 28 วรรคสอง และ ใช้สิทธิตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ขอให้ เพิกถอนประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดังกล่าว แล้วใช้สิทธิตาม มาตรา 211 แห่งรัฐธรรมนูญโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลปกครอง ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกดำเนินคดีอาญาตาม มาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) เนื่องจากกลุ่มสมรสได้ไปประกอบธุรกิจที่ต้องห้ามตามมาตรา 100 และเมื่อถูกฟ้อง คดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ก็ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 วรรคสอง และมาตรา 211 ต่อสู้ คดีโต้แย้งว่ามาตรา 122 ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลส่งความเห็นดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อ พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

คำสำคัญ: คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ABSTRACT

This research aims to study the independent organization for suppression of dishonesty or corruption regarding exercising of power of National Anti-Corruption Commission (NACC) which has a lot of excess of power and affects the exercising of power of governing section or other government working units. The administration system of governing sections exercising of power is able to sue by themselves, if public prosecutor has opinion not to sue and exercise of power to punish by disciplinary actions to government officers and directions of the committee for analysis of petitions and complaints. In addition, exercising of power of NACC also intervenes in management and administration of business sector in purchasing and hiring of public sector, and issues the notification of prohibition of the authorities and spouses to engage in commerce and business which affects the limitation of person's freedom and to make persons in taking liability in criminal offense because of other persons' actions and passing of the responsibility in proving criminal cases. Therefore, the exercising of power of NACC in implementing the right to sue the political office holder should authorize NACC to sue by itself without any condition and the problems in exercising power in applying disciplinary penalties towards government officers by

NACC should end the process of the government officers in level of chief of such government officers who receive disciplinary penalties. As for the power of NACC, NACC do not have the power to direct the committee for analysis of petitions and complaints if government officers receive disciplinary penalties. As for the Act for being complementary with the constitution on defense and suppression of corruption of 1999 (Amendment of 2011) intervening in business management and administration in purchasing and hiring with the government should not intervene in business sections too much as there will not be real entrepreneur to auction and sign for contracts with the government. Therefore, there will be only agent to auction with the government. As for the problem of Sections 100,101 and Section 122 of the Act being complementary with the Constitution on defense and suppression of corruption of 1999 (amendment in 2011) should be promulgation of law to amend such Sections 100, 101 and Section 122 to be correspondence with the Constitution and rule of law more. In case of spouses, the government officers should consider if their freedom is limited in engaging business according to the notification of NACC, they could implement the right to sue, in accordance with the Constitution of Kingdom of Thailand of 2007, Section 28, Paragraph 2 and implement the right under Section 9 of the Administration Court Establishment and Administration Case Procedural Act of 1999, and request for withdrawal of the notification of NACC. After which implement the right under Section 211 of the constitution to argue whether the Act being complementary with the constitution on defense and suppression of corruption of 1999 (amendment in 2011) was opposed to or contradicted against the constitution. The Administration Court should send opinion to the Constitution Court in order to consider and analyze. In case government officers were filed with lawsuit in criminal cases under Section 122 of the Act being complementary with the Constitution on defense and suppression of corruption of 1999 (amendment in 2011), as spouses engaged in prohibited business under Section 100 and when they were filed with lawsuits to the court who had power to consider and judge in criminal cases, they implemented the right under the Constitution, Section 28, second paragraph, and Section 211, in order to defend the case arguing that Section 122 opposes or contradicts against the Constitution and such court is requested to send opinion to the Constitution Court for considering and analyzing further.

Keyword: The National Anti-Corruption Commission.

บทนำ

ระบบการปกครองของประเทศไทยใช้ระบบการปกครองแบบรัฐสภาโดยนายกรัฐมนตรีมาจากการแต่งตั้งจากรัฐสภา อันเป็นการแต่งตั้งทางอ้อมจากประชาชนผ่านการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ก็เท่ากับว่ารัฐบาลได้รับอำนาจจากรัฐสภาไปบริหารบ้านเมืองโดยมีระบบการตรวจสอบและการคานอำนาจซึ่งกันและกัน

โดยรัฐสภาใช้ระบบการตรวจสอบและการติดตามการทำงานของรัฐบาลผ่านคณะกรรมการสิทธิการของรัฐสภา ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2551 กำหนดให้มีคณะกรรมการสามัญ จำนวน 35 คณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการ จำนวน 15 คน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ “คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” นอกจากนี้ยังมีคณะกรรมการที่มีความสำคัญและมีเฉพาะในวุฒิสภาเท่านั้นคือ คณะกรรมการตามมาตรา 121 ของรัฐธรรมนูญ ในการที่วุฒิสภาจะพิจารณาให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้วุฒิสภาแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ ความประพฤติและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานอันจำเป็นแล้วรายงานต่อวุฒิสภาเพื่อประกอบการพิจารณาหนึ่งในตำแหน่งต่าง ๆ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ “กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” จากปัญหาข้างต้นเห็นได้ว่า รัฐสภามีกลไกการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายการเมืองผ่านคณะกรรมการของรัฐสภา และมีกลไกอื่น ๆ ในการที่จะเข้าไปตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เช่น อำนาจในการตรวจสอบการใช้งบประมาณผ่านคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น ดังนั้นเมื่อรูปแบบการตรวจสอบการทำงานของฝ่ายการเมืองจะต้องดำเนินการจากรัฐสภา เมื่อมีการจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาทำหน้าที่ในส่วนที่รัฐสภาได้ดำเนินการอยู่แล้วย่อมซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณของรัฐเป็นอย่างมาก จากสภาพปัญหาข้างต้นพบปัญหาในการพิจารณา ดังนี้

ปัญหาการใช้อำนาจฟ้องคดีได้เองของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ในส่วนของอำนาจในการสอบสวนนักการเมืองและข้าราชการที่ทุจริตเพื่อส่งสำนวนมายังอัยการสูงสุดฟ้องศาลให้พิพากษาลงโทษตามกฎหมายได้ เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ใช่ผู้ได้บังคับบัญชาของรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี อย่างพนักงานสอบสวนของตำรวจ ฝ่ายปกครองและฝ่ายกรมสอบสวนคดีพิเศษแต่อย่างใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยสอบสวนคดีพิเศษที่มีอำนาจอิสระเท่านั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. 2542 มิได้พัฒนากลไกกฎหมายให้มียุติการสอบสวนและการฟ้องร้องแห่งชาติที่มีที่มา ฐานะและหลักประกันในการทำงานที่อิสระอย่างกลไกสากลในกฎหมายต่างประเทศ กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยังมิได้มุ่งพัฒนาองค์กรการสอบสวนและการฟ้องร้องแห่งชาติหรือองค์กรอัยการสู่บทบาทสากล ซึ่งควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการฟ้องร้องได้เองโดยไม่ต้องให้อำนาจอัยการสูงสุดในการฟ้องคดีแทน ให้เป็นลักษณะการฟ้องร้องคดีแห่งชาติหรือฟ้องร้องเพื่อแผ่นดิน ซึ่งหลักการนี้ได้มีการเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554)

ปัญหาการใช้อำนาจลงโทษทางวินัยข้าราชการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวไว้ในหมวด 8 เรื่องการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่ง

มิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 308 ของรัฐธรรมนูญ โดยบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะความผิดที่จะกล่าวหา ประกอบด้วยความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม วิธีการกล่าวหา การพิจารณาและการไต่สวนข้อเท็จจริง เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้วมีมติว่าข้อกล่าวหาไม่มีมูลความผิดทางวินัย มาตรา 92 บัญญัติให้ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาผู้นั้น เพื่อพิจารณาโทษทางวินัยโดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก และถ้ามีมูลความผิดทางอาญา มาตรา 97 บัญญัติให้ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานเอกสารและความเห็นไปยังอัยการสูงสุด หรือฟ้องคดีต่อศาลกรณีผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุด โดยให้ถือว่ารายงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและให้ศาลประทับฟ้องไว้พิจารณาโดยไม่ต้องไต่สวนมูลฟ้อง ในกรณีที่คณะทำงานดังกล่าวไม่อาจหาข้อยุติเกี่ยวกับการดำเนินการฟ้องคดีได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเองหรือแต่งตั้งทนายความให้ฟ้องคดีแทน ให้ถือว่ารายงาน เอกสารและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2546)

ปัญหาการแทรกแซงการบริหารจัดการภาคธุรกิจในการจัดซื้อจัดจ้างกับรัฐ ในส่วนของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายของเอกชนผู้ประมูลโครงการกับรัฐ ทำให้อาจเป็นการแทรกแซงธุรกิจ ทำให้ข้อมูลภาคธุรกิจซึ่งจะต้องปกปิดเป็นความลับรั่วไหลได้ อย่างไรก็ดีตาม ในการตรวจสอบเอกสารคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้มีการตรวจสอบบัญชีที่ชัดเจนซึ่งกำหนดให้สรรพากรเป็นผู้ดูแล โดยกรมสรรพากรต้องตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมประมูลได้ยื่นบัญชีรายรับและรายจ่ายไว้หรือไม่ ถ้าไม่ยื่นก็ถือว่าขาดคุณสมบัติในการยื่นประมูล เพราะกฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ห้ามหน่วยงานรัฐทำสัญญากับบริษัทที่ไม่ได้ยื่นบัญชี ส่งผลให้ไม่มีหน่วยงานเอกชนใดกล้าที่จะประมูลงานกับรัฐ และยังเพิ่มภาระให้สรรพากรที่จะต้องตรวจสอบว่ามีสัญญาใดที่ไม่เรียบร้อย ถ้าสรรพากรไม่ทำหรือทำผิดก็จะมีคามผิดได้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจมากขึ้นที่จะสั่งการอย่างไรก็ได้

จากการที่ประธานคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาศัยอำนาจตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ออกประกาศเรื่องกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการธุรกิจการค้า โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสองตำแหน่งคือ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องห้ามกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 100 แห่งกฎหมายดังกล่าว สำคัญสำคัญของมาตรา 100 คือ ห้ามมิให้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการธุรกิจหรือกิจการต่าง ๆ” ประกอบด้วย 4 ข้อ ได้แก่

1. เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

2. เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

3. รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

4. เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ควบคุมหรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” นั้นเป็นไปตามคำจำกัดความในมาตราซึ่งบัญญัติครอบคลุมไว้กว้างมากเกินไป รวมถึงแต่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการประจำหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น พนักงานรัฐวิสาหกิจ กรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ฯลฯ อนึ่ง มาตรา 100 วรรคท้าย บัญญัติว่า “การต้องห้ามทางธุรกิจข้างต้นนั้นให้ใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง” นอกจากนั้น มาตรา 101 บัญญัติให้นำข้อห้ามตามมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (รวมทั้งคู่สมรส) มาแล้วยังไม่เกิน 2 ปี โดยอนุโลม ฯลฯ ข้อห้ามตามมาตรา 100 มาตรา 101 นี้ มีโทษทางอาญาตามมาตรา 122 วรรคแรก สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ฝ่าฝืนโดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ กรณีที่คู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนมาตรา 100 วรรคสาม เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องมีความผิดทางอาญาด้วยตามมาตรา 122 วรรคสอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา 100 วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด เมื่อพิจารณาข้อความของมาตรา 100 มาตรา 101 และมาตรา 122 แล้วเห็นว่ามีเจตนารมณ์ที่ดี เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนได้เสียในการดำเนินงานหรือธุรกิจที่อาจเป็นช่องทางการใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือประเทศชาติส่วนรวม จึงต้องกำหนดมาตรการป้องกันห้ามไว้อย่างเคร่งครัดและให้กว้างขวางมากที่สุดโดยมีการกำหนดโทษทางอาญาด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิวัฒนาการของการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐและการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
3. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
5. เพื่อค้นหามติและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

สมมติฐานของการวิจัย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีอำนาจมากขึ้นไป จนกระทบต่อระบบการบริหารราชการและการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานของรัฐ นอกจากนั้น การใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังแทรกแซงการบริหารจัดการภาครัฐกิจในการจัดซื้อจัดจ้างกับรัฐ และการออกประกาศห้ามมิให้เจ้าหน้าที่และคู่สมรสดำเนินธุรกิจการค้า ซึ่งส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของบุคคล และการให้บุคคลรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของผู้อื่น และการผลักภาระการพิสูจน์ทางอาญา

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาปัญหาการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ปัญหาข้อกฎหมายและระเบียบวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนข้อเท็จจริงและการชี้มูลความผิด การตรวจสอบไปถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง การตรวจสอบบัญชีของบริษัทเอกชนในการเข้าร่วมประมูลโครงการกับรัฐ ซึ่งเป็นกระบวนการปราบปรามการทุจริตตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) และระเบียบวิธีปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระเบียบปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการได้สวน พ.ศ. 2543

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ระเบียบวิธีปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนข้อมูลจากส่วนราชการ

และหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานยุติธรรม สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้ได้เปรียบเทียบหลักกฎหมายและแนวคิดตามหลักกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

ผลการวิจัย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระในการปราบปรามการทุจริตหรือคอร์รัปชันมีอำนาจมากเกินไป จนกระทบต่อการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองหรือหน่วยงานของรัฐและระบบการบริหารราชการของฝ่ายปกครองในการใช้อำนาจฟ้องคดีได้เอง ถ้าพนักงานอัยการมีความเห็นไม่สั่งฟ้องและอำนาจในการลงโทษทางวินัยข้าราชการและคำสั่งของคณะกรรมการวินัยจรรยาบรรณวิชาชีพ นอกจากนั้นการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังแทรกแซงการบริหารจัดการภาคธุรกิจในการจัดซื้อจัดจ้างของเอกชนกับรัฐ และการออกประกาศในการห้ามมิให้เจ้าหน้าที่และคู่สมรสดำเนินธุรกิจการค้าซึ่งส่งผลกระทบต่อเสรีภาพของบุคคล และการให้บุคคลรับผิดชอบทางอาญาในการกระทำของผู้อื่น และการผลักดันการพิสูจน์ทางอาญา

ข้อเสนอแนะ

1. การใช้สิทธิฟ้องร้องต่อผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรมีอำนาจในการฟ้องร้องได้เองโดยไม่มีเงื่อนไข และการใช้อำนาจลงโทษทางวินัยข้าราชการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ควรสิ้นสุดเพียงการดำเนินการของข้าราชการซึ่งเป็นหัวหน้าของข้าราชการที่ถูกลงโทษทางวินัยเท่านั้น ไม่มีอำนาจไปถึงคณะกรรมการวินัยอัยการหรือข้าราชการถูกลงโทษทางวินัย

2. ปัญหาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) แทรกแซงการบริหารจัดการภาคธุรกิจในการจัดซื้อจัดจ้างกับรัฐคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ควรก้าวล่วงภาคธุรกิจมากจนอาจจะทำให้ไม่มีผู้ประกอบการที่แท้จริงเข้ามาประมูล ทำสัญญากับรัฐ ส่วนปัญหามาตรา 100, 101 และมาตรา 122 นั้น ควรแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราดังกล่าวให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและหลักแห่งนิติธรรมมากยิ่งขึ้น และกรณีคู่สมรสเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เห็นว่าตนถูกจำกัดเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไป อาจใช้สิทธิฟ้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 28 วรรคสอง และใช้สิทธิตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ขอให้เพิกถอนประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว แล้วใช้สิทธิตามมาตรา 211 ได้แย้งว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2554) ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และขอให้ศาลปกครองส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐถูกดำเนินคดีอาญาตามมาตรา 122 เนื่องจากคู่สมรสได้ไปประกอบธุรกิจที่ต้องห้ามตามมาตรา 100 และเมื่อถูกฟ้องคดีต่อศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาก็ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตรา 28 วรรคสอง และมาตรา 211 ต่อสู้คดีได้แย้งว่ามาตรา 122

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและขอให้ศาลดังกล่าวส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

บรรณานุกรม

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. (2540). *กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: จีระราชการพิมพ์.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2540). *การควบคุมการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2547). *หลักพื้นฐานของสิทธิเสรีภาพ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามรัฐธรรมนูญ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

โกคิน พลกุล. (2544). *สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2546). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง: หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

สุทธิพงษ์ โอวาสิทธิ์. (2543). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Loewenstein, Karl. (1975). *Political power and the government process*. Chicago, IL: The University of Chicago Press.

การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์: เกมตลาดแสนสนุก
A DEVELOPMENT OF MATHEMATICS EDUCATION GAME:
SHOPPING FUNNY

นรภัทร เพิ่มพูล*

Norrapat Permpoon

วีณา คงพิษ*

Veena Kongpit

ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท*

Dr.Settachai Chisanit

เบญจวรรณ อนันต์รัตติกาล**

Benjawan Ananrattikan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยสาธิต อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2555 จำนวน 10 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แผนจัดการเรียนรู้ และเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมตลาดแสนสนุก” เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอย่างง่ายคือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) เกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการพัฒนาและดำเนินการอย่างมีคุณภาพตามหลักการและกระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้หลากหลายกิจกรรม ทั้งนี้เกมนี้น่าจะสามารถนำไปใช้และแก้ปัญหาทางการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมตลาดแสนสนุก” พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ด้านการนำเสนอและด้านองค์ประกอบ

---

* อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

** นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

อยู่ในระดับดีมาก สรุปได้ว่าเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์

คำสำคัญ: สื่อการเรียน, คณิตศาสตร์, เกมเพื่อการเรียนรู้

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to develop of mathematics education game: Shopping Funny for primary school students, and 2) to study the opinion of students towards learning with mathematics education game: Shopping Funny. The samples of the study were 10 students studying in Ban Huai Salika School at Chonburi, academic year 2012. The sampling groups were purposive sampling selected. Research methods were applied to collect quantitative data using interviews and questionnaires for participant and non-participant observations, as well as documentary studies. Data collection was done by questionnaires then the questionnaires were analyzed to find out the conclusion. Data analysis was done using mean and standard deviation. The results of this research found that: 1) mathematics education game: Shopping Funny for primary school students has been developed and implemented according to high quality of principles and activity processes. However, this game suitable to solve learning problems and teaching effectively, and 2) The result of the opinion of students towards learning in presentation and learning in elements aspects with mathematics education game: Shopping Funny was a very good level. This can be concluded that the developed system can be utilized for this course.

Keywords: learning media, mathematics game, educational game.

บทนำ

การเล่นของเด็กทำให้เกิดพัฒนาการ (Vygotsky, 1978) เกมแบ่งออกได้หลายหมวดหมู่ตามคำนิยามที่ว่า เกมคือระบบที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เล่น โดยการสร้างกฎเกณฑ์ เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง (Salen & Zimmerman, 2004) เช่น เกมเพื่อความสนุกสนานบันเทิง เกมเพื่อฝึกทักษะ และในงานวิจัยนี้จะนำเสนอเกมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา (educational game) ซึ่งมีผู้ศึกษาผลกระทบของเกมประเภทนี้ที่เกิดขึ้นกับผู้เล่นเกมกับการได้รับความรู้จากการเล่นเกม ได้ผลออกมาสูง (Ibrahim et al., 2011) ซึ่งสรุปได้ว่า เกมเพื่อการศึกษาคือเกมที่เน้นการจัดเตรียมความรู้ให้กับผู้เรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเกมประเภทนี้มีผลดีต่อผู้เล่น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาในส่วนของ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการในการจัดการเรียนการสอนของครูต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ

พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) โดยระบุให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) จากแนวทางการจัดการศึกษาดังกล่าว ประเทศไทยจึงปรับปรุงหลักสูตรใหม่เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตร แกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพใน การศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ, 2551) ซึ่งสรุปได้ดังนี้ การจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน จัดเป็น สองกลุ่ม กลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็น สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิดและเป็น กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤติของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพ และเทคโนโลยี ศิลปะและภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และ สร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ จะเห็นว่าวิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มี ความสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและวิกฤติของชาติได้

ทั้งนี้ในโลกยุคดิจิทัล เป็นยุคของเทคโนโลยีทุกคนก็ใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ทั้งการคำนวณเลขก็มี คอมพิวเตอร์ทำให้ โดยที่เราแทบไม่ต้องคิดเองให้เสียเวลา ทำให้เด็กรุ่นใหม่ ๆ คิดว่าเป็นสิ่งที่ยาก ทั้งนี้กรุงเทพ โพลล์เปิดเผยผลสำรวจความคิดเห็นเรื่อง “ที่สุดใจในโรงเรียน” สำรวจจากเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 31 แห่ง กลุ่มตัวอย่าง 1,187 คน เพศชาย ร้อยละ 45.6 และเพศหญิงร้อยละ 54.4 พบว่าวิชาที่เด็กไม่ชอบเรียนมากที่สุดคือวิชาคณิตศาสตร์ เหตุผลคือ ไม่สนุก เข้าใจยาก การบ้านเยอะ ในขณะที่วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุดคือวิชาคอมพิวเตอร์ เหตุผลที่เด็กชอบคือ ได้เล่นเกม จึงทำให้เด็กหันมาสนใจคอมพิวเตอร์กันมากขึ้นแทนที่จะคิดเอง พอเบื่อก็เริ่มเล่นเกมบนคอมพิวเตอร์ แทนที่จะฝึกคิดเลขหรือนั่งอ่านหนังสือ (ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2552) อีกทั้งกระบวนการเรียนการสอน ไม่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนขาดคุณลักษณะช่างสงสัยและใฝ่หาคำตอบ ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอน มุ่งเน้นการท่องจำมากกว่า ดังนั้นสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการ แก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

จากปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำมาใช้ แก้ปัญหาในการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ทั้งในด้านสถานที่ และเวลา ด้วยการสร้างเกมที่สนุก นอกจากจะสนุกแล้วยังต้องให้เด็กได้เรียนรู้ควบคู่กันไปด้วย คณะผู้วิจัยจึง เสนอเกมที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเพื่อให้ง่ายต่อการเล่น อีกทั้งยังเพิ่มทักษะการคำนวณทางด้าน คณิตศาสตร์ด้วยการเน้นทักษะการบวก เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ ฝึกการคำนวณควบคู่ไปกับการเล่นเกม ในที่สุด แล้วผลพลอยได้จากการสร้างเกมนี้จะนำมาตอบโจทย์ของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ต้องให้บริการ ชุมชนซึ่งก็คือโรงเรียนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงได้อีกทางหนึ่งด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อประเมินคุณภาพเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้เรียน คือนักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ของโรงเรียนบ้านห้วยสาธิตา จังหวัดชลบุรี จำนวน 10 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ทั้งนี้มีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) แบบประเมินคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อวัดค่าความเที่ยงตรงของเกมที่สร้างขึ้น โดยประเมินองค์ประกอบของเกม เช่น การออกแบบเกมมีความเหมาะสมหรือไม่ มุมมองในแบบจำลองมีความเหมาะสมหรือไม่ และความเหมาะสมของเนื้อหาที่น่าสนใจ 3) แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับผู้เล่นเกม โดยประเมินด้านการใช้งานเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์

ขั้นตอนการพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนความคิดของเรื่อง เป็นการออกแบบแนวคิดของเกม โดยวางแผนโครงเรื่องว่า มีเด็กน้อยคนหนึ่งเป็นคนคิดช้า ไม่ชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นชีวิตจิตใจ สอบวิชาคณิตศาสตร์ไม่เคยผ่านเลย แม่ก็ภูมิใจมาก จึงคิดหาวิธีที่จะฝึกลูกให้คิดเลข เพื่อให้ลูกรักวิชาคณิตศาสตร์และสอบผ่านวิชานี้ ในทุก ๆ วันแม่จึงวานให้เด็กน้อยไปเลือกซื้อวัตถุดิบที่ใช้สำหรับทำอาหารเย็น พร้อมกับให้เงินมาจำนวนหนึ่ง เด็กน้อยจึงต้องเริ่มคิดหาวิธีในการจับจ่ายใช้สอยเงินจำนวนที่แม่ให้มา เพื่อจะได้วัตถุดิบนำกลับไปให้แม่ทำอาหารเย็นต่อไป

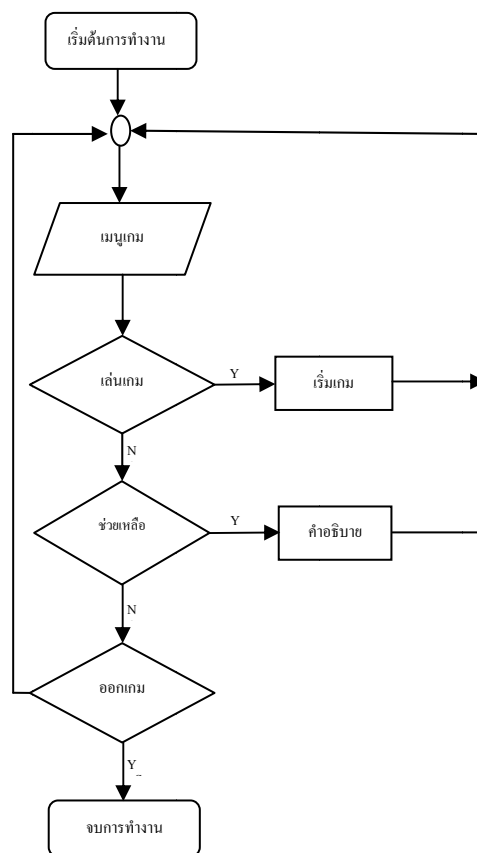
2. การออกแบบกราฟิกและวิธีการเล่น แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการออกแบบตัวละคร คณะผู้วิจัยร่างแบบและกำหนดคุณลักษณะของตัวละครต่าง ๆ ดังภาพที่ 1

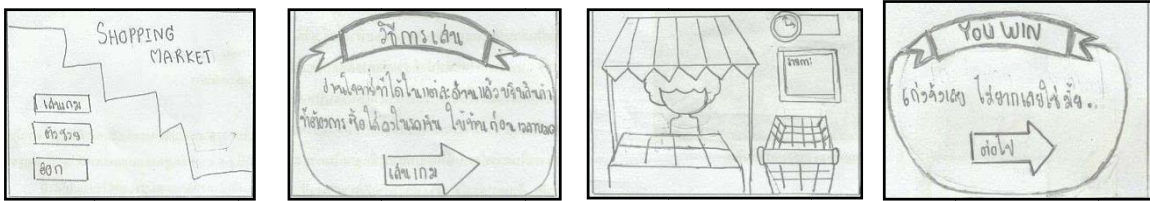
ภาพที่ 1 การออกแบบตัวละคร

2.2 ด้านการออกแบบวิธีการเล่น แบ่งเป็น 3 ด้าน ในแต่ละด้าน มีโจทย์ 3 โจทย์ แต่ละโจทย์ ตัวเลขจะไม่ซ้ำกัน ราคาสินค้าในแต่ละโจทย์และแต่ละด้านมีการสุ่มป้ายราคา เช่น ด้านที่ 1 ผู้เล่นต้องทำตาม โจทย์ที่ให้ โดยหยิบสินค้าในราคาตามป้ายสินค้าที่แสดงขึ้นมาให้ ผู้เล่นต้องคิดคำตอบให้ตรงกับจำนวนเงิน ที่โจทย์กำหนดมา โดยมีเวลา 1 นาที ถ้าทำสำเร็จก็เล่น โจทย์ถัดไป โดยมีการเปลี่ยนฉากและตัวละครเพื่อ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้

ภาพที่ 2 Flowchart แสดงขั้นตอนของเกม

2.3 ด้านการออกแบบ Story Board เป็นการออกแบบหน้าจอต่าง ๆ ภายในเกม เพื่อกำหนดเรื่องราวภายในเกม วางตำแหน่งสิ่งของและตัวละครในแต่ละฉาก

ภาพที่ 3 Story Board

3. การผลิตและการสร้างปฏิสัมพันธ์ ผลิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ด้วยโปรแกรม Game Maker สำหรับแสดงรายละเอียดของการเล่นเกมนั้น ออกแบบตัวละครและโมเดลประกอบฉากในรูปแบบ 2 มิติ เพื่อนำไปพัฒนาเกมและการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ต่อไป

ภาพที่ 4 ตัวละครแม่ค้า

ภาพที่ 5 อุปกรณ์ประกอบฉาก

4. การออกแบบและพัฒนาเกม ได้แก่ ส่วนพื้นหลังในแต่ละหน้าและองค์ประกอบต่าง ๆ ในเกม เช่น ปุ่มและหัวข้อต่าง ๆ แล้วนำองค์ประกอบที่ได้จัดเตรียมไว้มาจัดวางตามที่ได้ออกแบบไว้ ส่วนข้อมูลที่จะนำเสนอในแต่ละหมวดหมู่จะแยกเป็นแต่ละด้าน เพื่อให้การแสดงผลรวดเร็วและเหมาะสมกับผู้ใช้ หลังจากนั้นจึงนำแต่ละไฟล์มาเชื่อมโยงกัน และนำองค์ประกอบที่สร้างไว้แล้วมาเชื่อมโยงและพัฒนาเป็นเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินทั้งจากผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มตัวอย่าง โดยคณะผู้วิจัยจะอธิบายลักษณะเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้ผู้ประเมินเข้าใจรูปแบบและวิธีการเล่นเกมในขั้นต้นก่อน จากนั้นจะให้ผู้ประเมินทดลองใช้เกมดังกล่าวด้วยตนเอง และประเมินในแบบประเมิน และคณะผู้วิจัยจึงวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ยรวม เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. หน้าหลักของเกมและหน้าแสดงวิธีการเล่น เป็นหน้าต่างควบคุมเกม มีเมนูให้เลือก 2 เมนู คือ เล่นเกมและช่วยเหลือ ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 หน้าหลักของเกม

2. หน้าแสดงเกมด้านต่าง ๆ ซึ่งแต่ละด้านจะมีตัวละครและโจทย์สุ่มที่แตกต่างกัน รวมทั้งลำดับความยากง่ายด้วย

ภาพที่ 7 ภาพเกมภายในด่านที่ 1

ภาพที่ 8 เกมด่านต่าง ๆ

3. ผลจากการประเมินคุณภาพของเกม โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้งด้านองค์ประกอบของเกมและด้านเนื้อหา โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ($SD = 0.21$) และ 4.53 ($SD = 0.30$) ตามลำดับ

4. ผลการประเมินความพึงพอใจในการเล่นเกมนโดยกลุ่มตัวอย่าง พบว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้งด้านการนำเสนอและด้านองค์ประกอบ โดยคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ($SD = 0.81$) และ 4.25 ($SD = 0.76$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การพัฒนาเกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประกอบไปด้วยฉากและตัวละครในรูปแบบ 2 มิติ สอดแทรกทักษะการบวกเลข ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านผลไม้ ด้านผัก ด้านอาหารสดและเนื้อสัตว์ โดยแต่ละด้านจะมีด่านย่อยอีกด่านละ 5 โจทย์ โดยคณะผู้วิจัยใช้ทฤษฎีการออกแบบในการกำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบบนจอภาพ ทำให้เกิดความน่าสนใจ แต่ละองค์ประกอบมีความสวยงาม ชัดเจน และให้ความรู้แก่ผู้ใช้ได้เป็น

อย่างดี จึงสรุปได้ว่า เกมเพื่อการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ “เกมจ่ายตลาดแสนสนุก” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นเกมที่สามารถนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้ใช้ได้ประโยชน์และเพิ่มทักษะการบวกเลขได้เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ความร่วมมือจากโรงเรียนบ้านห้วยสาธิตา นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี และคณาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเก็บข้อมูล นอกจากนี้ ขอขอบคุณ ดร.ช.ชง พวงสุวรรณ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาจนงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *คำชี้แจงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2552). *ที่สุดในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Ibrahim, Roslina, Rasimah, Che Mohd Yusoff, Hasiyah, Mohamed Omar, & Azizah, Jaafar. (2011). Students perceptions of using educational games to learn introductory programming. *Computer and Information Science*, 4(1), pp. 206-216.
- Salen, K., & Zimmerman, E. (2004). *Rules of play: Game design fundamentals*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society: Development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.

ระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
DEMAND PROCESSING SYSTEM OF TAB WATER
OVER THE INTERNET

ประจักษ์ สังฆธรรม *

Prajak Sangkathum

ไพศาล ตระกูลสุข **

Paisarn Trakulsuk

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มจากการให้หน่วยงานสาขาบันทึกข้อมูลเข้าระบบผ่านเครือข่ายที่จัดเตรียมไว้ หลังจากนั้นโปรแกรมจะประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาให้กับนักวิเคราะห์ข้อมูลส่วนกลางและนำเสนอผู้บริหารต่อไป ปัจจัยการประมวลผลใช้ข้อมูลการผลิต ข้อมูลประชากรภาคครัวเรือน ข้อมูลประชากรภาคอุตสาหกรรมผ่านตัวแบบคำนวณที่ได้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญฝ่ายแผนและวิชาการของ กปภ. ซึ่งระบบที่พัฒนาขึ้นอยู่ในรูปแบบของเว็บแอปพลิเคชัน เครื่องมือที่ใช้พัฒนา ได้แก่ ภาษา PHP ใช้สำหรับพัฒนาส่วนเชื่อมต่อกับผู้ใช้ และใช้ MySQL เป็นตัวจัดการฐานข้อมูล หลังจากนั้นจะมีการประเมินคุณภาพระบบงานแบบเบสิกบ็อกซ์ทั้งหมด 6 ด้าน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ 4.07 อยู่ในเกณฑ์ดี ($SD = 0.11$) สรุปได้ว่าระบบที่พัฒนานี้ มีประสิทธิภาพสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้จริงต่อไป

คำสำคัญ: ความต้องการใช้น้ำประปา, ระบบประมวลผล

ABSTRACT

This research aims to improve the demanding process of tab water system on the internet network. The organization fills in the information into the system through the network facilities and then the program will process the demanding of tab water to the central data analyst. This process will be presented to the executive. The processing factors consist of household and industry demographics which

---

* นักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธนบุรี กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี กรุงเทพมหานคร

are calculated through the advice of the experts from the planning and technical department in PWA. The system is developed in the form of web-based applications. The instruments which are used in developing this research are PHP language. This is used for developing the user interface and MySQL is used as the database. After that, the 6 black-box approaches for evaluating the quality of the system will be conducted by the software development specialist. The evaluation criteria is 4.07 which is in good level ($SD = 0.11$). It is concluded that the developed system is effective and it can be applied in reality.

Keywords: tap water demand, data processing system.

บทนำ

น้ำเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ทุกคนใช้ในการดำรงชีพ การผลิตน้ำประปาเป็นภารกิจที่รัฐบาลเข้ามาบริหารจัดการในรูปแบบรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำสะอาดใช้อุปโภคและบริโภค ดังนั้นการประปาส่วนภูมิภาคจึงต้องหาแหล่งน้ำดิบมาผลิตน้ำให้เพียงพอและทันเวลา และนักวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานทั่วประเทศเพื่อเป็นข้อมูลในการคำนวณความต้องการใช้น้ำประปา ผู้วิจัยจึงนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยทำงานเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ทำให้ประหยัดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อออกแบบและพัฒนาระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปา เพื่อให้การทำงานประมวลผลข้อมูลมีความถูกต้องรวดเร็ว และคัดเลือกหน่วยงานที่จะขยายโรงกรองผลิตน้ำได้เหมาะสม

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบงานอย่างมีขั้นตอน ดังนี้

1. ปัจจัยที่ใช้ในการประมวลผล คือ ข้อมูลการผลิต ข้อมูลประชากรภาคครัวเรือน ข้อมูลประชากรภาคอุตสาหกรรม
2. การสร้างตัวแบบประมวลผล จากการศึกษาคู่มือการปฏิบัติงาน การคำนวณความต้องการใช้น้ำสรุปได้ดังนี้

2.1 ประชากร

วิธีการพยากรณ์เพิ่มของประชากร

$$P_n = P_0 (1 + r)^n$$

โดย P_n = ประชากรในปีที่ต้องการทราบ

P_0 = ประชากรในปีเริ่มต้น

r = สัดส่วนของประชากรเพิ่มต่อปี

n = ช่วงระยะเวลาจาก $P_0 - P_n$

2.2 อัตราการใช้น้ำ คือ อัตราการใช้น้ำในรูปแบบของจำนวนคนหรือจำนวนราย (ลิตร/คน/วัน)

2.3 ความต้องการใช้น้ำ คือ การคำนวณความต้องการใช้น้ำในลักษณะต่าง ๆ ของพื้นที่ชุมชนพิจารณาจากข้อมูลการใช้น้ำในอดีต ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป เพื่อใช้ในการคาดการณ์ความต้องการใช้น้ำในอนาคต โดยพิจารณาข้อมูลดังนี้ จำนวนผู้ใช้น้ำ ปริมาณน้ำจำหน่าย ปริมาณน้ำผลิต และปริมาณน้ำสูญเสีย เพื่อใช้ในการคำนวณความต้องการใช้น้ำ

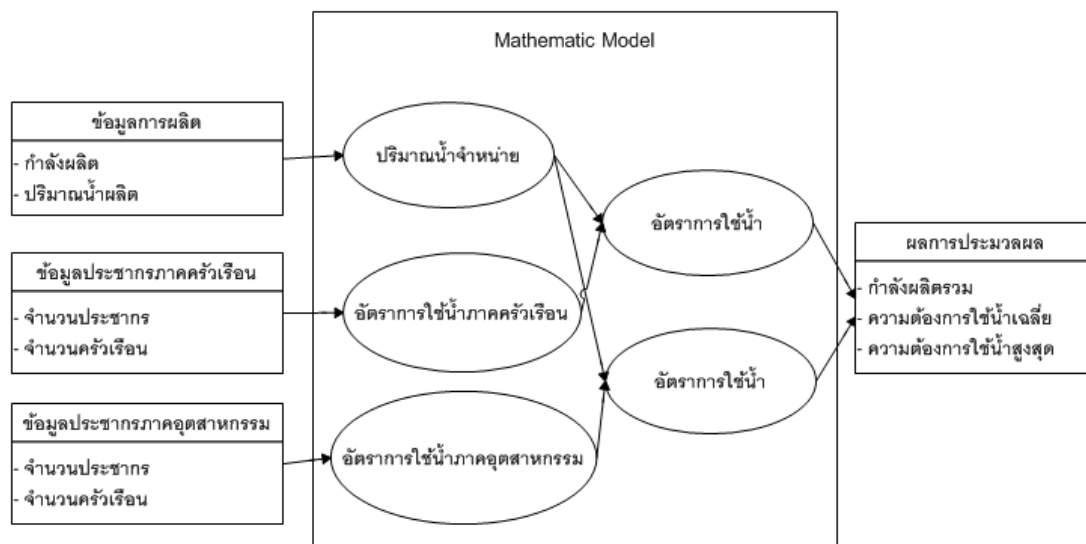
น้ำจำหน่าย = ผู้ใช้น้ำ x อัตราการใช้น้ำ

น้ำผลิต = ผู้ใช้น้ำ x อัตราการใช้น้ำ / (1 - น้ำสูญเสีย)

กำลังผลิต = 1.3 x น้ำผลิต

ระบบท่อจ่าย = 1.95 x น้ำผลิต

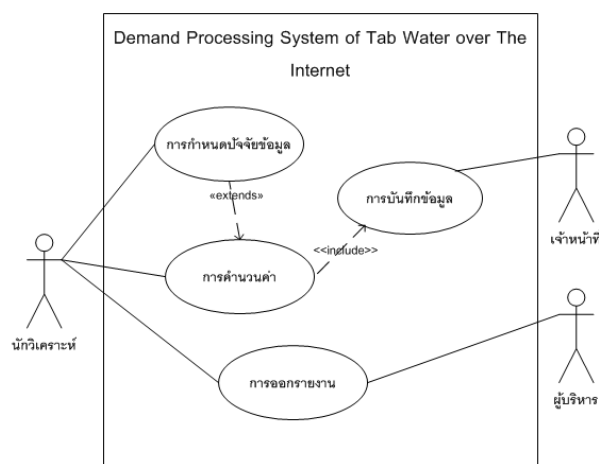
จากการศึกษาข้อมูลผู้วิจัยสามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบการคำนวณ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการคำนวณความต้องการใช้น้ำประปา

3. การวิเคราะห์และพัฒนาระบบงานใหม่เพื่อแก้ปัญหาของระบบเดิมซึ่งเป็นการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสเปรดชีต การทำงานมีความล่าช้า ผลการวิเคราะห์อาจผิดพลาดได้ ส่วนการจัดเก็บข้อมูลยังกระจายอยู่ตามคอมพิวเตอร์ของเจ้าหน้าที่ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ระบบงานใหม่โดยให้ระบบทำงานบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งแสดงเป็นภาษายูเอ็มแอลเฉพาะส่วนสำคัญ คือ แผนภาพยูสเคส, แผนภาพแอ็คทิวิตีการประมวลผล และแผนภาพอีอาร์

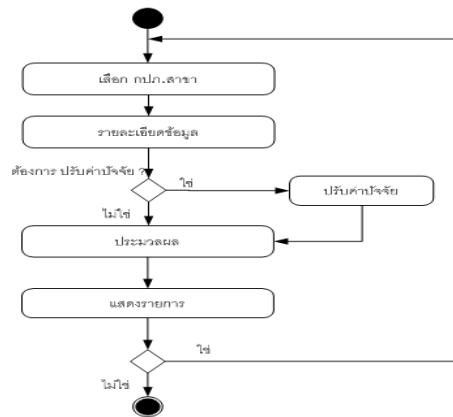
3.1 แผนภาพยูสเคส ระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปบบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานกับการทำงานของระบบ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนภาพยูสเคส

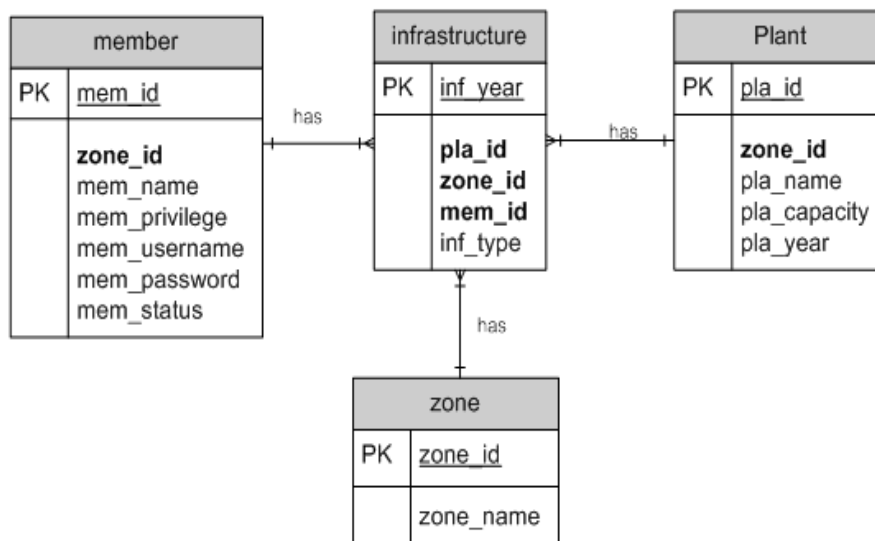
จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบ คือ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่บันทึกข้อมูลดิบจากหน่วยงานสาขา นักวิเคราะห์มีหน้าที่คำนวณการใช้น้ำของแต่ละหน่วยงานสาขา และผู้บริหารเป็นผู้ที่รับรายงานนำไปใช้จัดการต่อไป

3.2 แผนภาพแอ็คทิวิตีการประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปา แสดงขั้นตอนการเลือกหน่วยงานสาขาที่จะคำนวณ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แผนภาพแอ็คทิวิตี้

3.3 แผนภาพอีอาร์แสดงโครงสร้างการจัดเก็บข้อมูล ประกอบด้วยตารางต่าง ๆ เช่น Zone เก็บประวัติพื้นที่ให้บริการ Plant เก็บประวัติโรงผลิตน้ำ Infrastructure เก็บข้อมูลการพยากรณ์ความต้องการใช้น้ำประปา เป็นต้น ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนภาพอีอาร์

4. การประเมินประสิทธิภาพของระบบงาน ใช้เทคนิค Black Box Testing โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาซอฟต์แวร์ จำนวน 5 คน ผลการทดสอบประเมินประสิทธิภาพและความพึงพอใจของผู้ใช้แบ่งเกณฑ์ได้ 5 ระดับ ซึ่งต้องมีคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4 ขึ้นไป จึงยอมรับว่าระบบมีประสิทธิภาพ

ผลการวิจัย

1. ด้านการพัฒนาระบบงาน การบันทึกข้อมูล เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานระดับสาขาจะเป็นผู้บันทึกข้อมูลพื้นฐานเข้าสู่ระบบงาน เพื่อส่งให้นักวิเคราะห์ข้อมูลหน่วยงานส่วนกลางคำนวณต่อไป ดังภาพที่ 5

ข้อมูลประชากร	
ประชากรในเขตเทศบาล	<input type="text"/>
ประชากรนอกเขตเทศบาล	<input type="text"/>
ครัวเรือนในเขตเทศบาล	<input type="text"/>
ครัวเรือนนอกเขตเทศบาล	<input type="text"/>
ข้อมูลการใช้ของภาคครัวเรือน	
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	<input type="text"/>
ปริมาณน้ำผลิต (ลบ.ม./ปี)	<input type="text"/>
ผู้ใช้น้ำ (คน)	<input type="text"/>
ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม./ปี)	<input type="text"/>
ข้อมูลการใช้ของภาคอุตสาหกรรม ธุรกิจขนาดใหญ่และคลัง	
ผู้ใช้น้ำ (ราย)	<input type="text"/>
ปริมาณน้ำจำหน่าย (ลบ.ม./ปี)	<input type="text"/>
ข้อมูลอื่นๆ	
Peak Factor	<input type="text"/>
อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)	<input type="text"/>
ปริมาณน้ำฝน	<input type="text"/>
<input type="button" value="ตกลง"/> <input type="button" value="ยกเลิก"/>	

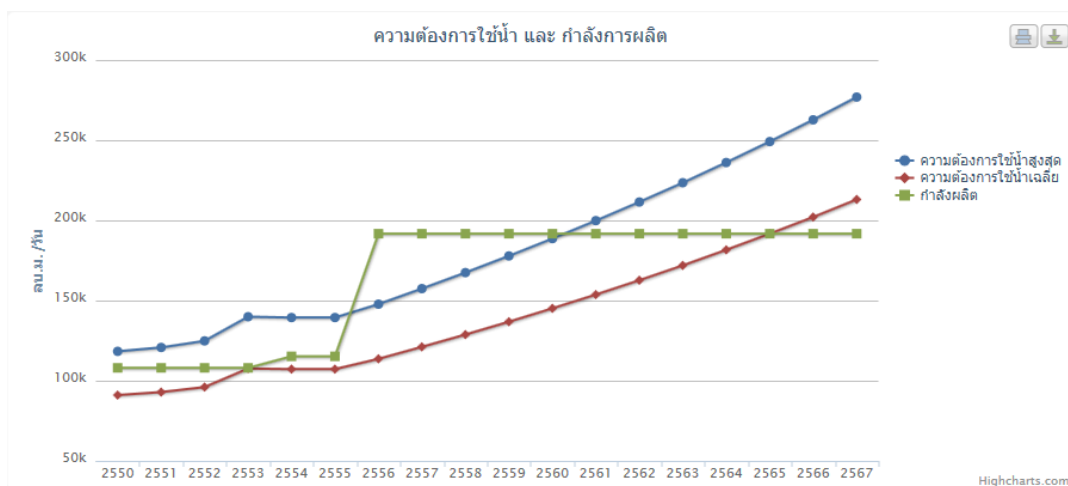
ภาพที่ 5 การบันทึกข้อมูล

การคำนวณความต้องการใช้น้ำ นักวิเคราะห์ข้อมูลจะเลือกหน่วยงานสาขาที่ได้รับการบันทึกข้อมูล และจะคำนวณทางระบบงาน โดยที่ระบบงานสามารถปรับแก้ปัจจัยได้ก่อนทำการคำนวณ ผลดังภาพที่ 6

ภาคครัวเรือน	
อัตราการเพิ่มประชากร (%)	0.66
ประชากร/ครัวเรือน (คน/หลัง)	2.3
ผู้ใช้น้ำเพิ่ม (รายปี)	3136.8
อัตราการใช้น้ำ (ลบ.ม./รายวัน)	0.74
อัตราการใช้น้ำเพิ่ม (%)	0.44
อื่นๆ (ธุรกิจขนาดใหญ่ อุตสาหกรรม)	
ผู้ใช้น้ำเพิ่ม(รายปี)	206
อัตราการใช้น้ำ(ลบ.ม./รายวัน)	3.43
อัตราการใช้น้ำเพิ่ม(%)	5.06
Peak Factor	1.3
น้ำสูญเสียรวม (%)	ใช้ค่าจากการคำนวณ
<input type="button" value="เริ่มการคำนวณ"/> <input type="button" value="ยกเลิก"/>	

ภาพที่ 6 การคำนวณข้อมูล

การแสดงผล เป็นการรายงานผลการคำนวณจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามสาขาที่ต้องการทางจอภาพ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การแสดงผลการคำนวณ

2. ด้านการประเมินประสิทธิภาพระบบงาน ระบบที่ถูกพัฒนาขึ้นผ่านการทดสอบและประเมินด้วยเทคนิค Black Box Testing ได้ผลการประเมินแต่ละด้านดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญซอฟต์แวร์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1. ด้านความสามารถในการทำงาน	4.05	0.12	ดี
2. ด้านความต้องการของผู้ใช้	4.18	0.13	ดี
3. ด้านการใช้งานของโปรแกรม	4.15	0.11	ดี
4. ด้านผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรม	4.64	0.05	ดีมาก
5. ความปลอดภัย	3.89	0.08	ปานกลาง
6. ด้านคู่มือการใช้งานและการติดตั้ง	3.49	0.17	ปานกลาง
สรุปประเมินประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญซอฟต์แวร์	4.07	0.11	ดี

อภิปรายผล

ระบบประมวลผลความต้องการใช้น้ำประปาบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงานได้ เช่น การรวบรวมและรับ-ส่งข้อมูล การคำนวณ ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้ผ่านการทดสอบและประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านซอฟต์แวร์ พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับดี สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ต่อไป

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน โครงการ 1 ฝ่ายแผนงานโครงการ. (2553). *คู่มือการจัดทำแผนงานโครงการ (ด้านวิศวกรรม) และการวิเคราะห์ทางการเงินและเศรษฐศาสตร์ของโครงการ*. กรุงเทพฯ: การประชาสัมพันธ์ภูมิภาค กระทรวงมหาดไทย.
- คูสิต ดวงมาตย์พล. (2550). *โครงข่ายประสาทยูทิลิตี้สำหรับการพยากรณ์ความต้องการการใช้น้ำประปา รายเดือนของสำนักงานประปาเขต 7 การประชาสัมพันธ์ภูมิภาค*. การศึกษาอิสระวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์, คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุภลักษณ์ จันทร์สมบัติ, จริญญา บุญญานุภาพ และชฎา ณรงค์ฤทธิ์. (2547). *การพยากรณ์ความต้องการน้ำประปาในพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลกโดยใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์และระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

THE USE OF ONLINE SOCIAL MEDIA BY

PUBLIC RELATIONS PRACTITIONERS MINISTRY OF PUBLIC HEALTH

ประวีณ์นุช กาญจนจรรยศักดิ์ *

Praweenuch Kanjanakajornsak

รองศาสตราจารย์จุฑารัตน์ สรวณวงษ์ **

Assoc.Prof.Jutharat Sarawanawong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาทัศนคติที่มีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และทดสอบสมมติฐาน คือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษากับทัศนคติและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และปัจจัยสนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 309 คน ผลการวิจัยพบว่า มีทัศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก เพราะสื่อสังคมออนไลน์สามารถสืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลได้ในภาพรวมใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับน้อย โดยประเภทใช้มากที่สุด คือ Facebook แต่การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก โดยใช้เพื่อค้นหาข้อมูลสำหรับการประชาสัมพันธ์บุคลากรในหน่วยงาน เครือข่ายขององค์กร และความรู้ของผู้ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสนับสนุนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์

คำสำคัญ: สื่อสังคมออนไลน์, การประชาสัมพันธ์, กระทรวงสาธารณสุข

---

* นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปีการศึกษา 2555

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

This research aims to study the attitude towards using online social media and the use of social media for personal matter and for public relations of the public relations officers under the Ministry of Public Health. Also, it aims to study the differences between such demographic characteristics as ages, genders, education level and attitudes towards using online social media and to study the correlation between attitudes and supportive factors in using online social media. The data were collected through the questionnaire from the sampling group of 309 people. The results show that most of the samples have high level attitude on using the online social media because it is the easy way for searching and publishing information. However, the samples have low level in using online social media. Facebook is types of online social media which the samples use the most. Most of the samples' objectives in using online social media for public relations is searching relevant information regarding public relations. The supportive factors in using online social media depend on personnel, network and knowledge of the organization

Keywords: social media, public relations, Ministry of Public Health.

บทนำ

การสื่อสารในปัจจุบัน เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น สำนักงานสถิติแห่งชาติได้สำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน โดยสำรวจจากประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 61.9 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2553 พบว่ามีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จำนวน 19.1 ล้านคน และใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 13.8 ล้านคน สอดคล้องกับศูนย์วิจัยเอแบค นวัตกรรมทางสังคม การจัดการและธุรกิจ (Social Innovation Management and Business Analysis: SIMBA) (2555) พบว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่คนกรุงเทพฯ ใช้มากที่สุดคือเฟซบุ๊ก (facebook) รองลงมาคือทวิตเตอร์ (twitter) และไฮไฟว์ (hi5) สื่อสังคมออนไลน์คือ สื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้ใช้เป็นผู้สื่อสาร เขียนเล่าเนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอ ที่ผู้ใช้เขียน/ผลิตขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่ออื่น ๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตนผ่านทางเว็บไซต์เครือข่ายทางสังคมออนไลน์ที่ให้บริการบนโลกอินเทอร์เน็ต ที่ปัจจุบันมีผู้ใช้งานมาทั่วโลก นอกจากนี้ยังสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ตลอด 24 ชั่วโมง สำหรับหน่วยงานภาครัฐนิยมใช้ในการประชาสัมพันธ์ ใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารกับประชาชน โดย Bernay (อ้างถึงใน สิทธิ ชีรสรณ์, 2551) ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกงานประชาสัมพันธ์ ระบุว่า การประชาสัมพันธ์คือ การเผยแพร่ ชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ การชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วม การที่นำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ เพราะสื่อสังคมออนไลน์มีความเป็นตัวตนที่แท้จริงและเข้าถึงความเป็นส่วนตัวได้ ช่วยให้แบรนด์สินค้าต่าง ๆ ดังมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถใช้งานได้ตลอดระยะเวลาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในสมัยปัจจุบัน (พจน์ ใจชาญสุขกิจ, 2555)

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

สื่อสังคมออนไลน์ (social media) คือ สื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง (พิจิต วิจิตรบุญยรักษ์, 2554) ลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์คือ สื่อที่แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม และเปลี่ยนแปลงจากสื่อเดิมที่แพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (one to many) เป็นรูปแบบการสนทนาที่สามารถมีผู้เข้าร่วมได้หลาย ๆ คน (many to many) อีกทั้งยังเป็นสื่อที่เปลี่ยนจากผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตเนื้อหาอย่างไม่มีการควบคุม ทำให้ทุกคนสามารถผลิตเนื้อหาและกระจายไปยังผู้รับสารได้อย่างเสรี มานะ ตริยชาติวัฒน์ (2553) แบ่งประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ไว้ดังนี้

1. บล็อก ลดรูปมาจากคำว่า “เว็บบล็อก (weblog)” คือ ระบบการจัดการเนื้อหา (content management system) รูปแบบหนึ่ง ผู้ใช้สามารถเขียนบทความหรือเรียกว่า “โพสต์” และเผยแพร่ได้ง่าย
2. ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก คือ รูปแบบของบล็อกที่จำกัดตัวอักษรของการโพสต์แต่ละครั้งที่ 140 ตัวอักษร ผู้ใช้สามารถเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ได้ เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่นิยมนำไปใช้ในทางธุรกิจ เพื่อบอกต่อ เพิ่มยอดขาย สร้างแบรนด์ บริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า และประชาสัมพันธ์
3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ เครือข่ายที่เชื่อมโยงกับเพื่อน ๆ จนกลายเป็นสังคม โดยผู้ใช้งานจะเริ่มสร้างตัวตนในรูปแบบของโปรไฟล์ (profile) ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนตัว รูปภาพ การจดบันทึก หรือการใส่วิดีโอ มีเว็บไซต์มากมาย เช่น Facebook, Hi 5 หรือ My space เป็นต้น
4. เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันสื่อต่าง ๆ (media sharing) คือ เว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้อัพโหลดรูปหรือวิดีโอ เพื่อแบ่งปันให้กับครอบครัว เพื่อน หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน เช่น Youtube, Flickr หรือ Multiply เป็นต้น
5. เครือข่ายข่าวทางสังคมออนไลน์หรือการค้นคว้าเว็บไซต์ (social news and bookmarking) คือ เว็บไซต์ที่เชื่อมโยงไปยังบทความหรือเนื้อหาในอินเทอร์เน็ตโดยผู้ใช้งานเป็นผู้ส่งและเปิดโอกาสให้ผู้อื่นให้คะแนนหรือโหวต รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถ Bookmark เนื้อหาหรือเว็บไซต์ที่ชื่นชอบผ่านทางออนไลน์ได้ทันที
6. บอร์ดแสดงความคิดเห็น คือ รูปแบบของสื่อสังคมออนไลน์ที่เก่าแก่ที่สุด เป็นที่ให้ผู้คนเข้ามาพูดคุยในเรื่องที่ตนเองสนใจ เช่น เพลง หนังสือ การเมือง กีฬา สุขภาพ หนังสือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนแนะนำสินค้าและบริการต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในงานประชาสัมพันธ์

พจน์ ใจชาญสุขกิจ (2555) ระบุว่า สื่อสังคมออนไลน์มีความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ เพราะสื่อสังคมออนไลน์มีความเป็นตัวตนที่แท้จริงและเข้าถึงความเป็นส่วนตัวได้ ช่วยให้แบรนด์สินค้าเป็นที่รู้จักมากขึ้น ใช้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ช่วยสร้างกระแสทางสังคมในการประชาสัมพันธ์ เป็นบทพิสูจน์พลังทางสังคม และช่วยโปรโมทเว็บไซต์ขององค์กรได้ เนื้อหาที่น่าสนใจประชาสัมพันธ์คือ ข้อมูลความเคลื่อนไหวขององค์กร ข้อมูลธุรกิจหรืองบประมาณ วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ข้อมูลที่แสดงถึงคุณค่าของสินค้าและบริการ ข้อมูลเกี่ยวกับการ

สื่อสารเพื่อสร้างความผูกพันและสร้างความมั่นใจ บทวิเคราะห์และคำปรึกษาในเชิงวิชาการ การแจ้งกำหนดการสำคัญขององค์กร ข้อมูลเพื่อแสดงให้เกิดการยอมรับและการเป็นผู้เชี่ยวชาญ และประเด็นทางสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่มีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์
2. เพื่อศึกษาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรกับทัศนคติ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 309 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม พ.ศ. 2555

ผลการวิจัย

ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก เพราะสื่อสังคมออนไลน์สามารถสืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลได้ง่าย สื่อสารและโต้ตอบกันได้ทันที เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ในภาพรวมใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับน้อย สื่อประเภทที่ใช้มากที่สุดคือ Facebook และ Youtube ส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 1 – 2 ชั่วโมงต่อวัน ในช่วงเวลา 08.30 – 12.00 น. โดยมีคอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการเชื่อมต่อ วัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยใช้เพื่อค้นหาข้อมูลสำหรับการประชาสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ภายในองค์กร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ขององค์กร ตามลำดับ ปัจจัยที่สนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับปานกลาง บุคลากรในหน่วยงาน เครือข่ายขององค์กร และความรู้ของผู้ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยสนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. ลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันมีทัศนคติและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่ไม่แตกต่างกัน
2. ทัศนคติที่มีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับวัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้

สื่อสังคมออนไลน์มากกว่าจะมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .193 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

3. วัตถุประสงค์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยสนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ กลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่าจะมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) เท่ากับ .612 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

อภิปรายผล

1. สื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อสมัยใหม่ มีเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และระบบดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นสื่อที่มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จึงเหมาะสำหรับกลุ่มคนรุ่นใหม่ que เริ่มเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงานซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติการ สอดคล้องกับวิมลพรรณ อาภาเวท (2553) ที่ระบุว่า บทบาทหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ระดับปฏิบัติการ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักในการกำหนดกลยุทธ์ โครงการต่าง ๆ เทคนิคและศิลปะของการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะงานด้านข่าวประชาสัมพันธ์ขององค์กร ซึ่งเป็นหน่วยงานในการผลิต นำเสนอข้อมูลข่าวสารขององค์กรส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายผ่านช่องทางต่าง ๆ

2. ทัศนคติที่ดีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์จะช่วยสนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ขององค์กร ซึ่งเกิดจากการที่สื่อสังคมออนไลน์สามารถค้นหาข้อมูลและตอบสนองความต้องการได้ง่าย และเป็นสื่อที่สามารถแบ่งปันข้อมูลของตนเองหรือหน่วยงานให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตนหรือผู้ใช้ที่มีมากมายอยู่ทั่วโลก แต่การที่ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีทัศนคติต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับมาก แต่กลับใช้สื่อสังคมออนไลน์อยู่ในระดับน้อย เพราะนิยมใช้แต่ Facebook และ Youtube ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ใช้บอร์ดแสดงความคิดเห็นในระดับปานกลาง ใช้ Wikipedia และ Social News and Bookmarking ในระดับน้อย ใช้ Weblog, Twitter, Hi5, Multiply ในระดับน้อยที่สุด และไม่ได้ใช้ Flickr เลย

3. การใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อค้นหาข้อมูล ติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญขององค์กร สอดคล้องกับ Wright & Hinson (2009) ที่ระบุว่า มีการเติบโตและพัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์จากกิจกรรมการประชาสัมพันธ์เกิดขึ้นมากมาย ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์มีแนวโน้มที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารและข้อมูลในชีวิตประจำวัน

4. บุคลากรและเครือข่ายขององค์กรมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับศิริพงศ์ พงษ์พันธ์ุ และคณะ (2553) ที่ระบุว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์มากที่สุด ซึ่งในที่นี้อาจหมายถึงเพื่อนร่วมงาน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้องมีกระบวนการเพื่อผลักดันให้เกิดการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ อย่างเป็นรูปธรรม เช่น มีผู้รับผิดชอบงานด้านประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น
2. หน่วยงานต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ พัฒนาคำแนะนำของผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงสนับสนุนอุปกรณ์ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ฯลฯ
3. หน่วยงานสามารถนำสื่อสังคมออนไลน์มาพัฒนารูปแบบการสื่อสารภายในองค์กร เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน

บรรณานุกรม

- ณัฐา ฉางชูโต. (2554). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ภายใต้กระแส Social Network. *วารสารนักบริหาร*, 31(2), หน้า 173-183.
- พจน์ ใจชาญสุขกิจ. (2555). *ทำไมถึงต้องใช้ Social Media ในการประชาสัมพันธ์* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.drphot.com/talk/archives/371> [2555, 20 มกราคม].
- พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต. *วารสารนักบริหาร*, 31(4), หน้า 99-103.
- ฤดีพร ผ่องสุภาพ. (2551). *การแสวงหาข่าวสารการประชาสัมพันธ์และความพึงพอใจในการสื่อสารเครือข่ายสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษา*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานะ ตีรียาภิวัดน์. (2553). *นักข่าวกับ Social media* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.tja.or.th> [2555, 5 เมษายน].
- วิมลพรรณ อาภาเวท. (2553). *หลักการโฆษณาและประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. (2542). *นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติยุคสารสนเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์ุ และคณะ. (2553). การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมและความพึงพอใจการเลือกใช้สื่อออนไลน์ระหว่าง Hi5 และ Facebook. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 22(8), หน้า 5-30.

- ศูนย์วิจัยเอแบค นวัตกรรมทางสังคม การจัดการและธุรกิจ. (2555). *ตัวเลขที่น่าสนใจของคนกรุงเทพฯ กับการใช้ Social Media* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.blogazine.in.th/statistics/post/3399> [2555, 5 เมษายน].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). *สำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: ศรีเมืองการพิมพ์.
- สิทธิ์ ชีรสรณ์. (2551). *การสื่อสารทางการตลาด*. กรุงเทพฯ: วิพรินทร์.
- สุปรีดา ลีฉลิมวงศ์. (2545). *การประชาสัมพันธ์ของรัฐและธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ. E-commerce. (2553). *การเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประเทศไทยปี 53* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.ecommerce.magazine.com> [2555, 5 เมษายน].
- Wright, Donald K., & Hinson, Michelle D. (2009). An updated look at the impact of social media on public relations practice. *Public Relations Journal*, 3(2), pp. 1-27.

**ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิ
ในการสอบสวนผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา**

**LEGAL PROBLEM AND OBSTACLE RELATING TO THE PROTECTION
OF A RIGHT ON THE INVESTIGATION OF THE ALLEGED OFFENDER
OR AN ACCUSED IN A CRIMINAL CASE**

ลิตตำรวจเอกพงศ์พันธ์ วิรัชอารีกุล*

Pol.Sgt.Pongpan Viratareekul

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคของประชาชนในการได้รับความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวน ซึ่งได้รับการรับรองไว้ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (United Nation: UN) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยเฉพาะสิทธิที่จะต้องมีทนายความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่มีส่วนสำคัญต่อระบบงานยุติธรรมโดยตรง การสอบสวนผู้ต้องหาจึงต้องป้องกันมิให้มีการละเมิดและขัดต่อบทบัญญัติที่กำหนดไว้ จากการวิจัยพบว่า ทนายความเป็นผู้มีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับผู้ต้องหาหากพนักงานสอบสวนเรียกให้มาฟังการสอบสวนและเพื่อให้การช่วยเหลือทางกฎหมาย แล้วไม่ยอมมาหรือไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ย่อมทำให้ผู้ต้องหาเสียโอกาสในการที่จะได้รับการช่วยเหลือและต่อสู้คดี รวมทั้งงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาทนายความก็ยังเป็นปัญหาสำคัญ เพราะโดยเฉลี่ยแล้วรัฐอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายเฉลี่ย 75 สตางค์ต่อประชาชน 1 คนเท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุให้การจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาไม่มีประสิทธิภาพ รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นกว่านี้เพื่อประโยชน์ของผู้ต้องหา การไม่แจ้งสิทธิให้กับผู้ต้องหา ก็ยังเป็นมูลเหตุที่ทำให้ผู้ต้องหาไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ เพราะไม่ได้มีผลเพียงรับฟังพยานหลักฐานไม่ได้เท่านั้น ยังเป็นการเปิดช่องให้กับพนักงานสอบสวนเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติในการแจ้งสิทธิข้างต้น ทำให้ผลเสียตกอยู่กับผู้ต้องหา นอกจากนี้การมีส่วนได้ส่วนเสียของพนักงานสอบสวนกับผู้เสียหายในฐานะเป็นญาติพี่น้อง สามเณร/ภริยาหรือผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งเป็น

---

*นักศึกษาลัทธิสุตตนิคาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา

ผลร้าย แก่ผู้ต้องหาที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับและเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาตั้งร้องเรียนหรือคัดค้านพนักงานสอบสวนได้ ดังนั้นรัฐควรปรับปรุงแก้ไขบทลงโทษแก่นายความเพื่อให้สิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรืออาจจัดตั้งระบบการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาอย่างเป็นรูปธรรมโดยยึดหลักหรือใช้แนวทางของประเทศสหรัฐอเมริกา คือระบบสำนักงานทนายความประจำของรัฐ (public defender system) เพื่อขจัดปัญหาเรื่องเรียกทนายความแล้วไม่มา และงบประมาณที่ต้องจ่ายเป็นรายคดีให้จ่ายเป็นเงินเดือนและทำหน้าที่เช่นเจ้าพนักงานของรัฐ โดยรัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ด้วย และควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/4 วรรคสาม เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องหาอันพึงได้รับ ควรมีบทบัญญัติการตั้งร้องเรียนหรือคัดค้านพนักงานสอบสวนที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: การคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา, การสอบสวน

ABSTRACT

This research is focally aimed at the study of legal problem relating to the right and equality of the people in receiving the right protections after becoming the alleged offenders at the stage of Police Investigations which have been recognized by United Nations Charter on Human Rights and Constitution of the Kingdom of Thailand, B. E. 2550 (2007), especially the rights to have Defense Counsel/Lawyer to provide legal assistances to the alleged offenders or accused in criminal cases who directly plays an important part to judicial work system. An investigation on an alleged offender shall, therefore, be the performance of duty in a manner of prevention to ensure that there will be no violation of or contradiction to the provisions prescribed. It is found, as a result of the study, that the Defense Counsel/Lawyer plays an extremely important part for an alleged offender. If the Police Investigator should summon the Defense Counsel/Lawyer to be present for listening to the inquiries and rendering legal assistance to the alleged offender and the Defense Counsel/Lawyer fails to make his appearance nor does he notify the Police Investigator on his problem for being unable to be present as summoned, it will result in the alleged offender to lose his opportunity on receiving assistance and raising defense against the case. In addition, the budget used in spending for hiring Defense Counsel/Lawyer is yet another important problem because the total budget in providing legal assistance averagely of 75 Stang only per person, thus, making the providing of defense counsel to an alleged offender to be inefficient. Therefore, the government should allocate the budget more than it was previously allocated for the benefits of the people or alleged offenders which has increasingly soared up day by day. An omission to inform an alleged offender on his relevant right is yet another cause consequently resulting in the right of the alleged offender to have been non-protected. The effect is merely a listening to the charge not only that it cannot be used as an evidence

but also the opening of a loophole for the Police Investigator to discriminately act or omit to act in informing the alleged offender of his right as described above. The disadvantage, therefore, falls upon the alleged offender. Moreover, the interest of the Police Investigator with the injured party as a relative, husband, wife or a person sharing mutual benefit with the Police Investigator would cause a negative effect to such alleged offender. There is still no Law to back up or open the opportunity for the alleged offender to offend or raise an objection against the Police Investigator in the same way as those of the other Organizations facilitating judicial proceedings. The Researcher is, therefore, of the view that the government should revise the Penalty Provisions to penalize the defaulting Defense Counsel/Lawyer in order that the right of the alleged offender at the stage of the Police Investigation is protected under the Constitution and Criminal Procedure Code or may establish an assistance system to provide concrete assistances to the alleged offenders by adhering to the Principle or applying the guidelines of the United States of America which applying the Public Defender System in order to eliminate the problem of no show of Defense Counsel/Lawyer when summoned and that the limited budget to be disbursed on a case by case basis shall be converted to be the salary to be paid to such Defense Counsels/Lawyers and assigned them to perform duties as government service officials which, in this respect, the government shall provide financial supports on the budgets which are taxes collected from the people for this purpose and that paragraph three of Section 134/4 of Criminal Procedure Code should be revised in order that the privileges of the alleged offenders which they are entitled for would be protected and that there should be a provision in offending and contesting against the Police Investigator having interest resultant from the case in order that the judicial proceedings can be truly carried out in an efficient and facilitative manner.

Keywords: protection of a right of the alleged offender, investigation.

บทนำ

หลังจากที่ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในวันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในฐานะพนักงานสอบสวนต้องคำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องหาเป็นอย่างมาก เพราะมีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนไว้หลายประการ เช่น มาตรา 30 ได้บัญญัติถึงความเสมอภาคของบุคคลโดยบุคคลย่อมเสมอกันในทางกฎหมายและได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกัน มาตรา 40 บทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งบุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรมในมาตรา 40(3) บุคคลย่อมจะมีสิทธิให้คดีของตนได้รับการพิจารณาอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม มาตรา 40(4) สิทธิของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา โจทก์ จำเลย คู่กรณี ผู้มีส่วนได้เสียหรือพยานในคดีมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เหมาะสมในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งสิทธิในการได้รับการสอบสวนอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และการไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเอง มาตรา 40(5) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลยและพยานในคดีอาญามี

สิทธิได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทนและ ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ มาตรา 40(7) ในคดีอาญาผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิได้รับการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม ได้รับโอกาสในการต่อสู้คดีอย่างเพียงพอ การตรวจสอบหรือการ ได้รับทราบพยานหลักฐานตามสมควร การได้รับความช่วยเหลือในทางคดีจากทนายความ และการได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว รวมทั้งสิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในชีวิตร่างกาย สิทธิในเคหสถานหรือสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นต้น ทำให้พนักงานสอบสวนต้องใช้ความรอบคอบ และความ ระมัดระวังเป็นอย่างมาก เพื่อไม่ให้กระทบกระเทือนต่อสิทธิที่ประชาชนได้รับตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย สำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไต่สวน กล่าวได้ว่าผู้ต้องหาและจำเลยต้อง ตกอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบฝ่ายโจทก์มาโดยตลอด เพราะรัฐได้จัดตั้งระบบของตำรวจและอัยการที่เข้มแข็งขึ้น เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมด้วยงบประมาณมหาศาล ซึ่งระบบงานสืบสวนสอบสวนและฟ้องร้อง คดีอาญาที่ทรงประสิทธิภาพนี้มักจะถูกฝ่ายโจทก์และรัฐนำไปใช้เป็นเครื่องมือดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ต้องหาและ จำเลย โดยที่ฝ่ายผู้ต้องหาและจำเลยแทบจะไม่มีโอกาสได้ใช้เป็นเครื่องมือต่อสู้กับฝ่ายโจทก์เลย นอกจากความ เสียเปรียบดังกล่าวแล้ว ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาส่วนใหญ่มักจะอยู่ในฐานะยากไร้ ขาดความรู้ โดดเดี่ยว ไร้ญาติขาดมิตร บุคคลเหล่านี้ไม่เพียงแต่ยากจนทางเศรษฐกิจเท่านั้นยังอยู่ในฐานะเสียเปรียบในทางสังคม อีกด้วย ส่วนคำว่า “ขาดความรู้” นั้น มีตั้งแต่ระดับที่ไม่รู้หนังสือ ไม่รู้สิทธิหน้าที่ของตน ไม่รู้จักไปโรงสร้าง สังคม ไปจนถึงความไม่รู้ถึงความสลับซับซ้อนของระบบกฎหมาย ระบบงานยุติธรรมและสิทธิพื้นฐานของ ตนที่มีอยู่ในฐานะผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา คนที่ยากไร้และไม่มีความรู้เหล่านี้ ยามปกติก็มีชีวิตอยู่อย่าง โดดเดี่ยวอยู่แล้ว เมื่อตกเป็นผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาก็มักจะอยู่ในสภาพไร้ญาติขาดมิตร ไม่ได้รับอนุญาต ให้ปล่อยตัวชั่วคราว (no right to bail) ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือจากทนายความ (no right to counsel) จึงไม่มี โอกาสได้ต่อสู้คดีอย่างยุติธรรม (no right to defend) การได้รับความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำหรือการได้รับ สิทธิแตกต่างคดีจากทนายความเป็นหนทางที่ช่วยเยียวยาทางหนึ่ง หากแต่การจะทำให้สังคมสงบสุขได้ มิใช่ เป็นเพียงเรื่องการ ใช้สิทธิทางศาลเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาแต่เพียงอย่างเดียว แต่ประชาชนทุกคนต้อง อยู่ร่วมกันอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย ต่างฝ่ายต่างเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน และหากมีข้อขัดแย้งกระทบสิทธิซึ่งกัน และกันก็หันหน้าเข้าหากัน แล้วประนีประนอมโดยอาจใช้วิธีระงับข้อพิพาทแนวใหม่ (alternative dispute resolution) เช่น การเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยและการอนุญาโตตุลาการ ก่อนที่จะไปใช้สิทธิในทางศาล ก็จะ ทำให้ลดจำนวนคดีที่ขึ้นศาลและช่วยทำให้คู่กรณีได้รับการเยียวยารวดเร็วขึ้นและกลับมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมได้ดีกว่าด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิ ของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวน
2. เพื่อศึกษาประวัติ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวน

3. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวน
5. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนให้มีประสิทธิภาพและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนเพิ่มมากขึ้น

สมมติฐานของการวิจัย

ในการดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหาไม่ได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมายจากทนายความและไม่ได้รับการแจ้งสิทธิจากพนักงานสอบสวน เพราะกฎหมายให้ออกาสทนายความและเจ้าหน้าที่ของรัฐเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติได้อยู่ ทำให้ไม่มีมาตรฐานและไม่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ทั้งพนักงานสอบสวนที่มีส่วนได้ส่วนเสียยังไม่มีกฎหมายรองรับและเปิดโอกาสให้กับผู้ต้องหาตั้งรังเกียจได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเสมือนองค์กรอำนวยการควบคุมความยุติธรรมอื่น หากมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรูปแบบวิธีการและกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาแล้ว จะทำให้กระบวนการสอบสวนมีประสิทธิภาพ และประชาชนยังเกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของไทยด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเอกสาร (documentary research) โดยศึกษาจากเอกสารและตำรากฎหมาย ทั้งกฎหมายไทยกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และกฎหมายของอังกฤษ ระเบียบและขั้นตอนการสืบสวนสอบสวน เพื่อหามาตรการและแนวทางในการวางระบบการสืบสวนสอบสวนของพนักงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ผลการวิจัย

ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคของประชาชนในการได้รับความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนซึ่งได้รับการรับรองไว้ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ (United Nation: UN) และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยเฉพาะสิทธิที่จะต้องมีทนายความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาที่มีส่วนสำคัญต่อระบบงานยุติธรรมโดยตรง การสอบสวนผู้ต้องหาจึงต้องป้องกันมิให้มีการละเมิดและขัดต่อบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการวิจัยพบว่าทนายความมีส่วนสำคัญอย่างมากสำหรับผู้ต้องหา ถ้าทนายความไม่มาฟังการสอบสวนและไม่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ย่อมทำให้ผู้ต้องหาเสียโอกาสในการได้รับการช่วยเหลือ

และต่อสู้อคติ รวมทั้งด้านงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาทนายความก็ยังเป็นปัญหาสำคัญ เพราะปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรประมาณ 67 ล้านคน แต่รัฐกลับอุดหนุนค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายเฉลี่ยจากงบประมาณที่ได้รับคิดเป็น 75 สตางค์ต่อประชาชน 1 คนเท่านั้น เป็นเหตุให้การจัดหาทนายความให้ผู้ต้องหาไม่มีประสิทธิภาพ รัฐควรจัดสรรงบประมาณให้มากกว่านี้เพื่อประโยชน์ของประชาชน การไม่แจ้งสิทธิให้กับผู้ต้องหาก็ยังเป็นมูลเหตุที่ทำให้ผู้ต้องหาไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิ อีกทั้งยังเปิดช่องว่างให้กับพนักงานสอบสวนเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติในการแจ้งสิทธิข้างต้น ทำให้เกิดผลเสียกับผู้ต้องหา นอกจากนี้การมีส่วนได้เสียของพนักงานสอบสวนกับผู้เสียหายในฐานะเป็นญาติพี่น้อง สามี/ภริยา หรือผู้มีผลประโยชน์ร่วมกัน ย่อมเป็นผลร้ายแก่ผู้ต้องหา ก็ยังไม่มียกกฎหมายรองรับและเปิดโอกาสให้กับผู้ต้องหาตั้งร้องเรียนหรือคัดค้านพนักงานสอบสวนได้ดังเช่นองค์กรอำนาจความยุติธรรมอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

รัฐควรปรับปรุงแก้ไขบทลงโทษแก่ทนายความเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในชั้นพนักงานสอบสวนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรืออาจจัดตั้งระบบการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาอย่างเป็นรูปธรรมโดยใช้ระบบสำนักงานทนายความประจำของรัฐ (public defender system) ของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทาง เพื่อขจัดปัญหาเรื่องเรียกทนายความแล้วไม่มา และงบประมาณอันจำกัดที่ต้องจ่ายเป็นรายคดีให้จ่ายเป็นเงินเดือนและทำหน้าที่ดังเช่นเจ้าพนักงานของรัฐ โดยรัฐจะต้องสนับสนุนจัดสรรงบประมาณอันเป็นภาษีของประชาชนเพื่อการนี้ด้วย และควรแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134/4 วรรคสาม เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ต้องหาอันพึงได้รับ และควรมีบทบัญญัติการตั้งร้องเรียนหรือคัดค้านพนักงานสอบสวนที่มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประสิทธิภาพในการอำนาจความยุติธรรมอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

จิรนิติ หะวานนท์. (2527). หลักการไม่ยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ: เปรียบเทียบระหว่าง

กฎหมายอเมริกันและกฎหมายเยอรมัน. *ตุลพาท*, 31(3), หน้า 34.

เจริญ คัมภีร์ภาพ. (2529). *รายงานวิจัยสิทธิมนุษยชน: ทฤษฎีและการปฏิบัติในสังคมไทย (ศึกษาศาสตร์กลุ่มประสานงานศาสนาเพื่อสังคม)*. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาติ ชัยเดชสุริยะ. (2549). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.

ณรงค์ ใจหาญ. (2540). *โครงการศึกษาวิจัยเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา จำเลยและผู้ต้องโทษในคดีอาญา*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักนายกรัฐมนตรี.

ดุสิต วาฬประโคน. (2545). *บทบาทการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนในการคุ้มครองสิทธิผู้ต้องหาในคดีอาญา ศึกษาเฉพาะกรณี ตำรวจภูธรจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์

- มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประธาน วัฒนวาณิชช์. (2542). *กฎหมายทดแทนความเสียหายแก่เหยื่ออาชญากรรม: แนวความคิดด้านรัฐสวัสดิการ*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- มานิต จุมปา. (2547). *คำอธิบายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540) (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- Britain. (1958). *An official handbook*. London, England: The Central Office of Information.
- Brownell, Emery A. (1951). *Legal aid in the United States*. New York, NY: The Lawyers Cooperative Publishing Company.
- Foster, Nigel G. (1993). *German law & legal system*. London, England: Blackstone Press Limited.

การศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบ็งที่ยังยืน
 ภายหลังจากตั้งถิ่นฐานใหม่ ณ จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย

THE STUDY ON A BODY OF KNOWLEDGE OF THAI BOENG AGING
 ETHNIC GROUP FOR SUSTAINABLE SELF-RELIANCE AFTER
 RESETTLEMENT IN LOPBURI PROVINCE THAILAND

พรวิภา วิภาคะจิตร*

Pornwipa wipatajit

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพงษ์ ธงไชย**

Asst.Prof.Sompong Thongchai

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งหลังการย้ายถิ่นฐานใหม่และลักษณะการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ โดยเลือกพื้นที่ หมู่ที่ 1, 2, 3 ตำบลชัยบาดาล อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งอาศัยอยู่ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research methodology) ศึกษาผู้สูงอายุชาวไทยเบ็ง จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกตแบบไม่เป็นทางการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์ การจัดหมวดหมู่และเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ของข้อมูล พบว่าผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งมีการประกอบอาชีพหารายได้เพื่อพึ่งตนเอง โดยการทำสวน ทำไร่ ค้าขาย และจับสัตว์น้ำขาย มีการใช้องค์ความรู้ที่มีมาแต่เดิมก่อนการย้ายถิ่นฐานใหม่ในการประกอบอาชีพ เช่น การใช้เครื่องจักสานในการจับสัตว์น้ำ ผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งยังคงจัดการด้านอาหารและพึ่งตนเองได้อยู่ โดยซื้อสินค้ามาบริโภคสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ส่วนมากอาหารของผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งเป็นประเภทผักและน้ำพริกต่าง ๆ ผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งใส่ใจในเรื่องอาหารมาก ดังนั้นจึงประกอบอาหารเพื่อรับประทานเอง องค์ความรู้ในเรื่องอาหารที่ยังคงมีอยู่ ได้แก่ การทำปลาร้า การทำปลาแห้ง ส่วนการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุมีการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองเป็นอย่างดี ออกกำลังกายด้วยการทำงาน การเดิน เมื่อมีอาการเจ็บป่วยเล็กน้อยจะไปซื้อยามารับประทานเอง

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดบุรีรัมย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการวางแผนสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

หากเป็นมากจะไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลลำานรายณ์ ส่วนเรื่ององค์ความรู้ในการรักษาสุขภาพนั้นยังมีการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคอยู่แต่ไม่มากนัก จึงสรุปได้ว่าผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งมีการพึ่งพาตนเองได้หลังจากการย้ายถิ่นฐานใหม่

คำสำคัญ: ไทยเบ็ง, การพึ่งพาตนเอง

ABSTRACT

This research aims to study cognitive knowledge for sustainable self-reliance in aging ethnic group of Thai Boeng after resettlement in Lopburi Province, Thailand. The samples were from Moo 1-3 in which a lot of elderly people live in Chai Badan Subdistrict, Chai Badan District, Lopburi Province. This research used qualitative research methodology and the participants of the study were 7 elderly Thai Boengs. The instruments used for data collection were in-depth interviews and informal observation. The data analysis methods were from the interviews, content analysis, categorisation, focus group discussion, and data relation analysis methods. Elderly Thai Boengs still earn a living by depending on farming, gardening, trading, and selling aquatic animals. In addition, they use former knowledge that they acquire from before settling down in their new place in earning a living, such as using basketwork to catch aquatic animals. In term of food, elderly Thai Boengs still manage to cook food by themselves, but they will go to the market 1-2 times per week to buy food. The majority of food for the elderly Thai Boengs is boiled vegetables for dipping with pepper sauce. As food is the major concerned in Elderly Thai Boengs, they will cook food for consumption by themselves, for instant, they use their knowledge of food to preserve fish with salt as well as dried fish. In term of health, elderly people have to take care of their health well. They have to do exercise such as walking. When they are sick, they will buy medicines, or going to see the doctor at the hospital in Lamnarai. They still use herbs to cure diseases because medicinal plants are hard to find. In conclusion, elderly Thai Boengs rely on themselves after settling down in their new place.

Keywords: Thai boengs, self-reliance.

บทนำ

ปัจจุบันโครงสร้างของประชากรโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังประสบปัญหาจำนวนประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ไม่ว่าจะเป็นประเทศญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุเร็วที่สุดในโลก หรือที่ประเทศจีนก็กำลังประสบปัญหาเช่นกัน สำหรับประเทศไทยก็คงหนีไม่พ้นปัญหานี้ ซึ่งขณะนี้สังคมไทยกำลังถึงจุดเปลี่ยนที่น่าเป็นห่วง เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (ageing society) อย่างเต็มตัวแล้ว

ทั้งนี้การที่ประเทศไทยจะถูกจัดให้อยู่ใน “สังคมผู้สูงอายุ” ประเทศนั้นจะต้องมีประชากรผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ในอดีตจนถึงปัจจุบัน โครงสร้างประชากรในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากผู้สูงอายุหรือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ. 2555 ประชากรผู้สูงอายุมีจำนวน 8,404,000 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 ของประชากรทั้งหมด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2549) การที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุของไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น นิยมอยู่เป็นโสดมากขึ้น แต่งงานช้าลง และบางครอบครัวแต่งงานแล้วไม่นิยมมีบุตร หรือเมื่อแต่งงานแล้วเกิดการหย่าร้าง ส่งผลให้อัตราการเกิดลดต่ำลง จึงต้องทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาตนเองในการดำรงชีวิต (จิราวัฒน์ จารุพันธ์, 2551)

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีวัตถุประสงค์หลักในด้านการเกษตรและการอุปโภคบริโภค รวมทั้งบรรเทาอุทกภัย เอื้อประโยชน์กับพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำป่าสักในเขตจังหวัดลพบุรี สระบุรี และจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โครงการเขื่อนเก็บกักน้ำแม่น้ำป่าสักเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และระหว่างการก่อสร้างได้มีการประเมินความเสียหายในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 105,300 ไร่ อยู่ในเขต 2 จังหวัด รวม 4 อำเภอ 15 ตำบล 65 หมู่บ้าน คราวเรือนที่ได้รับผลกระทบ ประมาณ 7,700 ครอบครัว (สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ 3 กรมชลประทาน, 2537) ในการสร้างเขื่อนป่าสักนี้ มีกลุ่มชาติพันธุ์ที่เคยอาศัยอยู่บริเวณแถบลุ่มน้ำป่าสัก เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในบริเวณแถบลุ่มน้ำป่าสักคือ กลุ่มชาติพันธุ์ชาวไทยเบิ่ง ต้องอพยพไปตั้งถิ่นฐานใหม่

ดังนั้นการวิจัยนี้จึงศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืนของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบิ่ง ภายหลังจากตั้งถิ่นฐานใหม่ ผลวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ เพื่อปรับใช้กับชุมชนและหมู่บ้านที่มีการอพยพการย้ายถิ่นฐานใหม่ ใช้เป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมก่อนการย้ายถิ่นฐานใหม่

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นำการจัดการความรู้ของผู้สูงอายุชาวไทยเบิ่งมาเป็นกรอบแนวความคิด โดยเชื่อมโยงระหว่างก่อนการย้ายถิ่นฐานใหม่กับหลังการย้ายถิ่นฐานใหม่ ในเรื่องของลักษณะการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบิ่งในด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ที่ส่งผลถึงปัจจัยที่เอื้อต่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบิ่ง หลังการย้ายถิ่นฐานใหม่ เพื่อนำไปสู่การจัดการความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืนของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบิ่งภายหลังจากตั้งถิ่นฐานใหม่

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบ้้งก่อนการตั้งถิ่นฐานใหม่
2. เพื่อศึกษาองค์ความรู้การพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวไทยเบ้้งหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สูงอายุทั้งชายและหญิง มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเชื่อ และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาตั้งแต่เกิด เนื่องจากจะเป็นผู้ที่เห็นภาพประวัติศาสตร์ของชุมชนก่อนและหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ พัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงของชุมชน การจัดการทรัพยากรส่วนรวม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยาวนาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาข้อมูลทั้งปฐมภูมิและทุติยภูมิจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (field work) ประมาณ 1 เดือน ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกตอย่างไม่เป็นทางการ มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง และจดบันทึกทุกวัน

ผลการวิจัย

การศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืนของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบ้้งภายหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ พบว่ามีการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยในช่วง พ.ศ. 2539-2540 ก่อนการย้ายถิ่นฐานใหม่นั้น ชาวไทยเบ้้งได้อาศัยอยู่บริเวณ หมู่ที่ 1, 2 (กาญจนา วิเศษ, 2544) ของตำบลชัยบาดาลเก่า ก่อนการสร้างเขื่อน ปัจจุบันพื้นที่อยู่อาศัยเดิมอยู่ในบริเวณเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และในปัจจุบันได้ย้ายไปอาศัยอยู่ที่หมู่ 1, 2, 3 ของตำบลชัยบาดาล

การพึ่งพาตนเองของชาติพันธุ์ไทยเบ็งก่อนการตั้งถิ่นฐานใหม่ (ภูธร ภูมะธน, 2541) พบว่า

ด้านที่อยู่อาศัย ในอดีตไม่นิยมสร้างบ้านเรือนกระจายตามทางสัญจร แต่นิยมสร้างบ้านเป็นกระจุก โดยมีการทำนา ทำไร่ อยู่รอบหมู่บ้าน การกระจุกตัวของบ้านเรือนรวมกันก็เพื่อความปลอดภัย การแยกสร้างเรือนให้กระจายออกไปอาจถูกโจรผู้ร้ายปล้นได้ง่าย รูปทรงเรือนเป็นเรือนใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก หลังคาเรือนในอดีตนิยมหน้าจั่ว ทรงมนิลาและทรงปั้นหยา เรือนหันหน้าไปได้ทุกทิศ ยกเว้นทิศตะวันตก

ด้านอาหาร ใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติปรุงอาหาร รับประทานอาหารที่สดใหม่ เพื่อป้องกันการเกิดโรคที่มากับอาหาร หากต้องการเก็บอาหารไว้กินนานหลายวัน ใช้วิธีการถนอมอาหารแบบธรรมชาติ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาของชาวไทยเบ็ง นิยมอาหารที่มีไขมันต่ำ โดยกินปลาเป็นส่วนใหญ่

ด้านการรักษาโรค ในอดีตมีวัฒนธรรมและความเชื่อในการดูแลสุขภาพอนามัยอย่างมีเหตุผล เห็นได้จากการดำเนินชีวิตและการดูแลที่อยู่อาศัย มีหมอพื้นบ้านทั้งที่เป็นหมอเฉพาะทางหรือหมอบแบบผสมผสาน มีการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคเป็นหลัก

ด้านเครื่องนุ่งห่ม แต่งกายคล้ายคนไทยในแถบภาคกลางของประเทศไทยและแถบนครราชสีมา ทั้งลักษณะของแบบเสื้อ ผ้าถุง ทรงผม และการแต่งหน้า เสื้อที่ใช้ในแต่ละวัยคล้าย ๆ กัน เช่น ผู้หญิงใช้เสื้อกระโจม เสื้ออีแปะ ต่อมาเป็นเสื้อปกสาววย ปกเช็ด และปกตามสมัยนิยม ผ้าถุงคือผ้าโจงกระเบนและผ้าถุงผู้ชายใช้เสื้อคอกลม เสื้อกุดเสง คอกระบอก ต่อมาเป็นปกสาววย ปกเช็ด นุ่งผ้าโจงกระเบน กางเกงขาถั่ว กางเกงแพร กางเกงขาสั้น กางเกงขายาว และผ้าถุงตาหมากรุก ใช้เนื้อผ้าที่บางเบาเหมาะกับสภาพอากาศของประเทศที่มีอากาศร้อนชื้น

การพึ่งพาตนเองของชาติพันธุ์ไทยเบ็งหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ พบว่า

ด้านที่อยู่อาศัย องค์ความรู้เรื่องการปลูกเรือนของผู้สูงอายุชาวไทยเบ็งหลังจากย้ายถิ่นฐานใหม่ได้สูญหายไป เนื่องจากพื้นที่ที่สร้างเรือนใหม่นั้น น้ำท่วมไม่ถึง และพื้นที่มีอย่างจำกัด เพราะการย้ายถิ่นของผู้สูงอายุไทยเบ็งนั้นต้องมาซื้อที่ดินใหม่ในการสร้างบ้านเรือน ซึ่งราคาที่ดินนั้นจะมีราคาอยู่ที่ 300,000 - 500,000 บาท มีนายทุนเป็นผู้จัดสรรที่ สภาพบ้านเรือนหลังการย้ายถิ่นฐานใหม่ ส่วนมากจะสร้างเป็นบ้าน 2 ชั้น โดยข้างล่างเป็นปูน ข้างบนเป็นไม้ มีรั้วกัน

ด้านอาหาร องค์ความรู้การถนอมอาหารยังคงอยู่ แต่การพึ่งพาตนเองในการพึ่งพาอาหารจากแหล่งธรรมชาติหาได้ลำบาก เนื่องจากพื้นที่ที่ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ใหม่ไม่มีป่าไม้ให้ผู้สูงอายุเข้าไปหาอาหารจากธรรมชาติได้ แต่สามารถหาซื้ออาหารได้ภายในชุมชนใหม่ที่อาศัยอยู่ จึงสะดวก และผู้สูงอายุบางส่วนยังสามารถพึ่งพาลูกหลานได้ มีลูกหลานจัดหาอาหารมาให้

ด้านการรักษาโรค องค์ความรู้ในการพึ่งพาตนเองจากสมุนไพรสูญหายไปแล้ว การเจ็บป่วยของผู้สูงอายุส่วนใหญ่ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง เกิดจากขาดการออกกำลังกาย เนื่องจากความชราและไม่มี การประกอบอาชีพ ส่วนเรื่องการรักษาพยาบาลจะเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลของรัฐบาลและเอกชน เช่น โรงพยาบาลอำเภอ สถานีอนามัยตำบล และคลินิกเอกชนซึ่งอยู่ภายในหมู่บ้าน

ด้านเครื่องนุ่งห่ม หลังการย้ายถิ่นฐานใหม่มีการแต่งกายที่กลมกลืนตามแบบคนภาคกลาง แต่จะแต่งกายที่บ่งบอกลักษณะว่าเป็นชาวไทยเบิ่งเมื่อร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ผู้สูงอายุจะแต่งกายด้วยเสื้ออีแปะและนุ่งโจงกระเบน ส่วนวันปกติจะนุ่งผ้าถุงและเสื้อคอกระเช้าอยู่บ้าน

อภิปรายผล

ในการศึกษาองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุชาวชาติพันธุ์ไทยเบิ่งที่ย้ายถิ่นฐานหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ ได้สัมผัสกับวิถีชีวิตของผู้สูงอายุที่แสดงถึงกระบวนการปรับตัว การพึ่งตนเองของผู้สูงอายุเป็นความช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้น ทั้งในด้านการหารายได้ การหาอาหาร จัดหาเครื่องนุ่งห่มและการดูแลสุขภาพ โดยมีสมาชิกในครอบครัว เครือญาติ เพื่อนบ้าน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุพึ่งตนเองได้มากขึ้น การพึ่งตนเองของผู้สูงอายุในชนบท อยู่ในสังคมที่มีแบบแผนทางวัฒนธรรมที่มีการช่วยเหลือแบ่งปันกัน และเน้นการผลิตเพื่อการบริโภค เมื่อเปรียบเทียบองค์ความรู้เพื่อการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุก่อนการตั้งถิ่นฐานใหม่และหลังการตั้งถิ่นฐานใหม่ จะเห็นว่าองค์ความรู้ในการพึ่งพาตนเองไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปมากนัก มีความชัดเจนในลักษณะของการหารายได้ การบริโภคอาหาร การดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุชาวไทยเบิ่งมิได้ต้องการเป็นผู้รับความช่วยเหลือจากลูกหลานเท่านั้น แต่ยังต้องการช่วยเหลือตนเองและต้องการมีรายได้เพื่อแบ่งเบาภาระของลูกหลาน

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะผู้สูงอายุชาวไทยเบิ่งที่มีการตั้งถิ่นฐานใหม่ภายหลังจากการสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดยศึกษาเฉพาะด้านปัจจัย 4 ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาด้านสภาพจิตใจและมิติทางสังคมที่เปลี่ยนไป

บรรณานุกรม

- กาญจนา วิเศษ. (2544). *แนวทางการพัฒนาพื้นที่ชุมชนใหม่ในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ*. วิทยานิพนธ์การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาค, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราวัฒน์ จารุพันธ์. (2551). ไทยหนีไม่พ้นวิกฤตสังคมผู้สูงอายุ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:
[http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/popup_news_print.aspx?](http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/popup_news_print.aspx?ColumnId=56080&NewsType=2&Template=1)
 ColumnId=56080&NewsType=2&Template=1 [2552, 30 มกราคม].

- ภูธร ภูมะธน. (2541). รายงานการศึกษาเรื่อง **มรดกวัฒนธรรมไทยเบิ้ง ลุ่มแม่น้ำป่าสัก ในเขตที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนป่าสัก**. ลพบุรี: ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2545). **ลักษณะข้อมูลประชากรสูงอายุที่อยู่คนเดียว** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.nso.go.th/thai/stat/atat_23/toc_1.html [2552, 30 มกราคม].
- สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ 3 กรมชลประทาน. (2537). **โครงการเขื่อนกักเก็บน้ำแม่น้ำป่าสัก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ต.หนองบัว อ.พัฒนานิคม จ.ลพบุรี**. ม.ป.ท.
- สุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์. (2547). **พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร:
กรณีศึกษาตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
RELATIONSHIP BETWEEN SOCIAL CAPITAL AND QUALITY
OF LIFE: A CASE STUDY OF NEUNKHO SUBDISTRICT,
RAYONG PROVINCE

พิมพ์ณัฐภัตต์ บุญช่วย*

Pimnatpat Boonchouy

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม รัตนโชติ**

Asst.Prof. Dr.Sudhum Ratanachot

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทุนทางสังคมและระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีทุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลางและมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ทุนทางสังคม, คุณภาพชีวิต

---

* นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2555

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the level of social capital and level of people's quality of life and to compare the people's quality of life with social capital factors in Neunkho Subdistrict, Rayong Province. The questionnaires were used as research instruments. The 303 samples had been randomly selected from 1250 households of population. Also, the statistics applied to use were percentage, mean, standard deviation, *t*-test, *F*-test, Pearson's product moment correlation coefficient (*r*) with $\alpha=.05$. The results of this study are as the following: the social capitals of people as a whole are evaluated as "middle". The people qualities of life as a whole are "middle". And the relationships between social capital and quality of life are positive correlation with $\alpha=.05$ significantly.

Keywords: social capital, quality of life.

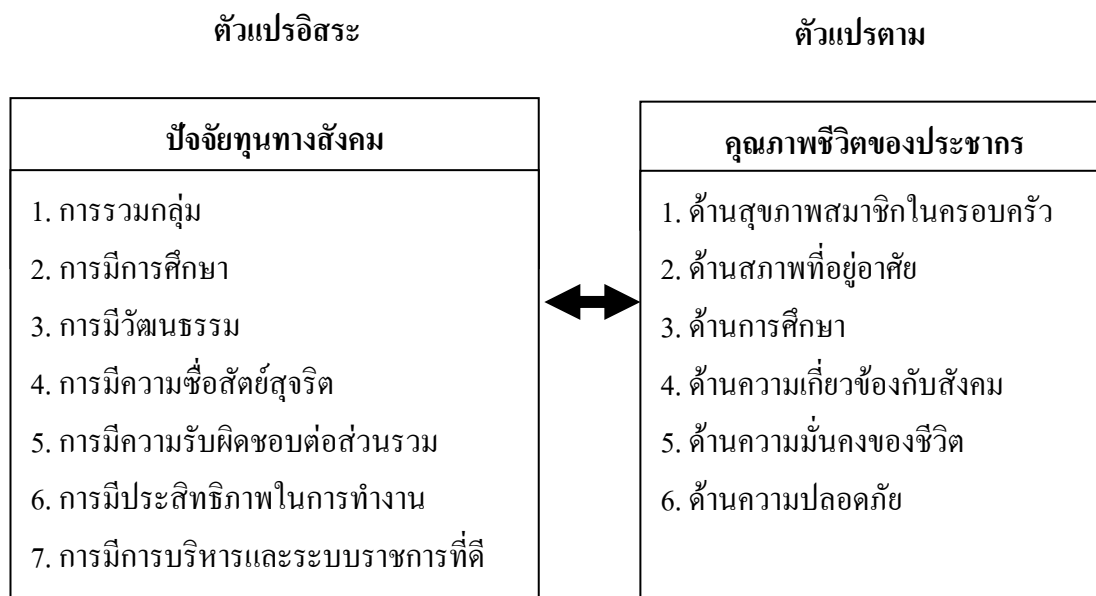
บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจกระแสหลักที่มุ่งเน้นความเจริญเติบโตทางวัตถุและกายภาพเป็นสำคัญ เป็นการพัฒนาในลักษณะเชิงรับและแยกส่วนที่มุ่งเน้นเพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ส่งผลให้อีกด้านหนึ่งต้องขาดหายไป เช่น ขาดมิติทางวัฒนธรรมและทุนทางสังคม ทำให้การพัฒนาขาดความสมดุลที่ยั่งยืน ขาดรากฐานที่เข้มแข็ง นอกจากนี้การจัดระเบียบใหม่ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางสังคมและเศรษฐกิจได้ส่งผลให้ความสุขความพอใจของประชาชนลดลง ที่ผ่านมานโยบายการพัฒนาทำให้ประเทศไทยมีความเจริญทางด้านวัตถุมากขึ้น แต่มิได้หมายความว่าทุกคนและสังคมไทยจะมีความสุขสมบูรณ์พูนสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง ในทางตรงกันข้าม วัฒนธรรมธรรมและวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมและเรียบง่ายของสังคมไทยเริ่มเปลี่ยนไปพร้อม ๆ กับการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและความไม่มั่นคงของครอบครัว ชุมชนและสังคม จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในที่สุด เป็นผลให้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ อาทิ ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความยากจน ปัญหาเรื่องการศึกษา ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กเร่ร่อน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการหย่าร้าง (ประเวศ วะสี, 2541, หน้า 5-9)

ทุนทางสังคมจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจและยอมรับมากขึ้นในปัจจุบันว่ามีส่วนสัมพันธ์กับการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตของประชาชน ทำให้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข การพัฒนาและใช้ทุนทางสังคมจึงน่าจะเป็นทางออกให้กับ การแก้ไขปัญหาของสังคมไทยดังกล่าวข้างต้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร โดยใช้แหล่งศึกษาคือ ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่เป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศตามการพัฒนาระแสหลักซึ่งได้รับผลกระทบจากการพัฒนาแบบก้าวกระโดดที่เน้นภาคอุตสาหกรรมเป็นหลัก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร แนวคิดที่นำมาประกอบในงานวิจัยคือ แนวคิดทุนทางสังคมและแนวคิดคุณภาพชีวิตที่ใช้กำหนดกรอบตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยทุนทางสังคม และตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพชีวิตของประชากร จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นประเด็นเพื่อกำหนดตัวแปรที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทุนทางสังคมของประชากรตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของประชากรตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ครอบคลุมพื้นที่ 9 หมู่บ้าน จำนวน 1,251 ครัวเรือน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครัวเรือน จำนวน 303 ครัวเรือน ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากสูตรการคำนวณของ ทาโร ยามาเน่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยเพศ การศึกษา อาชีพ อายุ และรายได้ ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทุนทางสังคม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดระดับคุณภาพชีวิตตามดัชนีชี้วัดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) 8 ด้าน เป็นคำถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในตำบลเนินซ้อ ทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเนินทราย บ้านเนินซ้อ บ้านถนนกระเพรา บ้านหนองแพงพวย บ้านเนินข้าวต้ม บ้านจ่ารุง บ้านถนนนอก และบ้านถนนใน วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละและการแจกแจงความถี่ วิเคราะห์ระดับทุนทางสังคมและระดับคุณภาพชีวิตด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทุนทางสังคมของประชากรตำบลเนินซ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ การรวมกลุ่ม การมีการศึกษา การมีวัฒนธรรม การมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การมีประสิทธิภาพในการทำงาน การมีการบริหารและระบบราชการที่ดี พบว่าประชากรตำบลเนินซ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีทุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 โดยค่าเฉลี่ยของทุนทางสังคมสูงที่สุดคือ ด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 รองลงมาคือ ด้านการมีวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ด้านการมีการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ด้านการรวมกลุ่มอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ด้านการมีประสิทธิภาพในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ด้านการมีการบริหารและระบบราชการที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 และด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพชีวิตของประชากรตำบลเนินซ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ ด้านสุขภาพสมาชิกในครอบครัว ด้านสภาพที่อยู่อาศัย ด้านการศึกษา ด้านความเกี่ยวข้องกับสังคม ด้านความมั่นคงของชีวิต และด้านความปลอดภัย พบว่าประชากรตำบลเนินซ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 โดยค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของประชากรสูงที่สุดคือ ด้านสภาพที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงของชีวิตอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ด้านความเกี่ยวข้องกับสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 ด้านสุขภาพสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 และด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับทุนทางสังคม ได้แก่ การรวมกลุ่ม การมี การศึกษา การมีวัฒนธรรม การมีความซื่อสัตย์สุจริต การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม การมีประสิทธิภาพ ในการทำงาน การมีการบริหารและระบบราชการที่ดีของประชากรตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า เท่ากับ 0.754 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยทุนทางสังคมเป็นรายด้านพบว่า

ด้านการรวมกลุ่ม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.734 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

ด้านการมีการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.417 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง

ด้านการมีวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.618 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

ด้านการมีความซื่อสัตย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.797 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

ด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.749 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างสูง

ด้านการมีประสิทธิภาพในการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.912 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูงมาก

ด้านการมีการบริหารและระบบราชการที่ดี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.546 เป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับปานกลาง

อภิปรายผล

1. ทุนทางสังคมของประชากร พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 อธิบายได้ ว่าสังคมไทยในยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น เป็นการซ้อนทับกันของสังคมประเพณีและสังคมสมัยใหม่ ความสัมพันธ์ระหว่างชนบทกับเมืองก็เช่นเดียวกัน ทุนทางสังคมในปัจจุบันก็เกิดได้จากวิธีที่หลากหลาย สังคม ไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางสังคม โดยความสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากความสัมพันธ์บน ฐานครอบครัวและเครือญาติ เป็นความสัมพันธ์ที่มีฐานอยู่บนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ความสนใจ หรืออาจเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมตามโอกาส ไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ (พระระวี สี่เหลียงสวัสดิ์, 2545, หน้า 132-139) ซึ่งความสัมพันธ์ในแต่ละระดับจะก่อให้เกิดพันธะสัญญาที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นยังมีการจัดระเบียบทางสังคมใหม่ ซึ่งเป็นการรวมตัวและจัดระเบียบกลุ่มที่นอกเหนือไปจากกลุ่ม ครอบครัวและเครือญาติ ทั้งนี้เนื่องมาจากประชาชนที่อาศัยในเมืองส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อประกอบอาชีพ เพื่อ การศึกษาเพื่อสถานภาพทางสังคม ดังนั้นความสัมพันธ์ในเมืองส่วนใหญ่จึงเป็นแบบทุติยภูมิ สมาชิกในสังคม

เกี่ยวพันกันด้วยพันธะสัญญาที่มีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์หรือมีประโยชน์ร่วมกัน จากเหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงทำให้ทุนทางสังคมของประชากรที่เป็นเรื่องของความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างกันของปัจเจกบุคคลที่แสดงออกในรูปแบบของการรวมกลุ่ม ความไว้วางใจกัน การมีบรรทัดฐานทางสังคมเดียวกัน และรวมถึงการมีเครือข่ายทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณภาพชีวิตของประชากร พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 อธิบายได้ว่า คุณภาพชีวิตของประชากรคือความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการด้านชีวกายภาพ (biophysical needs) ซึ่งเป็นความจำเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต ปัจจัยเหล่านี้ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค อากาศบริสุทธิ์ น้ำสะอาด สภาพแวดล้อมที่ดี เป็นต้น การขาดหรือความไม่สมดุลของสิ่งเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงการขาดคุณภาพชีวิตของบุคคล ความต้องการพื้นฐานอีกประการหนึ่งคือ ความต้องการด้านจิตใจและสังคม (psychosocial needs) ซึ่งเป็นความต้องการระดับชุมชนและสังคม และบทบาทของตนเองในชุมชนและสังคม ได้แก่ การศึกษา การคมนาคม การขนส่ง ความมั่นคงปลอดภัย นันทนาการ และบริการสังคมต่าง ๆ (สายลดา ลดาวัลย์ ณ อยุธยา, 2542, หน้า 8) โดยการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ผ่านมาส่งผลให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต มีการเพิ่มและสะสมทุน การพัฒนาทักษะของมนุษย์ในการเพิ่มผลผลิต ในทัศนะนี้ตัวบ่งชี้พื้นฐานที่บ่งบอกถึงสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ประชาชาติ ดัชนีผู้บริโภคร เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวความคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของนักสังคมวิทยาที่มีความเห็นว่าดัชนีทางด้านสังคมมีค่าที่จะวัดและอธิบายระดับของคุณภาพชีวิตได้ ได้แก่ ดัชนีทางด้านสุขภาพอนามัย การศึกษา สวัสดิการ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ รายได้ และความยากจน อาชญากรรม การติดยาเสพติด ความปลอดภัย สภาพที่อยู่อาศัย การจ้างงาน ผลิตผล สถานภาพของบุคคล ความเสมอภาค การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ความผูกพันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคมครอบครัว เป็นต้น

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากร พบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเท่ากับ 0.754 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก อธิบายได้ว่าในสังคมไทยแนวคิดทุนทางสังคมนั้น ไม่ใช่เรื่องใหม่แต่ดำรงอยู่ก่อนหน้าแล้ว เพียงแต่ว่าทิศทางและนโยบายการพัฒนาประเทศได้ผลักดันให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจเน้นการพัฒนาทางด้านกายภาพ (physical capital) ทุนการเงิน (financial capital) โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาทุนทางสังคม นอกจากนี้ผลที่ได้จากการพัฒนาได้นำคนไทยเข้าสู่สังคมที่ไร้น้ำใจ (careless society) มีการแข่งขันและขัดแย้ง หากกล่าวถึงทุนทางสังคมแม้ว่าจะมีมานานในชุมชนแต่ก็มิได้มีการนำมาใช้อย่างจริงจัง จนกระทั่งช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ทำให้ประเทศไทยต้องหันมาทบทวนทิศทางการพัฒนาประเทศเสียใหม่ พยายามมองหาแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของสังคมไทยมากกว่าไปพึ่งพิงเศรษฐกิจต่างประเทศเหมือนที่ผ่านมา โดยยึดหลักการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับทุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นแนวคิดทุนทางสังคมในสังคมไทยจึงเริ่มขึ้นอย่างจริงจัง โดยพยายามทำให้สังคมไทยหันกลับไปมองคุณค่าที่เคยมีอยู่เป็นทุนเดิมแต่อาจถูกมองข้ามไป รวมทั้งสิ่งที่มีอยู่ในตัวบุคคล เช่น ความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร การช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้บ่งบอกได้ถึงความ

เป็นอยู่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน และส่งเสริมให้งานด้านต่าง ๆ ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย จากที่กล่าวมานี้จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมกับคุณภาพชีวิตของประชากรมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมาก

ข้อเสนอแนะ

1. จากงานวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตของประชากร พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นประชาชนจะต้องพยายามพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดียิ่งขึ้น โดยมีการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และมลภาวะที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ทำให้มนุษย์มีรสนิยมสูงขึ้น ประรณาส่งที่ดีขึ้นหรือดีที่สุด มีความสามารถที่จะทำตัวเองให้เข้ากับบุคคลอื่นให้ได้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การพัฒนาตนเองอาจเป็นการพัฒนาที่จิตใจของตนเองหรือพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ทำให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

2. จากงานวิจัยพบว่าทุนทางสังคมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรสนับสนุนด้านสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดทุนทางสังคมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว กล่าวคือพ่อแม่จะมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตัวของเด็กในแง่ของการสั่งสอนปลูกฝังเรื่องความซื่อสัตย์ การไว้วางใจผู้อื่น การร่วมมือกับผู้อื่น และเป็นขั้นแรกในการเรียนรู้ของเด็กที่จะสามารถขยายไปสู่กลุ่มคนอื่น ๆ ได้

บรรณานุกรม

- ประเวศ วะสี. (2541). *ประชาคมตำบล: ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและสุขภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มติชน.
- พระระวี สีเหลืองสวัสดิ์. (2545). *ทุนทางสังคมในมุมมองแบบไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สายลดา ลดาวัลย์ ณ อยุธา. (2542). *คุณภาพชีวิตของราษฎรอพยพหลังการสร้างเขื่อนสิริกิติ์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cronbach, Lee J. (1974). *Essentials of psychological testing*. New York, NY: Harper & Row Publisher.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics an introduction analysis*. New York, NY: Harper & Row Publisher.

**ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นและเอเชียที่มีต่อการเคลื่อนย้าย
การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศในอาเซียน 4
และ 3 ประเทศอุตสาหกรรมใหม่**

**EFFECTS OF JAPAN'S AND ASIAN ECONOMIC CRISES ON JAPANESE
FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN ASEAN 4 AND NIEs 3**

พีรเดช ชูเกียรติขจร*

Peeradech Chukiathajorn

ดร.นลิตรา ไทยประเสริฐ**

Dr.Nalitra Thaiprasert

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาว่าความสัมพันธ์ของวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของญี่ปุ่น และวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชียนั้น มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นอย่างไร แบ่งออกเป็นการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงพรรณนา โดยมุ่งศึกษาว่าตัวแปรต่าง ๆ มีผลกระทบต่อ การเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นอย่างไร ใช้ข้อมูล Panel data ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970–2010 สำหรับ NIEs3 (สิงคโปร์ ฮองกง และเกาหลีใต้) และตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 – 2010 สำหรับ ASEAN 4 ผลการศึกษา ที่ได้คือ ใน ASEAN 4 พบว่าอัตราแลกเปลี่ยน (EXC) ค่าใช้จ่ายรัฐบาล (GOVEXP) วิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของประเทศญี่ปุ่น (CRISIS 1990) และวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชีย (CRISIS 1997) มีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ร้อยละ 99 โดยที่อัตราแลกเปลี่ยน ค่าใช้จ่ายรัฐบาลและวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กับการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่น (FDI_{jp}) สู่ ASEAN 4 ในทางบวก และวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 มีความสัมพันธ์กับการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ ASEAN 4 ในทางลบ ในส่วนของ NIEs 3 พบว่าอัตราแลกเปลี่ยนมีระดับนัยสำคัญทางบวกอยู่ที่ร้อยละ 99 และอัตราแลกเปลี่ยนแบบพาราโบลา (EXCSC) มีระดับนัยสำคัญทางลบอยู่ที่ร้อยละ 95 เช่นเดียวกันกับวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชีย จากการศึกษาเชิงพรรณนาพบว่า ในอนาคต ASEAN 4 จะได้รับผลประโยชน์จากแผนการกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่ากว่า 10 ล้านล้านเยนของประเทศญี่ปุ่นมากกว่า NIEs 3 เนื่องจากการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นมุ่งเป้าไปยังกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแสดงให้เห็นว่าถึงแม้ทิศทางในอนาคตมีแนวโน้มว่าอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินเยน

*นักศึกษาลัทธิเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จะอ่อนลง ก็จะไม่ส่งผลให้เกิดการลดลงของการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศใน ASEAN 4
คำสำคัญ: การลงทุนทางตรง, ญี่ปุ่น, เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ABSTRACT

This research aimed to study the influences of Japan crisis in year 1990 and Asia crisis in 1997 to Japanese foreign direct investment by observing macroeconomic variables. There were two separated studies which were quantitative and descriptive study. This study used two sets of panel data, which were the dataset of NIEs3 (Singapore, Hong Kong, South Korea) during 1970 – 2010 and ASEAN4 (Thailand, Indonesia, Malaysia, Philippine) during 1980 – 2010. For the set of ASEAN4, it was found that exchange rate (EXC), government expenditure (GOVEXP), economic crisis 1990 in Japan (CRISIS1990) and economic crisis 1997 in Asia (CRISIS1997) were significant at 99 percent. Moreover, the exchange rate, government expenditure and crisis 1990 of Japan had positive relationships with Japanese foreign direct investment (FDI_{Jap}), while crisis 1997 of Asia has a negative relationship with Japanese foreign direct investment. For the NIEs3, the results show that exchange rate has a positive relationship with Japanese foreign direct investment in level of significant at 99 percent, in contrast, parabola exchange rate (EXCSC) and crisis 1997 of Asia have negative relationship with Japanese foreign direct investment in level of significant at 95 percent. According to the descriptive study, in the future, it was found that the stimulus plan from Japan will rather gain benefit for ASEAN4 than NIEs3 because the economic stimulus plan and investment concentrate on South East Asia. Even though, the Japanese exchange rate will be faded in the future, there will not be any effect on Japanese foreign direct investment in ASEAN4.

Keywords: foreign direct investment, Japan, ASEAN 4.

บทนำ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ 1950 – 1980 นับว่าเป็นยุครุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่น มีการเร่งรัดการผลิตและการส่งออกสินค้าไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าสู่ประเทศ ทำให้ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศที่มีบทบาทอย่างมากในระบบเศรษฐกิจโลก ความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่นจึงส่งผลกระทบต่อประเทศต่าง ๆ เป็นอย่างมาก เศรษฐกิจญี่ปุ่นเติบโตอยู่ในระดับสูงเนื่องจากนโยบายของประเทศญี่ปุ่นหลังแพ้สงครามได้มีการจัดตั้งกระทรวงการค้าระหว่างประเทศและอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Trade and Industry: METI) เพื่อรวมศูนย์ในการทำหน้าที่สนับสนุนการผลิตและการค้าแทนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เคยทำหน้าที่กระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ ในการทำหน้าที่สนับสนุนอุตสาหกรรมของประเทศ โดยรัฐบาลญี่ปุ่นมีนโยบายที่ชัดเจนคือ

การมุ่งเน้นเรื่องเศรษฐกิจเป็นหลัก ทำให้ในภายหลังญี่ปุ่นมีการค้าที่เกินดุลและมีการสำรองเงินตราระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงนำไปสู่เหตุการณ์ Plaza accord ซึ่งทำให้ค่าเงินเยนของญี่ปุ่นแข็งขึ้น และนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการเจริญเติบโตอย่างมาก อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ. 1990 ประเทศญี่ปุ่นเกิดภาวะฟองสบู่แตกทำให้ราคาที่อยู่อาศัยและราคาหุ้นได้แตกตัวลง นำไปสู่การเสื่อมถอยของคุณภาพหนี้ หลังจากนั้นได้เกิดภาวะเศรษฐกิจของเอเชียในปี ค.ศ. 1997 โดยเริ่มจากประเทศไทยที่ขาดความพร้อมและประสิทธิภาพในการจัดการทางการเงิน จึงถูกโจมตีค่าเงินบาท จนทำให้เกิดภาวะฟองสบู่แตกในท้ายที่สุด

จากที่ได้นำเสนอข้างต้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาถึงผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 และปี ค.ศ. 1997 ต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศใน ASEAN4 (ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์) และ NIEs3 (สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลีใต้) ว่าตัวแปรใดมีผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นในช่วงหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยนี้มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎี Solow growth model ทฤษฎีแบบจำลองสองช่องว่าง ทฤษฎี Eclectic Theory และสมมติฐานห้าอันดับ ดังนี้

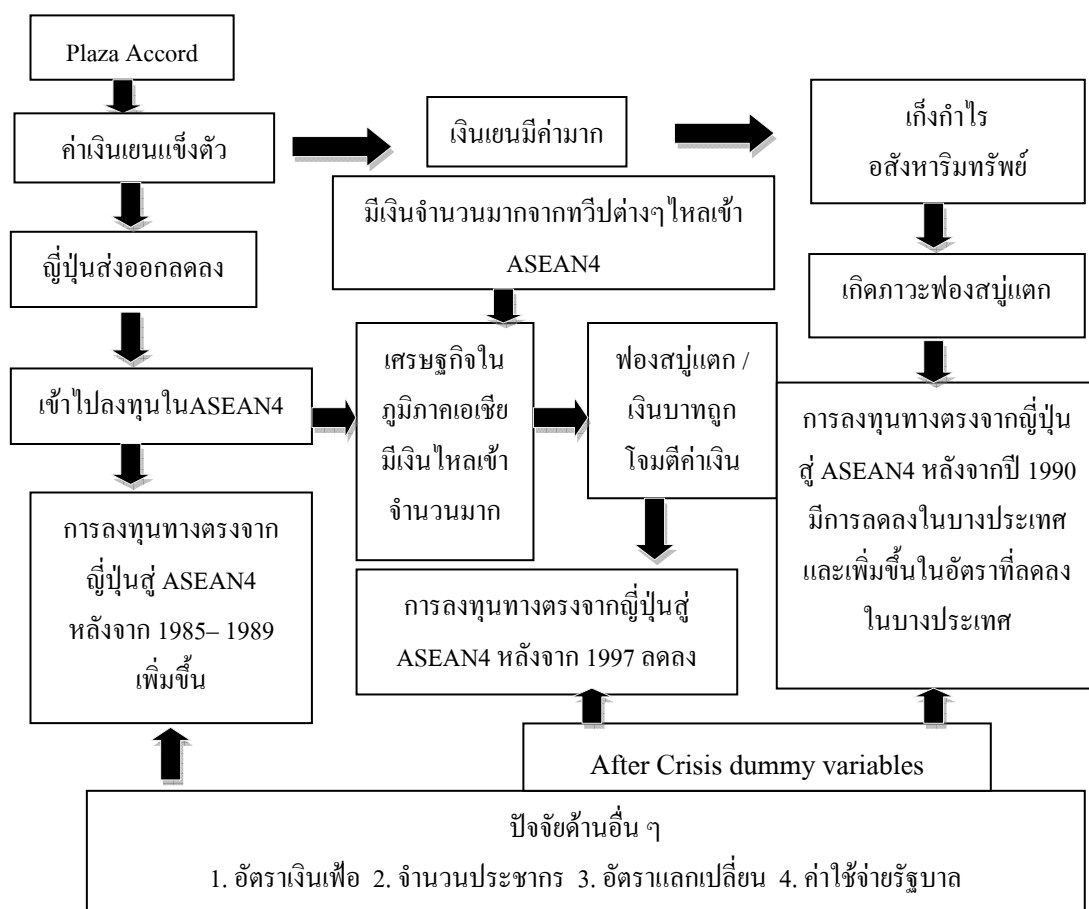
ทฤษฎี Solow growth model จะนำมาอธิบายในเรื่องของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เมื่อจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลให้รายได้ต่อหัวลดลง และการออมลดน้อยลงซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้นเพื่อที่จะให้กลับมาที่จุดคุณภาพของระบบเศรษฐกิจเดิม จะต้องเพิ่มการออมหรือการลงทุนเข้าไปด้วยการดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ (Solow, 1956)

ทฤษฎีแบบจำลองสองช่องว่าง เป็นแนวคิดทางทฤษฎีว่าด้วยการกีดกันจากต่างประเทศ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดช่องว่าง 2 ช่องคือ ช่องว่างการออม (saving gap) และช่องว่างการค้า (trading gap) ซึ่งส่วนใหญ่ในประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนามักจะเกิดปัญหาการออมน้อยกว่าการลงทุน และเกิดปัญหาขาดดุลการค้าเนื่องจากจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าประเภททุนและเทคโนโลยีที่มีมูลค่าสูงและวิกฤตเศรษฐกิจ ในขณะที่มีขีดความสามารถในการส่งออกเพียงสินค้าปฐมภูมิที่มีมูลค่าต่ำ จึงส่งผลให้ประเทศเหล่านี้ต้องหารายได้เพิ่มจากต่างประเทศ โดยการดึงดูดการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเข้ามาในประเทศค่อนข้างสูงเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศ (ไตรรัตน์ โภคพลารณ์, 2547)

ทฤษฎี Eclectic Theory เสนอโดย Dunning มีข้อสมมติว่าบริษัทจะร่วมลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ ถ้าหากบริษัทนั้นสามารถบรรลุเงื่อนไข 3 ข้อ ได้แก่ Ownership Advantage, Internalization Advantage และ Location Advantage ความได้เปรียบทั้งสามด้านที่กล่าวมาข้างต้นล้วนแต่มีส่วนเกี่ยวพันซึ่งกันและกันและไม่อาจแยกออกจากกันได้ ดังเช่นประเทศญี่ปุ่นที่เข้ามาลงทุนใน ASEAN4 เพราะต้องการ Location Advantage เนื่องจากช่วงหลังเหตุการณ์ Plaza accord ทำให้ญี่ปุ่นมีต้นทุนในการผลิตในประเทศสูงขึ้นจึงหาแหล่งลงทุนนอกประเทศ จึงทำให้ญี่ปุ่นมี Ownership Advantage และ Internalization Advantage ตามมา เพราะว่าเมื่อญี่ปุ่นเข้ามาลงทุนใน

ASEAN4 แล้วมีการนำเทคโนโลยีขั้นสูงเข้ามาใช้ในการผลิตใน ASEAN4 ทำให้สินค้าภายในประเทศผู้รับการลงทุนนั้นสามารถเลียนแบบได้ยากและมีการแข่งขันตลาดจากภายในน้อย (Dunning, 1980) เนื่องจากขาดความรู้และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยี

สมมติฐานห้าฉบับสามารถนำมาเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในเรื่องของการลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ โดยจะเปรียบเทียบการลงทุนเหมือนลักษณะการบินของห้า โดยที่ญี่ปุ่นจะเป็นผู้นำฝูงตามมาด้วยประเทศใน NIEs เป็นห้าแถวสองและประเทศใน ASEAN4 เป็นห้าแถวที่สาม ตามด้วยจีนเป็นห้าแถวสุดท้าย (Kiyoshi, 2000)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาว่าความสัมพันธ์ของวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของญี่ปุ่นและวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 นั้น มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นมาสู่ประเทศ ASEAN4 (ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) และ NIE3 (สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลีใต้) อย่างไร โดยมุ่งศึกษาว่าตัวแปรต่าง ๆ มี

ผลกระทบต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นมาสู่ประเทศ ASEAN4 และ NIE3 อย่างไร หลังช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของญี่ปุ่นและวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชีย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์เชิงปริมาณและการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือการทดสอบข้อมูล Panel data ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 – 2010 สำหรับ NIEs3 และ ค.ศ. 1980 – 2010 สำหรับ ASEAN4 โดยใช้วิธีการประมาณแบบจำลองทางเศรษฐมิติ 3 วิธี ได้แก่ Pooled OLS, Fixed effect และ Random effect โดยจะเลือกวิธีที่ดีที่สุดจากการทดสอบ Hausman test และนำวิธีที่ดีที่สุดมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์และพิจารณาปัจจัยที่กำหนดการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ ASEAN4 และ NIE3 โดยจะใส่ค่า Dummy Variables หลังวิกฤตเศรษฐกิจ

2. การวิเคราะห์เชิงพรรณนาจะเป็นวิเคราะห์ที่ควบคู่เชิงปริมาณกับการศึกษาโครงสร้างและทิศทางโดยทั่วไปของการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ ASEAN4 และ NIEs3 และการเสนอแนะนโยบายจากผลการศึกษาต่อประเทศไทย

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

$$FDI = f\{FDI, INF, GOVEXP, EXC, POP, EXCSC, Crisis_{1990}, Crisis_{1997}\}$$

$$\ln FDI_{japas4t} = \beta_0 + \beta_1 \ln INF_{it-1} + \beta_2 \ln EXC_{it-1} + \beta_3 \ln POP_{it-1} + \beta_4 \ln GOVEXP_{it-1} + Crisis_{1990} + Crisis_{1997} + \varepsilon_{it}$$

$$\ln FDI_{japtg3t} = \beta_0 + \beta_1 \ln INF_{it-1} + \beta_2 \ln EXC_{it-1} + \beta_3 \ln POP_{it-1} + \beta_4 \ln GOVEXP_{it-1} + \beta_5 \ln EXCSC_{it-1} + Crisis_{1990} + Crisis_{1997} + \varepsilon_{it}$$

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้วิธีการทดสอบของ Hausman ทั้ง 3 วิธี พบว่า

วิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมสำหรับ ASEAN4 คือวิธี Random effect ซึ่งพบว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 คืออัตราเงินเฟ้อ (laginf) วิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของญี่ปุ่น (crisis 1990) และวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชีย (crisis 1997) อัตราแลกเปลี่ยน (lagexc) และค่าใช้จ่ายรัฐบาล (laggov)

วิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมสำหรับ NIE3 คือวิธี Fixed effect พบว่าปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศญี่ปุ่น ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 คือ อัตราแลกเปลี่ยน (lagexc) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือ อัตราแลกเปลี่ยนพาราโบลา (lagexcsc) วิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997

อย่างไรก็ตามเพื่อป้องกันปัญหา endogeneity จึงใส่ค่า lagged และเพื่อให้ผลการทดลองออกมาสอดคล้อง จึงได้ทำการทดลองโดยไม่ใส่ค่า lagged ในอัตราแลกเปลี่ยน ผลที่ได้ยังคงเป็นไปในทิศทางเดิม

ตารางที่ 1 การประมาณค่าแบบจำลอง FDI ใน ASEAN4 และ NIE3

ตัวแปร	ASEAN4	NIE3
c	2.298236**	16.04559**
laggov	1.139683***	-1.138855
lagpop	-.223769	4.152382
lagexcsc	-	-.1456607**
lagexc	.1779163***	1.592782***
laginf	-.2006482	.0889616
Crisis1990	1.259514***	-.5099765
Crisis1997	-.4278537***	.5256692**

หมายเหตุ: ** และ *** หมายถึงระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และ 99 ตามลำดับ

จากการศึกษาโครงสร้างและลักษณะการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 – 2010 พบว่า ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากที่สุดและเป็นอันดับต้น ๆ ในอาเซียน โดยในช่วงปี ค.ศ. 1986 – 1989 เป็นช่วงที่มีการเข้ามาลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่เกิด Plaza accord ทำให้เกิดการย้ายฐานการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นเข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1997 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นลดลง ในปี ค.ศ. 2003 – 2009 มีการฟื้นตัวของการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากประเทศไทยมีเสถียรภาพมากขึ้น ประกอบกับการใช้นโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการลงทุนทางตรง ทำให้มีการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น

อีกทั้งในอนาคตภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะได้รับผลประโยชน์จากแผนการกระตุ้นเศรษฐกิจจากรัฐบาลญี่ปุ่น 10 ล้านล้านเยน ซึ่งจะทำให้มีการส่งผลิตจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งนักลงทุนญี่ปุ่นยังสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนราคาถูกได้มากกว่าเดิมและนำมาใช้เพื่อการลงทุนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพิ่มมากขึ้น โดยอินโดนีเซีย ไทย และมาเลเซีย เป็นกลุ่มประเทศที่จะได้รับผลประโยชน์มากที่สุด ส่วนเกาหลีใต้ซึ่งเป็นคู่แข่งของญี่ปุ่นทั้งในอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการต่อเรือ และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ จะได้รับผลกระทบรุนแรงจากค่าเงินเยนที่อ่อนตัวลง ซึ่งกระแสเงินทุนคอกเบี้ยต่ำจากเม็ดเงินที่รัฐบาลญี่ปุ่นอัดลงสู่ระบบนั้น จะทำให้ปริมาณการลงทุนในภูมิภาคเอเชียปรับเพิ่มขึ้น และจะทำให้ราคาสินทรัพย์ในภูมิภาคนี้ไต่ขึ้นตามไปด้วย รวมไปถึงการเพิ่มขึ้นของการลงทุนและการบริโภค ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในเชิงปริมาณของ ASEAN4 และ NIEs3 พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีนัยสำคัญทางบวกกับการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่น หมายความว่าถ้าค่าเงินเยนมีค่าแข็งขึ้น โดยเปรียบเทียบ จะส่งผลให้การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศนั้นเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งใน NIEs3 อัตราแลกเปลี่ยนแบบพาราโบล่าแสดงให้เห็นว่ามีการลดลงในช่วงที่ค่าเงินเยนมีค่าแข็งขึ้นใน NIEs3 และวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1990 ของญี่ปุ่นและการใช้จ่ายภาครัฐบาลมีนัยสำคัญทางบวก ซึ่งส่งผลกระทบต่อ ASEAN4 ทำให้มีการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น และในวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ของเอเชีย ทำให้การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นลดลง แต่ใน NIEs3 นั้น วิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997 ทำให้มีการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น เนื่องจากประเทศใน NIEs3 ได้รับผลกระทบน้อยกว่าประเทศใน ASEAN4

จากการศึกษาในเชิงพรรณนาจะเห็นได้ว่า ในอนาคต ASEAN4 จะได้รับผลประโยชน์จากแผนการกระตุ้นเศรษฐกิจมูลค่ากว่า 10 ล้านล้านเยนของประเทศญี่ปุ่นมากกว่า NIEs3 เนื่องจากจะทำให้เกิดการลงทุนที่เพิ่มมากขึ้นในกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และจะเกิดการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นกับประเทศในกลุ่ม NIEs3 เนื่องจากประเทศกลุ่มนี้จะเป็นประเทศที่เป็นคู่แข่งทางด้านอุตสาหกรรมกับญี่ปุ่น แสดงให้เห็นว่าทิศทางในอนาคตภายหน้าอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินเยนที่อ่อนลงจะไม่ส่งผลให้เกิดการลดลงของการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศใน ASEAN4

จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณจะเห็นได้ว่า ญี่ปุ่นได้ให้ความสำคัญกับอัตราแลกเปลี่ยนในการเข้ามาลงทุนทั้ง ASEAN4 และ NIEs3 ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งมีระดับนัยสำคัญอยู่ที่ร้อยละ 99 โดยที่อัตราแลกเปลี่ยนของประเทศผู้รับการลงทุนอ่อนค่าลงจะส่งผลให้การลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นประเทศไทยควรควบคุมดูแลนโยบายการเงินอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภาวะเงินบาทที่สูงเกินไปและการใช้จ่ายภาครัฐบาลควรจะไปเน้นไปที่ระบบการขนส่งภายในประเทศหรือโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น การขยายถนน ระบบรถไฟ เป็นต้น อีกทั้งควรเตรียมการรับมือกับภาวะเศรษฐกิจภายนอกประเทศ เนื่องจากการเกิดภาวะเศรษฐกิจในบางครั้งอาจทำให้เกิดการไหลออกของกลุ่มทุนในประเทศนั้น ๆ ถ้าหากมีการดึงดูดการลงทุนที่ดี ย่อมทำให้กลุ่มทุนเหล่านั้นมีความสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตามควรมีมาตรการในการรองรับการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตและเตรียมความพร้อมที่จะรับมือ เพื่อไม่ให้เกิดภาวะเช่นเดียวกับในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี ค.ศ. 1997

จากการศึกษาผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่นและเอเชียที่มีต่อการเคลื่อนย้ายการลงทุนทางตรงจากประเทศญี่ปุ่นสู่ประเทศในอาเซียน 4 และ 3 ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ พบว่ามีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างน้อยในบางประเทศ ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไปควรเลือกประเทศที่มีลักษณะทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกันและมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลทางสถิติที่ดี เพื่อให้การศึกษามีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ไตรรัตน์ โกกพลากรณ์. (2547). *การบริหารการค้าและงบประมาณสาธารณะ: แนวคิดและทฤษฎี*.
กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. (2548). *Japanization*. กรุงเทพฯ: โอเพนบุ๊กส์.
- Association of Southeast Asian Nation. (2012). *ASEAN-Japan dialogue relations* (Online). Available:
<http://www.asean.org>.
- Bayoumi, Tamim A., & Lipworth, Gabrielle. (1998). Japanese foreign direct investment and regional trade. *Journal of Asian Economics*, 9(4), pp. 581-607.
- Dunning, J. H. (1980). Toward an eclectic theory of international production: Some empirical tests. *Journal of international business studies*, 11(1), pp. 9-31.
- Kiyoshi Kojima. (2000). The “flying geese” model of Asian economic development: Origin, theoretical extensions, and regional policy implications. *Journal of Asian Economics*, 11(4), pp. 375-401.
- Shujiro Urata. (2002). *Japanese foreign direct investment in East Asia with particular focus on ASEAN4*. Conference on Foreign Direct Investment: Opportunities and Challenges for Cambodia, Laos, and Vietnam to be held in Hanoi, Vietnam, on August 16-17, 2002. Tokyo, Japan: Waseda University.
- Solow, Robert M. (1956). A contribution to the theory of economic growth. *The quarterly journal of economics*, 70(1), pp. 65-94.

การเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ในการสร้างการรับรู้ของประชาชน
เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

PREPARATION OF TELEVISION CORPORATIONS TO CREATE
PUBLIC AWARENESS TO ENTER THE ASEAN COMMUNITY

พุดพิพงษ์ รั้งจันทร์*

Phutthiphong Rabchan

ดร.ศรัณย์ธร ศศิธนากรแก้ว**

Dr.Saranthorn Sasithanakornkaew

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยการสัมภาษณ์เจาะลึกประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า สื่อโทรทัศน์มีการเตรียมความพร้อม 4 ด้าน คือ 1) ความพร้อมด้านบุคลากร พบว่าสื่อวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานีให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้กับนักข่าวมากเป็นอันดับแรก ด้วยการจ้างวิทยากรมาอบรมความรู้ภาษาอังกฤษให้กับนักข่าวและเปิดรับนักข่าวรุ่นใหม่ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษ 2) ความพร้อมด้านเทคโนโลยี พบว่าทุกสถานีมีการเตรียมความพร้อมและปรับปรุงอุปกรณ์การทำงานอยู่เสมอ 3) ความพร้อมด้านรูปแบบเนื้อหาการนำเสนอ พบว่าส่วนมากจะนำเสนอในรูปแบบสื่อบนจอโทรทัศน์โดยแทรกอยู่ในข่าวประจำวัน 4) ความพร้อมด้านนโยบายขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ พบว่าผู้บริหารทุกสถานีเห็นความสำคัญและมีนโยบายการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และพบว่าการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับ 0.399 **

คำสำคัญ: สื่อวิทยุโทรทัศน์, ประชาคมอาเซียน

*นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา

2555

**อาจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์และสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

This research aimed 1) to study the preparation of television corporations to create public awareness to enter the ASEAN Community, and 2) to study the relationship between the exposure of Television Corporation to ASEAN Community and the information awareness of ASEAN Community among citizens in Bangkok. The data were collected in qualitative and quantitative by using in-depth interview of 400 Bangkok residents and using simple random sampling. The data-collection instrument was a questionnaire. The result showed that television media had prepared itself in 4 aspects: 1) Personnel preparation – Every television station considered the preparation of English proficiency of reporters at the first priority by arranging English training sessions for reporters and there was a demand for new reporters who had English proficiency, 2) Technology preparation – Every station kept its instruments and equipment up to date, 3) Content and presentation preparation – Most of the stations provided information in form of scoops inserted in daily news, and 4) Policy preparation –The board directors of every station were aware of the importance and had its policy for ASEAN Community Preparation. Furthermore, the research showed that citizen's exposure to television was related to the awareness of ASEAN Community information, which was at a medium level, showing statistic significance at .01 level. The multiple linear regression between the exposure to radio and television medias concerning the ASEAN Economic Community and the awareness of ASEAN Economic Community information was equal to 0.399**

Keywords: television, ASEAN Community.

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ สมาชิกประชาคมอาเซียน 10 ประเทศต่างเตรียมความพร้อม ในส่วนของประเทศไทยมีแนวทางการเตรียมความพร้อมโดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) นำไปสู่การกำหนดแผนกลยุทธ์หรือแผนปฏิบัติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และในส่วนของประโยชน์ที่จะได้รับและผลกระทบที่เกิดขึ้น ถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้การเตรียมความพร้อมบังเกิดผลในทางปฏิบัติ

สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การรับรู้และการสร้างความเข้าใจของคนในสังคม ทั้งยังเป็นสื่อที่มีศักยภาพมากที่สุดในการเข้าถึงผู้ชมได้ง่าย ทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานะทางการศึกษา เนื่องจากสามารถสื่อสารได้ทั้งภาพและเสียงในขณะเดียวกัน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ในการสร้างการรับรู้ของประชาชนเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเน้นศึกษาการเตรียมความพร้อมเฉพาะสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่องโมเดิร์นไนน์ทีวี ช่อง สทท.11 และช่องไทยพีบีเอส

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์เพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่องโมเดิร์นไนน์ทีวี ช่อง สทท.11 และช่องไทยพีบีเอส สถานีละ 2 คน รวมทั้งสัมภาษณ์นักวิชาการและนักสื่อสารมวลชน จำนวน 3 คน

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต ทั้งชายและหญิง จำนวน 5,674,842 คน (สถิติ ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยสูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นสถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความสัมพันธ์ (correlation)

ผลการวิจัย

1. การเตรียมความพร้อมบุคลากร สื่อโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี มีรูปแบบการเตรียมความพร้อมที่เหมือนกันคือ มีการอบรมให้ความรู้ภาษาอังกฤษ โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาสอนพิเศษ และให้ความสำคัญเรื่องความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการส่งนักข่าวไปศึกษาดูงานประเทศในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน

2. การเตรียมความพร้อมเทคโนโลยี ทั้ง 6 สถานี ให้ความสำคัญเรื่องเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตข่าวอยู่ตลอดเวลา โดยการสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์การทำงานก่อนออกเดินทางไปทำข่าวอยู่เสมอ และมีการพัฒนาด้านเทคนิคเพื่อรองรับเทคโนโลยีในอนาคต เช่น เตรียมความพร้อมรองรับการออกอากาศในระบบไฮเดฟฟินิชัน และทีวีดิจิทัล

3. การเตรียมความพร้อมรูปแบบเนื้อหาการนำเสนอ พบว่าการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน จะนำเสนอในรูปแบบสื่อบอร์ดข่าว โดยแทรกอยู่ในข่าวหลักของแต่ละวัน เป็นการให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ส่วนเรื่องการเมือง หากเป็นประเด็นความขัดแย้ง สื่อโทรทัศน์ทุกช่องจะหลีกเลี่ยงการนำเสนอ

4. การเตรียมความพร้อมนโยบายขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ ทุกสถานีเห็นความสำคัญและมีนโยบายการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนให้ความเห็นว่า สื่อโทรทัศน์ยังเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียนน้อย อาจจะมาจกสาเหตุที่นักข่าวไม่มีเวลาในการศึกษาหาข้อมูล เนื่องจากภาระงานที่มีมากเกินไป เห็นได้ชัดจากการสื่อสารออกมาจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันเกือบทุกสถานี กล่าวคือ เมื่อพูดถึงประชาคมอาเซียนมักใช้คำว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งเป็นความเข้าใจที่ผิดก่อให้เกิดความเข้าใจว่า ประชาคมอาเซียน หมายถึง ประชาคมเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ซึ่งความเป็นจริงแล้วยังมีด้านการเมือง สังคมและวัฒนธรรมด้วย

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.8 อายุน้อยกว่า 25 ปี ร้อยละ 63.8 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.5 รายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 55.8 และมีอาชีพเป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 56.8 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาในหัวข้อ “การเตรียมความพร้อมขององค์กรสื่อวิทยุโทรทัศน์ในการสร้างการรับรู้ของประชาชนเพื่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” พบว่าสื่อวิทยุโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี (ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 ช่อง โมเดิร์นไนน์ทีวี ช่อง สทท.11 และช่องไทยพีบีเอส) ต่างให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร โดยเฉพาะการส่งเสริมความรู้ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และการส่งเสริมให้บุคลากรได้ไปศึกษาดูงานในต่างประเทศ สอดคล้องกับการศึกษาของกรมอาเซียน ด้านการเตรียมความพร้อมเทคโนโลยีนั้น ทุกช่องต่างพัฒนาและเตรียมการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอยู่เสมอ มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการออกอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้นี้ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการออกอากาศในระบบไฮเดฟฟินิชัน และเตรียมความพร้อมเข้าสู่ยุคทีวีในระบบดิจิทัล การเตรียมความพร้อมด้านการนำเสนอ ทั้ง 6 สถานี มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในรูปแบบสื่อบอร์ดข่าว เน้นให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนและข่าวสารการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่าง ๆ ในประเทศการเตรียมความพร้อมบทบาทของสื่อโทรทัศน์และนโยบายขององค์กร สถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 สถานี ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชนในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ส่วนนโยบายนั้นทุกสถานีต่างเน้นย้ำการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แต่มีบางสถานีฯ เช่น ช่อง สทท.11 และ โมเดิร์นไนน์ทีวี ที่มีข้อจำกัดในการปฏิบัติตามนโยบาย ทั้งนี้สาเหตุน่าจะมาจากทั้งสองสถานีฯ อยู่ในการควบคุมของ

หน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตามในส่วนของผู้ปฏิบัติงานต่างมีความสนใจในการเตรียมความพร้อมเป็นอย่างดี จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของศศิวิมล บริบุญวงศ์ (2555) ที่ศึกษาในหัวข้อ “ทิศทางสื่อมวลชนไทยในเวทีประชาคมอาเซียน” ผลการศึกษาพบว่า สื่อมวลชนจะต้องช่วยกันสร้างและตอกย้ำให้ทุกคนรู้สึกเป็นประชากรคนหนึ่งของอาเซียนและสื่อรุ่นใหม่ควรพร้อมรวมเวทีกับสื่อต่างประเทศให้มากกว่านี้ ทั้งเวทีเล็กและเวทีใหญ่ การสร้างคนโดยเลือกคนที่ใช้ภาษาได้ ออกไปทำงานต่างประเทศให้มากขึ้น

นอกจากนี้ ข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึกนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน พบว่า สื่อมวลชนมีความสนใจในการเตรียมความพร้อมขององค์กรและมีความพร้อมที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพื่อให้เกิดการรับรู้กับประชาชนได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่าทุกช่องมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนออกมาบ้างแล้ว แต่ยังมีข้อที่น่าเป็นห่วงในประเด็นบทบาทการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เช่น นักข่าวด้านสื่อโทรทัศน์ยังมีความรู้ความเข้าใจเรื่องประชาคมอาเซียนน้อยมาก อาจจะเป็นเพราะนักข่าวไม่ได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้รู้เพียงแคผิวเผินเท่านั้น นอกจากนั้นแล้วการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน พบว่าไม่มีสถานีโทรทัศน์ช่องใดมีการวิเคราะห์เจาะลึกในประเด็นที่กำลังเป็นข้อพิพาท เช่น ความขัดแย้งในหมู่เกาะทะเลจีนใต้และหมู่เกาะสแปรทลีย์ พาราเซล อาจมาจากการที่นักข่าวยังไม่มีความรู้มากพอที่จะวิเคราะห์ และยังไม่ชำนาญเรื่องภาษาอังกฤษ ประเด็นที่น่าเป็นห่วงคือหลายช่องนำเสนอเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่องของประชาคมอาเซียน โดยมุ่งนำเสนอเรื่องประชาคมเศรษฐกิจประเด็นเดียว จนทำให้สื่อนำเสนอไปในทำนองเดียวกันว่าหากจะรายงานเรื่องประชาคมอาเซียน มักนำเสนอในประเด็นประชาคมเศรษฐกิจหรือเออีซี จากข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของกวี จงกิจถาวร (2553) ซึ่งได้ศึกษาในหัวข้อ บทบาทสื่อมวลชนกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน สรุปไว้ว่า ปัญหาของสื่อมวลชนไทยคือ ไม่เข้าใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เรื่องละเอียดอ่อนในประเทศเพื่อนบ้าน คิดในกรอบเสมอไม่คิดนอกกรอบ สนใจแต่เรื่องของประเทศตนเองไม่สนใจเรื่องของประเทศเพื่อนบ้าน

จากสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างไร ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า หากกลุ่มตัวอย่างได้เปิดรับสื่อวิทยุโทรทัศน์มากจะมีความรู้ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาสภาพปัญหาการทำงานของสื่อโทรทัศน์ในกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐ เจาะลึกแต่ละสถานี เช่น เรื่องนโยบายของสถานีกับความเป็นไปได้จริงของผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น โดยเสนอให้ศึกษาศาสนาวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (สทท.11) และสถานีโมเดิร์นไนน์ทีวี (ช่อง 9 อสมท.)

2. ด้านการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนของสื่อมวลชน ควรนำเสนอในรูปแบบสารคดี การ์ตูน โดยเนื้อหาที่นำเสนอควรเป็นเรื่องพื้นฐานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

บรรณานุกรม

- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2553). *บทบาทสื่อมวลชนกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.mfa.go.th/asean/th/home> [2555, 14 เมษายน].
- กวี จงกิจถาวร. (2553). *บทบาทสื่อมวลชนกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- คณะกรรมการการต่างประเทศ สถานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). *กฎบัตรอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักเลขาธิการวุฒิสภา.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ศศิวิมล บริบุญวงศ์. (2555). ทิศทางสื่อมวลชนไทยในเวทีประชาคมอาเซียน. *วารสารกรมประชาสัมพันธ์*, 17(185), หน้า 13-15
- Becker, S. L. (1987). *Discovering mass communication*. Glenview, IL: Scott Foresman.
- Burgoon, M. (1974). *Small group communication: A functional approach*. New York, NY: Holt, Rinehart and Winston.
- Cohen, B. J. (1979). *Introduction to sociology*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Giddens, A. (1990). *The consequences of modernity*. Cambridge, MA: Polity Press.
- Head, S. W., Spann, T., & McGregor, M. A. (2001). *Broadcasting in America: A survey of electronic media*. Boston, MA.: Houghton Mifflin.
- Wilbur, S. (1973). *Channels and audiences in handbook of communication*. Chicago, IL: Rand McNally College Publishing.

ทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้น
ในอุตสาหกรรมยานยนต์ กรณีศึกษา
บริษัทอโต้ออลlianceแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด

PERCEPTION OF WORKERS TOWARDS MANAGERIAL SKILLS OF
FIRST-LEVEL MANAGER IN AUTOMOTIVE INDUSTRY:
A CASE AT AUTO ALLIANCE (THAILAND) COMPANY

มงคล เนื่องจางค์*

Mongkol Nuengjumnong

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตีระ ระบอบ**

Asst.Prof. Dr.Chutira Rabob

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ทักษะด้านการศึกษาและการสอน และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารระดับต้น ตามทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิต และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้น ตามทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตที่มีความแตกต่างกันในด้านระยะเวลาการทำงานในองค์กรและหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิต กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปฏิบัติงาน ฝ่ายการผลิต จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด พบว่าระดับทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.177$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารระดับต้นมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ยคือ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ($\bar{X} = 3.201$) เป็นลำดับที่ 1 ทักษะด้านเทคนิค ($\bar{X} = 3.189$) เป็นลำดับที่ 2 ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ($\bar{X} = 3.186$) เป็น ลำดับที่ 3 ทักษะด้านความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 3.049$) เป็นลำดับที่ 4 และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 2.960$) เป็นลำดับที่ 5

* นักศึกษาหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ปีการศึกษา 2555

** ประธานหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้น จำแนกตามข้อมูลผู้ปฏิบัติงานพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาทำงานในองค์กรแตกต่างกัน มีทักษะไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนผู้ปฏิบัติงานในสังกัดฝ่ายผลิตที่หน่วยงานแตกต่างกัน มีทักษะไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ทักษะการบริหาร, ผู้บริหารระดับต้น, อุตสาหกรรมยานยนต์

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study managerial skills level of the first-level managers which are consisted of 5 aspects such as conceptual skills, human skills, technical skills, educational and instructional skills and cognitive skills as perceived of workers in production division, and 2) to compare the managerial skills of the first-level managers classified by working period in organization and sections in production division. The sample groups for this research were 380 workers in production division. The tool for data collection in this research was questionnaire consisting of rating scales with the reliability value equal to 0.953. The statistics used for this included percentage, mean, standard deviation, One Way ANOVA and least significant difference: LSD The results of research were, as follows: The overall of the managerial skills of first level manager were at a middle level ($\bar{X} = 3.117$). Having considered by aspects, the first level managers who had managerial skills were also at the middle level at all aspects ranking from the most to the least in terms of means, for example, the 1st level ($\bar{X} = 3.201$) was educational and instructional skills, 2nd level ($\bar{X} = 3.189$) was technical skills, 3th level ($\bar{X} = 3.186$) was cognitive skills, 4th level ($\bar{X} = 3.049$) was conceptual skills, and 5th level ($\bar{X} = 2.960$) was human skills, respectively. The comparison of managerial skills of the first-level managers which were classified by operator's data, indicated that the workers who had different working period did not have different attitudes. So the hypotheses are rejected. Whereas the workers who were in different sections in production division do not find significant differences, either.

Keywords: managerial skills, the first-level managers, automotive industry.

บทนำ

ธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นธุรกิจที่ต้องใช้ทรัพยากรมนุษย์จำนวนมากทั้งระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ในการผลิตรถยนต์ 1 คัน ต้องใช้ขั้นตอนการออกแบบ เทคโนโลยี การแปรรูปวัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน ที่ต้องสัมพันธ์กัน โดยอาศัยหลักการบริหารที่ประกอบไปด้วย การวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุม พร้อมทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต การจัดการการเงินการบัญชี การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทั้งหมด

นี้ต้องผสมผสานให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของธุรกิจ ซึ่งจะประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน นั่นคือ ทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติการ โดยฝ่ายบริหารแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ 1) การบริหารระดับสูง 2) การบริหารระดับกลาง และ 3) การบริหารระดับต้น ซึ่งแต่ละระดับมีผู้บริหารทำหน้าที่ดังนี้ ผู้บริหารระดับสูง ทำหน้าที่วางแผนการดำเนินการ กำหนดนโยบาย เป้าหมายธุรกิจ ผู้บริหารระดับกลาง ทำหน้าที่นำนโยบายและเป้าหมายธุรกิจจากผู้บริหารระดับสูงมาแปลงเป็นแผนงานในการดำเนินงาน และผู้บริหารระดับต้น ทำหน้าที่นำแผนงานจากผู้บริหารระดับกลางมาปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จโดยอาศัยฝ่ายปฏิบัติการซึ่งประกอบด้วย พนักงานฝีมือในระดับต่าง ๆ ซึ่งพนักงานในฝ่ายปฏิบัติการจะอยู่ภายใต้การบริหารของผู้บริหารระดับต้นหรือผู้บริหารการผลิตหรือหัวหน้างานการผลิต ผู้บริหารระดับต้นต้องทำหน้าที่เชื่อมโยงนโยบายจากผู้บริหารระดับกลางหรือระดับสูงลงมาสู่พนักงานด้วยความเข้าใจต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร พร้อมกันนั้นจะต้องนำความต้องการของพนักงานรายงานต่อผู้บริหารระดับกลางหรือระดับสูงให้มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการบริหารแรงงานที่จะก่อให้เกิดการพิพาทแรงงาน ผู้บริหารระดับต้นมีหน้าที่สำคัญหลายประการในการบริหารงานให้ครอบคลุมทุกประเด็น ซึ่งองค์กรธุรกิจการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์ ผู้บริหารระดับต้นมีหน้าที่การบริหารในด้านต่าง ๆ ดังนี้ การบริหารการผลิต การบริหารคุณภาพ การจัดการวัตถุดิบ การบริหารผลิตภาพ การส่งเสริมกิจกรรมเพิ่มผลผลิต การบริหารดำเนินการในระบบต่าง ๆ เช่น ระบบคุณภาพ ระบบความปลอดภัย ระบบสิ่งแวดล้อม ซึ่งภารกิจเหล่านี้ ผู้บริหารระดับต้นต้องเป็นผู้ขับเคลื่อน ผลักดัน ส่งเสริมให้พนักงาน ดำเนินภารกิจเหล่านี้อยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารระดับต้นต้องใช้ทักษะการบริหารมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนด

ในฐานะที่ผู้วิจัยทำงานในหน่วยงานวางแผนและควบคุมการผลิต ต้องทำหน้าที่ประสานงานกับผู้บริหารระดับต้นในฝ่ายผลิตที่มีจำนวนหลายหน่วยงาน พบว่าผู้บริหารระดับต้นบางท่านมีความเข้าใจในหลักการบริหารยังไม่ลึกซึ้งและขาดทักษะทางการบริหาร ไม่สามารถนำไปแก้ไขในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น ทักษะความคิดรวบยอดที่ยังไม่สามารถมองเห็นภาพรวมการผลิตทั้งระบบได้ ทำให้ไม่สามารถอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจได้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นของ บริษัทอโต้แอลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด โดยใช้มุมมองหรือทักษะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยเป็นข้อมูลที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตได้เห็น ได้รับรู้ด้วยตนเอง ว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารการผลิตระดับต้นเป็นอย่างไร โดยผู้วิจัยนำแนวคิดทักษะการบริหารของโรเบิร์ต แอล แคทซ์ (Robert L. Katz) มาใช้ประกอบด้วย 3 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) 2) ทักษะด้านมนุษย์ (human skills) 3) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) และนำแนวคิดทักษะการบริหารของเชลเบิร์ต แอล เดรก และวิลเลียม เอช โรว์ (Thelbert L. Drake & William H. Roe) มาใช้ด้วย ซึ่งประกอบด้วย 2 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (educational and instructional skills) และ 2) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive skills)

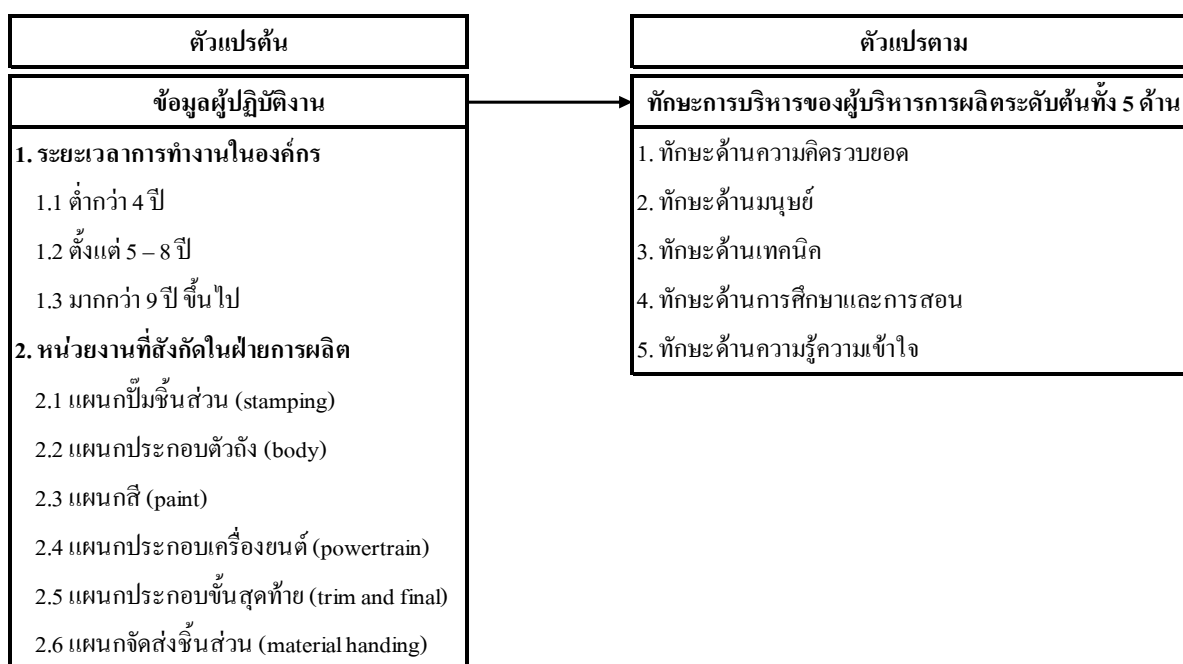
ด้วยความสำคัญของผู้บริหารระดับต้นดังกล่าว ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นฝ่ายการผลิต บริษัทอโต้อัลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด เป็นสิ่งที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง ทั้งนี้ได้ทราบถึงทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตต้องการ และนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับผู้บริหารระดับต้น เพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารหรือหัวหน้างานการผลิตมีทักษะการบริหารในด้านต่าง ๆ เป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมต่อการเป็นผู้บริหารระดับต้นที่ดี และสอดคล้องกับการบริหารงานในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงสำหรับอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ตลอดจนเป็นการพัฒนาองค์การให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เมื่อมีการรับแรงงานในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเข้ามาสู่อุตสาหกรรมยานยนต์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการบริหารทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านความคิดรวบยอด (conceptual skills) ทักษะด้านมนุษย์ (human skills) ทักษะด้านเทคนิค (technical skills) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (educational and instructional skills) และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive skills) ของผู้บริหารระดับต้นตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิต

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตที่มีความแตกต่างกันในด้านระยะเวลาการทำงานในองค์กรและหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารการผลิตระดับต้น ตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตที่มีระยะเวลาการทำงานในองค์กรแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

2. ทักษะการบริหารของผู้บริหารการผลิตระดับต้น ตามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตที่มีหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิตแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถให้ทัศนะของตนเองที่มีต่อผู้บริหารระดับต้น โดยเป็นข้อมูลที่ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายการผลิตได้เห็น ได้รับรู้ด้วยตนเอง ว่าทักษะการบริหารของผู้บริหารการผลิตระดับต้นเป็นอย่างไร โดยกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) ระยะเวลาการทำงานในองค์กร และ 2) หน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานปฏิบัติการฝ่ายการผลิตของบริษัทอโต้อัลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด ในจังหวัดระยอง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 6,848 คน (ข้อมูล ณ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2555) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 ระยะเวลาการทำงานในองค์กร เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (ordinal scale) และข้อที่ 2 หน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิต เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทนามบัญญัติ (nominal scale) ตอนที่ 2 สอบถามทัศนะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารการผลิตระดับต้น ลักษณะคำถามเป็นแบบอันตรภาคชั้น 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามในช่วงประชุมก่อนปฏิบัติงานและจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (least significant difference: LSD)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 4 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 25 มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 5-8 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 35.5 และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 9 ปีขึ้นไป จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 39.5 จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิตพบว่า แผนกปั๊มชิ้นส่วน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7 แผนกประกอบตัวถัง มีจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 แผนกสี มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 แผนกประกอบเครื่องยนต์ มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 แผนกประกอบชิ้นสุดท้าย มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 3 และแผนกจัดส่งชิ้นส่วน มีจำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2

2. ระดับทักษะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้นทั้ง 5 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลางโดยเรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ ทักษะด้านการศึกษาและการสอนเป็นลำดับที่ 1 ทักษะด้านเทคนิคเป็นลำดับที่ 2 ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจเป็นลำดับที่ 3 ทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นลำดับที่ 4 และทักษะด้านมนุษย์เป็นลำดับที่ 5 ดังนี้

ระดับทักษะด้านความคิดรวบยอด เรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นลำดับที่ 1 มีความสามารถในการบริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นลำดับที่ 2 มีความเข้าใจกระบวนการผลิตรถยนต์โดยรวมเป็นลำดับที่ 3 มีความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารการผลิตเป็นลำดับที่ 4 และมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานเป็นลำดับที่ 5

ระดับทักษะด้านมนุษย์ เรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงาน เช่น กิจกรรม ด้านกีฬา ด้านพบปะสังสรรค์ เป็นลำดับที่ 1 สามารถให้ความคิดและให้คำปรึกษาแก่พนักงานเป็นลำดับที่ 2 มีความเป็นกันเอง ไม่ถือตัว และวางตนอย่างเหมาะสม เป็นลำดับที่ 3 สามารถทำงานร่วมกับพนักงานและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นลำดับที่ 4 และสามารถเป็นแบบอย่างและเป็นที่ยอมรับของพนักงานเป็นลำดับที่ 5

ระดับทักษะด้านเทคนิค เรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นลำดับที่ 1 มีความสามารถในการส่งเสริมกิจกรรมการผลิต ได้แก่ กิจกรรม 5ส กิจกรรมข้อเสนอแนะ ฯลฯ เป็นลำดับที่ 2 มีความสามารถในการให้คำปรึกษาแก่พนักงานเกี่ยวกับปัญหาการผลิตเป็นลำดับที่ 3 มีความสามารถในการใช้เครื่องมือทางสถิติสำหรับการเพิ่มผลิตภาพและการควบคุมคุณภาพเป็นลำดับที่ 4 และมีความรู้ในการปฏิบัติงานกับเครื่องจักรเป็นลำดับที่ 5

ระดับทักษะด้านการศึกษาและการสอน เรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สามารถสอนงานในตำแหน่งงานต่าง ๆ ให้กับพนักงานเป็นลำดับที่ 1 สามารถจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้สอดคล้องกับระดับเส้นทางความก้าวหน้าทางอาชีพเป็นลำดับที่ 2 มีการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการเรียนและฝึกอบรมเป็นลำดับที่ 3 มีความสามารถในการจัดเตรียมสื่อการสอนและเอกสารอบรมเป็นลำดับที่ 4 และมีการติดตามและสนับสนุนให้พนักงานเข้ารับการพัฒนาจากการฝึกอบรมเป็นลำดับที่ 5

ระดับทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ เรียงจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย พิจารณารายข้อพบว่า มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นลำดับที่ 1 มีการนำความรู้การบริหารการผลิตมาใช้ในการเพิ่มผลิตผลของหน่วยงานเพื่อรองรับการพัฒนาในอนาคตเป็นลำดับที่ 2 มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานแนวทางใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการทำงานเป็นลำดับที่ 3 มีการนำแนวทางการบริหารแบบใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในองค์กรเป็นลำดับที่ 4 และมีวิสัยทัศน์ในการนำองค์กรสู่ความสำเร็จทันต่อโลกธุรกิจในยุคปัจจุบันเป็นลำดับที่ 5

3. สำหรับทักษะการบริหารโดยรวม เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า มีระดับทักษะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาช่วงประสบการณ์การทำงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ต่ำกว่า 4 ปี และช่วงประสบการณ์การทำงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มากกว่า 9 ปี เมื่อจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิต พิจารณาตามหน่วยงานพบว่า หน่วยงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือแผนกป้อนชิ้นส่วน หน่วยงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือแผนกประกอบชิ้นสุดท้าย

4. การเปรียบเทียบทักษะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารโดยรวมของผู้บริหารระดับต้นพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีระดับทักษะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและพนักงานที่จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัดในฝ่ายการผลิตแตกต่างกัน มีระดับทักษะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้น จำแนกตามข้อมูลผู้ปฏิบัติงานพบว่า ผู้ปฏิบัติงานที่มีระยะเวลาทำงานในองค์กรแตกต่างกัน และอยู่ในสังกัดฝ่ายผลิตที่หน่วยงานแตกต่างกัน มีทักษะไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐาน สามารถอธิบายได้ว่าผู้บริหารระดับต้นมีความใกล้ชิดกับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งผู้ปฏิบัติงานมีทักษะมองเห็นผู้บริหารระดับต้นมีความสามารถทางการบริหาร สอดคล้องกับการศึกษาระดับทักษะของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อทักษะการบริหารของผู้บริหารระดับต้น พบว่าทักษะด้านการศึกษาและการสอนเป็นลำดับที่ 1 เมื่อนำรายชื่อลำดับที่ 1 ของแต่ละด้านมารวมกันพบว่า ผู้บริหารการผลิตมีความสามารถดังนี้

ระดับทักษะด้านความคิดรวบยอด พบว่ามีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการดำเนินธุรกิจของบริษัทเป็นลำดับที่ 1

ระดับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่ามีความสามารถในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงาน เช่น กิจกรรมด้านกีฬา ด้านพบปะสังสรรค์ เป็นลำดับที่ 1

ระดับทักษะด้านเทคนิค พบว่ามีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของผลิตภัณฑ์เป็นลำดับที่ 1

ระดับทักษะด้านการศึกษาและการสอน พบว่ามีความสามารถในการสอนงานในตำแหน่งงานต่าง ๆ ให้กับพนักงานเป็นลำดับที่ 1

ระดับทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่ามีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเป็นลำดับที่ 1

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำลำดับที่ 4 และที่ 5 ของแต่ละทักษะ ไปเป็นข้อมูลเพื่อนำไปสร้างหลักสูตรเพื่อพัฒนาให้ผู้บริหารระดับต้นมีทักษะเพิ่มขึ้น ดังนี้ 1) ทักษะด้านความคิดรวบยอด ควรแก้ไขในด้านความรู้ความเข้าใจในระบบการบริหารการผลิต และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรแก้ไขในด้านการทำงานร่วมกับพนักงานและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างและเป็นที่ยอมรับของพนักงาน 3) ทักษะด้านเทคนิค ควรแก้ไขในด้านความสามารถใน

การใช้เครื่องมือทางสถิติสำหรับการเพิ่มผลิตภาพและการควบคุมคุณภาพ และความรู้ในการปฏิบัติงานกับเครื่องจักร 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ควรแก้ไขด้านความสามารถในการจัดเตรียมสื่อการสอนและเอกสารอบรม และการติดตามและสนับสนุนให้พนักงานเข้ารับการพัฒนาศึกษาด้วยการฝึกอบรม และ 5) ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ควรแก้ไขในด้านการนำแนวทางการบริหารแบบใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในองค์กร และวิสัยทัศน์ในการนำองค์กรสู่ความสำเร็จทันต่อโลกธุรกิจในยุคปัจจุบัน

2. ควรพัฒนาผู้บริหารระดับต้นอย่างต่อเนื่อง ในเรื่องความต้องการฝึกอบรมทักษะการบริหารในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรในอนาคต และศึกษาความพร้อมของผู้บริหารระดับต้นเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสู่การเข้าเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

บรรณานุกรม

- ณรงค์ แยมประดิษฐ์. (2541). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). *องค์กรและการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทวรรณ งามวิริยวงศ์. (2554). *การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการจัดการของผู้บริหารองค์กรเอกชน*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระครูไพโรจน์สารคุณ (สุเทพ งามละม้าย). (2553). *ทักษะการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มาโนช วิริยะ. (2554). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Katz, Robert L. (1955). Skills of effective administration. *Harvard Business Review*, 33(1), pp. 33-42.
- Drake, Thelbert L., & Roe, William H. (1986). *The principalship* (3rd ed.). New York, NY: Macmillan.

การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียน
ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้
กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ

A COMPARISON OF ENGLISH SPEAKING ABILITIES AND ATTITUDES
TOWARDS ENGLISH LEARNING OF
PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS TAUGHT BY ROLE - PLAYS
AND THE NATURAL APPROACH

พระมหา ยรรยง ลั่นลอด*

Phramaha Yanyong Lanlod

ดร.ทรงศรี ตุ่นทอง**

Dr.Songsri Toonthong

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วนิดา วิรมย์รัตน์***

Asst.Prof.Wanida Wiromrat

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 50 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลากเลือกโรงเรียน จับสลากเลือกห้องเรียน และจับสลากเลือกวิธีสอน ได้กลุ่มทดลองที่ 1 สอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 25 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 สอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และแผนการ

* นักศึกษาลัทธิสุทธศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

***อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

จัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และ 3) แบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (*t*-test) พบว่า 1) ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กิจกรรมบทบาทสมมติ, แนวคิดวิถีธรรมชาติ

ABSTRACT

This present research aimed to compare: 1) the English communicative speaking ability, and 2) attitudes in English learning of Prathomsuksa 6 students taught by using role - play activities and the natural approach. The samples of this research consisted of 50 students in Prathomsuksa 6 of Anuban Watparinayok School, Bangkok Primary Service Area Office, in the second semester of the academic year 2012. They were obtained by using simple random sampling method – choosing schools, classroom, and teaching method by drawing lots. All 50 students were randomly divided into two equal groups. One group was taught by using role - play activities and the other was taught by using the natural approach. Each group consisted of 25 students. The research instruments comprised: 1) learning management plans taught by using role - play activities and the natural approach, 2) the English communicative speaking ability test, and 3) a questionnaire on attitudes towards English learning with a reliability of 0.793. The data was statistically analyzed for mean, standard deviation, and independent samples *t*-test. The findings revealed that: 1) English speaking abilities of Prathomsuksa 6 students taught by role - play activities and the natural approach was significantly different at a .05 level, and 2) The attitudes towards English learning of Prathomsuksa 6 students taught by role - play activities and the natural approach was significantly different at a .05 level.

Keywords: role – play, the natural approach.

บทนำ

กิจกรรมบทบาทสมมติคือการแสดงบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนดขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับบทเรียน เป็นเทคนิคในการจัดกิจกรรมวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสนำภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ที่เอื้อประโยชน์ให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางภาษา เพราะการสร้างสถานการณ์สมมติแล้วให้ผู้เรียนสวมบทบาทนั้น ๆ จะช่วยให้เกิดจินตนาการและแรงบันดาลใจที่จะนำทักษะทางภาษาที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการสื่อสาร

(สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2535, หน้า 143) กิจกรรมบทบาทสมมติจึงมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อทักษะการฟัง การพูด สามารถกำหนดเป็นกิจกรรมในชั้นการนำไปใช้ (พรสวรรค์ สีป้อ, 2550, หน้า 104) ส่วนการสอนภาษาโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ เป็นวิธีการสอนที่พัฒนาโดยแครชเชนและเทอร์เรล (Krashen & Terrell, 1983) เน้นการรับภาษามากกว่าการเรียนรู้ภาษา เรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับของการเรียนรู้ภาษาแม่คือ เริ่มตั้งแต่ทักษะการฟัง ไปสู่ทักษะการพูด การอ่านและการเขียนตามลำดับ โดยทำให้ผู้เรียนได้ฟังภาษาโดยให้ปัจจัยป้อนที่เข้าใจได้ (comprehensible input) มีระยะเวลาของการปรับตัวและสั่งสมประสบการณ์ทางภาษา (silent period) เมื่อพร้อมที่จะพูด ผู้เรียนจะพูดออกมาได้เองโดยไม่ต้องมีการบังคับ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (role play) กับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ (the natural approach) ว่าวิธีการไหนที่จะพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 50 คน แบ่งเป็นเพศชาย 12 คน เพศหญิง 38 คน อายุเฉลี่ย 11 ปี ได้มาจากการสุ่ม 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลากเลือกโรงเรียน ได้โรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก ซึ่งมีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 ห้องเรียน จัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ ขั้นตอนที่ 2 สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากเลือกห้องเรียน ได้ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 และ 6/4 ขั้นตอนที่ 3 สุ่มอย่างง่ายโดยวิธีสอนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้กลุ่มทดลองที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/4 สอน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 25 คน และกลุ่มทดลองที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 สอน โดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ จำนวน 25 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จำนวน 9 ชั่วโมง
  2. แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ จำนวน 9 ชั่วโมง
  3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ แบบปากเปล่า
- ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
1. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีสอน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติและวิธีการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และแนวคิดวิธีธรรมชาติ กำหนดเนื้อหาที่เหมาะสมกับการสอนนักเรียน จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ Directions, Foods and Drinks, Shopping

1.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติและแนวคิดวิธีธรรมชาติ จำนวน 18 แผน ใช้เวลาในการสอน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

1.3 นำแผนจัดการการเรียนรู้ไปหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ผลดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติได้ค่าเฉลี่ย 4.58 ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ ได้ค่าเฉลี่ย 4.57 แผนการสอนทั้ง 2 วิธีมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบ และเกณฑ์การประเมินความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งสร้างแบบทดสอบแบบปากเปล่า (oral test) เพื่อทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ใช้เวลาสอบคนละประมาณ 5 นาที

2.2 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้ค่าตั้งแต่ 0.80 - 1.00 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรง

2.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 คน จากนั้นนำไปทดสอบกับนักเรียนอีก 5 คน แก้ไขปรับปรุงจนกระทั่งได้แบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

2.4 การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ พิจารณาจากความสอดคล้องของการให้คะแนนของคณะกรรมการ จำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัยอีก 1 คน ได้ทดลองให้คะแนนนักเรียน 5 คน โดยให้นักเรียนพูดตอบคำถาม และบันทึกเสียงของนักเรียนทุกคนไว้ นำคะแนนของกรรมการทั้ง 2 คน มาหาค่าความสอดคล้องของการให้คะแนนด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์แบบเพียร์สัน (พิชิต ฤทธิ์จัญญู, 2545, หน้า 281) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.810 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

2.5 นำแบบทดสอบไปใช้กับนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

3. การสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

3.2 กำหนดเนื้อหาและรูปแบบ จากนั้นสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert)

3.3 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไปหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และข้อที่ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนตั้งแต่ 0.80 - 1.00 แสดงว่าแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรง

3.4 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อ

โดยใช้เทคนิค 50 % หาค่าอำนาจจำแนก และคัดเลือกเฉพาะค่าที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

3.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.793

3.6 นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกและหาคุณภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดปริณายก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ

วิธีสอน	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	sig
ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	25	48.56	9.42	4.482*	24	.000
ใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ	25	37.08	7.10			

* $p < .05$

2. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ

วิธีสอน	<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>df</i>	sig
ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ	25	84.96	6.15	2.633*	45.70	0.011
ใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ	25	79.32	7.99			

* $p < .05$

อภิปรายผล

1. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับที่ได้รับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีค่า

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.56 สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติซึ่งเท่ากับ 37.08 อาจเป็นเพราะกิจกรรมบทบาทสมมติมีลักษณะเด่นหลายประการที่ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ดังนี้

ประการที่ 1 กิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษด้วยตัวเองจึงเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรง อันจะส่งผลให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างดี สอดคล้องกับแนวคิดของลาดูส (Ladousse, 1988, p. 94) ที่กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติสามารถช่วยพัฒนาความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เช่น ได้เรียนรู้โครงสร้างและหน้าที่ทางภาษา มีโอกาสฝึกพูด ฝึกการใช้ภาษาในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการแสดงท่าทางตามบทบาท ได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียนให้กล้าพูดกล้าแสดงออก และสนุกสนานในการเรียน กิจกรรมบทบาทสมมติจึงช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดของนักเรียนได้อย่างดี ส่วนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติจะเน้นการให้ปัจจัยป้อนคือ ให้ผู้เรียนได้ฟังภาษาอังกฤษมาก ๆ เพื่อให้คุ้นเคย โดยเริ่มต้นจากทักษะการฟังไปสู่ทักษะการพูด ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา และจะต้องได้ยินได้ฟังบ่อย ๆ ผู้สอนจึงต้องมีความชำนาญในการพูดภาษาอังกฤษ แต่การสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติจะเป็นการฝึกภาษาพูดแบบก้าวกระโดด ด้วยการฝึกพูดโดยตรง เมื่อพูดบ่อย ๆ หรือได้ยินเพื่อนพูดบ่อย ๆ จึงเกิดทักษะในการใช้ภาษา

ประการที่ 2 กิจกรรมบทบาทสมมติจะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการนำภาษาไปใช้ในการสื่อสาร เพราะเป็นการสมมติสถานการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน จากการทดลองพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะจำบทให้ได้ พยายามนำเสนอการแสดงที่น่าสนใจทั้งลีลาท่าทางและน้ำเสียง บางครั้งนักเรียนก็เลือกใช้โครงสร้างทางภาษาหรือสำนวนการพูดที่เคยเรียนมาแล้วในการแสดง เมื่อนักเรียนเริ่มคุ้นเคยกับกิจกรรมการแสดงแล้ว จะเริ่มสนุกสนานกับการแสดงตามบทบาทที่ได้รับ ดังที่วิสาข์ จิตวิตร (2546, หน้า 20) ได้กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ดีที่สุดที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับสภาพของสังคม เพราะได้สวมบทบาทต่าง ๆ ที่นักเรียนจะมีโอกาสนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ส่วนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติจะเน้นที่ทักษะการฟังไปสู่ทักษะการพูด นักเรียนจะไม่ถูกบังคับให้พูดหากยังไม่พร้อม การปฏิบัติตามครูหรือตามคำสั่งจึงมักได้ผลในระยะเริ่มต้น โดยเริ่มต้นจากประโยคง่ายไปสู่ยาก แต่การสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติจะเริ่มฟังและพูดไปพร้อมกัน ซึ่งอาจจะต้องท่องจำบทพูดบ้าง แต่ก็ส่งผลให้มีความคงทนในการใช้ภาษา

ประการที่ 3 กิจกรรมบทบาทสมมติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูเป็นผู้วางแผนจัดการเรียนรู้และเป็นที่ปรึกษา นักเรียนจึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนอย่างแท้จริง ทำให้การเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของซิกเลอร์และออกเคย์ (Siglie & Ockey, 1998, p. 31) ที่ว่า วิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเห็นความสำคัญของการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากได้มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สถานการณ์ในการสื่อสาร สามารถนำความรู้ทางภาษาที่ได้เรียนมาใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการตอบสนองการเรียนอย่างแท้จริง ขณะที่การสอนโดยใช้

แนวคิดวิถีธรรมชาติ ครูต้องเป็นผู้ให้ปัจจัยป้อนทางภาษาที่ละเล็กทีละน้อย ครูหรือสื่อทางการศึกษาจึงเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้แทนนักเรียน

ประการที่ 4 กิจกรรมบทบาทสมมติมุ่งเน้นการสื่อสารภาษาโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กล่าวคือให้เรียนเป็นกลุ่มทีมหรือคู่ โดยกำหนดบทบาทให้นาภาษาที่เรียนมาใช้ในการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับเพื่อน มีการแข่งขันระหว่างกลุ่มว่ากลุ่มไหนจะแสดงได้ดีหรือพูดได้คล่องแคล่วกว่ากัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจ กล้าพูดกล้าแสดงออก สนทนาโต้ตอบกันอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร ป็องกงลาด (2545, หน้า 48) ที่กล่าวถึง การทำกิจกรรมเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม จะสร้างความมั่นใจกับผู้เรียนมากกว่าการต้องทำคนเดียว เมื่อมีความมั่นใจแล้วเขาจะกล้าพูดกล้าแสดงออก ซึ่งทำให้การพูดสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่การสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติโดยส่วนใหญ่ครูจะเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน

2. เจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับได้รับการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยแล้วพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีค่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติ 84.96 สูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติซึ่งเท่ากับ 79.32 อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมตินอกจากนี้กิจกรรมบทบาทสมตีมักเป็นกิจกรรมคู่หรือกลุ่ม ซึ่งทำให้นักเรียนรู้สึกมั่นใจและปลอดภัยในการเรียน สอดคล้องกับความเห็นของลาดูส (Ladousse, 1988, p. 94) ที่กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์ที่ปลอดภัย ทำให้ผู้เรียนมั่นใจ กล้าพูดกล้าแสดงออก รู้สึกสนุกสนานไปกับสถานการณ์และองค์ประกอบของการแสดง เช่น การจัดฉาก การแต่งกาย และบทสนทนา อีกทั้งมีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและเกิดแรงจูงใจในการฝึกใช้ภาษาอย่างจริงจัง ส่วนการสอนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ ควบคุมและดำเนินกิจกรรมทั้งหมด แม้จะมีพัฒนาการที่ละขั้นตอน จากง่ายไปยาก แต่ก็ต้องใช้เวลาานพอสมควร ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยโดยภาพรวมของนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้แนวคิดวิถีธรรมชาติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรใช้กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แต่ไม่ควรจัดซ้ำกันบ่อย ๆ ในรูปแบบเดิม เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาในการเรียนการสอน เพราะจะทำให้ให้นักเรียนมีความสนใจในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น

2. จากการนำกิจกรรมบทบาทสมมติไปใช้พบว่า ระยะเวลาแรกนักเรียนจะท่องจำบทพูด หากท่องจำบทพูดไม่ได้ก็จะขาดความมั่นใจ ไม่กล้าพูด รวมทั้งไม่กล้าแสดงลีลาท่าทาง ทำให้การแสดงไม่มีชีวิตชีวา ผู้สอนจึงควรใช้เวลาในการฝึกซ้อม รวมทั้งให้คำปรึกษาช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างเรียน จะทำให้นักเรียนคลายความวิตกกังวลและกล้าแสดงออกมากขึ้น

3. นักเรียนมักจะจับคู่หรือกลุ่มเดิม ผู้สอนควรจัดกลุ่มความสามารถกัน ทั้งนักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน และควรส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสใช้ภาษาที่ได้เรียนในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติไปศึกษาเปรียบเทียบกันในทุกๆ ด้าน นอกจากทักษะการพูด ซึ่งอาจจะได้ผลแตกต่างกันไป

2. ควรนำการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติไปศึกษาเปรียบเทียบกันในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อหาความเหมาะสมในการสอนในแต่ละระดับชั้น

3. ควรนำการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติหรือการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติไปทดลองสอนภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น หรือภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

บรรณานุกรม

- พรสวรรค์ สิปโป. (2550). *สุดยอดวิธีสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เฮาส์ ออฟ เคอร์รี่มีสท์.
- วิสาข์ จัตวีวงศ์. (2546). *กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: มิตรครู.
- สิริพร ป็องกงลาด. (2545). *การเปรียบเทียบระหว่างวิธีสอนที่ใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ และเกม กับวิธีสอนแบบปกติในการสอนทักษะพูด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2535). *วิธีสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Krashen, Stephan D., & Terrell, Tracy D. (1983). *The natural approach: Language acquisition in the classroom*. Oxford, England: Pergamon Press.
- Ladousse, Gillian Porter. (1988). *Role play*. Oxford, England: Oxford University Press.
- Siglier, S. M., & Ockey, G. J. (1998). *Alternative role playing techniques in the KELP classroom* (Online). Available: <http://www.well.com/user/greg>. [2012, January 5].

ข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือก: กรณีศึกษาชุมชน

ตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

**HEALTH CARE WITH ALTERNATIVE MEDICINE AMONG VILLAGERS
OF TAMBON BUENG SAN, AMPHOE ONGKHARAK,
CHANGWAT NAKHON NAYOK**

ยามีละ คอแม*

Yamila Domea

ดร.ธนวรรธน์ อิมสมบูรณ์**

Dr.Thanawat Imsomboon

บทคัดย่อ

จากรายงานการสำรวจการใช้ประโยชน์จากการแพทย์ทางเลือก/การแพทย์แบบผสมผสานของประชาชนในภาพรวมของโลก พบว่าที่ผ่านมามีอัตราการขยายตัวสูงขึ้น จึงทำการวิจัยเชิงสำรวจข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือกขึ้นในบางพื้นที่ของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือกโดยศึกษาชุมชนตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 274 หลังคาเรือน คำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ เลือกหลังคาเรือนละ 1 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย สำรวจข้อมูลทั่วไป ข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือกและข้อมูลความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือก โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.5 มีอายุระหว่าง 25-59 ปี ส่วนใหญ่การศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.0 ด้านการดูแลสุขภาพทางเลือกของประชาชนส่วนใหญ่ที่ใช้เป็นประจำคือ การกินอาหารที่ปรุงจากพืชผักหรือสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ร้อยละ 59.8 ด้านความรู้เกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือก ส่วนใหญ่รู้ว่าน้ำขิงช่วยขับลม ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ร้อยละ 91.7

คำสำคัญ: การแพทย์ทางเลือก, การแพทย์แบบผสมผสาน, สุขภาพทางเลือก, สมุนไพรเพื่อสุขภาพ

* อาจารย์ประจำคณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

** คณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา

ABSTRACT

The trend of using alternative medicine and integrated medicine throughout the world is increasing. The similar trend is likely to be increase in Thailand. To prove this, the researchers had carried out a study on health care with alternative medicine among villagers of Beung San Subdistrict, Ongkharak District, Nakhon Nayok Province. The objective of this present study was to obtain information about the use of alternative medicine among the villagers. The samples were 274 householders in Beung San Subdistrict, Ongkharak District, Nakhon Nayok Province obtained by using Taro Yamene's sample size calculation and simple random sampling method. The data was collected by the use of the developed questionnaire asking about: general information on the health care with alternative medicine and villager's knowledge on an alternative medicine. The survey results were as follows: 63.5% of the samples were female, 58% of the samples were in between 25-59 years old, and 93.1 % of their education was lower undergraduate. The results indicated that 59.8% of the samples consumed herbal vegetable as their healthy food. According to their knowledge on alternative medicine, it was found that 91.7 % of the samples knew that drinking ginger ale could help expelling gas and relieve the flatulence.

Keywords: alternative medicine, integrated medicine, alternative health, herbal health.

บทนำ

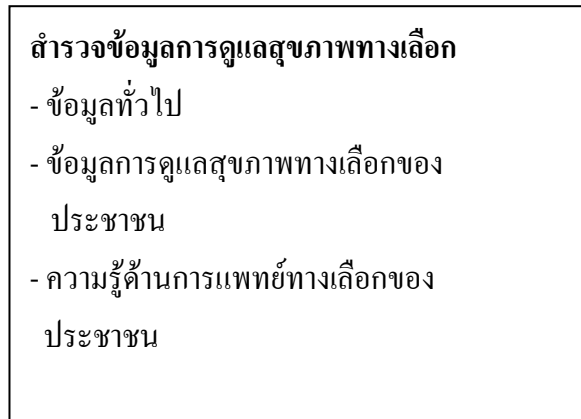
จากรายงานสำรวจความต้องการและอัตราการใช้ประโยชน์จากการแพทย์ทางเลือก/การแพทย์แบบผสมผสานของประชาชนในภาพรวมของโลกพบว่า ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมาอัตราการขยายตัวที่สูงมาก ยกตัวอย่างเช่น จากรายงานของ ดร.ไอเซนเบิร์กและคณะ (มหาวิทยาลัยฮาวาร์ด) สำรวจการใช้ประโยชน์การแพทย์ทางเลือกของประชาชนชาวอเมริกันระหว่างปี ค.ศ. 1990 และ ค.ศ. 1997 พบว่าประชาชนใช้บริการการแพทย์ทางเลือกสูงเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 47 (629 ล้านครั้ง) และเป็นตัวเลขที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้บริการการแพทย์แบบปฐมภูมิในปีเดียวกัน (386 ล้านครั้ง) จากแนวโน้มดังกล่าวนี้เองส่งผลกระทบต่อให้เกิดความตื่นตัวและมีการจัดระบบองค์ความรู้ในเรื่องการแพทย์ทางเลือก/การแพทย์แบบผสมผสานอย่างจริงจัง ในต่างประเทศตลอดระยะเวลา 10 กว่าปีที่ผ่านมา รวมทั้งองค์การอนามัยโลกเองก็ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงกำหนดยุทธศาสตร์ทางด้านนี้ออกมาในแผนปี ค.ศ. 2002 – 2005 ที่จะช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ ในการกำหนดนโยบายระดับชาติเพื่อประเมินและควบคุมการใช้ประโยชน์จากการแพทย์ทางเลือก/การแพทย์แบบผสมผสาน ส่งเสริมการสร้างหลักฐานที่น่าเชื่อถือในด้านความปลอดภัย สักยภาพ และคุณภาพของการรักษาและผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ให้ความมั่นใจว่ามีคุณภาพ รวมทั้งจะส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์โดยผู้ให้บริการและผู้มารับบริการ และจากการสำรวจขององค์การอนามัยโลกเองพบว่าการแพทย์ทางเลือก 5 เรื่องที่มีการใช้ประโยชน์ในโลกมากที่สุดคือ การแพทย์พื้นบ้านของจีน โสมมิโอพาทรี ไคโรแพรคติก อายุรเวท และ

ยูนานิ ซึ่งก็เป็นการแพทย์ทางเลือกลำดับแรกของการดำเนินงานโดยองค์การอนามัยโลก ณ ขณะนี้องค์การอนามัยโลกมีเอกสารรับรองอย่างเป็นทางการในการใช้ประโยชน์จากการฝังเข็มและไคโรแพรกติก จากรายงานสุขภาพทางเลือกของสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข (ตุลาคม พ.ศ. 2540) กล่าวว่า กระแสเรื่องการแพทย์ทางเลือกในสังคมไทยเริ่มก่อตัวอย่างเด่นชัดเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2530 โดยเริ่มต้นจากการนำสมุนไพรมาใช้ในการรื้อฟื้นภูมิปัญญาการแพทย์แบบพื้นบ้าน ไปจนถึงการแสวงหารูปแบบ/วิธีการรักษาแบบต่าง ๆ จากต่างประเทศมาใช้กันอย่างหลากหลาย จนกระทั่งมีการก่อตั้งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกขึ้นในปี พ.ศ. 2545 ตามกฎกระทรวงการแบ่งส่วนราชการกรมฯ สถานการณ์การให้บริการการแพทย์ทางเลือกในประเทศไทยจากรายงานของสำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข (ตุลาคม พ.ศ. 2540) พบว่าจากการส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 253 หน่วยงาน เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานด้านการแพทย์ทางเลือกปี พ.ศ. 2540 แสดงผลดังนี้ โรงพยาบาลทั่วไป/ศูนย์ (13.98 %) สสจ. (21.05 %) กรมการแพทย์ (26.47 %) กรมสุขภาพจิต (47.37 %) กรมควบคุมโรค (33.33 %) กรมอนามัย (43.75 %) รวมการให้บริการการแพทย์ทางเลือก (23.32 %) และจากการส่งแบบสอบถามสำรวจและสุ่มเข้าเก็บข้อมูลจากโรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพ ปีงบประมาณ 2546 ของกองการแพทย์ทางเลือก กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จำนวน 1,092 แห่ง เพื่อศึกษาสถานการณ์การให้บริการด้านการแพทย์ทางเลือกปี พ.ศ. 2546 พบว่าโรงพยาบาลทั่วไป/ศูนย์ (52.17 %) โรงพยาบาลชุมชน (8.19 %) โรงพยาบาลเอกชน (7.85 %) รวมการดำเนินการด้านแพทย์ทางเลือก (11.81 %) โดยการแพทย์ทางเลือกที่มีการให้บริการมากที่สุดคือ คลินิกฝังเข็ม จำนวน 85 แห่ง คิดเป็น 65.89 % ของจำนวนโรงพยาบาลที่ให้บริการด้านการแพทย์ทางเลือก (129 แห่ง) จะเห็นได้ว่าในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา (นับจากปี พ.ศ. 2540) การแพทย์ทางเลือกมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในสังคมเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการแพทย์ทางเลือกเป็นการส่งเสริมสุขภาพอีกทางหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนห่างไกลจากโรค ลดการเกิดโรค ช่วยประหยัดงบประมาณของประเทศในการใช้จ่ายด้านค่ารักษาพยาบาลได้ จึงสำรวจข้อมูลการดูแลสุขภาพทางเลือกในชุมชนตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือกที่น่าเชื่อถือในด้านความปลอดภัย ศักยภาพ และคุณภาพของการรักษาและผลิตภัณฑ์ที่มั่นใจว่าจะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างถูกต้องแก่ประชาชนต่อไป

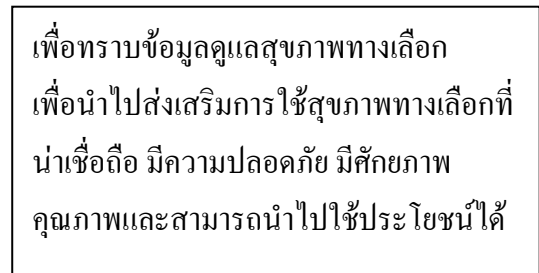
กรอบแนวคิดในการวิจัย

เพื่อทราบข้อมูลและการดูแลสุขภาพทางเลือกของประชาชนตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ประชาชนในตำบลบึงศาล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามประมาณค่า 4 ระดับ โดยข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานที่พัก โรคประจำตัว การดูแลสุขภาพทางเลือกและความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือก เป็นต้น ใช้เวลาเก็บข้อมูล 2 สัปดาห์

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 63.5 มีอายุ 25-59 ปี ร้อยละ 58.0 การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 93.1 สถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) ร้อยละ 59.5 มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 24.8 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 71.5 สถานที่พักอาศัยเป็นบ้านส่วนตัว ร้อยละ 81.8 มีโรคประจำตัว ร้อยละ 48.5

2. การดูแลสุขภาพทางเลือก พบว่าประชาชนมีการใช้ประโยชน์จากการแพทย์ทางเลือก 60 คน (51.5 %) ใช้การแพทย์แบบผสมผสานร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันเป็นบางครั้ง จำนวน 45 คน (34.1 %) ใช้การรักษาโรคแผนปัจจุบันเป็นประจำ จำนวน 56 คน (42.4 %) ซึ่ยากินเองเป็นบางครั้ง จำนวน 44 คน (33.3 %) กินอาหารที่ปรุงจากพืชผักหรือสมุนไพรเพื่อสุขภาพเป็นประจำ จำนวน 79 คน (59.8 %) ใช้ยาสมุนไพรจำพวกยาต้มเป็นประจำ จำนวน 47 คน (35.6 %) ใช้ยาสมุนไพรจำพวกยาทาเป็นประจำ จำนวน 46 คน (34.8 %)

3. ความรู้เกี่ยวกับการแพทย์ทางเลือก พบว่าประชาชนมีความรู้ว่าการบำบัดรักษาแบบใช้กายและใจ เช่น การใช้สมาธิบำบัด โยคะ ชี่กง จำนวน 56 คน (42.4 %) มีความรู้ว่าการแพทย์ทางเลือกสามารถใช้วิธีการบำบัดรักษาโดยใช้สารชีวภาพ สารเคมีต่าง ๆ เช่น สมุนไพร วิตามิน อาหารสุขภาพ จำนวน 63 คน (47.7 %) มีความรู้ว่าการแพทย์ทางเลือกคือการบำบัดรักษาโดยใช้หัตถการต่าง ๆ เช่น การนวด การตัด การจัด

กระดุก จำนวน 76 คน (57.6 %) มีความรู้ว่าการแพทย์ทางเลือกที่นำไปใช้เสริมหรือใช้ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน จำนวน 72 คน (54.5 %) มีความรู้ bahwaโบราณจืดสามารถล้างสารพิษในร่างกาย จำนวน 95 คน (72 %) มีความรู้ว่าการนวดหลังช่วยบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อหลังได้ จำนวน 103 คน (78 %) มีความรู้ว่าการนวดประคบเป็นยาระบาย ขับลม แก้อท้องเพื่อ ช่วยย่อยอาหาร บำรุงธาตุ ทำให้ขับถ่ายดี เจริญอาหาร ขับเสมหะ แก้อการร้อนในได้ดี จำนวน 101 คน (76.5 %) มีความรู้ว่าการนวดช่วยขับลม ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จำนวน 121 คน (91.7 %) มีความรู้ว่าการนวดฝ่าเท้าช่วยลดอาการเจ็บคอ จำนวน 97 คน (73.5 %) มีความรู้ว่าการนวดประคบช่วยในการบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อตามร่างกาย จำนวน 103 คน (78 %) มีความรู้ว่าการนวดน้ำมันที่ทำมาจากไพลช่วยบรรเทาอาการปวดเมื่อย จำนวน 104 คน (78.8 %) มีความรู้ว่าการนวดช่วยลดคอเลสเตอรอลในเลือด จำนวน 105 คน (79.5 %) มีความรู้ว่าการนวดที่ประกอบด้วยพริกไทยช่วยลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จำนวน 97 คน (73.5 %) และมีความรู้ว่าการนวดช่วยบำรุงหัวใจ จำนวน 90 คน (68.2 %)

อภิปรายผล

ด้านการดูแลสุขภาพ ประชาชนส่วนใหญ่มีการดูแลสุขภาพตัวเองด้วยสุขภาพทางเลือก 3 อันดับ ได้แก่ กินอาหารจากพืชผักหรือสมุนไพรเพื่อสุขภาพ ใช้ยาสมุนไพรจำพวกยาต้ม และใช้สมุนไพรจำพวกยาทา ตามลำดับ การดูแลสุขภาพทั้ง 3 อันดับดังกล่าวสอดคล้องกับการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคเบาหวาน ความดันโลหิต และโรคอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นมากที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีพฤติกรรมดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการใช้ยาสมุนไพรจำพวกยาต้มและยาทา ก็เป็นการดูแลสุขภาพเบื้องต้น ทำให้ลดการใช้ยาแผนปัจจุบันที่ก่อให้เกิดผลข้างเคียงในการใช้ยาได้อีกด้วย

ด้านความรู้ ประชาชนมีความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือก 3 อันดับแรก ได้แก่ รู้ว่าการนวดช่วยขับลม ลดอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ รู้ว่าการนวดน้ำมันที่ทำมาจากไพลช่วยบรรเทาอาการปวดเมื่อย และรู้ว่าลูกประคบช่วยบรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ ตามลำดับ จึงควรส่งเสริมการนำไปใช้ให้ถูกวิธี เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการแพทย์ทางเลือกจากการบอกต่อ ๆ กันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ แต่ขาดการส่งเสริมการนำมาใช้อย่างถูกวิธี ขาดผู้เชี่ยวชาญ และขาดการอธิบายถึงความสำคัญเกี่ยวกับการใช้แพทย์ทางเลือก ทำให้ประชาชนมองข้ามการดูแลสุขภาพตัวเองแบบแพทย์ทางเลือก จึงควรมีนักวิชาการมาให้ความรู้เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือ กระตุ้นให้นำไปใช้ประโยชน์ในการดูแลสุขภาพตัวเองเบื้องต้น

2. ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องด้านการแพทย์ทางเลือก เพื่อการส่งเสริมสุขภาพทางเลือกให้แก่ประชาชน

บรรณานุกรม

สำนักงานการแพทย์ทางเลือก. (2552). *ความหมายของการแพทย์ทางเลือก* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.thaicam.go.th> [2556, 14 มกราคม].

_____. (2552). *สถานการณ์การแพทย์ทางเลือกในไทย* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.thaicam.go.th> [2556, 14 มกราคม].

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (2553). *วารสารสำนัก*

การแพทย์ทางเลือก, 2(3), หน้า 5-10.

_____. (2553). *วารสารสำนักการแพทย์ทางเลือก*, 3(1), หน้า 16-20.

_____. (2553). *วารสารสำนักการแพทย์ทางเลือก*, 3(3), หน้า 18-20.

พรทิพย์ เดิมวิเศษ และเพ็ญนภา ทรัพย์เจริญ. (2544). *การแพทย์แผนไทยกับการดูแลสุขภาพ*. กรุงเทพฯ:

สถาบันการแพทย์แผนไทย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

สาทิส อินทรกำแหง. (2544). *การแพทย์ทางเลือก*. กรุงเทพฯ: คลินิกสุขภาพ.

สุวิชญ์ ปรัชญาปารมิตา. (2541). *การแพทย์นอกระบบ: 177 ทางเลือกไปสู่สุขภาพ*. กรุงเทพฯ: สาระ.

**มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะในทะเล:
ศึกษาเปรียบเทียบกรณีแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง**

**LEGAL MEASURES ON THE CONTROL OF MARINE POLLUTION
DISCHARGE: COMPARATIVE CASE STUDY ON THE OFFSHORE
PETROLEUM PLATFORMS**

วชสัน ฌ ระนอง*

Wachasan Na Ranong

รองศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ ถนัดศิลป์กุล**

Assoc.Prof. Dr.Lawan Thanadsillapakul

ดร.พูนผล เติวิทย์***

Dr.Phunphon Taewit

บทคัดย่อ

การปล่อยทิ้งมลพิษจากการปฏิบัติการของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง ทั้งโดยจงใจและไม่จงใจ ได้ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อมลภาวะในทะเล ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งที่มีชีวิต ที่ไม่มีชีวิตและสิ่งแวดล้อมนามธรรมอย่างวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของสังคม รวมไปถึงผลกระทบต่อสวัสดิภาพของสังคม และผลประโยชน์ทางทะเล ทางเศรษฐกิจ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาระบบกฎหมายไทยว่า สามารถนำมาปรับใช้แก่การป้องกันผลกระทบจากการปล่อยทิ้งมลภาวะสู่ทะเลของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมได้เพียงพอเพียงใดจากการวิจัยพบว่า แม้ไทยจะมีพันธกรณีในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเลและควบคุมมิให้การขุดเจาะปิโตรเลียมในเขตอำนาจแห่งชาติทางทะเลของไทย สร้างความเสียหายเกินไปนอกเขตตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 และพันธกรณีในการอนุวัติใช้อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันภาวะมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 และพิธีสาร ค.ศ. 1978 ภาคผนวกที่ 1 และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการปฏิบัติการและความร่วมมือในการป้องกันและขจัดมลพิษน้ำมัน ค.ศ. 1990 ซึ่งไทยร่วมเป็นภาคี แต่แนวนโยบายแห่งรัฐกลับมิได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมทางทะเลเท่าที่ควร กฎหมายเดิมไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ที่นอกจากจะไม่ใช้บังคับแก่การขุดเจาะปิโตรเลียมแล้ว ยังมีจำกัดบังคับใช้อยู่เพียงเฉพาะทะเลอาณาเขต ทำให้ไม่สามารถใช้บังคับต่อ

---

*นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

***อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ภาวะฉุกเฉินที่เกิดในเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีปได้ ขณะที่กฎหมายอื่นอย่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 และพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ต่างก็มีไว้วัตถุประสงค์โดยตรงเพื่อการควบคุมมลภาวะจากแท่นขุดเจาะ ส่วนพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ที่มุ่งควบคุมผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากแท่นขุดเจาะก็ยังบัญญัติคลุมเครือไม่ชัดเจน มีโทษอาญาที่ต่ำมาก ขาดมาตรการทางปกครองเพื่อบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ การเยียวยาทางแพ่งก็ยังไม่เหมาะสมกับความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม ส่วนองค์กรกำกับดูแลก็มีอยู่หลายหน่วยงานกระจายกันไป การประสานงานจึงไม่มีความชัดเจนเป็นระบบ ทำให้กฎหมายไม่อาจครอบคลุมไปถึงแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่งเพื่อคุ้มครองทะเลได้ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเสนอให้อนุวัติใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเป็นกฎหมายภายในเพื่อให้สามารถควบคุมมลภาวะตามกรณีศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดหน้าที่ของผู้รับสัมปทานในการป้องกันและรับมือกับมลภาวะให้ชัดเจน แก้ไขขอบเขตการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมไปถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะและไหล่ทวีป ให้มาตรการที่มีอยู่แล้วสามารถคุ้มครองทะเลไทยได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องกำหนดอำนาจขององค์กรกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องให้ประสานงานกัน ลดภาระการพิสูจน์ความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมทางแพ่งของโจทก์ต่อผู้รับสัมปทานให้น้อยลง เปิดโอกาสให้ศาลสามารถกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษได้ และเพิ่มบทกำหนดโทษทางอาญาให้มีจำนวนสูงเพียงพอเพื่อป้องปรามการปล่อยทิ้งมลภาวะสู่ทะเลอย่างผิดกฎหมาย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: กฎหมายสิ่งแวดล้อม, แท่นขุดเจาะปิโตรเลียม, มลภาวะในทะเล

ABSTRACT

The offshore petroleum platform operations increase the risk of marine pollution from the intentional and unintentional discharge of substances which affects various aspects of natural, artificial and social environments along with public welfare and economic value of the sea. Thus, this research aims to study the ability of the existing Thai legal system to approach this issue whether it is efficient to prevent and control such risks or not. After conducting the study on this issue, the researcher found that in spite of the Thailand's obligations under the United Nations Convention on the Law of the Sea of 1982 as the Coastal State to protect the marine environment and prevent the damage arising from the petroleum drilling to spread outside of its national jurisdiction. Along with obligations to implement the International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 and Protocol of 1978 and International Convention on Oil Pollution Preparedness Response and Cooperation, 1990 in which Thailand has already become State Party. Thailand, however, has no policy addressing on marine environment preservation directly. A current Thai legal system is still lack of effectiveness to be imposed on such issue. As the Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act B.E. 2535 cannot be imposed on controlling petroleum drilling activities and it is impossible to enforce its existing measures to the

pollution incidents occurring beyond the territorial sea. The other existing laws such as the Navigation in Thai Waters Act B.E. 2456 and Fisheries Act B.E. 2490 do not purposely control the discharge from offshore petroleum platforms. The only directly applicable law is the Petroleum Act B.E. 2514 yet its environmental provisions are not strict and inadequate to generate the concessionaires' obligations to protect marine environment and discourage the offenders because of low penalties, complicated procedures to prove civil remedies and limited administrative sanctions. Meanwhile, the lack of integrated institutional framework also weakens the effectiveness of the laws. Therefore, in order to reinforce the laws, the researcher recommends the implementation of the international conventions relating to marine pollution discharge from offshore petroleum platforms into Thai domestic laws, the amendments on existing laws for stricter preventive and corrective legal measures such as reducing plaintiffs' burden of proof and providing opportunity for the court to order punitive damages and broadening the enforcement of related laws to the exclusive economic zone and continental shelf for the better preservation of Thai marine environment.

Keywords: environmental law, petroleum platform, marine pollution.

บทนำ

การปฏิบัติการของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่งก่อให้เกิดความเสี่ยงของมลภาวะในทะเลจากการปล่อยทิ้งสารต่าง ๆ เช่น เศษหิน (cuttings) น้ำโคลน (drilling fluid) น้ำเสียที่ปนเปื้อนสารเคมีจากการผลิต (produced waste water) และการรั่วไหลของน้ำมันและสารเคมีโดยอุบัติเหตุ (oil and chemical spills) อันอาจสร้างผลเสียต่อทรัพยากรทางทะเล การใช้ประโยชน์จากทะเล ความเป็นอยู่และสุขอนามัยของมนุษย์ และหากมีผลกระทบในวงกว้างถึงประเทศอื่น ย่อมส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความน่าเชื่อถือของประเทศด้วย ซึ่งประเทศไทยให้สัมปทานปิโตรเลียมมากกว่าสี่ทศวรรษแล้ว โดยพื้นที่สัมปทานส่วนใหญ่มีอยู่ในทะเล อันเป็นการใช้สิทธิตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศที่ไทยยอมรับปฏิบัติตามคือ อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล ค.ศ. 1982 (United Nation Convention on the Law of the Sea 1982) ในฐานะรัฐชายฝั่งสามารถแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรที่ไม่มีชีวิต เช่น ปิโตรเลียมจากพื้นดินท้องทะเล (sea-bed) ภายในเขตอำนาจแห่งชาติของรัฐ (national jurisdiction) ได้แก่ ทะเลอาณาเขต เขตเศรษฐกิจจำเพาะ และเขตไหล่ทวีป การใช้สิทธิดังกล่าว ทำให้ไทยมีพันธกรณีต้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อมทางทะเลและต้องใช้มาตรการควบคุมมลภาวะที่จำเป็นเพื่อรับประกันว่ากิจกรรมภายในเขตจะไม่ก่อความเสียหายเกินออกไป (จุมพต สายสุนทร, 2550)

ส่วนอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการปล่อยทิ้งจากแท่นขุดเจาะ ได้แก่ อนุสัญญาระหว่างประเทศเพื่อการป้องกันภาวะมลพิษจากเรือ ค.ศ. 1973 และพิธีสาร ค.ศ. 1978 (International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973 and Protocol of 1978 หรือ MARPOL 73/78) ห้ามมิให้มีการปล่อยทิ้งมลภาวะ

น้ำมันและขยะที่เกิดจากปฏิบัติการของแท่นขุดเจาะทั้งแบบที่ติดอยู่กับที่และแบบลอยน้ำ และให้ดำเนินการตามภาคผนวกที่ 1 และ 5 ซึ่งรัฐภาคีมีหน้าที่ต้องตรวจสอบให้แท่นขุดเจาะติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมการปล่อยทิ้งและออกไปรับรองการป้องกันมลภาวะแก่แท่นขุดเจาะเป็นระยะ ๆ จัดอุปกรณ์รองรับการปล่อยทิ้ง (reception facilities) ไว้ในบริเวณที่เหมาะสม ตรวจสอบและสอบสวนการปล่อยทิ้งที่ขัดต่ออนุสัญญานี้ ส่วนผู้ควบคุมแท่นขุดเจาะต้องบันทึกการปฏิบัติการและการซ่อมแซมตามที่อนุสัญญาฯ กำหนดลงในสมุดบันทึกน้ำมัน (oil record book) หรือสมุดบันทึกขยะ (garbage record book) อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่าอนุสัญญา MARPOL 73/78 ภาคผนวกที่ 1 นั้นคงจำกัดควบคุมเฉพาะในส่วนของการปล่อยทิ้งน้ำทะเลที่ปนเปื้อน (contaminated seawater) และน้ำระบายทิ้งจากพื้นผิวเครื่องยนต์ (machinery Space drainage) แต่ไม่รวมถึงน้ำระบายทิ้งจากกระบวนการแปรรูปนอกชายฝั่ง (offshore processing drainage) น้ำจากกระบวนการผลิต (production water) และน้ำที่ถูกขับออกจากกระบวนการแยกปิโตรเลียม (displacement water) (International Maritime Organization, CD-ROM, 2012) และภาคผนวกอื่นที่เกี่ยวกับการปล่อยทิ้งสารอันตรายก็ไม่ใช่บังคับแก่แท่นขุดเจาะซึ่งการควบคุมจะอยู่ภายใต้กฎหมายภายในรัฐ สำหรับการรับมือการปล่อยทิ้งที่เกิดขึ้นแล้วจะอยู่ในบังคับของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการเตรียมการ การป้องกัน การกำจัด และความร่วมมือ เพื่อขจัดมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน ค.ศ. 1990 (International Convention on Oil Pollution Preparedness Response and Cooperation, 1990 หรือ OPRC 1990) และพิธีสารว่าด้วยการเตรียมการ การป้องกัน การกำจัด และความร่วมมือ เพื่อขจัดมลพิษจากสารอันตรายและเป็นพิษ (Protocol on Preparedness Response and Co-operation to Pollution Incidents by Hazardous and Noxious Substances หรือ OPRC-HNS) ที่ให้รัฐภาคีเตรียมพร้อมรับมือเหตุปล่อยทิ้งมลภาวะน้ำมันและสารเคมีจากแท่นขุดเจาะในทะเล รวมถึงแผนการรับมือในระดับชาติ โดยประเทศไทยได้เข้าเป็นรัฐภาคีแห่งอนุสัญญา MARPOL 73/78 (เฉพาะภาคผนวกที่ 1 น้ำมัน และ 2 ของเหลวมีพิษ) และอนุสัญญา OPRC 1990 จึงมีพันธกรณีต้องปฏิบัติตามทั้งสองอนุสัญญาและต้องบัญญัติกฎหมายภายในรัฐให้เป็นไปตามพันธกรณีดังกล่าว

นอกจากการบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องต่อพันธกรณีต่าง ๆ แล้ว การวางมาตรการทางสิ่งแวดล้อมของกฎหมายภายในของไทยได้อยู่บนแนวคิดและหลักการสำคัญที่มีลักษณะเป็น Soft Law ซึ่งนานาประเทศยอมรับปฏิบัติกัน ได้แก่ หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) ที่การพัฒนาทุกด้านต้องสนองความจำเป็นในปัจจุบัน เกิดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เพื่อคนในอนาคตจะยังคงสามารถใช้สนองความจำเป็นเช่นเดียวกันได้ หลักการป้องกันเอาไว้ก่อน (precautionary principle) ใช้มาตรการควบคุมการกระทำที่ต้องสงสัยว่ามีความเสี่ยงต่อความเสียหายแม้ยังไม่มีหลักฐานพิสูจน์แน่ชัดว่าความเสี่ยงนั้น จะก่อให้เกิดความเสียหายก็ตาม แนวคิดเรื่องสิทธิในสิ่งแวดล้อม (rights to the environments) ที่บุคคลจะมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี แนวคิดเรื่องสิทธิของธรรมชาติ (rights of nature) ที่จะได้รับการคุ้มครองจากการผลกระทบจากมนุษย์ และหลักการผู้ก่อมลภาวะเป็นผู้จ่าย (polluters pays principle) ที่ผู้ก่อมลภาวะต้องรับผิดชอบค่าเสียหายกับค่าใช้จ่ายขจัดมลภาวะและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม (Bell & McGillivray, 2008; Shaw, 2008)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัญหามาตรการทางกฎหมายของไทยในการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะในทะเลจากแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง เปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายของสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักร

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพด้วยการศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวกับการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะในทะเลจากแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่งทั้งของไทยและต่างประเทศ

ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายไทยที่เกี่ยวกับการควบคุมมลภาวะและเปรียบเทียบกับกฎหมายระหว่างประเทศและต่างประเทศ พบว่า

1. แนวนโยบายของรัฐที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 85 แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555-2559 ที่ออกภายใต้มาตรา 13 และ 35 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ยังไม่ได้ให้ความสำคัญแก่สิ่งแวดล้อมทางทะเล จึงควรวางนโยบายใหม่ ไม่เพียงคุ้มครองเฉพาะแต่ทรัพยากรชายฝั่งเท่านั้น แต่ต้องรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางทะเลทั้งหมดด้วย

2. ตามหลักดินแดน กฎหมายไทยใช้บังคับในราชอาณาจักรที่หมายรวมเพียงทะเลอาณาเขต เว้นแต่บัญญัติเจาะจงไว้ (หยุด แสงอุทัย, 2555, หน้า 66) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ที่ไม่บัญญัติคำว่า “ราชอาณาจักร” ให้รวมถึงเขตทางทะเลอื่นไว้เฉพาะ จึงใช้บังคับในเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปไม่ได้ ดังนั้น ควรบัญญัติขยายพื้นที่การบังคับใช้กฎหมายไปให้ถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะหรือไหล่ทวีปด้วย เพื่อให้ใช้บังคับมาตรการควบคุมมลภาวะที่มีอยู่แล้วได้ เช่น อำนาจจัดการมลภาวะร้ายแรงหรือฉุกเฉินตามมาตรา 9 และ 10 เป็นต้น

3. เนื่องจากมาตรการตามอนุสัญญา MARPOL 73/78 นั้น ไม่ครอบคลุมถึงของเสียที่มาจากระบวนการสำรวจ ผลิต และแปรรูปปิโตรเลียมโดยตรง จึงต้องอาศัยกฎหมายภายในของรัฐมากำหนดควบคุมไว้ อย่างไรก็ตาม กฎหมายไทยที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันกลับยังไม่ชัดเจนสอดคล้องเพียงพอต่อการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะจากแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่งเท่าที่ควร โดยมีประเด็นปัญหาสังเขปคือ

3.1 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 มาตรา 78 ให้น้ำกฎหมายเฉพาะคือ พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาใช้แทนการควบคุมมลพิษในหมวด 4 ซึ่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 เองมีเพียงมาตรา 74 ที่มีให้ผู้รับสัมปทานก่อผลกระทบกระเทือนโดย

ปราศจากเหตุอันสมควรต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล ซึ่งไม่แน่ชัดว่าเหตุอันสมควรคือเช่นไร และจำกัดเฉพาะผลกระทบต่อ “ทรัพยากรมีชีวิตในทะเล” จึงไม่สามารถใช้บังคับแก่การกระทำที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านอื่น ๆ เช่น วิธีชีวิตของชาวประมงในบริเวณใกล้เคียง หรือสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตอย่างชายหาด หรือสิ่งก่อสร้างบริเวณชายฝั่งได้ ควรแก้ไขโดยกำหนดให้ผู้รับสัมปทานต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยปราศจากเหตุอันสมควรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ครอบคลุมสิ่งแวดล้อมทุกด้าน พร้อมบัญญัตินิยามคำว่า “สิ่งแวดล้อม” ให้ครอบคลุมทั้งสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และกำหนดหลักเกณฑ์ด้วยว่าการกระทำใดถือว่าเป็นเหตุสมควร

3.2 พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาตรา 75 วรรคหนึ่งและสองที่บัญญัติไว้ความว่า ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตามวิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี ไม่ให้ที่ใดโสโครกจากน้ำมัน โคลน หรือสิ่งอื่นใด รวมถึงต้องบำบัดความโสโครกโดยเร็ว นั้น ไม่มีความชัดเจนและไม่มีความถี่ถ้วนอธิบายว่า “วิธีการปฏิบัติงานปิโตรเลียมที่ดี” เป็นอย่างไร อีกทั้ง “สิ่งโสโครก” ยังหมายถึงแต่ความสกปรก ไม่ครอบคลุมถึงมลภาวะอื่น ควรแก้ไขโดยให้ผู้รับสัมปทานต้องปฏิบัติตาม โดยห้ามปล่อยทิ้งมลภาวะลงสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่จะได้รับการอนุญาต เพื่อให้เกิดการควบคุมตรวจสอบการปล่อยทิ้งมลภาวะตั้งแต่ต้น ตามหลักการป้องกันล่วงหน้าไว้ก่อน

3.3 การปล่อยทิ้งเพื่อกำจัดของเสียประเภทน้ำจากกระบวนการผลิต เศษหินเศษหินจากการขุดเจาะ และกากตะกอนในพื้นที่สถานประกอบการปิโตรเลียม ได้ถูกกำหนดให้เป็นไปตามวิธีการที่ได้รับอนุมัติจากอธิบดี ดังปรากฏในประกาศกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ เรื่อง มาตรการการจัดการของเสียอันตรายจากสถานประกอบการปิโตรเลียม ซึ่งออกตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจ ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม พ.ศ. 2555 ข้อ 10(5)(ง) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ประกอบกับนโยบายการปล่อยทิ้งเป็นศูนย์ (zero discharge policy) ของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการผลิตปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง ละเว้นการทิ้งน้ำจากกระบวนการผลิตปิโตรเลียมที่บำบัดแล้วลงสู่ทะเล (กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ, กระทรวงพลังงาน 2553, หน้า 16) แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันมีเพียงการกำหนดนโยบายของหน่วยงานและใช้อำนาจทางปกครองในการควบคุมการปล่อยทิ้งของเสียที่เกิดจากกระบวนการสำรวจและผลิตของแท่นขุดเจาะปิโตรเลียม แต่ยังไม่มีการพระราชบัญญัติและกฎหมายลำดับรองกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอย่างเป็นรูปธรรมและเคร่งครัด ซึ่งไม่สอดคล้องต่อหลักการป้องกันล่วงหน้าไว้ก่อน หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนและพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล จึงควรแก้ไขพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการอนุมัติวิธีการปล่อยทิ้งของเสียดังกล่าวเป็นการเฉพาะ เพื่อให้ผู้รับสัมปทานตามกฎหมายมีหน้าที่และความรับผิดชอบ

3.4 กฎหมายอื่นที่มีอยู่แม้จะนำมาปรับใช้ได้ เช่น พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 มาตรา 119, 119 ทวิ และ 204 ที่ห้ามเท ทิ้ง หรือทำการใด ๆ ให้สิ่งใด ๆ ที่รวมถึงโคลน สิ่งปฏิกูล น้ำมันหรือเคมีภัณฑ์ลงในทะเลภายในน่านน้ำไทยนั้น ใช้บังคับได้ถึงเพียงเขตต่อเนื่อง ไม่ครอบคลุมถึงเขตเศรษฐกิจจำเพาะทั้งหมดหรือไหล่ทวีป หรือพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 มาตรา 19 ที่ห้าม

เท ทั้ง ระบาย หรือทำให้วัตถุมีพิษลงไปในที่จับสัตว์น้ำ ใช้บังคับได้ครอบคลุมจนถึงทะเลหลวง หรือ ความคิดที่ทำให้เกิดปฏิกรูณ์แก่แหล่งน้ำที่ประชาชนใช้สอยร่วมกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 380 ล้วนแต่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการปล่อยทิ้งมลภาวะจากแท่นขุดเจาะปิโตรเลียมนอกชายฝั่ง โดยตรง จึงควรใช้เป็นมาตรการเสริมมากกว่า

3.5 การรับมือเหตุมลภาวะมีเพียงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษ ทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. 2547 ที่กำหนดการรับมือมลภาวะน้ำมันของหน่วยงานรัฐเท่านั้น ส่วน พระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาตรา 75 วรรคสองที่ให้ผู้รับสัมปทานบำบัดสิ่งโสโครกโดยเร็ว มิได้ กำหนดหลักเกณฑ์การบำบัดหรือรับมือเอาไว้ และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำรวจ ผลิต และอนุรักษ์ปิโตรเลียม พ.ศ. 2555 ข้อ 25 มีเพียงให้แจ้งรายงานอุบัติเหตุที่ส่งผลกระทบต่อการใช้งานให้ อธิบดีทราบ ซึ่งมีได้เกี่ยวกับการรับมืออุบัติเหตุจากมลภาวะ โดยตรง และยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา OPRC 1990 และพิธีสาร OPRC-HNS จึงควรบัญญัติในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ให้ผู้รับ สัมปทานมีหน้าที่จัดทำแผนการรับมือและบำบัดเหตุมลภาวะ ทบพวนและซ่อมแผนการเป็นประจำ รวมถึง ต้องแจ้งการปล่อยทิ้งมลภาวะฉุกเฉินหรือร้ายแรงหรือที่ผิดกฎหมายแก่อธิบดีทราบ เพื่อให้ต้องรับผิดชอบ อาญาและทางปกครอง เมื่อฝ่าฝืนหรือละเว้นหน้าที่เหล่านี้

4. ประเทศไทยไม่อาจบังคับใช้อนุสัญญา MARPOL 73/78 และ OPRC 1990 เป็นกฎหมายภายใน ได้ทันที เนื่องจากระบบกฎหมายไทยยึดถือตามทฤษฎีทวินิยม (Dualism) ที่ว่ากฎหมายในประเทศแยกต่างหาก จากกฎหมายระหว่างประเทศ ฝ่ายนิติบัญญัติจึงต้องแปลงอนุสัญญาเป็นกฎหมายภายในก่อน (จตุรนต์ ธิระวัฒน์, 2550, หน้า 64-77) ทั้งตามมาตรา 190 วรรคสองในรัฐธรรมนูญฯ ยังกำหนดให้รัฐสภาต้องให้ ความเห็นชอบการอนุมัติกฎหมายก่อนด้วย ดังนั้น เพื่อปรับปรุงกฎหมายให้มีประสิทธิภาพเป็นสากล ควร แก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อเตรียมบุคลากรและทรัพยากรต่าง ๆ ให้พร้อม และขออนุมัติอนุสัญญาทั้งสองฉบับ มาใช้บังคับโดยเร็ว โดยเน้นให้ครอบคลุมถึงแท่นขุดเจาะด้วย

5. โทษปรับทางอาญาในการฝ่าฝืนมาตรา 74 และ 75 แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 ต่ำ เกินไป ควรแก้ไขให้โทษสูงขึ้น และรัฐมนตรีซึ่งออกคำสั่งทางปกครองอนุญาตสัมปทานตามมาตรา 22 (1) ควรมีอำนาจกำหนดค่าปรับทางปกครองรายวันได้ตลอดเวลาที่ยังมีการฝ่าฝืนอยู่ควบคู่กันไป โดยอนุโลมใช้ การบังคับทางปกครองส่วนที่ 8 ของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เพื่อการนั้น นอกจากนี้ ควรนำมาตรการทางปกครองอื่น ๆ มาปรับใช้ร่วมด้วย เช่น การสั่งพักการประกอบกิจการหรือ เพิกถอนการให้อนุญาตสัมปทานปิโตรเลียม เมื่อผู้รับสัมปทานกระทำการปล่อยทิ้งมลภาวะลงสู่ทะเลโดยฝ่าฝืน กฎหมาย

6. มาตรการเชิงแก้ไขความเสียหายยังมีข้อจำกัด โดยพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. 2514 มาตรา 12 จำกัดเฉพาะความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝ่าฝืนสัมปทานหรือพระราชบัญญัตินี้แก่ประชาชน หรือทบวงการเมืองที่รัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจกำหนดจำนวน หากค่าเสียหายยังไม่เพียงพอ ผู้เสียหายยังมีสิทธิ ฟ้องละเมิดตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่การพิสูจน์ว่าผู้รับสัมปทานจงใจหรือ

ประมาทเลินเล่อก่อนมลภาวะนั้นเป็นการยาก และมาตรา 75 วรรคท้ายก็จำกัดเพียงค่าใช้จ่ายในการขจัดมลภาวะที่มีขึ้นเพราะผู้รับสัมปทานไม่ดำเนินการหรือดำเนินการล่าช้าหรือรัฐสั่งให้ดำเนินการ ขณะที่ค่าเสียหายจากมลพิษร้ายว่ไหลตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 96 แม้เป็นความรับผิดชอบเด็ดขาด (strict liability) ที่ผู้เสียหายไม่ต้องพิสูจน์เจตนา แต่ผู้เสียหายมักขาดศักยภาพในการหาพยานมาพิสูจน์ว่าการรั่วไหลเป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่ตนจริง จึงควรให้พระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. 2514 กำหนดความรับผิดชอบเด็ดขาดของผู้รับสัมปทานในค่าเสียหายที่รวมความเสียหายทางจิตใจและค่าใช้จ่ายในการขจัดมลภาวะที่เกิดจากการปล่อยทิ้งมลภาวะ หรือความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญที่จะเกิดการปล่อยทิ้งมลภาวะ เว้นแต่เป็นการปล่อยทิ้งที่ได้อำนาจตามกฎหมาย โดยกำหนดข้อต่อสู้ยกเว้นความรับผิดชอบของผู้รับสัมปทานที่เหมาะสมและกำหนดข้อสันนิษฐานตามหลัก Exclusive Knowledge ให้ผู้รับสัมปทานมีภาระพิสูจน์ประเด็นพิพาทเกี่ยวกับกระบวนการปล่อยทิ้งหรือส่วนประกอบของมลภาวะ หรือประเด็นอื่นที่ศาลเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นอยู่ในความรู้เห็นเฉพาะของผู้รับสัมปทาน (กนกพรณ์ ดันวิมลรัตน์, 2553) และกำหนดให้นำมาตรา 84/1 ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเรื่องข้อสันนิษฐานที่ควรจะเป็นซึ่งปรากฏจากสภาพปกติธรรมดาของเหตุการณ์ มาเป็นแนวทางพิจารณาของศาลเพื่อลดภาระการพิสูจน์ของผู้เสียหาย นอกจากนี้ ควรกำหนดให้ผู้รับสัมปทานต้องชดใช้ค่าเสียหายเชิงลงโทษ (punitive damages) ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายจริง เพื่อลงโทษทางเศรษฐกิจมิให้กระทำซ้ำอีก

7. การปฏิบัติงานของหน่วยงานรัฐยังไม่เป็นเอกภาพ เนื่องจากอำนาจดำเนินงานกระจายอยู่ตามกฎหมายหลายฉบับ จึงควรบัญญัติให้รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมรักษาการตามพระราชบัญญัติปีโตรเลียม พ.ศ. 2514 ในส่วนการควบคุมมลภาวะ และรัฐควรจัดแผนการสิ่งแวดล้อมในแหล่งปีโตรเลียมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ กรมเจ้าท่า กองทัพเรือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และประชาชน สามารถปฏิบัติการร่วมกันในการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลจากการปล่อยทิ้งมลภาวะจากแท่นขุดเจาะปีโตรเลียมนอกชายฝั่งอย่างเป็นระบบได้

บรรณานุกรม

- กนกพรณ์ ดันวิมลรัตน์. (2553). *ภาระการพิสูจน์เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผลในคดีสิ่งแวดล้อม*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมเจ้าท่า. (2555). *สถานะภาพของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การทางทะเลระหว่างประเทศ* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.md.go.th/law/anusanya.php> [2555, 19 กุมภาพันธ์].
- กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน. (2553). *แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2554-2558 กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงพลังงาน.

- จตุรนต์ ธีระวัฒน์. (2550). *กฎหมายระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- จุมพต สายสุนทร. (2550). *กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- หยุด แสงอุทัย. (2555). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bell, Stuart, & McGillivray, Donald. (2008). *Environmental law* (7th ed.). New York, NY: Oxford University Press.
- International Maritime Organization. (2012). *The IMO-Vega database version 17 (2012Edition)* (CD-ROM). London, England: IMO Publishing.
- Shaw, Malcolm N. (2008). *International law* (6th ed.). New York, NY: Cambridge University Press.

ผลของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อประสิทธิภาพการผลิต
ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

EFFECTS OF BROADBAND INTERNET ON PRODUCTION EFFICIENCY
OF SMALL AND MEDIUM SIZED ENTERPRISES

วรเทพ จักรฤทธิพงษ์*

Worathep Chakritthiphong

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมสัน สุริยะ**

Asst.Prof. Dr.Komsan Suriya

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในส่วนของการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มความรวดเร็วในการผลิต และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ จำนวน 600 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล และใช้ค่าเฉลี่ยเพื่อบรรยายผล ประกอบกับวิธี Seemingly Unrelated Regression เพื่อหาผลกระทบของการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่มีต่อประสิทธิภาพการผลิต อีกทั้งการวิจัยนี้จะช่วยให้เข้าใจได้ว่ามีปัจจัยในการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงใดบ้างที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิต ช่วยให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถตัดสินใจได้ว่าควรใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงส่วนใดในภาคการผลิต และส่วนใดที่ไม่ควรนำไปใช้ในภาคการผลิต เพื่อให้มีผลประโยชน์ที่มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านของประสิทธิภาพการผลิต การลดค่าใช้จ่าย และผลกำไรที่มากขึ้นจากผลกระทบที่เปลี่ยนแปลงไปจากการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังนำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายคือ ทำให้ภาครัฐได้รู้ว่าควรสนับสนุนให้มีการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคส่วนใดของการผลิต เพื่อสร้างระบบสาธารณูปโภคที่เกี่ยวข้องให้ดียิ่งขึ้น เช่น การขนส่ง การวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนให้ภาคการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้สามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ ในอาเซียนหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการผลิต, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, การลดต้นทุนในการผลิต, การเพิ่มความรวดเร็วในการผลิต, การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2555

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ABSTRACT

This research aimed to explore the effects of broadband internet on the efficiency of production of small and medium sized enterprises in terms of cost reduction, the speed of production, and the worthwhile usage of resources. The research contained 600 samples of small and medium sized enterprises. The data was collected via the use of a questionnaire. The results were presented using: the average and seeming unrelated regression equations approach with statistical significance at .1 levels. This research helped us to understand which factors of production affected the production activities of small and medium sized enterprises. Moreover, it guided entrepreneurs to make decisions on choosing which parts of the production activities should use broadband internet. The result of making right decisions about the use of broadband internet would help small and medium sized enterprises to increase production efficiency, to reduce costs and to gain profit from transitioning of broadband internet usage. Accordingly, the results indicated that the government should outline the suitable policies in using broadband internet to support small and medium sized enterprises. Not only supporting more usage of broadband internet, but also supporting the public transportations, research and development. Those government promotions would help small and medium sized enterprises to improve their efficiency and to compete with the other Asian countries as part of the Asean Economic Community (AEC).

Keywords: production efficiency, small and medium sized enterprises, cost reduction, speed of production, resource efficiency.

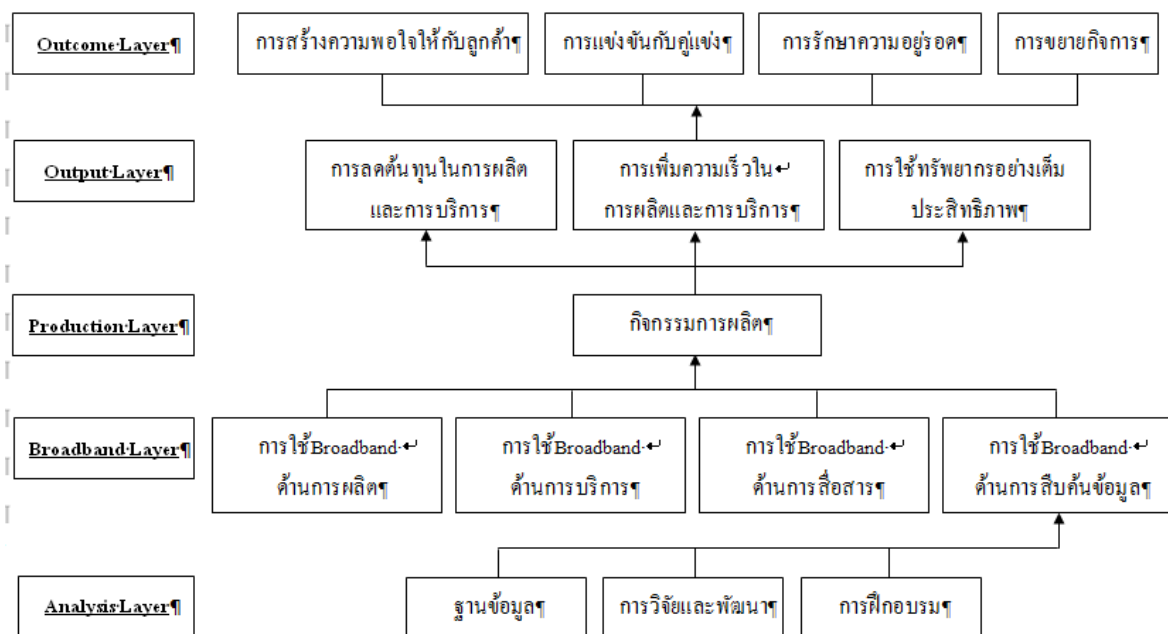
บทนำ

ปัจจุบันระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้ามาก ทำให้ชีวิตของผู้คนมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ประเทศพัฒนาในด้านต่าง ๆ และช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งคือการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริการในอุตสาหกรรมและการพาณิชย์กรรม ซึ่งการแข่งขันทางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก ราคาถูกลง ดังนั้นเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จึงเข้ามามีบทบาทมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีถึงร้อยละ 90 ของวิสาหกิจทั้งหมดของประเทศ ถือเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในภาคเศรษฐกิจของประเทศไทย ทั้งนี้ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตของสถานประกอบการทั้งหมดในประเทศไทย พบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีปริมาณการใช้ที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับภาคส่วนอื่น ๆ

หากกล่าวถึงการลดต้นทุนในการผลิต อาจหมายถึงการลดความสูญเสียหรือสูญเปล่าในโรงงาน ด้วยสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ ความสูญเปล่าจากการผลิตของเสีย (defects) ความสูญเปล่าจากการผลิตเกินความต้องการ

(over production) ความสูญเปล่าจากการรอคอยหรือความล่าช้า (waiting time/delay) ความสูญเปล่าจากการเก็บวัสดุคงคลังมากเกินไป (excessive inventory) ความสูญเปล่าจากการขนย้ายที่ไม่จำเป็น (unnecessary transport) ความสูญเปล่าจากกระบวนการผลิตที่ไร้ประสิทธิภาพ (ineffective process) ความสูญเปล่าจากการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น (unnecessary motion or action) และความสูญเปล่าจากการผลิตและใช้พลังงาน (energy wastes)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งกรอบแนวคิดออกเป็นส่วนของ Broadband Layer และ Analysis Layer ซึ่งเป็นการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในด้านการผลิต (X1) การบริการ (X2) การสื่อสาร (X3) การสืบค้นข้อมูล (X4) การจัดทำฐานข้อมูล (X5) การวิจัยและพัฒนา (X6) และการฝึกอบรม (X7) ทั้งนี้ทั้ง 2 ส่วนนำไปสู่กิจกรรมด้านการผลิตซึ่งอยู่ในส่วนของ Production Layer จากกิจกรรมด้านการผลิตในส่วนของ Production Layer สามารถโยงไปสู่ส่วนของ Output Layer และ Outcome Layer กล่าวคือ ส่วนของ Output Layer ได้แก่ กิจกรรมด้านการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในส่วนของการผลิต สามารถนำไปสู่การลดต้นทุนในการผลิต (Y1) การเพิ่มความเร็วในการผลิต (Y2) และการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (Y3) ส่วนของ Outcome Layer ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในกิจกรรมด้านการผลิตต่าง ๆ สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพิ่มการแข่งขันกับคู่แข่งได้ดีมากขึ้น รักษาการอยู่รอดของกิจการ และการขยายกิจการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการลดต้นทุนในการผลิต การเพิ่มความเร็วในการผลิต และการใช้ทรัพยากรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิธีดำเนินการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลด้วย Seemingly Unrelated Regression (SURE) ซึ่งเป็นวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ของระบบสมการเชิงเส้นที่อยู่ภายใต้ข้อสงสัยว่าค่าคลาดเคลื่อน (error term) ของสมการใด ๆ ทั้งนี้ใช้สมมติฐานความน่าจะเป็นของความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงกับกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ จำนวน 600 ตัวอย่าง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนแก่ตัวแปรย่อยแต่ละตัว (0-10 คะแนน เมื่อ 0 มีค่าน้อยที่สุด และ 10 มีค่ามากที่สุด)

แบบจำลองที่ใช้ในการวิจัย

$$\begin{aligned} Y_1 &= \alpha_{1i} + \sum_{k=1}^K \beta_{1k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{1m} Z_j + \varepsilon_{1i} \\ Y_2 &= \alpha_{2i} + \sum_{k=1}^K \beta_{2k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{2m} Z_j + \varepsilon_{2i} \\ Y_3 &= \alpha_{3i} + \sum_{k=1}^K \beta_{3k} X_k + \sum_{m=K+1, j=1}^{M, J} \beta_{3m} Z_j + \varepsilon_{3i} \end{aligned}$$

โดยที่ Y_1 คือ การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการลดต้นทุนในการผลิต

Y_2 คือ การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการเพิ่มความเร็วในการผลิต

Y_3 คือ การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ทั้งนี้ได้ใช้ตัวแปร X ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระทั้งสิ้น 7 ด้าน ประกอบด้วย การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อลดต้นทุนการผลิต เพื่อการบริการ เพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่อการสืบค้นข้อมูล เพื่อการวิจัยและพัฒนา เพื่อการจัดทำฐานข้อมูล และเพื่อการฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ตัวแปรอิสระแต่ละตัวยังประกอบด้วยตัวแปรย่อยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวแปรในด้านนั้น ๆ และยังประกอบด้วยตัวแปรควบคุม (Z) อีกด้วย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทดสอบด้วย Seemingly Unrelated Regression (SURE) พบว่า

1. ตัวแปรย่อยด้านการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความผิดพลาดในกระบวนการผลิต (X11)

เพื่อลดความผิดพลาดในการสั่งซื้อวัตถุดิบ (X14) เพื่อลดความเสียหายของสินค้าสำเร็จรูป (X16) เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคลากรในองค์กร (X31) เพื่อกระจายคำสั่งต่าง ๆ ในระบบการจัดการคลังสินค้า (X35) การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บสินค้าคงคลัง (X44) การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสั่งซื้อวัตถุดิบ (X45) เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิต (X51) เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบการนำของเสียจากการผลิตกลับมาใช้ใหม่ (X54) และสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติ (Z5) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในการลดต้นทุนในการผลิต (Y1)

2. การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความผิดพลาดในกระบวนการผลิต (X11) เพื่อกระจายคำสั่งต่าง ๆ ในระบบการจัดการสินค้าคงคลัง (X35) การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการขนส่ง (X43) การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเก็บสินค้าคงคลัง (X44) เพื่อการวิจัยและพัฒนาระบบการผลิต (X51) เพื่อการวิจัยและพัฒนาการใช้วัตถุดิบให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (X53) เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลด้านการผลิต (X61) และการเป็นบริษัทจำกัด (Z6) มีความสัมพันธ์กับการเพิ่มความเร็วในการผลิต (Y2)

3. การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความผิดพลาดในกระบวนการผลิต (X11) เพื่อกระจายคำสั่งต่าง ๆ ในระบบการจัดการสินค้าคงคลัง (X35) การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการขนส่ง (X43) เพื่อการวิจัยและพัฒนาการใช้วัตถุดิบให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (X53) เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลด้านการผลิต (X61) เพื่อการฝึกอบรมด้านการผลิต (X71) เพื่อการฝึกอบรมด้านการบริการ (X72) และการเป็นบริษัทจำกัด (Z6) มีความสัมพันธ์กับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ (Y3)

ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงกับกิจกรรมด้านการผลิตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงกับกิจกรรมด้านการผลิตของวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	การลดต้นทุน ในการผลิต (Y_1)	การเพิ่มความเร็ว ในการผลิต (Y_2)	การใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์ อย่างเต็มที่ (Y_3)
X11: ความสามารถของระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความผิดพลาดในการผลิต (production mistake reduction)	(+)***	(+)***	(+)***
X14: ความสามารถของระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความผิดพลาดในการสั่งซื้อวัตถุดิบ (raw material mistake reduction)	(+)***		
X16: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อลดความเสียหายของสินค้าสำเร็จรูป (final goods damage reduction)	(-)**		
X31: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการสื่อสารระหว่างบุคลากรในองค์กร (in-house communication)	(-)**		
X35: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อกระจายคำสั่งต่าง ๆ ในระบบการจัดการสินค้าคงคลัง (inventory management communication)	(+)**	(+)***	(+)**
X43: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการขนส่ง (transportation information search)		(+)***	(+)***
X44: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บสินค้าคงคลัง (inventory information search)	(-)**	(-)*	
X45: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสั่งซื้อวัตถุดิบ (raw material order search)	(+)***		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อน เศรษฐกิจสร้างสรรค์	การลดต้นทุน ในการผลิต (Y_1)	การเพิ่มความเร็ว ในการผลิต (Y_2)	การใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์ อย่างเต็มที่ (Y_3)
X45: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในการค้นหา ข้อมูลเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสั่งซื้อวัตถุดิบ (raw material order search)	(+)***		
X51: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการวิจัย และพัฒนาระบบการผลิต (production R&D)	(+)***	(+)**	
X53: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการวิจัย และพัฒนาการใช้วัตถุดิบให้เกิดประโยชน์อย่าง เต็มที่ (raw material R&D)		(+)**	(+)***
X54: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการวิจัย และพัฒนาระบบการนำของเสียจากการผลิตกลับมา ใช้ใหม่ (reuse system R&D)	(+)**		
X61: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการจัดทำ ฐานข้อมูลด้านการผลิต (production data base)		(+)***	(+)***
X71: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการ ฝึกอบรมด้านการผลิต (production training)			(-)*
X72: การใช้อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อการ ฝึกอบรมด้านการบริการ (service training)			(+)***
Z5: สัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติ (foreign shareholders)	(-)*		
Z6: บริษัทจำกัด (limited company)		(+)*	(+)***

โดยที่ *** = ขอมรับในระดับนัยสำคัญ .01, ** = ขอมรับในระดับนัยสำคัญ .05, * = ขอมรับในระดับนัยสำคัญ .1

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบกับสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ซึ่งมีทั้งที่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่เป็นไปตามสมมติฐาน กล่าวคือ มีตัวแปรบางตัวที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) ในสมมติฐาน แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลแล้วพบว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์ดังที่คาดไว้ หรือในอีกกรณีหนึ่งพบว่า ตัวแปรบางตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) เมื่อเปรียบเทียบกับสมมติฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ภาครัฐควรสนับสนุนปัจจัยด้านต่าง ๆ และควรสนับสนุนให้เกิดการร่วมมือกันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรร่วมมือกัน และควรให้ความร่วมมือในการวิจัยให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- ปริญ วงศ์วานชาติ. (2544). *พฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริขวัญ เจริญวิริยะกุล. (2551). *ผลของการลงทุนในเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในกลุ่มประเทศอาเซียน*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Michael Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy*. New York, NY: Free Press.
- Morgan, Arthur, Colebourne, David, & Thomas, Brychan. (2006). The development of ICT advisors for SME businesses: An innovative approach. *Technovation*, 26(8), pp. 980-987.
- Spurge, Vivienne, & Roberts, Claire. (2005). *Broadband technology: An appraisal of government policy and use by small and medium sized enterprises*. Oxford, England: Oxford Brookes University.
- Wang, Eric C. (2006). R&D efficiency and economic performance: A cross-country analysis using the stochastic frontier approach. *Journal of Policy Modeling*, 29(2), pp. 345-360.
- Zwick, T. (2003). *The impact of ICT investment on establishment productivity* (Online). Available: <http://www.cepii.fr/anglaisgraph/communications/pdf/2003/160503/zwick.pdf> [2006, December 9].

ทักษะด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
 ประจำปีภาคการศึกษาที่ 1/2555

ENGLISH PROFICIENCY FOR STUDENTS IN GENERAL EDUCATION
 ENGLISH COURSES IN SEMESTER 1/2013

วรัชมณ กุลจิรันธร*

Wassamon Kuljirunthon

วราภรณ์ พิชิตกุล*

Waraporn Pichitkul

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาเมื่อวัดระดับด้วยข้อสอบ TOEFL เพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนและหลักสูตรการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ประชากรคือนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1(114-101) และรายวิชาภาษาอังกฤษ 3(114-201) ในภาคการศึกษาที่ 1/2555 สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้จำนวน 1,071 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1 ส่วนใหญ่มีผลการสอบต่ำกว่า 310 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 59.91 และนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 ส่วนใหญ่มีผลการสอบอยู่ระหว่าง 351-375 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 38.65 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ นักศึกษาควรฝึกฝนการฟังทั้ง Short Conversation และ Long Conversation ในส่วนของห้องปฏิบัติการทางภาษาต้องปรับปรุงหลักสูตรโดยเพิ่มข้อสอบการฟัง TOEFL เข้าไปให้นักศึกษาได้ฝึกฝนด้วย และควรจัดบอร์ดคำศัพท์ภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 1 คำ โดยระบุคำศัพท์ ความหมายในภาษาไทย คำเหมือน คำตรงข้าม และตำแหน่งในประโยค

คำสำคัญ: การสอนภาษาอังกฤษ, ทดสอบ TOEFL

ABSTRACT

The research aimed to examine the students' English proficiency measured by the TOEFL exam as their results could be used to improve teaching methods and curriculum for teaching English courses.

---

*อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันตก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

Population in this research consisted of 1,071 students chosen by purposive sampling method who enrolled in English 1(114-101) and English 3(114-201) in semester 1/2013. The findings showed that 59.91% of students who enrolled in English 1 got TOEFL scores below 310 and 38.65% of students who enrolled in English 3 got TOEFL scores between 351 to 375 points. Recommendations for the further research were students should practice more on listening to short and long conversations using in TOEFL tests which those should be available in the language laboratory. The vocabulary should be promoted a word per week. Each vocabulary should provide its meaning in Thai, synonym, antonym, and part of speech.

Keywords: English teaching, TOEFL test.

บทนำ

ระดับขีดความสามารถทางภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยของเด็กไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาอาจเทียบได้กับชั้นประถมศึกษาของประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ หลายท่านอาจจะแย้งว่า เป็นเพราะสังคมมาเลเซียและสิงคโปร์มีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าสังคมไทย ซึ่งก็ถูกเพียงบางส่วน เพราะการที่เด็กไทยใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษนานถึง 12 ปี ก็น่าจะพัฒนาได้ไม่ต่างจากเด็กมาเลเซียและสิงคโปร์ เด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของสิงคโปร์ รู้ศัพท์อังกฤษโดยเฉลี่ย 1,500 คำ ส่วนเด็กมาเลเซียรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ย 600 คำ แต่ของไทยไม่มีข้อมูลในส่วนนี้ แต่คาดว่าน่าจะน้อยกว่ามาเลเซีย ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีอยู่มากมาย แต่ปัญหาหนึ่งที่ทุกโรงเรียนมีเหมือนกันคือ นักเรียนรู้ศัพท์น้อย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนภาษาอังกฤษและยังก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื่องอีกหลายอย่างตามมา การรู้ศัพท์น้อยมีประเด็นสำคัญสองส่วนคือ

ส่วนแรก “คำศัพท์คือพื้นฐานหลักของการเรียนภาษาทุกภาษา” หากรู้ศัพท์น้อยก็จะเป็นปัญหาทั้งในการสอนของครูและการเรียนการสอนของนักเรียน เช่น จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรรู้ศัพท์ 1,000 คำขึ้นไป จึงจะสามารถเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้โดยไม่ยาก ส่วนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรรู้ศัพท์ 2,000 คำขึ้นไป และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควรรู้ศัพท์ 3,000 คำขึ้นไป จึงจะสามารถทำข้อสอบมาตรฐานต่าง ๆ ผ่าน แต่ในความเป็นจริงแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่รู้ศัพท์ไม่ถึงครึ่งของจำนวนที่หลักสูตรกำหนด ฉะนั้นต่อให้ครูเก่งแค่ไหนก็ยากที่จะสอนให้ผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ในกรณีที่เด็กสอบได้คะแนนศูนย์นั้น เชื่อว่าคงมิใช่เกิดจากปัญหาข้อสอบฝ่ายเดียว แต่น่าจะเป็นเพราะพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษต่ำกว่ามาตรฐานเกินไป เมื่อพบข้อสอบในลักษณะต้องอ่านสรุปเรื่อง ก็ยากที่จะเข้าใจ จำเป็นต้องอาศัยวิธีเดา ยิ่งเป็นข้อสอบที่ตอบผิดแล้วคิดลบล้อโอกาสได้ศูนย์จึงมีมาก

ส่วนที่สอง “สอนและเรียนอย่างไรนักเรียนจึงจะรู้คำศัพท์ได้มาก ๆ” การให้ท่องศัพท์ทุกวัน วันละ 5-10 คำนั้น เป็นวิธีที่ไม่ได้ผลกับนักเรียนส่วนใหญ่ เพราะหากได้ผล ปัญหาในส่วนแรกคงไม่เกิดขึ้น ฉะนั้นต้องปรับวิธีเรียนเปลี่ยนวิธีสอนใหม่โดย

1. สอนยึดหลักธรรมชาติของการเรียนภาษาทุกภาษา ที่ต้องเริ่มจากการฟังและการพูดก่อนการอ่านและการเขียนเสมอ เพราะไม่มีมนุษย์คนใดที่สามารถอ่านออกเขียนได้ก่อนฟังและพูดเป็น เหมือนกับที่คนไทยสอนลูกหลานในครอบครัวให้รู้จักฟังและพูดภาษาไทยก่อนแล้วค่อยส่งไปเรียนอ่านและเขียน ในการสอนฟังสอนพูดนั้นจะสอนจากคำศัพท์ก่อน แล้วค่อยขยายไปเป็นกลุ่มคำและประโยคสั้น-ยาวที่ถูกต้องตามหลักภาษาและไวยากรณ์ เมื่อฟังและพูดได้ระดับหนึ่งก็แสดงว่ารู้ศัพท์มากพอที่จะเรียนอ่านเรียนเขียนได้ง่ายและสนุก

2. สอนให้นักเรียนใช้ประสิทธิภาพพลังสมองสูงสุดทั้งซีกขวาและซีกซ้าย บวกกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อ เพื่อช่วยให้จำศัพท์ได้มาก ๆ โดยไม่ลืมและไม่เบื่อ เป็นวิธีที่โรงเรียนระดับอนุบาล-ประถมศึกษาในมาเลเซียใช้กันมาก สำหรับในประเทศไทยมีสอนอยู่หลายโรงเรียน โดยกำหนดเป้าหมายเฉพาะด้านคำศัพท์ไว้ชัดเจน เช่น เรียนสามปี จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รู้ศัพท์ 2,000 คำ จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รู้ศัพท์ 3,000 คำ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสยามมีนโยบายด้านการเรียนภาษาอังกฤษ หอมวดวิชาศึกษาทั่วไป ให้มีรูปแบบการเรียนการสอนและการสอบวัดความรู้ตามมาตรฐานสากล ซึ่งคณะกรรมการบริหารของมหาวิทยาลัยมีมติให้ใช้การสอบวัดความรู้ด้วยข้อสอบ TOEFL (Test of English as a Foreign Language) เป็นข้อสอบมาตรฐานเพื่อวัดระดับศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำผลสอบไปใช้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทหรือใช้ในการสอบเข้าทำงานได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนักศึกษาเมื่อวัดระดับด้วยข้อสอบ TOEFL
2. เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนและหลักสูตรการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ หอมวดวิชาศึกษาทั่วไป

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาเฉพาะความสามารถด้านภาษาอังกฤษด้วยการสอบ TOEFL เฉพาะนักศึกษาที่ลงทะเบียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 1(114-101) และรายวิชาภาษาอังกฤษ 3(114-201) ในภาคการศึกษาที่ 1/2555 เท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ กระบวนการ ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้นั้น ครูต้องมีเทคนิค วิธีการ ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ประสบในการจัดห้องเรียนมี 3 ประการคือ

1. การสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน อยากใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน
  2. การไม่สามารถจัดบรรยากาศในห้องเรียนได้ตามที่คาดหวัง เพราะวัสดุอุปกรณ์ไม่เหมาะสม ไม่เพียงพอ และผู้เรียนมีระดับความรู้ต่างกัน
  3. การแสดงบทบาทของครูในการสอนห้องเรียน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เพราะมีการเน้นการสอนเนื้อหามากเกินไป
- เทคนิควิธีการที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษควรรู้และนำไปใช้ได้แก่ การสอนทักษะการฟัง (listening) การสอนออกเสียง (pronunciation) และการสอนไวยากรณ์ (grammar)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาภาษาอังกฤษ 1(114-101) และ วิชาภาษาอังกฤษ 3(114-201) ในภาคการศึกษาที่ 1/2555 จำนวน 4,174 คน สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling method) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,071 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) ใช้หนังสือ “Top Notch Level 1 and 1” ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 2 ปี ค.ศ. 2011 ของ Joan Saslow และ Allen Ascher เป็นหนังสือหลักประจำรายวิชา และมีสื่อการเรียนการสอนครบทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน 2) ข้อสอบ TOEFL Test จำนวน 140 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

วิธีดำเนินการสอน แบ่งการเรียนการสอนเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การเรียนภาคทฤษฎี (หลักไวยากรณ์ และคำศัพท์) และการเรียนภาคปฏิบัติ (ฝึกสนทนา นำเสนอ และโต้ตอบจากแถบบันทึกเสียงและโทรทัศน์) โดยจัดการเรียนการสอนจำนวน 48 ชั่วโมง แบ่งเป็นภาคทฤษฎี 30 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 15 ชั่วโมง สอนใน 6 หัวข้อ หัวข้อละ 8 ชั่วโมง ได้แก่

บทที่ 1 การพบปะในเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น งานประชุมสัมมนา การท่องเที่ยว ในสถานที่ทำงาน ในสถาบันการศึกษา

บทที่ 2 การท่องเที่ยว และการแสดงความรู้สึกในเหตุการณ์ต่าง ๆ

บทที่ 3 อาหาร มารยาทในภัตตาคาร การบรรยายรสชาติอาหาร

บทที่ 4 ภาพยนตร์และเพลง ชนิดและประเภทของภาพยนตร์และเพลง การเชิญชวนและการแสดงความคิดเห็นในเรื่องภาพยนตร์และเพลง

บทที่ 5 งานศิลปะ ประเภทของงานศิลปะ วัสดุที่ใช้ในงานศิลปะ การฝึกฝนให้เป็นศิลปินที่ดี

บทที่ 6 โรงแรม การบริการต่าง ๆ ของโรงแรม ทิศทาง

การทดสอบด้วยข้อสอบ TOEFL (Test of English as a Foreign Language) ดำเนินการทดสอบในสัปดาห์ที่ 15 ของการเรียนการสอน โดยทดสอบ 3 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง จำนวน 50 ข้อ ทักษะไวยากรณ์ จำนวน 40 ข้อ และทักษะการอ่านเอาเรื่อง จำนวน 50 ข้อ รวมจำนวน 140 ข้อ ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

โดยระยะเวลาในการทำแบบทดสอบมีดังนี้ การฟัง (listening) ทดสอบทักษะการฟังภาษาอังกฤษแบบอเมริกาเหนือ ใช้เวลา 40-60 นาที ไวยากรณ์ (structure) ใช้เวลา 25 นาที การอ่าน (reading) ใช้เวลา 55 นาที

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการทดสอบโดยข้อสอบ TOEFL ของนักศึกษารายวิชาอังกฤษ 1(114-101) และ รายวิชาอังกฤษ 3(114-201) พบว่า

1. รายวิชาภาษาอังกฤษ 1(114-101) นักศึกษาที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่รายวิชากำหนดไว้คือ 375 คะแนน มีเพียง 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.09 สอบได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จำนวน 381 คน คิดเป็นร้อยละ 83.91 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ดีในหมวดไวยากรณ์และการอ่านจับใจความ แต่ทำคะแนนได้น้อยในหมวดการฟัง เนื่องจากสามารถฟังและทำความเข้าใจได้ในการฟังแบบสั้นคือ ฟังและตอบคำถามเป็นข้อ ๆ แต่ในหมวดที่เป็นบทความยาว และมีข้อคำถาม 3-5 ข้อต่อหนึ่งบทความนั้น นักศึกษาจะทำคะแนนได้น้อย

2. รายวิชาภาษาอังกฤษ 3(114-201) นักศึกษาที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่รายวิชากำหนดไว้คือ 425 คะแนน มีเพียง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 1.70 สอบได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จำนวน 1,053 คน คิดเป็นร้อยละ 83.91 และสอบได้คะแนนระหว่าง 351-375 คะแนน เป็นจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 414 คน คิดเป็นร้อยละ 38.65 โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ทำคะแนนได้ดีในหมวดไวยากรณ์และการอ่านจับใจความ แต่ทำคะแนนได้น้อยในหมวดการฟัง เนื่องจากสามารถฟังและทำความเข้าใจได้ในการฟังแบบสั้นคือ ฟังและตอบคำถามเป็นข้อ ๆ แต่ในหมวดที่เป็นบทความยาว และมีข้อคำถาม 3-5 ข้อต่อหนึ่งบทความนั้น นักศึกษาจะทำคะแนนได้น้อย

3. นักศึกษาทั้ง 2 รายวิชา มีทักษะด้านไวยากรณ์และทักษะด้านการอ่านจับใจความอยู่ในขั้นพอใช้ได้ดี แต่ทักษะด้านการฟังอยู่ในขั้นต้องปรับปรุงถึงพอใช้

ข้อเสนอแนะ

1. นักศึกษาควรฝึกฝนการฟังทั้ง Short Conversation และ Long Conversation
2. ห้องปฏิบัติการทางภาษาควรปรับปรุงหลักสูตร โดยเพิ่มข้อสอบการฟัง TOEFL เข้าไปให้นักศึกษาได้ฝึกฝนด้วย
3. ควรมีการจัดบอร์ดคำศัพท์ภาษาอังกฤษสัปดาห์ละ 1 คำ โดยระบุคำศัพท์ ความหมายในภาษาไทย ความหมายในภาษาอังกฤษ คำตรงข้ามและตำแหน่งในประโยค

บรรณานุกรม

กาญจนา ปราบพาล และประกายแก้ว โอบานนท์อมตะ. (2545). การสำรวจความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษของบัณฑิตไทย. *จุฬารวิสัย*, 21(3), หน้า 12-16.

สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มขีด
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ.2549-2553)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษาขั้น
พื้นฐาน.

การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ด้วยกรอบงานโฟนแก๊ป

APPLICATION DEVELOPMENT ON ANDROID OPERATING SYSTEM WITH PHONEGAP FRAMEWORK

วัชรินทร์ วัชรพันธุ์*

Watcharin Watcharapan

เชษฐ พัฒโนทัย**

Chate Patanothai

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้พัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับการอ่านและเขียนหนังสือแบบออนไลน์บนแท็บเล็ตที่ทำงานด้วยระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) โดยมีการทำงานเหมือนกับเว็บไซต์ <http://www.writer.in.th> ที่มีปัญหาเรื่องการแสดงผลบนแท็บเล็ตเมื่อใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์ ในการพัฒนาได้ใช้กรอบงานโฟนแก๊ป (phonegap framework) เพื่อให้สามารถแปลงไปใช้กับระบบปฏิบัติการอื่น ๆ ได้ง่ายในอนาคต นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทดสอบโปรแกรมด้วยแบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์ (keystroke level model) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพของระบบเดิมและโปรแกรมประยุกต์ที่ได้พัฒนาขึ้นใหม่ พบว่าเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านหนังสือเท่าเดิมหรือลดลงเมื่อเทียบกับการใช้งานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ และใช้เวลาน้อยกว่าเมื่อใช้งานผ่านเบราว์เซอร์บนแท็บเล็ต

คำสำคัญ: โปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่, ส่วนต่อประสานผู้ใช้

ABSTRACT

This research aimed to develop an application for online book reading and writing on Android-based tablet. The developed application had the same functionalities as an online book reading and writing website, <http://writer.in.th>, which had problem on displaying contents when using with the browser on tablet. The Phonegap framework was used to make the application easy for portable to other operating systems. Furthermore, the keystroke level model was used to compare the efficiency of the

* นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

current system and the new application. The test showed that the equal or lower average time of activities related to online book reading tasks than that of desktop computer and took less time than using browser on tablet.

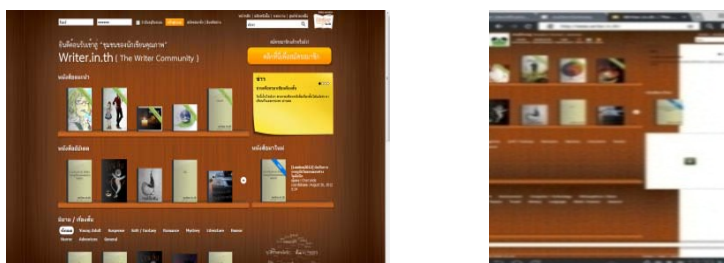
Keywords: mobile application, user interface.

บทนำ

บริษัท โมจิ อินเตอร์แอคทีฟ สตูดิโอ จำกัด (Mojji Interactive Studio Co.,Ltd.) เป็นบริษัทที่ทำงานด้านออกแบบ ทั้งงานกราฟิก งานพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และเว็บไซต์ โดยหนึ่งในผลงานของบริษัทคือเว็บไซต์สำหรับเขียนหนังสือออนไลน์ (<http://www.writer.in.th>) ที่ผู้ใช้สามารถเขียน อ่าน และเผยแพร่หนังสือที่ตนเขียนขึ้นได้ มีกลุ่มเป้าหมายคือนักเขียนหน้าใหม่และนักเขียนอิสระ ทั้งนี้บริษัทเล็งเห็นถึงอัตราการเจริญเติบโตของกลุ่มผู้ใช้แท็บเล็ต จึงต้องการขยายฐานไปยังผู้ใช้งานกลุ่มนี้

อย่างไรก็ตาม เว็บไซต์ <http://www.writer.in.th> นี้ ออกแบบมาให้รองรับกับการทำงานบนเว็บเบราว์เซอร์บนคอมพิวเตอร์ เมื่อมีการใช้งานผ่านเว็บเบราว์เซอร์บนแท็บเล็ต จึงแสดงผลที่ผิดเพี้ยน ดังภาพที่ 1 เนื่องจากขนาดหน้าจอไม่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังใช้งานได้ยาก เนื่องจากเว็บไซต์ดั้งเดิมถูกออกแบบมาให้รองรับการใช้งานบนหน้าจอที่มีขนาดใหญ่ ทำให้ใช้งานได้อย่างไม่เต็มประสิทธิภาพมากนัก การสร้างโปรแกรมประยุกต์สำหรับแท็บเล็ตจึงเป็นหนึ่งในแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ เนื่องจากสามารถออกแบบระบบให้มีขนาดหน้าจอพอเหมาะกับอุปกรณ์ได้ ทำให้การแสดงผลไม่ผิดเพี้ยน

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับการเขียนหนังสือ ซึ่งจะพัฒนาบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) โดยใช้กรอบงาน (framework) โฟนแก๊ป (PhoneGap) ในการพัฒนา เพื่อให้สามารถแปลงโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้กับระบบปฏิบัติการอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็วในอนาคต และตอบสนองต่อความต้องการของบริษัทที่ต้องการขยายฐานลูกค้า และออกแบบส่วนต่อประสานผู้ใช้ให้เหมาะสมกับขนาดหน้าจอของอุปกรณ์เคลื่อนที่

ภาพที่ 1 เว็บไซต์ <http://www.writer.in.th> เมื่อเปิดด้วยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์บนคอมพิวเตอร์ และการแสดงผลที่ผิดพลาดเมื่อเปิดด้วยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์บนแท็บเล็ตที่ใช้ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

1. โฟนแก๊ป (PhoneGap) เป็นกรอบงานในการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ซึ่งเป็น Open Source ใช้สร้างโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ข้ามแพลตฟอร์มได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้ภาษา HTML5, Javascript และ CSS รองรับแพลตฟอร์มอุปกรณ์เคลื่อนที่ 7 แพลตฟอร์ม ได้แก่ iOS, Android, Blackberry, Windows Phone, Palm WebOS, Bada และ Symbian การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ เช่น iPhone, Android, Windows Mobile และอื่น ๆ ต้องใช้กรอบงานและภาษาที่แตกต่างกัน โฟนแก๊ปแก้ไขปัญหานี้ด้วยการใช้มาตรฐานเว็บเทคโนโลยีเพื่อเชื่อม โปรแกรมประยุกต์เว็บและอุปกรณ์เคลื่อนที่เข้าด้วยกัน (Adobe Systems Inc., 2013)

2. เว็บเซอร์วิสแบบเรส (REST: Representational State Transfer Web Service) เป็นแนวทางการสร้างเว็บเซอร์วิสแบบเรียบง่าย โดยเรียกใช้ผ่านช่องทาง HTTP Method และส่งข้อมูลออกมาในรูปแบบของ XML ทำให้มีปริมาณข้อมูลที่รับส่งน้อย ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งาน (Richardson & Ruby, 2007)

3. เจควีรีโมบาย (jQuery Mobile) เป็นระบบส่วนต่อประสานผู้ใช้ซึ่งมีพื้นฐานจาก HTML5 สำหรับแพลตฟอร์มอุปกรณ์เคลื่อนที่ซึ่งเป็นที่นิยมทุกแพลตฟอร์ม โดยสร้างมาจาก rock-solid jQuery และ jQuery UI foundation ด้วยโปรแกรมซึ่งมีขนาดเล็ก ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น และมีความยืดหยุ่น ทำให้สามารถออกแบบหน้าตา (theme) ได้อย่างง่ายดาย (jQuery Foundation, 2012)

4. แบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์ (keystroke level model) เป็นแบบจำลองที่ใช้ทำนายระยะเวลาในการประมวลผลงานจากการออกแบบที่เฉพาะเจาะจง และสถานการณ์ของงานที่เฉพาะเจาะจง โดยอ้างอิงจากการกระทำต่อเนื่องในการกระทำงานใดงานหนึ่ง ซึ่งแต่ละงานจะแบ่งการกระทำออกเป็นการกระทำย่อย ๆ เช่น การกดคีย์บอร์ด การเลื่อนเมาส์ การคลิกเมาส์ เป็นต้น โดยแต่ละการกระทำจะมีอักษรย่อและค่าเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมดังนี้

M (1.35 seconds) – mentally prepare, P (1.1 seconds) – point with mouse, B (0.10 seconds) – Button press or release (mouse), K (0.2 seconds) – press a key or mouse button, H (0.4 seconds) – home on keyboard, mouse or other device (Kieras, 2001)

จากงานวิจัยของ Abdulin (2011, pp. 673-686) ทดสอบบนจอสัมผัส พบว่าค่าเวลาเฉลี่ย P มีค่าลดลงเป็น 0.2 - 0.4 วินาที ซึ่งต่างจากเดิมถึง 40% โดยแบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์ดั้งเดิม ค่าเวลาเฉลี่ย P มีค่า 1.1 วินาที

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาโปรแกรมประยุกต์สำหรับเขียนและอ่านหนังสือออนไลน์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และสนับสนุนการขยายฐานผู้ใช้ไปยังอุปกรณ์เคลื่อนที่ โดยอ้างอิงฟังก์ชันการทำงานจากเว็บไซต์

<http://www.writer.in.th>

วิธีดำเนินการวิจัย

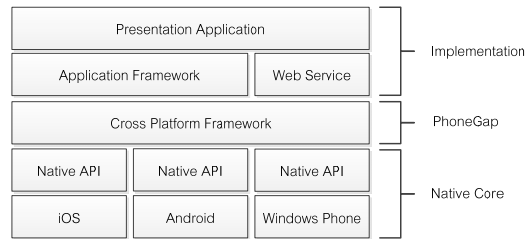
ขั้นที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานเดิม ทำความเข้าใจฟังก์ชันและกระบวนการทำงานของเว็บไซต์ <http://www.writer.in.th> จากนั้นจึงรวบรวมความต้องการจากผู้เกี่ยวข้องในส่วนของเว็บไซต์ <http://www.writer.in.th> ของ บริษัท โมจิ อินเทอร์เน็ต สตูดิโอ จำกัด ด้วยการนัดประชุมย่อย แล้วจึงวิเคราะห์แต่ละฟังก์ชันการทำงานถึงความเป็นไปได้ในการนำมาสร้างเป็นฟังก์ชันการทำงานของโปรแกรมประยุกต์ โดยลดทอนบางฟังก์ชันลงเพื่อให้เหมาะสมกับประสิทธิภาพของแท็บเล็ต

ตารางที่ 1 ฟังก์ชันของโปรแกรมประยุกต์ที่จะพัฒนา

ฟังก์ชันของโปรแกรมประยุกต์ที่จะพัฒนา	
สมาชิก	ค้นหาข้อมูล
ข้อมูลส่วนตัว	อ่านหนังสือ
จัดการหนังสือ (แสดงในโปรไฟล์)	ค้นหาหนังสือ
เขียนหนังสือ (สร้างและแก้ไข)	โปรไฟล์
แสดงข้อมูลหนังสือ	บทความ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และออกแบบโปรแกรมประยุกต์ มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการดังนี้

1. เลือกแนวทาง ระบบปฏิบัติการ และแพลตฟอร์มที่จะใช้ในการพัฒนา โดยเลือกแนวทางการพัฒนาแบบโปรแกรมประยุกต์ เนื่องจากมีความสามารถในการใช้งานแบบออฟไลน์ได้ และเลือกระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เนื่องจากเป็นระบบปฏิบัติการแบบ Open Source และไม่ต้องสมัครหรือเสียค่าสมัครเพื่อพัฒนาโปรแกรมประยุกต์ นอกจากนี้ยังไม่ต้องใช้ระบบปฏิบัติการเฉพาะเพื่อพัฒนาอีกด้วย และเลือกใช้แพลตฟอร์มโฟนแท็บเป็นกรอบงานในการพัฒนา เนื่องจากเป็นกรอบงานที่มีความสามารถในการพัฒนาโปรแกรม

ภาพที่ 2 สถาปัตยกรรมของกรอบงานโฟนแก๊ป

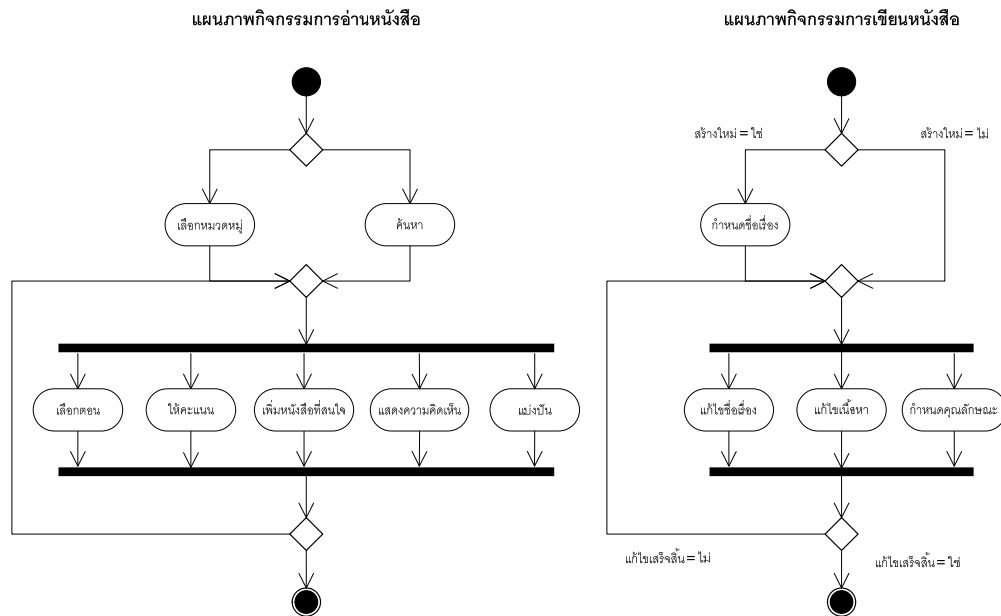
2. ออกแบบสถาปัตยกรรมการเชื่อมต่อของระบบ โดยโปรแกรมประยุกต์ที่จะพัฒนาขึ้นนั้น จะมีลักษณะสถาปัตยกรรมการเชื่อมต่อแบบ REST Web Service และมีการเชื่อมต่อกับผู้ใช้ผ่าน TCP/IP ซึ่งระบบเดิมจะใช้งานผ่านทางโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์ ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อแบบ HTTP

3. ออกแบบหน้าที่การทำงานของระบบ จะสร้างแผนภาพยูสเคส เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อระบบ

ภาพที่ 3 แผนภาพยูสเคสของโปรแกรมประยุกต์สำหรับอ่านและเขียนหนังสือออนไลน์

4. ออกแบบกิจกรรมของระบบ แบ่งเป็นกิจกรรมหลัก ๆ ได้ 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมการอ่านหนังสือ และ 2) กิจกรรมการเขียนหนังสือ โดยสร้างเป็นแผนภาพกิจกรรมของแต่ละกิจกรรมได้ดังภาพที่ 4

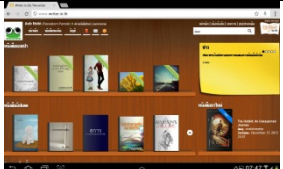

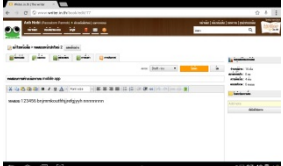
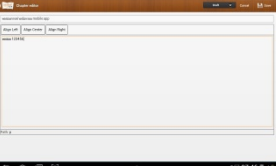

ภาพที่ 4 แผนภาพกิจกรรมการอ่านและแผนภาพกิจกรรมการเขียนหนังสือ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาโปรแกรมประยุกต์ โดยอาศัยข้อมูลจากการวิเคราะห์และออกแบบในขั้นตอนข้างต้น

ขั้นตอนที่ 4 ทดสอบโปรแกรมประยุกต์ เพื่อวัดประสิทธิภาพของโปรแกรมประยุกต์ที่สร้างขึ้นในกิจกรรมที่กำหนดขึ้นมา 5 กิจกรรม เทียบกับระบบเดิม โดยใช้แบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์เป็นแบบจำลองในการวัด

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบหน้าจอการเปิดเว็บไซต์และโปรแกรมเกมประยุกต์ด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ

	เปิดเว็บไซต์ด้วยโปรแกรม เบราว์เซอร์คอมพิวเตอร์	เปิดเว็บไซต์ด้วย โปรแกรมเบราว์เซอร์ ด้วยแท็บเล็ต	เปิดโปรแกรมประยุกต์ ด้วยแท็บเล็ต
หน้าหลัก			
หน้าอ่าน หนังสือ			
หน้าเขียน หนังสือ			

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบโดยใช้แบบจำลองระดับการกดเป็นพิมพ์

กิจกรรม	ระดับการกด เป็นพิมพ์ของ ระบบเดิม	ระดับการกด เป็นพิมพ์ของ ระบบใหม่	เวลาเฉลี่ยการ ทำกิจกรรม ของระบบเดิม (วินาที)	เวลาเฉลี่ยการ ทำกิจกรรม ของระบบใหม่ (วินาที)
แสดงเนื้อหาใน ตอนของหนังสือ	2M+2P+2B	2M+2P+2B	5.1	5.1
สร้างหนังสือใหม่	8M+15P+20B+9K	8M+9P+15B+9K	31.1	24
แก้ไขเนื้อหาใน ตอนของหนังสือ	4M+7P+7B+15K	4M+7P+7B+15K	16.8	16.8
แก้ไขชื่อเรื่อง	3M+4P+4B+14K	3M+4P+4B+14K	11.65	11.65
ลบตอนของ หนังสือ	4M+6P+6B	4M+6P+6B	12.6	12.6

* ค่าเวลาเฉลี่ยของ P ที่ใช้ในการทดสอบใช้ค่า P ดั้งเดิมของแบบจำลองระดับการกดเป็นพิมพ์

ผลการวิจัย

โปรแกรมประยุกต์สำหรับอ่านและเขียนหนังสือที่ได้ เมื่อทดสอบโดยใช้แบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์เป็นแบบจำลองในการวัดแล้ว พบว่าในขั้นตอนของการสร้างหนังสือใหม่ของโปรแกรมประยุกต์มีเวลาเฉลี่ยในการดำเนินการกิจกรรมลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเดิม นอกจากนี้ การออกแบบโปรแกรมประยุกต์ให้มีขนาดหน้าจอดีกับแท็บเล็ต ยังช่วยให้ผู้ใช้ไม่ต้องย่อขยายหน้าจอเมื่อใช้งานอีกด้วย

อภิปรายผล

จากผลการทดสอบโปรแกรมประยุกต์ด้วยแบบจำลองระดับการกดแป้นพิมพ์ แสดงให้เห็นถึงเวลาเฉลี่ยในการดำเนินการของกิจกรรมของทั้งระบบใหม่และระบบเก่า โดยสามารถลดขั้นตอนที่จะต้องทำในกิจกรรมการสร้างหนังสือใหม่ลงได้ สามารถทำงานได้เร็วขึ้นอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนี้อีก 3 กิจกรรมที่เหลือ มีขั้นตอนในการทำงานเหมือนเดิม แต่มีแนวโน้มที่จะทำงานได้เร็วขึ้น เนื่องจากในขั้นตอนของการเคลื่อนที่เมาส์เพื่อไปเลือกการทำงานใช้เวลา P แต่เมื่อเป็นแท็บเล็ตซึ่งสามารถเลือกที่หน้าจอได้โดยตรง ใช้ $P' = 0.8P$ ทำให้ระยะเวลารวมในการทำงานของกิจกรรมเหล่านั้นลดลง แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบหน้าจอกการเปิดเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์ด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ จะพบว่า การออกแบบโปรแกรมประยุกต์ให้มีขนาดพอดีกับหน้าจอ แสดงให้เห็นถึงการใช้พื้นที่บนหน้าจอได้เต็มที่ ไม่เหลือว่างไว้เหมือนการเปิดด้วยโปรแกรมเว็บเบราว์เซอร์อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

โฟนแท็บเป็นแพลตฟอร์มที่สามารถแปลงโปรแกรมเพื่อนำไปใช้กับระบบปฏิบัติการอื่น ๆ ได้อีกหลายระบบปฏิบัติการด้วยการเขียนโปรแกรมเพียงครั้งเดียว ในอนาคตอาจจะขยายฐานผู้ใช้ไปยังระบบปฏิบัติการอื่น ๆ ได้โดยอาศัยคุณสมบัติของกรอบงานโฟนแท็บนี้ ซึ่งจะช่วยลดเวลาและงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาลงได้อย่างมาก

บรรณานุกรม

- Abdulin, Evgeniy. (2011). Using the keystroke-level model for designing user interface on middle-sized touch screens. In *Proceedings of the International Conference on Human Factors in Computing Systems 2011* (pp. 673-686). New York, NY: ACM Press.
- Adobe Systems Inc. (2013). *PhoneGap* (Online). Available: <http://www.phonegap.com> [2012, September 20].
- Kieras, David. (2001). *Using the keystroke-level model to estimate execution times*. Ann Arbor, MI: University of Michigan.

Richardson, Leonard, & Ruby, Sam. (2007). *RESTful web services*. Sebastopol, CA: O'Reilly Media.

The jQuery Foundation. (2012). *jQuery Mobile* (Online). Available: <http://jquerymobile.com> [2012, September 20].

ผลกระทบของข้อจำกัดการยืมหุ้นขายชอร์ตต่อความผันผวน, ความเบ้ และความโด่ง
ของผลตอบแทนในระหว่างวัน

**THE EFFECT OF SHORT-SALE CONSTRAINTS ON VOLATILITY,
SKEWNESS, AND KURTOSIS OF INTRADAY RETURN**

วิวัฒน์ สุริยวารกุล*

Wiwat Suriyaworakul

ดร. ชนากร ลิขิตาภิวัฒน์**

Dr.Tanakorn Likitapiwat

ABSTRACT

This research examined the effect of short-sale constraints on volatility, skewness, and kurtosis (collectively, the distributional characteristics) of intraday return distribution. The results showed that when unconditional earning announcement occurred, short-sale constraints did not systematically associate with volatility, skewness, or kurtosis of intraday return. However, when the tests were under conditional earning announcement, short-sale constraints actually increased volatility, skewness, and kurtosis of intraday return. The results were similar in both before and after earning announcement. As skewness decreased along with kurtosis when short-sales were allowed, we could reconcile the results and concluded that reduction in skewness was due to the fewer occurrence of extreme positive return, rather than the higher frequency of extreme negative return. This was in line with the view that allowing short-sales increased arbitrageurs' ability to correct mispricing. The implication was that regulators could prohibit short-sales during an information event if they see the need to distort intraday return distribution to be more right (positive) skewed at the price of higher volatility and kurtosis of intraday return.

Keywords: short-sale constraint, intraday return.

---

*นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำภาควิชาการเงิน คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INTRODUCTION

A long-standing controversy whether short-selling activities should be allowed to practice has lasted as long as the inception of financial markets. Regulatory bodies and market participants often hold short-selling activities responsible for market crashes, volatility surge, and extreme events. On the other hand, academics have quite a harmonic conviction that short-sales are indeed crucial for well-functioning financial markets. The dilemma motivates this study because it is interesting to see whether what regulators and other market participants believe holds true empirically. If the belief is not supported by evidence, then we should allow financial markets to enjoy the benefit short-sales provide. In contrast, if it holds true, then regulatory bodies should treat regulation design process with careful consideration on the implication on the financial markets.

RESEARCH OBJECTIVE

This research aims to provide understanding of the effect of short-sale constraints on volatility, skewness, and kurtosis, on intraday basis. This is because regulators need to understand short-term effect to design appropriate regulations. Furthermore, this study will test the possibility that the effect of short-sale constraints differs in the period before and after earning announcement.

LITERATURE REVIEW

In regards to volatility, Scheinkman & Xiong (2003) argue that short-sale constraints constitute re-sell option to the buyers only. This option value fluctuates with difference of market participants' opinion which results in excess volatility in stock return. According to their model, the short-sale constraints will lead to excessive trading volume and higher volatility.

Bai et al. (2006) argue that, with short-sale constraints, price is less informative because some portions of adverse information cannot impound into price. Less informed investors, therefore, perceive higher price risk and demand higher risk premium. As a result, price adjustment tends to be larger and leads to more volatile price.

The empirical evidence in regard to volatility is inconclusive. Saffi & Sigurdsson (2011) find that higher stock lending supply, which proxies for less constraint, is associated with lower volatility of monthly and weekly return. Chang et al. (2007), in contrast, find that when short-sales are permitted, which results in less constraint, volatility of daily return increases.

From skewness perspective, Hong & Stein (2003) argue that when some segments of investors are constrained from selling short¹ and there are differences of opinion, return distribution will be more negatively skewed. Their argument is based on hidden accumulated information. When short-sales are constrained, some portion of negative information cannot incorporate into price. Negative information tends to accumulate. Therefore, large price change is more likely negative which results in more negative skewed distribution. On the other hand, Lamont & Thaler (2003) argue that short-sale constraints limit arbitrageurs' ability to correct mispricing when stocks are overvalued. Therefore stocks can be severely overpriced relative to their fundamental value. This implies more frequencies of extreme positive return and positively-skewed distribution to the right side.

Xu (2007) find that larger firm size, which proxies for less short-sale constraint, exhibits more negative skewness. Consistently, Saffi & Sigurdsson (2011) find that higher stock lending supply, which proxies for less constraint, is associated with more negative skewness. The results are in favor of Lamont & Thaler (2003)'s hypothesis.

For kurtosis, a proxy for extreme value of both positive and negative sides of return distribution, there is no formal theoretical prediction as to how short-sale constraints will affect kurtosis. Empirical evidence suggests that putting short-sale restrictions in place actually increases the likelihood of extreme returns. Saffi & Sigurdsson (2011) find that lower lending supply and higher loan fees (which proxy for higher short-sale constraints) tend to make the tails of return distribution thicker (i.e. higher value of kurtosis).

METHODOLOGY

The data to be used in this study is high frequency data from Stock Exchange of Thailand (SET). Event-study technique is employed where the events of interest are stock addition and removal from SET50

---

¹ Fund managers, for example, are subjected to regulations regarding constructing short-position in their managed funds.

index. From 2002 to 2010, only stocks in SET50 index are shortable at the time. Moreover, the composition of SET50 index are revised every six months based on certain criteria¹. Stocks that fail to those criteria will be removed from the index and others that comply will replace.

As this study focuses on the effect of short-sale constraints (not short-sale volumes), the addition and removal events from SET50 index are used as a direct proxy for short-sale constraints. A period before an addition to SET50 index represents a period where the stock is non-shortable. A period after an addition to the index represents a shortable period. The same applies to removal events except that shortable period switches to the period before the event and non-shortable period switches to the period after.

To test the effect of short-sale constraints unconditional on information events, this study examines distributional characteristics 60 trading days before and after the events (addition and removal from SET50). 30-minutes return is used to calculate the distributional characteristics of individual stocks. The sample period covers 2002-2010.

Furthermore, to test the effect of short-sale constraints conditional on information events, this study examines distributional characteristics 30 trading days before and after earning announcements. The samples are categorized into two groups. The first group is shortable group. The second is non-shortable group. The distributional characteristics are examined to see whether there is any difference between these two groups both before and after earning announcement periods. The source of earning announcement date is from SETSMART website. 30-minutes return is also used in this setting. The sample also covers the same period.

To analyze the data, paired sample *t*-test is employed for the tests unconditional on earning announcement. Independent sample *t*-test will be used for conditional tests. The difference in mean of the statistics (of the distributional characteristics) will be tested against student's *t* distribution. This is to see whether there is difference in the distributional characteristics between shortable and non-shortable period. If twelve months within the evaluation period. And last, the stocks must not, or are highly likely,

---

¹ There are five selection criteria. First, eligible stocks must be listed in the Stock Exchange of Thailand for at least six months. Second, the stocks must be within the highest 200 ranks in term of market capitalization. Third, the share distribution or free-float shares must be at least 20 percent of paid-up capital. Forth, monthly turnover value of the stocks must be at least 50 percent of monthly turnover value per common stock and this criterion should be met nine out of

be in the process of delisted from the Exchange. The difference is statistically and economically significant, then we can infer the effect of short-sale constraints on volatility, skewness, and kurtosis of intraday return.

EMPIRICAL RESULTS

Overall, the evidence is in support of the academics. In the unconditional tests, this study finds that with less short-sale constraints (i.e. when stocks were added in SET50 index or before they were removed from the index), all the distributional characteristics including volatility, skewness, and kurtosis of intraday return decrease. However, the reductions are not statistically significant. Table 1 shows the results of the unconditional tests.

In the conditional tests, this study finds that volatility, skewness, and kurtosis of shortable group are less than those of non-shortable group. This is true to both before and after earning announcement. The difference in mean in those two groups is statistically significant at 1% significance level. Table 2 and table 3 show the results of the conditional tests before and after earning announcement, respectively.

Table 1 Paired Samples Test

Statistics		Paired Differences			<i>p</i> -value (2-tailed)
		Mean Difference	Std. Deviation	Std. Error Mean	
Pair 1	MEAN	-.0034	.0574	.0049	.4836
Pair 2	VOLATILITY	-.1149	2.4342	.2065	.5788
Pair 3	SKEWNESS	-.1758	1.9021	.1613	.2777
Pair 4	KURTOSIS	-4.9774	66.3971	5.6317	.3783

This table shows the test of mean difference between shortable and non-shortable period. The column “Mean Difference” is the difference of statistics between shortable and non-shortable stocks. The minus sign means the statistic of shortable group is less than non-shortable group, and vice versa. The number of observations is 140.

Table 2 Independent Samples Test Before Earning Announcement

Statistics		<i>t</i> -test for Equality of Means			
		<i>t</i>	Mean Difference	Std. Error Difference	<i>p</i> -value (2-tailed)
MEAN	Equal variances not assumed	-.9214	-.0050	.0054	.3570
VOLATILITY	Equal variances not assumed	-7.7300	-.1314	.0170	.0000
SKEWNESS	Equal variances not assumed	-2.9217	-.1315	.0450	.0035
KURTOSIS	Equal variances not assumed	-4.8778	-1.3717	.2812	.0000

This table shows the test of mean difference between shortable and non-shortable groups of stocks before earning announcement. The column “Mean Difference” is the difference of statistics between shortable and non-shortable stocks. The minus sign means the statistic of shortable group is less than non-shortable group. The number of observations of non-shortable group is 993. The number of observations of shortable group is 974.

Table 3 Independent Samples Test After Earning Announcement

Statistics		<i>t</i> -test for Equality of Means			
		<i>t</i>	Mean Difference	Std. Error Difference	<i>p</i> -value (2-tailed)
MEAN	Equal variances not assumed	-1.3347	-.0104	.0078	.1823
VOLATILITY	Equal variances not assumed	-7.8934	-.1631	.0207	.0000
SKEWNESS	Equal variances not assumed	-4.4769	-.2120	.0474	.0000
KURTOSIS	Equal variances not assumed	-3.3103	-1.1417	.3449	.0009

This table shows the test of mean difference between shortable and non-shortable groups of stocks before earning announcement. The column “Mean Difference” is the difference of statistics between shortable and non-shortable stocks. The minus sign means the statistic of shortable group is less than non-shortable group. The number of observations of non-shortable group is 993. The number of observations of shortable group is 974.

From table 1, the means of intraday return between the two groups are not significantly different as expected. When stocks become shortable, volatility of intraday return slightly decreases by 11.49 basis points. This is consistent with what Scheinkman and Xiong (2003) and Bai, Chang, and Wang (2006) predict. The difference is not statistically significant, though. Skewness decreases with fewer short-sale constraints. The difference between shortable and non-shortable groups is 0.1758. With fewer short-sale

constraints, kurtosis of intraday return also decreases by 4.9774. Neither the difference in skewness nor kurtosis is statistically significant in the unconditional test.

In the period before earning announcement, from table 2, volatility of intraday return in the shortable group is less than that of non-shortable group by 13.14 basis points. Non-shortable group exhibits higher positive skewness by .1315. Shortable stocks exhibit less kurtosis than non-shortable stocks by 1.3717. The difference is statistically significant at 1% significant level.

In the period after earning announcement, from table 3, volatility of intraday return of non-shortable stocks is higher than that of shortable stocks by 16.31 basis points. Skewness of intraday return of shortable stocks is lower than non-shortable stocks by .2120. Kurtosis of intraday return of shortable group is also lower than non-shortable group by 1.1417. The difference is statistically significant at 1% significant level.

The results tend to confirm the academics' premise, except for skewness. Conditioning on information release, higher short-sale constraints are associated with higher volatility, and higher kurtosis (fatter tails of distribution) of intraday return. From volatility and kurtosis aspects, the results contradict to what regulators might believe. Allowing short-sales actually lessens volatility and reduces the probability of extreme events of intraday return. This is true to both before and after earning announcement.

CONCLUSIONS

In general, the empirical results in this study tend to support short-sales. This study finds that, in SET50 addition and removal events, the effect of short-sale constraints on volatility, skewness, and kurtosis of intraday return is not statistically significant. When the tests are conducted conditionally on earning announcement, the effect of short-sale constraints on the distributional characteristics is statistically significant at 1% significance level. Before earning announcement, short-sale constraints are associated with lower volatility, skewness and kurtosis of intraday return. The results are similar in the period after earning announcement.

With fewer short-sale constraints, reduction in volatility and kurtosis is in favor of short-sales. This means allowing short-sales actually helps stocks become less volatile and reduces the fat tails of intraday return distribution. More negative skewness is consistent with regulators' premise. However, Saffi and Sigurdsson (2011) reconcile the facts that 1) return distribution is positively skewed on average, and 2) skewness reduces along with kurtosis. They conclude that the cause of reduction in skewness is due to fewer occurrence of extreme positive return, rather than more frequency of extreme negative return.

This conclusion supports the explanation that short-sale constraints lessen arbitrageurs' ability to correct mispricing.

The implication of this study is that, in a normal course, regulators may allow short-sales to provide benefits to a financial market. Nevertheless, when there is an appropriate information event, should the regulators need intraday return to be more positive skewed, they can do so by putting short-sale ban in place at a price of higher volatility and ticker-tailed intraday return distribution.

REFERENCES

- Bai, Y., Chang, E. C., & Wang, J. (2006). *Asset prices under short-sale constraints*. Cambridge, MA: Massachusetts Institute of Technology.
- Chang, E. C., Cheng, J. W., & Yu, Y. (2007). Short-sales constraints and price discovery: Evidence from the Hong Kong market. *Journal of Finance*, *62*(5), pp. 2097-2121.
- Hong, H., & Stein, J. C. (2003). Differences of opinion, short-sales constraints, and market crashes. *The Review of Financial Studies*, *16*(2), pp. 487-525.
- Lamont, O. A., & Thaler, R. H. (2003). Can the market add and subtract? Mispricing in tech stock carve-outs. *Journal of Political Economy*, *111*(2), pp. 227-268.
- Saffi, P. A. C., & Sigurdsson, K. (2011). Price efficiency and short selling. *The Review of Financial Studies*, *24*(3), pp. 821-852.
- Scheinkman, J. A., & Xiong, W. (2003). Overconfidence, short-sale constraints, and bubbles. *Journal of Political Economy*, *111*(6), pp. 1183-1219.
- Xu, J. (2007). Price convexity and skewness. *Journal of Finance*, *62*(5), pp. 2521-2552.

**ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชน
เพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961**

**LEGAL PROBLEM RELATING TO THE LEGALIZATION OF PUBLIC
DOCUMENTS FOR USE IN FOREIGN COUNTRIES
IN ACCORDANCE WITH THE HAGUE CONVENTION, 1961**

วุฒิไกร ผิวขาว*

Wutthikrai Phiwkhaow

บทคัดย่อ

การพัฒนาการรับรองเอกสารมหาชนเพื่อนำไปใช้ในต่างประเทศ แม้ปัจจุบันกระทรวงการต่างประเทศและสภาพนาขความจะมีการดำเนินการเพื่อรับรองเอกสารมหาชนไปใช้ในต่างประเทศแล้วก็ตาม แต่ก็หาได้ทัดเทียมและมีความก้าวหน้าอย่างนานาอารยะประเทศแต่อย่างใด เนื่องจากประเทศไทยยังขาดเจ้าพนักงานรับรองเอกสารมหาชนที่ใช้ในต่างประเทศอย่างแท้จริง ซึ่งในต่างประเทศนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการรับรองเอกสารมหาชนอย่างชัดเจนที่เรียกว่า “โนตารีปับลิก” ได้มีวิวัฒนาการไปในทิศทางอย่างเดียวกัน และยกระดับเจ้าหน้าที่รับรองเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศเป็นวิชาชีพเฉพาะและการพัฒนาการนำเอกสารมหาชนไปใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 ว่าด้วยการยกเลิกและความสอดคล้องทางกฎหมายสำหรับเอกสารสาธารณะอันเป็นเอกสารมหาชนเพื่อใช้สำหรับประเทศสมาชิก (Convention abolishing requirement of legalization for foreign public document, 1961) อันเป็นความร่วมมือระหว่างสมาชิกเพื่อแก้ไขปัญหาคความยุ่งยากในการรับรองเอกสารมหาชนระหว่างประเทศ แต่สำหรับประเทศไทยยังขาดองค์กรวิชาชีพเจ้าพนักงานรับรองเอกสารมหาชนหรือโนตารีปับลิกทั้งระบบกฎหมายและบทบัญญัติภายในประเทศยังขาดความสอดคล้องเชื่อมโยงกันในความเป็นเอกภาพเพื่อการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองเอกสารมหาชนและมีการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับนานาอารยะประเทศและยังใช้การรับรองเอกสารตลอดสายภายในประเทศและต่างประเทศ (legalization) ทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการสาธารณะ การร่วมมือเพื่อเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 จึงยังไม่อาจมีขึ้นได้ด้วยพื้นฐานทางวิชาชีพและพื้นฐานบทบัญญัติทางกฎหมายภายในประเทศที่ไม่เอื้ออำนวย

คำสำคัญ: การรับรองเอกสารภายในประเทศและต่างประเทศ, เอกสารมหาชน

---

*นักศึกษาลัทธิสุตฺรนิคิตาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

ABSTRACT

Even at present, Ministry of Foreign Affairs and Law Society have taken steps of actions on the legalizations of the public documents for use in foreign countries, however, the development on the legalizations of the public documents for use in foreign countries cannot be comparable with and advanced as those of the civilized nations because of the reason that Thailand does not have the actual legalization official to legalize the public documents used in foreign countries. In foreign countries, the public document notarization officials or called the “Notary Public” have had the evolution in the same direction and that the level of the Notary Public to notarize the public documents for use in foreign countries have been elevated as a specific profession and there have been the developments on bringing the public documents for use in foreign countries. On 5 October A.D. 1961, there was a Convention abolishing Requirement of Legalization for Foreign Public Document which was cooperation among members to solve the entangled problems on the public document legalizations for foreign public documents. However, Thailand has still lacked of the Professional Body in respect of the public document legalization official or Notary Public. Moreover, the system and provisions of law in the country are still lacked of the compatibility and connections in term of the uniformity in order to develop the law relating to the legalizations of the public documents and there have been actions of non-conformance with the civilized nations and the document certification so called “Legalization” is still the certification of document all the way through both in country and abroad, thus, causing a delay in providing the public services. The cooperation in becoming a member of The Hague Convention, 1961, therefore, cannot be materialized due to the reason of the professional fundament and the provisions of the law in the country which are not facilitative.

Keywords: legalization, public documents.

บทนำ

นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาในการนำเอกสารมหาชนไปใช้ในต่างประเทศตลอดมาและการดำเนินการโดยความพยายามของสภานายความก็ยังไม่สอดคล้องตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 (Convention abolishing Requirement of Legalization for Foreign Public document, 1961) อันส่งผลต่อการพัฒนาความร่วมมือกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการรับรองเอกสารมหาชนเพื่อนำไปใช้ในประเทศสมาชิก ทั้งร่างพระราชบัญญัติโนตารีปีบลิคแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ... ก็เป็นการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงกฎหมายอย่างกะทันหัน เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและกฎหมายภายในประเทศ การก่อตั้งองค์กรโนตารีตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นการยาก นั่นหมายถึงการเปลี่ยนแปลงการกระทำนิติกรรมของประชาชนภายในประเทศจากที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานราชการมาอยู่กับเอกชน ซึ่งประชาชนยังไม่มีความเข้าใจเท่าที่ควร อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจของสังคมไทยยังอยู่ใน

ภาวการณ์พัฒนาประเทศ ภาระค่าใช้จ่ายเมื่อต้องรับบริการจากโนตารีหรือเจ้าพนักงานรับรอง ลายมือชื่อและเอกสารหรือเจ้าพนักงานรับรองทะเบียนสิทธิและนิติกรรมจึงไม่อาจเรียกเก็บได้อย่างประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศไทยจึงจำเป็นในการพัฒนาและจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ โนตารีปีบลิคหรือเจ้าพนักงานรับรองเอกสารมหาชนและเจ้าพนักงานรับรองสิทธิและนิติกรรมโดยเร่งด่วน เพื่อสอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 (Convention abolishing Requirement of Legalization for Foreign Public document, 1961) ว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกเงื่อนไขการรับรองเอกสารมหาชนระหว่างประเทศ เพื่อขจัดปัญหาการรับรองเอกสารมหาชนที่ไม่ได้รับยอมรับจากต่างประเทศและพัฒนาองค์กรวิชาชีพนี้ให้เหมาะสมกับสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961
2. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและวิวัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961
3. เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 ทั้งกฎหมายของประเทศไทยและต่างประเทศ
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961
5. เพื่อให้ได้มาซึ่งบทสรุป และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการรับรองความถูกต้องของเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961

สมมติฐานของการวิจัย

ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการกฎหมายในการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพ โนตารีปีบลิคหรือเจ้าพนักงานรับรองเอกสารและลายมือชื่อหรือเจ้าพนักงานรับรองทะเบียนสิทธิและนิติกรรมขึ้นใช้ในประเทศแต่อย่างใด มีเพียงข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยการขึ้นทะเบียนทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ. 2551 ซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศเท่าที่ควร ส่วนระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสาร พ.ศ. 2539 มีข้อจำกัดเรื่องประเภทเอกสารที่สามารถรับรองได้และกระบวนการดำเนินการมีความไม่น่าเชื่อถือของเอกสารที่เริ่มต้นการรับรองจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และร่างพระราชบัญญัติโนตารีปีบลิคแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ... ซึ่งได้ยกร่างจากกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2549 ก็ยังไม่เอื้อและเหมาะสมกับสังคมไทย เพราะเปลี่ยนแปลงสภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการเกี่ยวกับนิติกรรมที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ราชการ ทั้งประชาชนยังไม่มีความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ประกอบวิชาชีพนี้เท่าที่ควร และการดำเนินการทั้งจากทนายความผู้ทำคำรับรองและเจ้าพนักงานกระทรวงการต่างประเทศก็ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญากรุงเฮก

ค.ศ. 1961 (Convention abolishing Requirement of Legalization for Foreign Public document, 1961) ว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกเงื่อนไขการรับรองเอกสารมหาชนระหว่างประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

ปัญหาทางกฎหมายในการรับรองเอกสารมหาชน และจัดตั้งองค์กรผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายในการรับรองเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศให้เป็นไปตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 (Convention abolishing Requirement of Legalization for Foreign Public document, 1961) ว่าด้วยอนุสัญญาว่าด้วยการยกเลิกเงื่อนไขการรับรองเอกสารมหาชนระหว่างประเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยทางเอกสาร (documentary research) ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อันเกี่ยวข้องกับการรับรองเอกสารมหาชนที่จำเป็นต้องใช้ในต่างประเทศ รวมทั้งองค์วิชาชีพผู้มีหน้าที่รับรองเอกสารมหาชน เช่น โนตารีพับลิก เจ้าพนักงานรับรองเอกสารและลายมือชื่อหรือเจ้าพนักงานรับรองทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ตลอดจนตำราทางกฎหมาย ดัชนีกฎหมาย บทความทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ผลการวิจัย

วิชาชีพโนตารีพับลิก (notary public) หรือเจ้าพนักงานรับรองเอกสารมหาชนได้เริ่มขึ้นในประเทศไทยมานานแล้ว แต่อยู่ในสถานะเจ้าหน้าที่อาลักษณ์และพัฒนาเป็นเลขานุการของหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น สำนักงานเลขานุการสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักราชเลขานุการสำนักพระราชวัง ฯลฯ ในปัจจุบันงานรับรองเอกสารมหาชนเป็นส่วนหนึ่งของกองงานนิติกรณ์ กรมการกงสุล กระทรวงการต่างประเทศ มีบทบาทสำคัญในการรับรองเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศโดยอาศัยระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสาร พ.ศ. 2539 ซึ่งเป็นเพียงระเบียบปฏิบัติในการรับรองเอกสารมหาชนไปใช้ในต่างประเทศเท่านั้น ขณะที่สภาพนายความก็พยายามผลักดันให้การรับรองเอกสารและรับรองลายมือชื่อของบุคคลเป็นอำนาจหน้าที่ของทนายความ ตามที่ได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการขึ้นทะเบียนทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ. 2551 แต่ยังมีปัญหาในประเด็นอำนาจหน้าที่ในการรับรองว่ามีอำนาจกระทำได้และเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศหรือไม่ ในนานาอารยประเทศจะมีความก้าวหน้าทางกฎหมายในวิชาชีพนี้อย่างชัดเจน ทั้งประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common law) และระบบลายลักษณ์อักษร (Civil law) โดยทั้งสองระบบกฎหมายยังดำเนินการโดยวิธีรับรองของเจ้าหน้าที่ภายในประเทศและประเทศผู้รับเอกสารที่นำไปใช้ทุกขั้นตอน ซึ่งเรียกการรับรองนี้ว่า Legalization แต่ยังไม่เข้าในการดำเนินการจนเป็นปัญหาทั้งในคดีความ การดำเนินธุรกิจ การใช้บริการสาธารณะของประชาชนที่มีต่อรัฐนั้น ๆ จึงมีการเรียกร้องโดยผ่านองค์การสหประชาชาติในการประชุมว่าด้วยกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล เพื่อแก้ไขปัญหาการรับรองเอกสารมหาชนซึ่งมีความน่าเชื่อถืออยู่แล้วไปใช้ในประเทศสมาชิกจนได้มีข้อตกลง

ร่วมกันของประเทศสมาชิกขึ้น คือ อนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 ว่าด้วยการยกเลิกการรับรองเอกสารมหาชนเพื่อใช้ในต่างประเทศ นั่นคือการยินยอมรับรองเอกสารมหาชนจากประเทศภาคีสมาชิกเพื่อใช้ในประเทศของตนได้นั่นเอง ประเทศไทยมิได้เป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญานี้ ทั้งยังไม่มีท่าทีเพื่อเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกแต่อย่างใด ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและด้านอื่น ๆ ด้วย เนื่องจากเอกสารมหาชนที่ต้องนำไปใช้ในต่างประเทศมิได้ถูกจำกัดเพียงในศาล แต่รวมถึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้เอกสารมหาชนทั้งภาครัฐและเอกชนในต่างประเทศ การที่สถานะทางกฎหมายและองค์กฏภายในประเทศไม่เอื้อต่อการเป็นภาคีสมาชิกและผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจ จึงเป็นการล่าช้าในวิชาชีพเจ้าหน้าที่รับรองเอกสารมหาชนหรือวิชาชีพโนตารีปับลิกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. การทำให้กฎหมายภายในประเทศสอดคล้องและเอื้อต่อการเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 ผู้วิจัยเห็นควรว่า บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 47 พระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 มาตรา 89, 90 ระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสาร พ.ศ. 2539 ข้อบังคับสภานายความว่าด้วยการขึ้นทะเบียนนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ. 2551 และระเบียบว่าด้วยการขึ้นทะเบียนนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร พ.ศ. 2552 ควรมีการกำหนดเงื่อนไขไว้เพื่อแก้ไข ยกเลิก หรือเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่จะมีขึ้น การที่ยังเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยในอำนาจหน้าที่ของนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสารว่ามีอำนาจดำเนินการได้หรือไม่ ทั้งเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศหรือไม่ และหากเกิดปัญหาในความน่าเชื่อถือ สภานายความและนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสารจะแก้ไขอย่างไร ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างข้อบังคับของสภานายความและระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสารส่งผลด้านความถูกต้องในการรับรองหรือการนำไปใช้ในต่างประเทศหรือไม่ และความน่าเชื่อถือในทางปฏิบัติมีความสอดคล้องเป็นรูปธรรมหรือไม่ ประกอบกับให้มีการยกเลิกหรือยกฐานะแก้ไข ปรับปรุงระเบียบกระทรวงการต่างประเทศว่าด้วยการรับรองเอกสารให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบัญญัติที่จะมีขึ้น แม้ปัจจุบันจะยังไม่เกิดข้อโต้แย้งในต่างประเทศ แต่ก็เป็นที่เข้าใจว่า กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานราชการของไทยที่ได้รับความน่าเชื่อถือ แต่ปัญหาคือความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการและความน่าเชื่อถือของเอกสาร เพราะการรับรองเอกสารมหาชนที่ต้องนำไปใช้ในต่างประเทศนั้น มีเพียงที่กระทรวงการต่างประเทศแห่งเดียวเท่านั้น เอกสารที่ออกโดยหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในประเทศไทยยังขาดความน่าเชื่อถือ ซึ่งมีช่องว่างในการทำเอกสารเท็จได้ การที่กระทรวงการต่างประเทศจะต้องรับภาระปัญหานี้ จึงเป็นที่มาของความไม่น่าเชื่อถืออีกด้านหนึ่งด้วย

2. ควรบัญญัติกฎหมายให้เนื้อหาเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยเบื้องต้นควรบัญญัติกฎหมายเพื่อให้อำนาจในการรับรองเอกสารตามลำดับความสำคัญที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่รับรองเอกสาร ควรตรากฎหมายให้มีสถานะทางกฎหมายเทียบเท่าอารยะประเทศ โดยควรตราเป็น

พระราชบัญญัติ วางโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การควบคุมโดยองค์กร การตรวจสอบจากรัฐบาลหรือศาล วางกฎเกณฑ์ด้านจริยธรรม เร่งการพัฒนาความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เพื่อพัฒนาวิชาชีพ โดยเริ่มต้นจากการรับรองเอกสารมหาชนที่จำเป็นต้องใช้ทั้งภายในและต่างประเทศโดยให้สอดคล้องกับต่างประเทศ ซึ่งเบื้องต้นการตราพระราชบัญญัติควรเริ่มต้นเพียงอำนาจหน้าที่ในการรับรองเอกสารมหาชนที่จำเป็นต้องใช้ภายในประเทศและต่างประเทศเท่านั้น ไม่ควรตรากฎหมายให้อำนาจในการเป็นเจ้าหน้าที่ในการจดทะเบียนสิทธินิติกรรมได้ด้วย เนื่องจากประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ

3. ควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะเพื่อให้การรับรองเอกสารมหาชน โดยใช้ระบบกฎหมายประเทศอังกฤษ เนื่องจากมีการแบ่งแยกเจ้าหน้าที่รับรองเอกสารอย่างชัดเจน โดยแบ่งตามความรู้ความสามารถ โดยมีกฎหมายแต่ละระดับเป็นข้อบังคับควบคุม พร้อมกันนั้น ควรจัดตั้งหน่วยงานเจ้าพนักงานรับรองเอกสารมหาชนหรือโนตารีปับลิก ที่มีความเหมาะสมกับสังคมไทย มีอำนาจหน้าที่ภายในเขตท้องถิ่นของศาล โดยแบ่งตามเขตอำนาจศาลและต้องขึ้นทะเบียนเพื่อให้ศาลตรวจสอบการทำหน้าที่ได้

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเตรียมความพร้อมในการเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามอนุสัญญากรุงเฮก ค.ศ. 1961 จะเป็นประโยชน์และลดขั้นตอนในการรับรองเอกสารมหาชนที่ได้นำไปใช้ในต่างประเทศ ทั้งการเข้าเป็นภาคีสมาชิกก็ทำให้ได้รับประโยชน์จากประเทศภาคีเช่นเดียวกัน ส่วนเอกสารใดที่มาจากประเทศที่ไม่มีความน่าเชื่อถือก็ยังสามารถใช้สิทธิโต้แย้งอำนาจหน้าที่หรืออำนาจของรัฐต่างประเทศได้

บรรณานุกรม

กิตติศักดิ์ ปรกติ, วิริยะ นามศิริพงศ์พันธุ์ และสมเกียรติ วรรณานันต์. (2547). *วิชาชีพโนตารีปับลิกใน*

ระบบกฎหมายต่าง ๆ: อังกฤษ อเมริกา เยอรมัน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เอกสารประกอบการสัมมนา.

_____. (2549). *งานวิจัยเรื่องแนวทางการรับรองและพัฒนาวิชาชีพ “โนตารีปับลิก” ในประเทศไทย*.

กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

ดารารพร ธีรวัฒน์. (2542). *กฎหมายสัญญา: สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและปัญหาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จุฬชฎงค์ สวัสดิยากร. (2539). *แนวทางการจัดตั้งระบบงานโนตารีปับลิกในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมหมาย จันทรเรือง. (2548). *โนตารีปับลิก (notary public)*. กรุงเทพฯ: ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง.

สภาทนายความ. (2546). *เอกสารประกอบการอบรมทนายความผู้ทำคำรับรองลายมือชื่อและเอกสาร*.

กรุงเทพฯ: สภาทนายความ.

สันตต์ ศะศิวิณช. (2538). *โนตารีปับลิก*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

อนงค์พร ชนชัยอารีย์. (2549). *โนตารีปับลิก-ความจำเป็นสำหรับประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการ
ยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

Seth, John E. (1999). *Notaries in the American Colonies*. New York, NY: Marshall L.

แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย:

กรณีศึกษา บริษัท เดอเบล จำกัด

**WORKING MOTIVATION AND ORGANIZATIONAL
COMMITMENT OF SALESPEOPLE: A CASE STUDY OF
THE DURBELL COMPANY LIMITED**

ศราวุธ แสงประกาย*

Sarawut Sangprakai

ดร.จุมพฏ บริราช**

Dr.Jumpoth Boriraj

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายและเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย บริษัท เดอเบล จำกัด การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) และศึกษาจากเอกสาร (documentary research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ พนักงานขายของบริษัท เดอเบล จำกัด จำนวน 323 คน เก็บข้อมูลจากพนักงานขายทุกคนโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSSx ผลการวิจัยสรุปว่า แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานขายโดยรวมอยู่ในระดับสูง และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขาย บริษัท เดอเบล จำกัด มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร

ABSTRACT

This research aimed to study the factors and relationships between motivation and organizational commitment of salespeople in Durbell Company Limited. This was the survey and documentary research.

---

*นิสิตหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาธุรกิจระหว่างประเทศ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

The samples of the study were 323 salespeople of The Durbell Company Limited. The developed questionnaires were used to collect input and process data which were analyzed through the SPSSx program. The result of this research indicated that the overall working motivation of salespeople in Durbell Company Limited was at high level as well as the organizational commitment among most of salespeople which were at high level. Lastly, the relationship between working motivation and organizational commitment of salespeople in Durbell Company Limited was positively significant.

Keywords: working motivation, organization commitment.

บทนำ

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันกันเป็นอย่างมาก ทั้งในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน จึงทำให้องค์กรที่ดำเนินธุรกิจต้องพัฒนาความสามารถในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน แต่ในธุรกิจเกี่ยวกับการขายนั้น จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวหรือไม่ขึ้นอยู่กับบุคลากรในองค์กร ดังนั้นการสรรหาและคัดเลือกบุคคลเข้ามาร่วมทีมงานจึงเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่การสรรหาบุคลากรที่ดีหรือบุคลากรที่จะประสบความสำเร็จเป็นงานที่ยากพอสมควร คุณภาพของบุคลากรจะเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสามารถในการแข่งขันในเชิงธุรกิจ หลายองค์กรจึงให้ความสนใจในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรตั้งแต่ระดับผู้นำจนถึงผู้ปฏิบัติงานโดยตรง (พิณคำ โรหิตเสถียร, 2541, หน้า 1) ด้วยเหตุนี้องค์กรธุรกิจจึงต้องรักษามูลค่าที่มีคุณภาพให้ทำงานกับองค์กรนาน ๆ โดยใช้กลยุทธ์ที่ได้วิวัฒนาการมาและนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันคือ การใช้แรงจูงใจในการทำงานและสร้างความผูกพันต่อองค์กร (วัฒนา ศรีสม, 2542, หน้า 4)

ในปัจจุบันบริษัท เดอเบล จำกัด มีอัตราการลาออกของพนักงานขายเพิ่มขึ้นทุกปี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายบริษัท เดอเบล จำกัด เพื่อพัฒนาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน และสามารถรักษามูลค่าที่มีคุณภาพไว้เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

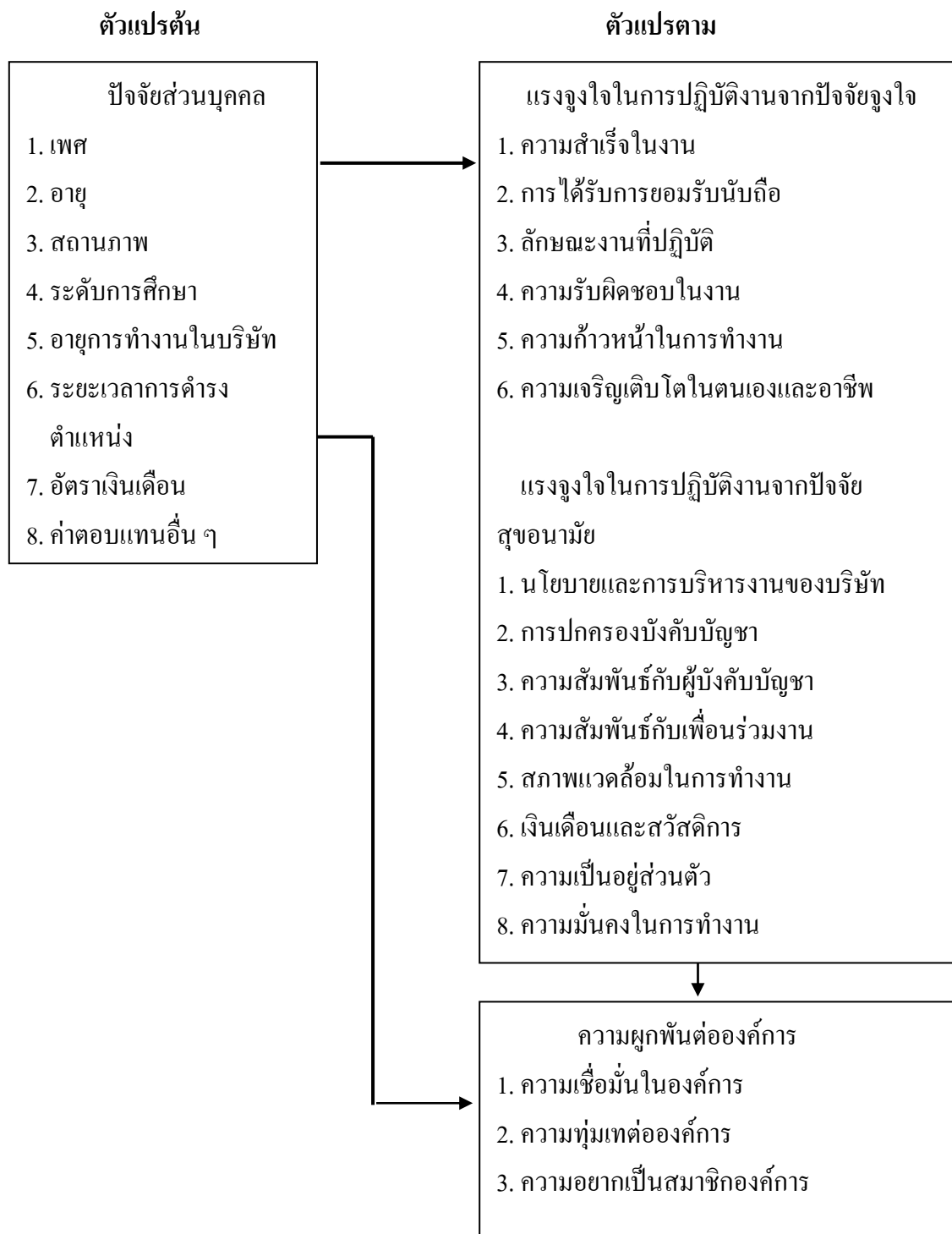
ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจประกอบด้วย ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ของอับราฮัม มาสโลว์ ทฤษฎี อี.อาร์. จี. ของอัลเดอร์เฟอร์ ทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลเลนด์ ทฤษฎีแรงจูงใจสองปัจจัยของเฮอรัซเบิร์กและแนวคิดเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น ทำให้เห็นว่าแรงจูงใจและการสร้างความผูกพันต่อองค์กรเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้องค์กรสามารถแข่งขันและเติบโตต่อไปได้

กรอบแนวคิดในการวิจัยแบ่งออกเป็น ตัวแปรอิสระคือปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุการทำงานในบริษัท ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทนอื่น และตัวแปรตามที่ใช้ในการหาความสัมพันธ์คือ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ความสำเร็จในงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบในงาน ความก้าวหน้าในการทำงาน และความเจริญเติบโตในตนเองและอาชีพ ด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากปัจจัยสุขอนามัย ประกอบด้วย นโยบายและการบริหารงานของบริษัท การปกครองบังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือนและสวัสดิการ ความเป็นอยู่ส่วนตัว ความมั่นคงในการทำงานด้านความผูกพันต่อองค์กร ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นในองค์กร ความทุ่มเทต่อองค์กรความอยากเป็นสมาชิกองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานชาย บริษัท เดอเบล จำกัด
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานชาย บริษัท เดอเบล จำกัด
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานชาย บริษัท เดอเบล จำกัด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey study) โดยศึกษาจากเอกสาร (documentary study) เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทุติยภูมิ ส่วนข้อมูลปฐมภูมิได้จากแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลจากพนักงานขาย จำนวน 323 ราย โดยให้พนักงานกรอกแบบสอบถามในวันประชุมพร้อมกันทั้ง 323 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของพนักงานชาย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจ โดยพรรณนาถึงผลการศึกษาถึงแรงจูงใจและความผูกพันของพนักงานชายในด้านต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (questionnaire) โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ดำเนินการทดสอบโดยใช้สถิติ t - test, F - test และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและความผูกพันของพนักงานชายโดยใช้ Pearson' Correlation Coefficient

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานชายบริษัท เดอเบล จำกัด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 86.1 มีอายุระหว่าง 26-34 ปี ร้อยละ 64.4 สถานภาพโสด ร้อยละ 43.0 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 37.8 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 4 ปีขึ้นไป ร้อยละ 48.6 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 1-3 ปี ร้อยละ 67.5 อัตราเงินเดือนต่อเดือนต่ำกว่า 10,001 บาท ร้อยละ 53.3 และมีค่าตอบแทนอื่น 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 72.8

2. พนักงานมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ค่าเฉลี่ย 3.74 ($SD = 0.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน คือ ด้านปัจจัยจูงใจ มีค่าเฉลี่ย 3.74 ($SD = 0.35$) และด้านปัจจัยสุขอนามัย มีค่าเฉลี่ย 3.75 ($SD = 0.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

2.1 พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากปัจจัยจูงใจอยู่ในระดับสูง 4 ข้อ เรียงตามลำดับ คือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบในงาน ด้านความสำเร็จในงาน ด้านความเจริญเติบโตในตนเองและอาชีพ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.01 - 3.73 ($SD = 0.48 - 0.54$) มีเพียง 2 เรื่องที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ($SD = 0.56$) และด้านการยอมรับนับถือ มีค่าเฉลี่ย 3.49 ($SD = 0.48$)

2.2 ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากปัจจัยสุขอนามัย อยู่ในระดับสูง 4 ข้อ เรียงตามลำดับ คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.12 - 3.67 ($SD = 0.51 - 0.48$) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ด้านการปกครองบังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ย 3.50 ($SD = 0.48$) และด้านเงินเดือนและสวัสดิการ มีค่าเฉลี่ย 3.46 ($SD = 0.58$)

3. แรงจูงใจในการปฏิบัติงานจากปัจจัยจูงใจและปัจจัยสุขอนามัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 พนักงานชายบริษัท เดอเบล จำกัด ที่มีเพศอายุ และสถานภาพแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 พนักงานชายบริษัท เดอเบล จำกัด จำแนกตามระดับการศึกษาโดยการทดสอบข้อมูลด้วยสถิติ One Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งต้องเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

3.3 พนักงานขายของบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามอายุการทำงาน โดยการทดสอบข้อมูลด้วยสถิติ One Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานขายบริษัทเดอบेल จำกัด ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการปกครองบังคับบัญชา ซึ่งต้องเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

3.4 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 6 ด้าน คือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความเจริญเติบโตในตนเองและอาชีพ ด้านนโยบายและการบริหารงานของบริษัท ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

3.5 พนักงานขาย บริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามอัตราเงินเดือนพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว ซึ่งต้องเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

3.6 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามค่าตอบแทนอื่น ๆ โดยการทดสอบข้อมูลด้วยสถิติ One Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ซึ่งต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

4. ความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามปัจจัยบุคคล พบว่า

4.1 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามอายุการทำงานพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความอยากเป็นสมาชิกขององค์กร

4.3 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.4 พนักงานขายบริษัท เดอบेल จำกัด จำแนกตามอัตราเงินเดือนพบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความอยากเป็นสมาชิกขององค์กร ซึ่งต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

4.5 พนักงานขายบริษัท เดอบเทล จำกัด จำแนกตามโบนัสและค่าตอบแทนอื่น ๆ โดยการทดสอบข้อมูลด้วยสถิติ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านความอยากเป็นสมาชิกขององค์กร ซึ่งต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธีของ Fisher's LSD

5. แรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานขายบริษัท เดอบเทล จำกัด มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = .58$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในภาพรวมของแรงจูงใจกับความผูกพันต่อองค์กรรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางถึงระดับค่อนข้างสูง ($r = .43 - .62$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านของแรงจูงใจกับภาพรวมของความผูกพันต่อองค์กร พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำถึงระดับปานกลาง ($r = .25 - .48$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ($r = .12 - .49$)

อภิปรายผล

1. พนักงานขายบริษัทเดอบเทล จำกัด ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุการทำงานในบริษัท อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทนอื่น ๆ ต่างกันมีแรงจูงใจในการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ และพนักงานขาย บริษัท เดอบเทล จำกัด ที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งต่างกันจะมีแรงจูงใจในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า มีความแตกต่าง 2 คู่ คือ พนักงานที่มีระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 7 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการทำงานด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความเจริญเติบโตในตนเองและอาชีพ มากกว่าพนักงานที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1-3 ปี และ 4-6 ปี แต่ในด้านนโยบายและการบริหารงานของบริษัท ด้านการปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน และด้านเงินเดือนและสวัสดิการ พนักงานที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 4-6 ปี และ 7 ปีขึ้นไป จะมีแรงจูงใจในการทำงานสูงกว่าพนักงานที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 1-3 ปี

2. พนักงานขายบริษัท เดอบเทล จำกัด ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุการทำงานในบริษัท ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ค่าตอบแทนอื่น ๆ ต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ส่วนพนักงานขายที่มีอัตราเงินเดือนต่างกันจะมีความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรจำแนกตามอัตราเงินเดือนเป็นรายคู่พบว่า มีคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ พนักงานขายที่มีอัตราเงินเดือน 10,001 – 15,000 บาท มีความผูกพันต่อองค์กรด้านความอยากเป็นสมาชิกต่อองค์กรสูงกว่าพนักงานขายที่มีอัตราเงินเดือนต่ำกว่า 10,001 บาท

3. พนักงานชายบริษัท เดอบเทล จำกัด มีแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .58 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดว่า แรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่น่าไปสู่การพัฒนาทัศนคติทางบวกและการจูงใจยังทำหน้าที่เหมือนเครื่องเสริมสร้างน้ำใจส่วนบุคคล ดังนั้นองค์กรจึงควรมีวัฒนธรรมการยกย่องชมเชยพนักงานที่ปฏิบัติงานดี จากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอในทุกระดับ

2. สภาพแวดล้อมขององค์กรควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี ดูแลในเรื่องของความปลอดภัยและสวัสดิการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

3. การชี้แจงนโยบาย แผน การปฏิบัติงานของบริษัท รวมถึงการสั่งงาน ควรคำนึงถึงระดับการศึกษาของพนักงาน

4. องค์กรควรสำรวจความต้องการของพนักงาน ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของพนักงานให้ได้มากที่สุด นอกจากนี้ควรเปรียบเทียบผลตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ กับองค์กรอื่น

5. องค์กรควรมีการปรับเงินเดือนแก่พนักงานให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

กรรกฎ พลพานิช. (2540). *ปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบังคับบัญชาและพนักงาน*

วิชาชีพการตลาด บริษัท ปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิรประภา สุตสาคร. (2545). *ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการกรมธนารักษ์*. วิทยานิพนธ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พินคำ โรหิตเสถียร. (2541). *แรงจูงใจและพฤติกรรมการทำงานของหัวหน้างานพนักงานต้อนรับบน*

เครื่องบิน กรณีศึกษา บริษัทการบินไทย (มหาชน) จำกัด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วัฒนา ศรีสม. (2542). *แรงจูงใจในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานส่งเสริมการ*

ขายสินค้าอุปโภคบริโภค ของบริษัท ไบโอ คอนซูเมอร์ จำกัด. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

David, S., & Julia, K. (1988). Motivation and dissatisfaction of industrial salespeople. *European*

Journal of Marketing, 22(1), pp. 17-29.

Feinstein, Andrew Hale. (2007). *A study of relationships between job satisfaction and organizational commitment among restaurant employees*. Las Vegas, NV: College of Hotel Administration University of Nevada.

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
ของประเทศไทยในอาเซียน ด้วยแบบจำลองการถดถอยเชิงเส้นตรง

AN ANALYSIS OF THE FACTORS AFFECTING FOREIGN DIRECT
INVESTMENT IN ASEAN COUNTRIES BY
USING LINEAR REGRESSION MODEL

ศุภศิวิ สุวรรณเกษร*

Supsi Suwankesorn

บทคัดย่อ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI: foreign direct investment) ถือเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา การนำเข้าเงินทุนจากต่างประเทศสามารถทดแทนความขาดแคลนเงินลงทุนภายในประเทศ ซึ่งจะช่วยสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กลุ่มประเทศกำลังพัฒนา วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทยในกลุ่มอาเซียน โดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (time series data) เป็นรายปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533–2553 รวมระยะเวลา 21 ปี และวิเคราะห์ผลด้วยการถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least square: OLS) ผลการศึกษาพบว่า ประเทศบรูไนไม่มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ได้แก่ มูลค่าการส่งออก (Exp) และมูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) ประเทศกัมพูชา ได้แก่ มูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) ประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ มูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) และอัตราแลกเปลี่ยน (Ex) ประเทศลาว ได้แก่ มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (Manu_add) ประเทศมาเลเซีย ได้แก่ มูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) ประเทศพม่า ได้แก่ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง (M2) และอัตราแลกเปลี่ยน (Ex) ประเทศฟิลิปปินส์ ได้แก่ มูลค่าการส่งออก (Exp) และการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) ประเทศสิงคโปร์ ได้แก่ มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (Manu_add) และมูลค่าการนำเข้า (Im) ประเทศไทย ได้แก่ จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (Labor_f) ประเทศเวียดนาม ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gdp) มูลค่าการนำเข้า (Im) มูลค่าการส่งออก (Exp) การบริโภคภาคเอกชน (Pr_con) และจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (Labor_f)

คำสำคัญ: การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ, อาเซียน

*อาจารย์ประจำภาควิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ABSTRACT

Foreign direct investment (FDI) is one of the most important factors for the economy of developing countries. Importing capital from abroad can compensate for the lack of investment in the countries. It makes impact to the growth of economy in developing countries. The objective of this research was to study the factors affecting foreign direct investment in ASEAN countries based on the annual time series data since B.E. 2533 – 2553 which was analyzed by using multiple regression with Ordinary least squares (OLS). The results showed that export value (Exp) and gross capital formation (Gcf) influenced foreign direct investment in Brunei. Gross capital formation (Gcf) influenced foreign direct investment in Cambodia. Gross capital formation (Gcf) and currency exchange rate influenced foreign direct investment in Indonesia. Manufacturing value added (Manu_add) influenced foreign direct investment in Laos. Gross capital formation (Gcf) influenced foreign direct investment in Malaysia. Broad money (M2) and currency exchange rate influenced foreign direct investment in Myanmar. Export value (Exp) and gross capital formation (Gcf) influenced foreign direct investment in Philippines. Manufacturing value added (Manu_add) and import value (Im) influenced foreign direct investment in Singapore. Labor force (Labor_f) influenced foreign direct investment in Thailand. Gross domestic product (Gdp), import value (Im), export value (Exp), private final consumption (Pr_con) and labor force (Labor_f) influenced foreign direct investment in Vietnam.

Keywords: foreign direct investment, ASEAN.

บทนำ

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (foreign direct investment: FDI) ถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกอีกประการหนึ่ง ซึ่งค่อนข้างทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วมีบทบาทต่อการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศอย่างยิ่ง โดยมีสัดส่วนเงินลงทุนเกินกว่าร้อยละ 80 มาโดยตลอดตั้งแต่ทศวรรษ 1980 (อลงกรณ์ ธนศรีชัยญากุล, ออนไลน์, 2554) ประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในกลุ่มของประเทศกำลังพัฒนา มีทรัพยากรและแรงงานเป็นจำนวนมาก ทำให้มีคู่แข่งในการลงทุนมากมาย แต่เนื่องจากประชาชนโดยรวมยังมีรายได้ต่ำ การบริโภคจึงมีสัดส่วนที่สูง ทำให้การออมภายในประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการลงทุนของประเทศ การขาดแคลนการลงทุนและสินค้านำเข้าของประเทศไทยสามารถทดแทนได้โดยการนำเข้าเงินทุนจากต่างประเทศ หรืออีกนัยหนึ่งคือ การนำเงินออมที่เหลือใช้จากประเทศอื่นมาลงทุนในประเทศไทย โดยการลงทุนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวย่อมจะทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้น และยังเป็นกำลังการสร้างงาน ตลอดจนการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศ (ศุภวุฒิ สายเชื้อ, ออนไลน์, 2546)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศในกลุ่มอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รวบรวมข้อมูลแบบอนุกรมเวลา (time series data) เป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 - 2553 รวมระยะเวลา 21 ปี จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asean Development Bank: ADB) ธนาคารโลก (World Bank) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) องค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and cultural Organization: UNESCO) คัดเลือกตัวแปรด้วยการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ งานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย (วิญญู ไหลประสิทธิ์พร, 2544) และงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่กำหนดการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศ (อุเทน ฉายาสกุลวิวัฒน์, 2546) จากงานวิจัยทั้ง 2 เรื่องแสดงให้เห็นว่า ผลกระทบทั้งหมดรวมในประเทศและอัตราแลกเปลี่ยนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนจากต่างประเทศ ปัจจัยอื่น ได้แก่ มูลค่าการบริโภคสินค้าขั้นสุดท้ายของภาคเอกชน มูลค่าการบริโภคสินค้าขั้นสุดท้ายของภาครัฐ กำลังการผลิตไฟฟ้า มูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการสะสมทุนในประเทศ จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน ค่าเฉลี่ยของระดับราคาของสินค้า มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ดัชนีชี้วัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง ดัชนีชี้วัดการเปิดประเทศ และมูลค่าการออมภายในประเทศ ผู้วิจัยสนใจศึกษาและทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้กับการลงทุนจากต่างประเทศ จึงบรรจุตัวแปรเหล่านี้ในแบบจำลองและใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least squares: OLS) ในการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน (multiple regression)

แบบจำลองในการวิจัยนี้จึงใช้รูปของสมการถดถอยเชิงซ้อน (multiple linear regression) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงเศรษฐกิจมหภาคกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ จำแนกตามประเทศในกลุ่มอาเซียน แสดงดังนี้

$$Fdi_k = \beta_0 + \beta_1 Gdp_k + \beta_2 Pr\_con_k + \beta_3 Govern\_con_k + \beta_4 Elec\_pro_k + \beta_5 Exp_k + \beta_6 Im_k + \beta_7 Gross\_cf_k + \beta_8 Labor_k + \beta_9 Def_k + \beta_{10} Manu\_add_k + \beta_{11} Ex_k + \beta_{12} HDI_k + \beta_{13} M2_k + \beta_{14} Openess_k + \beta_{15} Gross\_ds + \epsilon_t$$

K หมายถึง ประเทศสมาชิกในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

โดยที่

Fdi	คือ มูลค่าการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Gdp	คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Pr_con	คือ มูลค่าการบริโภคสินค้าขั้นสุดท้ายของเอกชน (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Govern_con	คือ มูลค่าการบริโภคสินค้าขั้นสุดท้ายของภาครัฐ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Elec_pro	คือ กำลังการผลิตไฟฟ้า (ล้านกิโลวัตต์ต่อชม.)
Exp	คือ มูลค่าการส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Im	คือ มูลค่าการนำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Gross_cf	คือ มูลค่าการสะสมทุนในประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Labor_f	คือ จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (คน)
Def	คือ ค่าเฉลี่ยระดับราคาของสินค้าทุกชนิดที่รวมอยู่ใน GDP (ร้อยละ)
Manu_add	คือ มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Ex	คือ อัตราแลกเปลี่ยนต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ
HDI	คือ ดัชนีชี้วัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (ดัชนี)
M2	คือ ปริมาณเงินในความหมายกว้าง (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
Open	คือ ดัชนีชี้การเปิดประเทศ (ดัชนี)
Gross_ds	คือ มูลค่าการออมภายในประเทศ (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
ε	คือ เทอมคลาดเคลื่อน (error term)
t	คือ คาบเวลา (ปี)

ผลการวิจัย

สามารถแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบของสมการได้ดังนี้

ประเทศบรูไน

$$Fdi = 23,542,355 + 1.176 \text{ Exp} + .788 \text{ Gcf}$$

$$R^2 = .550 \quad \text{Adjust } R^2 = .500 \quad \text{D.W.} = 2.288$$

การส่งออก (Exp) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1.176 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .788 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศกัมพูชา

$$Fdi = 10,666 + .558 Gcf$$

$$R^2 = .50 \quad Adjust R^2 = .475 \quad D.W.=1.819$$

การสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อมูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .558 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศอินโดนีเซีย

$$Fdi = 16,165,297 + .816 Gcf - 0.270 Ex$$

$$R^2 = .666 \quad Adjust R^2 = .648 \quad D.W.=1.741$$

การสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .816 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และอัตราแลกเปลี่ยน (Ex) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น (ค่าเงินแข็งขึ้น) 1 หน่วย จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลง .270 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศลาว

$$Fdi = 94,995,004 + .895 Manu\_add$$

$$R^2 = .802 \quad Adjust R^2 = 0.791 \quad D.W.=1.911$$

มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (Manu_add) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อมูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .895 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศมาเลเซีย

$$Fdi = 25,150,510 + .727 Gcf$$

$$R^2 = .529 \quad Adjust R^2 = .504 \quad D.W.=1.593$$

การสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อมูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .727 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศพม่า

$$\begin{aligned} \text{Fdi} &= 20,296,279 + .696 \text{ M2} - .309 \text{ Ex} \\ R^2 &=.808 \quad \text{Adjust } R^2 = .785 \quad \text{D.W.}=1.686 \end{aligned}$$

ปริมาณเงินในความหมายกว้าง (M2) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) มีปริมาณเงินในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .696 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และอัตราแลกเปลี่ยน (Ex) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่ออัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น (ค่าเงินแข็งขึ้น) 1 หน่วย จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลง .309 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศฟิลิปปินส์

$$\begin{aligned} \text{Fdi} &= 24,536,663 + 1.316 \text{ Exp} + .788 \text{ Gcf} \\ R^2 &=.552 \quad \text{Adjust } R^2 = .487 \quad \text{D.W.}= 2.202 \end{aligned}$$

การส่งออก (Exp) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อการส่งออกเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1.316 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .788 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศสิงคโปร์

$$\begin{aligned} \text{Fdi}_k &= 12,535,963 + 2.3 \text{ Manu\_add} + 1.572 \text{ Im} \\ R^2 &=.774 \quad \text{Adjust } R^2 = .71 \quad \text{D.W.}=2.213 \end{aligned}$$

มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (Manu_add) และมูลค่าการนำเข้า (Im) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อมูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 2.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเมื่อมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1.572 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศไทย

$$\begin{aligned} \text{Fdi} &= 90,303,866 + .837 \text{ Labor}_f \\ R^2 &=.700 \quad \text{Adjust } R^2 = 0.684 \quad \text{D.W.}=1.519 \end{aligned}$$

จำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (Labor_f) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานเพิ่มขึ้น 1 ล้านคน จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .837 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ประเทศเวียดนาม

$$\text{Fdi} = 51,519,058 + .590 \text{Gdp} + 1.084 \text{Im} + .888 \text{Exp} + 1.581 \text{Pr\_con} + .288 \text{Labor\_f}$$

$$R^2 = .996 \quad \text{Adjust } R^2 = .994 \quad \text{D.W.} = 2.021$$

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gdp) มูลค่าการนำเข้า (Im) มูลค่าการส่งออก (Exp) การบริโภคภาคเอกชน (Pr_con) และจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงาน (Labor_f) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Fdi) เมื่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก และการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะส่งผลทำให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .590, .084, .888, 1.581 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเมื่อจำนวนประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานเพิ่มขึ้น 1 ล้านคน จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น .288 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า การสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ เมื่อประเทศเหล่านี้มีการสะสมทุนภายในประเทศเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

อัตราแลกเปลี่ยน (Ex) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศอินโดนีเซีย และพม่า เมื่อประเทศทั้งสองมีอัตราแลกเปลี่ยนเพิ่มขึ้น (ค่าเงินแข็งค่าขึ้น) จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศลดลง

มูลค่าเพิ่มของสินค้าประเภทอุตสาหกรรม (Manu_add) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศลาวและสิงคโปร์ เมื่อประเทศทั้งสองมีมูลค่าเพิ่มจากสินค้าประเภทอุตสาหกรรมสูงขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

กำลังแรงงานภายในประเทศ (Labor_f) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทยและเวียดนาม เมื่อประเทศทั้งสองมีจำนวนแรงงานในประเทศเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

ปริมาณเงินภายในประเทศในความหมายกว้าง (M2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศพม่า เมื่อประเทศพม่ามีปริมาณเงินในประเทศเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

มูลค่าการส่งออก (Exp) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศบรูไน ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม เมื่อประเทศเหล่านี้มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

มูลค่าการนำเข้า (Im) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศสิงคโปร์ และเวียดนาม เมื่อประเทศทั้งสองมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gdp) และการบริโภคของภาคเอกชน (Pr_con) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของประเทศไทยเพียงประเทศเดียว หากประเทศไทยมีปัจจัยเหล่านี้เพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัย พบว่า มูลค่าการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของอาเซียน มูลค่าการสะสมทุนของประเทศบรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ รองลงมา คือ มูลค่าการส่งออก (Exp) เมื่อมูลค่าการส่งออกของประเทศบรูไน ฟิลิปปินส์ และเวียดนามเพิ่มขึ้น จะส่งผลให้การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น

สำหรับประเทศไทย เป็นที่น่าสังเกตว่ากำลังแรงงาน (Labor_f) เป็นปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ แตกต่างจากประเทศอื่น ๆ ที่มีพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจที่ใกล้เคียงกัน คือ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ที่มีการสะสมทุนภายในประเทศ (Gcf) เป็นปัจจัยดึงดูดการลงทุน ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรใช้ข้อสังเกตในเชิงสถิตินี้ เพื่อสร้างแรงดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลดีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลการวิจัยจากข้อมูลในเชิงสถิติเท่านั้น ทำให้ขาดการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงซ้อน (multiple linear regression) พบว่า ในหลายประเทศ มีค่า R^2 อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งอาจทำให้ผลการวิเคราะห์ขาดความน่าเชื่อถือ การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรค้นคว้าจากเอกสารหรือตำรา เพื่อให้ได้ตัวแปรอิสระที่สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรเพิ่มการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพเพื่อให้ผลการวิจัยที่ได้มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้
ได้ในบริบทสภาพความเป็นจริง

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2541). *การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติยา จีนแก้ว. (2551). *ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากประเทศไทยในประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิญญู ไหลประสิทธิ์พร. (2544). *ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่งของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภวุฒิ สายเชื้อ. (2546, 14 เมษายน). คอลัมน์เศรษฐกิจต้องรู้: การลงทุนจากต่างประเทศ. *ประชาชาติธุรกิจ* หน้า 2.
- อลงกรณ์ ชนศรีชัยญาณกุล. (2554). *กระแสการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของไทย: ทางเลือกต่อการรักษาความสามารถในการแข่งขัน* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.econ.tu.ac.th/doc/news/409/econtu_40_alongkorn.pdf.
- อภิรัตน์ จิตต์. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อุเทน ฉายาสกุลวิวัฒน์. (2546). *ปัจจัยที่กำหนดการไหลเข้าของเงินทุนต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Greene, William H. (2002). *Econometric analysis* (5th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Pindyck, Robert S., & Rubinfeld, Daniel L. (1998). *Econometric models and economic forecasts* (4th ed.). Boston, MA: Irwin Professional Pub.

การศึกษาเปรียบเทียบ พฤติกรรม ทักษะ และระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน

**A COMPARATIVE STUDY OF BEHAVIOR, ATTITUDE AND
PARTICIPATION LEVEL IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION OF
THAI TOURIST AT BANGSAEN BEACH AND JOMTIEN BEACH**

สนิทดเดช จินตนา*

Sanitdaje Jintana

รองศาสตราจารย์ ดร.วุฒิชชาติ สุนทรสมัย**

Assoc.Prof. Dr.Vutthichat Soonthonsmai

ดร.สมบัติ ชำรงสินถาวร***

Dr.Sombat Thomrongsinthaworn

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยว และเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน โดยศึกษาจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน จำนวน 800 ราย และสัมภาษณ์เจาะลึกอีก 16 ราย พบว่าการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดจอมเทียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชายหาดบางแสน กำหนดเป็น 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของชายหาดบางแสน 2) การส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพความรู้ความเข้าใจและ

*นิสิตหลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2555

**รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

***อาจารย์ประจำภาควิชาการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ คณะการจัดการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยบูรพา

ความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ประกอบการและประชาชน และ 3) การส่งเสริมกระบวนการของภาครัฐในการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการทั้งหมด 24 โครงการ แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชายหาดจอมเทียน กำหนดเป็น 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ด้านการพัฒนาและอนุรักษ์ชายหาดให้เกิดความยั่งยืน 2) ด้านการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากเครือข่ายภาคประชาชน และ 3) ด้านการส่งเสริมกระบวนการของภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีโครงการทั้งหมด 28 โครงการ

คำสำคัญ: การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม, การท่องเที่ยว, หาดบางแสน, หาดจอมเทียน

ABSTRACT

The research purposes were to study the participation level in environmental conservation in the tourism and to determine the developmental guidelines in the participation of the tourist in the environmental conservation at Bangsean and Jomtien beaches. The samples were 800 Thai tourists from Bangsean beach and Jomtien beach. The results of the study showed that the participation attitude toward the environmental conservation of Thai tourist aspect found that Thai tourist at Bangsean beach contributed in the environmental conservation in general at the high level. For Thai tourists at Jomtien beach contributed in the environmental conservation in general at the moderate level.

Keywords: environmental conservation, tourism, Bangsean beach, Jomtien beach.

บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในหลายประเทศที่ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในฐานะที่เป็นธุรกิจให้บริการที่มีศักยภาพเพื่อสร้างงานและกระจายรายได้ โดยระบุวัตถุประสงค์และแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยวและการบริการในประเทศไทยมีสูงถึง 40% ของ GDP ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 6 แสนล้านบาท และมีชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 7.5 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2554 (สำรวจเดือนมิถุนายน) ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวกว่า 4.3 แสนล้านบาท

ความสวยงามทางธรรมชาตินับว่าเป็นจุดขายของการท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยวเป็นจำนวนมาก ถือได้ว่าทรัพยากรธรรมชาติคือสิ่งที่จะเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจและเป็นสินค้าของธุรกิจการท่องเที่ยวก็ได้ แต่ทว่าในปัจจุบันคนไทยขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่รักธรรมชาติ ไม่ร่วมกันอนุรักษ์ ทั้งโรงงานอุตสาหกรรม นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ล้วนขาดจิตสำนึก ทำลายธรรมชาติและวัฒนธรรม

ข้อมูลปี พ.ศ. 2554 มีผู้มาเยี่ยมเยือนตำบลแสนสุขกว่า 1,829,797 คน มีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 2,022.35 ล้านบาท (กรมการท่องเที่ยว, ออนไลน์, 2555) ชายหาดบางแสนมีความโดดเด่นในด้านการเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญ มีกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี เมื่อชายหาดบางแสนกลายเป็นแหล่งรวมผู้คนจากทั่วสารทิศ สิ่งที่มาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความสกปรกจากขยะและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ที่ทิ้งเกลื่อนชายหาด

ส่วนเมืองพัทยาเป็นเมืองท่องเที่ยวชายทะเลที่มีชื่อเสียงมายาวนานของประเทศไทย และไม่เพียงเป็นเมืองท่องเที่ยว พัทยายังเป็นเมืองสำคัญทางด้านธุรกิจและการบริการ ด้วยเหตุนี้ ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาเมืองพัทยามากมาย ข้อมูลปี พ.ศ. 2551 มีผู้มาเยี่ยมเยือนเมืองพัทยากว่า 5,634,088 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 62,967 ล้านบาท รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาประกอบธุรกิจอีกเป็นจำนวนมาก การเจริญเติบโตและการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้การบริการของภาครัฐไม่ทันต่อการเจริญเติบโต โดยเฉพาะการจัดการน้ำเสียและการกำจัดขยะ เมืองพัทยาจึงประสบปัญหาคุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรม อันเนื่องมาจากการระบายน้ำเสียจากกิจกรรมต่าง ๆ ลงสู่ทะเลจนส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจโดยรวมของเมืองพัทยามาก

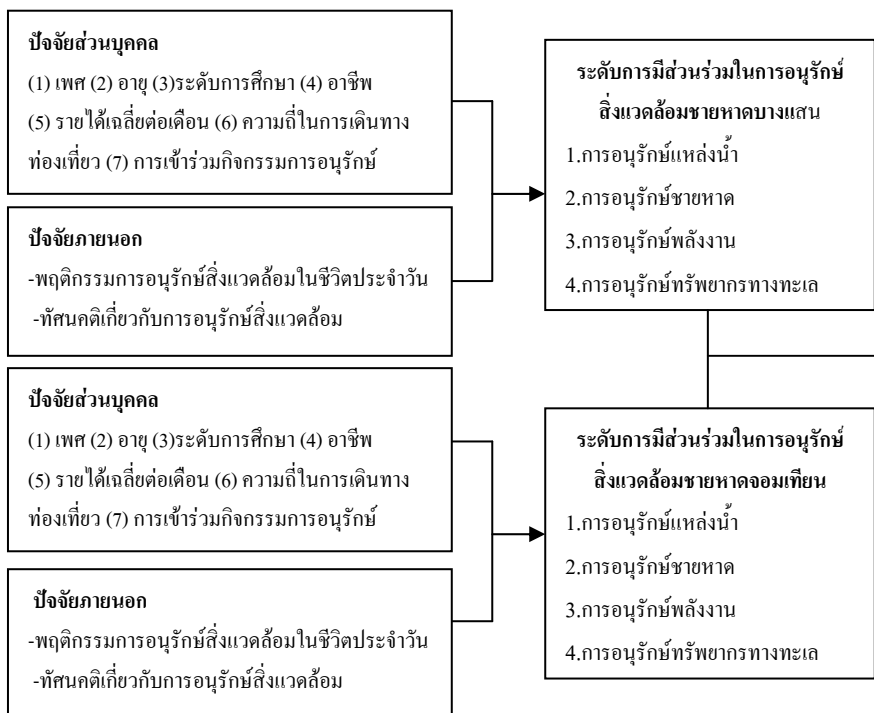
ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องการหาสาเหตุ จึงศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน เนื่องจากทั้ง 2 สถานที่ดังกล่าว มีความแตกต่างทางด้านลักษณะการปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ โดยให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียนร่วมกับชุมชนและผู้ประกอบการ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

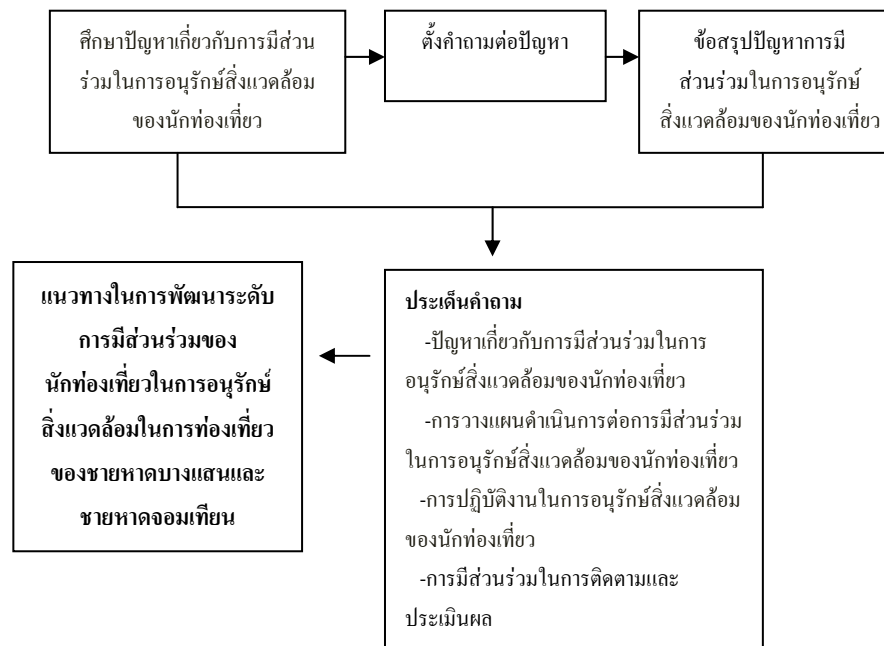
1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันและทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน
2. เพื่อศึกษาการระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน
3. เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 1 กรอบแนวคิดสำหรับนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดสำหรับการสัมภาษณ์เจาะลึก

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ ดัดแปลงมาจากทฤษฎีดังนี้ 1) พฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ดัดแปลงมาจากแนวคิดการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิกของวัตสันและทฤษฎีพฤติกรรมนิยมแบบลมมือกระทำของสกินเนอร์ 2) ทักษะคิดเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดัดแปลงมาจากแนวคิดของซิมบาโด, เอบบีเชน และประภาเพ็ญ สุวรรณ และ 3) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดัดแปลงมาจากแนวคิดของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม มีประเด็นหลักคือ แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน จำนวน 1.3 ล้านคน และนักท่องเที่ยวชาวไทยในแหล่งท่องเที่ยวชายหาดจอมเทียนที่ไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน แต่มากกว่า 1 แสนคน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยสูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว จำนวน 800 คน ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสน จำนวน 400 คน และชายหาดจอมเทียน จำนวน 400 คน กลุ่มผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ จำนวน 16 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายหาดบางแสน 4 คน ชายหาดจอมเทียน 4 คน และเจ้าหน้าที่เทศบาลแสนสุข 4 คน เจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลนาจอมเทียนและเจ้าหน้าที่เมืองพัทยา 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสอบถาม จำนวน 47 ข้อ ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์เจาะลึกในประเด็น ดังนี้ 1) ปัญหาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว 2) การวางแผนดำเนินการต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว 3) การปฏิบัติงานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยว และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล การวิเคราะห์พฤติกรรมการประหยัคทรัพยากรธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลใช้ t -test และ One-Way ANOVA การหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันและทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน นอกจากนี้ยังใช้การวิเคราะห์บรรยายเชิงพรรณนา (descriptive analysis) เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาและการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน มีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับปานกลางโดย $\bar{X}$ = 2.15 และ $\bar{X}$ = 1.96 ตามลำดับ

2. ทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน มีทักษะคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับเห็นด้วยโดย $\bar{X}$ = 2.45 และ $\bar{X}$ = 2.69 ตามลำดับ

3. การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดบางแสนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.57) ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ชายหาดจอมเทียนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.46) และนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำมากกว่าด้านอื่น ๆ

4. แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชายหาดบางแสน กำหนดเป็น 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติของชายหาดบางแสน 2) การส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพความรู้ความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ประกอบการและประชาชน และ 3) การส่งเสริมกระบวนการของภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5. แนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ชายหาดจอมเทียน กำหนดเป็น 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การพัฒนาและอนุรักษ์ชายหาดให้เกิดความยั่งยืน 2) การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากเครือข่ายภาคประชาชน และ 3) การส่งเสริมกระบวนการของภาครัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียน พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนและชายหาดจอมเทียนในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ดี โดยจรรยา สุวรรณทัต (2521) ได้กล่าวถึงจิตสาธารณะว่าเป็นการรับรู้หรือการที่บุคคลมีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ การรับรู้หรือความสำนึกของบุคคลนี้ จัดเป็นขั้นต้นของกระบวนการทางจิต จึงไม่ผิดที่จะอธิบายว่าการมีส่วนร่วมนี้เป็นผลมาจากทัศนคติจนกลายเปลี่ยนมาเป็นพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520) กล่าวถึงประเด็นนี้ว่า เมื่อองค์ประกอบของทัศนคติในส่วนของกรรับรู้เชิงแนวคิดเปลี่ยนแปลง จะทำให้องค์ประกอบในส่วนของอารมณ์ (affective component) และองค์ประกอบในส่วนของพฤติกรรม (behavioral component) เปลี่ยนแปลงด้วย ซึ่งแนวคิดดังกล่าวนี้นำมาอธิบายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวที่ชายหาดบางแสนว่า นักท่องเที่ยวทุกคนนั้น

ต่างรับรู้และตระหนักในปัญหาเกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติในการท่องเที่ยวชายหาดบางแสน เช่น ปัญหาน้ำทะเลเน่าเสีย เศษขยะบนชายหาด การก่อสร้างอาคารสถานที่ ฯลฯ เป็นอย่างดี รวมไปถึงปัญหา อุทกภัยครั้งใหญ่เมื่อปลายปี พ.ศ. 2554 สิ่งเหล่านี้เป็นเหตุผลให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ชายหาดบางแสน: ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้ บรรลุเป้าหมายและมีระบบการทำงานเชิงบูรณาการ โดยการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้มีขีดความสามารถ ในการทำงาน รวมไปถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและส่งเสริม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ภาคประชาชนควรพัฒนาความรู้และความเข้าใจ รวมถึงสร้างเสริมสัมพันธ์ไมตรีแก่ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ พัฒนาการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงาน ภาครัฐกับผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ถึงสภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจาก การท่องเที่ยวและแนวทางฟื้นฟูอนุรักษ์ พัฒนารูปแบบของโครงการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีความ เหมาะสม และส่งเสริมให้โครงการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ มีกระบวนการสร้างแรงจูงใจนักท่องเที่ยวให้ เกิดการมีส่วนร่วม

2. ชายหาดจอมเทียน: ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเชื่อมโยง ประสานงาน และจัดโครงสร้าง ของบทบาท ภารกิจ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของหน่วยงานหลัก เพื่อกำหนดนโยบายด้านการ จัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมถึงพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้บรรลุ เป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีขีดความสามารถในการทำงาน รวมไปถึงการสนับสนุน ทรัพยากรด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม (4Ms) แก่ภาคีเครือข่ายภาคประชาชนให้มีความเป็นรูปธรรมมาก ขึ้น และส่งเสริมการโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและผลกระทบของการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติอย่างทั่วถึง ภาคประชาชนต้องได้รับการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคี เครือข่ายภาคประชาชน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผน การดำเนินการ การประเมินและติดตามผล ใน การจัดทำแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมโครงการฝึกอบรม ให้ความรู้แก่ภาคี เครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่ในเรื่องปัญหาและผลกระทบจากความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติและ การมีส่วนร่วมจากนักท่องเที่ยว

บรรณานุกรม

กรมการท่องเที่ยว. (2555). *สถิติการท่องเที่ยวบางแสน ปี 2553-2554* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

www.tourism.go.th [2555, 8 กันยายน].

- กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน. (2544). *การเก็บคืนความร้อนทิ้งและนำกลับมาใช้ใหม่*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. (ม.ป.ป.). *ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://web.ku.ac.th/schoolnet/f-snet6.htm> [2554, 8 ธันวาคม].
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2554). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf [2555, 3 มีนาคม].
- งานวิเคราะห์นโยบายและแผน ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแสนสุข. (2553). *แผนพัฒนา 3 ปี พ.ศ. 2554-2556 เทศบาลเมืองแสนสุข*. ชลบุรี: เทศบาลเมืองแสนสุข.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2521). *พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 1 พื้นฐานความเข้าใจทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ทิพาพร พิมพิสุทธิ. (2549). นโยบายสาธารณะที่ตีบนฐานเสรีภาพและจริยธรรม. ใน *การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 7 วันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2549*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เมืองพัทยา. (2554). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองพัทยา 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554-2558)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: www.bangkokcase.com/wp-content/uploads/.../แผน-5-ปี.doc. [2555, 19 กุมภาพันธ์].
- อัญชลี อัสวาวิติสิทธิ์ชัย. (2546). *ทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Pavlov, I. P. (1928). *Lectures on conditioned reflexes*. New York, NY: International Publishers.
- Skinner, B. F. (1972). *Beyond freedom and dignity*. New York, NY: Alfred A. Knopf.
- Zimbardo, P. G., & Ebbesen, E. (1970). *Influence attitude and changing behavior*. Reading, MA: Addison-Wesley .

การออกแบบและพัฒนาระบบสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ
A DESIGN AND DEVELOPMENT OF RTN
COORDINATED SHIPBOARD ALLOWANCE LIST

สมจิน แสงดาว*

Somjean Sangdao

เชษฐ พัฒโนทัย**

Chate Patanothai

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เสนอแนวทางในการพัฒนาระบบสมุดอัตราพัสดุประจำเรือด้วยกระบวนการทางวิศวกรรมซอฟต์แวร์ เพื่อพัฒนาเครื่องมือต้นแบบช่วยบริหารงานพัสดุในการสนับสนุนชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุตามสมุดอัตราพัสดุประจำเรือโดยใช้ระบบงานซ่อมบำรุงเรือของกองทัพเรือเป็นกรณีศึกษา ระบบนี้ออกแบบให้ทำงานแบบอัตโนมัติ แบ่งได้ 3 ระบบย่อย คือ 1) ระบบสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ เป็นงานจัดเตรียมชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุอื่นที่จำเป็นต้องใช้สนับสนุนการซ่อมบำรุงเรือและยุทธโธปกรณ์ในเรือ 2) ระบบการซ่อมบำรุง เป็นการดำเนินการซ่อมบำรุงและการรายงานผลการปฏิบัติงาน และ 3) ระบบพัสดุคงคลัง เป็นงานบริหารพัสดุคงคลังในเรือโดยใช้เทคโนโลยี RFID ผลการวิจัยนี้ได้ระบบที่สามารถสนับสนุนการบริหารงานพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดที่เกิดจากกระบวนการปฏิบัติงานของบุคลากร

คำสำคัญ: สมุดอัตราพัสดุประจำเรือ, การซ่อมบำรุง, การส่งกำลังบำรุง, ระบบการชี้เฉพาะด้วยคลื่นความถี่วิทยุ, RFID

ABSTRACT

This research presents guideline for development of Coordinated Shipboard Allowance List System using software engineering process to develop prototype tools which helps managing supplies workto support spare parts and supplies according to Coordinated Shipboard Allowance List by using ship maintenance system of Royal Thai Navy as a case study. This system is designed to work automatically

---

*นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

involves in providing spare parts and other supplies necessary to support the maintenance of ship and its and is divided into 3 subsystems which are: 1) Coordinated Shipboard Allowance List System: this system and is divided into 3 subsystems which are: 1) Coordinated Shipboard Allowance List System: this system Equipment, 2) Maintenance System: it involves in performing maintenance and reporting operation results, and 3) Inventory System: it involves in managing inventories on board by using RFID technology. The results of this research create the system which can efficiently and automatically support the management of supplies to reduce mistakes caused by the staff.

Keywords: coordinated shipboard allowance list, maintenance, logistics, radio frequency identification, RFID.

บทนำ

กองทัพเรือมีหน้าที่เตรียมกำลังและป้องกันราชอาณาจักร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทโธปกรณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ยุทโธปกรณ์ที่จัดหาเพื่อเตรียมไว้ใช้งานมีราคาสูงและใช้เวลาในการจัดหาค่อนข้างยาวนาน เนื่องจากต้องจัดหาจากต่างประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องบำรุงรักษายุทโธปกรณ์ให้มีสภาพใช้งานได้และมีอายุการใช้งานนานที่สุดเท่าที่ขีดความสามารถของยุทโธปกรณ์นั้นมีอยู่ ระบบการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ที่ด้นนั้นจำเป็นต้องมีการเตรียมการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ไว้พร้อมเพียง ทั้งในเรื่องของข้อมูลด้านการซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์และด้านการส่งกำลังสนับสนุนการซ่อมบำรุง

เนื่องจากกองทัพเรือมีงบประมาณที่จำกัด การสะสมพัสดุจึงต้องจัดไว้เท่าที่จำเป็นต้องใช้ในช่วงเวลาที่กองทัพเรือกำหนด อีกทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการจัดหาพัสดุนาน เหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำให้การซ่อมบำรุงเรือไม่บรรลุวัตถุประสงค์ได้ จึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยการจัดทำ “สมุดอัตราพัสดุประจำเรือ” แต่เนื่องจากสมุดอัตราพัสดุประจำเรือยังอยู่ในรูปแบบของเอกสาร ทำให้การบริหารพัสดุมีความยุ่งยากซับซ้อน ใช้เวลานานและสิ้นเปลืองทรัพยากรในการจัดทำ รวมไปถึงไม่มีความเป็นศูนย์กลาง ข้อมูลการจัดกระจายอยู่ตามหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงจะทำให้ข้อมูลไม่ตรงกัน การรับ-ส่งข้อมูลมีความล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ และพัสดุในเรือไม่มีสิ่งที่ใช้ระบุตัวตนจึงไม่ทราบลำดับก่อนหลัง ทำให้พัสดุดำหายหรือเสื่อมสภาพตามกาลเวลาโดยยังไม่ได้ใช้งาน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงได้นำหลักการของวิศวกรรมซอฟต์แวร์มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ (กาวนา เชนถนนอมม่า, 2552, หน้า 14-17) มีดังนี้

1. การกำหนดอัตรารายการชิ้นส่วนยุทโธปกรณ์ หน่วยเทคนิคจะรวบรวมและกำหนดอัตราชิ้นส่วนยุทโธปกรณ์เริ่มแรกที่ติดตั้งในเรือ โดยใช้ข้อมูลจากคู่มือซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์

2. การกำหนดอัตราพัสดุในเรือ จะทำบัตรจ่ายงานและแผนงานตามคู่มือระบบการซ่อมบำรุงตามแผนเสนอความต้องการชิ้นส่วนซ่อมและเครื่องมือซ่อมตามแผนงาน

3. การจัดทำและบริการสารสนเทศสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ ประกอบด้วย สรุปรายการยุทธโศปกรณ์/ครุภัณฑ์ที่มีในเรือ และรายการ/ปริมาณพัสดุที่จำเป็นต้องมีสะสมในเรือ

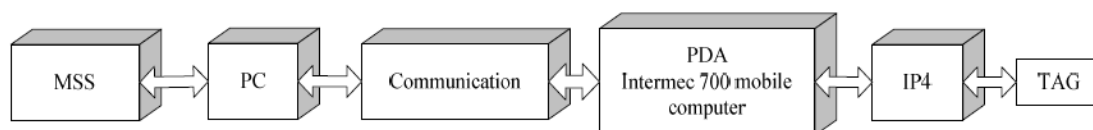
4. การกำหนดปริมาณพัสดุกงคลังและการจัดหาให้เป็นไปตามเกณฑ์โดยหน่วยเทคนิค หน่วยเรือ จะใช้ข้อมูลสมุดอัตราพัสดุประจำเรือเบิกชิ้นส่วนซ่อมและเบิกพัสดุเพื่อรักษาระดับสะสมในเรือ

5. การตรวจสอบและปรับปรุงความพร้อมของพัสดุในเรือ จัดทำคลังจำลองบนบก ปรับปรุงแก้ไขรายการชิ้นส่วนซ่อมในสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ โดยเบิกเพิ่มส่วนที่ขาดหรือส่งคืนส่วนที่เกิน

6. การติดตั้งเพิ่มหรือการเปลี่ยนแปลงยุทธโศปกรณ์ในเรือ ปรับปรุงรายการชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุปรับปรุงบัตรจ่ายงานที่ใช้ปฏิบัติงานโดยเบิกเพิ่มส่วนที่ขาดหรือส่งคืนส่วนที่เกิน

องค์ประกอบ Radio Frequency Identification (RFID) (Zhang & Lian, 2008, pp. 2551-2554) ได้แก่

1. ระบบฮาร์ดแวร์ ประกอบด้วย เครื่องแม่ข่าย (MSS) เครื่องเวิร์กสเตชัน (PC) อุปกรณ์เชื่อมต่อของ RFID แบบมือถือ และระบบ RFID แบบมือถือ ซึ่งประกอบด้วย แท็กอิเล็กทรอนิกส์และเครื่อง RFID แบบมือถือ (PDA และ IP4) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนผังสถาปัตยกรรมระบบฮาร์ดแวร์

- แท็กอิเล็กทรอนิกส์ ระบบใช้แท็กชนิดพาสซีฟ สามารถเขียนได้ 1 ครั้งและอ่านได้หลายครั้ง มีความถี่ 915 เมกะเฮิร์ตซ์ ความเร็ว 9600 บิตต่อวินาที ระยะประมาณ 1.5 เมตร

- อุปกรณ์ RFID แบบมือถือ ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ PDA และ IP4 ซึ่งใช้ได้หลายโปรโตคอลตามมาตรฐาน ISO 18000-6b, EPC UHF Generation 2 และ ISO 18000-6c

- อุปกรณ์เชื่อมต่อพื้นฐานของ PDA แบบมือถือ เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์โดยใช้เครื่องมือ Microsoft Active SYNC ในแลกเปลี่ยนข้อมูลจากเว็บไซต์และซีดีรอมผ่านทาง USB

2. ระบบซอฟต์แวร์ ประกอบด้วย อินเทอร์เน็ต PDA ฟังก์ชันการอ่าน/เขียนของ IP4 การตรวจสอบความถูกต้องของแท็กข้อมูล และการจัดการซอฟต์แวร์ใช้ VB.NET พัฒนาและระบบฐานข้อมูลไมโครซอฟต์เอสคิวแอลเซิร์ฟเวอร์

ประเภทของแท็ก (สิทธิพล พรรณวิไล, 2550, หน้า 6-7) ได้แก่

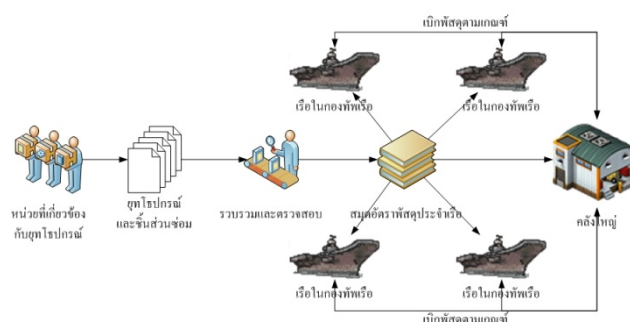
1. แบบแอคทีฟ มีส่วนจ่ายไฟในตัวทำให้มีขนาดใหญ่และหนา มีอายุจำกัดตามส่วนจ่ายไฟ ข้อดีคือสามารถสื่อสารกับเครื่องอ่านได้ไกลกว่าชนิดแบบพาสซีฟและทนต่อสัญญาณรบกวนได้ดี
2. แบบพาสซีฟ ไม่มีส่วนจ่ายไฟในตัว ต้องอาศัยพลังงานไฟฟ้าที่เกิดจากการเหนี่ยวนำคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากเครื่องอ่าน ทำให้มีขนาดเล็ก เบา ราคาถูก และอายุการใช้งานไม่จำกัด แต่การรับส่งข้อมูลมีระยะใกล้และไม่ทนต่อสัญญาณรบกวน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้กับกระบวนการทำงานในการจัดทำสมุดอัตราพัสดุประจำเรือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. เพื่อพัฒนาซอฟต์แวร์ที่ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการสร้าง การปรับปรุง การแลกเปลี่ยน การติดตาม การประเมิน และการประมาณการ ให้มีความถูกต้องสอดคล้องกับสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ
3. เพื่อประยุกต์ใช้ RFID ในการตรวจสอบพัสดुकงคลัง ให้มีลักษณะเป็นแบบอัตโนมัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาการทำงานของระบบเดิม

ภาพที่ 2 การทำงานของระบบเดิม

2. รวบรวมรายละเอียดของความต้องการ วิเคราะห์เอกสารและสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสังเกตการทำงานในสถานที่จริง เพื่อเรียนรู้ระบบและกระบวนการทำงานที่เกิดขึ้นจริง
3. วิเคราะห์ความต้องการของระบบ แบ่งเป็น

3.1 ความต้องการด้านหน้าที่งานหลักของระบบ ได้แก่

- หน้าที่ในส่วนการสร้างสมุดอัตราพัสดุประจำเรือประกอบด้วย การสร้างข้อมูลเรือรายการและปริมาณของยุทธโปกรณ์ที่ติดตั้งในเรือ การสร้างแผนการซ่อมบำรุงตลอดอายุขัยของยุทธโปกรณ์

รวมทั้งรายการและปริมาณของชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุที่จำเป็นต้องมีไว้สนับสนุนการปฏิบัติการและการซ่อมบำรุงตามแผน และคำแนะนำ หลักเกณฑ์ วิธีการในการซ่อมบำรุง

- หน้าที่ในส่วนการซ่อมบำรุงประกอบด้วย การจัดทำบัตรรายงาน การแจ้งเตือนการซ่อมบำรุงล่วงหน้า และการรายงานผลการปฏิบัติงาน เช่น ความก้าวหน้า อุปสรรคข้อขัดข้อง รายการและปริมาณพัสดุที่ใช้จริง เป็นต้น

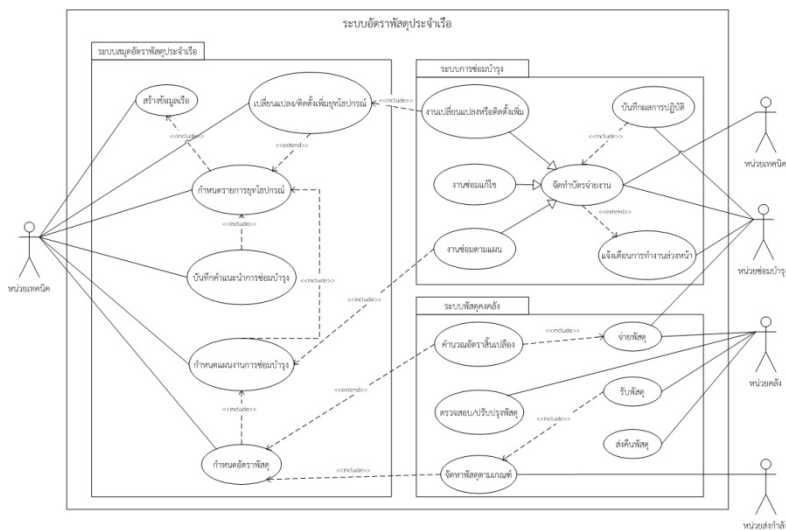
- หน้าที่ในส่วนพัสดุคงคลังประกอบด้วย การรับพัสดุจากหน่วยส่งกำลังตามอัตราที่กำหนด การเบิกพัสดุที่จำเป็นในการซ่อมบำรุงของหน่วยซ่อมบำรุง การตรวจสอบและปรับปรุงความพร้อมของพัสดุในเรือให้ตรงตามสมุคอัตราพัสดุประจำเรือ

- หน้าที่ในส่วนแสดงข้อมูลประกอบด้วย การแสดงรายการชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุที่ต้องสะสมไว้ตามอัตรา โดยสามารถเลือกช่วงเวลาที่ต้องการสะสมได้ แสดงตารางสรุปยุทธโศปกรณ์ที่มีติดตั้งและมีใช้อยู่ในเรือ แสดงรายงานสถานภาพการส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุ

3.2 ความต้องการที่ไม่ใช่หน้าที่งานหลัก ระบบควรจะมีคามง่ายในการใช้งาน มีการพิสูจน์

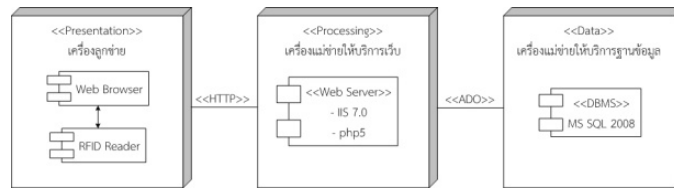
ตัวตนและตรวจสอบสิทธิ์ผู้ใช้แต่ละประเภท และมีความสอดคล้องกับข้อกำหนดการจัดทำสมุคอัตราพัสดุประจำเรือ

4. ออกแบบและพัฒนาระบบ จากข้อกำหนดความต้องการและโครงสร้างของระบบโดยรวม สามารถออกแบบการทำงานของระบบโดยใช้เครื่องมือยูเอ็มแอลช่วยในการแสดงแผนภาพยูสเคส ดังภาพที่ 3

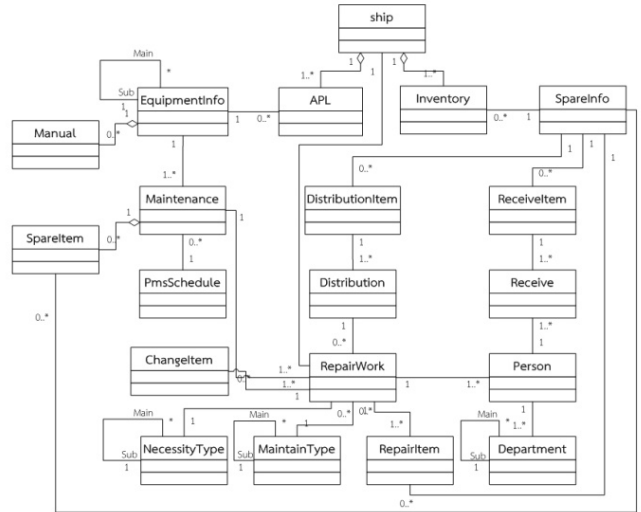

ภาพที่ 3 แผนภาพยูสเคสของระบบ

ใช้ภาษาพีเอชพีในการพัฒนาไอโอเอสเป็นเว็บเซิร์ฟเวอร์ และฐานข้อมูลไมโครซอฟต์เอสคิวแอลเซิร์ฟเวอร์ ส่วนสถาปัตยกรรมของระบบเป็นแบบเว็บเบสแอปพลิเคชันที่มีโครงสร้างแบบทรีเทียร์ ดังภาพที่ 4 ในส่วนของระบบโดยรวม สามารถแสดงเป็นแผนภาพคลาส ดังภาพที่ 5

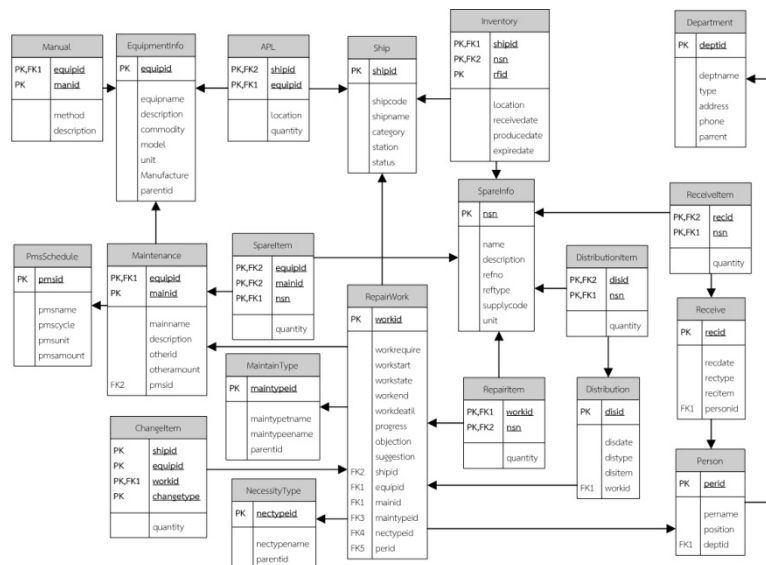

ภาพที่ 4 สถาปัตยกรรมของระบบ

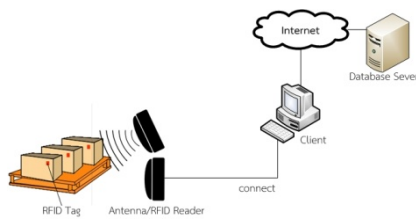
ภาพที่ 5 แผนภาพคลาสของระบบ

หลังจากได้สร้างแผนภาพคลาสของระบบเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจึงได้แปลงแผนภาพดังกล่าวให้เป็นแผนภาพฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ของระบบ เพื่อใช้สำหรับสร้างฐานข้อมูล ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แผนภาพฐานข้อมูลเชิงสัมพันธ์ของระบบ

การออกแบบเทคโนโลยี RFID ใช้ในส่วนระบบพัสดุคงคลังในเรือ โดยมีระบบ RFID แบบมือถือที่เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ในเรือและแท่งที่ติดพัสดุ โดยใช้แท่งแบบพาสซีฟ ดังภาพที่ 7

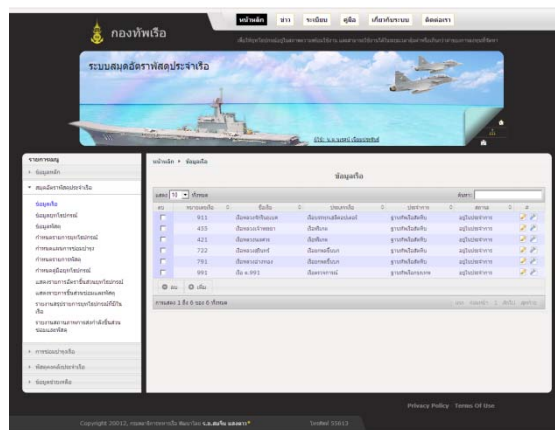

ภาพที่ 7 โครงสร้างเทคโนโลยี RFID กับระบบ

หน้าที่หลักของการใช้เทคโนโลยี RFID คือ

1. ตรวจสอบพัสดุในเรือ ตรวจสอบความถูกต้องของรายการและจำนวนพัสดุที่มีอยู่จริง
2. ค้นหาและระบุตำแหน่งพัสดุในเรือ การเข้าถึงพัสดุสะดวกรวดเร็วและประหยัดเวลา
3. นำพัสดุเข้า-ออกคลังพัสดุในเรือ ปรับปรุงข้อมูลพัสดุกคงคลังในฐานข้อมูลแบบอัตโนมัติ

ต่อมาจึงออกแบบในส่วนของส่วนต่อประสานของผู้ใช้ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ส่วนต่อประสานของผู้ใช้

5. การทดสอบระบบ ได้แก่

5.1 การทดสอบหน่วยย่อย เป็นการทดสอบที่ผู้พัฒนาระบบเป็นผู้ทดสอบด้วยตนเอง โดยฟังก์ชันที่ทดสอบ เช่น การบันทึก การแก้ไข การลบและการแสดงข้อมูล เป็นต้น

5.2 การทดสอบบูรณาการ เป็นการทดสอบการทำงานของหน้าที่หลักในระบบ

5.3 การทดสอบระบบ เป็นการทดสอบที่ทำหลังจากที่ผู้พัฒนาได้พัฒนาระบบเสร็จสิ้นครบ

ทุกหน้าที่ ผู้พัฒนาทดสอบระบบโดยยึดหลักตามข้อกำหนดความต้องการซอฟต์แวร์

5.4 การทดสอบเพื่อการยอมรับ เป็นการทดสอบที่มีความใกล้เคียงกับการทดสอบระบบ แต่จะแตกต่างกันที่ผู้ที่ทดสอบจะเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้งานในระบบจริง

ผลการวิจัย

1. ระบบต้นแบบช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำสมุดอัตราพัสดุประจำเรือให้มีความกระชับ รวดเร็ว และถูกต้องสอดคล้องกับข้อกำหนดการจัดทำสมุดอัตราพัสดุประจำเรือ
2. ระบบสามารถสร้างสมุดอัตราพัสดุประจำเรือในเรือแต่ละลำของกองทัพเรือ ซึ่งเป็นการรวบรวม ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งกำลังสนับสนุนการปฏิบัติการและการซ่อมบำรุงของยุทธโปกรณ์ที่ติดตั้งในเรือ ให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ระบบพัสดุคงคลังสามารถทำงานเป็นแบบอัตโนมัติด้วยเทคโนโลยี RFID ในการรับ จ่าย และ ตรวจสอบพัสดุในเรือ

อภิปรายผล

1. ระบบสามารถกำหนดอัตราชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์ ในเรือแต่ละลำ และแสดงรายงานสถานภาพการส่งกำลังชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อดำเนินการรักษาระดับการสะสมชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุให้เต็มอัตราอยู่เสมอเพื่อให้พร้อมในการซ่อมบำรุง
2. ระบบสามารถกำหนดอัตราชิ้นส่วนยุทธโปกรณ์ในเรือแต่ละลำและกำหนดแผนการซ่อมบำรุงตลอด อายุขัยของยุทธโปกรณ์นั้น ๆ ทำให้หน่วยซ่อมบำรุงทราบงานที่รับผิดชอบล่วงหน้าพร้อมทั้งรายละเอียดและ รายการชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุที่ต้องใช้ และสามารถรายงานผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งบันทึกรายการชิ้นส่วน ซ่อมและพัสดุที่ใช้จริง ทำให้ได้สถิติการใช้พัสดุที่แท้จริงจากการซ่อมบำรุงที่ผ่านมา ทำให้ระบบได้รายการ ชิ้นส่วนซ่อมและพัสดุตรงกับการใช้งานจริง
3. การออกแบบเทคโนโลยี RFID จะสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Zhang & Lian (2008, pp. 2551-2554) เพราะองค์ประกอบของระบบ RFID มีลักษณะการทำงานตรงกับความต้องการของระบบที่พัฒนา เป็นการนำเทคโนโลยี RFID มาประยุกต์ใช้ในระบบพัสดุคงคลังให้เป็นแบบอัตโนมัติ ทำให้ลดเวลา ทรัพยากร บุคคล และความผิดพลาดที่เกิดจากบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากระบบที่พัฒนาเป็นระบบต้นแบบที่ใช้ในการบริหารพัสดุในเรือเท่านั้น ซึ่งในกองทัพเรือมี ยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งทางบกและทางอากาศ สามารถนำระบบต้นแบบไปประยุกต์ใช้งานได้ทั่วกองทัพเรือ นอกจากนี้เหล่าทัพอื่นก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

- ภาวนา เจนถนอมม้่า, นาวาเอกหญิง. (2552). *สมุดอัตราพัสดุประจำเรือและการปรับปรุงความพร้อมของพัสดุในเรือ*. กรุงเทพฯ: กองทัพเรือ.
- _____. (2554). *ระบบการส่งกำลังบำรุงและการสนับสนุนทางการส่งกำลังขึ้นส่วนซ่อม*. กรุงเทพฯ: กองทัพเรือ.
- สิทธิพล พรรณวิไล. (2550). *การพัฒนาระบบบริการเชิงพื้นที่โดยใช้อาร์เอฟไอดีร่วมกับโทรศัพท์มือถือ*. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Zhang, Xiaoli, & Lian, Xiaoqin. (2008). Design of warehouse information acquisition system based on RFID. In *Proceedings of the IEEE international conference on automation and logistics* (pp. 2550-2555). Qingdao, China: Conference Publications.

จริยธรรมในอุตสาหกรรมบริการตามมุมมองของ
นักศึกษาฝึกงานวิทยาลัยดุสิตธานี

ETHICAL ISSUES IN THE HOSPITALITY INDUSTRY THROUGH THE
PERCEPTIONS OF DUSIT THANI COLLEGE INTERNSHIP STUDENTS

ธานี นูนิล*

Sanit Nunil

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมในอุตสาหกรรมบริการโดยรวมเป็นปัญหาจริยธรรมที่มีความสำคัญในระดับน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ พบว่านักศึกษาฝึกงานเพศชายและเพศหญิงมีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ นักศึกษามีความคิดเห็นต่อจริยธรรมโดยรวมในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ พบว่านักศึกษาฝึกงานเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการในแต่ละด้าน ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: จริยธรรม, อุตสาหกรรมบริการ, จริยธรรมในอุตสาหกรรมบริการ, นักศึกษาฝึกงาน

ABSTRACT

This research aimed to study the perceptions of Dusit Thani College internship students of the ethical problems that occurred in the hospitality industry, and their opinions of the essential ethics for working in the hospitality industry. This study was a survey research that collected data by questionnaire. The results show that the perception of ethical problems in the hospitality industry as a whole, was a critical

*อาจารย์ประจำสำนักวิชาการธุรกิจ คณะอุตสาหกรรมบริการ วิทยาลัยดุสิตธานี

minimum level. When compared the perception of students of the ethical problems that occurred in the hospitality by gender difference, the results show that perceptions were not significantly different at a .05 level. The students' opinion of the essential ethics for working in the hospitality industry as a whole was shown as significantly important. When compared the opinion of students of the essential ethics for working in the hospitality industry by gender difference, the results shown that most of opinions were not significantly different at a .05 level.

Keywords: ethics, hospitality industry, ethics in hospitality industry, internship students.

บทนำ

อุตสาหกรรมบริการ (hospitality industry) เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้หลักให้กับประเทศ และมีการขยายตัวในทุก ๆ ปี ส่งผลให้มีแรงงานในภาคอุตสาหกรรมบริการเพิ่มขึ้นด้วย การปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมบริการก็เช่นเดียวกับอาชีพอื่น ๆ ที่ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน แต่ด้วยลักษณะเฉพาะของอุตสาหกรรมบริการที่มีความแตกต่างจากอาชีพอื่น ๆ อยู่บ้าง รวมทั้งปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ ทำให้จริยธรรมบางด้านมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมนี้ การวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาการรับรู้ปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมบริการผ่านมุมมองของนักศึกษาฝึกงานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ
4. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) ประชากรคือ นักศึกษาวิทยาลัยดุสิตธานี ชั้นปีที่ 3 และ 4 ที่ผ่านการฝึกงานในองค์กรอุตสาหกรรมบริการ ประจำภาคการศึกษาพิเศษ/2555 จำนวน 627 คน จำนวน

ขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 0.05 (Yamane, 1973, p. 125) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 244 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 57.38 (140 คน) และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 42.62 (104 คน) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.67 ความเที่ยงเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ วิเคราะห์การรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของระดับการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ จำแนกตามเพศ ด้วยการทดสอบค่าที (t -test)

ผลการวิจัย

1. การรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ โดยรวมในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 1.19$) โดยปัญหาที่มีความสำคัญ 5 ปัญหาแรก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการเป็นรายชื่อ

ปัญหา	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การแสวงหาผลประโยชน์จากองค์กร	2.18	1.46	น้อย
2. การจ่ายค่าจ้างให้กับพนักงานไม่เหมาะสมกับภาระงานของพนักงานแต่ละคน	1.93	1.62	น้อย
3. การละเลยต่อสิทธิบางด้านของพนักงาน	1.59	1.58	น้อย
4. การขาดความทุ่มเทของพนักงานในการปฏิบัติงาน	1.58	1.47	น้อย
5. การลักขโมยทรัพย์สินขององค์กร	1.57	1.43	น้อย

จากตารางที่ 1 พบว่าปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการเป็นรายชื่อ ทุกข้อมีความสำคัญในระดับน้อย หากพิจารณาความสำคัญของปัญหาจริยธรรมเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ประกอบด้วย ปัญหาจริยธรรมต่อองค์กร ($\bar{X} = 1.44$) ปัญหาจริยธรรมต่อพนักงาน ($\bar{X} = 1.39$)

ปัญหาจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 1.08$) ปัญหาจริยธรรมต่อสังคม ($\bar{X} = 1.06$) และปัญหาจริยธรรมต่อลูกค้า ($\bar{X} = 1.00$)

2. ความแตกต่างด้านการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความแตกต่างด้านการรับรู้ของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ

ปัญหาจริยธรรม	ชาย		หญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ปัญหาจริยธรรมต่อองค์กร	1.47	1.00	1.42	1.05	0.40	0.69
2. ปัญหาจริยธรรมต่อพนักงาน	1.11	1.09	0.95	1.08	1.25	0.21
3. ปัญหาจริยธรรมต่อลูกค้า	0.96	1.06	0.89	1.10	1.00	0.32
4. ปัญหาจริยธรรมต่อสังคม	1.79	0.96	1.73	0.83	0.25	0.81
5. ปัญหาจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อม	1.15	1.27	1.01	1.30	0.90	0.37

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษาฝึกงานเพศชายและเพศหญิงมีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ โดยรวมทั้ง 12 ด้านมีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) โดยจริยธรรมที่มีความสำคัญ 5 ด้านแรก ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ

จริยธรรม	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. การใส่ใจต่อผู้รับบริการ	4.64	0.66	มากที่สุด
2. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา	4.63	0.62	มากที่สุด
3. การเคารพต่อบุคคลอื่น	4.63	0.62	มากที่สุด
4. ความรับผิดชอบ	4.57	0.68	มากที่สุด
5. ความเท่าเทียมในการให้บริการ	4.46	0.73	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าจริยธรรมที่มีความสำคัญ 5 ด้านแรก ส่วนใหญ่มีความสำคัญในระดับมากที่สุด โดยมี 2 ด้านที่มีระดับความสำคัญเท่ากันคือ การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญาและการเคารพต่อบุคคลอื่น

4. ความแตกต่างด้านความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความแตกต่างด้านความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกงานที่เพศต่างกันต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ

ปัญหาจริยธรรม	ชาย		หญิง		t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ความรับผิดชอบ	4.71	0.58	4.62	0.69	1.11	0.27
2. การมุ่งเน้นการให้บริการที่เป็นเลิศ	4.53	0.67	4.27	0.82	2.77*	0.01
3. การใส่ใจต่อผู้รับบริการ	4.62	0.66	4.50	0.71	0.06	0.19
4. ความเท่าเทียมในการให้บริการ	4.48	0.75	4.43	0.97	0.49	0.62
5. ความซื่อสัตย์สุจริต	4.64	0.65	4.64	0.66	-0.09	0.93
6. การมีศีลธรรมจรรยา	4.47	0.69	4.44	0.79	0.31	0.76
7. การปฏิบัติตามกฎหมาย	4.43	0.73	4.42	0.74	0.18	0.86
8. การมีภาวะผู้นำ	4.29	0.73	4.05	0.79	2.41*	0.02
9. ความจงรักภักดี	4.27	0.78	4.18	0.00	0.83	0.40
10. การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา	4.40	0.67	4.36	0.74	0.52	0.61
11. การรักษาชื่อเสียง	4.47	0.70	4.34	0.75	1.45	0.15
12. การเคารพต่อบุคคลอื่น	4.70	0.57	4.55	0.67	1.90	0.06

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาฝึกงานเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการในแต่ละด้านส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการมุ่งเน้นการให้บริการที่เป็นเลิศและการมีภาวะผู้นำ โดยนักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทั้งสองด้านสูงกว่านักศึกษาเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. นักศึกษาฝึกงานมีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการโดยรวมในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัญหาจริยธรรมต่อองค์กรมีความสำคัญมากที่สุด เมื่อพิจารณาความสำคัญของปัญหาจริยธรรมเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาจริยธรรมที่มีความสำคัญ 5 ลำดับแรก ได้แก่ การแสวงหาผลประโยชน์จากองค์กร การจ่ายค่าจ้างให้กับพนักงานไม่เหมาะสมกับภาระงานของพนักงานแต่ละคน การละเลยต่อสิทธิบางด้านของพนักงาน การขาดความทุ่มเทของพนักงานในการปฏิบัติงาน และการลักขโมยทรัพย์สินขององค์กร ผลการวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มีข้อสรุปที่แตกต่างจากการศึกษาของ Yeung (2004, pp. 253 - 262) ที่พบว่า ปัญหาจริยธรรมที่มักเกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการโดยเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา 5 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาการลักขโมยทรัพย์สินขององค์กร โดยพนักงาน ปัญหาการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน ปัญหาด้านการจัดการขยะเป็นพิษที่ไม่ถูกต้อง ปัญหาพนักงานรับสินบนหรือของกำนัล และปัญหาการผลิตสินค้าหรือบริการที่ไม่ได้คุณภาพในด้านความปลอดภัย ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวอาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาต่างกัน การวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลจากนักศึกษาฝึกงานซึ่งใช้ระยะเวลาในการฝึกงานแค่ประมาณ 2 เดือน ทำให้มีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมแตกต่างจากผู้ทำงานมาเป็นระยะเวลานาน นอกจากนั้นการรับรู้และการตัดสินใจด้านจริยธรรมของบุคคลยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปรัชญาด้านจริยธรรมส่วนบุคคล อายุ เพศ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ทำงาน ความเคร่งทางศาสนา ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ค่านิยมด้านจริยธรรมขององค์กร จรรยาบรรณขององค์กร รวมถึงที่ตั้งขององค์กร (บุษยา วีรกุล, 2551, หน้า 60) โดยเฉพาะปัจจัยด้านประสบการณ์ทำงาน คือจำนวนปีที่อยู่ในงาน อาชีพ หรืออุตสาหกรรมเฉพาะทาง โดยทั่วไปคนที่มีประสบการณ์ทำงานมานานจะมีการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ดีกว่า (Ferrell & Ferrell, 2008, p. 122 อ้างถึงใน พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2555, หน้า 182 - 183)

2. นักศึกษาฝึกงานมีการตระหนักถึงจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการ ซึ่งหากผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมก็จะสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นได้ และยังทำให้การประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะความรับผิดชอบ การมุ่งมั่นสู่การให้บริการที่เป็นเลิศ และการเคารพต่อบุคคลอื่น (Vallen & Casado, 2000, pp. 45-46) ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของอาชีพในอุตสาหกรรมบริการที่มุ่งเน้นการให้ความสำคัญต่อผู้รับบริการและมารยาทที่ดีในการให้บริการ เพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความประทับใจสูงสุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2538, หน้า 10-11) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า จริยธรรมที่มีความสำคัญ 5 ด้านแรก ได้แก่ การใส่ใจต่อผู้รับบริการ การปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา การเคารพต่อบุคคลอื่น ความรับผิดชอบ และความเท่าเทียมในการให้บริการ ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ Vallen & Casado (2000, pp. 45-46) ที่พบว่า จริยธรรมที่มีความสำคัญ 5 ด้านแรก ได้แก่ ความรับผิดชอบ การมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ การใส่ใจผู้อื่น ความยุติธรรม และความซื่อสัตย์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างด้านความยุติธรรมและความซื่อสัตย์ดังกล่าว ก็เช่นเดียวกับการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมตามปัจจัยต่าง ๆ ดังที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น

3. นักศึกษาฝึกงานเพศชายและเพศหญิงมีการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมบริการ และมีความคิดเห็นต่อจริยธรรมที่สำคัญสำหรับผู้ประกอบอาชีพในอุตสาหกรรมบริการส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน อาจเกิดจากกลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยใกล้เคียงกัน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ปัจจัยสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Ferrell & Ferrell (2008, p. 122 อ้างถึงใน พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, 2555, หน้า 182 – 183) ที่สรุปว่า ความเชื่อมโยงระหว่างเพศกับการตัดสินใจทางจริยธรรมนั้น ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศกับการตัดสินใจทางจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. นักศึกษาที่กำลังจะปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมบริการ รวมทั้งผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในอุตสาหกรรมบริการควรตระหนักถึงปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้น เพื่อป้องกันและจัดการกับปัญหาจริยธรรมดังกล่าว ควรพัฒนาตนเองในด้านจริยธรรม โดยเฉพาะจริยธรรมที่มีความจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมบริการ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

2. สถาบันการศึกษาควรปลูกฝัง รวมทั้งกำหนดหลักสูตรด้านจริยธรรมให้กับนักศึกษา เพื่อพัฒนา นักศึกษาให้จบไปเป็นบัณฑิตที่มีความรู้และมีคุณธรรมจริยธรรม

3. องค์กรควรตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้น รวมทั้งมีการพัฒนาด้านจริยธรรมให้กับพนักงานในองค์กร

4. นักศึกษาฝึกงานมีระยะเวลาในการฝึกงานจำกัด อาจส่งผลต่อการรับรู้ต่อปัญหาจริยธรรมที่เกิดขึ้นจริงในองค์กร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษามุมมองในเชิงกว้างและลึกมากขึ้น โดยเฉพาะมุมมองของพนักงานที่ปฏิบัติงานในองค์กรอุตสาหกรรมบริการ มุมมองของลูกค้า รวมทั้งเปรียบเทียบมุมมองด้านจริยธรรมของบุคคลกลุ่มต่างๆ ว่า มีความคิดเห็นที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

- บุษยา วีรกุล. (2551). *เอกสารคำสอนวิชาจริยธรรมในงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์กร*. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2555). *การจัดการธุรกิจ: ฐานรากของซีเอสอาร์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผู้นำธุรกิจเพื่อสังคม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช. (2538). *เอกสารการสอนชุดวิชาอุตสาหกรรมบริการ*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- Vallen, G., & Casado, M. (2000). Ethical principles for the hospitality curriculum. *Cornell Hotel and Restaurant Administration Quarterly*, 41(2), pp. 44-51.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York, NY: Harper and Row Publication.

Yeung, Sylvester. (2004). Hospitality ethics curriculum: An industry perspective. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16(4), pp. 253-262.

การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ของชุมชน*

CONSTRUCTION OF THE LOCAL WISDOM IDENTITY

IN A COMMUNITY KNOWLEDGE SYSTEM

สายใจ เบ็ญโสภา**

Saijai Bensoh,

ดร.มณฑนา พิพัฒน์เพ็ญ***

Dr.Montana Pipatpen

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้วิเคราะห์การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ของชุมชน โดยศึกษาอัตลักษณ์ความรู้ของชุมชนที่มาจากฐานความเชื่อของชาวบ้าน อันมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งศักดิ์สิทธิ์และมนุษย์ด้วยกัน เป็นการสร้างความรู้ของชาวบ้านจากบริบทของชุมชน ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการเรียนรู้ปรับตัว เป็นประเพณี ค่านิยม ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน เงื่อนไขและกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาในระบบความรู้ของชุมชน เกิดขึ้นจากรากฐานความเชื่อ ความศรัทธา การให้คุณค่าและความหมายต่อการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับสิ่งในโลกนามธรรมและสิ่งแวดล้อมที่สัมผัสได้รอบตัว กลายเป็นการดำรงชีวิตในแต่ละด้าน ทั้งการทำมาหากิน การรักษาสุขภาพและความบันเทิงใจ ควบคู่กับการใช้ชีวิตตลอดมา เป็นภูมิปัญญาของชุมชนอันมีค่าผ่านการดำรงชีวิตมานาน

คำสำคัญ: ภูมิปัญญาท้องถิ่น, อัตลักษณ์, ระบบความรู้ชุมชน

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the construction of a local wisdom identity in a community knowledge system. An investigation was conducted on the community knowledge identity based on locals' beliefs related to the natural environment, sacred matters, and human fellows which was a construction of knowledge by the locals from the community context. The results of the study revealed

*ส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นภายใต้การศึกษาในระบบโรงเรียน

(CONSTRUCTION OF LOCAL WISDOM IDENTITY UNDER THE SCHOOLING SYSTEM)

**นักศึกษาลัทธิพุทธศาสนาธรรมบาลีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

***อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

that the local wisdom identity that stemmed from the community's learning to adapt itself to be community's traditions, values, art, and culture. The conditions and the process of the local wisdom construction in the community knowledge system were emerged based on beliefs, faith, values and meanings given to the way of life that were related to the abstract world and the tangible surrounding environments. These consequently became each aspect of the way of life including occupation, health, and entertainment that had always existed with life and became valuable local wisdom of the community through the long way of life.

Keywords: local wisdom, identity, community knowledge system.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาประเทศแบบสังคมทันสมัย (modernization) เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจและกระบวนการอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยี ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นถูกมองข้ามกลายเป็นความรู้ที่ล้าหลัง ไม่ทันสมัย ไม่น่าเชื่อถือเพราะไม่ได้ทดลองทางวิทยาศาสตร์ ทั้งที่ภูมิปัญญาของชาวบ้านถูกทดลองมาหลายชั่วอายุคน ผ่านเวลา การกระทำ ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อ เป็นความรู้เพื่อการปฏิบัติที่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ในการทำมาหากิน (เลิศชาย ศิริชัย, 2547, หน้า 14; วราวุธ สุวรรณฤทธิ์ และคณะ, 2546, หน้า 150-151) บัณฑิตหลายคนยังไม่สามารถพึ่งพาตัวเองทางความรู้ได้ ต้องพึ่งพาภาวะเศรษฐกิจและการจ้างงาน ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการศึกษาไม่สอดคล้องกับชุมชน ยิ่งเรียนสูงยิ่งห่างไกลชุมชน ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้รู้ในภูมิปัญญา วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษา ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างจริงจัง (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2542, หน้า 5-6) เพราะการศึกษาในระบบโรงเรียนจะเน้นการพัฒนาเพื่อสังคมทันสมัย วิชาการสมัยใหม่ ละเลยความรู้ภูมิปัญญา ทั้งที่เป็นความรู้ที่มีอยู่ในชุมชนที่ชาวบ้านใช้มานานและพึ่งพาตัวเองได้

ดังนั้นระบบการศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ให้ถูกเบียดขับจากกระแสวัฒนธรรมสมัยใหม่ โดยโรงเรียนต้องสนองนโยบายทางการศึกษาดังกล่าว แต่ก็ยังไม่ใช่อัตลักษณ์อันแท้จริงของภูมิปัญญาท้องถิ่น เพราะเมื่อเข้าสู่ระบบอื่น เช่น การค้า ความรู้ภูมิปัญญาที่ถูกแปรเปลี่ยนเป็นสิ่งอื่น เช่น เป็นเพียงผลผลิตทางการค้า เป็นผลผลิตการแสวงหาเพื่อการศึกษาที่ฉาบฉวยเท่านั้น การจะรักษาหรืออนุรักษ์ความรู้ภูมิปัญญาไว้ จำเป็นต้องเข้าใจอัตลักษณ์ของความรู้ภูมิปัญญาที่อยู่ในชุมชนก่อนว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นความรู้แบบไหน มีกระบวนการเรียนรู้อย่างไร ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ของชุมชนที่ชาวบ้านในชุมชนใช้ในการดำรงชีวิต พึ่งพาตัวเองได้ และสามารถอยู่กับชุมชนมานาน ว่าเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

วิเคราะห์อัตลักษณ์ (identity) ของความรู้ภูมิปัญญา ซึ่งมองผ่านกระบวนการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ ความรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญา อันอยู่บนฐานความคิดแบบองค์รวม (holism) มองสรรพสิ่งต่าง ๆ สัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้ง สิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ สิ่งสัมผัสไม่ได้ และความสัมพันธ์ของมนุษย์ด้วยกัน จนสามารถสร้างสรรค์ ความรู้ ใช้แนวคิดอัตลักษณ์ในการศึกษาความรู้ภูมิปัญญา ว่ามีกระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติตน เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ความรู้ที่หมายรวมถึงการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้ จนเป็นอัตลักษณ์ของภูมิปัญญา ท้องถิ่น โดยศึกษาจากความคิดความเชื่อ พฤติกรรมของคนในชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาในการดำรงชีวิตตลอดมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การสร้างอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในระบบความรู้ของชุมชนว่าเป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยสร้างจากทฤษฎีฐานราก (grounded theory) เป็น วิธีวิทยาที่ศึกษาปรากฏการณ์สังคม ยึดหลักความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ทั้งค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ทศนะจาก มุมมองสังคมนั้นที่ให้ความหมายแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นบุคคล วัตถุ เหตุการณ์ ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาถึง ความเชื่อ ค่านิยม ทศนะของคนในชุมชนที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการดำรงชีวิตที่ให้ความหมายแก่สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ชุมชนบ้านควนเสม็ด ตำบลปรัง อำเภอสระเคาะ จังหวัดสงขลา เพราะมีการใช้ ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ เช่น การทำมาหากิน การดูแลสุขภาพ การจรจร โลงใจ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ใช้วิธีการเลือกเชิงทฤษฎี (theoretical sampling) ที่สามารถให้ความหมายของความคิดความเชื่อดังกล่าว ได้แก่ ผู้รู้ เรื่องการรามโนราห์ ผู้รู้เรื่องดนตรีไทย (การเป่าปี่) ผู้รู้เรื่องการรักษาสุขภาพ (ด้วยมนต์คาถาและสมุนไพร) ผู้นำในการประกอบพิธีกรรม ผู้นำชุมชน เยาวชนในชุมชนที่เรียนรู้เรื่องภูมิปัญญา

ผลการวิจัย

1. **อัตลักษณ์ทางสังคมของภูมิปัญญาท้องถิ่น** การดำรงชีวิตของคนในชุมชนบ้านควนเสม็ด เป็นชุมชน วัฒนธรรมแห่งหนึ่งที่มีความเป็นมาหลายชั่วอายุคน นับเป็นเวลาเกือบร้อยปี ชาวบ้านนับถือศาสนาพุทธ มี ประเพณีที่สืบสานต่อกันมา มีอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นจากอุดมการณ์หรือความเชื่อแห่งโลกนามธรรม การถ่ายทอดความรู้มีกระบวนการสร้างความรู้ผ่านการเลือกสรรค์ ปรับปรุงองค์ความรู้จนเกิดเป็นทักษะและ ความชำนาญ พัฒนาจากความรู้เดิมมาผสมกับความรู้ใหม่บนรากฐานของศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ (อุดม เชยกิจวงศ์, 2547, หน้า 216) ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนที่มีนัยยะสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความรู้ เกิด

อัตลักษณ์และสร้างความหมายขึ้นสอดคล้องกับสภาพของชุมชน เพื่อใช้ในการปฏิบัติ แก้ปัญหาในการทำมาหากิน สร้างความรู้ความเข้าใจที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2. อัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นบนความเชื่อแห่งโลกนามธรรม อัตลักษณ์ของชุมชนที่ผ่านการสร้างความรู้ของคนในชุมชนที่สร้างขึ้นด้วยภูมิปัญญา มีทั้งภูมิรู้และภูมิธรรมที่อยู่ในชุมชน เป็นความรู้ที่กระจายอยู่ทั่วไปในชุมชนอย่างเป็นองค์รวม สอดประสานสัมพันธ์กับโลกปัจจุบันและโลกนามธรรม การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวมีขึ้นเนื่องด้วยอุดมการณ์และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ชาวบ้านเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์นับถือกันมาเกือบร้อยปี ซึ่งเรียกว่า “ทวด” หรือที่เรียกติดปากว่า “ทวดต้นเทียน” มีอาชีพสุจริตด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หากแต่พิศุจน์ด้วยวิธีการของชาวบ้าน เช่น เกิดเหตุร้ายขึ้นในชุมชนในปีที่ไม่มีการทำพิธีกรรมไหว้ทวด จึงต้องไหว้ทวดและสวดทำบุญหมู่บ้านในเดือนห้าหรือเดือนหกของทุกปี ชาวบ้านทุกคนต่างช่วยกันทำพิธีอย่างครั้นเคร่งที่ศาลากลางหมู่บ้าน นิมนต์พระสงฆ์ทำพิธีและผูกโยงสายสิญจน์ จัดเตรียมอาหารให้เป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้าน การมีประเพณีสวดบ้านหรือการทำพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นการสร้างสรรค์ความรู้ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ด้วยกัน มีการสื่อสารอันสื่อความหมายที่จะดำรงอยู่ร่วมกันตามลักษณะของความสัมพันธ์แบบเครือข่าย เป็นกระบวนการสื่อสารที่มีรูปแบบการสื่อสารระหว่างบุคคลและการสื่อสารในกลุ่มเป็นหลัก โดยวิธีการสังเกต พูดคุย ซักถาม ทดลอง (ณัฐกฤต ฉิววิรุฬห์, 2547, หน้า 6-7) พิธีเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์หมายถึงการเชื่อมโยงกัน และความศรัทธาได้กำหนดพฤติกรรม ความคิดของมนุษย์ว่ายอมจำนนต่ออำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์อ่อนน้อม ไม่อวดดี อันหมายความว่ามีความเกรงกลัวต่อบาป บุญ คุณ โทษ โดยเฉพาะการมุ่งหวังต่อการเป็นคนดีมีศีลธรรม เป็นพื้นฐานความเข้าใจว่ามนุษย์ไม่ได้อยู่ในฐานะของผู้กระทำเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายถึงผู้ที่ถูกกระทำด้วย

3. อัตลักษณ์ของความรู้ภูมิปัญญากับการใช้ดำรงชีวิตของชุมชน การสร้างความรู้ภูมิปัญญาที่มีอัตลักษณ์ของการสร้างความรู้ที่ผ่านกระบวนการใช้ชีวิตมารุ่นแล้วรุ่นเล่า สะสม ทดลอง พิศุจน์โดยผ่านการใช้ชีวิตในแต่ละด้านแตกต่างกันตามสภาพพื้นที่และวัฒนธรรม ล้วนแล้วแต่ซ่อนเร้นไปด้วยความรู้ภูมิปัญญาของตัวเองผ่านกระบวนการสร้างสรรค์จนเป็นอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาดังต่อไปนี้

3.1 อัตลักษณ์ความรู้ภูมิปัญญาที่ใช้ในการทำมาหากินในชุมชน มนุษย์ดำเนินชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติแวดล้อม พร้อมกับกำหนดความหมาย ความแตกต่างให้กับสรรพสิ่งที่มีปฏิสัมพันธ์ด้วย ไม่ว่าจะเป็น ดิน น้ำ ป่าเขา ที่ราบลุ่ม ทะเล ฯลฯ ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นพื้นที่ของการสร้างความรู้ ชุมชนบ้านควนเสม็ดในอดีตนั้นดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยองค์ความรู้ในการทำการเกษตรในอดีตนั้นใช้แรงลมทำให้เกิดเสียงดังที่เรียกว่า “เหลาะลม” และการทำ “ไ้ตุ้ม” ให้มีเสียงดังเพื่อให้สัตว์ที่จะมาคอกินพืชไร่หนีออกจากไร่นา เป็นความรู้ที่ชาวบ้านคิดขึ้นในกระบวนการของการรักษาผลผลิตของตนเอง การดูแลผลผลิตใช้ความรู้ที่สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม พืชพันธุ์จะเจริญงอกงามเป็นไปตามฤดูกาล ไม่มีการจัดสภาพแวดล้อมหรือปรับอากาศ ปรับดิน เพิ่มสารเคมีแต่อย่างใด การตั้งศาลต้องไหว้เจ้าป่าเจ้าเขาบอกกล่าวก่อนทำการเกษตรก็เป็นสิ่งเกื้อหนุนที่สร้างความเชื่อมั่นทางจิตใจและการทำมาหากิน สามารถช่วยเหลือพึ่งพากันได้ สัตว์ที่เลี้ยงไว้ทำไร่นาไม่ได้เป็นแค่สัตว์เลี้ยงไว้ดูเล่น หรือ

เพิ่มความมุ่งมั่นให้เจ้าของเพียงเท่านั้น แต่เป็นความผูกพันของชานาคัวย ถือว่าวัวควายที่ใช้ทำมาหากินเป็นเหมือนสมาชิกของครอบครัวที่ต้องดูแล จึงเป็นอัตลักษณ์ของการอยู่ร่วมกันของชาวบ้านที่เรียนรู้กันควบคู่กับสรรพสิ่งอย่างเชื่อมโยง ทุกอนุที่เกี่ยวข้อมีความสำคัญต่อกันทั้งสิ้น

3.2 อัตลักษณ์ความรู้ภูมิปัญญากับการรักษาสุขภาพและความจรรโลงใจ การดูแลสุขภาพที่ใช้ภูมิปัญญาในการรักษาโรคมักมีวิธีการแตกต่างกันไปตามที่ได้รับถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ สอนด้วยการปฏิบัติ รักษาจนจริงจาก “หมอบ้าน” ซึ่งใช้ยาสมุนไพรและมนต์คาถาที่เพิ่มกำลังใจให้แก่ผู้ป่วยได้อีกทาง การเก็บพืชสมุนไพรมาทำยาของหมอบ้านที่เก็บมาจากป่า นั้น มีวิธีการที่คำนึงถึงธรรมชาติและความสัมพันธ์ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เจ้าป่าเจ้าเขาด้วย การเอาเปลือกไม้มาทำยาต้องคัดสรรและประณีตในการเก็บ อย่าตัดหรือใช้มีดสับจนถึงแก่นไม้ ให้เอามาเฉพาะเปลือกเท่านั้น และตัดชนิดเดียว ไม้ให้ไม้ตาย ต้องเลือกต้นเล็ก ๆ ถ้าจำเป็นต้องเอารากแต่ถอนไม่ขึ้นก็ห้ามรื้อเพราะถือว่าเจ้าป่าไม่อนุญาต และยังเป็นกรเก็บต้นไม้ไว้ให้เติบโตในภายหลัง หมอบ้านยังเชื่อว่า ยารักษาโรคต้องได้มาอย่างถูกต้อง ไม่ทำร้ายใคร ไม่ลักขโมย ต้องขอเจ้าป่าเจ้าเขาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพ และต้องเชื่อมั่นว่าความดีจะช่วยเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาโรคได้ หมอต้องอยู่ในศีลธรรมเป็นอัตลักษณ์แห่งความดีของภูมิปัญญา

สำหรับภูมิปัญญากับความจรรโลงใจนั้น ชุมชนบ้านควนเสม็ดมีมโนราห์ที่ให้ความจรรโลงใจปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ศิลปะการรำโนราห์ เพราะเสียงดนตรีที่ปลุกเร้าใจบวกกับการให้คุณค่าทางจิตใจ ความเคารพในครุมนโนราห์ (ครูผู้ล่วงลับ) ที่ลูกหลานและลูกศิษย์มาราบไหว้ขอพร ขอโชค หรือสร้างความมั่นใจก่อนการแสดง หรือเมื่อค่านบานเป็นสิ่งที่ต้องการ ก็จัดให้มีการรำโนราห์ขึ้นเรียกกันว่า “รำแก้บน” การรำโนราห์ยังเกี่ยวข้องกับความเป็นเลือดเนื้อเชื้อสาย เป็นการบูชา แสดงความกตัญญู ก่อนจะเรียนต้องมอบตัวเป็นศิษย์ทุกคน มีพิธีกรรมและของถวาย เช่น หมาก พลุ ดอกไม้ รูป เทียน และเงิน เป็นอัตลักษณ์ของการเรียนรู้ของภูมิปัญญา ไม่ลบหลู่คูหมิ่นครูบาอาจารย์ เห็นถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนของผู้เป็นศิษย์ บ่งบอกถึงคุณค่าจริยธรรมทางจิตใจ

อภิปรายผล

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่อยู่ในชุมชนซึ่งอยู่บนฐานคิดแบบองค์รวม ให้ความหมายต่อการสร้างสรรค์ความรู้ภูมิปัญญาโดยผ่านการเรียนรู้จากสภาพพื้นที่ สภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทดลองครั้งแล้วครั้งเล่า และเรียนรู้จากสิ่งที่สัมผัสไม่ได้แต่เป็นความรู้ที่ได้จากความเชื่อความศรัทธาที่พิสูจน์ไม่ได้ด้วยวิทยาศาสตร์ นำมาใช้ในการทำมาหากิน การดูแลสุขภาพกายและจิตใจ ในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวัน ภูมิปัญญาจึงมีอัตลักษณ์ในตัวเองในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชา พุทธิยาภรณ์ (2548) ที่ศึกษากระบวนการดำรงรักษาภูมิปัญญาไทย พบว่าการจะดำรงภูมิปัญญาไว้ได้นั้นต้องนำภูมิปัญญาไทยมาใช้อย่างกว้างขวางในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับกฤษฎา ยศขจรรัฐ (2546) ที่ศึกษาเรื่องการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่โรงเรียน กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี พบว่าภูมิหลังของภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากสติปัญญาเพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติโดยมีกระบวนการ

กลั่นกรองและสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน อีกทั้งสอดคล้องกับฉันทภูมิต ดิลลิวีรพห์ (2550) ที่ศึกษาเรื่องผ้าจก: จากการถักทอในวิถีชีวิตสู่การผลิตเพื่อการค้า ว่ากระบวนการทอผ้าจกของชาวไทยญวนดั้งเดิม ถูกสร้างให้มีความหมายเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตที่พึงพิงธรรมชาติ ระบบคุณค่าของภูมิปัญญาและความเชื่อทางศาสนาเช่นกัน ถึงแม้จะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อการค้าในภายหลัง ผลการวิจัยนี้ทำให้ทราบว่า ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีรากฐานความรู้ที่มาจากความเชื่อ ความศรัทธา ประเพณี ค่านิยมของชาวบ้าน ที่ศรัทธาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ดังนั้นเพื่อรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องถ่ายทอดความรู้ต่อไปยังคนรุ่นหลัง โดยการนำเข้าสู่กระบวนการศึกษาในระบบอย่างมีศักดิ์ศรี และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาที่ยังสามารถใช้ได้ดี เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ให้ลูกหลานได้รับรู้เรื่องภูมิปัญญาในอดีตอย่างภาคภูมิใจ

ข้อเสนอแนะ

ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรค่าแก่การเรียนรู้และถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง แต่ควรให้อยู่ในลักษณะที่สอดคล้องกับชุมชนและฐานความเชื่อของชุมชน เพราะจะสามารถรักษาสืบทอดไว้ได้อย่างถาวรและยั่งยืน และหากจะรักษาอัตลักษณ์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นก็ควรแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าของความรู้ว่าสามารถอยู่ในสังคมทันสมัยได้

บรรณานุกรม

- กฤษฎา ชกชรัฐ. (2546). *การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าสู่โรงเรียน: กรณีศึกษาจังหวัดราชบุรี*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทภูมิต ดิลลิวีรพห์. (2547). *การสื่อสารเพื่อการเรียนรู้และผลิตซ้ำภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน*. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 17(2), หน้า 6-14.
- _____. (2550). *ผ้าจก: จากการถักทอในวิถีชีวิตสู่การผลิตเพื่อการค้า*. ปรินิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชา ทุดิยาภรณ์. (2548). *การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เลิศชาย ศิริชัย (บรรณาธิการ). (2547). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากข้อเท็จจริงระดับสู่กระบวนการทัศนความเข้มแข็งชุมชน*. นครศรีธรรมราช: สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- วรารุช สุวรรณฤทธิ์ และคณะ. (2546). *วิถีไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ปรินิพนธ์การศึกษาคุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2547). *วิถีไทย*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

การพัฒนาสถานีวิทยุของรัฐเพื่อสร้างคลื่นต้นแบบของวิทยุสาธารณะ
ของเด็ก เยาวชนและครอบครัว*

A DEVELOPMENT OF THE GOVERNMENT RADIO STATION
TO CREATE A PROTOTYPE (WAVE) OF CHILDREN YOUTH
AND FAMILY'S PUBLIC RADIO

ดร.สุทธิติ ชัตติยะ**

Dr.Suthiti Khattiya

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงของ สวท. เอฟ. เอ็ม. 105 เมกะเฮิรตซ์ จำนวน 5 รายการ คือ รายการข่าวโม่งสุขภาพ รายการชีวิตคนเมือง รายการวรรณศิลป์มีสีสัน รายการบ้านวรรณกรรม และรายการเอนหลังฟังเพลง และเพื่อประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงของ สวท. เครือข่ายภูมิภาค 51 สถานี ได้แก่ รายการบ้านนี้มีสุข การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัว จำนวน 128 คน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 1,531 คน ใน 51 จังหวัด ที่มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเครือข่ายภูมิภาคที่เข้าร่วมโครงการ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตัวเลขด้วยสถิติพื้นฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสนทนากลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลักที่คัดเลือกอย่างเจาะจง จำนวน 10 คน ประกอบด้วย นักวิชาการหรืออาจารย์ นักจัดรายการหรือผลิตรายการวิทยุ และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาตามขั้นตอนจำนวน 4 ขั้นตอน ดังนี้ การตีความข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูล และการสรุปข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า

1. รายการวิทยุกระจายเสียง จำนวน 5 รายการ ออกอากาศทาง สวท. เอฟ. เอ็ม. 105 เมกะเฮิรตซ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยชีวิตคุณภาพรายการต่างกัน มีความพึงพอใจและความนิยมนต่อรายการทั้ง 5 รายการไม่แตกต่างกัน และทั้ง 5 รายการ มีคุณภาพของรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก โดยคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง พิจารณาจากองค์ประกอบรายการวิทยุกระจายเสียง 2 ประการคือ ผู้ดำเนินรายการ

*ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปีงบประมาณ 2555

** อาจารย์พิเศษคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

และด้านเทคนิค เป็นองค์ประกอบที่อยู่ในเกณฑ์ดี ส่วนรูปแบบรายการและเนื้อหารายการ เป็นองค์ประกอบที่ยังต้องปรับปรุง

2. รายการบ้านนี้มีสุขออกอากาศทาง สวท. เครือข่ายภูมิภาค 51 สถานี พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการบ้านนี้มีสุข ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเพศและรายได้ ส่วนด้านคุณภาพของรายการอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม เห็นสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขรายการในองค์ประกอบของรายการทั้ง 4 ด้าน ตามลำดับ ดังนี้ 1) เนื้อหารายการ 2) รูปแบบรายการ 3) ผู้ดำเนินรายการ และ 4) ด้านเทคนิค

คำสำคัญ: เด็ก เยาวชน และครอบครัว, คลื่นต้นแบบ, วิทยุสาธารณะ

ABSTRACT

The objectives of this research were to assess the radio broadcast quality of National Radio Thailand Station, FM 105 MHz, in 5 programs which were Choa-mong Suk-ka-pap, Che-wit Khon-muang, Wannasin Mi-sin Sai, Baan Wan-na-gum and Eain-lung Fung Pleang program and also to assess the radio broadcast quality of 51 stations of Regional Radio stations in Thailand which were Baan Nee Mee Sook program. Survey research method was used to collect quantitative and qualitative data. Quantitative data was collected by surveying 128 audiences who were children, youths and families in Bangkok and vicinity, and 1,531 audiences in 51 provinces with Thailand Radio station who participated in the project. The data were analyzed by descriptive statistics, *t*-test and analysis of variance. The qualitative data was collected by observing the discussion of focus groups of 10 key informants who were specifically selected including academics or teachers, DJs or radio producers and relevant persons. The data were analyzed by a 4-step procedure as followings: data interpretation, constant comparison, data synthesis and conclusions. Research result:

1. It was found that personal factors and program quality indicators were different, but the audience's satisfaction and program's popularity towards the 5 programs were not different. In addition, the quality of the program was at high level. The quality of the radio broadcast was considered focusing on 2 elements of the program which were the program moderators and the techniques used during the program. The mentioned 2 elements were in good level, whereas program format and program content still needed to be improved.

2. It was found that the different personal factors will lead to no difference in the satisfaction and popularity towards Baan nee mee sook program. However, the difference of sex and income will affect satisfaction and popularity towards the program. In addition, the quality of the program is at good level. However, it was agreed that "Baan nee mee sook" program should be adjusted and improved in 4 elements

including: 1) Program Content, 2) Program Format, 3) Moderator, and 4) The radio stations technique of all 51 provinces.

Keywords: children youth and families, prototype (wave), public radio.

บทนำ

คุณค่าของวิทยุกระจายเสียงอยู่ที่การเป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ทุกระดับ ไม่ว่าจะเพศใด วัยใด อาชีพ หรือภูมิภานาใดสามารถฟังวิทยุได้ แม้แต่คนพิการทางสายตาหรือผู้ที่ไม่รู้หนังสือก็ยังมีโอกาสได้เปิดโลกทัศน์ ได้รับความบันเทิงและข่าวสารความรู้ ดังนั้นวิทยุกระจายเสียงจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคน

วิทยุกระจายเสียงสามารถนำเสนอข้อมูลได้รวดเร็ว ฉับไว ทันเหตุการณ์ เช่น รายการข่าว ทันทีที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นก็สามารถโทรศัพท์เข้ามารายงานสดได้เร็วกว่าสื่อประเภทอื่น การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ดำเนินรายการและผู้ฟัง ผู้ดำเนินรายการสามารถสอดแทรกข้อมูลในรายการได้ทันทีตลอดเวลา และผู้ฟังก็สามารถส่งข้อความหรือโทรศัพท์ไปทักทาย ร่วมสนุก แสดงความคิดเห็น หรือขอเพลงได้รวดเร็วทันใจ มีการใช้เสียงหลายแบบ ทั้งเสียงบรรยายที่บอกอารมณ์ เสียงประกอบพิเศษ (sound effect) ช่วยทำให้น่าสนใจ และสร้างจินตนาการ ไม่เห็นภาพก็รู้อารมณ์ ความรู้สึก กิริยาท่าทาง ทำให้มีส่วนร่วม เพลิดเพลินและสนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายการสด จะต้องสร้างความน่าสนใจและดึงดูดผู้ฟังให้ติดตามฟังรายการ เช่น การรายงานเหตุการณ์อุบัติเหตุอย่างกะทันหัน เป็นสิ่งเหนือความคาดหมาย เกิดความน่าสนใจ และชวนให้ติดตามฟังรายการ หรือแม้แต่การฟังรายการเพลงก็มีอรรถรสมากกว่าฟังซีดี (CD) เพราะไม่สามารถคาดเดาได้ว่าดีใจจะเปิดเพลงอะไร ทำให้ผู้ฟังใจจดจ่อและคาดการณ์ล่วงหน้า

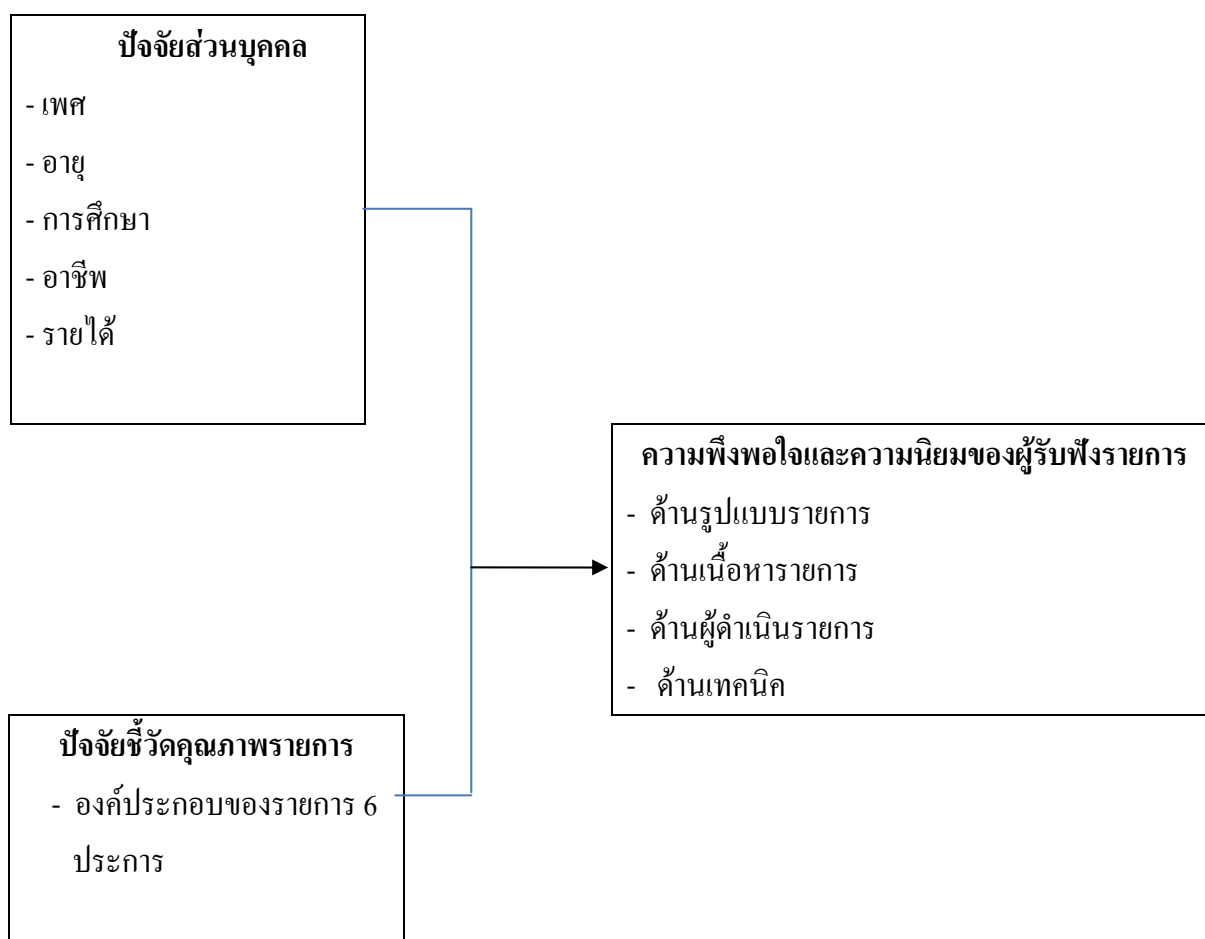
โครงการพัฒนาสถานีวิทยุของรัฐเพื่อสร้างคลื่นต้นแบบของวิทยุสาธารณะของเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ใช้ชื่อสถานีว่า “เอฟ.เอ็ม. 105 เมกะเฮิรตซ์ คลื่นสีขาวสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว” ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม - 31 ธันวาคม 2555 เพื่อพัฒนาให้เป็นรายการคุณภาพต้นแบบ โดยเชื่อมโยงเครือข่ายวิทยุสำหรับเด็กและครอบครัวในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งผลิตรายการสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็ก เยาวชนและครอบครัวเพิ่มมากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการวิจัยและประเมินผลรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับเด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่ออกอากาศทาง สวท. ทั้งในส่วนกลาง (สวท.เอฟ.เอ็ม. 105 เมกะเฮิรตซ์) และ สวท.เครือข่ายภูมิภาค จำนวน 51 แห่งทั่วประเทศ

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของเดอเฟลอร์ (DeFleur, 1989) เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2552) และสุมน อยู่สิน (2531) ที่กล่าวถึงแนวคิดในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง มาใช้เป็นกรอบแนวคิด ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ย่อมทำให้ความพึงพอใจและความนิยมของผู้ฟังแตกต่างกัน
2. ปัจจัยชี้วัดคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงแตกต่างกัน ย่อมทำให้ความพึงพอใจและความนิยมของผู้ฟังแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงของ สวท. เอฟ. เอ็ม. 105 เมกะเฮิร์ตซ์ จำนวน 5 รายการ คือ รายการชั่วโมงสุขภาพ รายการชีวิตคนเมือง รายการวรรณศิลป์มีสีสัน รายการบ้านวรรณกรรม และรายการเอนหลังฟังเพลง
2. เพื่อประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงของ สวท. เครือข่ายภูมิภาค 51 แห่ง ได้แก่ รายการบ้านนี้มีสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยอาศัยข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงปริมาณได้จากแบบสอบถาม โดยมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาคือ ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจและความนิยมของผู้ฟัง รายการวิทยุกระจายเสียง ตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลแบ่งเป็น เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพครอบครัว อาชีพและรายได้ และปัจจัยที่วัดคุณภาพของรายการแบ่งเป็น แบบแผนของรายการและลีลาของรายการ ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากจัดการสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงตามหลักวิชาการ ประกอบด้วยแบบแผนของรายการและลีลาของรายการ

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่

1. ปัจจัยที่ชี้วัดคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ องค์ประกอบของรายการวิทยุกระจายเสียง จำนวน 6 ประการ คือ แบบแผนของรายการ ได้แก่ รูปแบบรายการ เนื้อหารายการ เสียงสัญญาณที่ออกอากาศ และลีลาของรายการ ได้แก่ ผู้ดำเนินรายการ/ดีเจ การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง ความรู้เรื่องรัฐ
2. ความพอใจและความนิยมของผู้ฟังรายการประกอบด้วย ด้านรูปแบบรายการ ด้านเนื้อหารายการ ด้านผู้ดำเนินรายการ และด้านเทคนิค

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. ผู้ฟังรายการชั่วโมงสุขภาพ รายการชีวิตคนเมือง รายการวรรณศิลป์มีสีสัน รายการบ้านวรรณกรรม และรายการเอนหลังฟังเพลง คือ เด็กเยาวชน และครอบครัว ซึ่งอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ
2. ผู้ฟังรายการบ้านนี้มีสุข คือ เด็ก เยาวชน และครอบครัว ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของ สวท. เครือข่ายภูมิภาค 51 สถานีทั่วประเทศ ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสถานีวิทยุของรัฐเพื่อสร้างคลื่นต้นแบบของวิทยุสาธารณะของเด็ก เยาวชนและครอบครัว
3. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักวิชาการ ผู้ผลิตหรือจัดรายการ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ รวมทั้งปัจจัยชีวิตคุณภาพรายการของ 5 รายการแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการทั้ง 5 รายการ ไม่แตกต่างกัน โดยคุณภาพของรายการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ได้ข้อสรุปคือ คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงพิจารณาได้จากองค์ประกอบของรายการจำนวน 4 ประการ โดยองค์ประกอบด้านผู้ดำเนินรายการและด้านเทคนิค เป็นองค์ประกอบที่อยู่ในเกณฑ์ดีแล้ว ส่วนองค์ประกอบด้านรูปแบบรายการ เนื้อหารายการ เป็นองค์ประกอบที่ยังต้องปรับปรุงและพัฒนา

2. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ การศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการบ้านนี้มีสุข ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการบ้านนี้มีสุขแตกต่างกัน รวมทั้งปัจจัยชีวิตคุณภาพรายการที่แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการบ้านนี้มีสุขไม่แตกต่างกันด้วย โดยคุณภาพของรายการอยู่ในระดับมาก ได้ข้อสรุปแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ รายการวิทยุกระจายเสียงมีคุณภาพดีแล้วและรายการวิทยุกระจายเสียงยังไม่มีคุณภาพ แต่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรปรับปรุงและแก้ไของค์ประกอบของรายการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหารายการ ด้านรูปแบบรายการ ด้านผู้ดำเนินรายการ และด้านเทคนิค ตามลำดับ

อภิปรายผล

ความแตกต่างทางด้านรายได้เป็นสภาวะเงื่อนไขที่กำหนดพฤติกรรมการรับฟัง เพราะวิทยุกระจายเสียงแข่งขันในเชิงธุรกิจเพื่อดึงดูดความสนใจผู้ฟังให้มากที่สุด และรายการบ้านนี้มีสุข ออกอากาศทาง สวท. เครือข่ายภูมิภาค 51 สถานี เป็นสื่อกระจายเสียงภาครัฐ อยู่ภายใต้กฎระเบียบและข้อบังคับของราชการ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พฤติกรรมการรับฟังอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน ดังที่ ยุทธนา สาริยา (2527, หน้า 157) กล่าวว่า ผู้ฟังมีความสนใจเรื่องผลประโยชน์หรือรายได้ หากเป็นเรื่องที่มีหนทางทำให้เกิดรายได้ก็จะรู้สึกสนใจ ซึ่งเป็นไปในการทำงานเดียวกับงานวิจัยของฉัตรกร ไคนุ่นภา (2552) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับฟังสถานีวิทยุ เอฟ.เอ็ม. 97.5 เมกะเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ฟังส่วนใหญ่ต้องการรับฟังรายการเฉพาะช่วงที่เปิดเพลงมากกว่าการฟังรายการตลอดทั้งวัน และรับฟังรายการเฉพาะช่วงดีเจที่ตนเองชื่นชอบและฟังสลับไปมากับคลื่นอื่น

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวานิชชา ชัยวงศ์ (2545) ที่ศึกษาเรื่อง การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและความต้องการวิทยุชุมชนของประชาชนในจังหวัดสตูล พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้คนในชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมทุกระดับคือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดรายการและเข้าไปบริหารจัดการในสถานี ต้องการให้นำเสนอรายการที่เกี่ยวกับการทำมาหากิน ให้มีนักจัดรายการเพียงคนเดียวและสัมภาษณ์บุคคลที่น่าสนใจเป็นครั้งคราว และเป็นอาสาสมัครในชุมชน โดยระยะแรกให้จัดร่วมกับนักจัดรายการวิทยุอาชีพที่ประจำอยู่ในแต่ละสถานี และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา หินธาว์ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชน ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง

จังหวัดพิษณุโลก พบว่าในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชนต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ฟังรายการ ผู้จัดรายการ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้จัดรายการ คณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน รวมทั้งกฎและระเบียบของวิทยุชุมชน

เหตุที่ความพึงพอใจและความนิยมต่อรายการนี้อยู่ในระดับมากและค่อนข้างมาก เป็นเพราะการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเกิดจากการนำเสียงพูด เสียงดนตรี และเสียงประกอบมาใช้อย่างเหมาะสม โดยยึดหลักผู้ฟัง รู้ข่าวสารข้อมูล รู้วัตถุประสงค์รายการ รู้ความสามารถและขีดจำกัดของผู้ผลิต มาใช้วิเคราะห์ข่าว บทความ เพลง เสียงประกอบ ไปจนถึงรายการเพลงและอื่น ๆ (เอื้อจิต วิโรจน์ไทรรัตน์, 2552, หน้า 133-137) ซึ่งเป็นการทำงานที่ยากและต้องอาศัยความละเอียดอ่อน พิถีพิถัน และด้วยเวลาอันจำกัด ประกอบกับหน้าที่และภารกิจจำนวนมากของผู้จัดหรือผู้ผลิตรายการของ สวท. เอฟ.เอ็ม. 105 เมกะเฮิร์ตซ์ และ สวท. เครือข่ายภูมิภาคจำนวน 51 แห่ง จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงอาจไม่ถูกใจผู้ฟังเท่าที่ควร โดยเฉพาะรูปแบบรายการและเนื้อหารายการ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแบ่งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนให้ชัดเจนด้วยช่วงอายุ เช่น วัยรุ่นตอนต้น (13-17 ปี) วัยรุ่นตอนกลาง (18-21 ปี) และวัยรุ่นตอนปลาย (22-25 ปี) เพื่อผลิตรายการให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกันตามหลักจิตวิทยาวัยรุ่น
2. ควรส่งเสริมหรือสนับสนุนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในรายการวิทยุกระจายเสียงให้มากขึ้นในทุกระดับ
3. ควรสนับสนุนการใช้โซเชียลมีเดีย (social media) เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ข้อความสั้น (SMS) และทวิตเตอร์ (Twitter) ร่วมในการจัดรายการ เพื่อเพิ่มการสื่อสารสองทาง
4. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์รายการวิทยุกระจายเสียงให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้ฟังที่เป็นเด็ก เยาวชน และครอบครัว รู้จักและสนใจฟังรายการ
5. ควรวิจัยเกี่ยวกับความต้องการของเยาวชนในการมีส่วนร่วมับรายการต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของเยาวชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการวิทยุท้องถิ่น

บรรณานุกรม

- ณัฐกร ไคนุ่นภา. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อการรับฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง เอฟ.เอ็ม. 97.5 เมกะเฮิร์ตซ์ของผู้ฟังในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน, คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุษบา หินธารี. (2549). *รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรม การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบและเนื้อหารายการวิทยุชุมชน ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- พิชญารัตนพล. (2540). **พฤติกรรมการสื่อสาร ความคาดหวังผลประโยชน์ และความน่าเชื่อถือของรายการวิทยุเพื่อสังคมและชุมชน: ศึกษากรณีสถานีวิทยุชุมชน**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตรพัฒนาการ, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธนา สาริยา. (2527). **การใช้วิทยุเพื่อการศึกษา: เอกสารการสอนวิชา ศล.337**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์.
- วานิชชา ชัยวงศ์. (2545). **การใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงและความต้องการวิทยุชุมชนของประชาชนในจังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุมน อยู่สิน. (2531). แนวคิดที่ใช้ในการผลิตรายการ. ใน **การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอื้อจิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2552). ผลิตรายการวิทยุอย่างไรให้น่าฟัง. ใน **79 ปีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: เปเปอร์เฮ้าส์.
- DeFleur, M. L., & Ball-Rokeach, S. (1989). *Theories of mass communication* (5th ed.). White Plains, NY: Longman.

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผล
ทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
**THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGES THROUGH
COOPERATIVE LEARNING TO ENHANCE MATHEMATICAL
REASONING ON PROBABILITY
FOR MATHAYOMSUKSA III STUDENTS**

สุพรรณณี อภิชัยเอนก*

Supanee Apichai – anak

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญญา เพียรสวรรค์**

Assoc.Prof. Dr.Boonya Piansawan

รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง***

Assoc.Prof. Dr.Samran Mejang

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความน่าจะเป็น ของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ ก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้กับเกณฑ์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตากฟ้าวิชาประสิทธิ์ อำเภอดงพญาเย็น จังหวัดนครสวรรค์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 36 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 12 คาบ คาบละ 50 นาที แบบแผนการวิจัยนี้เป็นแบบวัดก่อนและหลังการทดลองกลุ่มเดียว (one – group pretest – posttest design) เทียบกับเกณฑ์ ใช้ค่าสถิติ t -test dependent และค่าสถิติ t -test one sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น ประสิทธิภาพ 76.74/75.28

---

* นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2555

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 70/70, 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความน่าจะเป็น สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องความน่าจะเป็น อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้, การเรียนแบบร่วมมือ, การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์

ABSTRACT

The purposes of this research were to develop learning activity package through cooperative learning to enhance mathematical reasoning on the subject of probability for Mathayomsuksa III students, to compare students' learning achievement on probability before and after learning by this activity package, and to compare students' learning achievement on probability after learning by this activity package with a criterion, and study the satisfaction of students' towards this activity package learning. The subjects of this study were 36 Mathayomsuksa III students enrolled in second semester of 2012 academic year from Takfawichaprasit School, Takfa, Nakhonsawan. They were selected by cluster sampling technique. The experiment lasted for 12 periods, each of which required 50 minutes. The One-group pretest-posttest design (compare with a criterion) was used in this study. The data were analyzed by using *t*-test dependent and *t*-test one sample. The findings were as follows: 1) The learning activity packages through cooperative learning to enhance mathematical reasoning on probability were effective at the level of 76.74/75.28 which is higher than the anticipated basis at 70/70, 2) The learning achievement after learning the probability is significantly higher than basis at .05, and 3) The satisfaction of students towards the activity package learning of probability is at high level.

Keywords: learning activity package, cooperative learning, mathematical reasoning.

บทนำ

การดำเนินชีวิตในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารที่หลั่งไหลเข้ามามากมายและรวดเร็ว แม้จะอ้างว่าเป็นข้อมูลที่ตรวจสอบได้ แต่ในชีวิตจริงเราต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนหลายอย่าง เช่น การพยากรณ์อากาศที่ผิดพลาด การล้มละลายทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลให้ตัดสินใจผิดพลาดได้ ส่วนหนึ่งของคณิตศาสตร์ที่นำมาช่วยในการตัดสินใจในเรื่องเหล่านี้คือ การวิเคราะห์ข้อมูลความน่าจะเป็นและการอ้างอิง (สถิติ) โดยต้องใช้การให้เหตุผล ซึ่งเป็นทักษะ/กระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างเป็นระบบ สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2551, หน้า 45; สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2553, หน้า 36)

เมื่อพิจารณารายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) ปีการศึกษา 2553 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่านักเรียนมีผลการทดสอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในระดับโรงเรียนจนถึงระดับประเทศ มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในสาระที่ 6 เรื่องทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะด้านทักษะการให้เหตุผล ซึ่งนักเรียนโรงเรียนตากฟ้าวิद्याประสิทธิ์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 1.29 สำหรับด้านเนื้อหาพบว่า สาระที่ 5 เรื่องการวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็นมีคะแนนน้อยที่สุด โดยเฉพาะมาตรฐานที่ 5.2 ที่กล่าวว่า นักเรียนสามารถใช้วิธีการทางสถิติและความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3) คือ เข้าใจเกี่ยวกับการทดลองสุ่มเหตุการณ์ ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์และใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล ซึ่งได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.89 ในขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความน่าจะเป็น ในปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนตากฟ้าวิद्याประสิทธิ์ พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 53.01 ซึ่งอยู่ในระดับที่ผ่านเกณฑ์เท่านั้น

จอห์นสัน (2546, หน้า 38) กล่าวว่า เมื่อครูต้องการเพิ่มการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งเสริมการให้เหตุผล ควรใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าแบบแข่งขันหรือแบบปัจเจกบุคคล และจากงานวิจัยของ Benko (Online, 2006) และ Khazanov (Online, 2007) พบว่านักเรียนสามารถสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความน่าจะเป็นและให้เหตุผลที่เหมาะสมเกี่ยวกับคำตอบของพวกเขาได้จากการสร้างสถานการณ์ที่คุ้นเคยให้นักเรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองหรือมีสื่อที่รู้จักให้ได้ใช้จริง โดยให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม มีการแสดงความคิดเห็น ให้เหตุผล เชื่อมโยงความรู้ทางคณิตศาสตร์เข้ากับประสบการณ์เดิม ประกอบกับผลงานวิจัยของสมเดช บุญประจักษ์ (2540) และอารีย์ ศรีเดือน (2547) พบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนแบบร่วมมือสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้นและยังส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการให้เหตุผลอีกด้วย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการเรียนรู้แบบร่วมมือจะจัดสภาพทางการเรียนให้ได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีการแสดงเหตุผลเพื่อหาข้อสรุปในรูปแบบของชุดกิจกรรมที่ใช้สื่อประสม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำเท่านั้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับเกณฑ์ร้อยละ 70

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่

1.1 ผู้ให้ข้อมูลในการสร้างและประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ที่เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์ ด้านการวัดและประเมินผลคณิตศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน

1.2 ผู้ให้ข้อมูลในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตากฟ้าวิชาประสิทธิ์ อำเภอดงพญาเย็น จังหวัดนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2555 ดังนี้

1.2.1 กลุ่มหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 4 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับเก่ง 1 คน ระดับปานกลาง 2 คน และระดับอ่อน 1 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับความยาก-ง่ายของกิจกรรม ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ทำกิจกรรม และภาษาที่ใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2.2 กลุ่มเล็ก จำนวน 12 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับเก่ง 1 คน ระดับปานกลาง 2 คน และระดับอ่อน 1 คน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดย

- ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการและเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

- หนังสือและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา

- กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาแต่ละหน่วยย่อยในการเรียนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องเพื่อหาค่า IOC

- ออกแบบร่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไข

- นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบ จากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้มีค่าความสอดคล้อง/เหมาะสมเท่ากับ 4.27

- นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มหนึ่งต่อหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา เนื้อหา กิจกรรม สื่อการสอนและการใช้เวลาทำกิจกรรม

- นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มเล็ก แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้งเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย

1. แหล่งข้อมูล ประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 36 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (cluster random sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน คณะความสามารถในการเรียนในระดับเก่ง ปานกลาง และอ่อน ยกเว้นห้องพิเศษที่นักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเรียนในระดับเก่ง

2. แบบแผนการวิจัย ทดลอง โดยใช้แบบวัดก่อนและหลังการทดลองกลุ่มเดียว (one – group pretest – posttest design) เทียบกับเกณฑ์

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องความน่าจะเป็น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ และแบบอัตนัย จำนวน 2 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ และการวัดผลประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

- ศึกษาและวิเคราะห์ตัวชี้วัดชั้นปี และขอบเขตของเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และเอกสารประกอบหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

- สร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมเนื้อหาและตัวชี้วัดชั้นปี แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบ 0 – 1 และแบบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบิคแบบวิเคราะห์ แบ่งเป็น 2 ชุด

- นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบทดสอบรายข้อ และพิจารณาใช้ข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป เป็นแบบทดสอบที่มีความตรงในการวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้

- นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 58 คน

- หาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) รายชื่อของแบบทดสอบแบบปรนัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.22 – 0.79 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ และหาค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบทดสอบแบบอัตนัยด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกใกล้ 1.0 จำนวน 2 ข้อ

- นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้มาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบแบบปรนัยทั้งฉบับด้วยวิธี Kuder – Richardson 20 ซึ่งได้ค่าเป็น 0.796 และหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบอัตนัยทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.8082

- จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับจริงเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบค่า t -test one sample และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียน โดยใช้การทดสอบค่า t -test แบบ dependent ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. แหล่งข้อมูล ได้แก่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มเดียวกับขั้นตอนที่ 2)

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนในการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

- ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน วิธีการประเมิน และขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

- สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และปรับปรุงแก้ไข

- นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และพิจารณาใช้ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

1. ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น มีประสิทธิภาพ 76.74/75.28 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์

ร้อยละ 70 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.39 คิดเป็นร้อยละ 74.63 สูงกว่าเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า โดยรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูง สุดคือ นักเรียนได้รับคำปรึกษา แนะนำ และกำลังใจจากครูในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ นักเรียนคิดว่าความน่าจะเป็นมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.31$) และลำดับ สาม คือ นักเรียนและเพื่อนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 4.28$)

อภิปรายผล

1. ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผล ทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่ตั้งไว้ อาจมา จากผู้วิจัยพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างถูกต้องประกอบ กับกิจกรรมการเรียนรู้ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงผลลัพธ์หรือคำตอบเพียงอย่างเดียว แต่ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดง เหตุผลด้วยการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกลุ่มย่อย ขณะเดียวกันก็มีการทบทวนและตรวจสอบความรู้ อย่างสม่ำเสมอด้วยการแข่งขันกันตอบคำถาม การเล่นเกมหรือทำแบบทดสอบ อีกทั้งยังนำสถานการณ์ใน ชีวิตประจำวันมาเป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สอดคล้องกับอัมพร ม้าคนอง (2553, หน้า 71) กล่าวว่า การออกแบบกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ควรเป็นกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เรียนทุกคนในการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น มีการสนับสนุนการคิด เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความรู้ความสามารถของผู้เรียน และ มีการนำไปใช้ได้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริม การให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น คิดเป็นร้อยละ 74.63 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจมาจากผู้วิจัยได้จัด กิจกรรมการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1 โดยครูช่วยสรุปและชี้แจงให้ผู้เรียนเข้าใจว่าเหตุผลของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือไม่ สอดคล้องกับ Benko (Online, 2006) ที่กล่าวว่า นักเรียนสามารถสร้างความ เข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความน่าจะเป็นในขณะที่พวกเขาทำกิจกรรมร่วมกันภายใต้เงื่อนไขที่ให้นักเรียน ได้สำรวจตรวจสอบปัญหาที่หลากหลาย ได้ทำงานร่วมกัน และให้เหตุผลที่เหมาะสมเกี่ยวกับคำตอบของ พวกเขา และมีโอกาสได้คิดอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับความคิดของพวกเขาก่อนที่จะได้รับคำแนะนำที่ถูกต้องใน เรื่องของความน่าจะเป็น

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทาง คณิตศาสตร์เรื่องความน่าจะเป็น พบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก จากการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม มีความสนใจ และตั้งใจทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยเฉพาะในช่วงที่มีการแข่งขันตอบคำถามเป็นกลุ่มหรือเป็นกิจกรรมที่นำสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เมื่อไม่เข้าใจก็จะขอคำชี้แจงจากครูเพื่อเป็นแนวทางในการทำกิจกรรมโดยไม่เขินอาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนรายข้อที่พบว่าความพึงพอใจ 3 ลำดับแรก คือ นักเรียนได้รับคำปรึกษา แนะนำ และกำลังใจจากครูในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนคิดว่าความน่าจะเป็นมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนและเพื่อนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในระยะแรก ครูควรกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม เนื่องจากนักเรียนบางคนอาจยังไม่คุ้นเคยกับการทำงานเป็นทีม
2. ควรนำสถานการณ์ในชีวิตประจำวันที่นักเรียนคุ้นเคย เช่น การเล่นเกมในห้องดิน มาเสริมในกิจกรรมการเรียนการสอน จะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น
3. ควรนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือไปใช้ในการพัฒนาทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านอื่น ๆ กับเนื้อหาที่เหมาะสม และมีกิจกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริง

บรรณานุกรม

- จอห์นสัน, เดวิด คับเบิลดู. (2546). *วิถีใหม่แห่งการเรียนรู้: การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. แปลจากเรื่อง The new circles of learning cooperation in classroom and school (มานพ ประธรรมสาร, แปล). กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (ม.ป.ป.). *รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (ONET) ช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปีที่ 3) ปีการศึกษา 2553* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.onetresult.niets.or.th/Announcement Web/School/StatValuesBySchool.aspx?mi=3&smi=1-2> [2554, 7 เมษายน].
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2551). *ทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.
- _____. (2553). *รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น: โครงการ PISA 2009*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สมเดช บุญประจักษ์. (2540). *การพัฒนาศักยภาพทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ*. ปรินิพนธ์การศึกษาคุญภูมิตต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อัมพร ม้าคนอง. (2553). *ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์: การพัฒนาเพื่อพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ:

ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีย์ ศรีเดือน. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แบบปฏิบัติการ เรื่องการประยุกต์ 1 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล*. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Benko, Palma. (2006). *Study of the development of students' ideas in probability* (Online). Available:

<http://gradworks.umi.com/32/03/3203237.html> [2012, March 16].

Khazanov, Leonid. (2007). *Addressing students misconceptions about probability during the first years*

in college (Online). Available: <http://www.docstoc.com/docs/41208126/ADDRESSING-STUDENTS-MISCONCEPTIONS-ABOUT-PROBABILITY-DURING-THE-FIRST-YEARS-OF-COLLEGE> [2011, April 8].

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2500–2519

A STUDY OF POLITICAL MOVEMENT OF CHULALONGKORN

UNIVERSITY STUDENTS DURING 1957-1976

อังศุมาลี ลำอิน*

Angsumalee Lamin

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์**

Asst.Prof. Dr.Pitch Pongsawat

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519 ศึกษาการจัดตั้งขบวนการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบทบาทของขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาไทย ในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519 โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับขบวนการนักศึกษา (student movement) เป็นกรอบในการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519 ได้แก่ ปัจจัยทางการเมืองภายในประเทศ ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าไปมีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางการเมือง อาทิ การชุมนุมประท้วง การจัดเสวนา และการผลิตงานเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บทความ บทกลอน ลงในหนังสือหรือวารสารต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาจะมีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่แตกต่างกัน ได้แก่ นโยบายรัฐบาลหรือรูปแบบการปกครองที่ไม่เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้ เช่น การออกพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 ที่ทำให้รัฐบาลมีความชอบธรรมในการจับกุมกลุ่มคนที่เป็นปฏิปักษ์ทางการเมืองเพื่อสอบสวนได้โดยไม่มีกำหนดระยะเวลา แต่ในบางครั้งเงื่อนไขทางการเมืองเหล่านั้นก็เป็นแรงผลักดันที่ทำให้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกมารวมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งที่สกปรก ในปี พ.ศ. 2500 การรณรงค์เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ในปี พ.ศ. 2516 เป็นต้น

คำสำคัญ: การเคลื่อนไหวทางการเมือง, ขบวนการนิสิต – นักศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the factors that cause political movements of Chulalongkorn University students in Thailand during 1957-1976 and to study the process of formation “Student Movement” of Chulalongkorn University students and to study the role of Chulalongkorn Student Movement in political movement during 1957-1976. The research was studied within the framework of Student Movement concept. The results showed that the factors that caused political movements of Chulalongkorn University students during 1957-1976 were internal politics factors, social factors and internal factors in Chulalongkorn University. Chulalongkorn University students participated in the political movement such as protest, dialogue and creating writings in various forms such as articles and poems published in books or journals. Each period of political movement was affected by different political conditions or restrictions, for example, the government policy or law that would not allow students to carry out political activities like “The Prevention of Communism Act B.E. 2495”. It allowed the government to arrest people who were the political hostile to be investigated for an indefinite period. On the other hand, those political conditions became the motivation that aroused the Chulalongkorn University students to gather in order to move and express their political points of view including a march in the protest against the dirty election in 1957 or campaign to call for constitution in 1973, etc.

Keywords: political movement, student movement, Chulalongkorn University.

บทนำ

ขบวนการนักศึกษาเป็นกลุ่มพลังที่มีบทบาททางการเมืองในหลาย ๆ ประเทศ ทั้งการต่อสู้เพื่อเอกราช การสนับสนุนหรือต่อต้านรัฐบาลในประเด็นต่าง ๆ รวมถึงการ โคนล้มรัฐบาลหรือระบอบการปกครอง เช่น นักศึกษาในสหรัฐอเมริกาเดินขบวนประท้วงในกรณีที่สหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และการประท้วงเพื่อคัดค้านการทำสงครามเวียดนาม การต่อต้านรัฐบาลเผด็จการของนักศึกษาในละตินอเมริกาและประเทศไทย การรวมตัวของกลุ่มนักศึกษาในการต่อสู้เพื่อเอกราชในสาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ประเทศเกาหลีและประเทศในแอฟริกา เป็นต้น (ฉันทนา ชาญยุทธ, 2530, หน้า 33-37) อีกทั้งยังมีบทบาทด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การเป็นตัวแทนในการต่อสู้ให้กับประชาชนผู้ยากไร้ เรียกร้องความเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

ในกรณีของประเทศไทย นิสิตนักศึกษามีบทบาททางการเมืองเป็นครั้งแรกในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2483 มีการเดินขบวนประท้วงเพื่อเรียกร้องดินแดนอินโดจีนคืนจากการยึดครองของฝรั่งเศส ซึ่งไทยสูญเสียไปในสมัยรัชกาลที่ 5 แต่การรวมตัวประท้วงของข้าราชการ นิสิตนักศึกษาและประชาชนในครั้งนั้น เกิดจากการใช้

ลัทธิชาตินิยมในการปลุกกระดมประชาชนให้ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองของจอมพล ป. พิบูลสงคราม (สุธาชัย ยิ้มประเสริฐ, 2550, หน้า 74) เมื่อสามารถเรียกร็องดินแดนคืนจากฝรั่งเศสได้เป็นผลสำเร็จ การชุมนุมประท้วงก็สิ้นสุดลง หลังจากนั้นได้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยอีกหลายครั้ง เช่น การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งที่สกปรกใน ปี พ.ศ. 2500 การเดินขบวนประท้วงเพื่อคัดค้านคำตัดสินของศาลโลก กรณีเขาพระวิหาร พ.ศ. 2505 และบทบาทของนิสิตนักศึกษาในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2512 เป็นต้น (มานะ ชงเจริญ, 2523, หน้า 95-96) การศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในภาพรวมของนิสิตนักศึกษาทุกสถาบัน และให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 แต่ไม่ครอบคลุมถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองแทบทุกครั้ง และมีนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสียชีวิต 1 คน จากการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2516 คือ นายวิชุดชัย อมรกุล นิสิตชั้นปีที่ 2 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ยังไม่มีการศึกษาหรือรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หรือขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีไม่มากนักและเป็นเอกสารลับไม่สามารถขี้ออกมาเพื่อการศึกษาได้

การศึกษาเรื่องการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2500 – 2519 จะช่วยให้เข้าใจประวัติศาสตร์การเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา และเข้าใจการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่ามีการก่อตัวอย่างไร เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมักถูกมองว่ามีความใกล้ชิดกับสถาบันกษัตริย์ การดำเนินกิจการในขณะนั้นยังได้รับอิทธิพลจากระบบราชการและนักการเมืองที่เข้ามาควบคุมดูแลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยตรง

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับขบวนการนักศึกษา (student movement) แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การศึกษาในเชิงจิตวิทยา ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่ส่งผลให้เกิดขบวนการนักศึกษา โดยมีความเชื่อว่า ขบวนการนักศึกษาเริ่มต้นที่ระดับปัจเจกบุคคล นักศึกษาอาจจะเข้าร่วมขบวนการเพราะแรงขับเคลื่อนของความคับข้องใจส่วนตัวมากกว่าการถูกขับเคลื่อนโดยอุดมการณ์ของขบวนการ (Feuer, 1969, pp. 1-15)

2. การศึกษาในเชิงสังคมวิทยา ให้ความสำคัญกับการศึกษาสภาพแวดล้อม บริบททางการเมืองและสังคมที่ส่งผลให้เกิดขบวนการนักศึกษา เป็นการวิเคราะห์ที่เน้นการศึกษา โครงสร้างและหน้าที่ของโครงสร้างส่วนต่าง ๆ ในสังคม (structural functionalism) (Flacks, 1967, p. 53)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519
2. ศึกษาการจัดตั้งขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและบทบาทของขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบการตีความและการอธิบายความแบบพรรณนา (descriptive research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ข้อมูลจากเอกสาร (document) ใช้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพหรือข้อมูลที่เป็นตัวอักษร และข้อมูลเชิงปริมาณหรือข้อมูลที่เป็นตัวเลข สถิติต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลจากเอกสารชั้นต้น (primary document) ได้แก่ งานเขียนที่ผลิตโดยนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วง พ.ศ. 2500-2520 เอกสารราชการ เช่น เอกสารรายงานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เอกสารจากกองจดหมายเหตุแห่งชาติ เป็นต้น ข้อมูลจากเอกสารชั้นรอง (secondary document) ได้แก่ ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร บทความทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (interview) โดยสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อดีตผู้นำนิสิตหรือนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมือง อาจารย์ หรือผู้ที่มีบทบาทในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตในช่วง พ.ศ. 2500–2519 และนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์และรัฐศาสตร์ เพื่อเก็บข้อมูลที่ไม่ปรากฏในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ และเพื่อตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น

นิยามศัพท์

การเคลื่อนไหวทางการเมือง หมายถึง การรวมกลุ่มคนเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยมีการจัดตั้งภายใต้ประเด็นใดประเด็นหนึ่งหรือหลายประเด็นรวมกัน โดยมีเป้าหมายเพื่อผลักดันแนวคิดทางการเมืองให้กับประชาชนหรือรัฐบาลเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

ขบวนการนิสิต หมายถึง นิสิตที่รวมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือแสดงออกทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของกลุ่ม มีการจัดตั้งองค์กรและการจัดระบบการทำงานของกลุ่มที่แน่นอน โดยมีนิสิตและประชาชนที่มีแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกันให้การสนับสนุนและเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ

นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่ศึกษาหรือเคยศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในช่วง พ.ศ. 2500 – 2519 ได้แก่

1. ปัจจัยทางการเมืองภายในประเทศ ได้แก่ การปกครองในระบอบเผด็จการทหาร การรัฐประหารบ่อยครั้ง และไม่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญอย่างเป็นทางการ เป็นมูลเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความไม่พอใจในกลุ่มปัญญาชน นิสิตนักศึกษาและประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันเดินขบวนประท้วงเพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญในที่สุด

2. ปัจจัยทางด้านสังคม ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและการขยายตัวของแนวคิดสังคมนิยมที่ส่งผลต่อแนวคิดทางการเมืองและอุดมการณ์ทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาไทย

3. ปัจจัยภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ การต่อต้านระบบโซดัสที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มของนิสิตที่ต่อต้านระบบโซดัสเพื่อทำกิจกรรมทางการเมือง เช่น กลุ่มฟื้นฟูโซดัสใหม่ เป็นต้น

จากปัจจัยต่าง ๆ ทำให้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเข้าไปมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น การชุมนุมประท้วง การจัดเสวนา และการผลิตงานเขียนในรูปแบบบทความ บทกลอนลงในหนังสือหรือวารสารต่าง ๆ ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาจะมีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่แตกต่างกัน ได้แก่ นโยบายรัฐบาลหรือการปกครองที่ไม่เปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาสามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้ เช่น การออกพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. 2495 ที่ทำให้รัฐบาลมีความชอบธรรมในการจับกุมกลุ่มคนที่เป็นปฏิปักษ์ทางการเมืองเพื่อสอบสวนได้โดยไม่มีการกำหนดระยะเวลา แต่ในบางครั้งเงื่อนไขทางการเมืองเหล่านั้นก็เป็นแรงผลักดันให้นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกมารวมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เช่น การเดินขบวนประท้วงการเลือกตั้งที่สกปรกใน พ.ศ. 2500 การรณรงค์เพื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญใน พ.ศ. 2516 เป็นต้น

ปฏิกริยาและการตอบโต้ของสังคมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยกลายเป็นวีรบุรุษในการต่อสู้เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย แต่หลังจากนั้นได้เกิดปัญหาการเรียกร้องทางการเมืองเกินขอบเขต มีการนัดหยุดงานและการประท้วงจากกลุ่มชาวนาและกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดความไม่พอใจในกลุ่มชนชั้นปกครองและประชาชนบางส่วน เกิดการก่อตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีแนวคิดฝ่ายอนุรักษ์นิยมหรือแนวคิดฝ่ายขวาออกมาต่อสู้กับขบวนการนิสิตนักศึกษาที่มีแนวคิดสังคมนิยมหรือแนวคิดฝ่ายซ้าย

นอกจากนี้ ในช่วงก่อนเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ยังเกิดความขัดแย้งภายในขบวนการนิสิตนักศึกษาไทยระหว่างนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยกับนักศึกษาอาชีวะ มีการแยกตัวออกเป็นสองกลุ่มคือ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยและสหพันธ์นักศึกษาเสรีแห่งประเทศไทย เพราะเริ่มมีความคิดในทางการเมืองแตกต่างกัน และนักศึกษาอาชีวะบางกลุ่มได้ไปสังกัดกลุ่มจัดตั้งซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐ

และมีกิจกรรมที่ถ่วงดุลกลุ่มนิสิตนักศึกษา ได้แก่ กลุ่มกระทิงแดง ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อก่อความขบวนการนิสิตนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

สามารถนำการวิจัยนี้ไปใช้ต่อยอดในการศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาสถาบันอื่นในช่วงเวลาเดียวกัน หรือการศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการนิสิตนักศึกษาในปัจจุบัน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2530). *70 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กำเนิดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉันทนา ธัญญะเศรษฐ์. (2530). *ขบวนการนักศึกษาไทยกับการพัฒนาประชาธิปไตย*. วิทยานิพนธ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานะ ยงเจริญ. (2523). *การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษา*

คณะรัฐศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ. (2550). *สายธารประวัติศาสตร์ประชาธิปไตยไทย*. กรุงเทพฯ: พีเพรส.

Feuer, Lewis S. (1969). *The conflict of generations: The character and significance of student*

movement. New York, NY: Basic book.

Flacks, Richard. (1967). The liberate generations: An exploration of the root of student protest.

Journal of Social Science, 3(3), p. 53.

ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ELECTRONIC COMMERCE OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

อุทัยรัตน์ เฟ่งผล*

Uthairatt Phangphol

วีณา คงพิข*

Veena Khongpit

ธวิน วรโชติธีรกุล**

Twin Vorachotteerakul

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยการทำงานเป็นแบบเว็บแอปพลิเคชัน ในกระบวนการพัฒนาใช้ขั้นตอนการพัฒนาระบบแบบ Water Fall Model เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (small and medium enterprises: SMEs) พร้อมทั้งจัดการข้อมูลพื้นฐานของระบบเกี่ยวกับสินค้าและกิจการ แสดงกระบวนการผลิต การสั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการรายอื่น การจัดการข้อมูลการสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้าได้สะดวก เพื่อการก้าวไปสู่ตลาดอาเซียน (ASEAN) และมีลักษณะการทำงานที่สามารถปรับเปลี่ยนตามสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ตามต้องการ โดยมีการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาระบบด้วยภาษาพีเอชพี (PHP) ภาษาเอชทีเอ็มแอล (HTML) ภาษาเอสคิวแอล (SQL) และมายเอสคิวแอล (MySQL) เป็นฐานข้อมูล ในส่วนของการออกแบบระบบใช้ UML เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และออกแบบระบบ หลังการพัฒนาระบบแล้วจึงประเมินระบบโดยใช้แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของระบบ 2 ด้าน คือ ด้านหน้าที่การทำงาน (function) ด้านความง่ายและสะดวกต่อการใช้งาน (usability) จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้มีประสบการณ์การซื้อขายผ่านอินเทอร์เน็ต การประเมินความพึงพอใจประสิทธิภาพการทำงานและความถูกต้องตามหน้าที่ของระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 แสดงให้เห็นว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดี และผลประเมินความพึงพอใจต่อคุณภาพของระบบมีประสิทธิภาพด้านความง่ายและสะดวกต่อการใช้งานของระบบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.61 แสดงให้เห็นว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี สรุปได้ว่าระบบที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบงานที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องตามหน้าที่การทำงานและมีประสิทธิภาพ การใช้งานง่าย และสะดวกต่อการใช้งานอยู่ในระดับดี ทั้งยังนำไป

---

*อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

**นักศึกษาคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ประยุกต์ใช้กับระบบธุรกิจประเภทอื่นที่ต้องการจำหน่ายสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้

คำสำคัญ: ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The purpose of the present research was to develop an electronic commerce system for using in small and medium enterprises via the use of web application. The developed system had been conducted following the Water Fall Model which aimed to increase trading gateways for small and medium enterprises (SMEs). The system contained the database of products and enterprises which indicated processes of production, invoices from other companies, as well as the invoice managing system. The sample of this research was a group of electronic commerce experts and customers. The instruments used in developing the system were PHP, HTML, and MySQL Database. The system was designed and analyzed by UML. The sample satisfaction was evaluated via the questionnaire asking about the system function and usability. The findings revealed that the satisfaction mean score of the system's function was significantly good at 4.34 with the standard deviation at 0.59. The mean score of the system's usability was significantly good at 4.21 with the standard deviation at 0.61. Those high means could be seen as the efficiency of the developed system in terms of its function and usability which could be applied to other kinds of electronic commerce.

Keywords: electronic commerce, small and medium enterprises: SMEs.

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (small and medium enterprises: SMEs) เป็นอย่างมาก เพราะเป็นธุรกิจที่สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจสร้างงานและรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาการว่างงานได้อีกด้วย โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มการผลิตทางการเกษตรและภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่สร้างสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นไทย มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แต่ SMEs ยังขาดการบริหารจัดการที่ดี และประเทศไทยจะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เปิดการค้าเสรีอย่างสมบูรณ์แบบในปี พ.ศ. 2558 ส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศมากขึ้น คู่แข่งทางการค้าของ SMEs จะเพิ่มมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น SMEs จะต้องปรับตัวทางด้านการบริหารจัดการเพื่อการตลาดให้มากขึ้น ต้องตอบสนองกลุ่มลูกค้าได้จำนวนมาก มีช่องทางการจัดจำหน่ายที่สะดวกรวดเร็วให้กับลูกค้าที่มีความฉลาดในการเลือกซื้อ พยายามรักษาลูกค้าที่มีอยู่แล้วและต้องสร้างฐานลูกค้าใหม่ด้วย เทคโนโลยีจึงมีส่วนสำคัญในการบริการจัดการข้อมูลธุรกิจ การนำเสนอข้อมูลสินค้าและกระบวนการผลิตให้ลูกค้าทราบถึงคุณภาพของ

สินค้าและบริการ สร้างช่องทางการจำหน่ายสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการธุรกิจ ให้บริการลูกค้าได้อย่างรวดเร็วโดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Turban et al., 2010)

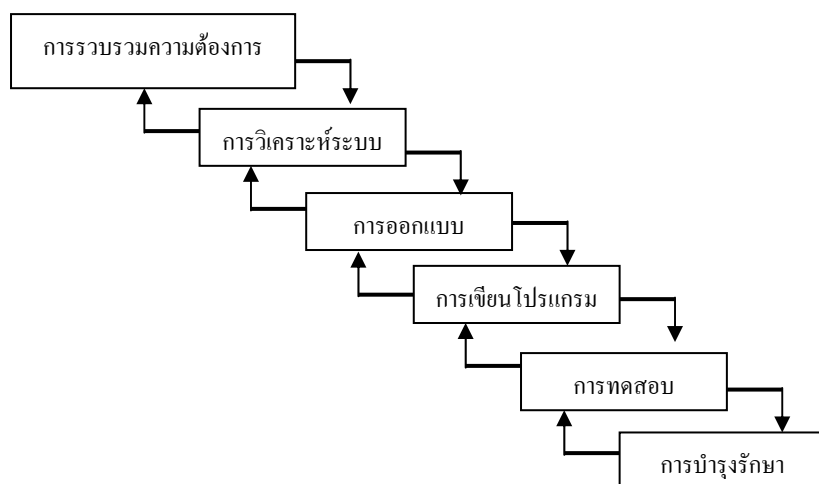
จากปัญหาดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดชลบุรี ขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจ เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าสู่ตลาดให้มากขึ้น รวมทั้งนำข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาและทดลอง แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน (เศรษฐชัย ชัยสนิทธิ, 2550) ดังนี้

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

1. การรวบรวมความต้องการ (requirement) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์จากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้าอบรมในโครงการบริการวิชาการแก่สังคมของคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี คือ “โครงการ e-Commerce สำหรับผู้ประกอบการ” เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2555 รวมทั้งศึกษาเอกสาร และระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีการจำหน่ายสินค้าบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตด้วย

2. การวิเคราะห์ระบบ (analysis) ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระบบงานเดิม เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่าการจัดเก็บข้อมูลกระจายไม่เป็นระบบ ได้แก่ การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสินค้า ลูกค้า

การสั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการรายอื่นมาจำหน่าย และข้อมูลการขายสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเอง ทำให้เกิดผลกระทบต่อการนำข้อมูลต่าง ๆ มาสรุปหรือประมวลผลเป็นสารสนเทศ เพื่อให้ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการใช้ตัดสินใจ รวมทั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตอบสนองความต้องการของตลาดท้องถิ่นหรือตลาดภายในประเทศเท่านั้น ยังขาดความรู้การตลาดในวงกว้าง ยังไม่รองรับการเปิดเสรีทางการค้าหรือระบบเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN) ที่จะต้องมีคู่แข่งเพิ่มขึ้น

2.2 วิเคราะห์ระบบงานใหม่ เพื่อเพิ่มช่องทางการนำเสนอข้อมูลสินค้าและการจำหน่ายสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประกอบด้วยส่วนการทำงาน ดังนี้

2.2.1 การจัดการข้อมูลพื้นฐานของระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจำหน่ายสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมถึงระบบการบริการหลังการขาย

2.2.2 การสั่งซื้อสินค้าจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายอื่น เพื่อนำมาจำหน่ายผ่านเว็บไซต์ของร้าน รวมทั้งการปรับปรุงข้อมูลสินค้าของร้านค้าเอง

2.2.3 การสมัครสมาชิก เมื่อลูกค้าสนใจสั่งซื้อสินค้ากับร้านค้าก็สามารถสมัครสมาชิกกับทางระบบได้

2.2.4 การขายสินค้า ระบบจะแสดงข้อมูลสินค้า เมื่อสมาชิกต้องการสั่งซื้อสินค้าก็สามารถเลือกซื้อสินค้า คำนวณราคาสินค้าที่สั่งซื้อ ปรับปรุงการสั่งซื้อสินค้า ยืนยันการสั่งซื้อ แจ้งข้อมูลการชำระเงิน และตรวจสอบประวัติการสั่งซื้อได้ด้วยตนเอง

2.2.5 การวิเคราะห์และออกรายงาน จัดทำเป็นรายงานเพื่อนำข้อมูลที่มีอยู่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการต่อไป

3. การออกแบบระบบ (design) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือส่วนของการทำงานหน้าร้าน (front end) ซึ่งเป็นส่วนสำหรับลูกค้าหรือสมาชิกสั่งซื้อสินค้ากับร้านค้า และส่วนของการจัดการหลังร้าน (back end) ซึ่งเป็นส่วนสำหรับเจ้าของกิจการและพนักงานของร้านค้า แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

3.1 พนักงาน มีหน้าที่จัดการข้อมูลพื้นฐานของระบบ การสั่งซื้อสินค้าจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายอื่น การปรับปรุงสินค้าคงคลัง ข้อมูลการสั่งซื้อของลูกค้า ข้อมูลการแจ้งการชำระเงิน การยืนยันการชำระเงิน และการจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้า

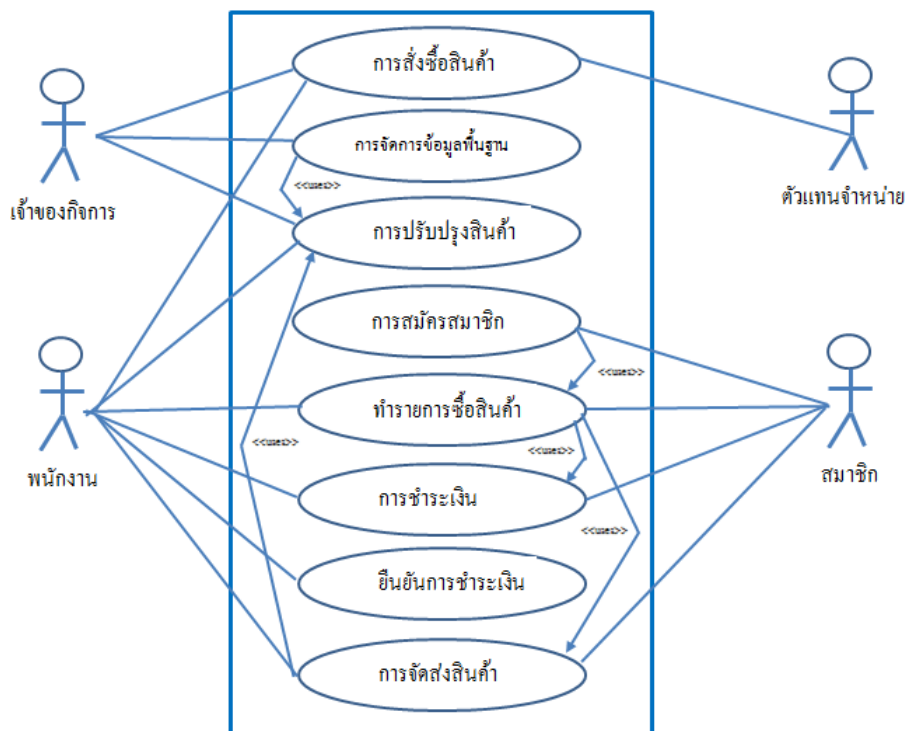
3.2 เจ้าของกิจการ มีหน้าที่กำหนดราคาขายสินค้า ค่าขนส่งสินค้าและดูรายงานข้อมูลจากระบบเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการธุรกิจต่อไป

3.3 ลูกค้าหรือสมาชิก ลูกค้าทั่วไปที่สนใจสั่งซื้อสินค้าสามารถสมัครสมาชิก แล้วทำรายการสั่งซื้อสินค้า แจ้งข้อมูลการชำระเงิน และตรวจสอบการสั่งซื้อของตนเองได้

3.4 ผู้ประกอบการหรือตัวแทนจำหน่าย เมื่อร้านค้าต้องการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายอื่นมาจำหน่ายกับระบบ ก็สามารถสั่งซื้อสินค้าไปยังตัวแทนจำหน่ายได้

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานของระบบ ข้อมูลที่จะนำเข้าสู่ระบบ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบ และแหล่งจัดเก็บข้อมูลเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ คณะผู้วิจัยจึงใช้แผนภาพ

UML (unified modeling language) แสดงขั้นตอนการทำงานของระบบ ข้อมูลเข้าและออกจากระบบ การไหลเวียนของข้อมูลภายในระบบ และใช้โปรแกรม Rational Rose เป็นเครื่องมือช่วยสร้างไดอะแกรมของ UML ซึ่งเป็นวิธีการเชิงวัตถุ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 Uses Case Diagram ของระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4. การเขียนโปรแกรม (coding) ใช้ภาษา PHP, HTML, SQL และ MySQL เป็นฐานข้อมูล
5. การทดสอบ (testing) ใช้กระบวนการทดสอบแบบแบล็กบ็อกซ์ (black box testing) แบ่งการทดสอบเป็น 2 ขั้นตอน คือ

5.1 การทดสอบแบบแอลฟา (alpha testing) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบหรือความถูกต้องของระบบด้วยคณะผู้วิจัยเอง โดยใช้ข้อมูลสมมติเพื่อให้ทราบว่าระบบมีข้อผิดพลาดอะไรบ้าง มีการกำหนดหัวข้อในการทดสอบคือ ทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบ ความถูกต้องและความยากง่ายในการใช้งาน

5.2 การทดสอบแบบเบต้า (beta testing) เป็นการทดสอบความสมบูรณ์ของระบบ โดย การทดสอบความพึงพอใจต่อคุณภาพของระบบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีประสบการณ์ในการซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จำนวน 10 คน ใน 2 ส่วน คือ 1) ด้าน Function Test เพื่อดูว่าระบบมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานได้ตามหน้าที่ (function) ที่มีอยู่ในระบบมากน้อยเพียงใด และ 2) ด้าน Usability Test เพื่อดูความยากง่ายในการใช้งานและ ความเร็วในการประมวลผล

6. การบำรุงรักษา (maintenance) นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบระบบมาปรับปรุงแก้ไขระบบให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

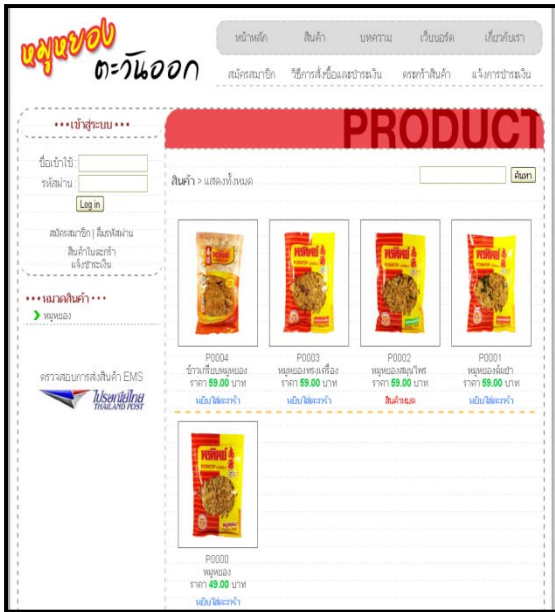
ระบบแบ่งการทำงานออกเป็น 2 ส่วน คือ การทำงานหน้าร้านที่นำเสนอขายสินค้าและส่วนการทำงาน หลังร้านเพื่อจัดการข้อมูลเกี่ยวกับระบบ ดังนี้

ภาพที่ 3 หน้าจอหน้าหลักของระบบ

ภาพที่ 4 หน้าจอสมัครสมาชิก

ภาพที่ 5 หน้าจอรายการสินค้า

ภาพที่ 6 หน้าจอรายการสั่งซื้อ

ภาพที่ 7 หน้าจอบันทึกคำสั่งซื้อของลูกค้า

ภาพที่ 8 หน้าจอแจ้งการชำระเงิน

ภาพที่ 9 หน้าจอหลักของหลังร้าน

ภาพที่ 10 หน้าจอจัดการข้อมูลของพนักงาน

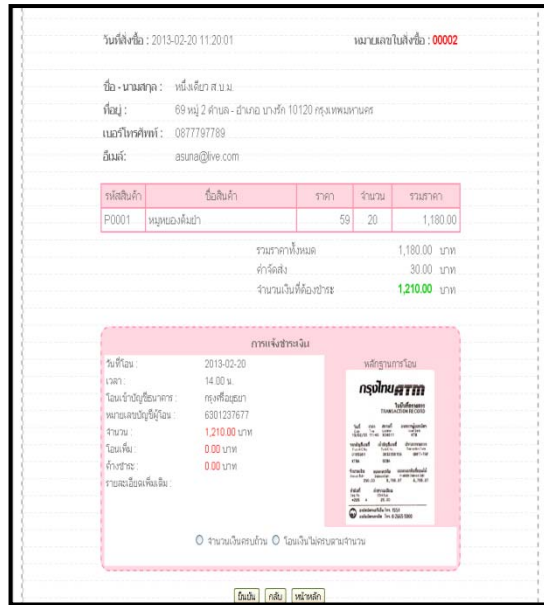
ภาพที่ 11 หน้าจอจัดการข้อมูลสินค้า

ภาพที่ 12 หน้าจอจัดการข้อมูลของพนักงาน

ภาพที่ 13 หน้าจอจัดการใบสั่งซื้อของลูกค้า

ภาพที่ 14 หน้าจอรายละเอียดการชำระเงิน

ภาพที่ 15 หน้าจอการจัดส่งสินค้า

ภาพที่ 16 หน้าจอกะดานข่าว

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่าการทดสอบระบบของผู้เชี่ยวชาญ ด้าน Function Test มีค่าเฉลี่ย 4.33 ด้าน Usability Test มีค่าเฉลี่ย 4.35 การทดสอบระบบของกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ด้าน Function Test มีค่าเฉลี่ย 4.17 ด้าน Usability Test มีค่าเฉลี่ย 4.25 และการทดสอบทุกด้านจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์การซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.28 สรุปว่าความพึงพอใจต่อคุณภาพของระบบอยู่ในระดับดี สามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าและตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานได้เป็นอย่างดี

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่สนับสนุนงบประมาณในการวิจัย ขอขอบคุณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดชลบุรีและกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ ขอขอบคุณ ดร.ธ.ชง พวงสุวรรณ, ดร.ปาริชาติ คุณปลื้ม และดร.เศรษฐชัย ชัยสนธิ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษา จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- จตุพร คงดี และคณะ. (2551). *งานวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เครื่องดื่มสมุนไพรเขตพัฒนา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. นครราชสีมา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นัยนา พันธูไพโรจน์. (2549). *การประเมินสถานการณ์ปัจจัยภายในของกลุ่มผู้ผลิตวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในโครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับ 3-5 ดาว*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจอุตสาหกรรม, บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ถ้ายอง ปลั่งกลาง, วันทนา เนาวิวัน และพรชยวรรณ สุขสมวัฒน์. (2553). *งานวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการทางการตลาดของวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวเขตภาคกลาง (พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง)*. พระนครศรีอยุธยา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เศรษฐชัย ชัยสนธิ. (2550). *เทคโนโลยีสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วังอักษร.
- Turban, Efraim, King, David, Lee, Jae, Liang, Ting-Peng, & Turban, Deborah. (2010). *Electronic commerce 2010*. London, England: Pearson Education.
- Thai Tambon Dot Com “OTOP” (Online). (2012). Available: <http://www.thaitambon.com/English/AboutTTB.htm>. [2012, January 8].

พฤติกรรมการใช้ SOCIAL MEDIA
กับการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์*
SOCIAL MEDIA USAGE BEHAVIORS AND AGRO-TOURISM
DEVELOPMENT A CASE STUDY OF
KLONG MAHA SAWAT COMMUNITY

จินตนา อัสวรัตน์**

Jintana Asawat

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการใช้ Social Media กับการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ Social Media ของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต การวิจัยนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาพฤติกรรมการใช้ Social Media ของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในเขตภาคกลาง ตอนล่าง จำนวน 512 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรู้จักการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 100 เคยท่องเที่ยวเชิง เกษตร ร้อยละ 52.5 และไม่เคยเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 47.5 2) รับรู้ข้อมูลจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ร้อยละ 68.95 จากเว็บไซต์และข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 60.35 จากญาติหรือคนรู้จัก ร้อยละ 37.5 และ งานนิทรรศการ ร้อยละ 30.47 3) เที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 74.2 เที่ยวพักโฮมสเตย์เพื่อเรียนรู้วิถีชุมชน ร้อยละ 23.2 เที่ยวค้ำนึ่งถึงสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรมชุมชน ร้อยละ 2.0 และเที่ยวคุณภาพเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ร้อยละ 0.6 ตามลำดับ และหากนำ Social Media ประเภท Facebook เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์หรือ เป็นแนวทางในการพัฒนาตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้กับชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ พบว่าควร ใช้ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดคือ รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน วิถีทัศนสถานที่เที่ยวของชุมชน และข้อมูลเกี่ยวกับ กิจกรรมการท่องเที่ยว รองลงมาคือระดับมาก ได้แก่ ราคาทัวร์ สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในชุมชน สินค้าในชุมชน

---

* ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

โปรแกรมการท่องเที่ยวระดับปานกลาง ได้แก่ ตารางกิจกรรม ส่วนลดหรือโปรโมชั่นทัวร์ต่าง ๆ และข้อมูลการเดินทาง

คำสำคัญ: โซเชียลมีเดีย, การพัฒนาตลาด, การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, ชุมชนคลองมหาสวัสดิ์

ABSTRACT

This research of social media usage behaviors and agro-tourism development, a case study of Klong Maha Sawat Community is granted by Rajamangala University of Technology Rattanakosin. Objectives of this study are to: 1) investigate and analyze internet users' habits in using social media, and 2) study the internet users' recognition in travel information. Survey research is conducted through purposive sampling of 512 internet users in lower central provinces. Statistical procedures are deployed to calculate Mean and Standard deviation. Our results show that all 512 internet users in lower central provinces (100 percent) are already known the agro-tourism; more than half, (52.5 percent) experienced in agro-tourism activities. In addition, regarding information recognition, almost 69 percent acknowledged the agro-tourism information from the Tourism Authority of Thailand whereas 60.4 percent known from websites. Around 37.5 percent heard information from their relatives or friends, and 30.5 percent of our sample group recognized the agro-tourism information from events. Majority of this research sample 74.2 percent understood the agro-tourism is farm trips to learn crops growing practices in real agriculture communities. Roughly 23.2 percent understood that it is the homestay travel to experience real local communities. Only few amounts of sample perceived that are environmental and cultural awareness, and ecological reserve travelling concepts respectively. According to the application of Social Media tools in supporting promotion and advertising of Maha Sawat Canal agro-tourism, our study reveals that Facebook is the highest useful media in promoting tourism information. Images and photography locations of community, videos, and sites activities are distinguished for tourism advertisement. Tour prices, attractions, local products, and tour packages are highly significant. Schedule for trip activities, promotion and special discount and travelling information are moderately consideration.

Keywords: social media, marketing development, agro-tourism, Klong Maha Sawat Community.

บทนำ

ในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ไม่ได้จำกัดวงอยู่เฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น แต่กลุ่มนักธุรกิจแขนงต่าง ๆ ได้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการส่งเสริมการตลาดของธุรกิจประเภทต่าง ๆ มากขึ้น สอดคล้องกับรายงานการวิจัย Universal McCann (Online, 2008) ที่กล่าวว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อยอดขายสินค้าและภาพลักษณ์ขององค์กรธุรกิจ เพราะผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์นิยมโพสต์แสดงความ

คิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และยี่ห้อสินค้าผ่านบล็อกหรือในกลุ่มสังคมออนไลน์ของคุณ นอกจากนี้การวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีทัศนคติในเชิงบวกต่อบริษัทหรือองค์กรที่สร้างบล็อกเป็นของตนเอง จากความนิยมที่แพร่หลายของสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้สื่อสังคมออนไลน์กลายมาเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญของผู้บริโภค ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์หรือสินค้านี้หรือต่าง ๆ จากเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์ไปพร้อม ๆ กับหาข้อมูลโดยตรงจากเว็บไซต์ของบริษัทผู้ผลิต โดยผู้บริโภคจะเข้าไปหาข้อมูลในเว็บไซต์สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ เช่น เว็บบอร์ด กลุ่มชุมชนออนไลน์ หรือบล็อกต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลในตัวสินค้าที่ตนเองสนใจ ซึ่งความนิยมของสื่อสังคมออนไลน์ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความสัมพันธ์ระหว่างยี่ห้อสินค้าและผู้บริโภคเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อมาตรการวัดความสำเร็จด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ของภาคธุรกิจอีกด้วย สอดคล้องกับรายงานของ eMarketer (Online, 2011) ที่พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ควรเข้าไปมีบทบาทและสื่อสารกับกลุ่มสังคมในชุมชนออนไลน์เป็นประจำ ซึ่งองค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจสาขาต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งสถาบัน การศึกษาในประเทศไทย ก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ว่าเป็นเครื่องมือการตลาดที่ประหยัด แต่มีประสิทธิภาพในการขายและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์และบริการของตนไปสู่ผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะเศรษฐกิจถดถอยที่งบประมาณการตลาดค่อนข้างจำกัด

ปัจจุบันชุมชนคลองมหาสวัสดิ์มีการจัดกลุ่มทำกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชน มีศูนย์จำหน่ายสินค้า OTOP ของชุมชน มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้วยจุดขายคือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร การเดินทางสะดวก แต่ปัญหาที่พบคือขาดข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวในภาพรวม ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางท่องเที่ยว สินค้า OTOP การรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจในพื้นที่ชุมชนคลองมหาสวัสดิ์และชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่สำคัญในการตัดสินใจมาท่องเที่ยวในชุมชนของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้ Social Media ของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต เพื่อนำผลการศึกษาไปพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ Social Media ของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวของผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต

คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้ Social Media ของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อการรับรู้การท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์เป็นอย่างไร
2. การรับรู้ข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในเขตภาคกลางตอนล่าง

เป็นแบบไหนและอย่างไร และจะนำไปช่วยในการพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนคลองมหาสวัสดิ์อย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาข้อมูลเฉพาะกลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในเขตภาคกลางตอนล่าง ระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2555 โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้จำนวน 512 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการใช้ Social Media กับแนวทางการพัฒนาการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 4 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการใช้ Social Media

กลุ่มผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในเขตภาคกลางตอนล่างส่วนใหญ่ใช้ Facebook โดยมีการใช้งานมากกว่า 1 วันต่อสัปดาห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการใช้ Social Media

Social Media	ปริมาณการใช้งาน				
	1 วันต่อสัปดาห์	มากกว่า 1 วันต่อสัปดาห์	1 ครั้งต่อวัน	มากกว่า 1 ครั้งต่อวัน	ไม่รู้จักร
1. Facebook	161 (31.44 %)	291 (56.83 %)	35 (6.48 %)	20 (3.91 %)	5 (0.98 %)
2. Twitter	18 (3.52 %)	11 (2.15 %)	3 (0.58 %)	0	480 (93.75 %)
3. MySpace	9 (1.76 %)	3 (0.59 %)	0	0	500 (97.65 %)
4. Xing	2 (0.39 %)	0	0	0	510 (99.61 %)
5. Hi5	50 (9.77 %)	6 (1.17 %)	0	0	456 (89.06 %)
6. LinkedIn	8 (1.56 %)	5 (0.98 %)	0	0	499 (97.46 %)
7. Tagged	19 (3.71 %)	3 (0.59 %)	0	0	490 (95.70 %)
8. Google	142 (27.73 %)	272 (53.12 %)	35 (6.84 %)	58 (11.33 %)	5 (0.98 %)

2. การใช้ Social Media ประเภท Facebook เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

จากตารางที่ 1 สามารถวิเคราะห์ผลเพิ่มเติมได้ว่า ควรนำ Social Media ประเภท Facebook เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์ หรือเป็นแนวทางในการพัฒนาตลาด เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้กับชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเผยแพร่รูปสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การใช้ Social Media ประเภท Facebook เป็นสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ข้อคำถาม	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{x}$	SD	ระดับคุณภาพ
รูปภาพสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน	3.96	.26	มากที่สุด
วิดีโอสถานที่ท่องเที่ยวของชุมชน	3.71	.45	มากที่สุด
ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.35	.47	มากที่สุด
ราคาทัวร์	3.23	.42	มาก
สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในชุมชน	3.22	.68	มาก
สินค้าในชุมชน	3.18	.39	มาก
โปรแกรมการท่องเที่ยว	3.02	.56	มาก
ตารางกิจกรรม	2.2	.40	ปานกลาง
ส่วนลดหรือโปรโมชั่นทัวร์ต่าง ๆ	2.17	.47	ปานกลาง
ข้อมูลการเดินทาง	1.89	.41	ปานกลาง
รวม	2.99	.45	มาก

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ ควรมีการใช้ Social Media ประเภท Facebook เข้ามาช่วยในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ เพราะเผยแพร่ข้อมูลได้ในวงกว้างเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากและหลากหลายยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือในการวิจัยคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี, ดร.เศรษฐชัย ชัยสนธิ และอาจารย์ศิริชญาณ์ การะเวก ตลอดจนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่กรุณาเอื้อเฟื้อและสนับสนุนในการทำวิจัย

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบคุณท่านอธิการบดี และทีมผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัยในครั้งนี้

บรรณานุกรม

- กิตติมา คงอยู่. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศในเกาะสมุย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. (2548). *การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 9)*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ปกรณ์ พรรชนะแพทย. (2553). *เปิดโลกธุรกิจ SME กับปกรณ์: สังคมออนไลน์...อาวุธการตลาดยุคใหม่ สำหรับเอสเอ็มอี (ออนไลน์)*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.stockwave.in.th/economic-view/11618-kbang-030610.html>.
- รามศรี พรหมชาติ. (2545). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาบ้านโป่ง ตำบลป่าไร่ อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Aui, Su Ke. (2553). *การทำธุรกิจผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (ออนไลน์)*. แปลจากเรื่อง How to build your business with social media (presented by Kodak) (ณัฐ โธนาทรัพย์, แปล). เข้าถึงได้จาก: <http://auisuke.blogspot.com/2010/06/social-media.html>
- eMarketer. (2011). *Executives fail to focus on social media marketing strategy* (Online). Available: <http://www.emarketer.com/Article/Executives-Fail-Focus-on-Social-Media-Marketing-Strategy/1008503>.
- Universal McCann. (2008). *Power to the people - social media tracker wave 3* (Online). Available: <http://ia600303.us.archive.org/12/items/UniversalMccannWave3PowerToThePeople/Wave3.pdf>.

การสร้างสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง*

INTRODUCING BANGLUANG MARKET WITH GRAPHIC MEDIA

ชเนต รัตน์อุบล**

Chanate Ratanaubol

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง และ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวงด้วยสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก ผู้วิจัยสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ขึ้น 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 เป็นแผ่นพับหรือโบรชัวร์ ขนาด A4 จำนวน 500 แผ่นและรูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิต ขนาดกว้าง 30 เซนติเมตร สูง 70 เซนติเมตร จำนวน 5 แผ่นป้าย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดบางหลวง จำนวน 100 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า รูปแบบที่ 1 อยู่ในเกณฑ์ดี มีค่าเฉลี่ย 3.97 รูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิต มีค่าเฉลี่ย 3.73 ด้านความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดี โดยพบว่า รูปแบบที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.24 รูปแบบที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 4.02 สรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีคุณภาพจัดอยู่ในเกณฑ์ดี และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ดีเช่นกัน

คำสำคัญ: สื่อกราฟิก, ตลาดบางหลวง

ABSTRACT

This is a qualitative research with 2 objectives: producing graphic media to present Bangluang Market and studying the satisfaction of the market's promotion with graphic media. The researcher made 2 types of media: 500 A4-sized brochures and 5 pieces of 30 cm. x 70 cm. vinyl. The samples were 100 travelers who visited Bangluang Market. The findings were as follows: The experts found that the brochure format was in a good condition with the average score of 3.97 and the vinyl format has the average score of 3.73. In terms of the samples' satisfaction, the brochure format was in a good condition with the average score of 4.24 while the vinyl format was at 4.02. Therefore, the developed graphic media had good quality and the users' satisfaction was also at good level.

Keywords: graphic media, Bangluang Market.

* ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

บทนำ

การท่องเที่ยวคือหนทางสำคัญของการนำรายได้เข้าสู่ประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการบริการ และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการและการท่องเที่ยวโดยเร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์และร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูทางผ่านหลักของการท่องเที่ยวภูมิภาคทั้งด้านตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการจัดอุปสรรคในการท่องเที่ยวในแต่ละภาคของประเทศไทยต้องมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ทำให้เงินตราไหลเข้าประเทศต้องแข่งขันกันอย่างสูงทั้งการประชาสัมพันธ์ภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อแย่งชิงตลาดและลูกค้าจากทั่วภูมิภาคของโลก

จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีศิลปวัฒนธรรมที่ยั่งยืน มีพระราชวังสนามจันทร์ ซึ่งเป็นที่ประทับของพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีพระองค์หนึ่ง รวมถึงมีตลาดที่ยังคงวิถีชีวิตและสถาปัตยกรรมดั้งเดิมเอาไว้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ตลาดบางหลวง แต่ปัจจุบันตลาดบางหลวงขาดการเหลียวแลจากคนในท้องถิ่นและขาดการประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงหารูปแบบการประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก เพื่อพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีความเหมาะสมกับท้องถิ่นและเป็นไปตามหลักวิชาการ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวงด้วยสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรคือ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดบางหลวงทุกคน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตลาดบางหลวง จำนวน 100 คน เลือกโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (sample random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. สื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกแนะนำแหล่งท่องเที่ยวตลาดบางหลวง 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ขนาด A4 จำนวน 500 แผ่น และรูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิก ขนาดกว้าง 30 ซม. สูง 70 ซม. จำนวน 5 แผ่นป้าย
2. แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกด้านเนื้อหาและเทคนิค
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก

การรวบรวมข้อมูล เก็บข้อมูล 2 ส่วน คือ

1. ด้านคุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก ประเมินด้านเนื้อหาและเทคนิคโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ประภาศรี บิดาศักดิ์, อาจารย์พรทิพย์ เหลียวตระกูล และอาจารย์อมลนัฐ โชติกิจนุสรณ์ ซึ่งมีความชำนาญการโดยทำงานประจำด้านกราฟิกไม่ต่ำกว่า 3 ปี

2. ความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 13-14 มีนาคม พ.ศ. 2553 และวันที่ 20-21 มีนาคม พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกและความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก โดยการหาค่าเฉลี่ยในแต่ละหัวข้อและค่าเฉลี่ยรวม และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. คุณภาพของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

1.1 ด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์)

เรื่องที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมในการออกแบบแผ่นพับ	4	0	ดี
2. ความเหมาะสมในการใช้สี	3.71	0.57	ดี
3. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.71	0.57	ดี
4. ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบ	4.02	0.04	ดี
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับตัวอักษร	4.03	0.03	ดี
6. ขนาดและความสมดุลในการใช้ภาพประกอบ	4.01	0.90	ดี
7. สรุปโดยภาพรวม	4.32	0.59	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.97	0.38	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่าคุณภาพด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่ารูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2 ระดับคุณภาพด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิล)

เรื่องที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมในการออกแบบแผ่นป้ายไวน์นิล	3.90	0.81	ดี
2. ความเหมาะสมในการใช้สี	3.71	0.57	ดี
3. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	3.71	0.57	ดี
4. ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบ	4.02	0.04	ดี
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับตัวอักษร	3.10	0.20	ดี
6. ขนาดและความสมดุลในการใช้ภาพประกอบ	4.01	0.90	ดี
7. สรุปโดยภาพรวม	4.32	0.59	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.82	0.53	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่าคุณภาพด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิล) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่ารูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิล) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

1.2 ด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

ตารางที่ 3 ระดับคุณภาพด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์)

เรื่องที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาของแผ่นพับ	4.01	0.00	ดี
2. ความยาก-ง่ายในการหยิบ จับ พกพา ของแผ่นพับ	3.84	0.58	ดี
3. การเรียบเรียงเนื้อหาสาระของแผ่นพับมีความเหมาะสมและสอดคล้อง	4.36	0.92	ดี
4. ความเพลิดเพลินในการอ่านแผ่นพับ	3.92	0.52	ดี
5. ความสวยงามของการจัดวางและองค์ประกอบต่าง ๆ	3.66	0.36	ดี
6. สรุปโดยภาพรวม	4.21	0.26	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.00	0.49	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่าคุณภาพด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับและโบรชัวร์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่าเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ตารางที่ 4 ระดับคุณภาพด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต)

เรื่องที่ประเมิน	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับคุณภาพ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาของแผ่นป้ายไวน์นิต	4.00	0.00	ดี
2. ความยาก-ง่ายในการพบเห็นของแผ่นป้ายไวน์นิต	3.35	0.58	ดี
3. การเรียบเรียงเนื้อหาสาระของแผ่นป้ายไวน์นิตมีความเหมาะสมและสอดคล้อง	3.92	0.07	ดี
4. ความเพลิดเพลินในการอ่านแผ่นป้ายไวน์นิต	3.84	0.58	ดี
5. ความสวยงามของการจัดวางและองค์ประกอบต่าง ๆ	4.36	0.92	ดี
6. สรุปโดยภาพรวม	3.00	0.21	ดี
คะแนนเฉลี่ยรวม	3.73	0.38	ดี

จากตารางที่ 4 พบว่าคุณภาพด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.38 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่าเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต) มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

2. ความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

2.1 ความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

ตารางที่ 5 ระดับความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์)

เรื่องที่สอบถาม	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมในการออกแบบแผ่นพับ	4.35	0.48	มาก
2. ความเหมาะสมในการใช้สี	4.25	0.44	มาก
3. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.10	0.43	มาก
4. ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบ	4.30	0.66	มาก
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับตัวอักษร	4.10	0.58	มาก
6. ขนาดและความสมดุลในการใช้ภาพประกอบ	4.30	0.58	มาก
7. สรุปโดยภาพรวม	4.25	0.42	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.24	0.51	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือโบรชัวร์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 ระดับความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต)

เรื่องที่สอบถาม	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมในการออกแบบแผ่นป้ายไวน์นิต	4.26	0.48	มาก
2. ความเหมาะสมในการใช้สี	4.20	0.41	มาก
3. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	4.33	0.43	มาก
4. ความเหมาะสมในการใช้ภาพประกอบ	4.28	0.61	มาก
5. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับตัวอักษร	4.00	0.00	มาก
6. ขนาดและความสมดุลในการใช้ภาพประกอบ	4.15	0.23	มาก
7. สรุปโดยภาพรวม	4.32	0.72	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.22	0.41	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าความพึงพอใจด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นัล) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

2.2 ความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง

ตารางที่ 7 ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือ โบรชัวร์)

เรื่องที่สอบถาม	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาของแผ่นพับ	4.66	0.53	มาก
2. ความยาก-ง่ายในการหยิบ จับ พกพา ของแผ่นพับ	3.40	0.65	ปานกลาง
3. การเรียบเรียงเนื้อหาของสาระของแผ่นพับมีความเหมาะสมและสอดคล้อง	4.18	0.42	มาก
4. ความเพลิดเพลินในการอ่านแผ่นพับ	4.35	0.53	มาก
5. ความสวยงามของการจัดวางและองค์ประกอบต่าง ๆ	4.05	0.45	มาก
6. สรุปโดยภาพรวม	4.20	0.45	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.12	0.57	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าความพึงพอใจด้านเนื้อหาของสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นพับหรือ โบรชัวร์) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สรุปได้ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 8 ระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต)

เรื่องที่สอบถาม	ผลการวิเคราะห์		
	ค่าเฉลี่ย	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาของแผ่นป้ายไวน์นิต	4.03	0.53	มาก
2. ความยาก-ง่ายในการพบเห็นของแผ่นป้ายไวน์นิต	3.40	0.11	ปานกลาง
3. การเรียบเรียงเนื้อหาสาระของแผ่นป้ายไวน์นิตมีความเหมาะสมและสอดคล้อง	4.12	0.42	มาก
4. ความเพลิดเพลินในการอ่านแผ่นป้ายไวน์นิต	4.53	0.53	มาก
5. ความสวยงามของการจัดวางและองค์ประกอบต่าง ๆ	4.04	0.53	มาก
6. สรุปโดยภาพรวม	4.22	0.45	มาก
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.02	0.42	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่าความพึงพอใจด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิก (แผ่นป้ายไวน์นิต) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.42 ซึ่งอยู่ในช่วง 0 ถึง 1 ถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่น่าเชื่อถือสรุปได้ว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. การประเมินคุณภาพด้านรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากมีภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งเป็นภาพ 2 มิติ และตัวอักษรมีขนาดพอเหมาะทำให้อ่านง่าย ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจ จึงสรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง รูปแบบที่ 1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ สามารถใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 แผ่นป้ายไวน์นิต มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากมีสีสันที่สวยงาม สะดุดตา ภาพที่ใช้บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของตลาดได้เป็นอย่างดี ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี จึงสรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธ์ตลาดบางหลวง รูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิต สามารถใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกโดยผู้เชี่ยวชาญ

2.1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากจัดวางเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมอ่านง่าย สั้นแต่ได้ใจความที่สมบูรณ์ ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจ จึงสรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการ

ประชาสัมพันธต์ลาดบางหลวง รูปแบบที่ 1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ สามารถใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 แผ่นป้ายไวน์นิต มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากวางตัวอักษรได้อย่างเหมาะสม สั้นกะทัดรัด ชัดเจนในทุกประโยค อ่านแล้วเข้าใจง่าย ทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจความหมายที่ต้องการสื่อได้เป็นอย่างดี จึงสรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกการประชาสัมพันธต์ลาดบางหลวง รูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิต สามารถใช้ในการเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. สื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกรูปแบบที่ 1 แผ่นพับหรือโบรชัวร์ สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้ง่ายและค่าใช้จ่ายน้อย ชุมชนท้องถิ่นสามารถนำไปพัฒนาต่อและสร้างขึ้นมาใช้เองได้ และควรเน้นสีสันของกระดาษให้สวยงาม

2. สื่อสิ่งพิมพ์กราฟิกรูปแบบที่ 2 แผ่นป้ายไวน์นิต ต้องใช้เครื่องมือหลายชนิดในการพัฒนา ถ้าชุมชนท้องถิ่นจะทำขึ้นมาเพื่อใช้งาน จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมโปรแกรมต่าง ๆ ก่อน จึงจะสามารถนำไปใช้ได้ และควรทำแผ่นป้ายให้มีขนาดใหญ่และจัดทำแผนที่เส้นทางให้มีความชัดเจนมากขึ้น

บรรณานุกรม

คณิง เพชรสมัย. (2541). *การออกแบบหนังสือพิมพ์และนิตยสาร*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช่างการพิมพ์ บุญเรือง เนียมหอม, กำพล ดำรงค์วงศ์ และปรียาพร ฤกษ์พันธ์. (2547). *การศึกษาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อสุขภาพ*.

นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชลี โพธิ์ทอง. (2542). *การบริหารบุคลากรและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุชลา จันทร์แจ่ม. (2550). *การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อส่งเสริมการขายธุรกิจสปาของธาราบุรีรีสอร์ท & สปา*.

การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษาและการออกแบบสื่อ,

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัยพรรณ สุคใจ. (2544). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่ง*

ประเทศไทย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์,

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

**การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและ
เทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย ***

**A STUDY OF PROBLEMS AND NEEDS IN USING
INSTRUCTION MEDIA AND INFORMATION TECHNOLOGY
OF SRIPALOTHAI SCHOOL**

ณพัชร่วดี แสงบุญนำ หงษ์ทอง**

Napatwadee Sangboonnum Hongthong

ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท**

Dr.Settachai Chaisanit

อภิชัย ตระหง่านศรี**

Apichai Tra-ngansri

ลัดดาวรรณ มือนันต์**

Laddawan Meeanan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคัดเลือกโดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย จำนวน 10 คน และ 2) กลุ่มผู้เรียน คือนักเรียนของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย จำนวน 20 คน ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 คน ตรวจสอบเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่น (IOC) เท่ากับ 0.79 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านสภาพปัจจุบัน พบว่ามีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการบริการทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญในการดำเนินการเป็นลำดับต้น ๆ 2) ด้านปัญหาความต้องการด้านบุคลากรและงบประมาณ พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือบุคลากรขาดความรู้ในการผลิตสื่อวัตกรรมการจัดการกิจกรรมและยังขาดประสบการณ์

---

* ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2554

** อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา 3) ด้านปัญหาและความต้องการด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความทันสมัยพอควรแต่ยังขาดการดูแลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 4) ด้านปัญหาและความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ายังไม่มี การนำสื่อ นวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และต้องการสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และสามารถนำมาใช้ควบคู่กับการเรียนการสอนได้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

คำสำคัญ: สื่อการเรียน, เทคโนโลยีสารสนเทศ, โรงเรียนวัดศรีพโลทัย

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine situations, problems and needs in using instruction media and information technology at Sripalothai School. The sampling groups of this research were divided into two groups: 10 staffs and 20 learners from Sripalothai School, all of whom were selected by means of simple purposive sampling. Research methods applied to collect quantitative data included interviews and questionnaires for participant and non-participant observations, as well as documentary studies. The process and product research tools were evaluated by five experts revealing an Index of Item Objective Congruence (IOC) of 0.79. The research findings were as follows: 1) in terms of the current situation aspect, the application of information technology and communications to enhance the management and educational services was given priority, 2) in terms of the problem, staff need, and budget, the staff were not knowledgeable in producing innovation media for activities and lacked experience in the use of educational innovation, 3) regarding problems and needs of equipment and facilities, the equipment and facilities were fairly modern, but neither good care nor continuous improvement was done, and 4) concerning the problem and need of educational media, the innovation media were not constantly used in teaching and learning, a variety of innovation media were needed to attract students' interests, and the media could be used both in and out of classroom.

Keywords: instruction media, information technology, Sripalothai School.

บทนำ

ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อ นวัตกรรม การสอนมีบทบาทอย่างกว้างขวางในทุกวงการ และเทคโนโลยีดังกล่าวได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการทำงานทุกด้าน นับตั้งแต่ด้าน การศึกษา การเรียนการสอน การฝึกอบรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม สาธารณสุข การวิจัยและพัฒนา ตลอดจนด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์ จะเห็นว่าไม่มีงานด้านใดที่ไม่มีการนำเทคโนโลยีเข้าไปช่วยในการทำงานนั้น ๆ เมื่อมีการนำเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้จะเห็นได้ว่า ทำให้งานนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

มากยิ่งขึ้น (เศรษฐชัย ชัยสนิท, 2550, หน้า 31-33) นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษยชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคต ไม่มีเทคโนโลยีใดที่จะมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วัฒนธรรมการทำงานและการเรียนรู้ของมนุษย์ได้มากเท่ากับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2542) เราจึงปฏิเสธไม่ได้ว่าในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสมัยใหม่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศและมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานและทำให้การจัดการข้อมูลต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นับตั้งแต่การผลิต การจัดเก็บ การประมวลผล การเรียกใช้ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (สวรงค์ บุญปลูก และปัญญาเดช พันธุ์วัฒน์, 2549) ตามแนวทางจัดการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้รับความสะดวกในการเรียนรู้ เช่น ในมาตรา 25 กำหนดว่า “รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้” (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) และยังสามารถให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและส่งเสริมการใช้ ทำให้เกิดองค์กรที่รับผิดชอบการพัฒนา นโยบาย แผนงาน และ โครงการระดับชาติคือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบเครือข่ายการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี ผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของประเทศต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นสังคมสารสนเทศ (information technology society) และสังคมแห่งความรู้ (knowledge society) สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศต่อไป จะเห็นว่าหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ เน้นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีและสามารถเรียนรู้ได้ในทุกที่ทุกเวลาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพ (ธวัชชัย ชาลวิทยากุล, 2539) ดังนั้น การเรียนรู้ผ่านสื่อนวัตกรรม การสอนและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้จากการค้นคว้าและการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกอยากมีส่วนร่วมอย่างไม่รู้ตัวในการทำกิจกรรม ทั้งนี้การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเมื่อจบการศึกษาไปยังสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ เนื่องจากจำนวนผู้เรียนที่มีมากขึ้นวิธีการถ่ายทอดวิทยาการความรู้ เช่น บรรยายหน้าชั้นเรียน การเขียนบนกระดานดำ การให้ผู้เรียนจดตาม การให้ผู้เรียนทำการบ้าน และการให้ร่วมกันอภิปรายสรุปหน้าชั้นเรียน เป็นกิจกรรมการเรียนที่ไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกต่อไป เนื่องจากเนื้อหาความรู้บางอย่างเป็นเรื่องที่เข้าใจยากและต้องใช้เวลาอย่างมากแต่ต้องถูกจำกัดด้วยเรื่องของสถานที่และเวลา จึงทำให้ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจได้ภายในระยะเวลาอันสั้น การนำสื่อนวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน (Settachai Chaisanit, Apichai Trangansri & Luddawan Meeanan, 2012, p. 2)

จากความเป็นมาและปัญหาต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อนวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย จังหวัดชลบุรี

เพื่อพัฒนาสื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศให้ตรงต่อความต้องการ และสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอน การขาดแคลนสื่อ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสื่อ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การแบ่งปัน และความยั่งยืนของสังคมและประเทศไทยสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอน และเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มี 2 ส่วนคือ กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย จังหวัดชลบุรี และกลุ่มผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย จังหวัดชลบุรี ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างในส่วนของผู้บริหาร ครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่จำนวน 10 คน และส่วนของผู้เรียน จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีข้อคำถาม 4 ตอน ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ และคำถามปลายเปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถาม และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สภาพการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย พบว่าด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการบริการทางการศึกษา มีการให้ความสำคัญในการดำเนินการเป็นลำดับต้น ตามด้วยการดำเนินการด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกิดประโยชน์และสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. ปัญหาการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากรและงบประมาณ พบว่า มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.38, SD = 0.65$) ด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25, SD = 0.74$) และด้านการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30, SD = 1.12$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัญหาการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการประเมินปัญหาการใช้สื่อวัตกรรมการสอน และเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับของปัญหา		
	$\bar{x}$	<i>SD</i>	ความหมาย
1) ด้านบุคลากรและงบประมาณ	3.38	0.65	ปานกลาง
2) ด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	3.25	0.74	ปานกลาง
3) ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.30	1.12	ปานกลาง

3. ความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากรและงบประมาณ พบว่า มีความต้องการอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x} = 3.49, SD = 0.78$) ด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก มีความต้องการอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.08, SD = 1.05$) และด้านการเรียนการสอน มีความต้องการอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{x} = 4.25, SD = 0.84$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ

รายการประเมินความต้องการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับของปัญหา		
	$\bar{x}$	<i>SD</i>	ความหมาย
1) ด้านบุคลากรและงบประมาณ	3.96	0.78	มาก
2) ด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	4.08	1.05	มาก
3) ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.25	0.84	มาก

อภิปรายผล

1. ด้านสภาพปัจจุบันของการใช้สื่อวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการบริการทางการศึกษา มีการให้ความสำคัญในการดำเนินการเป็นลำดับต้น ๆ ซึ่งได้ดำเนินการลุล่วงไปแล้วหลายส่วน ทั้งระบบเว็บไซต์และระบบบริหารจัดการการศึกษา เนื่องจากได้รับการสนับสนุนด้านระบบและการอบรม

จากส่วนกลางและกระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนอื่น ๆ เช่น ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านการจัดหาอุปกรณ์และพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทางโรงเรียนเห็นความสำคัญในด้านนี้เป็นอย่างมากและให้การสนับสนุนส่งเสริมตลอดมา แต่การดำเนินการยังไม่สำเร็จเท่าที่ควร และยังต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือจากส่วนกลางและภายนอกอย่างต่อเนื่อง

2. ปัญหาและความต้องการด้านบุคลากรและงบประมาณ พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการผลิตสื่อประกอบการจัดกิจกรรมและขาดประสบการณ์ในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากรส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการใช้นวัตกรรมแต่ยังขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้ทางโรงเรียนต้องการการส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมสัมมนา ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ในการใช้สื่อนวัตกรรมทางการศึกษาให้มากขึ้น ด้านงบประมาณ พบว่ายังขาดงบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม ขาดวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณที่จะพัฒนาสื่อนวัตกรรม การจัดหา การใช้ การดูแลรักษา และจัดหาสื่อที่ทันสมัย ทั้งนี้ทางโรงเรียนต้องการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจัดหางบประมาณสนับสนุนและช่วยเหลือ เพื่อพัฒนานวัตกรรมให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

3. ปัญหาและความต้องการด้านอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าอุปกรณ์ สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกมีความทันสมัยพอควรแต่ยังขาดการดูแลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะเมื่อเกิดปัญหาหรือข้อขัดข้องยังไม่สามารถแก้ไขได้ทั้งหมด ทั้งนี้ทางโรงเรียนต้องการวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มากขึ้นตามความจำเป็นในปัจจุบัน และหากมีกระบวนการขั้นตอนในการจัดการดูแลวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างต่อเนื่องและเรียบร้อย จะทำให้เกิดผลดีกับทางโรงเรียนเป็นอย่างมาก

4. ปัญหาและความต้องการด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาที่แตกต่างกัน เนื้อหาการเรียนการสอนในปัจจุบันมีมาก การเรียนการสอนแต่ละครั้งไม่ต่อเนื่องกัน ผู้เรียนบางคนอาจไม่ใส่ใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้สื่อนวัตกรรมบางชนิดนั้น ผู้เรียนต้องเข้าคิวรอนาน และยังไม่มีการนำสื่อนวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ทางโรงเรียนยังต้องการสื่อนวัตกรรมที่หลากหลาย สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และสามารถนำมาใช้ควบคู่กับการเรียนการสอนได้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อนวัตกรรมการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนวัดศรีพโลทัย เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมและองค์กรที่ได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาแนวทางและสร้างสื่อนวัตกรรมในการแก้ปัญหา การขาดสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมและตรงต่อความต้องการของผู้ใช้ หน่วยงานที่สนใจสามารถนำผลการวิจัยดังกล่าวไปศึกษาเพิ่มเติม เพื่อวิเคราะห์หาวิธีการแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ โดยการร่วมกันวางแผนและกำหนดการดำเนินงานตามแผนหรือโครงการ พร้อมทั้งการปฏิบัติตามแผน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาได้ถูกต้องตรงตามความต้องการและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การแบ่งปัน และความยั่งยืนของสังคมไทยสืบไป

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่สนับสนุนเงินทุนในการวิจัย ขอขอบคุณความร่วมมือจากโรงเรียนวัดศรีพโลทัย ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี และคณาจารย์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่ช่วยเก็บข้อมูล นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชัย สุขสกุลชัย, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชฎาวรรณ นิ่มนวล, ดร.วชิราพรณ แก้วประพันธ์, ดร.พันธุ์ศักดิ์ ชัยสิทธิ์, ดร.พิกามาศ ชูสิทธิ์ และ ดร.ช.ชง พวงสุวรรณ ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. (2542). เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับบัณฑิตในศตวรรษที่ 21. ใน *รายงานการประชุมประจำปีครั้งที่ 16 ที่ประชุมคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และการสัมมนาทางวิชาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- ธวัชชัย ชาญวิทยากุล. (2539). *ความต้องการ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เศรษฐชัย ชัยสนิท. (2550). *เทคโนโลยีสารสนเทศ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: วังอักษร.
- เศรษฐชัย ชัยสนิท และสุรชัย สุขสกุลชัย. (2550). การศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและแนวทางการพัฒนาระบบของการผลิตหนังสือเสียงอิเล็กทรอนิกส์สำหรับคนตาบอด. *วารสารวิชาการศรีปทุมชลบุรี*, 6(1), หน้า 64-72.
- ดวงค์ บุญปลูก และปัญญาเดช พันธุ์วัฒน์. (2549). *งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Frances, Aldrich K., & Alan, Parkin J. (1988). Tape recorded textbooks for the blind: A survey of producers and users. *The British Journal of Visual Impairment*, 6(1), pp. 3-6.
- Nielsen, J., & Landauer, Thomas K. (1993). A mathematical model of the finding of usability problems. In *Proceedings ACM/IFIP INTERCHI'93 Conference* (pp. 206-213). Amsterdam, Netherland: The Netherlands.

Settachai Chaisanit, Apichai Trangansri, & Laddawan Meeanan. (2012). Development of online interactive whiteboard for supporting collaboration learning. *Research Journal of Applied Sciences, Engineering and Technology*, 4(16), pp. 2660-2665.

ช่องทางที่เหมาะสมในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้

APPROPRIATE CHANNELS OF DISTRIBUTION ORCHIDS

दनई हेळींकखनरठ*

Danai Luangkotchanaart

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเหมาะสมของช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ตามความคิดเห็นของผู้ปลูกกล้วยไม้ในเขตพื้นที่ทิววัฒนา จำนวน 45 สถานประกอบการ รวมทั้งหมด 5 ช่องทาง ได้แก่ 1) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภคโดยตรง 2) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผ่านคนกลางในประเทศ 3) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผ่านคนกลางส่งออก 4) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศและส่งขายต่างประเทศ และ 5) ช่องทางการจัดจำหน่ายผสม โดยตรง คนกลางในประเทศและคนกลางส่งออกต่างประเทศ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและใช้ค่าสถิติแบบ C.V. ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ช่องทางที่เหมาะสมในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้คือ ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผสม โดยตรง คนกลางในประเทศและคนกลางส่งออกต่างประเทศ ซึ่งผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทิววัฒนามีความต้องการใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผสมที่สุด รองลงมาได้แก่ ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศ และส่งขายต่างประเทศ แบบช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางส่งออก แบบช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางในประเทศ และช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภคโดยตรง ตามลำดับ

คำสำคัญ: ช่องทางการจัดจำหน่าย, กล้วยไม้

ABSTRACT

The objective of this research is to study the channel of distribution orchids according to orchid gardeners in Tavivatana district. In the opinions of 45 entrepreneurs, there are 5 ways to sell orchids: 1) to sell to consumers 2) to sell through domestic middlemen 3) to sell through exporter middlemen 4) to sell through domestic and exporter middlemen and 5) to sell to consumer, domestic middlemen and exporter middlemen. The method of collecting data is to use questionnaire and C.V. statistic analysis. The result of this research finds out that the most proper way to sell orchids is to sell to consumers, domestic middlemen and exporter middlemen. This mixed way of selling is most wanted by orchid gardeners in Tavivatana

---

*อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

district. The next proper ways to sell orchids is to sell through domestic and exporter middlemen, to sell through exporter middlemen, to sell through domestic middlemen, and to sell to consumers respectively.

Keywords: channel of distribution, orchid.

บทนำ

กล้วยไม้เป็นพืชที่มีรากกิ่งอากาศ ลำต้นที่เห็น โผล่พ้นจากเครื่องปลูกสามารถเจริญเป็นหน่อใหม่หรือช่อดอก และสามารถเจริญในแนวนอนไปตามผิวของเครื่องปลูกได้ ลักษณะของเหง้ามีข้อและปล้องดีสำหรับคอกกล้วยไม้ประกอบด้วยกลีบดอกที่อาจมีลักษณะแตกต่างกันออกไป มีปากหรือกระเปาะสำหรับล่อแมลงเพื่อช่วยผสมพันธุ์ คอกกล้วยไม้เป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีส่วนของก้านเกสรตัวผู้ ก้านและยอดเกสรตัวเมีย รวมเป็นอวัยวะเดียวกันเรียกว่า “เส้าเกสร” โดยอับเกสรตัวผู้ที่อยู่ด้านบนปลายเส้าเกสรและยอดเกสรตัวเมียอยู่ใต้อับเรณู ลักษณะเป็นแอ่งตื้น ๆ ภายในมีเมือกเหนียวเพื่อช่วยในการผสมพันธุ์ สำหรับรังไข่ของดอกกล้วยไม้อยู่ตรงส่วนของก้านดอก กล้วยไม้เป็นพืชที่ชาวโลกรู้จักดีมาแต่ดึกดำบรรพ์ เป็นดอกไม้ที่มีสีสันและลักษณะสวยงามนิยมปลูกเลี้ยงกันทั่วโลก นักพฤกษศาสตร์ได้ตรวจสอบชื่อกล้วยไม้ในโลก พบว่าในธรรมชาติมีกล้วยไม้ไม่น้อยกว่า 25,000 ชนิด มีการผสมพันธุ์ชนิดใหม่และจดทะเบียนไว้แล้วอีกไม่น้อยกว่า 30,000 ชนิด กล้วยไม้ในธรรมชาติส่วนใหญ่ โดยเฉพาะกล้วยไม้อิงอาศัยจะขึ้นกระจายพันธุ์อยู่มากในเขตอบอุ่นและเขตร้อนของโลก ในประเทศไทยนั้น นักพฤกษศาสตร์ไทยและเดนมาร์กร่วมกันค้นพบและตรวจสอบรายชื่อถูกต้องแล้ว จนถึงปี พ.ศ. 2543 พบว่ามีอยู่ 177 สกุล จำนวน 1,125 ชนิด (วิระชัย ณ นคร และสุรงค์รัชต์ อินทามุสิก, 2543, หน้า 13) กล้วยไม้ไทยหรือกล้วยไม้พื้นเมืองขึ้นอยู่ตามคบไม้ กิ่งไม้ บนดิน บนหิน บนภูเขา ริมฝั่งแม่น้ำลำธาร ห้วยหนอง คลองบึง ในป่าดิบ ป่าโปร่ง ทุก ๆ ภาคของประเทศ ปัจจุบันกล้วยไม้ป่าถูกทำลายเนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า ไฟป่า และชาวบ้านนำไปขาย ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรอันล้ำค่าของธรรมชาติ ทำให้ระบบนิเวศน์ของป่าเปลี่ยนแปลง มีอุณหภูมิสูงขึ้นและความชื้นลดลง ไม่เหมาะแก่การเจริญเติบโตของกล้วยไม้ ทำให้กล้วยไม้ในบริเวณนั้น ๆ ตายหรือเติบโตช้ามาก

สินค้าประเภทคอกกล้วยไม้เกี่ยวข้องกับอย่างมากกับคุณสมบัติของตัวผลิตภัณฑ์ เช่น รูปร่าง ลักษณะ ขนาด ความเล็ก ความใหญ่ การเสื่อมสภาพ เสียหายง่าย เป็นต้น รวมทั้งระเบียบข้อบังคับของรัฐบาลเกี่ยวกับการจัดจำหน่าย ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่จะนำมากำหนดช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ได้ การพิจารณาช่องทางการจัดจำหน่ายจึงมีปัจจัยหลายประการที่ฝ่ายจัดการจะต้องนำมาเป็นข้อพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจว่าช่องทางการจัดจำหน่ายรูปแบบใดที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ด้านตัวผลิตภัณฑ์ ด้านการตลาด ด้านกิจการ ด้านตัวกลาง ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เป็นต้น เพราะกิจกรรมทางการตลาดจะทำให้สินค้าหรือบริการเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค การเลือกช่องทางการจัดจำหน่ายนั้น นอกจากจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ แล้ว ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการขนย้ายสินค้า สภาพการแข่งขันในตลาด คู่แข่งขัน และการควบคุมช่องทางการจัดจำหน่าย ก็มีความสำคัญไม่แพ้กัน

ด้วยเหตุผลและปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจเรื่อง ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ โดยเลือกศึกษาในพื้นที่เขตทวิวัฒนา เนื่องจากอยู่ในกรุงเทพฯ และเป็นเขตติดต่อกับจังหวัดนครปฐมซึ่งเป็นแหล่งปลูกกล้วยไม้ส่งออกเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศไทย ทั้งยังเป็นเส้นทางผ่านที่สะดวกที่สุดที่จะนำสินค้าขนส่งผ่านกรุงเทพฯ ไปยังภาคใต้และภาคตะวันตกอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีประชากรคือ ผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทวิวัฒนา กรุงเทพฯ กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะผู้ปลูกกล้วยไม้มาไม่น้อยกว่า 3 ปี จำนวน 45 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ข้อคำถามมี 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ 5 ช่องทาง และคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ (C.V.) น้อยที่สุด คือ ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ที่เหมาะสมสำหรับผู้ปลูกกล้วยไม้ในเขตพื้นที่ทวิวัฒนา (สัมพันธู์ จันทรดี, 2545, หน้า 79) ดังนี้

$$C.V. = \frac{S.D.}{\bar{X}} \times 100$$

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ช่องทางที่เหมาะสมในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ แบ่งออกเป็น 5 ช่องทาง ได้แก่ 1) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภครโดยตรง 2) ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางในประเทศ 3) ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางส่งออก 4) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศและจำหน่ายส่งขายต่างประเทศ และ 5) ช่องทางการจัดจำหน่ายผสม โดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออกต่างประเทศ ดังตารางที่ 1- 5 และเปรียบเทียบช่องทางการจัดจำหน่าย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 1 ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภคโดยตรง

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน SD	ระดับการใช้ช่องทาง การจัดจำหน่าย
1. การให้ลูกค้ามารับกล้วยไม้ที่สวน	3.97	.33	} มาก
2. การได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน	3.00	.79	
3. การมีลูกค้าประจำจำนวนมาก	2.62	.93	
4. สามารถให้เครดิตลูกค้าได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ธุรกิจ	2.17	.44	
5. การมีลูกค้าจำนวนมาก	2.08	.35	} ปานกลาง
6. การมีขนาดของการสั่งซื้อ (เทียบกับสินค้าที่มีขาย)	1.97	.33	
7. เป็นผู้กำหนดราคากล้วยไม้เอง	1.62	.44	
8. ปัจจุบันนำกล้วยไม้ไปขายที่ตลาด	1.62	.93	
9. สามารถเลือกลูกค้าที่ต้องการขาย	1.62	.93	
10. สามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่าย	1.62	.93	
11. ไม่สามารถให้เครดิตลูกค้า	1.62	.93	} น้อย
12. สามารถผลิตกล้วยไม้ได้ตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละปี	1.55	.72	
13. การมีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้	1.11	.32	
รวม	2.08	.37	น้อย

ตารางที่ 2 ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางในประเทศ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน SD	ระดับการใช้ ช่องทาง การจัดจำหน่าย
1. การสั่งซื้อกล้วยไม้ของพ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าคนกลาง	3.62	.93	} มาก
2. มีจำนวนพ่อค้าคนขายส่งหรือพ่อค้าปลีก	3.62	.93	
3. ลูกค้าเป็นพ่อค้าขายส่ง	3.31	.46	} ปานกลาง
4. สามารถผลิตกล้วยไม้ให้พ่อค้าคนกลางได้ตามจำนวนที่ต้องการใน แต่ละปี	2.93	.83	
5. ไม่สามารถขายกล้วยไม้ให้แก่ลูกค้าทั่วไป	2.80	.81	
6. สามารถขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าคนกลาง	2.68	.46	
7. มีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าคนกลาง	2.68	.46	} น้อย
8. สามารถให้เครดิตพ่อค้าคนกลางได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย แก่ธุรกิจ	1.93	.83	
9. ไม่สามารถให้เครดิตพ่อค้าคนกลาง	1.68	.79	
10. เป็นผู้กำหนดราคากล้วยไม้หรือพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนด	1.68	.46	} น้อย
11. สามารถเลือกลูกค้าที่จะมาเป็นพ่อค้าคนกลาง	1.66	.60	
12. ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการใช้พ่อค้าคนกลาง	1.55	.75	} น้อย
13. สามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าคนกลาง	1.17	.38	
รวม	2.41	.27	น้อย

ตารางที่ 3 ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางส่งออก

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่า เบี่ยงเบน SD	ระดับการใช้ ช่องทาง การจัดจำหน่าย
1. พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีกเป็นผู้มาเลือกซื้อกล้วยไม้ที่สวน	4.31	0.46	} มาก
2. ไม่สามารถให้เครดิตกับพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	4.00	0.79	
3. มีผู้ซื้อกล้วยไม้จำนวนมากเป็นพ่อค้าขายส่ง	3.31	0.46	} ปานกลาง
4. มีปริมาณจากการสั่งซื้อที่เป็นของพ่อค้าขายส่งหรือคนกลาง	3.31	0.46	
5. ปัจจุบันเป็นคนนำกล้วยไม้ไปส่งให้กับพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	2.8	0.75	} น้อย
6. มีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	2.37	0.93	
7. สามารถกำหนดราคากกล้วยไม้ให้กับพ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าปลีก	2.06	0.83	
8. สามารถผลิตกล้วยไม้ให้แก่พ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าคนกลางได้ตามจำนวนที่ ต้องการในแต่ละปี	2	0.79	
9. สามารถให้เครดิตพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีกได้โดยไม่ก่อให้เกิดความ เสียหายแก่ธุรกิจ	1.95	0.87	
10. สามารถเลือกลูกค้าที่เป็นพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	1.91	.82	
11. ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการใช้พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	1.68	0.46	} น้อยที่สุด
12. สามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก	1.31	46	
รวม	2.58	.16	น้อย

ตารางที่ 4 ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศและจำหน่ายส่งขายต่างประเทศ

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน SD	ระดับการใช้ ช่องทาง การจัดจำหน่าย
1. พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศเป็นผู้มาเลือกซื้อกล้วยไม้ที่สวน	3.37	0.93	} ปานกลาง
2. มีผู้ซื้อกล้วยไม้จำนวนมากเป็นพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	2.68	0.46	
3. มีปริมาณจากการสั่งซื้อที่เป็นของพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	2.62	0.49	
4. มีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	2.46	0.86	} น้อย
5. สามารถผลิตกล้วยไม้ให้แก่พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศได้ตามจำนวน ที่ต้องการในแต่ละปี	2.31	0.46	
6. สามารถเลือกลูกค้าที่เป็นพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	2.31	0.46	
7. สามารถกำหนดราคากกล้วยไม้ให้กับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	1.93	0.83	
8. ไม่สามารถให้เครดิตกับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	1.73	0.57	
9. สามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	1.73	0.44	
10. ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการใช้พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	1.68	0.46	} น้อย
11. ปัจจุบันเป็นคนนำกล้วยไม้ไปส่งให้กับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	1.68	0.46	
12. สามารถให้เครดิตพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศได้โดยไม่ก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ธุรกิจ	1.62	0.93	
รวม	2.18	.12	น้อย

ตารางที่ 5 ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบประสม โดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออก ต่างประเทศ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ค่าเบี่ยงเบน SD	ระดับการใช้ ช่องทาง การจัดจำหน่าย
1. การขายตรงกับคนกลางภายในประเทศและคนกลางส่งออกนอกประเทศ	4.84	0.42	มากที่สุด
2. การขายให้กับคนกลางภายในประเทศและคนกลางส่งออกนอกประเทศ	4.22	0.97	
3. การให้พ่อค้าคนกลางที่ขายส่งออกนอกประเทศมารับสินค้าที่ส่วน	3.95	0.42	มาก
4. การขายตรงกับผู้ใช้และคนกลางภายในประเทศ	3.62	0.49	
5. สินค้าที่ขายส่งให้พ่อค้าคนกลางส่งออกนอกประเทศได้มาตรฐานตามต้องการ มีปริมาณมากพอ	3.62	0.49	
6. สินค้าที่ขายให้พ่อค้าส่งออกนอกประเทศจะได้ราคาดี	2.95	0.36	ปานกลาง
7. การขายตรงกับผู้ใช้และคนกลางส่งออกนอกประเทศ	2.62	0.49	
8. การได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการเลือกใช้พ่อค้าขายส่งออกนอกและพ่อค้าคนกลางภายในประเทศ	2.37	0.49	น้อย
9. ราคากล้วยไม้ที่ขายให้กับพ่อค้าคนกลางเพื่อส่งออกนอกประเทศมีราคาเหมาะสม	2.37	0.49	
10. การใช้ช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ	2.2	0.45	
11. การควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายได้ทุกช่องทางเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด	2.02	0.14	
12. สินค้าที่ขายแล้วไม่มีการส่งกลับคืน	1.75	0.98	
รวม	3.04	0.07	ปานกลาง

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้

ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้	$\bar{x}$	SD	C.V.	ลำดับ
5) ช่องทางจัดจำหน่ายแบบประสม โดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออกต่างประเทศ	3.04	.07	2.30	1
4) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศและจำหน่ายส่งขายต่างประเทศ	2.18	.12	5.50	2
3) ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางส่งออก	2.58	.16	6.20	3
2) ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางในประเทศ	2.41	.27	11.20	4
1) ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภครวมโดยตรง	2.04	.37	18.14	5

การเปรียบเทียบช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ตามความคิดเห็นของผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทวีวัฒนา จำแนกตามช่องทางการจัดจำหน่าย 5 ช่องทาง ดังนี้

1. ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบผู้บริโภครวมโดยตรง พบว่าผู้ปลูกกล้วยไม้มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยให้ลูกค้านำกล้วยไม้ที่สวนอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน และการมีลูกค้าประจำจำนวนมาก ตามลำดับ การมีลูกค้าจำนวนมากอยู่ในระดับน้อยเป็น

อันดับแรก รองลงมาคือสามารถให้เครดิตลูกค้าได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ ขนาดของการสั่งซื้อสามารถเลือกลูกค้าที่ต้องการขาย และสามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่าย ตามลำดับ มีความสามารถผลิตกล้วยไม้ได้ตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละปีกับค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ (เมื่อเทียบร้อยละกับสินค้าที่มี หรือรายได้ หรือเทียบกับการขายให้พ่อค้าขายส่ง) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางในประเทศ พบว่าผู้ปลูกกล้วยไม้ไม่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยใช้การสั่งซื้อกล้วยไม้ของพ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าคนกลาง (เทียบกับสินค้าที่มีขาย) อยู่ในระดับมากและปานกลางเป็นอันดับแรก รองลงมาคือใช้ลูกค้าเป็นพ่อค้าขายส่ง สามารถขายกล้วยไม้ให้แก่ลูกค้าทั่วไป สามารถขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าคนกลาง มีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าคนกลาง (เมื่อเทียบร้อยละของกับสินค้าที่มี หรือรายได้ หรือเทียบกับการขายให้พ่อค้าขายส่ง) ตามลำดับ สามารถให้เครดิตพ่อค้าคนกลางได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจอยู่ในระดับน้อยเป็นอันดับแรก รองลงมาคือไม่สามารถให้เครดิตพ่อค้าคนกลาง สามารถเลือกลูกค้าที่จะมาเป็นพ่อค้าคนกลาง และเป็นผู้กำหนดราคากล้วยไม้หรือพ่อค้าคนกลางเป็นผู้กำหนด ตามลำดับ ส่วนการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือสามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าคนกลางและการได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการใช้พ่อค้าคนกลาง

3. ช่องทางการจัดจำหน่ายผ่านคนกลางส่งออก พบว่าผู้ปลูกกล้วยไม้ไม่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยใช้พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีกเป็นผู้มาเลือกซื้อกล้วยไม้ที่สวน และความสามารถให้เครดิตกับพ่อค้าขายส่ง หรือค้าปลีกอยู่ในระดับมาก ส่วนการใช้ช่องทางในระดับปานกลางคือมีผู้ซื้อกล้วยไม้จำนวนมากเป็นพ่อค้าขายส่ง มีปริมาณจากการสั่งซื้อที่เป็นของพ่อค้าขายส่งหรือคนกลาง (เทียบกับสินค้าที่มีขาย) และปัจจุบันผู้ปลูกเป็นคนนำกล้วยไม้ไปส่งให้กับพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก สำหรับการให้ช่องทางในระดับน้อย ได้แก่ ความสามารถกำหนดราคากล้วยไม้ให้กับพ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าขายปลีก ความสามารถผลิตกล้วยไม้ให้แก่พ่อค้าขายส่งหรือพ่อค้าคนกลางได้ตามจำนวนที่ต้องการในแต่ละปี การมีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก (เมื่อเทียบร้อยละของกับสินค้าที่มี หรือรายได้ หรือเทียบกับการขายให้พ่อค้าขายโดยตรง) ความสามารถเลือกลูกค้าที่เป็นพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก ความสามารถให้เครดิตพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีกได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ และการได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการใช้พ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีก ลำดับสุดท้ายคือความสามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าขายส่งหรือค้าปลีกอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. ช่องทางการจัดจำหน่ายแบบพ่อค้าคนกลางจำหน่ายในประเทศและจำหน่ายส่งขายต่างประเทศ พบว่าผู้ปลูกกล้วยไม้ไม่มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศเป็นผู้มาเลือกซื้อกล้วยไม้ที่สวน มีผู้ซื้อกล้วยไม้จำนวนมากเป็นพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ มีปริมาณจากการสั่งซื้อที่เป็นของพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ (เทียบกับสินค้าที่มีขาย) และการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การมีค่าใช้จ่ายน้อยสำหรับการขายกล้วยไม้ให้พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ (เมื่อเทียบร้อยละของกับสินค้าที่มี หรือรายได้ หรือเทียบกับการ

ขายให้พ่อค้าขายโดยตรง) ความสามารถผลิตกล้วยไม้ให้แก่พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศได้ตามจำนวนที่
ต้องการในแต่ละปี สามารถเลือกลูกค้าที่เป็นพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ สามารถกำหนดราคากล้วยไม้
ให้กับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ การไม่สามารถให้เครดิตกับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ
ความสามารถควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายของพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ การได้เปรียบในเชิงการ
แข่งขันจากการใช้พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ สามารถให้เครดิตพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศได้โดยไม่
ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ธุรกิจ และปัจจุบันเป็นคณนำกล้วยไม้ไปส่งให้กับพ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ

5. ช่องทางจัดจำหน่ายผสม โดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออกต่างประเทศ พบว่า
ผู้ปลูกกล้วยไม้มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมากที่สุด
ได้แก่ การขายตรงกับคนกลางภายในประเทศและคนกลางส่งออกนอกประเทศ รองลงมาคือระดับมาก ได้แก่
การขายให้กับคนกลางภายในประเทศและคนกลางส่งออกนอกประเทศ การให้พ่อค้าคนกลางที่ขายส่งออก
นอกประเทศมารับสินค้าที่สวน สินค้าที่ขายส่งให้พ่อค้าคนกลางส่งออกนอกประเทศได้มาตรฐานตามต้องการมี
ปริมาณมากพอ และการขายตรงกับผู้ใช้และคนกลางภายในประเทศ ส่วนการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ใน
ระดับปานกลาง ได้แก่ สินค้าที่ขายให้พ่อค้าส่งออกนอกประเทศจะได้ราคาดีและการขายตรงกับผู้ใช้และ
คนกลางส่งออกนอกประเทศ ลำดับสุดท้ายเป็นการใช้ช่องทางจัดจำหน่ายอยู่ในระดับน้อย ได้แก่
ได้เปรียบในเชิงการแข่งขันจากการเลือกใช้ ราคากล้วยไม้ที่ขายให้กับพ่อค้าคนกลางเพื่อส่งออกนอกประเทศมี
ราคาเหมาะสม พ่อค้าขายส่งออกนอกและพ่อค้าคนกลางภายในประเทศ การใช้ช่องทางจัดจำหน่ายของ
พ่อค้าขายส่งออกนอกประเทศ การควบคุมช่องทางการจัดจำหน่ายได้ทุกช่องทางเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด
และการที่สินค้าที่ขายแล้วไม่มีการส่งกลับคืน

สรุปได้ว่าช่องทางที่เหมาะสมที่สุดในการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ตามความคิดเห็นของผู้ปลูกกล้วยไม้
ในพื้นที่เขตทวิวัฒนาคือ แบบช่องทางจัดจำหน่ายผสมโดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออก
ต่างประเทศ ได้ค่าน้อยที่สุด (C.V. = 2.30) เมื่อเทียบกับช่องทางการจัดจำหน่ายแบบอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ช่องทางการจัดจำหน่ายกล้วยไม้แบบผสม โดยตรง คนกลางในประเทศ และคนกลางส่งออกต่างประเทศ
เป็นช่องทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการจัดจำหน่ายกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทวิวัฒนา ดังนั้น หน่วยงานรัฐบาล
และเอกชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและสนับสนุน โดยตรงกับกลุ่มผู้ค้าคนกลาง เพื่อเพิ่มจำนวนการ
ผลิตและยอดขายกล้วยไม้ให้กับผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทวิวัฒนาต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร เบ็ญจาธิกุล อธิการบดี
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ผู้สนับสนุนทุนงานวิจัย ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปุณฺทริก

วิวัฒน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี และอาจารย์โยธิน ทองชานา ผู้ตรวจสอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณนายอนันต์ เข้มเขื่อน และผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปลูกกล้วยไม้ในพื้นที่เขตทวีวัฒนา ที่ให้ความร่วมมือ

บรรณานุกรม

- ประคอง วรรณสูตร. (2525). *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- วีระชัย ฒ นกร และสุรางค์รัชต์ อินทะมุสิก. (2543). *สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เล่ม 6 กล้วยไม้ไทย*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- สัมพันธ์ จันทร์ดี. (2545). *การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการเรียนคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาหุนวกระดับปริญญาตรี วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศ, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

เปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ของประชาชนในจังหวัดแพร่

COMPARISON THE ELECTION HOUSE OF REPRESENTATIVES OF THE
PUBLIC IN THE PHRAE PROVINCE

ธวัชวิทย์ โพธิ์ศรี*

Thavutvit Posri

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วงศ์สุรวัฒน์**

Assoc.Prof. Dr.Kovit Wongsurawat

รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ วันทะนะ**

Assoc.Prof. Dr.Somkiat Wanthana

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์การตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนกับความสนใจทางการเมือง และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1, 2 และ 3 โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ใช้แบบสอบถาม (questionnaires) เก็บข้อมูลจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดแพร่ ทั้งหมด 3 เขตการเลือกตั้ง ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติในการอธิบายตามวัตถุประสงค์ พบว่าการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในด้านคุณลักษณะของผู้สมัคร มักเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี พบปะประชาชนบ่อยครั้ง และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวง หรือมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านพรรคการเมือง มักเน้นนโยบายทางสังคมของพรรคที่สังกัดมีลักษณะที่จะแก้ปัญหาได้จริง ด้านการรณรงค์หาเสียงประชาชนมักรับทราบข้อมูลจากรถป้ายประชาสัมพันธ์ ด้านแรงจูงใจและข้อเสียขายน้อย มักมีมุมมองที่มีความคาดหวังว่าผู้สมัครจะทำประโยชน์ต่อส่วนรวมได้จริง ด้านการตัดสินใจเลือก มักจะตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง และญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือคู่สมรสแนะนำให้เลือก

คำสำคัญ: การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร, จังหวัดแพร่

* นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2555

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ABSTRACT

This quantitative study aimed to compare the decision-making criteria in choosing the members of the House of Representatives of the voters with their political interests and to compare the political expectations of the voters from election areas 1, 2, and 3. The data were obtained through the questionnaire answered by the sample group of 400 voters from the three areas. The results of the council decisions regarding the characteristics of the candidates showed that candidates with good interpersonal skills often met people in their constituencies, and those without morals, ethics, honesty or those who were deceptive or responsible for creating problems in society. The political parties which often focused on social policies of the party in the campaign were eager to solve the problems. People often got the motivation and promotion of car buying and selling. There was a view that was often expected that candidates would have a real benefit to the community. Decisions were often made on their own, their relatives, friends, and spouses.

Keywords: election of member of house of representatives, Phrae Province.

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ประชาธิปไตย” แปลว่า “ประชาชนเป็นใหญ่” คือการที่ประชาชนมีอำนาจอธิปไตยหรือมีอำนาจสูงสุดใน การปกครองประเทศ แต่ประชาชนทั้ง 64 ล้านคน จะเข้าไปปกครองบริหารประเทศทั้งหมดด้วยตนเองย่อม เป็นไปไม่ได้ จึงต้องมอบอำนาจอธิปไตยให้แก่ตัวแทนที่ตนเลือก เพื่อให้ไปทำหน้าที่แทนทั้งด้านนิติบัญญัติ และด้านการบริหาร ดังนั้น กระบวนการเลือกตั้งที่สุจริต โปร่งใส และเที่ยงธรรม เป็นที่ยอมรับของประชาชนจึง มีความสำคัญ ไม่เพียงแต่จะเป็นหลักประกันว่าตัวแทนที่เลือกเข้าไปมีความชอบธรรม เพราะได้รับเลือกตั้ง มาจากประชาชนเท่านั้น แต่ประชาชนยังจะได้ผู้แทนที่ดี มีความสามารถ รู้งาน รู้หน้าที่ สามารถทำงานด้าน นิติบัญญัติและด้านการบริหารแทนประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและซื่อสัตย์สุจริตอีกด้วย ภายใต้ สถานการณ์ของประเทศที่นำเป็นห่วง ทั้งปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และปัญหาทางการเมืองที่ประชาชนมีความ คิดเห็นแตกต่างกัน รวมทั้งปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศอันเป็นภัยคุกคามใหญ่หลวงในเวลานี้ การ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม จึงเป็นโอกาสดีที่ประชาชนจะได้ ตัดสินใจอีกครั้งหนึ่งว่า จะเลือกผู้สมัครคนใดให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและเลือกนโยบายของพรรค การเมืองใดในการแก้ไขปัญหาของประเทศ หากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งพร้อมใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่าง พร้อมเพรียงกัน ไม่ว่าผลการเลือกตั้งจะเป็นอย่างไร ย่อมหมายถึงประชาชนส่วนใหญ่ได้ตัดสินใจเลือกแล้ว และได้แสดงเจตนารมณ์อย่างแรงกล้าที่ต้องการให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดหรือพรรคการเมืองใดเข้าไป แก้ไขปัญหาและระงับความขัดแย้งต่าง ๆ ให้หมดไปจากประเทศไทย ดังนั้น การตัดสินใจเลือกใคร พรรค การเมืองใด หรือแม้แต่การตัดสินใจไม่เลือกใครหรือพรรคการเมืองใดเลย จึงเป็นการตัดสินใจครั้งสำคัญ

ของประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่จะต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งอย่างมีเหตุผล โดยเลือก “คนดี มีความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต เห็นประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน” ให้เข้าไปบริหารบ้านเมืองเพื่อประโยชน์สุขของทุกคน อนาคตของประเทศไทยจะก้าวเดินไปในทิศทางใด ตัวแทนที่เลือกเข้าไปจะสามารถนำพาประเทศชาติฝ่าวิกฤติไปได้หรือไม่ คำตอบจึงอยู่ที่ประชาชน จากที่กล่าวมาข้างต้น “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” ในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชนซึ่งได้รับความไว้วางใจให้เข้ามาบริหารประเทศ บุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นนักการเมือง ถึงแม้ว่าจะได้รับการเลือกตั้งมาอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของระบอบประชาธิปไตย แต่หากบริหารงานไม่ดี หรือมีคุณสมบัติที่ไม่เหมาะสมก็จะไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน อาจนำไปสู่การขาดศรัทธา รวมทั้งไม่สนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานประเทศ และส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการปกครองประเทศ ตลอดถึงต่อระบอบประชาธิปไตยด้วย ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่า นักการเมืองในความคิดเห็นของประชาชนควรที่จะมีคุณลักษณะอย่างไร โดยศึกษาจากกลุ่มประชาชนในเขตจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารงานของนักการเมืองที่เป็นตัวแทนของประชาชนดังกล่าวโดยตรง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับเกณฑ์การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1, 2 และ 3 จังหวัดแพร่
2. เพื่อเปรียบเทียบเกณฑ์ความสนใจทางการเมืองและการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1, 2 และ 3 จังหวัดแพร่
3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้ง 1, 2 และ 3 จังหวัดแพร่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเลือกตั้งในทุกๆระดับให้ตรงตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชนได้ ซึ่งจะทำให้เข้าใจถึงการบริหารและการพัฒนาการเมืองที่มีประสิทธิภาพและนำประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนเฉพาะในจังหวัดแพร่ ซึ่งมีการแบ่งเขตการเลือกตั้งตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดไว้ คือ เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย อำเภอเมืองแพร่ (ยกเว้นตำบลห้วยม้า, ตำบลแม่หล่าย, ตำบลแม่คำมี, ตำบลแม่ยม, ตำบลวังหงส์, ตำบลท่าข้าม และตำบลวังธง) และอำเภอสูงเม่น (ยกเว้นตำบลบ้านปง และตำบลหัวฝาย) เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย อำเภอเมืองแพร่ (เฉพาะตำบลห้วยม้า, ตำบลแม่หล่าย, ตำบลแม่คำมี, ตำบลแม่ยม, ตำบลวังหงส์, ตำบลท่า

ข้าม และตำบลวังซง) อำเภอสอง, อำเภอร่องขวาง และอำเภอหนองม่วงไข่ เขตเลือกตั้งที่ 3 ประกอบด้วย อำเภอหลง, อำเภอวังซิง, อำเภอเด่นชัย และอำเภอสูงเม่น (เฉพาะตำบลบ้านปง และตำบลหัวฝาย)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สอบถามผู้มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดแพร่ ทั้งหมด 3 เขตการเลือกตั้ง ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน วิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป IBM SPSS Statistics Version 20

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 96.3 และมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 25

2. ความสนใจทางการเมืองของประชาชนในเขตเลือกตั้ง 1, 2 และ 3 จังหวัดแพร่ พบว่ามีการติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.8 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 61 ไม่ไปฟังการปราศรัย/หาเสียง คิดเป็นร้อยละ 51.8 มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 51.8 ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง คิดเป็นร้อยละ 65.3 ไม่เคยมีความสนใจจะสมัครสมาชิกพรรคการเมือง คิดเป็นร้อยละ 71.8 ไม่เคยบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง คิดเป็นร้อยละ 81.5 ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองและตัวผู้สมัครเท่า ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 60.5

3. เปรียบเทียบเกณฑ์การตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1, 2 และ 3 จังหวัดแพร่ ผู้วิจัยแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 3 เกณฑ์ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ จำแนกเป็นรายชื่อได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเขตเลือกตั้งจำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์

การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	เขตที่ 1	เขตที่ 2	เขตที่ 3	เฉลี่ยรวม	เกณฑ์
คุณลักษณะของผู้สมัคร	2.38	2.15	2.16	2.24	ปานกลาง
พรรคการเมือง	2.26	2.04	2.02	2.11	ปานกลาง
การรณรงค์หาเสียง	1.99	2.02	2.02	2.01	ปานกลาง
แรงจูงใจและชื่อเสียง	1.52	1.57	1.56	1.55	ต่ำ
การตัดสินใจเลือก	1.67	1.58	1.55	1.60	ต่ำ
โดยรวม	1.80	1.87	1.86	1.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่าการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ คุณลักษณะของผู้สมัคร ($\bar{X} = 2.24$) พรรคการเมือง ($\bar{X} = 2.11$) การรณรงค์หาเสียง ($\bar{X} = 2.01$) และอยู่ในระดับต่ำ 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การตัดสินใจเลือก ($\bar{X} = 1.60$) แรงจูงใจและชื่อเสียง ($\bar{X} = 1.55$)

อภิปรายผล

ความสนใจทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดแพร่ นั้น มักให้ความสำคัญในทางการเมืองโดยมีการติดตามข่าวสารทางการเมือง ไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง แต่ในทางกลับกันประชาชนมักจะไม่ได้ไปรับฟังการปราศรัย/หาเสียง แต่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับผู้อื่น ไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ไม่สนใจจะสมัครสมาชิกพรรคการเมืองหรือบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง ส่วนการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองและตัวผู้สมัครเท่า ๆ กัน มีบางกลุ่มที่ให้ความสนใจกับตัวผู้สมัครเป็นสำคัญ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง (political culture) แบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกที่ประชาชนมีต่อระบบการเมือง (ประหยัด หงษ์ทองคำ, 2548, หน้า 31) ของประชาชนในจังหวัดแพร่

การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในจังหวัดแพร่ นั้น ให้ความสำคัญในคุณลักษณะของผู้สมัครที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีการพบปะประชาชน ได้ถามความทุกข์และความสุขอยู่บ่อยครั้ง และเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ ไม่หลอกลวงประชาชน มีความรับผิดชอบต่อสังคม หรือมีสิ่งอื่นใดที่มีผลต่อความสุขของประชาชนในทุกด้านเป็นอย่างมาก ในส่วนของพรรคการเมืองนั้น ประชาชนมักเน้นนโยบายทางสังคมของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัดอยู่ โดยนโยบายนั้นจะต้องมีลักษณะที่จะแก้ปัญหาในสังคมได้จริง ด้านการรณรงค์หาเสียงของผู้สมัครนั้น ประชาชนมักให้ความสนใจและรับทราบข้อมูลผ่านทางรป่ายประชาสัมพันธ์และมีการกระจายเสียงในขณะที่เล่นผ่านไปทุกที่ในชุมชน ด้านแรงจูงใจที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกหรือชื่อเสียง ประชาชนมักมีมุมมองที่มีแรงจูงใจจากความคาดหวังว่าผู้สมัครจะทำประโยชน์ต่อส่วนรวมได้จริงดังที่ได้ประกาศหรือประชาสัมพันธ์ตามป้ายหาเสียง และอื่น ๆ ส่วนการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนมักจะมีการตัดสินใจเลือกด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือคู่สมรสแนะนำให้ตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ซึ่งการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดแพร่ สอดคล้องกับความหมายของการเลือกตั้งของจรรยา สิทธิกร (2547) ที่ให้ความหมายของการเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำ หรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง หรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยการเลือกตั้งตัวแทนของตนที่มีอุดมการณ์ไปบริหารท้องถิ่นจนถึงระดับประเทศ และทำหน้าที่

พิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองการปกครองของประชาชนนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง อาจทำให้ข้อมูลมีความแปรปรวนพอควร จึงควรวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลในเชิงลึก เพื่อความถูกต้องของข้อมูลมากที่สุด

2. ควรวิจัยต่อยอดเพื่อให้ครอบคลุมในระดับภาคไปสู่ระดับประเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเลือกตั้งในทุกๆระดับให้ตรงตามความคาดหวังและความต้องการของประชาชน

บรรณานุกรม

- จรรยา สิทธิไกร. (2547). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการบริหารงานบุคคล, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- ชัยวัฒน์ ธรรมปาโร. (2548). *นักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในความคิดเห็นของพนักงานเทศบาลในจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาติร์ จันทร์พิทักษ์, พันตรี. (2544). *คุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีในทัศนคติของข้าราชการทหารบกในหน่วยกำลังรบของกองพลในกรุงเทพ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2532). *ปัญหาการเมืองไทยปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นิภาพร กฤษณะเศรษฐี. (2547). *นักการเมืองท้องถิ่นที่ดีในทัศนะของพนักงานเทศบาลเมืองราชบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประหยัด หงษ์ทองคำ. (2548). การบริหารการพัฒนาเมืองและชนบทด้านการเมือง. ใน *เอกสารการสอน ชุดวิชาการบริหารการพัฒนาเมืองและชนบท หน่วยที่ 13* (หน้าที่ 31-33). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

**แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ในสถานศึกษาในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
GUIDELINES TO DEVELOP INFORMATION AND
COMMUNICATION TECHNOLOGY USING IN
SCHOOL IN CHONGKAB PHOPPRA TAK**

นพดล จันทรเทพ*

Noppadon Junthep

ดร.เปรมปรีดี หมูวิเศษ**

Dr.Prempri Muvisate

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก และเพื่อหาแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน จำนวน 18 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อสรุปผลการวิจัย พบว่าปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 4 ด้าน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ โปรแกรม บุคลากร และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คือ วัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพต่ำ มีอายุการใช้งานมานาน และไม่เพียงพอต่อความต้องการ ขาดแคลนงบประมาณในการซื้อหาวัสดุอุปกรณ์ ด้าน โปรแกรมคอมพิวเตอร์ พบว่าครูไม่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม ขาดโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์และขาดคู่มือสอนการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ที่จำเป็นในสถานศึกษา ด้านบุคลากร พบว่าบุคลากรขาดความรู้และทักษะทางด้านการดูแล รักษา และซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อบริหารจัดการ พบว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ นักเรียนมีเวลาใช้อินเทอร์เน็ตน้อย ส่วนแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร คือ ควรจัดทำแผนงาน

---

* นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ปีการศึกษา 2555

** ผู้ทำการแทนผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนถิ่นเทคโนโลยีพันธชยการ

หรือโครงการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพ จัดทำโครงการอบรมครูหรือส่งครูเข้ารับการอบรม จัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ประจำกลุ่มโรงเรียน จัดหาโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์ และจัดทำคู่มือการใช้โปรแกรม จัดตั้งกองทุนพัฒนาไอซีทีในสถานศึกษา ปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียน

คำสำคัญ: เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, จังหวัดตาก

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the problem of information and communication technology using in the schools in Chong Kab Subdistrict Phoppra District Tak Province and to find guidelines to develop information and communication technology using in the schools in Chong Kab Subdistrict Phoppra District Tak Province. The research instruments for data collection consisted of the qualitative research. The purposive sampling was used to select the samples of 25 key informants. Document study, in-depth interviews, observations, field – note and focus group were adopted as the method for the data collection. The results of the study revealed as follows: The problem of information and communication technology using in the school were: computer equipment were low efficiency and often lack of teacher who can fix and maintain hardware. There were no expert teachers with in the various programs and no handbook for use . The internet connection is slow. Teachers had not the skill to use the internet, school had no the budget to supply the copyright program, student had the little time to use an Internet. There teacher were not expert in create teaching and learning media. The guideline to develop information and communication technology using in the school, should be: School administrator should supply the computer equipment. School administrator should prepare the plans or projects to support it or may seek assistance or support from the agency or other entities such as local governments or private entities also. Schools should sent teachers to have trained. May be held by the school or group of schools. School administrator should set up maintenance computer center for the school group. School should improve the network. Should establish the ICT funds in the school adjust internet network.

Keywords: information and communication technology, Tak Province.

บทนำ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบัน เป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการทำงาน ประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลก จึงควรปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะการพัฒนาประชากรให้ก้าวทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ซึ่งสถานศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้แสดง

ถึงเจตนารมณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก ไว้ในมาตรา 80 (3) ว่า พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 65 ว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบัน เป็นกลไกสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและการทำงาน สถานศึกษาจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนได้ และยังคงตระหนักว่าจะนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างไร จึงจะส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และช่วยผู้เรียนให้ใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนการสอน มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษา นักการศึกษาและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจึงต้องร่วมกันวางแผนในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (บุปผชาติ ทัพทิกธน์, 2552, หน้า 31)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 2 มีหน้าที่รับผิดชอบอำนวยการจัดการศึกษา รับผิดชอบพื้นที่ 5 อำเภอ ฝั่งตะวันตก คือ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง อำเภอพบพระและอำเภออุ้มผาง โดยตำบลช่องแคบเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอพบพระ มีสถานศึกษาทั้งหมด 6 แห่ง ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส เปิดการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากการเก็บข้อมูลเบื้องต้นด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาทั้ง 6 แห่ง มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษาเพื่อการบริหารงานและจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจหาแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก เพื่อเสนอผลการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาและนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา คัดเลือกโดยเจาะจงตามคุณสมบัติ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มครูผู้สอน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ รวม 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึกแบบกึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกการสังเกต และ สอศทัศนูปกรณ์ เช่น กล้องถ่ายรูป เทปบันทึกเสียง สมุดบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลรายวันและรายสัปดาห์ วิเคราะห์ภาพรวมเพื่อหาความหมายและข้อสรุป วิเคราะห์แนวคิดพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ในกลุ่มผู้บริหาร ครูและนักเรียน และวิเคราะห์ภาพสำเร็จโดยรวม

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ด้านวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ พบว่าวัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพต่ำ มีอายุการใช้งานมานาน และมีไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ ขาดแคลนงบประมาณในการซื้อหาวัสดุอุปกรณ์ ด้านการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ พบว่าครูไม่มีความชำนาญในการใช้โปรแกรม ขาดโปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์และขาดคู่มือสอนการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ด้านบุคลากร พบว่าบุคลากรขาดความรู้และทักษะการดูแลรักษา และซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ ด้านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อบริหารจัดการ พบว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ นักเรียนมีเวลาใช้อินเทอร์เน็ตน้อย ขาดครูที่มีความชำนาญในเรื่องการสร้างเว็บไซต์เพื่อเผยแพร่ผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา ในตำบลช่องแคบ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดทำแผนหรือโครงการในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์และแสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ด้านโปรแกรมควรส่งเสริมและพัฒนาให้ครูมีความรู้ความสามารถในการใช้งานโปรแกรมต่าง ๆ และจัดหางบประมาณเพื่อซื้อ โปรแกรมที่มีลิขสิทธิ์และคู่มือการใช้โปรแกรมมาใช้ในสถานศึกษา ด้านบุคลากรควรส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์และจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์ประจำกลุ่มโรงเรียน ด้านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตควรปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนให้มีความเร็วยิ่งขึ้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้อินเทอร์เน็ตนอกเหนือจากเวลาเรียน

อภิปรายผล

ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ด้านวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ พบว่าวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ค่อนข้างมีประสิทธิภาพต่ำ และเสียบ่อย ขาดครูที่มีความรู้ ความสามารถในการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2542) ที่ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน

มัธยมศึกษา พบว่าปัญหาคืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ ขาดงบประมาณซ่อมบำรุงเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์

2. ด้านการนำโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน พบว่าขาดครูที่มีความรู้ความชำนาญในการใช้โปรแกรมต่าง ๆ และขาดเอกสารคู่มือในการใช้โปรแกรม สอดคล้องกับการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2542) ที่ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนมีปัญหาคือบุคลากรขาดการอบรม ขาดความรู้ด้านการใช้โปรแกรมต่าง ๆ

3. ด้านบุคลากร พบว่าบุคลากรขาดความรู้และทักษะทางด้านการดูแล รักษา และซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ ดังที่อรุณ จันทวงษ์ (2549) พบว่าอุปสรรคและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารคือ ครูขาดความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์และการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ ขาดผู้แนะนำและนิเทศการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. ด้านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อบริหารจัดการ พบว่าสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วต่ำ ครูขาดทักษะด้านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและขาดครูผู้ชำนาญด้านการสร้างและพัฒนาเว็บไซต์ สอดคล้องกับข้อค้นพบของสุหทัย พงษ์เจริญ (2543) ที่ศึกษาเรื่องห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา พบว่าในด้านการจัดการ ผู้บริหารมักไม่ให้ความสำคัญกับห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญโดยตรง

แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา มีดังนี้

1. ด้านการนำวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารควรสนับสนุน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเข้ามาใช้ในงานบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมีการจัดทำแผนงานหรือโครงการขึ้นมารองรับ อาจจะแสวงหาความร่วมมือหรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับที่โมรัน, ทอมป์สัน และอาร์เธอร์ (2545) ได้กล่าวถึงความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารว่า โรงเรียนควรจะใช้เครือข่ายที่มีความเร็วสูง มีการวางแผนดำเนินการเพื่อสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน มีความพร้อมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ และบุคลากร มีการประสานกับเครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2. ด้านการใช้โปรแกรมเพื่อบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาความสามารถของครู โดยอาจจะส่งเข้ารับการอบรมและฝึกฝนการใช้โปรแกรมที่จำเป็น ส่วนปัญหาการขาดคู่มือการใช้โปรแกรมต่าง ๆ นั้น สถานศึกษาควรจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อคู่มือการใช้งานโปรแกรมต่าง ๆ ที่จำเป็น ดังที่มณฑิร หอมสร้อย (2548) กล่าวไว้ว่า หน่วยงานต้นสังกัดและผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อให้บุคลากรใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คุ่มค่า และใช้งานได้หลากหลายยิ่งขึ้น ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนด้านซอฟต์แวร์ด้วย

3. ด้านบุคลากร พบว่าครูควรเข้ารับการฝึกอบรมการซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) ได้ให้แนวทางพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้านการศึกษาว่า บุคลากรในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครู และนักเรียน ควรได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด

4. ด้านการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอน พบว่าโรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนให้มีความเร็วยิ่งขึ้น หากโรงเรียนมีปัญหาเรื่องงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลไม่เพียงพอ อาจระดมทุนเพื่อตั้งเป็นกองทุนพัฒนาไอซีทีของโรงเรียน ส่วนปัญหาด้านขาดทักษะการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตและขาดครูด้านการสร้างและพัฒนาเว็บไซต์นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางแผนในการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ โดยอาจทำแผนงาน/โครงการพัฒนาครู หรือส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ อาจกระตุ้นให้ครูได้พัฒนาตนเองโดยการจัดทำโครงการประกวดการสร้างเว็บไซต์ของครูภายในโรงเรียนหรือภายในกลุ่มโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

สถานศึกษาควรจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียน ควรจัดตั้งศูนย์ซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ประจำกลุ่มโรงเรียน ควรสนับสนุนและแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียน

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *มองฝันวันข้างหน้า: วิสัยทัศน์ประเทศไทยปี 2560*. กรุงเทพฯ:

ซัคเซสมิเดีย.

บุปผชาติ ทัพพิกรณ์. (2552). *การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

มณเฑียร หอมสร้อย. (2548). *ความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย*. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- โมรัน, แอลล์, ทอมป์สัน, แอลล์, และอาร์เธอร์, พี. (2545). **รายงานการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์และปัจจัยสำคัญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลสำเร็จต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนของประเทศออสเตรเลีย**. แปลจากเรื่อง Strategic analysis: Improving teaching learning in Australian school education through the use of information and communications technologies (สมเกียรติ ตั้งวานิชย์, แปล). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550. (2550, 24 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 (ตอนที่ 47 ก). หน้า 23, 28.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2542). **การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2548). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิก.
- สุทธิชัย พงษ์เจริญ. (2543). **การบริหารห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรุณ จันทวงษ์. (2545). **สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการ ที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ
ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักน่านาเหนือ

EXPECTATION AND PERCEPTION OF SERVICE QUALITY FOR
CUSTOMERS' LOYALTY AT KRUNGTHAI BANK, NANA NUA OFFICE

เพ็ญภิษา สถิตธีรานนท์*

Penpisa Sathitteenanon

ดร.ธนินท์รัฐ รัตนพงษ์ภิญโญ**

Dr.Taninrat Rattanapongpinyo

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักน่านาเหนือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพการบริการ และศึกษาการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักน่านาเหนือ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคาดหวังและการรับรู้ต่อคุณภาพบริการของผู้รับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ระดับความภักดีของผู้รับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความคาดหวังคุณภาพบริการมีความสัมพันธ์กับการรับรู้คุณภาพบริการเชิงบวกในระดับสูง ผู้บริหารหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงในเรื่องการเอาใจใส่ลูกค้า โดยจะต้องเน้นความสำคัญในเรื่องการสอบถามข้อมูลของผู้รับบริการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการก่อนที่จะให้บริการ และควรให้ความสำคัญในเรื่องความตั้งใจที่จะให้บริการอย่างดีที่สุด

คำสำคัญ: ความคาดหวัง, การรับรู้, คุณภาพบริการ, ความภักดี, ธนาคารกรุงไทย

---

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี

ABSTRACT

The objective of the research is to study the expectation and perception of service quality for customers' loyalty and relationship between expectation of service quality and perception of customer at Krung Thai Bank, Nana Nua Office. The questionnaire is used as a tool for collecting data and analyzing in the forms of mean, standard deviation, chi-square and pearson's correlation coefficient. The result found that the level of customers' expectation of service quality in general is high as well as the level of customers' loyalty. Expectancy of service quality related positively to service quality is also at the high level. From the research, this can be guidance for executives and staffs to improve the services and pay more attention to customers by asking more information in order to acknowledge what customers need before serving them. Moreover, providing quality services to customers are the most significant subject to be concern.

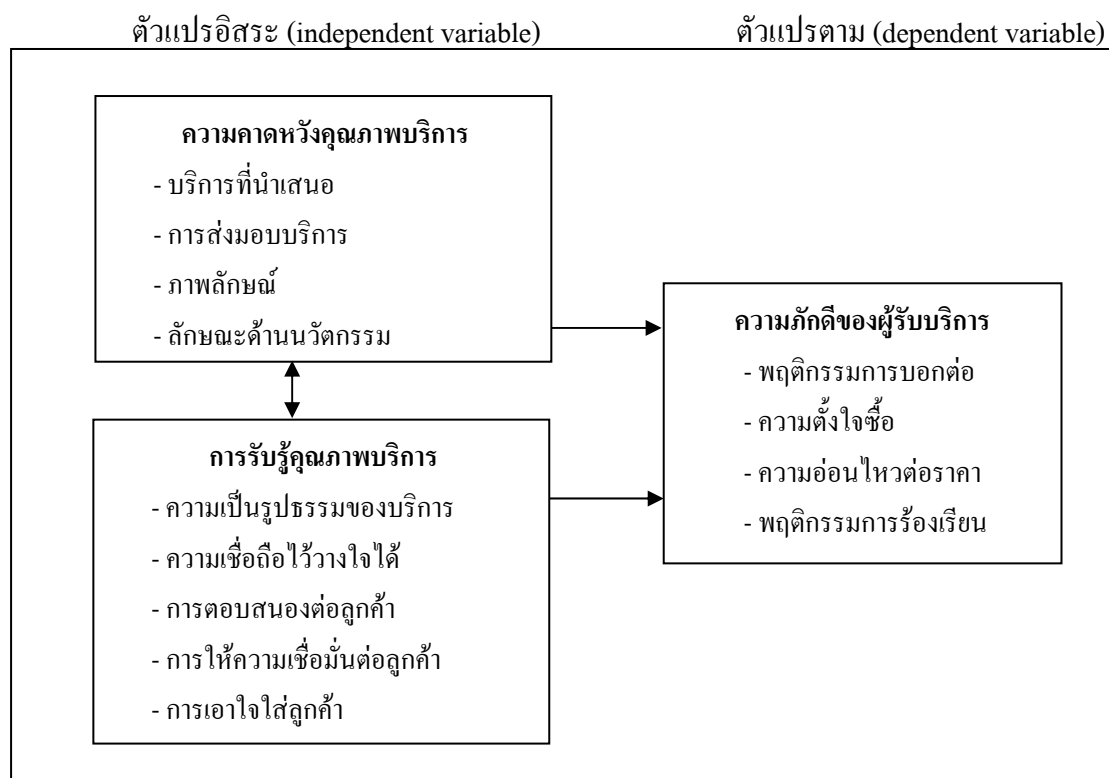
Keywords: expectancy, perception, service quality, loyalty, Krungthai Bank.

บทนำ

สถาบันการเงินนับว่ามีบทบาทสูงในการดำเนินธุรกิจ กล่าวคือ มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในธุรกิจ โดยให้บริการทางการเงินในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสถาบันการเงินต่างต้องแข่งขันกันในการให้บริการประชาชนอย่างครบวงจร ที่เรียกว่า “Universal Banking” ทำให้ ผู้รับบริการย่อมมีความคาดหวังแตกต่างกันไปตามข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ แต่เมื่อผู้รับบริการสัมผัสกับประสบการณ์จริงแล้วทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ โดยจะนำความคาดหวังและการรับรู้ดังกล่าวมาประเมินเข้าด้วยกัน โดยพิจารณาถึงคุณภาพการให้บริการ ได้แก่ บริการที่นำเสนอ การส่งมอบบริการ ภาพลักษณ์ ลักษณะด้านนวัตกรรม และการวัดคุณภาพการบริการ ได้แก่ ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า การเอาใจใส่ลูกค้า หากผู้รับบริการมีทัศนคติที่ดีต่อคุณภาพการบริการ จะส่งผลให้เกิดความภักดีต่อตราสินค้า ตามแนวคิดของ Parasuraman, Berry and Zeithaml (1985) โดยพฤติกรรมที่แสดงถึงความภักดีคือ การที่ผู้รับบริการยังคงใช้บริการอย่างต่อเนื่อง วัดได้จากพฤติกรรมการบอกต่อ ความตั้งใจซื้อ ความอ่อนไหวต่อราคา และพฤติกรรมการร้องเรียน เนื่องจากงานบริการคือหัวใจสำคัญในการสร้างความแตกต่างทางธุรกิจ เพื่อครองใจลูกค้าหรือผู้รับบริการ ดังนั้นการปรับปรุงคุณภาพบริการจึงถือเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถยืนหยัดสู้กับคู่แข่งได้ เพื่อมุ่งสู่การเป็นธนาคารที่อยู่ใจของผู้รับบริการ

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ เนื่องจากเป็นสาขาที่อยู่ภายใต้สำนักงานใหญ่ และเป็นสาขาดั้งเดิม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงคุณภาพบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และกระตุ้นลูกค้าให้เกิดความภักดีต่อธนาคารให้มากที่สุด

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังคุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ
2. เพื่อศึกษาการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพการบริการ และการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเน้นการสำรวจเพื่อการอธิบายข้อมูลเชิงพรรณนา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้รับบริการฝาก ถอน ชำระค่าสินค้าและบริการ จากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ เนื่องจากจำนวนผู้รับบริการมีความไม่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของคอกซแรน (อภินันท์ จันตะณี, 2549, หน้า 13 อ้างอิง

จาก Cochran, 1953) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตามความสะดวก โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n แทนจำนวนตัวอย่าง

P แทนสัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม 0.50

Z แทนความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ 95 % ซึ่งเป็นระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (เชื่อมั่น 95 % หรือผิดพลาด 5 %)

e แทนสัดส่วนในการคลาดเคลื่อน ($e = .05$) ที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } n &= \frac{0.50(1-0.50)(1.96)^2}{(0.05)^2} \\ &= \frac{0.5(0.5)(3.84)}{0.0025} \\ &= \frac{0.96}{0.0025} \end{aligned}$$

$$\text{ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่าง} = 384 \text{ คน}$$

จากผลการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน เป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ แต่เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้สูงขึ้น จึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังคุณภาพบริการ ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้ต่อคุณภาพบริการ และส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความภักดีของผู้รับบริการที่มีต่อธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยกำหนดนัยสำคัญที่ระดับ .05 ใช้สถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage of frequency) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (absolute criteria) แบ่งเป็น 5 ช่วง ตามระดับความสำคัญที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ

การทดสอบสมมติฐานประกอบด้วย 1) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ไคสแควร์ (χ^2) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% 2) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ โดยใช้สถิติ t -test และ 3) การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพการบริการกับการรับรู้คุณภาพการบริการของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.25 มีช่วงอายุ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.50 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 50.75 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.00 อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 56.25 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 45,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.25

ส่วนที่ 2 ความคาดหวังคุณภาพบริการของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักนานาเหนือ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคาดหวังคุณภาพบริการ

ความคาดหวังคุณภาพบริการ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1. บริการที่นำเสนอ	4.08	0.627	มาก
2. การส่งมอบบริการ	4.04	0.632	มาก
3. ภาพลักษณ์	4.13	0.623	มาก
4. ลักษณะด้านนวัตกรรม	3.98	0.651	มาก
รวม	4.06	0.559	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคาดหวังคุณภาพบริการของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักนานาเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้รับบริการให้ความสำคัญในด้านภาพลักษณ์มากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือด้านบริการที่นำเสนออยู่ในอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.08$) และให้ความสำคัญในด้านลักษณะด้านนวัตกรรมน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.98$)

ส่วนที่ 3 การรับรู้ต่อคุณภาพบริการของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักนานาเหนือ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การรับรู้ต่อคุณภาพบริการ

การรับรู้คุณภาพบริการ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	4.13	0.640	มาก
2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้	3.91	0.661	มาก
3. การตอบสนองต่อลูกค้า	3.93	0.695	มาก
4. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	4.03	0.657	มาก
5. การเอาใจใส่ลูกค้า	3.87	0.758	มาก
รวม	3.97	0.601	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพบริการของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้รับบริการให้ความสำคัญในด้านความเป็นรูปธรรมของบริการมากที่สุด ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาคือด้านการให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า ($\bar{X} = 4.03$) และให้ความสำคัญในด้านการเอาใจใส่ลูกค้าน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.87$)

ส่วนที่ 4 ความภักดีของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความภักดีของผู้รับบริการ

ความภักดีต่อธนาคาร	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ
1. ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการบอกต่อ	3.92	0.767	มาก
2. ทศนคติที่มีต่อความตั้งใจซื้อ	3.91	0.810	มาก
3. ทศนคติที่มีต่อความอ่อนไหวต่อราคา	3.27	1.041	ปานกลาง
4. ทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการร้องเรียน	3.77	0.733	มาก
รวม	3.72	0.683	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ความภักดีของผู้รับบริการจากธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้รับบริการให้ความสำคัญในด้านทศนคติที่มีต่อพฤติกรรมการบอกต่อมากที่สุด ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือด้านทศนคติที่มีต่อความตั้งใจซื้อ ($\bar{X} = 3.91$) และให้ความสำคัญในด้านทศนคติที่มีต่อความอ่อนไหวต่อราคาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.27$)

ส่วนที่ 5 ทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ และการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพบริการกับการรับรู้คุณภาพบริการของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสักกานานาเหนือ ดังตารางที่ 4-7

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของความคาดหวังคุณภาพบริการกับความภักดีของผู้รับบริการ

ความคาดหวังคุณภาพบริการ	χ^2	Sig.
1. บริการที่น่าเสนอ	3141.26	0.00*
2. การส่งมอบบริการ	3084.61	0.00*
3. ภาพลักษณ์	2872.30	0.00*
4. ลักษณะด้านนวัตกรรม	2718.71	0.00*
ความคาดหวังคุณภาพบริการ โดยรวม	11099.25	0.00*

จากตารางที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน พบว่าความคาดหวังคุณภาพบริการประกอบด้วย บริการที่น่าเสนอ การส่งมอบบริการ ภาพลักษณ์ และลักษณะด้านนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทยสาขาสักกานานาเหนือ

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ของการรับรู้คุณภาพบริการกับความภักดีของผู้รับบริการ

การรับรู้คุณภาพบริการ	χ^2	Sig.
1. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	2488.41	0.00*
2. ความเชื่อถือไว้วางใจได้	2889.74	0.00*
3. การตอบสนองต่อลูกค้า	2769.37	0.00*
4. การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า	2638.90	0.00*
5. การเอาใจใส่ลูกค้า	3586.02	0.00*
การรับรู้คุณภาพบริการ โดยรวม	23416.04	0.00*

จากตารางที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน พบว่าการรับรู้คุณภาพบริการประกอบด้วย ความเป็นรูปธรรมของบริการ ความเชื่อถือไว้วางใจได้ การตอบสนองต่อลูกค้า การให้ความเชื่อมั่นต่อลูกค้า และการเอาใจใส่ลูกค้า มีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาลำปางน่านาเหนือ

ตารางที่ 6 ความแตกต่างของความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการ

ตัวแปร	Mean	t	Sig	ผลการทดสอบสมมติฐาน
ความคาดหวังคุณภาพบริการ	4.06	145.53	0.00*	แตกต่าง
การรับรู้คุณภาพบริการ	3.97	132.23	0.00*	แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าผู้รับบริการมีความคาดหวังคุณภาพบริการมากกว่าการรับรู้คุณภาพบริการ

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพบริการกับการรับรู้คุณภาพบริการ

ความคาดหวังคุณภาพบริการ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	p-value	ความสัมพันธ์
1. บริการที่น่าเสนอ	0.73**	0.00	ปานกลาง
2. การส่งมอบบริการ	0.76**	0.00	ปานกลาง
3. ภาพลักษณ์	0.74**	0.00	ปานกลาง
4. ลักษณะด้านนวัตกรรม	0.65**	0.00	ปานกลาง
ความคาดหวังคุณภาพบริการโดยรวม	0.82**	0.00	สูง

** $p = 0.01$

จากตารางที่ 7 การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังคุณภาพบริการกับการรับรู้คุณภาพบริการของผู้รับบริการ โดยรวม พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.82$) เมื่อจำแนกความคาดหวังคุณภาพบริการเป็นรายด้าน พบว่าด้านบริการที่น่าเสนอ ด้านการส่งมอบบริการ ด้านภาพลักษณ์ และลักษณะด้านนวัตกรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

กับการรับรู้คุณภาพบริการของผู้รับบริการ โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.73, 0.76, 0.74$ และ 0.65 ตามลำดับ)

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ

ตัวแปรพยากรณ์	ตัวแปร	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
(Constant)		0.37	0.16		2.27	0.02
1. ภาพลักษณ์	X1	0.23	0.06	0.21	3.92	0.00
2. ลักษณะด้านนวัตกรรม	X2	0.16	0.05	0.15	3.18	0.00
3. ความเป็นรูปธรรมของบริการ	X3	-0.14	0.05	-0.13	-2.85	0.00
4. ความเชื่อถือไว้วางใจได้	X4	0.15	0.07	0.15	2.21	0.03
5. การตอบสนองต่อลูกค้า	X5	0.15	0.06	0.15	2.33	0.02
6. การเอาใจใส่ลูกค้า	X6	0.29	0.05	0.32	6.00	0.00

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณสามารถนำมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการได้ดังนี้

$$\hat{y} = 0.37 + (0.21)X1 + (0.15)X2 - (0.13)X3 + (0.15)X4 + (0.15)X5 + (0.32)X6$$

จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่าความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ จะมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามกับด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ และมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับด้านภาพลักษณ์ ลักษณะด้านนวัตกรรม ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า และด้านการเอาใจใส่ลูกค้า

อภิปรายผล

ความคาดหวังและการรับรู้คุณภาพบริการที่ส่งผลต่อความภักดีของผู้รับบริการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้รับบริการมีความคาดหวังคุณภาพบริการมากกว่าการรับรู้คุณภาพบริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้รับบริการได้ตั้งความคาดหวังคุณภาพบริการไว้สูง โดยคิดว่าธนาคารกรุงไทย สาขา

สำนักงานนาเหนือ มีการบริการที่รวดเร็วและบริการด้วยความสุภาพ เป็นมิตร มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยให้ผู้ใช้บริการได้รับการบริการที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น และผู้ให้บริการสามารถให้คำแนะนำและตอบคำถามของผู้รับบริการได้อย่างชัดเจนและเข้าใจ โดยหลังจากเข้ามาใช้บริการจึงพบว่าคาดหวังสูงกว่าผลที่ได้รับจากการรับรู้คุณภาพบริการจริง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉิซชิสา จันทรมาลา (2553) ที่ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคมีความแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากกว่าความพึงพอใจ

การรับรู้คุณภาพบริการ โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้รับบริการ โดยรวม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้รับบริการของธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ พுகในสิ่งที่ดีของธนาคาร มีการแนะนำและสนับสนุนให้บุคคลรอบข้างมาใช้บริการกับธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ จึงเป็นส่วนทำให้การรับรู้คุณภาพบริการมีความสัมพันธ์กับความภักดีของผู้รับบริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัตรา ศาสตร์ (2553) ที่ศึกษาเรื่องความคาดหวัง การรับรู้จริง และความภักดีของนักศึกษาที่ใช้บริการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยชินวัตร พบว่าการรับรู้จริงต่อการให้บริการมีความสัมพันธ์กับความภักดีของนักศึกษาในการกลับมาใช้บริการในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของผุดผอง ศรีบุบผา (2547) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณภาพของการบริการและความภักดีต่อการบริการ พบว่าการรับรู้คุณภาพของการบริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความภักดีต่อการบริการ

ข้อเสนอแนะ

ความคาดหวังคุณภาพบริการของผู้รับบริการด้านลักษณะนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ให้ความสำคัญในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยช่วยให้ได้รับการบริการที่สะดวกและรวดเร็วขึ้นมากที่สุด ดังนั้น ธนาคารกรุงไทย สาขาสำนักงานนาเหนือ ควรจะเลือกใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้รับบริการ โดยอาจจะพัฒนาระบบงานให้ผู้ให้บริการสามารถใช้งานได้คล่องตัวขึ้นเพื่อความรวดเร็วในการให้บริการ หรือลดขั้นตอนการทำธุรกรรม เช่น ลูกค้าไม่ต้องกรอกแบบฟอร์มเพื่อทำธุรกรรมทางการเงินกับธนาคาร เพียงแค่แสดงบัตรประชาชนกับผู้ให้บริการ ก็สามารถทำธุรกรรมทางการเงินได้

บรรณานุกรม

ฉิซชิสา จันทรมาลา. (2553). *ความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อการจัดการการท่องเที่ยว กรณีศึกษา การท่องเที่ยวเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ผุดผ่อง ตริบุบผา. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณภาพของการบริการและความภักดีต่อการบริการ*. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการโฆษณา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา ศาสตรา. (2553). *ความคาดหวัง การรับรู้จริง และความภักดีของนักศึกษาที่ใช้บริการหอพักนักศึกษามหาวิทยาลัยชินวัตร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- อภิรัตน์ จันตะนี. (2549). *สถิติและการวิจัยทางธุรกิจ*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Parasuraman, A., Berry, Leonard. L., & Zeithaml, Valarie A. (1985). A Conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of Marketing*, 49(4), pp. 41-50.

การประกันคุณภาพสำหรับการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์
ในมหาวิทยาลัยทางด้านเทคโนโลยีของไทย
QUALITY ASSURANCE FOR COMPUTER EDUCATION
AT THAILAND UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

ดร.วชิราพรรณ แก้วประพันธ์*

Dr.Wacheerapan Kaewprapan

ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท**

Dr.Settachai Chaisanit

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เน้นการประกันคุณภาพและการรับรองของโปรแกรมการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์สำหรับโลกยุคโลกาภิวัตน์ การตอบคำถามว่าอะไรคือระบบการประกัน / รับรองคุณภาพ ตลอดจนการปรับปรุงของโปรแกรมการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ และสถาบันการสอน จะสร้าง "คุณภาพเป็นศูนย์กลาง" ให้วัฒนธรรมการศึกษาได้ งานวิจัยนี้นำเสนอข้อเสนอแนะสำหรับกระบวนการคุณภาพตามขั้นตอนและเน้นความสำคัญเรื่องความรับผิดชอบต่อหลักฐานและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังได้ให้คำแนะนำถึงบทบาทของสถานศึกษาในการสร้างบัณฑิตด้านคอมพิวเตอร์อีกด้วย

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพ, โปรแกรมการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์, คุณภาพเป็นศูนย์กลาง

ABSTRACT

This research focuses on quality assurance and accreditation of the computer education programs in the globalized world. To answer the question, what is the assurance / guarantee and also how to improve the computer education and institutions. How to make the quality to teach the computer for "quality-centric culture of education". This paper suggests the quality processes and procedures and a greater emphasis on responsibility and evidence of continuous improvement, and advice on the role of education in creating a degree in computer.

Keywords: quality assurance, computer education, quality-centric culture of education.

---

*อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

** อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

บทนำ

เมื่อก่อนนักคอมพิวเตอร์ทำงานในห้องเล็ก ๆ ในบริษัท นักคอมพิวเตอร์จะทำงานด้านการออกแบบระบบหรือส่วนประกอบเพื่อตอบสนองความต้องการบางอย่างด้านคอมพิวเตอร์ ปัจจุบันนักคอมพิวเตอร์เป็นนักพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์พร้อมทั้งความรู้พื้นฐานด้านเทคนิค ต้องรอบรู้เรื่องเทคโนโลยีและพร้อมใช้แก้ปัญหาที่ไม่เคยพบมาก่อน เทคโนโลยีได้แทรกซึมเข้าไปอยู่ในชีวิตประจำวัน สังคมกลายเป็นสังคมฐานความรู้ แต่การเข้าถึงความรู้และการเจริญเติบโตด้านความรู้ยังอยู่ในอัตราต่ำ ปัจจุบันผู้สอนไม่จำเป็นต้องพบปะกับผู้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้อีกแล้ว เพราะมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย การสอนนักคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนวิธีเรียนวิธีสอนด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ในสภาพแวดล้อมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือนั้น “การเรียนรู้” มากกว่า “การสอน” แต่การจะวัดความรู้ความสามารถที่ได้คุณภาพหรือไม่ คงต้องมีการจัดการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการประกันคุณภาพการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในส่วนนี้

คุณภาพการศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์และการประกันคุณภาพเกี่ยวข้องกับคุณวุฒิของผู้ศึกษาและสมรรถนะวิชาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการทำงานของนักคอมพิวเตอร์ ดังนั้น มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การพิสูจนมาตรฐานต้องคำนึงถึงรูปแบบความหลากหลายของการศึกษาในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เป็นผู้ให้การรับรองมาตรฐานต้องมีวิธีการที่แตกต่างเพื่อการประเมินค่าของคุณภาพศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ รวมทั้งต้องมีความชัดเจนด้านมาตรฐานการตัดสินระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เป็นผู้ให้การรับรอง เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์ประสบความสำเร็จ

ความหมายของการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพและการรับรองคุณภาพมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพ ความมั่นใจในคุณภาพเกี่ยวข้องกับการตั้งวัตถุประสงค์ (West-Burham & Davies, 1994) ในขณะที่การเพิ่มประสิทธิภาพของคุณภาพเป็นการเน้นที่การเพิ่มมูลค่า (Jackson, 2002) ความท้าทายของการจัดหลักสูตรคือการจัดการที่มีคุณภาพ ในขณะที่ต้องสร้างความเชื่อมั่น ไปพร้อมกัน การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษาเป็นคำกว้าง ครอบคลุมการประเมิน การพิสูจนและตรวจสอบทั้งภายในและภายนอก รวมไปถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย การประกันคุณภาพคือการที่สถาบันการศึกษาสร้างความมั่นใจให้เกิดขึ้น โดยอ้างอิงเกณฑ์การพิสูจนมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้และนำไปเทียบกับค่าการประสบความสำเร็จทั้งที่เป็นมาตรฐานของชาติและมาตรฐานสากล ในด้านโอกาสของการเรียนรู้ กิจกรรม การวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชน ทุกอย่างต้องอยู่ในสถานะที่เหมาะสมและตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย

การศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์

หลักสูตรสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ในสถาบันอุดมศึกษาไทยมีความหลากหลาย จากรายงานโครงการพัฒนาหลักสูตรมาตรฐานกลางสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ระดับปริญญาตรี ระยะที่ 1 พ.ศ. 2549 สามารถนำมา

ประยุกต์และจำแนกสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ออกเป็น 5 สาขาวิชาหลัก ๆ คือ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

1. วิทยาการคอมพิวเตอร์หรือวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ (Computer Science: CS)
2. วิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Engineering: CE)
3. วิศวกรรมซอฟต์แวร์ (Software Engineering: SE)
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) หรือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information Technology and Communication: ICT)
5. คอมพิวเตอร์ธุรกิจ (Business Computer: BC) หรือระบบสารสนเทศทางธุรกิจ (Business Information System: BIS)

แนวทางในการจัดขอบเขตองค์ความรู้ของสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ สามารถกำหนดกรอบการจัดขอบเขตองค์ความรู้เป็น 5 ด้านหลัก ได้แก่ องค์การและระบบสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่องานประยุกต์ เทคโนโลยีและวิธีการทางซอฟต์แวร์ โครงสร้างพื้นฐานของระบบ ฮาร์ดแวร์และสถาปัตยกรรมคอมพิวเตอร์

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่ปรากฏในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) ได้แก่

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ถ่อมตนและทำหน้าที่เป็นพลเมืองดี รับผิดชอบต่อตนเอง วิชาชีพและสังคม
2. มีความรู้พื้นฐานในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถประยุกต์ได้อย่างเหมาะสมในการประกอบวิชาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูง
3. มีความรู้ทันสมัย ใฝ่รู้ และมีความสามารถพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคม
4. คิดเป็น ทำเป็น และเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบและเหมาะสม
5. มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น มีทักษะการบริหารจัดการและทำงานเป็นหมู่คณะ
6. รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
7. มีความสามารถในการใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ดี
8. มีความสามารถวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ ออกแบบ พัฒนา ติดตั้ง และปรับปรุงระบบคอมพิวเตอร์ให้สามารถแก้ไขปัญหาขององค์กรหรือบุคคลตามข้อกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมการทำงาน
9. สามารถวิเคราะห์ผลกระทบของการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ต่อบุคคล องค์กร และสังคม รวมทั้งประเด็นทางด้านกฎหมายและจริยธรรม
10. มีความสามารถเป็นที่ปรึกษาในการใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ในองค์กร
11. มีความสามารถบริหารระบบสารสนเทศในองค์กร
12. มีความสามารถในการพัฒนาโปรแกรมขนาดเล็กเพื่อใช้งานได้

สรุปว่า มาตรฐานการเรียนรู้ที่จะสะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ในคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ ใต้นั้น ต้องประกอบด้วย การมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมไปถึงทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ได้แก่

1. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ
2. การผลิตบัณฑิต
3. กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
4. การวิจัย
5. การบริการทางวิชาการแก่สังคม
6. การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
7. การบริหารและการจัดการ
8. การเงินและงบประมาณ
9. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 2, 4, 5 และ 6 มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำมาจัดทำเป็นโครงสร้างในการจัดการศึกษาทางด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อให้มีความสอดคล้องและตอบโจทย์ได้ทั้งสองฝ่าย โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารหลักฐานของสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ 3 สาขาวิชา ใน 2 มหาวิทยาลัย เพื่อตอบโจทย์การประกันคุณภาพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555 ดังนี้

องค์ประกอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ข้อที่	งานที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละของการใช้ หลักฐาน
องค์ประกอบที่ 2 การผลิตบัณฑิต			
ตัวบ่งชี้ที่ 2.6	2, 3	การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาสอน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์	100
	4, 6	การทำโครงการวิจัยทางด้าน คอมพิวเตอร์จนเกิดเป็นองค์ ความรู้ใหม่	33.33
	5 -7, 10	การจัดประสบการณ์ ภาคสนามหรือการฝึกงานใน สาขาคอมพิวเตอร์	100
	3, 4, 6, 7, 8, 9, 12	วิชาโครงการสำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 โดยจะต้องเน้น ขั้นตอนกระบวนการทางการ วิจัยให้ได้มาซึ่งวิธีการ แก้ปัญหาบางอย่างในองค์กรที่ ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์	100
ตัวบ่งชี้ที่ 2.7	7	สนับสนุนให้นักศึกษาเผยแพร่ ผลงานทางวิชาการในระดับ นานาชาติ โดยจัดทำแผน งบประมาณและมีผู้เชี่ยวชาญ ให้ความร่วมมือในการวิจัย	66.66
ตัวบ่งชี้ที่ 2.8	1, 9	รณรงค์เรื่องคุณธรรม จริยธรรมทางด้าน คอมพิวเตอร์โดยการจัด กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้าน การทำผิดกฎหมายทาง คอมพิวเตอร์	15.16
องค์ประกอบที่ 4 การวิจัย			
ตัวบ่งชี้ที่ 4.1	3	สนับสนุนอาจารย์ให้ทำงาน วิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ อันทันสมัยด้านสถาปัตยกรรม คอมพิวเตอร์และเครือข่าย แล้วนำผลที่ได้จากการวิจัย	15.16

องค์ประกอบการประกัน คุณภาพการศึกษา	คุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ข้อที่	งานที่เกี่ยวข้อง	ร้อยละของการใช้ หลักฐาน
		มาใช้ในการเรียนการสอน	
ตัวบ่งชี้ที่ 4.2	9-12	ให้นักศึกษาทำงานวิจัย โครงการที่ตอบโจทย์ปัญหา ขององค์กรหรือหน่วยงาน แล้วจัดทำองค์ความรู้เผยแพร่ ในรูปแบบวิชาการและ รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ	8.33
องค์ประกอบที่ 5 การบริการวิชาการ			
	10	จัดชั่วโมงให้คำปรึกษา แก่ชุมชนในเรื่องการใช้ คอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุง เป็นรายภาคการศึกษา	8.33
องค์ประกอบที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม			
	11, 12	จัดทำเว็บไซต์ หรือ Fanpage หรือโปรแกรมออกแบบ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม	66.66

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

มาตรฐานของการเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลกและหลักการที่ได้รับการรับรอง เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์สำหรับการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการเคลื่อนไหวของนักคอมพิวเตอร์ แม้ว่าความคืบหน้าบางอย่างจะได้รับการปฏิบัติในระดับภูมิภาค แต่การที่จะใช้กันทั่วโลกดูเหมือนจะยังเป็นอนาคตอันไกล การตั้งค่าการทำงานมาตรฐานและหลักการที่ได้รับการรับรองภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ในอนาคตนั้น สถาบันการศึกษามีบทบาทอย่างยิ่งในการส่งเสริมมาตรฐานและกำหนดหลักการเพื่อประโยชน์ของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคอมพิวเตอร์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเก็บข้อมูล ขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์ สุขสกุลชัย และ ดร.ช.ชง พวงสุวรรณ ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษา งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- _____. (2553). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- _____. (2554). *แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- Jackson, N. (2002). Principles to support the enhancement of teaching and student learning. *Educational Developments*, 3(1), pp. 1-6.
- West-Burham, J., & Davies, B. (1994). Quality management as a response to educational changes. *Studies in Educational Administration*, 60(winter), p. 49.

การพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
**THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY PACKAGER RIDDLES ABOUT
 DIPHTHONG THAI LEARNING AREAS FOR
 PRATHOMSUKSA ONE STUDENTS**

วรรณาสุ่มทอง*

Wanna Soomtong

ดร.เนติ เฉลยวาเรศ**

Dr.Neti Chalaywares

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยุพา ยิ้มพงษ์***

Asst.Prof.Yupa Yimpong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่อง คำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดโป่งแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ จำนวน 3 ชุด 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และการทดสอบที ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรม

---

*นักศึกษาลิขิตสุตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2555

**อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวูโสประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทาย, กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย, ภาษาไทย

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) develop the riddle activity package on Thai diphthongs for grade one students which met the efficiency standard at 80/80, 2) compare the ability to read-aloud Thai diphthongs of grade one students via the use of riddle activity package before and after using the package, and 3) investigate the attitudes of grade one students toward the riddle activity package on Thai diphthongs. The samples of the study were seventeen grade one students who studied in the second semester of the academic year 2011, Pongkae School, Lopburi Primary Educational Service Area 1. The samples were collected using simple random sampling method. The instruments used in this study were: 1) three versions of riddle activity, 2) lesson plans, 3) pre and post reading-aloud tests on Thai diphthongs which their reliability were at 0.927, and 4) pre and post program questionnaires which their the reliability were at 0.810. The collected data was analyzed by using mean, percentage, standard deviation, and *t*-test. The findings indicated that: 1) The efficiency of riddle activity package was higher than the standard 80/80, 2) the post reading-aloud test scores of the samples were higher than that of pre test at the statistically significant level of .05, and 3) grade one students attitudes toward the riddle activity package on Thai diphthongs were at the positive agree level.

Keywords: development of activity packager riddles about diphthong, Thai learning substance, Thai language.

บทนำ

จากรายงานการอ่านคล่องเขียนคล่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 พบว่านักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ปีการศึกษา 2551 ร้อยละ 7.25 ปีการศึกษา 2552 ร้อยละ 9.27 สาเหตุที่เป็นปัญหาคือ นักเรียนได้รับการฝึกอ่านออกเสียงไม่ชัดเจน ส่งผลให้การเขียนไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ (วิบูลย์ ศรีโสภณ, 2553) สอดคล้องกับผลการยกระดับ

คุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2554 ด้านการอ่านออกเสียงของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในศูนย์ศรมิตร พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงคำควบกล้ำไม่ชัดเจน สืบเนื่องมาจากขาดการฝึกฝน สภาพแวดล้อมของครอบครัวและชุมชนใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวันทั้งในและนอกสถานศึกษา ขาดความระมัดระวังในการออกเสียงคำควบกล้ำ สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของพ่อศรี แผ่นเงิน (2553) ที่กล่าวถึงปัญหาการสอนภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ว่าเกิดจากสาเหตุดังนี้ 1) การพูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ไม่ออกเสียงคำควบกล้ำจนเกิดความเคยชินและไม่ยอมออกเสียงคำควบกล้ำ 2) ผู้เรียนไม่รู้ว่าคำใดต้องออกเสียงควบกล้ำบ้าง 3) การออกเสียงคำควบกล้ำกับคำที่ไม่ออกเสียงคำควบกล้ำนั้น เวลาพูดออกมาแล้วความหมายไม่เปลี่ยนแปลง 4) ผู้เรียนออกเสียงคำควบกล้ำด้วยความยากลำบาก โดยเฉพาะคำที่มี ร ค ควบกล้ำ 5) ผู้เรียนพูดตามผู้ใหญ่ และ 6) ขาดสื่อการสอนการออกเสียงคำควบกล้ำ ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ ขาดการฝึกฝน ทำให้้ออกเสียงคำควบกล้ำได้ไม่ดี

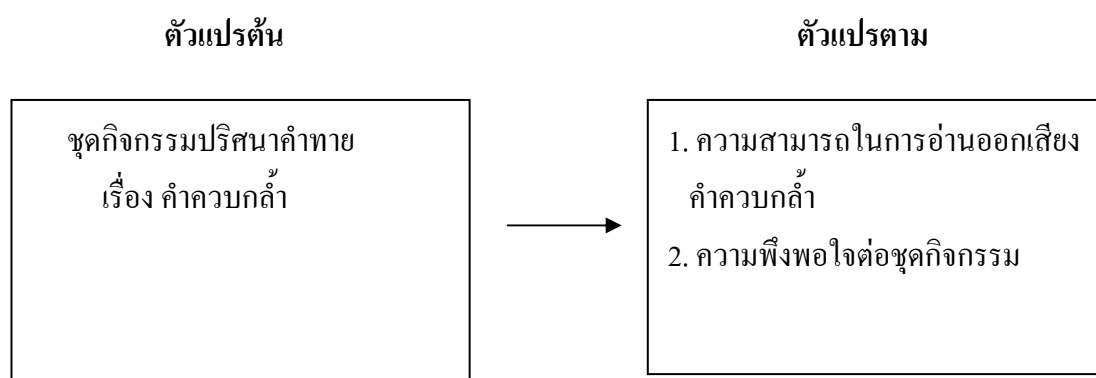
จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาวิธีการสอนโดยใช้สื่อการสอนหลากหลายรูปแบบเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ ได้แก่ การใช้ชุดกิจกรรมซึ่งมีข้อดีคือ ช่วยเร่งและกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียน พัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์เดียวกัน ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเอง กล้าแสดงออก แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง (บุญเกื้อ คอรวาเวช, 2545, หน้า 110-111) ดังผลการศึกษาของกัลยกร กัญจะ (2548, หน้า 85) ที่ศึกษาผลการใช้ชุดการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนทุกคนมีความเข้าใจในการอ่านต่ำสุดและสูงสุดอยู่ในช่วง ร้อยละ 80.00 ถึงร้อยละ 100 พฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน จะมีความสนใจและตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้น กล้าซักถาม กล้าแสดงออกและกล้าแสดงความคิดเห็น ตลอดจนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ส่วนพฤติกรรมในด้านการอ่าน มีลักษณะท่าทางในการอ่านหนังสือที่ถูกต้อง ด้านความคิดเห็น มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนและใช้เวลาในการอ่านแต่ละครั้งน้อยลง

จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่เริ่มต้นการฝึกทักษะการอ่านออกเสียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียงคำควบกล้ำที่ถูกต้องชัดเจน เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าออกเสียงไม่ชัดเจนหรือผิดพลาดไป จะทำให้ถ้อยคำที่พูดขาดความไพเราะ ความหมายของคำไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ฟังไม่เข้าใจความหมายหรือเข้าใจผิดพลาด ดังนั้นการออกเสียงคำควบกล้ำให้ถูกต้องแม่นยำจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องฝึกฝนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การแก้ปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วยชุดที่ 1 คำที่มี ร ควบกล้ำ ชุดที่ 2 คำที่มี ล ควบกล้ำ ชุดที่ 3 คำที่มี ว ควบกล้ำ การนำชุดกิจกรรมปริศนาคำทายมาใช้ประกอบการสอน จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ในการหาคำตอบ ภาพประกอบปริศนาคำทายเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ และใช้ประสบการณ์เพื่อหาคำตอบของคำควบกล้ำ และออกเสียงคำควบกล้ำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ เคยชิน ตลอดจนช่วยส่งเสริม

พัฒนาการในด้านการอ่านออกเสียงคำ ประโยค บทหรือยกรองได้ถูกต้องชัดเจน ทั้งยังเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียน รู้จักใช้ไหวพริบสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ส่งผลให้ผู้เรียนสนุกสนานเพลิดเพลินในการร่วม กิจกรรม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์น ไคค์ (Thorndike's classical connectionism) ซึ่ง เน้นการเรียนรู้ การฝึกฝน และฝึกการกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียน กับหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (one group pretest-posttest design) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ศูนย์จตุรมิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 12 โรงเรียน 88 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดโป่งแค สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำนวน 17 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่มจับสลาก จาก 12 โรงเรียน ให้เหลือ 1 โรงเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำ และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัยชี้แจงนักเรียนถึงวิธีการเรียนและบทบาทของผู้เรียน จุดประสงค์ในการเรียน และการวัดผลประเมินผล จากนั้นนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำมาทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 แผน ร่วมกับชุดกิจกรรม จำนวน 3 ชุด แล้วจึงทดสอบวัดความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง สุดท้ายจึงวัดความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ และทดสอบสมมติฐานด้วย t -test (dependent samples)

ผลการวิจัย

1. ภาพตัวอย่างชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ

อะไรเอ๋ย
กดหัวท่องป่อง

อะไรเอ๋ย
นั่นคืออะไร   ตีได้เสียงดัง
ตุ้มตะตุ้มปัง   เสียงดังกังวาน

2. ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ($E_1/E_2 = 89.23/89.25$)
3. ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ($E_1/E_2 = 89.23/89.25$) เนื่องจากชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ ผ่านขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เริ่มจากศึกษาเอกสารวิชาการ ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้อง พิจารณาการใช้ภาษา เนื้อหา สื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประเมินความสอดคล้องของชุดกิจกรรม ใช้ปริศนาคำทายเป็นสื่อการสอน ดังที่บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, หน้า 84) กล่าวว่า ผู้เรียนเรียนรู้ตามความสามารถ เรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้สื่อการสอนในรูปแบบของสื่อประสมให้

ตรงกับเนื้อหา ความสนใจและตามโอกาสที่เหมาะสม สื่อประสมในชุดกิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างรวดเร็ว เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ชุดกิจกรรมที่มีความชัดเจนสามารถสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ได้ตรงกัน ส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนตรงไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ การดำเนินการอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด จนเชื่อถือได้ว่าชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณิการ์ หุ่นทอง (2551, หน้า 83) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.11/86.11 ชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.00/89.60 ชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพ 80.20/89.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภานัน เอกธีรธรรม (2552, หน้า 135) ที่ศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ทั้ง 7 ชุด มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 87.78/81.78 5.19/80.89 87.41/80.89 85.71/80.67 85.71/82.67 87.78/81.78 และ 85.33/81.11 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 86.34/80.44

2. ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่อง คำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากชุดกิจกรรมการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้นักเรียนฝึกประสบการณ์การเรียนรู้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การนำปริศนาคำทายมาใช้ประกอบการสอน ฝึกคิดวิเคราะห์ในการหาคำตอบ ภาพประกอบของปริศนาคำทายจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนฝึกคิดวิเคราะห์ และใช้ประสบการณ์เพื่อหาคำตอบของคำควบกล้ำ และออกเสียงคำควบกล้ำซ้ำบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ เคยชิน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การสอนปริศนาคำทายมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ปริศนาคำทาย และใช้ประสบการณ์เพื่อหาคำตอบ ให้นักเรียน ฟัง พูด อ่าน และเขียนปริศนาคำทาย วาดภาพ และฝึกออกเสียง และศิวกานต์ ปทุมสูติ (2551, หน้า 195-199) กล่าวว่า คำที่มี ร ล ว ควบกล้ำเป็นคำที่อ่านออกเสียงยาก ต้องใช้เวลาและวิธีการฝึกฝนที่แตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละคน การออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้องชัดเจนจะช่วยพัฒนาการด้านการฟังและการเขียนได้เป็นอย่างดี ประสบการณ์ต่าง ๆ ในชุดกิจกรรม ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และโอกาสที่เอื้ออำนวยของแต่ละคน ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำได้ถูกต้องมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญนุทสน์ คงแกลง (2550, หน้า 97) ที่ศึกษาการอ่านออกเสียงโดยใช้เทปบันทึกเสียงที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร ล และคำควบกล้ำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านออกเสียงคำควบกล้ำโดยใช้เทปบันทึกเสียงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยธิดา แอบเนียม (2552, หน้า 95) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกหัดการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนแผนกสอง

ภาษา โรงเรียนคริสต์ธรรมศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่าจะแนบก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมปริศนาคำทายเรื่องคำควบกล้ำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้นำปริศนาคำทายที่มีภาพประกอบน่าสนใจ สวยงาม ตัวอักษรที่ชัดเจน เนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสนใจ จึงทำให้ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของผู้เรียนดีขึ้น ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมปริศนาคำทายอยู่ในระดับมาก ดังแนวคิดของซัยยงค์ พรหมวงษ์ และคณะ (2523, หน้า 103-105) ที่กล่าวว่า การเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ทราบผลการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานของตนเองว่าถูกหรือผิดอย่างไร ได้ทราบผลที่ทำให้เกิดการกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต ได้เรียนรู้ที่ละขั้นตอนตามความสามารถ และความต้องการของนักเรียนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของทิพย์วรรณ เตมียกุล (2550, หน้า 91) ที่ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ โจทย์ปัญหาจากชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ โจทย์ปัญหาจากชีวิต ประจำวัน มีความพึงพอใจในการเรียนทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจมาศ พลกล้าแหง (2551, หน้า 87) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกหัดเสริมทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำแนวคิดในการสร้างชุดกิจกรรมปริศนาคำทายไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนของครู ในรูปของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เอกสารประกอบการสอน และมีภาพประกอบที่มีสีสันสวยงาม จัดรูปแบบให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2. ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำในระดับชั้นที่สูงขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำอย่างต่อเนื่อง และนำไปบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

บรรณานุกรม

กรรณิการ์ Һุ่นทอง. (2551). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- กัลยกร กัญญา. (2548). *ผลการใช้ชุดการสอนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2523). ชุดกิจกรรมระดับประถมศึกษา. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพย์วรรณ เตมียกุล. (2550). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้โจทย์ปัญหาจากชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เอส. อาร์. พรินต์ติ้ง.
- เบญจมาศ พลกำแหง. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปิยธิดา แอบเนียม. (2552). *ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แผนกสองภาษา โรงเรียนคริสตธรรมศึกษา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ผ่องศรี แผ่นเงิน. (2553, 17 กรกฎาคม). ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา. สัมภาษณ์.
- เพ็ญนุทสน์ คงแกลง. (2550). *ผลการสอนอ่านออกเสียงโดยใช้เทปบันทึกเสียงที่มีต่อความสามารถในการอ่านออกเสียงพยัญชนะ ร ล และคำควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- วิบูลย์ ศรีโสภณ. (2553, 18 ธันวาคม). ศึกษาวิเคราะห์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. สัมภาษณ์.
- สิวกานท์ ปทุมสูติ. (2551). *เด็กอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ง่ายนิดเดียว* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: นวสาส์นการพิมพ์.
- ศุภานัน เอกธีรธรรม. (2552). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2536). *แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย (ปริศนาคำทาย)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

การใช้สื่อการสอนออนไลน์เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอน*

USING ONLINE-LEARNING TO DEVELOP THE TEACHING

วีรยุทธ สวัสดิ์กิจไพโรจน์**

Veerayut Sawatkitpiroth

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและศึกษาประสิทธิภาพของสื่อการสอนออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ จำนวน 35 ตัวอย่าง และบุคคลทั่วไป จำนวน 30 ตัวอย่าง สุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย สื่อการสอนออนไลน์ (online – learning) และแบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaire) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 33.8 และเพศหญิง ร้อยละ 66.2 ช่วงอายุสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามคือ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.8 ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนและการทำงาน ร้อยละ 100 โดยสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.8 รองลงมาคือสถานที่อยู่อาศัยหรือบ้าน คิดเป็นร้อยละ 35.4 ระยะเวลาการใช้บริการมากที่สุดคือ 11-20 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 63.1 ประสิทธิภาพสื่อการสอนออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในระดับดีมาก ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 ถึง 5.00 ตามมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน

คำสำคัญ: การเรียนออนไลน์

ABSTRACT

The aims of this research were to develop and investigate the efficiency of online learning media. The samples were divided into two groups: 1) 35 of students and lecturers from the faculty of Business Administration Rajamangala University of Technology Rattanakosin, and 2) 30 of outsiders. They were chosen by using the purposive sampling method. The instruments used in this study were online learning media and the questionnaire. The results showed that 33.80% of the samples were male and the rest were women. The age range of respondent was in 16-20 years old (50.8%). Those respondents used the computer

---

*ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

in their working and studying. In addition, the respondents agreed that they used the computer at school (100%) and at home (50.8%). The longest duration they used to be with the computer was 11-20 hours (63.1%). It could be concluded that the developed online learning media was effective as the average scores according to five standards were at 4.50-5.00.

Keyword: online learning.

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยจะเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหลัก เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศและเป็นมุมสะท้อนกลับให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของประชากรอันเกี่ยวโยงถึงเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม รวมถึงเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ เป็นสถานศึกษาที่มุ่งผลิตบุคลากรที่เป็นกำลังแรงงานของประเทศไทยให้มีความรู้เชิงวิชาชีพและเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานอย่างแท้จริง จึงถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะต้องปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ เพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและทรงคุณค่าได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางการศึกษาที่ดีเป็นหลัก

สถานการณ์ปัจจุบันในสังคมการเรียนรู้นานาชาติประเทศทั่วโลกต่างตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและมีบทบาทสำคัญที่ก่อให้เกิด “สังคมการเรียนรู้ (knowledge society)” อันนำไปสู่ “สังคมแห่งความคิด (thinking society)” เพราะในอนาคตจะวัดความเจริญทางสังคมจากอัตราการเรียนรู้ (metal literacy rate) และอัตราการรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองของคนในสังคมมากกว่าจะวัดจากอัตราการรู้หนังสือเพียงอย่างเดียว ดังนั้นสังคมที่มีความเจริญแล้ว ระบบการศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการคัดแยกคน เพื่อเข้าสู่การศึกษาที่สัมพันธ์กับอาชีพในอนาคต แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมมนุษย์กับระบบการศึกษาว่าเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มีวิชาภาคบังคับของสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ จึงมีนักศึกษาจำนวนมากเข้ามาเรียนวิชาภาคบังคับดังกล่าว จากการประเมินผลการเรียนทุกภาค การศึกษาพบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน จึงควรนำปัญหาของผู้เรียนมาศึกษาหาสาเหตุพร้อมทั้งแนวทางการแก้ไขและปรับปรุง จากการสังเกตและการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน พบว่า

1. ผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีต่อการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1
2. ผู้เรียนสามารถใช้คอมพิวเตอร์ทางการเรียนรู้ได้ในระดับปานกลาง
3. ผู้เรียนมีปัญหาในการเรียนและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
4. สื่อการเรียนการสอนขาดการบูรณาการเพิ่มรูปแบบในการนำมาประยุกต์ใช้ในการสอนอย่างเหมาะสม

5. ผู้เรียนต้องการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) ผ่านทางออนไลน์และสามารถเข้าถึงบนเรียนได้ตลอดเวลา

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงประโยชน์ของการนำสื่อการสอนออนไลน์มาเป็นสื่อการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ และคาดหวังถึงประโยชน์ที่จะได้รับคือ ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิสัยทัศน์การเรียนรู้ที่ดีและรู้ทันวิวัฒนาการที่ล้ำหน้าทางเทคโนโลยี พร้อมยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของเทคโนโลยีสารสนเทศตามกระแสตลาดโลกที่สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่าการใช้สื่อการสอนออนไลน์เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอน สามารถบริหารจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อันนำไปสู่การเรียนรู้ระดับสากล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและสังคมไทยผู้สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างและศึกษาประสิทธิภาพของสื่อการสอนออนไลน์สำหรับนักศึกษาและบุคคลทั่วไป

คำถามการวิจัย

ลักษณะประสิทธิภาพของสื่อการสอนออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาและบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) เป็นอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี และบุคคลทั่วไป จำนวน 230 คน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ จำนวน 35 คน และบุคคลทั่วไป จำนวน 30 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) สื่อการสอนออนไลน์ (online-learning) เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ประเมินประสิทธิภาพในการออกแบบสื่อการสอนออนไลน์ครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน ของสื่อการสอนออนไลน์คือ ลักษณะการจัดสื่อการสอนออนไลน์ เนื้อเรื่อง/หลักสูตร การเชื่อมโยงเนื้อหา การใช้ภาษา คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม 65 คน		
เพศ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
เพศชาย	22	33.8
เพศหญิง	43	66.2
อายุ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
อายุระหว่าง 16-20 ปี	33	50.8
อายุระหว่าง 21-25 ปี	30	46.1
อายุระหว่าง 26-30 ปี	2	3.1
ระดับการศึกษาและการใช้ประโยชน์	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
ปริญญาตรี	65	100
คณะบริหารธุรกิจ	65	100
ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนและการทำงาน	65	100
สถานที่ใช้บริการ	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
บ้าน	23	35.4
สถานศึกษา	33	50.8
สถานที่สาธารณะ	9	13.8
วัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ
การศึกษา	48	73.8
การสืบค้นข้อมูล	10	15.4
การบันเทิง	7	4.6

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.2 และเพศชาย ร้อยละ 33.8 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามคือ อายุ 16-20 ปี ร้อยละ 50.8 อายุ 21-25 ปี ร้อยละ 46.1 และอายุ 26-30 ปี ร้อยละ 3.1 ตามลำดับ ระดับการศึกษาปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนและการทำงาน ร้อยละ 100 โดยมีสถานศึกษาเป็นสถานที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 50.8 รองลงมาคือสถานที่อยู่อาศัยหรือบ้าน ร้อยละ 35.4 และสถานที่สาธารณะ ร้อยละ 13.8 ตามลำดับ ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา ร้อยละ 73.8 รองลงมาเพื่อการสืบค้นข้อมูล ร้อยละ 15.4 และเพื่อการบันเทิง ร้อยละ 4.6 ตามลำดับ ระยะเวลาการใช้บริการมากที่สุดคือ 11-20 ชั่วโมง ร้อยละ 63.1 รองลงมาคือ 21-30 ชั่วโมง ร้อยละ 24.6 และมากกว่า 30 ชั่วโมง ร้อยละ 10.8 ตามลำดับ

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อการสอนออนไลน์ สำหรับนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ตามมาตรฐาน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ลักษณะการจัดสื่อการสอนออนไลน์ เนื้อเรื่อง/หลักสูตร การเชื่อมโยงเนื้อหา การใช้ภาษา คุณค่า และประโยชน์ที่ได้รับ พบว่ามีประสิทธิภาพในระดับดีมาก สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความคาดหวังที่ตั้งไว้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการเรียนการสอนที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของรายวิชานั้น ๆ บุคคลทั่วไป นักเรียนและนักศึกษา สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและทางปฏิบัติที่แต่ละบุคคลสนใจมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้

อภิปรายผล

ประสิทธิภาพของสื่อการสอนออนไลน์วิชาการ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1 (Computer Programming 1) มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน 4.85 อยู่ในระดับดีมาก มีหลักการครอบคลุมมาตรฐานทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ลักษณะการจัดสื่อการสอนออนไลน์ เนื้อหาประกอบด้วย ข้อความ และภาพวิดีโอ PowerPoint จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Facebook โดยผู้สอน ผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทุกคนสามารถติดต่อ ปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ

2. ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเลือกบทเรียนที่ต้องการศึกษาเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง

3. สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาผ่านทาง Facebook โดย URL และ QRCode_computer 1 เมื่อเข้าสู่ระบบ

4. การใช้ภาษา ใช้ภาษา C ในการเขียนโปรแกรมและกำหนดคำสั่งต่าง ๆ อย่างมีเงื่อนไข

5. คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับคือ คุณค่าแห่งคลังปัญญาในการเรียนรู้ที่ไม่มีวันหยุดนิ่งทางการศึกษา ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเรียนและลดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม อาทิ ลดการใช้กระดาษ ลดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง ในการเดินทางมาเรียน เป็นต้น

ดังนั้นการใช้สื่อการสอนออนไลน์จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพราะตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคนได้ ซึ่งแต่ละคนก็มีวิธีการเรียนที่ไม่เหมือนกัน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ซึ่งเป็นจุดเด่นอีกอย่างหนึ่งของสื่อการสอนออนไลน์

นอกจากนี้ จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ช่วยให้ผู้เรียน สนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบทเรียนมีเนื้อหาที่เป็นข้อความ ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ เพลงประกอบ มีแบบฝึกหัด แบบทดสอบ สร้างรูปแบบให้ผู้เรียนมีอิสระที่จะเลือกเรียนเนื้อหาในบทใดก่อนก็ได้ภายใต้เงื่อนไขของปุ่มต่าง ๆ ส่งผลให้บทเรียนมีความน่าสนใจและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ บทเรียนมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

ควรสนับสนุนให้มีการใช้สื่อการสอนออนไลน์เป็นสื่อพัฒนาการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาทุกระดับชั้น เพื่อเสริมประสิทธิภาพในการเรียนการสอนให้สูงขึ้น และยังส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลาที่ต้องการด้วย

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.ผ่องพักตร์ พิทยพันธุ์ ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท และคณะ ที่อำนวยความสะดวก ติดต่อประสานงาน พร้อมให้คำปรึกษา ตลอดจนกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่กรุณาเสียสละเวลาสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบคุณท่านอธิการบดีและทีมผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย

บรรณานุกรม

- ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2541). *คอมพิวเตอร์ช่วยสอน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทักษิณา สวานานนท์. (2529). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน CAI. *คอมพิวเตอร์รีวิว*, 3(กันยายน), หน้า 56-67.
- บุปผชาติ ทัพทิกรณ์. (2538). มัลติมีเดียปฏิสัมพันธ์. *สสวท*, 23(90), หน้า 25-38.
- Alessie, S. M., & Trollip, S. R. (1985). *Computer-based instruction: Methods and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Barrows, Howard S., & Tamblyn, Robyn M. (1980). *Problem-based learning: An approach to medical education*. New York, NY: Springer Publishing Company.
- Delisle, robert. (1997). *How to use problem-based learning in the classroom*. Alexandria,VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Keefe, J. W. (1978). *School applications of learning style concept in student learning style: Diagnosing and prescribing programs*. Reston, VA: National Association of Secondary School Principals.
- Rendall, Lisa Tell. (2001). *The Effectiveness of a computer-based instruction program: A comparative study*. Philadelphia, PA: Temple University.

ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยง
คณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ
ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

EFFECTS OF LEARNING ACTIVITIES WITH PROBLEM SOLVING PROCESS BY
THE CONNECTION OF MATHEMATICS AND REAL WORLD SITUATIONS ON
RATIO AND PERCENT OF THEIR LEARNING ACHIEVEMENT

ศุขทรัพย์ ลิงห์พรหม*

Suksab Singprom

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหัททยา รัตนะมงคลกุล**

Asst.Prof. Dr.Sahattaya Rattanamongkonkul

ดร.พรทิพย์ โรจน์ศิริพิศาล***

Dr.Porntip Rojsiraphisal

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่มอบหมายบทบาททางการเรียน เมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับเดียวกัน ระหว่างกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่มอบหมายบทบาททางการเรียน เมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงเหมือนกัน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน โดยในแต่ละกลุ่มประกอบด้วยผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงและต่ำ อย่างละ 15 คน โดยกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนแบบมอบหมายบทบาท กลุ่ม

* นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ปีการศึกษา 2555

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** อาจารย์ประจำภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทดลองที่ 2 เรียนแบบไม่มอบหมายบทบาท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t -test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่มอบหมายบทบาททางการเรียน เมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับเดียวกันระหว่างกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่มอบหมายบทบาททางการเรียนเมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กระบวนการแก้ปัญหา, การเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

In this study, learning activities were designed for problem solving process connecting mathematics and real world situations on the subject of ratio and percent. The purposes of this research were to: 1) compare mathematics learning achievement of students between Role and Non-Role assignment learning groups through the learning activity, and 2) compare mathematics learning achievement of students with the same level of mathematics learning achievement between role and non-role assignment learning groups learned through the learning activity. Samples were sixty 8th grade students which were divided into two experimental groups with thirty students in each group. Students were classified into three groups by their mathematics learning achievement (high-medium-low). Fifteen students from high and low mathematics learning achievement were selected into each group. The first group learned the subject through the activity with a role assignment and the second group learned the subject through the activity without a role assignment. Research tools were a set of lesson plans for problem solving process connecting mathematics and real world situation and the achievement tests. The data were analyzed using arithmetic mean, standard deviation and t -test independent of variance. Results were summarized as follows: 1) The achievement of students learned through the activity with a role assignment learning group and a non-role assignment were statistical different at significant level of .05, and 2) The achievement of students with the same level of mathematics learning achievement learned through the activity with a role assignment and a non-role assignment were statistical different at significant level of .05.

Keywords: problem solving process, connection of mathematics and real world situations, mathematics learning achievement.

บทนำ

การดำเนินชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สิ่งสำคัญที่บุคคลพึงมีคือความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ การที่บุคคลจะสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างหลากหลายได้ จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นระบบและสม่ำเสมอ ถึงแม้คำตอบของปัญหาของหลายคนจะเหมือนกัน แต่วิธีการคิดและการให้เหตุผลอาจแตกต่างกันไป อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ให้นักเรียนมีทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่เน้นความสามารถในการแก้ปัญหาและการใช้เหตุผล แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการแก้ปัญหาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ต้องอาศัยทักษะและกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ แม้ว่าการเรียนแบบแก้ปัญหาจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ แต่การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาคณิตศาสตร์ในห้องเรียนกับคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันอาจทำให้ผู้เรียนไม่รู้ถึงคุณค่าของการเรียนคณิตศาสตร์อย่างแท้จริง ซึ่งกระบวนการเชื่อมโยงจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาคณิตศาสตร์ในห้องเรียนได้ดีขึ้น และมองเห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์ในแง่ของการนำไปใช้กับศาสตร์อื่นได้ (อัมพร ม้าคนอง, 2547, หน้า 101) นอกจากนี้พร้อมพรรณ อุดมสิน (2544, หน้า 15) ได้กล่าวไว้ว่า การฝึกแก้ปัญหาในสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์จะเป็นการเตรียมตัวให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาที่คล้ายคลึงกับในโลกจริงโดยการจำลองสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ในโลกจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกฝน ซึ่งเป็นการเสริมให้เห็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์ในชีวิตจริง กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนต่ำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นคือการจัดให้นั่งคู่กับเด็กเรียนเก่ง เพื่อให้เด็กเรียนเก่งช่วยเหลือด้วยการสอนหรือการอธิบาย ทำให้นักเรียนที่เรียนอ่อนกว่ามีกำลังใจที่จะเรียน กล้าที่จะพูดหรือซักถามปัญหาที่ตนเองไม่เข้าใจหรือสงสัยโดยไม่ต้องกลัว และยังทำให้ผู้เรียนที่สอนเพื่อนเข้าใจเรื่องที่ตนสอนหรืออธิบายมากขึ้น (ทิสนา เขมมณี, 2545, หน้า 46)

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ในชีวิตจริงด้วยกระบวนการทางคณิตศาสตร์ และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนคณิตศาสตร์ เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการดังกล่าวร่วมกับการมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้แก่ผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางคณิตศาสตร์ต่างกันจะช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จนเกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ระหว่างกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่ถูกมอบหมายบทบาททางการเรียน เมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับเดียวกัน ระหว่างกลุ่มที่ถูกมอบหมายบทบาทและไม่ถูกมอบหมายบทบาททางการเรียน เมื่อเรียนด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน จากนักเรียน 155 คน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทพราชวิทยา จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยนำคะแนนรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานของภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ของนักเรียนทั้งหมดมาคิดเป็นคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ โดยนักเรียนที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ 67-100 ถือเป็นนักเรียนกลุ่มสูง จำนวน 30 คน นักเรียนที่มีคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ 1-33 ถือเป็นนักเรียนกลุ่มต่ำ แบ่งนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มละ 15 คน แล้วนำนักเรียนกลุ่มสูงและต่ำมารวมกัน กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 60 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ จำนวน 18 คาบ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ฉบับ เป็นแบบทดสอบแบบคู่ขนาน ฉบับละ 30 ข้อ
3. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 1 ซึ่งมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.35 - 0.75 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.25 - 0.65 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90
4. ดำเนินการทดลองโดยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มเข้ารับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตเรื่องอัตราส่วนและร้อยละ สัปดาห์ละ 3 คาบ จำนวน 6 สัปดาห์ ทั้งนี้กลุ่มทดลองที่ 1 เข้ารับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการมอบหมายบทบาท (ครูผู้สอนระบุหน้าที่ให้แก่ผู้เรียนแต่ละคนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ) และกลุ่มทดลองที่ 2 เข้ารับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการไม่มอบหมายบทบาท (ครูผู้สอนไม่ได้ระบุหน้าที่ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนจะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง)
5. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับที่ 2 ซึ่งมีค่าความยาก (p) ระหว่าง 0.35 - 0.78 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.37 ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 - 0.70 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.45 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90

6. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าทางสถิติประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งมีคะแนนเต็ม 30 คะแนน พบว่ากลุ่มที่มอบหมายบทบาทมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มอบหมายบทบาท เท่ากับ 3.74 โดยกลุ่มที่มอบหมายบทบาทมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนเท่ากับ 24.17 และ 3.64 และกลุ่มที่ไม่มอบหมายบทบาทมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังเรียนเท่ากับ 20.43 และ 5.08

2. ผู้เรียนที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ระดับเดียวกันในกลุ่มที่มอบหมายบทบาท มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มอบหมายบทบาท โดยผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในกลุ่มที่มอบหมายบทบาทมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ระดับสูงและต่ำ เท่ากับ 2.46 และ 5.00 ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกระบวนการแก้ปัญหาเป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สร้างแบบจำลองจากสถานการณ์ในชีวิตจริง ขั้นที่ 2 สร้างแบบจำลองในชั้นเรียน ขั้นที่ 3 สร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ และขั้นที่ 4 สรุปหรือหาผลลัพธ์หรือคำตอบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์ในการแก้ปัญหาด้วยการนำความรู้ที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับเรื่องที่เรียน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างมีความหมายในบริบทของการเรียนรู้ในชีวิตจริง ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การตีความ การให้เหตุผล การสื่อสาร การทำงานกลุ่ม ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาวิธีการและคำตอบด้วยการอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม ผู้เรียนเข้าใจที่มาของหลักการนั้น ๆ ด้วยตนเอง และรู้ว่าความรู้ทางคณิตศาสตร์เป็นสิ่งที่มีความสามารถประยุกต์ความรู้ทางคณิตศาสตร์สู่การเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน และจากการสังเกตระหว่างดำเนินการทดลองพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีเหตุผล และมีการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริง จึงมีการนำคณิตศาสตร์มาสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน เป็นการบูรณาการความรู้ทางคณิตศาสตร์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น สอดคล้องกับอนันตนิจ โปธิ์ถาวร (2547, หน้า 97) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโลกจริงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมบรรยากาศของการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับสูงมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้ถูกต้องและรวดเร็วกว่าผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับต่ำ เนื่องจากมีความสนใจกระตือรือร้น ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีความพยายามที่จะเรียนรู้ พร้อมทั้งมีความรู้พื้นฐานที่ดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับต่ำ สอดคล้องกับยุพิน พิพิธกุล (2539, หน้า 475-476) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงเป็นนักเรียนที่แสดงวิธีการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นลำดับขั้นตอน มีความจำดี จับประเด็นปัญหาได้เร็ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แตกต่างจากบุคคลอื่น กระตือรือร้น เรียนรู้ด้วยความสนใจและสนุกสนาน มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่และความรู้ที่มีอยู่ สามารถถ่ายทอดความรู้และรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำจะไม่มีความตั้งใจในการเรียนหรือมีเพียงระยะเวลาสั้น ๆ ขาดแรงจูงใจ ไม่มีความอดทน และเข้าใจสิ่งที่เรียนตามธรรมชาติยาก

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงที่มีรูปแบบการมอบหมายบทบาทแตกต่างกันครั้งนี้ ได้จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 6 คน ประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ระดับสูง จำนวน 3 คน และระดับต่ำ จำนวน 3 คน ละครัน เพื่อให้ผู้เรียนที่เรียนเก่งช่วยเหลือผู้เรียนที่เรียนอ่อนให้มีระดับความสามารถทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับโฆนิต จตุรัสวัฒนากุล (2543, หน้า 98) ที่ศึกษาผลการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับความสามารถต่างกัน พบว่านักเรียนทุกระดับความสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนในระดับเดียวกันที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จึงอาจสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงด้วยการมอบหมายบทบาทและไม่มอบหมายบทบาทให้แก่ผู้เรียน จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้น ทั้งนี้เมื่อมีการมอบหมายบทบาทให้แก่ผู้เรียน จะทำให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพดีขึ้นกว่าการไม่มอบหมายบทบาท อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มแบบลดความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน ได้ช่วยเหลือ ฟังพาทอาศัยกัน ส่งผลให้การแก้ปัญหากลุ่มประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ Adam & Hamm (1990, p. 33) ที่กล่าวว่า การแก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหามากกว่าการแก้ปัญหาเพียงลำพังคนเดียว

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาโดยการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์กับสถานการณ์ในชีวิตจริงในหัวข้ออื่น ๆ โดยออกแบบสถานการณ์และปัญหาให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและลักษณะของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- โหมยิต จตุรัสวัตตนากุล. (2543). *ผลของการเรียนแบบร่วมมือโดยใช้เทคนิคการสอนเป็นกลุ่มที่ช่วยเหลือเป็นรายบุคคลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการถ่ายโยงการเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีระดับความสามารถต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา เขมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โครงการการเผยแพร่การสอนกลุ่มสัมพันธ์.
- พร้อมพรรณ อุดมสิน. (2544). *การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุพิน พิพิธกุล. (2530). *การสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันตนิจ โพธิ์ถาวร. (2547). *ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในโลกจริงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัมพร ม้าคนอง. (2547). การพัฒนาทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์. ใน พร้อมพรรณ อุดมสิน และ อัมพร ม้าคนอง (บรรณาธิการ), *ประมวลบทความหลักการและแนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์* (หน้า 94-109). กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- Adams, D. M., & Hamm, M. E. (1990). *Cooperative learning: Critical thinking and collaboration across the curriculum*. Springfield, IL: Charles C. Thomas.

การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัข
เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ด

**THE STUDY OF DOG'S OWNER BEHAVIOR AND NEEDS FOR
DEVELOPMENT OF DRIED CANINE FOOD PRODUCT**

สุทธยาณ์ มณีพันธุ์*

Suttaya Maneepan

ทานตะวัน พิรักษ์**

Tantawan Pirak

รองศาสตราจารย์กมลวรรณ แจ่มชัด***

Assoc.Prof.Kamolwan Jangchud

จุฬาลักษณ์ จารุณูช****

Chulaluck Charunuch

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ด โดยศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัข ด้วยวิธีการอภิปรายกลุ่มและการออกแบบสอบถามกับผู้เลี้ยงสุนัขที่ให้อาหารสุนัขชนิดเม็ดเป็นประจำ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน และ 250 คน ตามลำดับ นำมาซึ่งข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการและแก้ไขปัญหาของผู้บริโภค โดยเกิดเป็นแนวคิดผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดเพื่อดูแลระบบทางเดินอาหาร สำหรับสุนัขสายพันธุ์ขนาดกลางช่วงอายุโตเต็มวัย โดยการเติมสารโปรไบโอติก และพรีไบโอติก คุณค่าทางโภชนาการสูง มีการป้องกันการเกิดกลิ่นหืนในผลิตภัณฑ์ระหว่างการเก็บ เม็ดอาหารกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร รสไก่และตับ บรรจุในถุงซิปล็อค ขนาดบรรจุ 3-7 กิโลกรัม มีสถาบัน

---

* นิสิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร คณะอุตสาหกรรมเกษตร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**** นักวิจัยเชี่ยวชาญ ระดับ 9 สถาบันคั้นคว่ำและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่เกี่ยวข้องรับรองคุณภาพว่ามีประโยชน์ต่อสุขภาพของสุนัขตามที่แจ้งไว้และมีความปลอดภัย เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

คำสำคัญ: การพัฒนาผลิตภัณฑ์, อาหารสุนัขชนิดเม็ด

ABSTRACT

The development of dried canine food product was conducted by a study of dog's owner behavior and needs. The study used focus group discussion (2 groups, 8 persons per group) and questionnaires (250 copies) with dog's owner who always feed their dog through dried canine food to collect data. The results were summarized and used in developing products as consumer needs and resolving the consumer's problems. The developed product concept from consumer is designed to be dried canine food product with gastrointestinal care for medium adult dog fortified with probiotic and prebiotic. The product was also designed to contain high nutrients, prevent rancidity during storage, have diameter of pellet size about 1 cm. with chicken and liver flavor and pack in 3-7 kg. Ziploc bag. The quality of dried canine food products was guaranteed by certified laboratory that it safe and beneficial for dog's health to increase consumer confidence in the product.

Keywords: product development, dry canine food.

บทนำ

อุตสาหกรรมอาหารสัตว์เลี้ยงนับเป็นธุรกิจที่มีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากหลายปัจจัยสนับสนุน โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของจำนวนสัตว์เลี้ยง ปัจจุบันธุรกิจสัตว์เลี้ยงมีมูลค่ารวมราว 10,000 ล้านบาท แบ่งเป็นผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์เลี้ยงทั้งอาหารเม็ดและอาหารกระป๋องมูลค่า 7,000 ล้านบาท และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ มูลค่า 3,000 ล้านบาท (ไม่นับรวมธุรกิจการเพาะพันธุ์สุนัข) โดยประเทศไทยนับเป็น 1 ใน 3 ประเทศที่มีการขยายตัวเร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีปริมาณการส่งออกอาหารสัตว์เลี้ยงเป็นอันดับ 5 ของโลก (ซึ่งธุรกิจสัตว์เลี้ยงไทยก็คึกคัก, 2555) จากลักษณะการเลี้ยงที่เปลี่ยนแปลงไปและการให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพของสุนัขเป็นเหตุผลให้เจ้าของสุนัขเปลี่ยนมาใช้อาหารสุนัขสำเร็จรูปเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ตลาดอาหารสัตว์เลี้ยงและแนวโน้มผลิตภัณฑ์มีความใกล้เคียงกับอาหารของมนุษย์มากขึ้น อีกทั้งเจ้าของสุนัขยินดีที่จะลงทุนเพื่อซื้อผลิตภัณฑ์ที่ดีและมีประโยชน์ให้กับสุนัขของตน ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภคยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นการพัฒนา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค มีการใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ เพื่อเปลี่ยนแนวความคิดไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเทคโนโลยี ซึ่งมีความซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ ความรู้พื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมเกษตร และบูรณาการความรู้เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานและตรงตามความต้องการของผู้บริโภค การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยวิธีการที่เป็นระบบประกอบด้วย 1. การจำแนกและการคัดเลือกโอกาส (opportunity identification and selection) 2. การริเริ่มโครงการ (project set-up) 3. การสร้างและคัดเลือกความคิดผลิตภัณฑ์ (product idea generation and screening) 4. การพัฒนาและทดสอบแนวคิดผลิตภัณฑ์ (product concept development and testing) 5. การพัฒนา (development) 6. การวางแผนการตลาดและการนำผลิตภัณฑ์ออกสู่ตลาด (marketing plan and product launching) และ 7. การจัดการวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (product life cycle management) (หทัยรัตน์ ริมศิริ, 2552, หน้า 22-38) การศึกษาผู้บริโภคเชิงคุณภาพ (qualitative consumer testing) เป็นวิธีการในช่วงต้นของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยข้อมูลในการอภิปรายกลุ่ม ซึ่งเป็นหนึ่งในเทคนิคการสร้างแนวความคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ อีกทั้งยังทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของผู้บริโภค คำศัพท์ต่าง ๆ ที่ผู้บริโภคใช้ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการศึกษาผู้บริโภคเชิงปริมาณ (quantitative consumer testing) อันเป็นวิธีการที่นักพัฒนาผลิตภัณฑ์นำมาใช้เพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นไปตามที่ผู้บริโภคต้องการ การสำรวจผู้บริโภคมีประโยชน์อย่างมากในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้ทราบข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภค พฤติกรรมการใช้/ซื้อ ความคิดเห็น ทศนคติที่มีต่อผลิตภัณฑ์ สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อบกพร่องของผลิตภัณฑ์ในปัจจุบันและประเมินความจำเป็นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ สามารถวางแผนรูปแบบเฉพาะ ขนาดและราคาของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง (เพ็ญขวัญ ชมปรีชา, 2552, หน้า 88-105)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัขต่ออาหารสุนัขชนิดเม็ด นำไปสู่การสร้างและคัดเลือกความคิดผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาผู้บริโภคเชิงคุณภาพโดยการอภิปรายกลุ่ม (focus group discussion) เพื่อศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย คือกลุ่มผู้เลี้ยงสุนัขที่ให้ผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดเป็นอาหารหลักแก่สุนัขจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยอภิปรายในด้านพฤติกรรมการใช้ ปัญหาและความคิดเห็น จดบันทึกและ

รวบรวมข้อมูลที่ได้มา ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ แก้ไข/ปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค และสร้างแบบสอบถามสำหรับการศึกษาผู้บริโภคเชิงปริมาณ

2. ศึกษาผู้บริโภคเชิงปริมาณ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามผู้เลี้ยงสุนัขที่ให้ผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดเป็นอาหารหลักแก่สุนัข จำนวน 250 คน เก็บข้อมูลที่โรงพยาบาลสัตว์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน และคลินิกรักษาสัตว์เลี้ยง นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงความถี่ของแต่ละรายการ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณจำนวนตัวอย่างจากประชากรเป้าหมาย (Cooper & Schindler, 1998) ดังนี้

$$n = z^2PQ/d^2$$

โดยที่ P = สัดส่วนของประชากรที่คาดว่าจะสนใจซื้อผลิตภัณฑ์

$$Q = 1-P$$

z = ความเชื่อมั่นที่กำหนด

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้น

$$n = (1.96^2 \times 0.2 \times 0.8) / 0.05^2 = 246$$

3. การสำรวจผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดทางการค้าที่ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์เลี้ยง โรงพยาบาลสัตว์ ร้านจำหน่ายสินค้าลดราคาขนาดใหญ่ และห้างสรรพสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาผู้บริโภคเชิงคุณภาพ ผู้เลี้ยงสุนัขนิยมให้อาหารสุนัขรสเนื้อ ดับ และไก่ ความถี่ในการให้อาหารคือ ทุกวัน, 2-3 ครั้ง/อาทิตย์ และ 1 ครั้ง/อาทิตย์ ให้อาหารพอดีกับที่สุนัขต้องการและใส่ไว้ในชามอาหารตลอดเวลา ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขมากกว่า 1 ครั้ง/เดือน และ 1 ครั้ง/2-3 เดือน ขนาดบรรจุที่ซื้อคือ 1 กิโลกรัม, 3-7 กิโลกรัม และ 10-20 กิโลกรัม สถานที่ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขคือ โรงพยาบาลสัตว์ ร้านขายสินค้าขนาดใหญ่ ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์เลี้ยง และห้างสรรพสินค้า เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา คือ ความชอบของสุนัข ความมั่นใจในตราสินค้า คุณค่าทางโภชนาการ แพทย์แนะนำ และราคา จุดประสงค์ในการเลือกให้อาหารสุนัขชนิดเม็ดสำเร็จรูปคือ ความสะดวกและคุณค่าทางโภชนาการที่ครบถ้วน ปัญหาที่พบในผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดคือ เกิดกลิ่นเหม็นหืน เม็ดนิ่มในระหว่างการใส่และสุนัขเบื่อรสชาติเดิม ต้องการให้มีการพัฒนาอาหารสุนัขเพื่อสุขภาพและป้องกันโรคต่าง ๆ เช่น โรคพยาธิหัวใจ ไต ผิวหนัง และระบบทางเดินอาหาร ช่วยบำรุงขน ป้องกันเห็บหมัด เป็นอาหารโปรตีนและพลังงานสูง ไขมันต่ำ แคลเซียมสูง บำรุงกระดูก ความคาดหวังต่อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขที่ผ่านการพัฒนา คือ มีสถาบันที่เกี่ยวข้องรับรองคุณภาพและความปลอดภัย คุณภาพเหมาะสมกับราคา มีบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันการเสื่อมคุณภาพของเม็ดอาหาร ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมคือ ในผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดขนาดบรรจุ 15-20 กิโลกรัม ควรมี

หลายรสชาติ เป็นซองขนาดเล็กสำหรับให้สุนัขในแต่ละครั้ง เป็นถุงซิปล็อค มีซามหรือซ็อนตวงไว้ในถุงอาหาร และไม่เกิดกลิ่นหืนเมื่อเก็บไว้เป็นระยะเวลานาน

2. จากการศึกษาผู้บริโภคเชิงปริมาณ โดยเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดเพื่อสุขภาพ ด้านการดูแลระบบทางเดินอาหารของสุนัขพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ร้อยละ 66 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.80 เลี้ยงสุนัขสายพันธุ์ขนาดกลาง ร้อยละ 51.04 อายุของสุนัข 1-7 ปี ร้อยละ 74 ความถี่ในการให้อาหารสุนัขชนิดเม็ดคือ ให้อาหารทุกวัน ร้อยละ 78.80 ลักษณะการให้อาหารคือ ให้อาหารพอดีต่อการกิน 1 ครั้ง ร้อยละ 51.60 ความถี่ในการซื้ออาหารสุนัขคือ 1 ครั้ง/เดือน ร้อยละ 43.60 สถานที่ซื้อคือ ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์สำหรับสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 44.80 รสชาติอาหารสุนัขคือ รสไก่และตับ ร้อยละ 41.60 ขนาดบรรจุที่เลือกซื้อคือ ขนาด 3.1-7 กิโลกรัม/ถุง ร้อยละ 32.03 เหตุผลในการเลือกซื้อคือ เลือกจากคุณค่าสารอาหารที่ครบถ้วน ร้อยละ 51.20 หลักเกณฑ์ที่ผู้เลี้ยงสุนัขใช้ในการเลือกซื้อคือ คุณค่าสารอาหาร ร้อยละ 19.79 ความชอบของสุนัข ร้อยละ 16.64 ความปลอดภัย ร้อยละ 16.06 ราคาที่เหมาะสม ร้อยละ 14.59 ความมั่นใจในตราสินค้า ร้อยละ 13.01 ความสะดวกในการซื้อ ร้อยละ 12.23 และลักษณะของสินค้าที่ดึงดูดใจ ร้อยละ 7.67 ลักษณะการซื้อสินค้าคือ ซื้อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดเดิมเป็นประจำ ร้อยละ 70.80 ความสนใจต่อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขที่เน้นการดูแลสุขภาพของสุนัขคือ มีความสนใจลักษณะที่สำคัญของผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขที่ผ่านการพัฒนา ร้อยละ 90 คุณค่าสารอาหาร ร้อยละ 44.74 ความชอบและการยอมรับของสุนัข ร้อยละ 35.78

3. จากการศึกษาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดทางการค้า โดยการสำรวจผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขสำเร็จรูปชนิดเม็ดที่มีวางจำหน่ายตามร้านจำหน่ายอาหารและอุปกรณ์สัตว์เลี้ยง (pet shop) ร้านขายสินค้าขนาดใหญ่ โรงพยาบาลสัตว์ และร้านสะดวกซื้อ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ามีตราสินค้าผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดสำเร็จรูปมากกว่า 30 ตราสินค้า จำแนกเป็นหลายประเภทได้แก่

1. จำแนกตามพันธุ์สุนัข เช่น อาหารสำหรับสุนัขพันธุ์เล็ก กลาง และใหญ่ แต่โดยทั่วไปอาหารสำหรับสุนัขพันธุ์กลางและใหญ่มักใช้ร่วมกัน แตกต่างกันในด้านปริมาณที่ให้สุนัขในแต่ละครั้งซึ่งขึ้นกับขนาดน้ำหนักตัวของสุนัข

2. จำแนกตามสายพันธุ์สุนัขแบบเฉพาะเจาะจง เช่น อาหารสำหรับสุนัขพันธุ์ชิววา ป๊ก พุดเดิล พิทบูล ฯลฯ

3. จำแนกตามช่วงอายุของสุนัข เช่น อาหารสำหรับลูกสุนัข (ตั้งแต่แรกเกิด - 1 ปี) สุนัขโต (1 ปีขึ้นไป - 7 ปี) และสุนัขแก่ (มากกว่า 7 ปี)

4. จำแนกตามสุขภาพของสุนัข เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ ได้แก่ อาหารสูตรลดน้ำหนัก บำรุงขน และกล้ามเนื้อ อาหารสำหรับสุนัขที่มีโรคประจำตัว ได้แก่ อาหารสูตรสุนัขเป็นโรคไต ภูมิแพ้ เบาหวาน ฯลฯ

การศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของผู้เลี้ยงสุนัขที่มีต่อผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดข้างต้น ทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ด เพื่อดูแลระบบทางเดินอาหารสำหรับสุนัขสายพันธุ์ขนาดกลาง ช่วงอายุโตเต็มวัย โดยการเดิมสาร โปรไบโอติกและพรีไบโอติก คุณค่าทางโภชนาการสูง มีการ

ป้องกันการเกิดกลิ่นหืนในผลิตภัณฑ์ระหว่างการเก็บ เมื่อดำเนินการขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร รสไก่อ่และดับ บรรจุในถุงซิปล็อค ขนาดบรรจุ 3-7 กิโลกรัม ราคา 400-600 บาท และมีสถาบันที่เกี่ยวข้องรับรองคุณภาพว่ามีประโยชน์กับสุขภาพของสุนัขตามที่แจ้งไว้เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

อภิปรายผล

หลักเกณฑ์ที่ผู้เลี้ยงสุนัขใช้ในการเลือกซื้ออาหารแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม เรียงลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย ดังนี้ กลุ่มที่ 1 คุณค่าสารอาหาร กลุ่มที่ 2 ความชอบของสุนัข ความปลอดภัยและราคาที่เหมาะสม กลุ่มที่ 3 ความมั่นใจในตราสินค้าและความสะดวกในการซื้อ และกลุ่มที่ 4 ลักษณะของสินค้าที่ดึงดูดใจ ดังนั้นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารสุนัขชนิดเม็ดจึงควรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าสารอาหารครบถ้วน มีความปลอดภัย ราคาเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับของผู้เลี้ยงและสุนัข

ข้อเสนอแนะ

ควรนำแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการวิจัยนี้มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่น่าพอใจได้จริง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคและทำให้เกิดประโยชน์ต่อสุขภาพของสุนัขอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- ชี้ธุรกิจสัตว์เลี้ยงไทยคึกคัก. (2555, 1-4 เมษายน). *ฐานเศรษฐกิจ*, หน้า 7.
- หทัยรัตน์ ริมศิริ. (2552). กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์. ใน รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต (บรรณาธิการ), *การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมเกษตร* (หน้า 22-38). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เพ็ญขวัญ ชมปรีชา. (2552). การทดสอบผู้บริโภคในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์. ใน รุ่งนภา พงศ์สวัสดิ์มานิต (บรรณาธิการ), *การพัฒนาผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมเกษตร* (หน้า 88-105). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Cooper, C. R., & Schindler, P. S. (1998). *Business research methods* (6th ed.). Boston, MA: Irwin/McGraw-Hill.

ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย
กับความสัมพันธ์ในครอบครัว*

A COLLABORATIVE ELECTRONIC ONLINE SYSTEM OF THREE
GENERALATION IN FAMILY

สุรัชฎา เมฆขลา**

Suratchada Makhala

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี***

Asst.Prof. Dr.Samphan Chandee

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย 2) ประเมินคุณภาพของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และกลุ่มตัวอย่างประเมินคุณภาพและความพึงพอใจในการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วม 2) ด้านการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย และ 3) ด้านการบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วม โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะครอบครัวที่มีสมาชิกร่วมกันสามวัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ ที่อาศัยอยู่ในเขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม เขตบางแค อำเภอพุทธมณฑล อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสางคราย จากทั้งหมด 33 ครอบครัว จำนวน 50 คน ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัยจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัยนี้ มีคุณภาพและมีความพึงพอใจต่อกกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์, ประชากรสามวัย, ความสัมพันธ์ของครอบครัว

*ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศทางธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ABSTRACT

The objectives of this study were to: 1) Develop collaborative electronic online system of three generations in family, 2) to evaluate the quality of the collaborative electronic online system of three generation in family, and 3) to determine the attitudes of the sample group. The process and product research tools were evaluated by three experts and the sampling groups were divided into 3 aspects follow: 1) capabilities of the collaborative electronic online system of three generation in family, 2) technical and activities through the collaborative electronic online system of three generation in family, and 3) the service of collaborative electronic online system of three generation in family. The sampling groups of this study were simple purposive sampling selected that who are the family includes children, adults and elderly. Living in the moment Taweewattana District, Nongkhame District, Bangkhae District, Phutthamonthon District, Nakhon Chai Si District and Sampran District a total 33 families and 50 people. The results of this research found that: The quality of collaborative electronic online system of three generation in family, the mean was 4.27 with the satisfaction was in the “Very good” level. The satisfied of the collaborative electronic online system of three generation in family, the mean was 4.33 with the satisfaction was in the “Very good” level. Therefore, it was concluded that the collaborative electronic online system of three generation in family are satisfied with the sample at a “Very good” level.

Keywords: collaborative electronic online system, three generations, generalities in family.

บทนำ

ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรระหว่างปี พ.ศ. 2543 – 2561 โดยเปลี่ยนไปจากปี พ.ศ. 2543 ได้แก่ วัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ จากสถิติสัดส่วนของประชากรวัยเด็ก อายุ 0-14 ปี ลดลงจากร้อยละ 24.7 เป็นร้อยละ 23.0 สัดส่วนของประชากรวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 65.9 เป็นร้อยละ 66.7 และสัดส่วนของประชากรวัยสูงอายุ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.5 เป็นร้อยละ 10.3 ของประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ. 2543 - 2548 และจากการคาดประมาณการสัดส่วนของประชากรในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2561 พบว่าสัดส่วนประชากรวัยสูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจะสูงถึงร้อยละ 15.5 ในปี พ.ศ. 2561 จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของประชากรในประเทศไทยกำลังนำไปสู่การเป็นประเทศผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรในทิศทางเดียวกับการพัฒนาประเทศ

จากแนวโน้มโครงสร้างประชากรดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระยะยาว เช่น ภาระการเลี้ยงดูผู้สูงอายุที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ทั้งที่ผู้สูงอายุในอนาคตรุ่นหนึ่งเป็นผู้มีความรู้หรือมีความเชี่ยวชาญ มีรายได้สูง มีเงินออมจำนวนมาก มีความสามารถถ่ายทอดความรู้ สามารถสร้างรายได้จากการใช้ความรู้และประสบการณ์ที่ได้

จากการทำงานในช่วงวัยแรงงาน แต่ปัญหาของผู้สูงอายุคือสภาพร่างกายที่ไม่เอื้อต่อการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ จึงน่าเสียดายประสบการณ์ที่ผู้สูงอายุสะสมไว้

ครอบครัวเป็นพื้นฐานที่ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมหรือการขัดเกลาหล่อหลอมให้คนในครอบครัวเติบโตเป็นคนดีและเป็นกำลังสำคัญของชาติ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยที่ได้รับการอบรมสั่งสอนสืบทอดต่อกันมาคือ ผู้เยาว์จะต้องรักเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ กตัญญูกตเวที ต่อบิดา มารดา หรือผู้ใหญ่ และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวนี้สามารถก่อให้เกิดผลดีหรือปัญหาแก่สังคมก็ได้ หากคนในครอบครัวเรียนรู้พฤติกรรมซึ่งกันและกัน ช่วยตักเตือน ชี้แนะ และการทำงานกิจกรรมร่วมกัน ก็จะช่วยให้สมาชิกเป็นคนดีของสังคมได้

การมีส่วนร่วมของครอบครัวเป็นเรื่องของความสมัครใจ หากสมาชิกในครอบครัวให้ความสำคัญกับกิจกรรมของครอบครัว จะทำให้ครอบครัวนั้นมีความเข้าอกเข้าใจกันมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยดึงคนในครอบครัวให้ร่วมกิจกรรมและสร้างความสัมพันธ์กันนั้น จะช่วยให้ผู้สูงอายุเห็นว่าตนเองเป็นบุคคลสำคัญของครอบครัว มากกว่าการช่วยเหลือดูแลบุตรหลาน ช่วยดูแลบ้าน ช่วยให้คำแนะนำปรึกษาในด้านต่าง ๆ เพราะอินเทอร์เน็ตสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้คนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของการมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบทันทีทันใด เช่น Chat, Talk, e-Mail, www, FTP เป็นต้น ช่วยเพิ่มพลังให้เครือข่ายทางสังคมและช่วยขยายเครือข่ายสังคมให้กว้างออกไป การวิจัยเชิงประจักษ์พบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมกับสังคมมากขึ้นและทำให้คนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมอยู่แล้วเข้าร่วมมากขึ้นและผู้เข้าร่วมอภิปรายแบบออนไลน์มีแนวโน้มที่จะมีความไว้วางใจทางสังคม และมีการร่วมกิจกรรมมากกว่าคนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์ เนื่องมาจากเครือข่ายทางสังคมทำให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในครอบครัวย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจกันด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์เข้ามาช่วยในการลดช่องว่างระหว่างวัย กระตุ้นและส่งเสริมสายใยความสัมพันธ์ของครอบครัวให้มากขึ้น สร้างความสนุกสนาน อยากทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยติดตามพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว ให้คำปรึกษา และช่วยลดความเหงาของผู้สูงอายุ

คำถามการวิจัย

ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์เข้ามาช่วยในการลดช่องว่างระหว่างวัย กระตุ้นและส่งเสริมสายใยความสัมพันธ์ของครอบครัวให้มากขึ้น สร้างความสนุกสนาน อยากทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยติดตามพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว ให้คำปรึกษา และช่วยลดความเหงาของผู้สูงอายุได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย
2. เพื่อประเมินคุณภาพของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย

3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

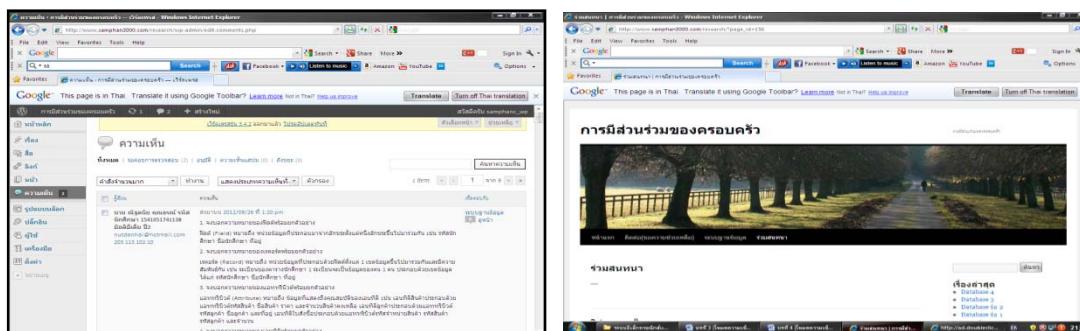
การวิจัยนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเว็บไซต์ โดยมีการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ครอบครัวของบุคคลที่อาศัยอยู่ในเขตทิวพัฒนา เขตหนองแขม เขตบางแค อำเภอบางพลี อำเภอบางคนที อำเภอบางพระ และอำเภอนครชัยศรี กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจงเฉพาะครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตทิวพัฒนา เขตหนองแขม เขตบางแค อำเภอบางพลี อำเภอบางคนที อำเภอนครชัยศรี และอำเภอบางพระ โดยครอบครัวนั้นต้องมีบุคคลรวมกันอยู่สามวัย ได้แก่ วัยเด็ก วัยแรงงาน และวัยสูงอายุ ได้จำนวน 33 ครอบครัว รวม 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมสำหรับประชากรสามวัย 2) แบบประเมินคุณภาพ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์

ผลการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย สามารถแสดงออกในรูปเว็บเวิร์ดเพรส <http://www.samphan3000.com/research/> ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย ด้านการทำกิจกรรมร่วมกัน

ความสามารถของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย	ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย	กลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย
1. สามารถใช้งานได้สะดวก ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	5.00	4.90
2. ความชัดเจน ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ	4.66	4.68
3. ประมวลผลได้รวดเร็ว	4.66	4.64
4. การเข้าถึงข้อมูล	4.33	4.38
5. การทำกิจกรรมร่วมกันภายในครอบครัว	4.00	4.04
รวม	4.53	4.53
การทำกิจกรรมร่วมกันของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย	ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย	กลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย
1. แสดงผลข้อมูล ภาพประกอบได้ดี	4.66	4.70
2. สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ทุกที่ ทุกเวลา	4.33	4.38
3. สามารถติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ได้	4.33	4.36
4. สามารถเชื่อมโยงกับเอกสารภายนอกได้	3.66	3.74
5. สามารถเชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ได้	3.33	3.46
รวม	4.06	4.12
การบริการของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย	ผู้เชี่ยวชาญ ค่าเฉลี่ย	กลุ่มตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย
1. โปรแกรมระบบฯ มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน	4.66	4.66
2. เนื้อหาสาระมีความเหมาะสม	4.33	4.34
3. สามารถสร้างกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว	4.33	4.38
4. มีความทันสมัยของข้อมูล	3.66	3.94
รวม	4.24	4.33

สรุปและอภิปรายผล

1. การประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ประเมิน 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านความสามารถของระบบ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าด้านความสามารถของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากใช้งานง่าย ตัวอักษรอ่านง่าย สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ภายในครอบครัว และทำให้ผู้ใช้งานเห็นถึงประโยชน์และดึงดูดความสนใจได้ดี สรุปได้ว่า ระบบสามารถนำไปใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านระบบ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการใช้งานระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัย มีคุณภาพอยู่ในระดับดี เนื่องจากออกแบบมา ให้สามารถทำกิจกรรมร่วมกันได้ทุกที่ ทุกเวลา และเชื่อมโยงติดต่อประสานไปยังบุคคลอื่นได้ สรุปได้ว่า ระบบมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการให้บริการผ่านระบบ พบว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าประสิทธิภาพของระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัยเกี่ยวกับการให้บริการผ่านระบบ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากสามารถเป็นศูนย์กลางสำหรับให้บริการข้อมูล ทำให้คนในครอบครัวทราบความ เคลื่อนไหวได้ตลอด สรุปได้ว่า ระบบสามารถนำไปใช้งานได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

2. การประเมินความพึงพอใจ 3 ด้าน พบว่าด้านความสามารถของระบบอยู่ในระดับดีมาก ด้านการทำกิจกรรมร่วมกันผ่านระบบอยู่ในระดับดี และด้านการให้บริการผ่านระบบอยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากสามารถ ทำกิจกรรมร่วมกันได้ทุกที่ ทุกเวลา เชื่อมโยงติดต่อประสานไปยังบุคคลอื่นได้ และสามารถเป็นตัวกลางใน การบริการให้ข้อมูล

3. การส่งเสริมความสัมพันธ์ของครอบครัว สามารถเข้าถึงบุคคลในครอบครัว สถานประกอบการ ชุมชน สถานศึกษา และกลุ่มเป้าหมายได้สะดวกรวดเร็ว โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ คนในครอบครัวทำ กิจกรรมร่วมกันได้ สามารถสร้างสายใยรักของครอบครัว ส่งผลให้คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันมาก ขึ้น รักใคร่และเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ช่วยลดปัญหาของสังคมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. การสร้างระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์แบบมีส่วนร่วมของประชากรสามวัยกับความสัมพันธ์ ของครอบครัวในครั้งนี้ สามารถสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันได้ดี เนื่องจากคนในครอบครัวสามารถใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์พื้นฐานได้ และทุกครอบครัวจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมอินเทอร์เน็ตสำหรับการติดต่อสื่อสารกัน เช่น e-Mail, MSN เป็นต้น โดยผู้วิจัยสร้างระบบจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต แต่ทั้งนี้ ระบบที่สร้างขึ้นยังขาดความสวยงาม

2. จากการสังเกต การสัมภาษณ์ และตอบแบบสอบถาม ผู้ที่เข้าชมวิดีโอจากสื่อวิดีโอ พบว่า ดึงดูดผู้ชมให้เข้าชมได้ไม่นาน และถึงแม้จะมีผู้ชมบางกลุ่มเข้าชมจนจบและกรอกแบบสอบถาม แต่ผู้วิจัยก็ ไม่แน่ใจว่าผู้เข้าชมกลุ่มนี้จะให้ข้อมูลที่เป็นจริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี 3G เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
2. ควรวิเคราะห์ออกแบบระบบเพื่อส่งเสริมและพัฒนาระบบงานที่สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของคนในครอบครัวกับความสัมพันธ์ของชุมชนจากเทคโนโลยีอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์ และ ดร.เศรษฐชัย ชัยสนิท ที่กรุณาให้แนวคิดและคำแนะนำ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ด้วยความเมตตา และขอกราบขอบคุณท่านอธิการบดีและทีมผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. (2543). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์กรสตรีในการพัฒนาชนบท:

ศึกษาเฉพาะกรณี. ใน *รายงานการวิจัยและประเมินผลกรมการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ทัองถิ่น. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. (2554). *สารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล. สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). *เฉลิมพระเกียรติวันแม่แห่งชาติ*

12 สิงหาคม เล่ม 2. กรุงเทพฯ: สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.

คุณภาพชีวิตการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน
ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ

**QUALITY OF WORK LIFE RELATIONSHIP TO ORGANIZATIONAL
COMMITMENT OF EMPLOYEES OF THAI MILITARY BANK PUBLIC
COMPANY LIMITED, CHAENG WATTANA DISTRICT**

อาธิติกุล เจริญกุล*

Arthitikul Chaleounkul

ดร.ธนินทร์รัฐ รัตนพงษ์ปัญญา**

Dr.Taninrat Rattanapongpinyo

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความผูกพันและคุณภาพชีวิตการทำงานที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพนักงาน จำนวน 159 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตและระดับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวม มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรโดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความผูกพันต่อองค์กร ควรเปิดโอกาสให้พนักงานนำเสนอข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน และควรมีการชมเชยพนักงานที่ทำงานดี เพราะคำชมเชยนั้นเป็นสิ่งที่มีความค่าทางจิตใจสำหรับพนักงานเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตในการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร, ธนาคารทหารไทย

* นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2555

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาจัดการธุรกิจทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเพชรบุรี

ABSTRACT

The purposes of this research aimed to study the level of organizational commitment and the quality of work life related to organizational commitment of employees of Thai Military Bank Public Company Limited, Chaeng Wattana District. Questionnaire was used to collect the data from 159 staffs of Thai Military Bank Public Company Limited, Chaeng Wattana District. The data were analyzed by mean, standard deviation, *t*-test and *F*-test and Pearson coefficient correlation. The results showed that the level of the quality of work life and the level of organizational commitment of employees were generally high. The relationship between the quality of work life and the organizational commitment were positive relatively in moderate level. People who involved in promoting the organizational commitment should provide opportunities for employees to give their suggestions on solving problems occurred by working. In addition, employees should be given compliments when they work hard as complements are moral supports for employees.

Keywords: quality of work life, organizational commitment, TMB Bank.

บทนำ

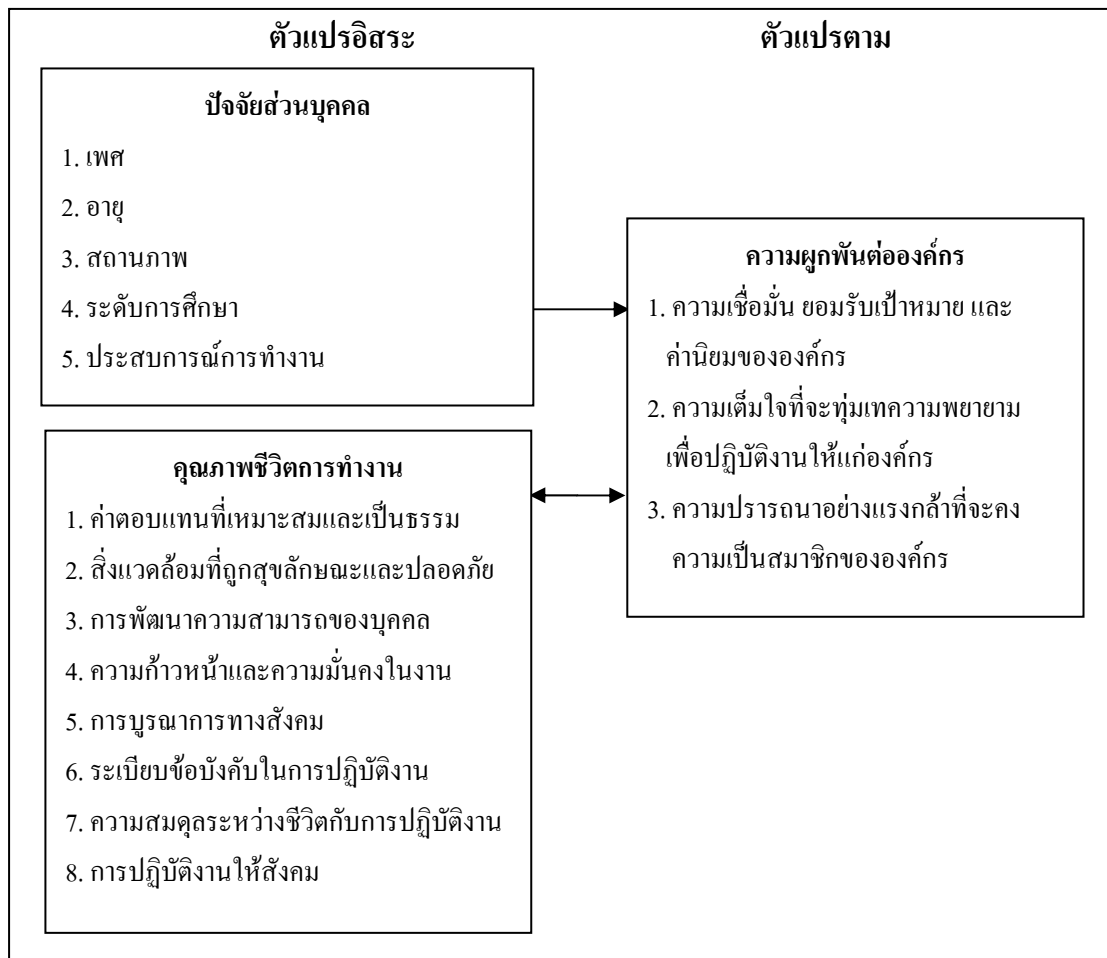
ความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากของสมาชิกองค์กร เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยนำพาให้องค์กรมีประสิทธิภาพและอยู่รอด ซึ่งนักทฤษฎี โทมัสวีน (2553, หน้า 14) ได้อธิบายว่า ความผูกพันต่อองค์กรสามารถใช้ทำนายอัตราเข้า-ออกงานได้ดีกว่าความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่อองค์กรเป็นแรงผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้ดียิ่งขึ้น และเป็นตัวเชื่อมประสานระหว่างความต้องการของบุคคลกับเป้าหมายองค์กร ความผูกพันต่อองค์กรมีส่วนเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร แต่ในทางตรงกันข้าม บุคลากรที่ไม่มีความผูกพันต่อองค์กรจะแสดงพฤติกรรมที่บั่นทอนประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร เช่น การไม่ใส่ใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ การขาดงาน การมาทำงานสาย และการลาออก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ขององค์กรและผู้บริหารระดับสูงขององค์กรที่จะต้องบริหารองค์กร ให้เอื้อต่อการดูแลรักษาบุคลากรที่พึงประสงค์ให้คงอยู่กับองค์กรนานที่สุด จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กร พบว่าบุคคลที่มีความผูกพันต่อองค์กรสูงจะมีความพยายามในการทำงาน มีความทุ่มเทในการทำงาน หนทางหนึ่งที่องค์กรสามารถจัดการเพื่อเพิ่มความผูกพันต่อองค์กรคือ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานของคนในองค์กร ซึ่งได้รับความสนใจและศึกษากันมากในปี ค.ศ. 1970 (วิโรจน์ สว่างเดือน, 2547, หน้า 2) อันเป็นผลมาจากการตระหนักถึงความจริงที่ว่า บุคคลไม่ใช่เครื่องจักรหรือปัจจัยกายภาพอื่น ๆ แต่บุคคลมีจิตใจและความต้องการที่จะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเขา หากองค์กรไม่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีให้แก่พนักงานได้ ความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กรก็จะน้อยตามไปด้วย ดังที่นฤมล แซ่โจ้ว (2552, หน้า 3) ได้กล่าวว่าการทำงานเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ต้องทำงานเพื่อแลกเปลี่ยน

กับปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถทำให้มนุษย์มีชีวิตรอดต่อไปได้ มนุษย์จะทำงานอย่างมีความสุขหรือความพึงพอใจได้จะต้องมีองค์ประกอบสำคัญที่เป็นพื้นฐานของชีวิตคือการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การมีคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีจะทำให้มีความพึงพอใจและมีความสุขกับการทำงาน ส่งผลเป็นลูกโซ่ให้บุคคลมีคุณภาพชีวิตที่ดีด้วยและสามารถปฏิบัติงานหรือภารกิจขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้มากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) มีพนักงานที่ขาดประสิทธิภาพ เพราะเมื่อพนักงานเข้ามาทำงานได้ระยะหนึ่งก็ลาออก เนื่องจากความต้องการของตลาดแรงงานในธุรกิจธนาคารมีสูง ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของธนาคาร ดังนั้นเพื่อให้บรรลุความมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) จึงต้องแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงาน โดยหาแนวทางให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น เพราะการที่พนักงานลาออกแสดงว่าไม่มีความผูกพันต่อองค์กร จึงจำเป็นต้องสร้างปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้พนักงานเกิดความผูกพันในการปฏิบัติงานจนบรรลุตามเป้าหมายที่ธนาคารได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานจะสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะหรือไม่ อย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรและต่องานมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ต่อไป

กรอบแนวคิดและทฤษฎี

จากแนวคิดองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตการทำงานของฮิวส์และคัมมิง (Huse & Comming) ประกอบไปด้วย ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะและปลอดภัย การพัฒนาความสามารถของบุคคล ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน การบูรณาการทางสังคม ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานให้สังคม ผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาเป็นตัวแปรอิสระในกรอบแนวคิดการวิจัย และจากแนวคิดของชเทียส (Steers) ทำให้ทราบถึงความผูกพันต่อองค์กรประกอบไปด้วย ความเชื่อมั่น ขอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อปฏิบัติงานให้แก่องค์กร ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กร ผู้วิจัยนำแนวคิดนี้มาใช้เป็นตัวแปรตามในกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเน้นการสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ จำนวน 159 คน จาก 11 สาขา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปสรุปผลการวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานและระดับความผูกพันต่อองค์กร และทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.07 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 49.06 สถานภาพโสด ร้อยละ 51.57 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.49 และมีประสบการณ์การทำงาน 1 - 5 ปี ร้อยละ 50.31

ส่วนที่ 2 คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ

ตารางที่ 1 คุณภาพชีวิตในการทำงาน

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	4.47	0.49	มาก
2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัย	4.50	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.39	0.50	มาก
4. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	4.31	0.52	มาก
5. ด้านการบูรณาการทางสังคม	4.34	0.62	มาก
6. ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน	4.30	0.59	มาก
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการปฏิบัติงาน	4.18	0.60	มาก
8. ด้านการปฏิบัติงานให้สังคม	4.42	0.46	มาก
คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม	4.36	0.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ให้ความสำคัญด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมอยู่ในอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.47$) และให้ความสำคัญด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.30$)

ส่วนที่ 3 ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ

ตารางที่ 2 ความผูกพันต่อองค์กร

ความผูกพันต่อองค์กร	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความเชื่อมั่น ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร	4.50	0.44	มากที่สุด
2. ความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อปฏิบัติงานให้แก่องค์กร	4.31	0.49	มาก
3. ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กร	4.36	0.45	มาก
ความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม	4.39	0.36	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพนักงานให้ความสำคัญด้านความเชื่อมั่นยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กรมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$) ให้ความสำคัญด้านความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กรอยู่ในอันดับรองลงมา ($\bar{X} = 4.36$) และให้ความสำคัญด้านความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อปฏิบัติงานให้แก่องค์กรน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.31$)

ส่วนที่ 4 ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความผูกพันต่อองค์กรจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร

ตารางที่ 3 ความแตกต่างของความผูกพันต่อองค์กรจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล	สถิติที่ใช้	Sig.	ทดสอบสมมติฐาน
เพศ	<i>t</i> -Test	0.53	ไม่แตกต่าง
อายุ	<i>F</i> -Test	0.212	ไม่แตกต่าง
สถานภาพ	<i>F</i> -Test	0.873	ไม่แตกต่าง
ระดับการศึกษา	<i>F</i> -Test	0.00*	แตกต่าง
ประสบการณ์การทำงาน	<i>F</i> -Test	0.981	ไม่แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าเพศ อายุ สถานภาพ และประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความผูกพันต่อองค์กร ส่วนระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความแตกต่างกันในเรื่องความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่าพนักงานที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีความผูกพันต่อองค์กรมากกว่าพนักงานที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม

คุณภาพชีวิตในการทำงาน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (<i>r</i>)	<i>p</i> -value	ความสัมพันธ์
1. ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	0.37**	0.00	ต่ำ
2. ด้านสิ่งแวดล้อมที่สุขลักษณะและปลอดภัย	0.31**	0.00	ต่ำ
3. ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล	0.31**	0.00	ต่ำ
4. ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	0.30**	0.00	ต่ำ
5. ด้านการบูรณาการทางสังคม	0.43**	0.00	ต่ำ
6. ด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน	0.34**	0.00	ต่ำ
7. ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการปฏิบัติงาน	0.36**	0.00	ต่ำ
8. ด้านการปฏิบัติงานให้สังคม	0.43**	0.00	ต่ำ
คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม	0.57**	0.00	ปานกลาง

**p = .01

จากตารางที่ 4 พบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.57$) เมื่อจำแนกคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปฏิบัติงานให้สังคมและด้านการบูรณาการทางสังคมมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.43$)

อภิปรายผล

ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานมีความเชื่อมั่น ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์กร และมีความเต็มใจที่จะทุ่มเทความพยายามเพื่อปฏิบัติงานให้แก่องค์กรในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรนภา นันทพรวิญญู (2551) ที่พบว่าความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัทเซ็นทรัลเทรดดิ้ง จำกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนองจากองค์กร มีความเต็มใจที่จะทุ่มเทเพื่อองค์กร และมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ไทยกรณ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกคุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปฏิบัติงานให้สังคมและด้านการบูรณาการทางสังคมมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม สามารถอธิบายได้ว่า หากธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ มีการชมเชยพนักงานที่ทำงานดีหรือเปิดโอกาสให้พนักงานเสนอข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานมากขึ้น จะมีส่วนทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อองค์กรมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี คำแก้ว (2550) ที่ศึกษาเรื่องความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) พบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร โดยรวม โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย โดยบริเวณหรือสถานที่ทำงานจะต้องไม่มีกลิ่นเหม็นหรือกลิ่นสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และควรปรับปรุงด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม โดยสวัสดิการที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้จะต้องมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน และควรเปิดโอกาสให้พนักงานสามารถเสนอข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานได้ และควรจะชมเชยพนักงานที่ทำงานดีเพราะคำชมเชยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางจิตใจสำหรับพนักงานเป็นอย่างยิ่ง

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพชีวิตในการทำงานและการปรับปรุงความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) เขตแจ้งวัฒนะ เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงและเพิ่มระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานให้อยู่ในระดับมากที่สุด

บรรณานุกรม

นภาพัญ โหมาศวิน. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของสมาชิกในองค์กร: ศึกษาเฉพาะกรณี*

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นฤมล แซ่ไฉ่ว. (2552). *การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานสำนักงานเทศบาลเมืองนราธิวาส*.

การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

เนตรนภา นันทพรวิญญู. (2551). *ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท เซ็นทรัลรีเทลคอร์ปอเรชั่น*

จำกัด. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

- วารุณี คำแก้ว. (2550). *ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, โครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วิโรจน์ สว่างเดือน. (2547). *ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ, สำนักบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริพร ไทยกรณ์. (2554). *ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. ปัญหาพิเศษบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

โครงการ การประชุมวิชาการระดับชาติ

เรื่อง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา

(Research and Creative Solutions for Development)

2013 SPUC National Conference

วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556

ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

1. หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ การบริหาร การจัดการ ศึกษาศาสตร์ การประดิษฐ์คิดค้น และได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์เชิงวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ซึ่งนำไปสู่การศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ ๆ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จึงกำหนดการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ เป็นการนำเสนอ ผลงานการวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ขึ้น ทั้งแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์ เพื่อใช้เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ด้านวิชาการของอาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณะ อีกทั้งการประชุมยังเป็นไปตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันอุดมศึกษา (สกอ.) ด้วย

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นเวทีทางวิชาการในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์จาก อาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษา นักประดิษฐ์ ในระดับการศึกษาระดับอุดมศึกษา
- 2.2 เพื่อเป็นการเสนอผลงานวิจัยประจำปีในสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ การบริหาร การจัดการ ศึกษาศาสตร์ และผลงานสร้างสรรค์ ทั้งแบบบรรยายและแบบ โปสเตอร์
- 2.3 เพื่อเป็นการดำเนินการตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา (สกอ.)

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2: มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

เกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 1 : มีระบบและกลไกสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
ในทางวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์

เกณฑ์มาตรฐานข้อที่ 3 : มีการสร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ไปยัง
ผู้เกี่ยวข้อง

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

4. วิธีการดำเนินงาน

การประชุมวิชาการในครั้งนี้ กำหนดวิธีดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

4.1 การปาฐกถาและการอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 การนำเสนอผลงานวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา นักประดิษฐ์ ในระดับอุดมศึกษา ทั้งแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์

4.3 การแสดงนิทรรศการ ผลงานและนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์คิดค้นใหม่ ๆ

5. วัน เวลา และสถานที่

วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 เวลา 08.30 – 16.30 น.

ณ ห้องศรีสุข อาคาร ดร.สุข - มอลินี พุคยาภรณ์

6. ผู้เข้าร่วมประชุม

นักวิชาการ อาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา นักประดิษฐ์ จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนทั่วประเทศ และผู้สนใจทั่วไป จำนวน 300 คน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผู้เข้าร่วมประชุม ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ต่อไป

7.2 นักวิชาการ อาจารย์ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา นักประดิษฐ์ ได้เผยแพร่ผลงานวิจัย นวัตกรรม การคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ สู่นักวิชาการ

7.3 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษา

7.4 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ได้ให้บริการวิชาการแก่สังคม

7.5 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ได้เผยแพร่ผลงานวิจัย

8. อัตราค่าลงทะเบียน

8.1 ผู้นำเสนอผลงานวิจัย/สร้างสรรค์ (ลงทะเบียนล่วงหน้าและชำระเงินผ่านธนาคารกสิกรไทย ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555- 31 มกราคม 2556)

- บุคคลทั่วไป 1,500 บาท

- นักศึกษาทุกสถาบัน 1,000 บาท

- 8.2 ผู้นำเสนอผลงานวิจัย/สร้างสรรค์ซ้ำ (ลงทะเบียนและชำระเงินผ่านธนาคารกสิกรไทย ระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ 2556)
- บุคคลทั่วไป 2,000 บาท
  - นักศึกษาทุกสถาบัน 1,500 บาท
- 8.3 ผู้สนใจเข้าร่วมประชุม 1,500 บาท (ลงทะเบียนล่วงหน้าและชำระเงินผ่านธนาคารกสิกรไทย ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2555- 15 กุมภาพันธ์ 2556)
- 8.4 ผู้สนใจเข้าร่วมประชุม 2,000 บาท (ลงทะเบียนตั้งแต่ 16 กุมภาพันธ์ 2556 เป็นต้นไป ชำระเงินหน้างาน)

9. กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เรื่อง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา
(2013 SPUC National Conference)
วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556
ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00 – 09.15 น.	พิธีเปิด - กล่าวต้อนรับ โดย รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร - กล่าวรายงาน โดย ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ - ประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน
09.15 – 10.00 น.	ปาฐกถาพิเศษเรื่อง โดย
10.00 – 12.00 น.	การบรรยายพิเศษ โดย
12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 16.30 น.	การนำเสนอผลงานวิจัย - สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ - สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ - สาขาวิชาการบริหาร การจัดการ - สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ - งานสร้างสรรค์

10. กำหนดการส่งผลงานวิชาการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ
เรื่อง ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์เพื่อการพัฒนา
(2013 SPUC National Conference)
วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556
ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

1 พ.ย. 2555	เปิดรับลงทะเบียนผู้สนใจส่งผลงานวิจัยและผู้เข้าร่วมประชุม
1 พ.ย. 2555 - 31 ม.ค. 2556	ส่งบทความย่อและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อรับพิจารณา
31 ม.ค. 2556	วันสุดท้ายของการลงทะเบียนนำเสนอผลงานล่วงหน้า
15 ก.พ. 2556	วันสุดท้ายของการลงทะเบียนนำเสนอผลงานซ้ำ
1-15 ก.พ. 2556	คณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกงานวิจัยและนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความวิจัย
15 มี.ค. 2556	วันสุดท้ายที่ผู้ทรงคุณวุฒิส่งบทความให้เจ้าของบทความแก้ไข
30 มี.ค. 2556	วันสุดท้ายที่เจ้าของปรับแก้บทความตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและส่งบทความวิจัยคืน
31 มี.ค. 2556	ปิดรับผลงานที่แก้ไขฉบับสมบูรณ์
9 เม.ย. 2556	ประกาศผลงานวิจัยที่ได้รับคัดเลือกในการนำเสนอ
10-25 เม.ย. 2556	ผู้นำนเสนอยืนยันผ่านระบบ
3 พ.ค. 2556	นำเสนอในงานประชุมวิชาการ

11. รายละเอียดวิธีการเขียนบทความ (คู่มืออย่างการพิมพ์บทความวิจัย (Template) ประกอบ)

11.1 บทความมีความยาวไม่เกิน 8 หน้ากระดาษ A4 (รวมบทคัดย่อภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเอกสารอ้างอิง)

11.2 การตั้งหน้ากระดาษ ให้กำหนดขอบกระดาษ 1.25 นิ้ว (3.17 ซม.) โดยรอบ

11.3 ตัวอักษรให้ใช้ Angsana New ดังนี้

11.3.1 ชื่อเรื่องภาษาไทย ขนาด 20 ตัวหนา กลางหน้ากระดาษ และชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ ขนาด 20 ตัวหนา กลางหน้ากระดาษ

11.3.2 ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) ขนาด 16 ตัวหนา ชิดขอบขวา

11.3.3 เเงงอรรด ขนาด 14 ตัวธรรมดา ชิดขอบซ้าย ประกอบด้วย

- (กรณีเป็นนักศึกษา) ประเภทของผลงาน ชื่อสถาบันการศึกษา ปีการศึกษา สถานะของบุคคล (ทั้งตัวนักศึกษาและอาจารย์ผู้ควบคุม) เช่น

---

* วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

** นักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชากฎหมายมหาชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

- (กรณีเป็นนักวิจัย) คำอธิบายพิเศษของผลงาน (ถ้ามี) สถานะของบุคคล ชื่อสถาบัน เช่น

---

* ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2555

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชากฎหมายมหาชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

11.3.4 หัวเรื่อง ขนาด 18 ตัวหนา ชิดขอบซ้าย

11.3.5 รายละเอียด/เนื้อเรื่อง ขนาด 16 ตัวธรรมดา

11.4 ตาราง ให้วางตารางใกล้ตำแหน่งที่อ้างถึงในบทความ พิมพ์ชื่อและลำดับของตารางเหนือตารางและพิมพ์คำอธิบายเพิ่มเติมใต้ตาราง

11.5 ส่วนประกอบหลักในหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ประกอบด้วย

- ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
- บทคัดย่อ (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมคำสำคัญอย่างน้อย 2 คำ
- บทนำ
- กรอบแนวคิดและทฤษฎี
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- วิธีการดำเนินการวิจัย
- สรุปผลการวิจัย
- อภิปรายผล
- ข้อเสนอแนะ
- บรรณานุกรม

11.6 การอ้างอิงในเนื้อเรื่องให้ใช้วิธีการอ้างอิงในส่วนเนื้อเรื่องแบบนาม-ปี (Author-date in-text citation) ตามตัวอย่าง

(จรัส สุวรรณเวลา, 2553, หน้า 20)

11.7 การอ้างอิงส่วนท้ายเล่ม (Reference citation) รวบรวมรายการเอกสารทั้งหมดที่ผู้เขียนได้ใช้อ้างอิงในการเขียนผลงานนั้น ๆ จัดเรียงรายการตามลำดับอักษรชื่อผู้แต่ง ภายใต้หัวข้อบรรณานุกรมสำหรับผลงานวิชาการภาษาไทย หรือ REFERENCE สำหรับผลงานวิชาการภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association) ดังตัวอย่างการเขียนบรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จรัส สุวรรณเวลา. (2553). *จุดบอดบนทางสู่ธรรมภิบาล บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเสริม บุญเจริญผล. (2553). *จีดีพี ไร่กันหนักหนา* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=630> [2553, 9 ตุลาคม].

พิสค์, ปีเตอร์. (2553). *ลูกค้าอัจฉริยะ* แปลจากเรื่อง Customer genius (วัฒนา มานะวิบูลย์, แปล). กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.

วงศ์เดือน ภาณุวัฒนากุล และสุรพงษ์ ยิ้มละมัย. (2553). อัตลักษณ์ของคนไทยเชื้อสายจีนในเมืองหาดใหญ่. *ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*, 2(1), หน้า 26-41.

Davis, Beverly M. (2004). *The impact of leadership on employee motivation* (Online). Available: http://www.lib.umi.com/digital_dissertations/gateway/full_citation_&_abstract/AAT_MQ89924 [2005, May 27].

Morgan, Nigel, Pritchard, Annette, & Pride, Roger. (2010). *Destination branding: Creating the unique destination proposition*. London: Elsevier.

Robinson, Peter (Ed.). (2009). *Operations management in the travel industry*. Cambridge, MA: CAB International.

12. วิธีการส่งต้นฉบับ

- 12.1 ผู้ส่งบทความวิจัยต้องเป็นผู้รับผิดชอบผลทางกฎหมายอันอาจเกิดขึ้น โดยที่มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง และลิขสิทธิ์ของงานวิจัยที่ตีพิมพ์จะเป็นของมหาวิทยาลัย ศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
- 12.2 ในกรณีที่ผู้ที่ผลงานวิจัยมีผู้รับผิดชอบมากกว่า 1 คน ผู้ที่จะนำผลงานวิจัยนั้นมานำเสนอ จะต้อง มีเอกสารรับรองจากผู้ร่วมงานว่า ผู้นำผลงานวิจัยมีส่วนรับผิดชอบในผลงานนี้ไม่น้อยกว่า 50%
- 12.3 ในกรณีที่ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ให้ระบุชื่อนักศึกษาเป็นชื่อแรก และระบุชื่ออาจารย์ ที่ปรึกษาเป็นชื่อที่สอง และ/หรือสาม โดยให้ระบุตำแหน่งทางวิชาการพร้อมสังกัดทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษไว้ด้วย
- 12.4 ส่งต้นฉบับในระบบหลังจากชำระเงินค่าลงทะเบียนตามอัตราที่กำหนดแล้ว หรือติดต่อได้ที่ e-mail: settachai.ch@gmail.com หรือ settachai.ch@east.spu.ac.th ด้วย MS Word 2007 (ไม่รับ PDF File)
- 12.5 เมื่อผลงานวิจัยได้แก้ไขตามความเห็นของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และส่งคืนกลับมาแล้ว มหาวิทยาลัย จะส่งหนังสือตอบรับให้ท่านนำเสนอผลงานได้ พร้อมกันนี้เจ้าของผลงานวิจัยต้องยืนยันโดยตอบรับ ในระบบด้วย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยจะจำกัดจำนวนผลงานที่จะนำเสนอเพียง 100 ผลงานเท่านั้น

หมายเหตุ สอบถามรายละเอียดได้ที่ ฝ่ายวิชาการ 0-3874-3690-9 ต่อ 2101, 2102, 2113

13. วิธีการนำเสนอผลงาน

13.1 แบบบรรยาย

- การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (Oral Presentation) ให้ผู้นำเสนอทำ PowerPoint ใช้ประกอบการนำเสนอ
- ส่งไฟล์นำเสนอในวันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 เวลา 08.00-10.00 น.
- การทำ PowerPoint ใช้ตัวอักษรขนาด 32 สำหรับหัวข้อ และขนาด 28 สำหรับข้อย่อย PowerPoint ควรทำเป็นหัวข้อเพื่อบรรยาย ไม่ควรทำเป็นเนื้อหาละเอียด และไม่ควเกิน 15 สไลด์ สไลด์แรกควรเป็นชื่อเรื่องและชื่อผู้นำเสนอ
- เวลาในการนำเสนอ ใช้เวลาเรื่องละไม่เกิน 15 นาที ให้เวลาซักถามและตอบคำถาม 5 นาที
- เจ้าของผลงานจะต้องเตรียมเอกสารสรุปเพื่อแจกผู้เข้าร่วมประชุมที่สนใจเรื่องละ 20 ชุด
- การวิจารณ์ จะมีผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่าน ประจำแต่ละห้องเพื่อวิจารณ์ผลงาน
- เมื่อนำเสนอผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประธานที่ประชุมกลุ่มย่อยจะมอบเกียรติบัตรยืนยันการ นำเสนอผลงานของท่าน
- ในวันประชุมวิชาการระดับชาติ ผู้ลงทะเบียนจะได้รับซีดีรอมบทคัดย่อผลงานวิจัยทั้งหมด และ มหาวิทยาลัยจะริบดำเนินการรวบรวมผลงานฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการนำเสนอแล้ว ตีพิมพ์เป็น รายงานสืบเนื่อง (Proceedings) และ upload ใบบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จะส่งซีดีรวมผลงานฉบับสมบูรณ์ (Proceedings) พร้อมหนังสือยืนยันรายชื่อผู้ที่นำเสนอผลงานวิจัยไปยังมหาวิทยาลัยต้นสังกัด โดยเร็ว

13.2 แบบโปสเตอร์

- รูปแบบการจัดทำตาม Template ตัวอย่าง
- เนื้อหาประกอบด้วย
  - ชื่อเรื่อง (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
  - ชื่อผู้วิจัย (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)
  - บทคัดย่อ
  - บทนำ
  - วิธีดำเนินการวิจัย
  - ผลการวิจัย
  - อภิปรายผล
  - การนำผลการวิจัยไปใช้
  - บรรณานุกรม
- ขนาดของโปสเตอร์ 80 X 120 เซนติเมตร
- วัน เวลา และสถานที่ การนำเสนอ
  - วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 เวลา 13.00-15.00 น. ชั้น 1 อาคาร ดร.สุข - มานี พุคยาภรณ์
  - เจ้าของผลงานต้องอยู่ประจำโปสเตอร์ ตามเวลาที่กำหนด
- วันเวลา การติดโปสเตอร์
  - วันพฤหัสบดีที่ 2 พฤษภาคม 2556 เวลา 13.00-17.00 น.
  - วันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 เวลา 06.00-08.00 น.
- เจ้าของผลงานจะต้องเตรียมเอกสารสรุปเพื่อแจกผู้เข้าร่วมประชุมที่สนใจเรื่องละ 20 ชุด
- เมื่อนำเสนอผลงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ประธานที่ประชุมจะมอบเกียรติบัตรยืนยันการนำเสนอผลงานของท่าน
- ในวันประชุมวิชาการระดับชาติ ผู้ลงทะเบียนจะได้รับซีดีรวมบทคัดย่อผลงานวิจัยทั้งหมด และมหาวิทยาลัยจะรีบดำเนินการรวบรวมผลงานฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการนำเสนอแล้ว ตีพิมพ์เป็นรายงานสืบเนื่อง (Proceedings) และ upload ไปบนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จะส่งซีดีรวมผลงานฉบับสมบูรณ์ (Proceedings) พร้อมหนังสือยืนยันรายชื่อผู้ที่นำเสนอผลงานวิจัยไปยังมหาวิทยาลัยต้นสังกัด โดยเร็ว

สามารถดูตัวอย่าง ตัวอย่างการพิมพ์บทความวิจัย (Template) และตัวอย่างโปสเตอร์ (Template) ได้ที่

<http://www.east.spu.ac.th/spucon2013/>

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ที่ 301 / 2555

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3

(2013 SPUC National Conference)

เพื่อให้การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่จะจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 43 (1) แห่งพระราชบัญญัติอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 และคำสั่งที่ 47 / 2543 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543 เรื่อง การมอบอำนาจให้รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา

1.1	รองอธิการบดีวิทยาเขตชลบุรี	ประธานกรรมการ
1.2	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	กรรมการ
1.3	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	กรรมการ
1.4	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	กรรมการ
1.5	ที่ปรึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี	กรรมการ
1.6	ผู้ช่วยอธิการบดี	กรรมการ
1.7	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ)	กรรมการและเลขานุการ
1.8	หัวหน้าสำนักงานวิชาการ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ กำหนดนโยบายแนวทางในการจัดงานและติดตามผลการดำเนินงาน

2. คณะกรรมการฝ่ายอำนวยการจัดการประชุม

2.1	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา	
2.2	ผู้ช่วยอธิการบดี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ อูสาหะ)	ประธานกรรมการ	
2.3	รองคณบดี	กรรมการ	
2.4	ประธานคณะกรรมการทุกฝ่าย	กรรมการ	
2.5	หัวหน้าสาขาวิชา	กรรมการ	
2.6	นางสาวพิรญา	สูงเนิน	กรรมการ
2.7	หัวหน้าสำนักงานวิชาการ	กรรมการและเลขานุการ	
2.8	นางภาริตา	เทพอวยชัย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

1. ประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้การจัดงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
2. จัดประชุมให้เป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานทางวิชาการ

3. คณะกรรมการ...

3. คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงาน

3.1	รองศาสตราจารย์วาณี	ฐานวงศ์ธานี	ประธานกรรมการ
3.2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ	อุสาหะ	รองประธานกรรมการ
3.3	รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	กรรมการ
3.4	รองศาสตราจารย์สุวิทย์	นันทน้อย	กรรมการ
3.5	ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ	กรรมการ
3.6	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์	อุสาหะ	กรรมการ
3.7	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนทรัพย์	วิจิตรสุนทร	กรรมการ
3.8	ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพงษ์	จันทร์งาม	กรรมการ
3.9	ดร.สอาด	หอมมณี	กรรมการ
3.10	ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม	กรรมการ
3.11	ดร.จิราพร	ระโหฐาน	กรรมการ
3.12	ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิทธิ	กรรมการและเลขานุการ
3.13	นางสาวพิรญา	สูงเนิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จำแนกสาขาบทความวิจัยและพิจารณาก่อนกรองผลงานวิจัยเบื้องต้นเพื่อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา
2. พิจารณาผลงานสร้างสรรค์เพื่อร่วมนำเสนอในการประชุมวิชาการทั้งแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์
3. ติดตามผลการพิจารณาผลงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ
4. แจ้งผลการพิจารณาบทความวิจัยแก่เจ้าของบทความวิจัยทั้งแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์
5. ดำเนินการประชุมกลุ่มย่อยในวันงาน

4. คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ

4.1	นายฉัฐติศักดิ์	ศักดิ์ศรีวัฒนา	ประธานกรรมการ
4.2	นางขวัญเดือน	ชื่นใจ	กรรมการ
4.3	บุคลากรสำนักงานวิชาการ		กรรมการ
4.4	นางวรรณพร	วงศ์พิศาล	กรรมการ
4.5	นายสมพล	เข็มกำเนิด	กรรมการ
4.6	นางสาวนารัตน์	กังวาลเนาวรัตน์	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดทำกำหนดการ คำกล่าว หนังสือเชิญประธาน วิทยากร และแขกผู้ร่วมงานในพิธีเปิด ฯ
2. ดำเนินการพิธีเปิดงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ตามกำหนดการให้เรียบร้อย

5. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

5.1	นางวรรณพร	วงศ์พิศาล	ประธานกรรมการ
5.2	บุคลากรสำนักงานประชาสัมพันธ์และการตลาด		กรรมการ

5.3 นายชินวัฒน์...

5.3	นายชินวัฒน์	ประยูรรัตน์	กรรมการ
5.4	นางสาวศศิธดา	ตรีภากกิจ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. ออกแบบโลโก้ จัดทำสูจิบัตร แผ่นพับ โปสเตอร์ เพื่อประชาสัมพันธ์งาน
2. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
3. ออกเสียงตามสาย วิทยุกระจายเสียง และประกาศในสื่อสิ่งพิมพ์และทางเว็บไซต์
4. ให้บริการข้อมูลแก่ผู้สอบถามทางโทรศัพท์
5. บันทึกภาพนิ่งตลอดงาน

6. คณะกรรมการฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์

6.1	นายสมภพ	แอลล์	ประธานกรรมการ
6.2	บุคลากรสำนักงานเทคโนโลยีทางการศึกษา		กรรมการ
6.3	นายสุริยันต์	วิจักขณ์ชัยกุล	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. อำนวยความสะดวกด้านการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เครื่องเสียง ให้กับวิทยากร
2. จัดทำซีดีบันทึกย่อเพื่อแจกผู้เข้าร่วมประชุม
3. จัดทำซีดีรายงานฉบับสมบูรณ์ (Proceedings) ส่งสถาบันต่าง ๆ
4. บันทึกภาพวิดีโอทัศนกิจกรรมในการอบรมทั้งหมด

7. คณะกรรมการฝ่ายจัดสถานที่ สาธารณูปโภค รักษาความปลอดภัยและการจราจร

7.1	นาย ณ นองศักดิ์	วงศ์พิศาล	ประธานกรรมการ
7.2	นายศุภกร	ภู่งิ่งพรวัว	กรรมการ
7.3	นางศศิลาพร	เกตุสละ	กรรมการ
7.4	นางอรสา	โชติพินัง	กรรมการ
7.5	นางสาวขนิษฐา	บุญจี๊ด	กรรมการ
7.6	นางสาวมณีพรรณ	ธีารังกิตติกุล	กรรมการ
7.7	นายณัฐพล	คชวงษ์	กรรมการ
7.8	นายจิระศักดิ์	รุ่งฉาย	กรรมการ
7.9	นายชมเชย	อรรคอุดม	กรรมการ
7.10	นายบรรจง	แก้วดอนรี	กรรมการ
7.11	นายกฤต	ปลั่งบัวแก้ว	กรรมการ
7.12	พนักงานสำนักงานอาคารสถานที่		กรรมการ
7.13	นางสุนันทา	รักบรรจง	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. วางแผนกำหนดสถานที่ภายในบริเวณงานร่วมกับคณะกรรมการฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อย
2. ทำป้ายเพื่อการประชาสัมพันธ์งานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จัดตกแต่งบริเวณภายในอาคาร และบริเวณโดยรอบ เพื่อให้เกิดความสวยงาม และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน

3. ดูแลระบบสาธารณูปโภคให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
4. ดูแลความปลอดภัยภายในบริเวณสถานที่จัดงานและดูแลความปลอดภัยของผู้ร่วมงาน
5. จัดการจราจรและบริเวณจอดรถ

8. คณะกรรมการฝ่ายจัดเลี้ยง

8.1	นายภูวกร	ยิ้มแย้ม	ประธานกรรมการ
8.2	บุคลากรสำนักงานบริการและสวัสดิการ		กรรมการ
8.3	บุคลากรสำนักงานทะเบียน		กรรมการ
8.4	นางอรุณเลิศ	วรรณยศ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดเตรียมอาหารว่าง เครื่องดื่มและอาหารกลางวัน สำหรับบริการให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เข้าร่วมรับฟัง

9. คณะกรรมการตรวจสอบบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

9.1	นายมนตรี	พลเยี่ยม	ประธานกรรมการ
9.2	นางสาวนิรชร	บุญชูศุล	กรรมการ
9.3	นายภาณุวัฒน์	พันธุ์โคตร	กรรมการ
9.4	Ms. Hope	Christina hilado Deita	กรรมการ
9.5	นางสาวคณินนิตย์	อริยะฐกัณฑ์	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ตรวจสอบความถูกต้องของบทคัดย่อภาษาอังกฤษให้กองบรรณาธิการฝ่ายจัดทำรายงานสืบเนื่อง

10. คณะกรรมการกองบรรณาธิการฝ่ายจัดทำรายงานสืบเนื่อง

10.1	รองศาสตราจารย์วาลี	ฐาปนวงศ์สานติ	ประธานกรรมการ
10.2	รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์	วิภาวิน	กรรมการ
10.3	รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ	ยอดนิล	กรรมการ
10.4	รองศาสตราจารย์ระเบียบ	สุภวีรี	กรรมการ
10.5	ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิพ	กรรมการ
10.6	นางสาวนพวรรณ	ยุติธรรม	กรรมการและเลขานุการ
10.7	นางสาวรัตนา	เอมสดีศย์	ผู้ช่วยกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. ประสานงานกับฝ่ายเอกสารการจัดพิมพ์
2. จัดต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์
3. ตรวจสอบรูปแบบและพิสูจน์อักษรให้ถูกต้องก่อนจัดพิมพ์

11. คณะกรรมการฝ่ายเอกสารการจัดพิมพ์

11.1	นางสาวนพวรรณ	ยุติธรรม	ประธานกรรมการ
11.2	บุคลากรสำนักงานห้องสมุด		กรรมการ
11.3	นางสาวจันทร์จิรา	นงงาม	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. รวบรวมบทความวิจัยและจัดรูปแบบต้นฉบับเล่มสมบูรณ์

2. จัดทำ...

2. จัดทำต้นฉบับบทคัดย่อและรายงานฉบับสมบูรณ์ส่งฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์
3. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เป็นรูปเล่ม

12. คณะกรรมการฝ่ายยานพาหนะ

12.1 นางสาวธิดา	มุตธิกุล	ประธานกรรมการ
12.2 นายอดิเรก	โพธิ์สุวรรณ	กรรมการ
12.3 นางวาสนา	สิริทวีบุญ	กรรมการ
12.4 นายนิมิตร	แสงประเสริฐ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดเตรียมรถตู้ให้พร้อมใช้งานสำหรับกรณีฉุกเฉิน

13. คณะกรรมการฝ่ายสารสนเทศ

13.1 นายอดิศักดิ์	ภิญญาคง	ประธานกรรมการ
13.2 นายศุภชัย	ภิรมย์รัตน์	กรรมการ
13.3 นายสุพพัต	เทียมเมธี	กรรมการ
13.4 บุคลากรสำนักงานบริการคอมพิวเตอร์		กรรมการ
13.5 นางสาววรชมน	ศรีเจริญ	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดทำเว็บไซต์ของงานประชุมวิชาการระดับชาติของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
2. จัดทำเว็บเพจโปรแกรมลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์

14. คณะกรรมการฝ่ายรับลงทะเบียน

14.1 นางสมพิศ	แสงแก้ว	ประธานกรรมการ
14.2 บุคลากรสำนักงานทะเบียน		กรรมการ
14.3 นางนัยนา	สิงห์โตทอง	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ รับลงทะเบียนและแจกเอกสารในการประชุมให้ผู้เข้าร่วมประชุม

15. คณะกรรมการฝ่ายหาผู้สนับสนุนการจัดงาน

15.1 นายนรินทร์	พนาวาส	ประธานกรรมการ
15.2 ดร.จิราพร	ระโหลฐาน	กรรมการ
15.3 ดร.สอาด	หอมมณี	กรรมการ
15.4 ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ	กรรมการ
15.5 ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม	กรรมการ
15.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์	อุสาหะ	กรรมการ
15.7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนทรัพย์	วิจินสุนทร	กรรมการ
15.8 ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสพงษ์	จันทร์งาม	กรรมการ
15.9 นายอดิศักดิ์	ภิญญาคง	กรรมการ
15.10 นางสมพร	แก้วสงค์	กรรมการ

15.11 นายสุพพัต...

15.11 นายสุพัต	เทียมเมธิ	กรรมการ
15.12 นางสาวพรพิมล	โลหะการก	กรรมการและเลขานุการ
15.13 นางสาวนวรรตน์	กังวาลเนาวรัตน์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดหาผู้สนับสนุนการจัดงาน

16. คณะกรรมการฝ่ายการเงิน

16.1 นางสาวลักขณา	ชลุ่ยโนรี	ประธานกรรมการ
16.2 บุคลากรสำนักงานการคลัง		กรรมการ
16.3 บุคลากรสำนักงานบัญชี		กรรมการ
16.4 นางสาวอัมภา	พุทธรักษา	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. วางแผนและจัดเก็บค่าลงทะเบียน
2. ดูแลการเบิกจ่ายเงินและการชำระบัญชีให้เป็นไปตามระเบียบ

17. คณะกรรมการฝ่ายปฏิคม

17.1 นายสมเกียรติ	สมบูรณ์เงิน	ประธานกรรมการ
17.2 นางสาวเสาวลักษณ์	สุดประเสริฐ	กรรมการ
17.3 บุคลากรสำนักงานกิจการนักศึกษา		กรรมการ
17.4 คณะกรรมการบริหารสโมสรนักศึกษา		กรรมการ
17.5 นักศึกษาช่วยงาน		กรรมการ
17.6 นางสาวอุราภรณ์	รักมิตร	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. ต้อนรับและอำนวยความสะดวก ประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิ แขกผู้มีเกียรติและผู้เข้าประชุมวิชาการ
2. ประสานงานกับฝ่ายพิธีการ ฝ่ายจัดสถานที่ และฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์

18. คณะกรรมการฝ่ายประเมินผล

18.1 รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	ประธานกรรมการ
18.2 บุคลากรสำนักงานวิจัยและแผน		กรรมการ
18.3 นายพิชญา	ทองอยู่เย็น	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดทำแบบประเมินผล แจกและรวบรวมแบบประเมินผล
2. สรุปแบบประเมินผล

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2555

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจตมวงษ์ วจนสุนทร)

รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี
ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ที่ 372 / 2555

**เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง ประสานงาน และติดตามผลงานวิจัย
ในการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 (2013 SPUC National Conference)**

เพื่อให้การดำเนินงานพิจารณาผลงานวิจัย โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่กำหนดจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 3 พฤษภาคม 2556 เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ 47/2543 เรื่อง การมอบอำนาจให้รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการคัดกรอง ประสานงาน และติดตามผลงานวิจัย ดังรายชื่อต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ศึกษาศาสตร์

1. รศ.กาญจนา	มณีแสง	ประธานอนุกรรมการ
2. นายพิชญู	ทองอยู่เย็น	อนุกรรมการและเลขานุการ
3. นางสาวรัศมีพร	พยุ่งพงษ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มที่ 2 นิติศาสตร์ / การปกครอง (กลุ่ม A)

1. รศ.สุวิทย์	นิ่มน้อย	ประธานอนุกรรมการ
2. นายอนันต์	ช่วยนีก	อนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ 3 นิติศาสตร์ / การปกครอง (กลุ่ม B)

1. ดร.สอาด	หอมมณี	ประธานอนุกรรมการ
2. นายชัชทพงษ์	เชื้อดี	อนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ 4 บริหารธุรกิจ / การจัดการ (กลุ่ม A)

1. ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม	ประธานอนุกรรมการ
2. ผศ.ประภัสสร	คำสวัสดิ์	อนุกรรมการและเลขานุการ
3. นายพลกฤษณ์	ไพโรสานนท์วิชกุล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มที่ 5 บริหารธุรกิจ / การจัดการ (กลุ่ม B)

1. ดร.ชลธิศ	คาราวงษ์	ประธานอนุกรรมการ
2. ดร.รัชดาวรรณ	อิทธิไพสิฐพันธ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ 6 บัญชี

1. ผศ.จิรพงษ์	จันทร์งาม	ประธานอนุกรรมการ
2. นางสาวอุราภรณ์	รักมิตร	อนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ 7...

กลุ่มที่ 7 เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ	ประธานอนุกรรมการ
2. นายธนิศ	สงวนเนตร	อนุกรรมการ
3. นางสาวอุทัยรัตน์	เพ่งผล	อนุกรรมการและเลขานุการ
4. ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิท	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มที่ 8 นิเทศศาสตร์

1. ผศ.พูนทรัพย์	วิจิตรสุนทร	ประธานอนุกรรมการ
2. นายพงศ์สิน	พรหมพิทักษ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

กลุ่มที่ 9 ภาษาและการท่องเที่ยว

1. ผศ. ดร.ศิริลักษณ์	อุสาหะ	ประธานอนุกรรมการ
2. นายมนตรี	พลเยี่ยม	อนุกรรมการและเลขานุการ
3. นางฉัฐพร	อิฐสุวรรณ กัง	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่

1. พิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่ออ่านบทความวิจัยเฉพาะสาขา
2. ติดตามผลการประเมินประสานกับเจ้าของบทความเพื่อแก้ไขและแจ้งผล
3. ส่งหนังสือตอบรับและติดตามผลการตอบรับการนำเสนอผลงานทางวิชาการของเจ้าของบทความ
4. ประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานในการนำเสนอ
5. ดำเนินการการนำเสนอกลุ่มย่อย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2555

เฉลิมวงศ์ วิจิตรสุนทร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วิจิตรสุนทร)

รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ที่ 068 / 2556

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนำเสนอกลุ่มย่อยและแบบโปสเตอร์
ในการประชุมวิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference)

เพื่อให้การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่จะจัดขึ้นในวันที่ 3 พฤษภาคม 2556 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามคำสั่งมหาวิทยาลัย ศรีปทุม ที่ 47 / 2543 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543 เรื่อง การมอบอำนาจให้รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนำเสนอกลุ่มย่อยและแบบโปสเตอร์ในการประชุมวิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference) ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการดำเนินการนำเสนอกลุ่มย่อย

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1003)

1. ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ	ประธาน
2. ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิท	กรรมการ
3. นางสาวอุทัยรัตน์	เพ่งผล	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1004)

1. รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	ประธาน
2. นางจิราภรณ์	ชมยิ้ม	กรรมการ
3. นางสาวธนาพร	पालกะวงศ์ ณ อยุธยา	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1005)

1. ดร.สอาด	หอมมณี	ประธาน
2. นายจงรักษ์	พลสงคราม	กรรมการ
3. นายชัชทพงษ์	เชื้อดี	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1006)

1. รองศาสตราจารย์สุวิทย์	นัมน้อย	ประธาน
2. นายศิริพงศ์	อัครชัยภูมิสกุล	กรรมการ
3. นายอนันต์	ช่วยนีก	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1009)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พูนทรัพย์	วิจนสุนทร	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เยาวนารถ	พันธุ์เพ็ง	กรรมการ
3. นายพงศ์สิน	พรหมพิทักษ์	เลขานุการ

กลุ่มผลงาน...

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1010)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริลักษณ์ อูสาหะ		ประธาน
2. นายมนตรี	พลเยี่ยม	กรรมการ
3. นางฉัฐพร	อิฐสุวรรณ กัง	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1011)

1. ดร.ชลธิศ	ดาราวงษ์	ประธาน
2. นายพลกฤษณ์	ไพโรสานท์วัฒนชกุล	กรรมการ
3. นายชัยณรงค์	ชัยจินดา	เลขานุการ

กลุ่มผลงานวิชาการที่นำเสนอแบบบรรยาย (ห้อง 1012)

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จිරพงษ์	จันทร์งาม	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสสร	คำสวัสดิ์	กรรมการ
3. นายอชิระ	ใจสุบรรณ	เลขานุการ

มีหน้าที่

1. แนะนำผู้นำเสนอผลงานวิชาการในการดำเนินการนำเสนอผลงานแบบบรรยาย
2. กำกับเวลาในการนำเสนอ โดยใช้เวลานำเสนอ 15 นาที และตอบข้อซักถาม 5 นาที รวมเวลาทั้งหมด 20 นาที เมื่อเริ่มนำเสนอครบ 10 นาที ส่งสัญญาณเตือนด้วยการยกป้าย “เหลือเวลา 5 นาที” และเตือนอีกครั้งเมื่อครบกำหนดเวลาตอบข้อซักถาม 5 นาที ให้ยกป้าย “หมดเวลา”
3. คอยกำกับความเรียบร้อยของบรรยากาศในการนำเสนอกลุ่มย่อย
4. กำกับให้นักศึกษาช่วยงานเปลี่ยนป้ายชื่อให้สอดคล้องกับผู้นำเสนอ
5. มอบเกียรติบัตรแก่ผู้นำเสนอผลงานวิชาการ หลังเสร็จสิ้นการนำเสนอ

2. คณะกรรมการดำเนินการฝ่ายจัดการนำเสนอผลงานวิชาการแบบโปสเตอร์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร	ระโหลฐาน	ประธานกรรมการ
2. ดร.ปรีชา	รินรัตนกร	กรรมการ
3. นายอาคม	เฟือกจันทิก	กรรมการ
4. นางพนารัตน์	อุปพงศ์	กรรมการ
5. นายธนัญกรณ์	รักษาคำ	กรรมการ
6. นางณพัชร์วดี	แสงบุญนำ หงษ์ทอง	กรรมการ
7. นายอภิชัย	ตระหง่านศรี	กรรมการ
8. นางสาวรัศมีพร	พยุพงษ์	กรรมการ
9. ดร.รัชดาวรรณ	อิทธิไพสิฐพันธุ์	กรรมการเลขานุการ

มีหน้าที่

1. จัดเตรียมสถานที่ และกำหนดผังการตั้งบอร์ด สำหรับการนำเสนอผลงานวิชาการแบบโปสเตอร์ (ที่ลานอเนกประสงค์ ชั้น 1 อาคาร ดร.สุข - มาลินี พุคยาภรณ์)

2. กำหนดชื่อ...

2. กำหนดชื่อผู้นำเสนอผลงานวิชาการ โดยติดที่บอร์ด
3. แนะนำผู้นำเสนอแบบโปสเตอร์ดำเนินการตอบข้อซักถามตามเวลาที่กำหนด
4. เยี่ยมชม และซักถามผู้นำเสนอผลงานวิชาการแบบโปสเตอร์ เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ
5. มอบเกียรติบัตรแก่ผู้นำเสนอผลงานวิชาการ หลังเสร็จสิ้นการนำเสนอ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2556

ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร)

รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ปฏิบัติหน้าที่แทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
SRIPATUM UNIVERSITY CHONBURI CAMPUS

คำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี

ที่ 075 / 2556

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ
ในการประชุมวิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference)

เพื่อให้การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3 ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ที่จะจัดขึ้นในวันที่ 3 พฤษภาคม 2556 ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีปทุมที่ 47 / 2543 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543 เรื่อง การมอบอำนาจให้รองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการในการประชุมวิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference) ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานทางวิชาการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต	มาลัยวงศ์ ราชบัณฑิต	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์	ดีสมโชค	กรรมการ
3. ศาสตราจารย์ พล.ต.ต.หญิง ดร.นัยนา	เกิดวิชัย	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์	วรรณจักรिया	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.คุณวุฒิ	คนฉลาด	กรรมการ
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์	สุขศรีงาม	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์ ดร.สัลยุทธ์	สว่างวรรณ	กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์	ประณีตพลกรัง	กรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้อน	ปิ่นเงิน	กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต	ไข่มุกด์	กรรมการ
11. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	บุญวิเศษ	กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์	เกิดประสพ	กรรมการ
13. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา	เกิดประสพ	กรรมการ
14. รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์	วิภาวิน	กรรมการ
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีวรรณ	ยอดนิล	กรรมการ
16. รองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์	สุวจิตตานนท์	กรรมการ
17. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์	อินทรประเสริฐ	กรรมการ
18. รองศาสตราจารย์ ดร.ภูริชญา	วัฒนรุ่ง	กรรมการ
19. รองศาสตราจารย์ ดร.ภูมิ	โชคเหมาะ	กรรมการ

20. รองศาสตราจารย์...

20. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย	อิสรัมย์	กรรมการ
21. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ	อิสริปริดา	กรรมการ
22. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง	ทับศรี	กรรมการ
23. รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ	นัยพัฒน์	กรรมการ
24. รองศาสตราจารย์ ดร.คุชฎี	โยเหลา	กรรมการ
25. รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา	ตันศิริ	กรรมการ
26. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรัชย์	สุขสกุลชัย	กรรมการ
27. รองศาสตราจารย์ ศักดิ์แพทย์หญิง ดร.ศจีรา	คุปพิทยานันท์	กรรมการ
28. รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ชาญ	ณ ลำปาง	กรรมการ
29. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	บุญพิเศษ	กรรมการ
30. รองศาสตราจารย์ ดร.กุหลาบ	รัตนสังขธรรม	กรรมการ
31. รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต	สุขเจริญพงษ์	กรรมการ
32. รองศาสตราจารย์ ดร.นภดล	ร่วมโพธิ์	กรรมการ
33. รองศาสตราจารย์วีรัช	สงวนวงศ์นาวา	กรรมการ
34. รองศาสตราจารย์ยุทธนา	ธรรมเจริญ	กรรมการ
35. รองศาสตราจารย์ยุพาวรรณ	วรรณวานิชย์	กรรมการ
36. รองศาสตราจารย์กาญจนา	มณีแสง	กรรมการ
37. รองศาสตราจารย์ยืน	ภู่วรรณ	กรรมการ
38. รองศาสตราจารย์สุพล	อิงประสาร	กรรมการ
39. รองศาสตราจารย์ภารดี	มหาจันทร์	กรรมการ
40. รองศาสตราจารย์คลพร	บุญพารอด	กรรมการ
41. รองศาสตราจารย์สุนา	สิทธิเลิศประสิทธิ์	กรรมการ
42. รองศาสตราจารย์เนตร์พัฒนา	ยาวิราช	กรรมการ
43. รองศาสตราจารย์สุวิทย์	น้มน้อย	กรรมการ
44. รองศาสตราจารย์บำรุง	สุขพรรณ	กรรมการ
45. รองศาสตราจารย์ธนชัย	ยมจินดา	กรรมการ
46. รองศาสตราจารย์สุมน	อยู่สิน	กรรมการ
47. รองศาสตราจารย์นิพันธ์	เห็นโชคชัยชนะ	กรรมการ
48. รองศาสตราจารย์วาลี	ฐาปนวงศ์สานติ	กรรมการ
49. รองศาสตราจารย์ศิริโสภาคย์	บูรพาเดชะ	กรรมการ
50. รองศาสตราจารย์นิกา	ศรีไพโรจน์	กรรมการ

51. รองศาสตราจารย์...

51. รองศาสตราจารย์ชนินทร์	ชุนหพันธ์รักษ์	กรรมการ
52. รองศาสตราจารย์รัตนา	จักกะพาก	กรรมการ
53. รองศาสตราจารย์สุเมธ	งานประดับ	กรรมการ
54. รองศาสตราจารย์จารุวรรณ	ธรรมวัตร	กรรมการ
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิต	อุ๋อื่น	กรรมการ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาวิณี	เพชรสว่าง	กรรมการ
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาวี	หัตถกรรม	กรรมการ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณมา	รัศมีขวัญ	กรรมการ
59. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาติ	มณีโชติ	กรรมการ
60. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร	ศรีจำปา	กรรมการ
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ว่าที่เรือตรี) ดร. เอกวิทย์ มณีธร		กรรมการ
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพันธ์	ชัยกิจอุราใจ	กรรมการ
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครวรรณ์	แสงวิภาค	กรรมการ
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี	วงศ์หล้า	กรรมการ
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บรรเจิด	จงอภิรัตน์กุล	กรรมการ
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปฐม	หงษ์สุวรรณ	กรรมการ
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ	กรวยสวัสดิ์	กรรมการ
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พชรนนท์	สายพันธ์เกษะ	กรรมการ
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมเกียรติ	ภูพัฒน์วิบูลย์	กรรมการ
70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปริญา	สงวนสัตย์	กรรมการ
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เณลิมาวงศ์	วัจนสุนทร	กรรมการ
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาธิษฐ์	นาภระแสร์	กรรมการ
73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรางคณา	ธรรมลิขิต	กรรมการ
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฉันทนา	จันทวงศ์	กรรมการ
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ	อุสาหะ	กรรมการ
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย	มีคำ	กรรมการ
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์	อุสาหะ	กรรมการ
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีศิลป์	สืบวัฒนะ	กรรมการ
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชดาวรรณ	นิ่มน้อย	กรรมการ
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร	อุศอัย	กรรมการ
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชฎาวรรณ	นิ่มนวล	กรรมการ
		82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล	ลิมถาวรานันต์	กรรมการ
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร	ระโหลฐาน	กรรมการ
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	ศรีญาณลักษณ์	กรรมการ
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์	จันทร์ดี	กรรมการ
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณะ	ชินสาร	กรรมการ
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษักร ดร.เกรียงศักดิ์	เอี่ยมเก็บ	กรรมการ
88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภคนิจ	คุปพิทยานันท์	กรรมการ
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา	กรเพชรปราณี	กรรมการ
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรีณี	มณีศรี	กรรมการ
91. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พูนทรัพย์	วัจนสุนทร	กรรมการ
92. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพรรณ	สุจารินพงศ์	กรรมการ
93. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จีรพงษ์	จันทร์งาม	กรรมการ
94. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นवलศรี	เด่นวัฒนา	กรรมการ
95. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิรุพห์	ศรีบริรักษ์	กรรมการ
96. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภัสสร	คำสวัสดิ์	กรรมการ
97. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขาวนารถ	พันธุ์เพ็ง	กรรมการ
98. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุไรวรรณ	จิตเป็นธม คิม	กรรมการ
99. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป	จิง	กรรมการ
100. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวิทย์	น่มน้อย	กรรมการ
101. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประทีป	ทับอัตรานนท์	กรรมการ
102. ดร.วรรณดี	สุทธินรากร	กรรมการ
103. ดร.มนตรี	อนันต์รักษ์	กรรมการ
104. ดร.ปาริชาติ	คุณปลื้ม	กรรมการ
105. ดร.จุมพฏ	บริราช	กรรมการ
106. ดร.จักรพงษ์	ลิมปนูสรณ์	กรรมการ
107. ดร.ฐิติมา	ไชยะกุล	กรรมการ
108. ดร.บวรวิทย์	เป็รื่องวงศ์	กรรมการ
109. ดร.สารทศ	สกุลกู	กรรมการ
110. ดร.อัสม์เดช	วานิชชินชัย	กรรมการ
111. ดร.กมล	ชัยวัฒน์	กรรมการ
112. ดร.กมล	จิราพงษ์	กรรมการ

113. ดร.พูนผล	เดวิทซ์	กรรมการ
114. ดร.อัญญา	นิลนพคุณ	กรรมการ
115. ดร.นิเวศน์	จิระวิชิตชัย	กรรมการ
116. ดร.คณินิจ	กุโบล่า	กรรมการ
117. ดร.จำเนียร	จวงตระกูล	กรรมการ
118. ดร.ช.ชง	พวงสุวรรณ	กรรมการ
119. ดร.สุธี	อยู่สถาพร	กรรมการ
120. ดร.สอาด	หอมมณี	กรรมการ
121. ดร.นิพัทธ์	จงสวัสดิ์	กรรมการ
122. ดร.อัครา	โสภารักษ์	กรรมการ
123. ดร.สาวตรี	รตโนภาส สุวรรณดี	กรรมการ
124. ดร.มณีรัตน์	ภาครูป	กรรมการ
125. ดร.ธนวัต	ลิมป์พาณิชย์กุล	กรรมการ
126. ดร.ศฤงคาร	ศรีขาว	กรรมการ
127. ดร.ศรีบุญญา	กันตะบุตร	กรรมการ
128. ดร.พุดิยา	ธีระชัยศิริกุล	กรรมการ
129. ดร.กุมรินทร์	ภิรมย์เลิศอมร	กรรมการ
130. ดร.ภัทราวดี	มากมี	กรรมการ
131. ดร.วิเชียร	อินทะสี	กรรมการ
132. ดร.โชติสา	ชาวสนิท	กรรมการ
133. ดร.วชิราพรรณ	แก้วประพันธ์	กรรมการ
134. ดร.ผกามาศ	ชูสิทธิ์	กรรมการ
135. ดร.พันธุ์ศักดิ์	ไทยสิทธิ์	กรรมการ
136. ดร.ทนางศักดิ์	โสวจัสตตากุล	กรรมการ
137. ดร.สุเทพ	ทองประดิษฐ์	กรรมการ
138. ดร.นำชัย	ศุภฤกษ์ชัยสกุล	กรรมการ
139. ดร.อัญชลี	สุขในสิทธิ์	กรรมการ
140. ดร.ชลธิศ	ดาราวงษ์	กรรมการ
141. ดร.พรลภัส	ณ ลำพูน	กรรมการ
142. ดร.รัชดาวรรณ	อิทธิไพลีพันธุ์	กรรมการ
143. ดร.ปรีชา	รินรัตนกร	กรรมการ

144. ดร.กীরติ	ตระการศิริวานิช	กรรมการ
145. ดร.สุทิตี	ชัตติยะ	กรรมการ
146. ดร.ธารทัศน์	โมกขมรรคกุล	กรรมการ
147. ดร.ไพรัช	พิบูลย์รุ่งโรจน์	กรรมการ
148. ดร.ชนม์ณัฐชา	กังวานศุภพันธ์	กรรมการ
149. ดร.ธวิช	สุคสาคร	กรรมการ
150. ดร.ฉันทลักษณ์	ธีสวัสดิ์	กรรมการ
151. ดร.พัชรา	โพธิ์ไพฑูรย์	กรรมการ
152. Dr.Pham Vu	Phi Ho	กรรมการ
153. ดร.เศรษฐชัย	ชัยสนิท	กรรมการและเลขานุการ
154. นางสาวพีรญา	สูงเนิน	ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ พิจารณากลับกรองผลงานวิจัยและผลงานสร้างสรรค์เพื่อให้เจ้าของผลงานนำเสนอในการประชุม
วิชาการระดับชาติ (2013 SPUC National Conference)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 2 พฤษภาคม พ.ศ. 2556

(ดร.บุษบา ชัยจินดา)

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

ปฏิบัติหน้าที่แทนรองอธิการบดี วิทยาเขตชลบุรี

